

ספר

זהר תורה

הוא פירוש הוזהר הקדוש על התורה

מאת התנא רבי שמעון בר יוחאי ז"ל

מסודר על כל פסוק הפירושים והענינים השייכים לו. וגם הפירושים והענינים של הפסוקים הנמצאים בשאר מקומות הוזהר נלקטו ונקבצו ונסדרו במקומם בלשון הוזהר עם העתקת לשון הקודש שורה לעומת שורה. ועל ידי זה יוכלו כל באי שערי זהר תורה לכנוס ולטייל בפרדס הוזהר ויתקיים מה שאמר אליהו לבר יוחאי שספר הוזהר יתגליא לתתאי בסוף יומיא ובניניה ושבתם איש אל אחוזתו וגו'.

וכרי להקל על המעיין הצנתי הפירוש

זיו הוזהר

על פי דרך המקובלים המפורסמים מפורשי הוזהר.

כל זה הכינתי בעזרת השם יתברך אני הקטן

יהודה יודל ראזענבערג במה"ד ישראל יצחק ז"ל

מנוע ר' יהודה חסיד ז"ל.

מלפנים רב בווארשא, לאדז, מדינת פולין, אח"כ ראב"ד בערי מוראנאטא ומאנמריאל, מדינת קאנאדא, מחבר הספרים — ידות נדרים, רפאל המלאך, ילקוט אליהו הנביא, קריאת הקדושה, מקוה יהודה, ועוד ספרים בכתובים.

נדפס בשנת תנאל מה"ד בני ברק

ספר במדבר

העתק חובט לא חסיד

hebrewbooks.org "ZOHAR" OF THE HOLY BIBLE

ע"י חיים תשס"ו

Fourth Book of Moses "Numei"

Translated in Hebrew by

Rabbi YODEL ROSENBERG

נדפס בדפוס המחולל והמשובח, מריץ פרעם, אינק, "28—4 מ"ע סמ ריט, גיזיזאק,

Printed by The TRIO PRESS, Inc,

N Y City, U S A, 1927

Copyright in Washington, 1925

חזקת וזכנס לאינטרנט

www.hebrewbooks.org

יצ"י חיים תשס"ב

מכתבים והסכמות מגדולי זמננו אשר השגתי אחר הרפסת ג' חלקי הזוה"ק בראשית שמות ויקרא

מכתב מאת

הגאון האדיר

אברהם יצחק הכהן קוק שליט"א

הרב הראשי לארץ ישראל

האב"ד בעיה"ק ירושלים תובכ"א

בעזרת השי"ת

שלום וברכה מקודש לכבוד ידידי הרב הגאון המובהק צדיק ונשגב זוכה ומזכה
את הרבים כקש"ת מוה"ר יודל ראזענבערג שליט"א אבד"ק מאנערעאל יצ"ו

אחרשה"ט באה"ר יקבל כתר"ה את רגשי תודתי העמוקים על התשורה הקדושה
ספרי הזוה"ק בראשית שמות ויקרא בהעתקת לשה"ק אשר זכהו השי"ת
להוציאם לאור עולם. מה רב וגדול הוא זכות הרבים וכבוד קדושת תוה"ק ואור חביון
עוזה שנתרבה ע"י פעולת צדיק כתר"ה שליט"א. ולולא שהזמן כעת אינו מסכים לי
מפני המון מטרדות הייתי מאריך בשבח עבודתו שהיא נפלאה מאד והשי"ת אשר
הפליא לעשות עם כתר"ה שליט"א יעזרהו ג"כ להוציא לאור שאר חלקי הזוה"ק על
התורה הקדושה וגם את חלק הששי על ספר התהלים וחלק השביעי על שיר השירים
משלי וקהלת כאות נפשו הקדושה לכבוד המקום ב"ה ולכבוד התורה ורויה ותמלא
הארץ דעת ד' לעבדו ביראה ואהבה להתענג על ד' בכל לב ונפש חפצה לקרב עת
גאולה וישועה לעם ד' אסירי התקוה והיה זה שלום כנהר כחפץ נפש ידידו עוז
דושכ"ת באה"ר ומברכו מעומק לב ונפש מהר הקודש ירושלים

הק' **אברהם יצחק הכהן קוק.**

מכתבים והסכמות

הסכמת

זקן הרבנים גאון הדור ותפארתו וכו' כקש"ת מוה"ר

רג"ז מרגליות שליט"א

ראב"ד לעדת ישראל בנויארק יע"א

בעז"י יום ה' לסדר „בוא ברוך ה'" תרפ"ה, ניו יארק

הן בא לפני הרב הגאון הגדול המפורסם וכו' כקש"ת מוה"ר יהודה יודל ראזענ-
בערג שליט"א, רב דעיר מאנטריאל, קנדה, ותלמודו בידו, ספר זהר תורה,
שהוא הזהר הקדוש עם העתקה בלשון הקודש, עם פירוש הנקרא זין הזהר, ויש לו
הרכה הסכמות מן גאונים וצדיקים שאין גומרים עליו את החלל, וגם משכילי הדור
משבחים ומפארים את העתקתו. ככן מבקש אני מאת אחב"י שיאספו את חכמה
הזאת ספר זהר תורה אל תוך ביתם, כי הספר הזה הוא דבר חדש בעולם היהדות
וספרות הרבנות, ותועלת גדול יוצא ממנו הן לרבנים והן לבעלי בתים, כי כעת קשה
מאד להבין דברי הזהר בלשון הארמית, ועתה נקל יהיה להבין בלשון הקודש דברי
הזהר ומלאה הארץ דעה וגו' כמים לים מכסים וכל המכנים אוצר הקדוש הזה לתוך
ביתו תעמוד לו גם הזכות של החזקת לומדי תורה ותמכין דאורייתא, כי ע"י זה יחי'
ביכולת הרב המחבר שליט"א להוציא לאור עולם גם שאר חלקי הזהר הקדוש, על
ספר תהלים ועל ג' הספרים שיר השירים משלי וקהלת. ובזכות זה נזכה לביאת גואל
צדק במהרה כנפש המברך אתכם בלונ"ה

גבריאל זאב מרגליות

ראב"ד לעדת ישראל שבנויארק ונשיא לکنסת הרבנים דארצות הברית וקנדה.

מכתבים והסכמות

מכתב מאת

הגאון הגדול הישיש תפארת ישראל וכו' בקש"ת מוה"ר

משה זבולן מרגליות שליט"א

רב אב"ר בעיר נויאָרק

נשיא לאגודת הרבנים האורתודוקסים

דארצות הברית וקנדה

בעזרת הש"ת.

כבוד ידידי הרב הגאון הגדול המפורסם וכו' בקש"ת מוה"ר
יהודה יודל ראזענבערג שליט"א אבד"ק מאַנטרעאל יע"א.

אחד־שה"ט ספרו הנחמד זהר תורה שהוא ספר הזוה"ק עם העתקה בלשח"ק ועם
פירוש ז"ו הזהר קבלתי לנכון ומרוב טרדותי לא יכולתי להשיב לכ"ת
עד אשר באתי לעיר „לאנג ברענטש" לנוח מטרדותי הרבות. והנה אף כי יש לי ב"ה
ספרי הזהר מכבר, מ"מ חשוב בעיני מאד ספרו ושניהם כאחד טובים. כי דבר גדול
עשה בעמיו למען לא יהיה עוד ספר הזהר מונח בקרן זויות לעסוק בו רק אחד מעיר
ושנים ממשפחת. והנה מעתה ילמדו בו כל בית ישראל וכל אחד ואחד יבין לפי ערכו.
והנני שולח רצוף בזה מחיר הספרים — — — ואני מכרך את כ"ת מקרב לב עמוק
שיזכה לראות בהרמת קרן התורה להוציא לאור כל שאר החלקים של הזוה"ק כאות
נפשו לזכות את הרכים להאיר עיניהם בנהורא דאורייתא. והנני מכבדו ומקירו
כרום ערכו

מ"ז מרגליות מנויאָרק

אשר לחוף ימים ישכן, פה לאנג ברענטש.

מכתבים והסכמות

מכתב מאת

הגאון הגדול הישיש תפארת ישראל וכו' כקש"ת מוה"ר

הילל במוה"ר ז"צ הכהן ז"ל

המכונה ד"ר קליין

רב דקהל עדת „אוהב צדק" בעיר נויארק

ב"ה אור ליום ב' בספירה נצח שבנצח תרפ"ה לפ"ק

לכבוד הרב הגאון הגדול מעוז ומגדול שר בית הזהר וכו' כקש"ת מו"ה
יהודה יודל ראזענבערג שליט"א האב"ד בעיר מאנטריאל, קאנאדא

אחרשכ"ת כיאות הנני בזה להביע תודתי על אשר כבדני בספרו הבהיר והמזהיר
זהר תורה ג' חלקים בראשית שמות ויקרא. ויקבל בזה תמורתו
— — — וזאת לדעת כי כבר זכיתי לקנות בכסף מלא ספרו **שער זהר תורה** הנדפס
בווארשא בשנת תרס"ו והוא חביב בעיני מאד ושעות רבות אני הוגה בו ועתה אמרתי
ברקאי. בראותי כי כ"ת הולך וחזק ומתחזק להוציא לאור העתקת הזוה"ק ללשה"ק
גם על שאר חלקי הזוה"ק אשרי חלקכם שזכיתם לזכות את הרכים בדבר גדול הזה.
ומאד כלתה נפשי ונכספה לראות את שאר החלקים לרוות צמאוני בהם. והנני מברך
את כ"ת מעומק לבי שיוכה לדרך על המוגמר בהרחבה דברי המכבדו ומוקירו כחין
ערכו הרב והיקר

הילל הכהן המכונה ד"ר קליין.

הקדמה שלישי

מן הסידורים את הפסוק וזאת התורה אשר שם משה לפני כ"י על פי ה' ביד משה ועוד פסוקים כאלה ומדוע לא יהיה נקל בעיניהם להוציא דבה גם על הזוה"ק?

ועל דבר קדמות הזוה"ק מביא שם בהקדמה הנ"ל ג"כ בשם רבי אברהם זכותא הנ"ל וזה לשונו דע שספר הזהר היה נקרא „יהי אור” וכן ראיתי בספר מנורת המאור שקורא לו מדרש יהי אור ואמרו שספר הזהר היה גנוז במירון במערה אחת ומצאו י"טמעאלי ומכרו לרובלים בגליל העליון ונפלו קצת גליונות ממנו ביד חכם אחד שבא מן המערב והלך וחיפש וקיבץ הגליונות מן הרובלים. כי היו הרובלים חובשים בהם תבלין. אמנם עיקר מוצאו היה מעיר מערי המערב הנקראת „תורנא” ואפשר שאותו חכם המערבי הוא הוליכו לעירו

ובדבר קושיא א' אעתיק מן הפסוקים של הגאון החכם המפורסם רבי יצחק דלטאש זצ"ל וזה לשונו לאהר שיהביא קשיות השואלים על מה ולמה לנו לימוד סודות התורה. כתב הריני נותן לכם תשובה כוללת על כל המענות והוא שספר הזהר נתחבר ונכתב בדורו של רשב"י שהסכימו בו מן השמים כי היה ראוי לכך וגלגלו זכות על ידו ועל ידי חבריו כדי שבסוף הימים בדורו של משיח בזכות זה ינאלו ישראל וכמו שבמצרים היה צריך לזכות ישראל בדם פסח וברם מילה כדי להוציאם מאותו הגלות והיה די במצות אלו. כן כדי להוציא ישראל מהגלות הזו צריך שיזכו ביריעת הנסתר. כי כל הנביאים לא נבאו לימות המשיח אלא על זה ואל יהיה זה בעיניך פלא וצא וחשוב כי הזמן ענין אלהי לא תושג אמתתו כי אם למי שבראו. וכן גזרה חכמתו שתתגלה יפעת מאורו פעם ותהיה האמת מבהקת בעולם השפל כשמש בתקופת תמוז. ולפעמים תהיה האמת נעדרת או תהיה בעלטה ובאפלה אין רואה. ולא שיהיה העכוב מצדו חלילה שאין כילות אצל המשפיע אבל מצד המקבלים שאין הדור ראוי והגון לכך. והיקש על התורה הקדושה כי הזמן נחלק עליה כמו שאמרו ז"ל שני אלפים תהו שני אלפים תורה שני אלפים ימות המשיח. כי השני אלפים הראשונים לא היו ראויים לתורה ובאותו הזמן היתה התורה גנוזה בבית גנזיו חתומה באוצרותי כמסוה עמו ולא זכו בה רק יחידי סגולה כאבות והשבים. ואחר נתפרסמה במעמד ששים רבוא בהר סיני. כן סתרי תורה היו עד הנה סתומים לא נודעו כי אם לבני עליה והנם מועטים לפי שלא בא זמנם להתפרסם. ועל כן לא היו נביאים כי אם אחד מעיר ושנים ממשפחה. אבל בשני אלפים של ימות המשיח תתפרסם זאת החכמה ותתגלה לכל כל שכן עתה שקרובה הישועה להגלות. הלא תראה ההתעוררות המופלג כי נע

הן כל מה שאני מוציא לאור יותר חלקים מן הזהר הקדוש בהעתקת לשה"ק יותר אני שומע מה שהבן שואל. ולא רק שואל אלא שמחפש קשיות להקשות והקושיות הן שתיים בכלל. וכפל כפלים בפרט. אחת. היתכן לשנות הסתדרות הזוה"ק מה שסדרו רשב"י והחבריא קדישא ועתה הרהבתי בנפשי עוז לסדר מאמרי הזוה"ק בסדר אחר האם חכם אני יותר מן אותן הקדושים שחברו ספר הזוה"ק והשנית קושיא הישנה למה לנו לעסוק בנסתרות האם לא די לנו הנגלות לנו ולבנינו של התורה הקדושה והלא אנו רואים גדולי עולם שפחדו ליכנס בפרדם של סתרי התורה ועל אותן שתי הקושיות לא אענה חלקי רק שיהיה די להביא מה שכתבו בענין אותן שתי הקושיות גאוני עולם וצדיקים גדולים המפורסמים בעולם היהדות.

בדבר קושיא א' אעתיק מן ההקדמה לספר הקדוש „אור החמה” שעל הזוה"ק שם מובא מה שכתב הגאון והצדיק רבי אברהם זכותא זצ"ל בספר היוחסין וזה לשונו צריך לדעת שרשב"י ע"ה לא עשה הוא בעצמו ספר הזהר אלא שבנו ותלמידיו ותלמידיו תלמידיו לקטו וקבצו מאמרי רשב"י והוסיפו דרשות שלהם ומוזה נעשו כל ספרי הזהר ונמשך חיבורם עד יותר מן ששים שנה אחרי מות רשב"י ובפרשת וישלח שם (דף קסח) מביא דברי הרב הגאון והצדיק רבי אברהם גלאנטי זצ"ל וזה לשונו מה שנמצא בזוה"ק כמה פעמים תיבות כמה דתנינן אין זה מן בעל המאמר אלא שזה דברי אותן החכמים שהיו בזמן הגאונים שהם לקטו וקבצו המימרות והדרשות של הזוה"ק שכתבם רבי אבא שהיה סופר של רשב"י והם חלקו את המאמרים לפרשיות התורה ובשבייל החיבור לחבר את המאמרים ולקשרם זה בזה אמרו הם משלהם האי כמה דתנינן וכו' וכיוצא בזה יש דבים בזהר וכלהו מתרצו בהכי עכ"ל. וכן אני אומר שקושיא א' שפיר מתורצת בהכי

בהיום נודע שדברים האלה ירמוזו על החכם המסובל הגדול רבי משה בן שם טוב דיליאן. אשר לידו באו אותן מעט הקונטרסים מאמרי הזוה"ק והוא סדרם על פרשיות התורה. ובאמת עבודה קשה מאד היתה לו הסתדרות הראשונה אמנם לאחר הסתדרות הראשונה אם נראה להטיב את ההסתדרות באופן יותר טוב. מדוע לא נעשה כך ומכאן אומרים המבקרים המשכילים אשר דברי הזהר כקוץ מכאיב בעיניהם כאשר ששמעו שאשת רבי משה דיליאן התפארה לאחר מותו שבעלה הוא בעל המחבר של ספר הזהר. אבל אין זה חידוש. כי הלא הם מכחישים ג"כ שהתורה הקדושה לא נאמרה מפי הנבורה. ומחקו

עליך איממה ופחד פון תהרום ותקצי ונמצאת מאבד
עולמך בשעה אחת. אל תחוש ואל תירא כי ה' יהיה בכסלך
ושמר רגלך מלכד. כי מצוה גודרת מצוה. ואפילו אם
תטעה אין שגגתך עולה זדון. אדרבה צדקה תחשב לך
ותראה אלהים בציון ובירושלים של מעלה ותזכה לקבל
פני השכינה עכ"ל:

ועוד מובא בהקדמה הנ"ל לספר אור החמה. וז"ל
אמנם סוד רעיא מהימנא מציאתו היא מקום הנשמות
בעולם מנוחתן שהיה משרע"ה עם רשב"י וחביריו מקבצים
הנשמות והרוחות והמלאכים שם לצורך חבור זה כנוכר
בתיקוני הזהר. וחבור זה הוא בענין מעמי המצות. ואין
מי שידעם כמרע"ה שנקרא רעיא מהימנא. ולכך דרכו
תמיד בזה הספר להתפלל על ישראל שיתרצו מעשיהם
לייחד השכינה ולקבל גזרת הגלות הקשה המתחדשות
על ישראל וזאת היתה כוונת רשב"י ע"ה וכוונת שאר
נשמות הצדיקים בחבור הזה שהוא צורך גבוה לבטל
הדינים וכל דור ודור שחכמה זו מתגלגלת ונתוספת בהם
זוים לייחד השכינה ולבטל הדינים והגזרות וכן היתה
זאת עיקר כוונת רשב"י בחבור ספר הזהר כמה שהיה
הוא עם חביריו עוסקים בסודות התורה כדי לגדום יחוד
קב"ה ושכינתיה ע"י הסוד שהוא ר"ז דהיינו אור. ורצה
ליחבר עם התפארת עכ"פ יחוד מועט ע"י חבור זה.
וזאת גורם ביטול הקליפות וקלות הגלות של ישראל בין
האומות להצילם מרעתם וכו'. וספר הזהר עתיד להתפרסם
בימי מלכא משיחא. וכל אותם שיוזכו אליו יזכו לגאולה
השלימה בעזרת הש"י ובה' בטחנו שנחיה בכלל הזוכים.
אמן כי יהי רצון. עכ"ל

ובמקדש מלך פרשת פנחס (רמב) מובא נ"כ כעין
זה בענין הרעיא מהימנא והתיקונים. וז"ל אמנם האמת
אצלי שהרבה דברים שחדשו בגן עדן התנאים והאמוראים
זמן רב אחרי מיתתן נתגלו לנו ורוב הדברים שנמצא
בזהר מעניני האמוראים והגאונים הוא מאשר חרשו
בחיבורא בתראה אחרי מותן בג"ע. וזהו שנמצא בזהר
ר"מ הלשון ובחבורא קדמא וכו'. ובזה יתורצו הרבה
קושיות עכ"ל. ודי בזה למבין ומורה על האמת

כלב כל איש ואיש מיושבי הארץ לבקשו בדמים יקרים
זה סימן מובהק כי באו ימי פקודה עת הזמיר הגיע
דלומיד אינש כי ליזיל באורחא סודות התורה לקיים
ובלכתך בדרך. וסוף התור תורי זהב את נקודות הכסף
נשמע בארצנו. כי לפי דברי הזהר זכות למוד ספרו הוא
המלאך הגואל וז"ל וכמה בני נשא קתתא יתפרנסון מהאי
חבורא דילך כד אתגלייא לתתא בדרא בתראה בסוף
יומיא ובניניה וקראתם דרור בארץ וגו' ובמקום אחר
ז"ל אמר ליה אליהו לרי שמעון ר' כמה זכאה אנת
דמהאי חבורא דילך יתפרנסון כמה עילאה עד דאתגלייא
לתתא בסוף יומיא ובניניה ושבתם איש אל אחוזתו ואיש
אל משפחתו תשובו כו'. הרי לך מבואר שזכות העיון
בספר הזהר מספיק להשיב שבותנו ויהעביר גלותנו ועליו
אמרו זכו אחישנה כי בעבורו יהיו ישראל נגאלין ויקרא
דרור בארץ. ובמקום אחר יבשר הזהר שבדור שעתיד
המשיח להתגלות בו יותן הרשות להתגלות ספרו וחבורו
וז"ל בפתיחה גדולה בתקונים. והמשכילים יזהירו וגו'
והמשכילים אילין ר"ש וחברייה יזהירו כד אתכנשו
למעבר האי חבורא רשותא אתיהיב לון ולאליהו עמהון
כו' עד לגלאה לון רזין טמירין דלא אתיהיב רשו לגלאה
לון עד דייתי דרא דמלכא משיחא וכו'. ואל תנמנם לומר
שאינ רשות לגלותם עד אחר ביאת המשיח. שזה שקר
ומעות גדול. דיקא נמי דקאמר עד דייתי דרא דמלכא
משיחא ולא קאמר עד דייתי מלכא משיחא וכל זה פשוט
ולמען תדע שזה החבור מן השמים הסכימו עליו לך לך
בפתיחה הקטנה מן התיקונים ותמצא שם בלשון זה
והמשכילים יזהירו כזהר הרקיע וגו' אילין אינון רבי שמעון
בן יוחאי וחברייה ורבי אבא ורבי יוסי ורבי חייא ורבי
אלעזר ושאר חברייה דאזדהרו זהיר לעילא כזהר הרקיע
מאי כזהר אלא כד עברו האי חבורא אסתכמו עליה לעילא
וקראו ליה ספר הזהר. ומצדיקי הרבים כדון יהון נפישין
ככוכבים לעולם ועד דלא אחשיך נהורא דלהון לעלם
ולעלמי עלמין בההוא זמנא דאתחבר האי חבורא רשותא
אתיהיב לאליהו לאסכמא עמהון ביה ולכל מארי מתיבתא
דלעילא ותתא וכל חיילין דמלאכין עלאין ונשמתין עלאין
למהוי עמהון באסכמותא ורעותא וכו' עכ"ל. ואל תפול

(א) וידבר

ה' אל משה במדבר סיני באהל מועד וגו'. א"ר אבא לא נשתלם העולם עד שקבלו ישראל התורה בהר סיני והוקם המשכן. אז נתקיימו העולמות ונשתלמו ונמחקו העליונים והתחתונים. כיון שנתנה התורה והוקם המשכן בקש הקב"ה לפקד חילות התורה. כמה חילות הם של התורה. כמה חילות הם של המשכן. בוא וראה כל דבר שנצרך להתחזק במקומו. אינו מתחזק עד שנזכר בפה ונפקד עליו. אף כאן בקש הקב"ה לפקד חילות התורה וחילות המשכן. וכלם היו כאחד ולא נפרשו זה מן זה. הכל כדמיון שלמעלה. שהרי התורה והמשכן אינם נפרשים זה מזה והולכים ביחד. ובשביל זה חילותיהם נכנסים בחשבון שיהיו ידועים אצלם. מלכד האחרים שאינם בכלל החשבון [א]. ובשביל זה כתוב וידבר ה' אל משה במדבר סיני באהל מועד. אם באהל מועד למה במדבר סיני. אלא אחד לתורה ואחד למשכן. וזה היה באחד לחודש השני ובשנה השנית הכל אחד. וזה נקרא חודש וזו. רמז להחודש והשנה ההוא המאיר למדת המלכות. שהרי אז כל העולמות נמצאים בשלימות. לצאתם מארץ מצרים. להודיע שכאשר יצאו ישראל ממצרים בחודש הראשון היה [ב]:

(ג) שאן את ראש כל עדת בני ישראל וגו'. א"ר יצחק בוא וראה דרי ביארו שאן ברכה העליונה שורה על דבר הנמנה. ואם תאמר ישראל היך נמנו. אלא כופר נמלו מהם. וזה נתבאר. והחשבון לא דר' עד שנקבע כל הכופר ההוא ועלה לחשבון. בתחלה היו מברכים לישראל. ואחר כך היו מונים הכופר. ואחר זה חזרו וברכו לישראל. נמצא שישראל נתברכו בתחלה ובסוף. ולא שלמה בהם מיתה. ולמה מיתה שולט בדבר הנמנה. אלא משום שהברכה אינה שורה במצו. וכיון שנתלקה הברכה צד המוטאה שורה עליו ויכול להבוק. בשביל זה במצו לקדים כופר ופירון לסלק מיתה מהם. בוא וראה שלא נמצא מצו בישראל שנתברכו בו במצו. הנה. שזה המצו להתברך דהיה ולהשלים שלמות העולמות היה. ובמקום שהברכות יצאו נמנו. שכתוב אחד לחודש השני. שהוא היו של ברכות העולם. שממנו יוצא היו להעולם [ג]. ולכן נקרא חודש י"ז. כי יז של הכל יוצא ממנו. ועל זה כתוב (ד) וידבר ה' אל משה וידבר ענין אחד. וכתוב (ד) כי שם צוה ה' את הברכה וכו'.

א"ר

(א) וידבר

ה' אל משה במדבר סיני באהל מועד וגו'. א"ר אבא לא אשתלים עלמא עד דקבילו ישראל אורייתא בפורה דסיני ואשתקם משכנא. כדן אתקיימו עלמין ואשתלמו ואשתכמו עלאין ותתאין כיון דאורייתא ומשכנא אשתקמו בעא קב"ה למפקד חילוי דאורייתא כמה חילין אינון דאורייתא. כמה חילין אינון דמשכנא. תא חזי כל מלה דבעי לאתשכח בדוכתיה לא מתישכח עד דאדכר בפומא ואשתמי עליה אף הכא בעא קב"ה למפקד חילין דאורייתא וחילין דמשכנא. וכלהו סו כחד ולא מתפרשי דא מן דא. כלל כגונא דלעילא דהא אורייתא ומשכנא לא מתפרשי דא מן דא ואוליין כדא. ובגין כך חיליהון עלאין בחושכא לאשתמודע גדייו. דר אינון אחרין דלית לון חושכא [א]. ובגין כך כתיב וידבר ה' אל משה במדבר סיני באהל מועד. אי באהל מועד אמאי במדבר סיני. אלא חד לאורייתא וחד למשכנא והאי והאי בחד לחוד שטי וסכס השנית כלל חד והאי אקרי חודש י"ז. רמז להסוד ירחא ושתא דנסיך לסיסרא. דהא כדן עלמין כללו אשתכחו בשלימו. ללאתם מארץ מצרים. לאשתמודע דהא כד נפקו ישראל ממלרים בחדש הראשון הוה [ב].

(ג) שאן את ראש כל עדת בני ישראל וגו'. א"ר יצחק תא חזי סא אוקמוס לית ברכתא דלעילא שריא על מלה דאשתמי ואי תימא ישראל איך אשתמו. אלא כופר כעלי מנייהו וסא אוקמוס וחושכא לא סוי עד דיתכניש כל הסוד כופר וסליק לחושכא ובקדמיתא מזכרין לסו לישראל. ולבתר מנאן הסוד כופר. ולבתר מסדרין ומזכרין לון לישראל. אשתכחו לישראל מתזכרין בקדמיתא ובסופא. ולא סליק דהו מותנא. מותנא אמאי סליק במינה. אלא בגין דברכתא לא שריא במינה. וכיון דאשתלק ברכתא ספרא אמר שרי עלי ויכיל לאתזקא. בגין דא במינה כעלין כופר ופדיונא לסלקא מותנא מנייהו. תא חזי לא אשתכח מינה דהו בישראל דאשתכח ביה כסאי מינה. דסאי מינה לאשתכח סוס. ולאשתלא שלימותא דעלמין סוס. ובתרא דברכאן נפקין אשתמו. דכתיב בחד לחודש השני. דאיסו יזווא דברכאן דעלמא. דמיס נפיק יזווא לעלמא [ג]. ועל דא אקרי חודש י"ז. דזווא דכלל נפיק מינה ועל דא כתיב (ד) וידבר ה' אל משה וידבר ענין אחד. וכתוב (ד) כי שם צוה ה' את הברכה וגו'.

א"ר

מראה מקומות א' דף ק"ה. ב' דף ק"ו. ג' תלים קל"ד דף ס"א קל"ז

יו הזהר

פרישת במדבר. ואל היינו הערב רבו וכן פירוש כל המאמר בקיצור וזה שמצוין כל המצוות. במדבר סיני. בראה מיותר. אלא שבא לרמז שהחילות ישראל מתחלקים על בעלי תורה ועל בעלי תפלה. וזה שאמר במדבר סיני. על כל התורה. באהל מועד. על כל התפלה דהיינו משכן. כן התורה סקוד במסירת תפארת עלמא דדבורא. כן התפלה סקוד במסירת מלכות עלמא דנוקבא והיא נקראת משכן. ככתוב ואני תפלה. וכאשר יצאו ישראל ממצרים נתגלה להם רק חכב של חודש הראשון ושנה הראשונה. היינו מסירת מלכות. ולאחר שקבלו התורה והקיום המשכן התחילו ליכנס בעלמא דדבורא ונתגלה להם גם הכב של חודש השני ושנה השנית. היינו מסירת שני' שנקראת יסוד בתי' דדבורא שהוא כן המעביר השפע וההארה מן העולמות העליונים אל המלכות והשכינה הקדושה. וכידוע כי שני' בני' ספירא. ונקרא בשביל זה כשם וזו. כי בו מתקבץ שפע ההארה מעולמות העליונים ועל ידו נעשה היחוד וההתקשרות של כל העולמות. וזהו שאמר והוא באחד לחודש השני וכשנה השנית חבל אחד. פירוש שהכל מרמז על ספירה השנית מתתא לעילא שנקראת יסוד שהוא התחלת עלמא דדבורא: [א] ו' ספירה יסוד בנבור לעיל:

(א) **אִישׁ** על דגלו באותות וגו'. אִישׁ אלעזר אלה ארבעה מחנות של כנסת ישראל שהם שנים עשר שבטים, שנים עשר נבולים סביב סביב לה, הכל כדמיון שלמעלה... ד' מחנות מלאכים הם לד' צדדי העולם ונמצאים י"ב, כמו כן למטה כדמיון שלמעלה, ונסע בראשונה דגל מחנה יהודה, נגד מחנה אוריא"ל, ומחנה ראובן נגד מחנה מיכאל"ל, זה לדיוס וזה למורה, המזבח גם כן כך דרומית מזרחית [ד] מחנה הן לצפון, ומחנה אפרים ימה, מחנה הן נגד מחנה גבריא"ל, ומחנה אפרים למערב נגד מחנה רפאל"ל, המזבח גם כן כך צפונית מערבית, הכל נקשר זה בזה עד שעולה הכל ונתקשר בשם הקדוש, שהוא ראשית הכל, עליון הכל, קדושת הכל, הכל נכלל בו — :

(ב) **והחונים** קדמה מזרחה דגל מחנה יהודה וגו' אִישׁ אבא למדנו שבשעה שעמדו ישראל על הר סיני התחילה הלבנה להאיר, שכתוב (ג) ויום שמים וירד, מה וירד, שקרב השמש אצל הלבנה והתחיל להאיר את הלבנה [ה] שכתוב והחנים קדמה מזרחה דגל מחנה יהודה, בהר סיני נתמנה ידודה לשר הראשון במלכות, שכתוב (ז) ויהודה עוד רד עם אל ועם קדושים נאמן, מה ועם קדושים נאמן, כאשר אמר הקב"ה לישראל ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש, נאמן ה' יהודה לקבל המלכות, והתחילה הלבנה להאיר :

(ה) **ונסע** אהל מועד מחנה הלויים וגו'. אחר זה מה כתוב, דגל מחנה אפרים לצבאותם ימה, זו שכינה השרוי' במערב, לפיכך זה הדגל מחנה אפרים ימה, והוא בין צפון לדרום, דרום ראובן מצד אחד, שכתוב דגל מחנה ראובן תימנה, צפון הן מצד אחר, שכתוב דגל מחנה הן צפונית, אפרים בין זה לזה, נמצא מערב שהוא אפרים בין צפון לדרום, הכל כדמיון שלמעלה :

(ו) **דגל** מחנה אפרים לצבאותם ימה, אִישׁ יוסי לא זכר שנים דיוסף בליון דגלים דכתיב דגל מחנה אפרים, ולא כתיב דגל מחנה יוסף, בגין דאחנאי על אחיו, אמר יהוה יודאי שחנני דיוסף אחיו בעולם דזכורא, וכלכו שבטין בעלמא דזוכבא אינון, ועל דא לא אחליל יוסף עמכון :

(ז) **ואלה** שמות בני אהרן הבכור נדב ואביהוא אלעזר ואיתמר, מהו אלעזר ואיתמר, ואלעזר ואיתמר צדיק לומר, אלא שקול היה אביהוא כשני אחיו, ונדב ככלם, ויש אומרים כך, הבכור נדב, זה בלבדו, ואביהוא בלבדו, וכל אחד נחשב בעיניו כשניהם כאלעזר ואיתמר, אבל נדב ואביהוא בלבדם שקולים היו כנגד שבעים סנהדרין דהוי משמשין קמי משה ובנין כך מיתתהון ייכפרא על ישראל, ועל דא כתיב (ח) ואחיהם כל בית ישראל יבכו את השרפה, ואִישׁ שמעון הבכור נדב, כלומר על דכל סבה ויקרא דליה מה שמה נדב, ואביהוא על אחת כמה וכמה, כי שני אלה לא נמצאו כמוהם בישראל; וימת

(א) **אִישׁ** על דגלו באותות וגו'. אִישׁ אלעזר אלה ארבעה מחנות של כנסת ישראל שהם שנים עשר שבטים, שנים עשר נבולים סביב סביב לה, הכל כדמיון שלמעלה... ד' מחנות מלאכים הם לד' צדדי העולם ונמצאים י"ב, כמו כן למטה כדמיון שלמעלה, ונסע בראשונה דגל מחנה יהודה, נגד מחנה אוריא"ל, ומחנה ראובן נגד מחנה מיכאל"ל, זה לדיוס וזה למורה, המזבח גם כן כך דרומית מזרחית [ד] מחנה הן לצפון, ומחנה אפרים ימה, מחנה הן נגד מחנה גבריא"ל, ומחנה אפרים למערב נגד מחנה רפאל"ל, המזבח גם כן כך צפונית מערבית, הכל נקשר זה בזה עד שעולה הכל ונתקשר בשם הקדוש, שהוא ראשית הכל, עליון הכל, קדושת הכל, הכל נכלל בו — :

(ב) **והחונים** קדמה מזרחה דגל מחנה יהודה וגו' אִישׁ אבא למדנו שבשעה שעמדו ישראל על הר סיני התחילה הלבנה להאיר, שכתוב (ג) ויום שמים וירד, מה וירד, שקרב השמש אצל הלבנה והתחיל להאיר את הלבנה [ה] שכתוב והחנים קדמה מזרחה דגל מחנה יהודה, בהר סיני נתמנה ידודה לשר הראשון במלכות, שכתוב (ז) ויהודה עוד רד עם אל ועם קדושים נאמן, מה ועם קדושים נאמן, כאשר אמר הקב"ה לישראל ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש, נאמן ה' יהודה לקבל המלכות, והתחילה הלבנה להאיר :

(ה) **ונסע** אהל מועד מחנה הלויים וגו'. אחר זה מה כתוב, דגל מחנה אפרים לצבאותם ימה, זו שכינה השרוי' במערב, לפיכך זה הדגל מחנה אפרים ימה, והוא בין צפון לדרום, דרום ראובן מצד אחד, שכתוב דגל מחנה ראובן תימנה, צפון הן מצד אחר, שכתוב דגל מחנה הן צפונית, אפרים בין זה לזה, נמצא מערב שהוא אפרים בין צפון לדרום, הכל כדמיון שלמעלה :

(ו) **דגל** מחנה אפרים לצבאותם ימה, אִישׁ יוסי לא זכר שמו של יוסף בין הדגלים, שכתוב דגל מחנה אפרים, ולא כתוב דגל מחנה יוסף, לפי שנתנאה על אחיו, אמר יהוה יהוא שמעתי שיוסף הוא בעולם של בחינת זכר, וכל השבטים בעולם של בחינת נקבה הם, יעל כן לא נכלל יוסף עמהם :

(ז) **ואלה** שמות בני אהרן הבכור נדב ואביהוא אלעזר ואיתמר, מהו אלעזר ואיתמר, ואלעזר ואיתמר צדיק לומר, אלא שקול היה אביהוא כשני אחיו, ונדב ככלם, ויש אומרים כך, הבכור נדב, זה בלבדו, ואביהוא בלבדו, וכל אחד נחשב בעיניו כשניהם כאלעזר ואיתמר, אבל נדב ואביהוא בלבדם שקולים היו כנגד שבעים סנהדרין שהיו משמשים לפני משה, ובשביל זה מיתתם מכפרת על ישראל, ועל כן כתוב (ח) ואחיהם כל בית ישראל יבכו את השרפה, ואִישׁ שמעון הבכור נדב, כלומר על שכל השבט והבכור שלו מה שמו נדב, ואביהוא על אחת כמה וכמה, כי שני אלה לא נמצאו כמוהם בישראל; וימת

מראה מקומות (א) דף קמ"ז : (ב) יתרו פס', (ג) שמואל ב' כ"ז (ד) הושע י"ב (ה) דף קמ"ז : (ו) פס' כ. (ז) אחרי נ. (ח) ויקרא י

זיו הזהר

[ז] פ"י כמו שלמעלה מיכאל ואוריא"ל מחזורים, אחר שהם דרום ומורה, לכן במזבח כנגדם דרומית מזרחית, וכן צפונית מערבית - נגד גבריא"ל ורפאל"ל שהם ג"כ מחזורים, מק"ם : [ה] פ"י לכנת היינו מרה המלכות והשכינה הקדושה, והשמש היינו ספירת תפארת עלמא דבכורא המשפיע בה הארה, כדמיון השמש השולח קוי אורו להאיר את הלבנה דלית לה אור מגרסה :

(א) וַיִּמָּת נָדָב וַאֲבִיהוּא לִפְנֵי ה' וְגו'. א"ר אבא למה כתוב וימת נדב ואביהוא לפני ה' בהקריבם אש וזה לפני ה' ובנים לא היו להם ויכהן אלעזר ואיתמר ונו'. מה ענין זה לזה. מה ענין ויכהן אלעזר ואיתמר אצל ובנים לא היו להם. אלא סוד הדבר ששתי מיתות היו. אחת לפני ה'. ואחת שלא נשאו ולא היו להם בנים. שכל מי שאינו זוכה לבנים חשוב כמת. וכך הוא ודאי. אבל לא מתו כשאר אנשים. שהרי לא מתו אלא מיתת גופם. אבל מיתת נפשותם לא מתו. מניין. שכתוב (ב) ואלעזר בן אהרן לקח לו מבנות פוטאל לו לאשה ותלד לו את פנחס אלה ראשי אבות הלוים למשפחותם. אלה ראשי. והרי פנחס בלבדו היה. אלא בשביל שמיתת גופם מתו [ו] מיתת נפשותם לא מתו — :

(ג) וְהַחֲנִיִּים לִפְנֵי הַמִּשְׁכָּן קָדְמָה לִפְנֵי אֹהֶל מוֹעֵד מִזִּרְחָה מִשָּׁה וְאֶהָרָן וּבְנָיו וְגו'. א"ר יוסי למדנו במקום שבעלי תשובה עומדים בו בעולם ההוא. צדיקים נמורים אין להם רשות לעמוד בו. לפי שהם קרובים להמלך יותר מכלם. והם מושכים עליהם ברצון הלב יותר ובכח גדול יותר להתקרב למלך. בוא וראה כמה מקומות מוכנים לו להקב"ה בעולם ההוא. ובכלם בית מושב להצדיקים. כל אחד ואחד לפי מדרגתו כראוי לו. כתוב (ד) אשרי תבחר ותקרב ישכן חצריך. שהקב"ה מקרבם אליו. שאותן הגשמות עולות מלמטה למעלה להתגחל בגחלותיהן שהוכנו להן. ישכן חצריך. אלו המקומות והמדרגות שמבחוץ. ואיזה הם. כמ"כ (ה) ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה. וזו היא מדרגה בין קדושים העליונים. ומי הם הזוכים למדרגה זו. אותן השלוחים של רבון העולמים. שהם כמלאכים עושים תמיד ברצון שליחות רבונם. לפי שאלו תמיד בקדושה ולא נטמאו. כדמיון זה מי שנשפא בעולם הזה הוא מושך עליו רוח ממא. וכאשר נשמתו יוצאת ממנו מטמאין לה. ומדורו בין אותן הטמאים. ואלה הם מויקי העולם. כמו שהאדם ממשך עצמו בעולם הזה. כך הוא מדורו וכך הוא נתמשך בעולם ההוא. ואותן רוחות הטמאים מטמאים לו ומכניסים אותו לגיהנם. בוא וראה מי שמתקדש ושומר גופו בעולם הזה שלא יטמא. מדורו בעולם ההוא בין אותן קדושים העליונים. ועושים שליחות תמיד [ו] והם עומדים בחצר. כמו שנאמר את חצר המשכן. ועליהם כתוב אשרי תבחר ותקרב ישכון חצריך. ויש אחרים שהם בפנים יותר. שאין הם בחצר אלא בבית. כמו שנאמר נשבעה במוב ביתך קדוש היכליך. כיון שאמר ישכון חצריך למה כתוב נשבעה במוב ביתך. ישבע במוב ביתך צריך לומר. כמו שכתוב ישכן. אלא הרי למדנו שאין ישיבה בעזרה אלא למלכי בית דוד בלבדם. ויש מקום לחסידים עליונים שנכנסים לפניו. ומי הם. ככתוב והחונים לפני המשכן קדמה לפני אהל מועד מזרחה משה ואהרן ובניו. וכמה מדורים על מדורים ומאורות על מאורות מתפרשים בעולם ההוא. וכל אחד מתבייש סבאור חבירו. כמו שמעשים טובים מתפרשים בעולם הזה. כן גם מקומות ומאורות מתפרשים בעולם ההוא :

ואת

(א) וַיִּמָּת נָדָב וַאֲבִיהוּא לִפְנֵי ה' וְגו'. א"ר אבא מתי דכתיב וימת נדב ואביהוא לפני ה' בהקריבם אש וזה לפני ה' ובנים לא היו להם ויכהן אלעזר ואיתמר ונו'. מתי דא לגבי דא. מתי ויכהן אלעזר ואיתמר לגבי ובנים לא היו להם. אלא רוא דמילתא תרי מיתות הוו. חד לפני ה'. וחד דלא חנסיבו ולא הוו לסו בנין. דכל מאן דלא וכי לבנין מית הוה. והכי הוה ודאי. אבל לא מיתו כשאר בני עמלא. דהא לא מיתו אלא מיתת גרמיהון אבל מיתת נפשון לא מיתו. מנה לן. דכתיב (ב) ואלעזר בן אהרן לקח לו מבנות פוטאל לו לאשה ותלד לו את פנחס אלה ראשי אבות הלוים למשפחותם. אלה ראשי והא פנחס בלחודיו הוה אלא בנין דמיתת גרמיהון מיתו [ו] מיתת נפשון לא מיתו — :

(ג) וְהַחֲנִיִּים לִפְנֵי הַמִּשְׁכָּן קָדְמָה לִפְנֵי אֹהֶל מוֹעֵד מִזִּרְחָה מִשָּׁה וְאֶהָרָן וּבְנָיו וְגו'. א"ר יוסי תנינן אתר דמאריהון דתשובה קיימי ביה בהסו עמלא. לדיקס גמורים לית לון רשו לקיימא ביה. בגין דלינון קריבין למלכא יתיר מכללו ואינון משכי עליהו ברעוהא דלכא יתיר ובחילא סניא להתקרבא למלכא. תא חזי כמה אתרין מתקבין ליה לקב"ה בהסו עמלא. ובכללו בי מומהו לון לדיקיא. כל חד וחד לפוס דרגיה כדקא חזי ליה כתיב (ד) אשרי תבחר ותקרב ישכן חצריך. דקב"ה קריב לון לגביה. דסלקין אינון נשמתין מתתא לעילא להתאחדא בהסותיהון להתקבין לסו ישכן חצריך אליו אתרין ודרגין לבר ומאן אינון. כד"ל (ה) ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה. והאי הוה דרגא בין קדישין עלאין. ומאן דוכחן לדרגא דא אינון שליחא דמארי עמלא. דלינון כמלאכין עבדין שליחותא דתיר ברעוהא דמאריהון. בגין דאלין דתיר בקדושה ולא אסתאבו כגוהא דא מאן דאסתאב בהאי עמלא אינון משך עליה רוח מסאב וכד נפקא נשמתיה מיה מסאבין לה. ומדוריה בין אינון מסאבין. ואלין אינון מויקין דעמלא. כמה דאתמשיך בר נש גרמיה בהאי עמלא. הכי הוה מדוריה ואתמשיך בהסו עמלא ואינון רוחי מסאבי מסאבין ליה ואעלין ליה לגיהנם. תא חזי מאן דאתקדש ונפיר גרמיה בהאי עמלא דלא אסתאב. מדוריה בהסו עמלא בין אינון קדישין עלאין. ועבדין שליחותא דתיר [ו] ואלין קיימי בחצר. כמה דאת אמר את חצר המשכן. ועליהו כתיב אשרי תבחר ותקרב ישכון חצריך ואית אתרין דאינון לגו יתיר דלאו אינון בחצר אלא צביהא. כמה דאת אמר נשבעה במוב ביתך קדוש היכליך. כיון דאתר ישכון חצריך אמאי כתיב נשבעה במוב ביתך. ישבע במוב ביתך מיבעי ליה. כמה דכתיב ישכן. אלא הא תנינן ליה ישיבה בעזרה אלא למלכי בית דוד בלחודיהו. ואית אתר לחסדי עליונין דעילי לגו ומאן אינון כדכתיב והחונים לפני המשכן קדמה לפני אהל מועד מזרחה משה ואהרן ובניו. וכמה מדורין על מדורין ונסורין על נסורין מתפרשין בהסו עמלא. וכל חד חכסיף מנסורא דחבריה. כמה דעובדין אתפרשין בהאי עמלא. הכי נמי דוכתיב ונסורין מתפרשין בהסו עמלא :

ואת

מראה מקומות (א) אתרי ג. ט שנות ו' ג. חיי קט. ד. תליס ס"ה (ה) וכו' ג

זיו הזהר

[ו] פ"י שעל זה פרשו הלשון רבים של אלה ראשי על פנחס. כיון שנשמות נדב ואביהוא נתגלגלו בפנחס בבחי' עיבור ולשיכך מיתת נשמותם לא מתו : [ו] היינו שנשלחים מן הפסליא שלמעלה לעשות שליחות כפי שנגזר מהם. והרי הם בבחי' מלאכים :

(א) זאת עבודת בני קהת באהל מועד קדש הקדשים. א"ר אלעזר בשעה שבני קהת לקחו כלי קדש הקדשים. או בא כהן וכמה הכל פוים קרבו לקחת אותם. ולא היו רואים לעולם מה שהם לוקחים. אלא הכל נתכסה בפניהם. כמו שכתוב ובה אהרן ובניו בנסוע המחנה והורידו את פרוכת המסך וגו'. ורוב מכה של כלי הקודש תכלת היה. בשביל שתכלת דרי ביארן ואמרו. לאחר שנתכסה הכל קרבו בני קהת ולקחו. ולא קרבו אלא בין הברים שבלטו לחוץ. והו' שכתוב. וכלה אהרן ובניו לכסות את הקודש וגו' ואחרי כן יבאו בני קהת לשאת וגו' :

(ב) אל תכבדו את שבת משפחות הקהתי מתוך הלויים. משום שהם הגזע והשרש של הלויים. וזאת עשו להם וחיו ולא ימותו. שצריך הכהן לחקק להם תקנה. שהם שיקרבו אל הקודש לא יבנסו אלא כפי תקנת הכהן. שהוא ידע סמך המקום שיגשו אצלו ולא יותר. וכאשר נתכסו הכלי קודש או מכה אחר דה' שורה. והי' אסור להם לנשת להסתכל. שהרי ענין הגעשה בשתיקה אין אצלם אלא אצל הכהנים. שענין העבודות שלהם הוא בסוד ובשתיקה. ועבודות הלויים להרים קול. לכן עבודות הכהנים בשתיקה ובסוד ולא בהתנלות. לפי שהכהן בבחי' היסין. וכאשר דינים שורים בעולם מצד השמאל. יהיה היסין מקרב. ובמה. בקפירת שהוא בשתיקה בסוד דק ופנימי מהכל. בוא וראה כאשר זה מזבח האחר מתחיל לעורר התעוררות דין כאשר אין נמצאים צדיקים. או מזבח הפנימי נתעורר אצלו ועוסד כנגדו והדינים נשתכבים. ולכן עומד מזבח זה כנגד זה. ואז הדין נסתלק :

(ג) וזאת עשו להם וחיו ולא ימותו וגו'. א"ר יוסי הרי אמרו. וזאת. כלל ופרט כאחד. בחי' ובר' וכו' נקבה. לכלול השכינה בהקב"ה להיות הכל אחד. אבל. זאת. כלל תוספת וא"ו הוא להראות דין. בוא וראה כתוב (ד) זאת אשר ללויים. ולא זאת. שהרי מצד הדין הם באים ולא מצד הרחמים. א"ר יהודה והרי כתוב וזאת עשו להם וחיו. וזה בלויים נאמר. ואתה אומר זאת ולא זאת. א"ל ודאי כך הוא והמקרא מוכיח. מי שאחזק סם המות אם לא יערב בו סם חיים הרי בודאי ימות. ועל כן וזאת עשו להם וחיו ולא ימותו. בשביל שסם חיים מעורב עמו (ח) ודאי וזאת נצרך להם ולא זאת. א"ר יהודה אשרי חלקו ואשרי חלקם של ישראל. שהם מתרבים בהקב"ה. שכתוב (ה) ואתם הרביתם בה' א' חיים בלבם. והם. וכתוב (ו) ועמך כלם צדיקים לעולם ידשו ארץ. ברוך ה' לעולם אמן ואמן :

(א) זאת עבודת בני קהת באהל מועד קדש הקדשים. א"ר אלעזר בשעה שבני קהת לקחו כלי קדש הקדשים. כהן אחי כהנה וחסי כלה עד לא יקרבו לנסלח ליה ולא היו חמאן לעלמין מה דליון נסלין. אלא כלה בכסויא מניסו. כמס דכתיב ובה אהרן ובניו בנסוע המחנה והורידו את פרוכת המסך וגו'. ורוב כסויא דמאני מקדשא תכלת חיו. בגין דתכלת הא אוקמוס ואתמר. דמר דאחכסיה כלה מקרבין בני קהת דנסלין ולא מקרבין אלא בליון בדיס דנפקין לבר. דהא הוא דכתיב וכלה אהרן ובניו לכסות את הקודש וגו' ואחרי כן יבאו בני קהת לשאת וגו' :

(ב) אל תכבדו את שבת משפחות הסקתי מתוך הלויים. בגין דליון גזעא ושרשא דליון. וזאת עשו להם וחיו ולא ימותו. דכפי כהנה לאתקנא לסו. דאע"ג דקריבין ליון קודשא לא ייעלו אלא בתקונא דכהנה. דהוא ידע סימנא דמסין לנביא ולא יתיר. וכד מכסיה למאני קודשא כדון כסויא אחרא שריא. ואסיר לון לקרבא למחמי. דהא מלה בשחאי לא חית לנביאיה אלא לכסי דמלס דליון ועובדא דליון ברוח ובשחאי. וליון לארמא קלא. בגין כך כסי בשחאי וברוח ולא באתגליא. בגין דליון ימונא. וכד דינין שריין בעלמא מספרא דשמאלא. ימונא יסא מקרבא. ובחאי בקפרת דליון בשחאי ברוח דקיק ופנימא מכלל הא חיו כד הא מדבחא אחרא שחאי לאתערל אתערותא כד לא אשתכחון זכאין. מדבחא פנימא אתער לנביא וקאים לקבליס ודינין משתכבי. וע"ד קיימא דא לקבל דא. וכדן דינא אסתלק :

(ג) וזאת עשו להם וחיו ולא ימותו וגו'. א"ר יוסי הא אתמר. וזאת. כלל ופרט כחדא. דכר' ונקבה. לאכללא כנסת ישראל בקוב"ס לאשתכחא כלה חד. אבל. זאת. כלל תוספת וא"ו לאחזקה דינא. הא חיו כפי (ד) זאת אשר ללויים. ולא זאת. דהא מספרא דדינא קא אסיין ולא מספרא דרחמי א"ר יהודה וסא כתיב וזאת עשו להם וחיו. וזה בליון אחרא וזה אחרת זאת ולא זאת. א"ל ודאי הכי הוא וקרא מוכח. מאן דאחיד סמא דמונא לי לא יערב ביה סמא דחיי הא ודאי ימות. ועל דא וזאת עשו להם וחיו ולא ימותו. בגין דסמא דחיי מערב בסדים (ח) ודאי וזאת אלמריך לסו ולא זאת. א"ר יהודה וזאת חולקת וזאת חולקית דישאל. דליון מתדבקין בקב"ס. דכתיב (ה) ואתם הרביתם בה' א' חיים כלכם חיים. וכתיב (ו) ועמך כלם צדיקים לעולם ידשו ארץ. ברוך ה' לעולם אמן ואמן :

מראה מקומות ל קדש קדש : ט טס (ג) חקק קדש : (ד) נחמד מ' מ' דכתיב ד' ו' יס' מ'

דף הזהר

[א] מ' ענין זה הוא. כי וא"ת היא לשון נקבה. רמו על מדת המלכות שהיא נבדלה ודין כאשר היא בפירודא מעלמא דברורא. וזו נ"ב מדת הלויים. וקרא למדת הדין סם המות כיון שהיא בלתי רחמים. אבל וא"ת עם אות וא"ו פרמו על יחוד קוב"ה ושכינתיה. כי אות וא"ו רמו על התפארת עולם המשפיע ונתחבר עם וא"ת חיינו עם עולם המכלל. ונעשה הפחתה נבדורות בחסדיים. והוא סם חיים. כי התפארת נקרא עץ חיים. ונקרא פרמ נגד מדת המלכות שנקראת כלל. לפי שהיא כולל כל המסירות שמקבלת השפעה מכל המסירות :

רועה הנאמן

רעיא מהימנא

(א) **נשא** את ראש בני גרשון וגו'. מכן שלשים שנה ומעלה וגו'. כל הבא לצבא צבא לעבר עברה באהל מועד. מצוה זו להיות הלויים משוררים במקדש. כדמיון שלמעלה. שוררי הכהן המקריב קרבנות למעלה הוא המלאך מיכאל. לוי הוא נבריא"ל. והוא צריך לומר. וסוד הדבר (ג) יומם יצוה ה' חסדו. זה חסד הכהן הגדול. ומיכאל הוא כהן הדיוט אצל אדונו [א] ועם כל זה שהוא הדיוט אצל אדונו. מלך של חיות הקודש הוא. ופני אריה אל הימין. וברכת הדיוט אל תהי קלה בעיניך. וזה הוא יומם יצוה ה' חסדו. ובלידה שירה עמי. זו גבורה. שירה. בכור שורו הדר לו. ופני שור מהשמאל. ונבריא"ל הוא שליחו. כדמיון זה חיוב על כל אדם לעסוק בתורה שזה חשוב לפני הקב"ה מכל קרבנות ועולות. ככתוב (ג) זאת התורה לעולה ולמנחה וגו'. וזאת צריך לשורר ולומר בשמחה בינה של תורה. ומי שאינו יכול לעסוק בתורה. יקיים (ד) קומי רוגי בלידה לראש אשמויות. ויאמר קודם בוקר כמות סליחות ותחנונים ובקשות בכל מיני רגנה בגרונו. שהוא כמו כנור להוציא בו הקול על ידי ששה כנפי ריאה עם הורדא. דרך שש טבעות של הקנה. היינו §. ויציא הקול מן הלב אשר שם הבינה. כמו שביארו התנאים. הלב מבין.. ויעלה אל הפה אשר שם §. בחמשה מיני תקונים של הדיבור. שהם שפתים שינים והדין. שפתים שתיים. שינים ומוחנות שני מינים. והדין הרי חמש. ולהוציא הקול והדיבור שיצא מן הבינה של הלב עם המחשבה שהוא שם הספורש [ג] ע"כ ד"מ:

(ה) **איש** או אשה כי יעשו מכל חטאת האדם וגו'. בוא וראה אשרי האדם שזוכה בתורה. ללכת להתדבק בדרךיה. שכאשר האדם הולך בדרכי התורה מושך עליו רוח הקודש העליון. כמש"כ (ו) עד יערה עליו רוח ממרום. וכאשר האדם פד מדרכי התורה מושך עליו רוח אחד מצד אחר שהוא צד המומאה. וצד המומאה נתעורר מצד נוקבת הקליפה שנקראת תהום רבה. אשר שם המדור של רוחות רעים המויקים לאנשים. שנקראים מויקי העולם.. (ז) וכל מי שמתדבק בו בהקב"ה ועושה מצות התורה. כביכול הוא מקיים עולמים. עולם העליון ועולם התחתון. וכל מי שעובר על מצות התורה. כביכול פוגם למעלה ופוגם למטה. פוגם לעצמו ופוגם לכל העולמות. משל לאותן פורשי ימים הנוסעים באניה. עמד שומה אחד ביניהם ובקש לנבא האניה במקומו. והיינו איש או אשה כי יעשו מכל חטאת האדם. האדם זה אדם הראשון כמש"כ

(א) **נשא** את ראש בני גרשון וגו'. מכן שלשים שנה ומעלה וגו'. כל הבא לצבא צבא לעבר עברה באהל מועד. פקודת זה להיות הלויים משוררים במקדש כנוחל דלעילא. דהא כהן המקריב קרבנה לעילא איש מיכאל. לוי איש גבריאל. ואישו לריך לנגנא ורזא דמלס (ג) יומם יצוה ה' חסדו. זה חסד כהנה רבא. ומיכאל איש כהן הדיוט לגבי מאריה [א] ועם כל זה דהדיוט איש חלל מאריה. מלך דמיות הקודש איש. ופני אריה אל הימין. וברכת דיוט אל תסי קלה בעיניך. והאי איש יומם יצוה ה' חסדו. ובלידה שירס עמי. זה גבורה שירה ככור שורו הדר לו. ופני שור מהשמאל. וגבריאל איש שלוחיה. כנוחל זה חיובא על צד כס להתעסקא באורייתא דאיש חשיב קמי קב"ה מכל קרבין ועלוין כמש"כ (ג) זאת הספורס לעולם ולמנחה וגו'. ואישו לריך לשורר ולנגן במדווא בחמרת דאורייתא. ומאן דלא יכיל להתעסקא באורייתא. יקיים (ד) קומי רגי בלידה לראש אשמויות. וימא באשמויות כמה סליחות ותחנונים ובקשות בכל מיני רגס בגרוני. דאישו כנור להפקא ביה קלא בשית כנפי ריאה עם וורדא. בשית עזקאן דקנה. ודא §. ויפוק לי' מלכא דתמן בינס. כמה לאוקמוס מארי מתניין. הלכ מזין.. ויסליק ליה לגבי פומא דתמן §. בחמש מיני תקוין דדיבורא. דאינון ספון ופינס ויחד. ספון תרין. פינס ומוחנות תרין מינין. ויחד סא חמש.. ולפקא קלא ודיבורא דנפיק מבינס דלכא במחשבה דאישו שמה מפרש [ג] ע"כ ד"מ:

(ה) **איש** או אשה כי יעשו מכל חטאת האדם וגו'. תא חוי זכאס בינ דוכי באורייתא. למיזל להתדבק באורחיו. דכד בינ זיזל באורחיו לאורייתא משך עליה רוחא קדישא עלאס. כדא (ז) עד יערה עליה רוח ממרום. וכד בינ ססי אורחיו משך עליה רוחא אחרא מספרא אחרא דהיא ספרא דמסאבא. וספרא דמסאבא אפער מספרא דנוקבא דהסומא רבא. דתמן מדורין דרוחין ביטין דוכי לגבי כשא. דלקרון נוקי עלמא.. (ז) וכל מאן להתדבק ביה בקב"ה ועבד פקודי אורייתא. כביכול הוא קיים עלמין. עלמא דלעילא ועלמא דלתתא. וכל מאן דעבד על פקודי אורייתא. כביכול פגיס לעילא ופגיס לתתא. פגיס לגרמיס ופגיס לכל עלמין. מתל לאינון מפרסי ימא דשאלסין בארצא. קס חד ספיא ביניסו ובעל לנקבא בארצא דדוכתים. וע"ד איש או אשה כי יעשו מכל חטאת האדם. האדם אדם קדמאס כמדא

בראה מקומות (א) דף קסא: (ב) תלס פ"ג (ג) ויקרא (ד) איש ב' (ה) דף קכא. (ו) יספ"י ל"ב (ז) דף קכב

דף הזהר

פרישת נשא (א) אדונו חיינו מרת תחסד. וכן נבריא"ל הוא שליח של מרת הגבורה: (ב) וירצה בזה לבאר איך יש בכח האדם לעורר עולמות עליונים שימפעל עלי תורתו ותפלתו. ויבין דביון שכל העולמות חיותם תוא השם הוי"ה ביה. י חכמה § בינה § תפארת § מלכות § שורש חד' עולמות אבי"ע. ובאדם מושרשים בו ד' כחות שקיומם נשתלשל מן ד' אותיות של השם הוי"ה ביה. שהם מוח לב ריאה פה. ואלה הד' כחות מתקשרים יחד בכח הדיבור של האדם. כי כח הדיבור של הפה נשתלשל מן אות ה' האחרונה של השם הוי"ה ביה. והקול היוצא מן שש טבעות הקנה כחו נשתלשל מן אות וא"ו של השם הוי"ה ביה. ומה שהקול והדיבור יוצאים מן הפה כהתפעלות חלב שחלב מבין. וזהו הכח של הבינה שגשתלשל מן אות ה' הראשונה של השם הוי"ה ביה. ועם כל זה נצרך לחכמה. היינו התקשרות המחשבה של המוח. וזה הכח של המחשבה נשתלשל מן אות וי"ד של השם הוי"ה ביה. כדאיתא מלכות פה וכו'. חכמה מוחא אידי מחשבה מלגנא. בינה לבא ובה חלב מבין. ולכן אם האדם משתמש בר' כחות האלה בידו לתורה ולתפלה יש לו כח לגרום התיחדות והתקשרות חד' עולמות. ולתשקך שפע קדושה מן השם הוי"ה ביה שהוא מקור תמיים והפזב. פשא"כ אם הפה מחפץ רק בקול ודיבור בלבד בלתי בינה חלב ומחשבה תפוח:

כז"ל (א) והמה כאדם עברו ברית. אדם קדמא עבר על פקודא חד דאורייתא וגרים מיתא לגרמיה ולכל עלמא. פנים לעילא פנים לתתא [ג] והסוד חובא תליא עד דיקיים קב"ה עלמא כמלקדמין. ויתעבר הסוד פנימו מעלמא הס"ד (ז) בלע הסוד לנכח ומחא הס"ד דמעה מעל כל פנים וצנין כך כי יעשו מכל חסאת האדם כתוב. למעל מעל זה' דמאן דפוק מרחמי וינקא מן דינא הוא גרים פנימו כביכול לעילא וע"ד רחמנא ליסודן מחיבי דהאי עלמא ומן פנימו דלחון. כמה זכאין מסתלקי צנייניהו. צר כל מה דגרמי לעילא ותתא :

והתודו את חסאתם אשר עשו וגו'. א"ר יהודה כתיב כי יפתח איש צור או כי יכרה איש צור וגו'. מאי כתיב בתריה בעל הצור ישלם וגו'. ומא על דא כך. מאן דגרים לאבאשא עלמא בחוביו על אחת כמה וכמה. ואלא תווסא דאע"ג דלאבאש עלמא אמאי אית ליה תשובה דכתיב איש או אשה כי יעשו וגו' והתודו את חסאתם והסיב. אלא ודאי דא מהניא לסו צנין דעביר תשובה כביכול הוא עביר ליה ממס. דהא מה דפגיס לעילא אתקין ליה וצמה בתשובה [ד] דהא תשובה אתקין כלל אתקין לעילא אתקין לתתא. אתקין לגרמיה אתקין לכל עלמא. א"ר ילחך תא חזי אפילו כנסת ישראל תשובה אתקרי. ואי תימא תשובה מעליא בכל אתר לא שכיח. אלא דא חקרי תשובה כד אסדר רחמי לקבלהא. ויהי תבת על כל אינון אוכלסין וינקא לון. ותשובה מעליא כד תמסר נפשא לנכח ונפיל לה צומא דהיא ותתקין בתשובה [ה] כדן כלל אתקין לעילא ותתא. ואתקין הוא וכל עלמא. חייבא חד בעלמא וקלקולא דכמה אתקין צניניה ווי לחייבא ווי לשביציה. תא חזי יונה צנין דלא בעא למחך בשליחותא דמאריה. כמה בני נשא סו אתאכידו צניניה צימא. עד דכלכו אסדרו עלוי ודאמו ליה דיינא צימא. וכדן אשתיצו כלסו. וקב"ה חס עליה לבתר ושוב כמה אוכלסין בעלמא אימתי. כד אסדר למאריה מנו עקמיה הס"ד (ג) קראתי מלכה לי אל ה' יענני. וכתיב (ד) מן המלך קראתי יס ענני במרחב יס :

רעיא מהימנא

(ה) **והתודו** את חסאתם אשר עשו פקודא דא איסו מלות תשובה. ובעונותינו מחרצ צי מקדשא לא אשתאר לנו אלא ודוי דברים לבד. ודא מלכות. וכל מאן דחזר בתשובה כאלו אחזר את ה' ללכת ו' דאיו בן י"ה [ו] ואשתלים בים ה' ויהי. ודא איסו תשובה. תשוב

כמש"כ (א) והמה כאדם עברו ברית. אדם הראשון עבר על מצוה אחת שבתורה וגרם מיתה לעצמו ולכל העולם. פנים למעלה ופנים למטה [ג] וקלקול ההוא תולד עד שיחזק הקב"ה את העולם במקדמו. ויתבטל פנים ההוא מן העולם. וש"כ בלע המות לנצח ומחא ה"א דמעה מעל כל פנים. ולפיכך כי יעשו מכל חסאת האדם כתוב. למעל מעל זה'. שזה שיוצא מן הרחמים ויונק מן הדין גורם פנים כביכול למעלה. ולזאת רחמנא ליצילן מרשעי עולם. הוה ומן הפנים שיהיה. כמה צדיקים מסתלקים בשבילה. מלבד מה שגורמים פנים למעלה ולמטה :

והתודו את חסאתם אשר עשו וגו'. א"ר יהודה כתוב כי יפתח איש צור או כי יכרה איש צור וגו'. מה כתוב אחריו בעל הצור ישלם וגו'. ומה על זה כך. מי שגורם להרע להעולם בחטאיו על אחת כמה וכמה. ואני מתפלל שאע"פ שהרע להעולם תועיל לו השובה. דכתיב איש או אשה כי יעשו וגו'. והתודו את חסאתם והשיב. אלא ודאי זו מועלת להם בשביל שעושה תשובה. כביכול הוא מתקן למעלה ממס. שהרי מה שפגיס למעלה הוא מתקן. ובמה. בתשובה [ד] שהרי תשובה מתקן הכל. מתקן למעלה מתקן למטה. מתקן לעצמו מתקן לכל העולם. א"ר יצחק בוא וראה אפילו השכינה נקראת תשובה. ואם תאמר שתשובה מעולה אינה שכינה בכל מקום. אלא היא נקראת תשובה כאשר ינסה רחמים אליה. והיא מחזרת על כל החילות ומניקה להם. ותשובה מעולה כאשר הוא מוסר נפשו אליה ומקבלת לה בזמן שהיא בתשובה [ה] אז הכל מתקן למעלה ולמטה. ומתתקן הוא וכל העולם. רשע אחד בעולם ונענשים כמה אנשים אחרים בשבילו. איז לרשע איז לשכנו. בוא וראה יונה בשביל שלא רצה ללכת בשליחות אדונו. הרבה אנשים היו נאבדים בשבילו בים. עד שכלם סבבו אותו ודנדו להשליכו בים. ואז ניצולו כלם. והקב"ה ירחם עליו אמר כך והציל הרבה חילות בעולם. מתי. כאשר שב לאדונו מתוך צרתו. וש"כ (ג) קראתי מצדה לי אל ה' יענני. וכתוב (ד) מן המצר קראתי יה ענני במרחב יה :

רועה הנאמן

(ה) **והתודו** את חסאתם אשר עשו. מצוה זו היא מצות תשובה. ובעונותינו משרחב בית המקדש לא נשאר לנו אלא ודוי דברים בלבד. זו מלכות. וכל מי שחזר בתשובה כאלו החזיר אות ה' לאות ו' שהוא בן י"ה [ו] ונשתלם בו ה' ויהי. וזו היא תשובה. תשוב

מראה מקומות (א) הוה' (ב) יעני' (כח ג) יונס ב' (ד) תליס ק"ח (ה) דף קכב.

זיו הזהר

[ג] המקום מבוא בשם ספר ח"י וז"ל בקיצור. אל תתמה שאיך יצדק לומר כי יחטא איש יפגום בזה בעולמות עליונים. אבל דע כי שורש נשמת ישראל הוא תחת כסא הכבוד ומה שבתוך הגוף הוא מאשר יתפשט משורשה העליון כעין קו אור או חוט משוך אל תוך הגוף כדמיון סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה. וע"י העבירות ששלים האדם מצד נשמתו כח הקליפה באותו המקום אשר המצוה תלוי' בו במדות העליונות. והקליפה תובעת דין לאמר לנו הסים להיות יונקת שפע הקדושה ע"י צנור נשמת החוטא באומרה שתפלותיו ותורותיו ומצותיו של פלוני שייך לה. וע"י שפחה תירש גבירתה. וזה פנים גדול בעולמות העליונים שגורם להרחיק ולהפריד השכינה הקדושה שרומו עליה אות ה' האחרונה של השם הוי"ה ב"ה מן יהי' של השם הוי"ה ב"ה. אבל ע"י תשובה נתקן הכל. וזהו הרמז שתשובה היא הצירוף של תשנ"ב ה' להתיתר ביתור הראוי לה עם האותיות יהי'. ובהקליפה נתקיים חיל בלע ויוקיאנו וגו' : [ד] כנזכר לעיל ע"י תשובה נעשה חיל בלע ויוקיאנו. שכל הניצוצין קדישין חזרין למקום וגם פנים נשמתו נתתקן : [ה] ס' וסנא דאיהי בתשובה. היינו בזמן שהוא עת רצון שהשכינה היא בתשובה לרחם על באי העולם להניק להם שפע הנצרך. והיא מקבלת נפשו כב"ה דה' אלעזר בן דודי' : [ו] כי האדם ע"י חטאו גרם פירוד אות ה' מן אות וא"ו היינו שעולים המלכות שעליו מורה אות ה' ראהה"ר של השם הוי"ה ב"ה. כל יוכל לקבל שפע הקדושה ישר מן התפארת עלמא דכורא שעליו מורה דאנו יא"ו של השם הוי"ה ב"ר

תשוב ה' ודאי אצל ה' שאת ה' בודאי הוא ודוי דברים [ז]
וסוד הדבר (ח) קחו עמכם דברים ושובו אל ה' וגו'.
ונשלמה פרים שפתינו. כי ודאי כאשר האדם חוטא הוא
גורם להתרחק ה' מאת ה'. ונסתלק בן י"ה זה
י"ה מאת ה' [ח] ובשביל זה נחרב בית המקדש ונתרחקו
ישראל מארצם והגלו לבין האומות. ולפיכך כל מי שעושה
תשובה גורם להחזיר ה' לאות ה'. והגאולה בזה תלוייה.
ולפיכך הכל תולה בתשובה. שכן אמרו החכמים, כל
הקצים כלו ואין הדבר תלוי אלא בתשובה. שהיא שלימות
השם הקדוש. וע"ז כתוב (ז) ואעשה למען שמי וגו'.
ועוד כתוב (ג) למעני למעני אעשה. ואם לא יחזרו
בתשובה אני מעמיד להם מלך שקשין גזירותיו משל
פרעה ויעשו תשובה בעל כרחם. וז"ל בצר לך וגו'.
ושבת עד ה' אלהיך. עד ה' ודאי (ז) ויש כמה מינים
תשובה שעושים האנשים, כלם טובים אבל כל הפנים
שיים. יש אדם שהוא רשע נמור כל ימיו. והוא עובר
על כמה מצות לא תעשה. ומתחרט ומודה עליהן. ואחר
כך אינו עושה לא טוב ולא רע. לזה בודאי ימחול לו
הקב"ה. אבל אין הוא זוכה לתשובה עליונה. ויש אדם
שאחר ששוב מחטאיו ונתכפר לו. הוא הולך בדרך מצוה.
ועוסק בכל כחו ביראתו ואהבתו של הקב"ה. זה זוכה
לתשובה תחתונה שנקראת ... וזו היא תשובה תחתונה.
ויש אדם שאחר שמתחרט על חטאיו ועושה תשובה הוא
עוסק בתורה ביראתו ואהבתו של הקב"ה. ולא על סנת
לקבל פרס. זה זוכה לאות ה'. וזה גורם שתשוב ה' אצל
ה'. ובשביל שישראל מקיימים התורה והמצוה נקראים
בנים להקב"ה. וז"ל בנים אתם לה' אלהיכם. ע"כ:

(ה) איש איש כי תשטה אשתו וגו'. רבי חזקיה פתח
אשתך כנפן פוריה בירכתי ביתך וגו'. מה נפן
לא מקבל עליו אלא משלו. כך נשי ישראל צריכות לעמוד
ברמיון זה. שלא תקבל עליה אלא בן זונה. כיונה זו
שאנה מקבלת אלא בן זונה. וע"כ כנפן פוריה בירכתי
ביתך. מה פוריה. כמס"כ פורה ראש. פוריה פורחת.
שחוציא ענפים לכל צד. ואיה. בירכתי ביתך ולא לחוץ
בשוק. בשביל שלא תבא לשקר בברית עריון. ושלמה
אמר (י) העזבת אלוף נעוריה ואת ברית אלהיה שכחה.
איזה ברית אלהיה. מקום ההוא שנקרא ברית. והיא
נקשרת בו. לפיכך בירכתי ביתך. א"ר חזקיה תבא מארה
על זה האיש שמניח לאשתו להתראות משערות ראשה
החוצה מכיפתה. וזהו אחד מעניני הצניעות שבבית.
והאשה שמוציאה משערות ראשה החוצה להתקשט בהן.
גורמת עניות לבית. וגורמת לבניה שלא ידעו חובבים
בדודם. וגורמת צרות מומאה שישרה בבית. מי גרם כל
זה. אותן השערות שהתקשטה בהן מבחין. ואם בבית
כך כל שכן בשוק. וכל שכן אם היא מראה חציפות
אחרת. ולפיכך אשתך כנפן פוריה בירכתי ביתך. שצריכה
האשה להיות צנועה בירכתי הבית. ואם תעשה כן מה
כתוב. בניך כשתלי יותים סביב לשלחנך. מהו כשתלי
יותים. מה יות זה בין בחורף בין בקיץ אינו משליך
העלים

תשוב ה' ודאי לגבי ה'. דלת ה' ודאי איסו ודוי דברים [ז]
ורוא דלתה (ח) קחו עמכם דברים ושובו אל ה' וגו'.
ונשלמה פרים שפתינו. ודלוי כד צ"נ איסו חוטא
גרים לאתרחקא ה' מאת ה' דלסתלק בן י"ה דל
י"ה מאת ה' [ח] ובג"ד אתחריצ בי מקדשא ואתרחקו
ישראל מתמן ואגלו ביני עממיא. ובגין דל כל מאן דעביד
תשובה גרים לאחזרה ה' לאת ה'. ופורקנא בדל תליא.
ובגין דל הכל תלוי בתשובה. דכך אמרו קדמאי כל
הקלים כלו ואין הדבר תלוי אלא בתשובה. דליסו שלימו
דשמיא. וע"ד כתיב (ז) ואעשה למען שמי וגו'.
ועוד כתיב (ג) למעני למעני אעשה ואם לא חזרין
אנא אעמיד לון מלכא שקשין גזירותיו משל
פרעה ויחזרון על כרחייהו. ה"ד צלל לך וגו'.
ושבת עד ה' אלהיך עד ה' ודאי (ז) ואית כמה מינין
תשובה דעבדין בני נשא כלסו כדון אכל לאו כל אפייה
שוין. אית צ"נ דליסו רשע נמור כל ימיו. ואיסו עובר
על כמה פקודין דלל תעשה ומתחרט ומודה עלייהו. ולבתר
כן לא עבד לא סב ולא ציס. דלל ודלוי ימחול ליה
קב"ה. אכל לא דיוכה לתשובה עלאה. אית צ"נ
לבתר דייחוב מחטאיו ומתכפר ליה. איסו אויל בדרך מלוה.
ומתעסק בכל כחו בדחילו ורחימו דקב"ה דל וזי
לתשובה תתאה דלתקרי ה'. ודל איסו תשובה תתאה.
ואית צ"נ לבתר דמתחרט אהובי ויעביד תשובה
יתעסק בצורייחא בדחילו ורחימו דקב"ה. ולא על מנת
לקבל פרס. דל וזי לאות ה'. ודל גרם דתשוב ה' לגבי
ה'. ובגין דישאל מקיימין התורה והמצוה אתקריאו
בנים לקב"ה. ה"ד בנים אתם לה' אלהיכם. ע"כ

(ה) איש איש כי תשטה אשתו וגו'. רבי חזקיה פתח
אשתך כנפן פוריה בירכתי ביתך וגו'. מה נפן
לא מקבל עליה אלא מדידה. כך אתתא דישאל קיימא
ציהא גיונה דלל מקבלת עליה אלא בר זונה כשפנינה דל
דלל מקבלת אלא בר זונה. וע"ד כנפן פוריה בירכתי
ביתך ייסו פוריה. כד"ל פורה ראש פוריה פורחת.
דלתיקת פנים לכל סמרא. ואן. בירכתי ביתך וכלל לבר
בשוקה בני דלל תיתי לנקרא צב"ת עלאה. ושלמה
אמר (י) רעוזת הלוק נעוריה ואת ברית אלהיה שכחה.
מאן ברית אלהיה. הסו אחר דלקרי ברית. והיא
אתקשרת ביה. בגין כך בירכתי ביתך. אי"ר חזקיה מונבא ליתי
על האי צ"נ דשכך לאנתתיה דמתחוי משערא דרישה
לבר. ודל הוא חד מאינון לניעותא דביתא.
ואתתא דלפיקת משערא דרישה לבר לאתתקנא ציה.
גרמא מסכנותא לביתא. וגרמא לבניה דלל יתחשבון
בדלל. וגרמא מלס אחרא דשריא צב"תא. מאן גרים
דל. הסו שערא דלתחוי מרישה לבר ומס צב"תא
הכי כל שכן בשוקא וכל שכן חליפותא אחרא.
ובג"כ אשתך כנפן פוריה בירכתי ביתך .. דבעיא
אתתא לאתכסיא ציוותי דביתא. ואי עבדת כן מאי
כתבי. בניך כשתלי יותים סביב לשלחנך מהו כשתלי
יותים. מה ית דל בין צסתווא בין בקייסא לא אלתאציו
סרפוי

מראה בקומות (א) חוטא י"ד (ב) יחזקאל כ' (ג) יעשי מ"ח (ד) דף קכ"ה (ה) דף קכ"ה (ו) מנלי כ'

דור הזהר

וע"י תשובה נתקן זה הפירוד ואות ה' תשוב לגבי וא"י: [ז] כי אות ה' מרמז על בחי' מלכות פה: [ח] אות וא"י מרמז על התפארה
נקרא בן י"ה שהוא תולדת חכמה ובינה שנקראים אבא ואמא. וביחד הם יה"ו:

בית

מפרש. **וחדר** אשתכח ביה חשיבות יתיר על שאר חילונין. כך כהנא יסתלקין בחשיבות על שאר בני טלמא. ולא עוד אלא דבעלה מתברך בכל. בברכות שלמעלה בברכות שלמטה בעושר בבנים ובבני בנים. וז"ל רבה כי בן יבורך גבר ירא ה'. וכתוב יברכך ה' מציון וראה במוב ירושלים כל ימי חיך. וראה בנים לבניך שלום על ישראל: (א) איש איש כי תשטה אשתו וגו'. מה סמיכות פרשה זו לשלמעלה. אלא כמו שכתוב למעלה מעל בה' [ט] רבי אלעזר אמר איש איש. מה איש איש. שהרי באחד די. אלא זה נחבאר. אבל איש איש. משמע איש שהוא איש. וקיים המקרא שכתוב (ג) שמה מים סבורך וגו'. אדם כזה הוא איש בעולם ואיש אצל אשתו [י] ומעלה בו מעל. הרי באחד די. אלא מעילה אחת למעלה ואחת למטה. אחת לכנסת ישראל ואחת לבעלה. לפיכך והביא האיש את אשתו. ולמה אל הכהן. סוד הדבר משום שהכהן הוא השושבין של השכינה [יא] כאן יש לראות. הרי כתוב (ג) ושחט את בן הבקר. ושחט איש אחר ולא הכהן. שהכהן אמור לו מעשה דין. כדי שלא יפגום מקום שהוא שגדבק בו [יב] ואתה אומר והביא הגוים את אשתו אל הכהן לדון דינה. אלא ודאי שהכהן ראוי לזה. משום שהוא השושבין של השכינה. וכך הגוים שבעולם נאחזות בהשכינה. ולכן האשה שלמטה מתברכת בשבע ברכות. ביון שנאחזות בהשכינה. והכהן עומד לתקן עניני השכינה ולענין בכל מה שצריכה. לפיכך נצרך כהן לזה ולא אחר. ואם תאמר שהוא עושה מעשה דין. אין כן. אלא להרבות שלום בעולם הוא מבקש בזה ולהרבות חסד. שאם אשה היא נמצאת נקיה הכהן מרבה שלום בהם. ולא עוד אלא שמתעברת בבן זכר. ונעשה שלום על ידו. ואם לא נמצאת נקיה. אין הכהן עושה הדין. אלא שם הקדוש ההוא שהיא משקרת בו הוא עושה הדין והוא בודק לה. בוא וראה שדבהן אינו מכניס עצמו לזה. אלא כשהוא הוא מראית עצמה לפניו לצדקת. פעם אחת ושנים הוא שואל לה. וכאשר היא מבקשת להמצא צדקת. אז עושה הכהן הפעולה בשביל להרבות שלום. הכהן די' כותב שם הקדוש פעם אחת בדרך ישר. אח"כ כתב אותו למפרע. אותיות שריטות בבהירות. דין בדין. רחמים ברחמים. רחמים בדין ודין ברחמים [יג] נמצאת נקיה ואותיות

מפרש. **וחדר** אשתכח ביה חשיבות יתיר על שאר חילונין. כך כהנא יסתלקין בחשיבות על שאר בני טלמא. ולא עוד אלא דבעלה מתברך בכל. בברכות שלמעלה בברכות שלמטה בעושר בבנים ובבני בנים. וז"ל רבה כי בן יבורך גבר ירא ה'. וכתוב יברכך ה' מציון וראה במוב ירושלים כל ימי חיך. וראה בנים לבניך שלום על ישראל: (א) איש איש כי תשטה אשתו וגו'. מה סמיכות פרשה זו לשלמעלה. אלא כמו שכתוב למעלה מעל בה' [ט] רבי אלעזר אמר איש איש. מה איש איש. שהרי באחד די. אלא זה נחבאר. אבל איש איש. משמע איש שהוא איש. וקיים המקרא שכתוב (ג) שמה מים סבורך וגו'. אדם כזה הוא איש בעולם ואיש אצל אשתו [י] ומעלה בו מעל. הרי באחד די. אלא מעילה אחת למעלה ואחת למטה. אחת לכנסת ישראל ואחת לבעלה. לפיכך והביא האיש את אשתו. ולמה אל הכהן. סוד הדבר משום שהכהן הוא השושבין של השכינה [יא] כאן יש לראות. הרי כתוב (ג) ושחט את בן הבקר. ושחט איש אחר ולא הכהן. שהכהן אמור לו מעשה דין. כדי שלא יפגום מקום שהוא שגדבק בו [יב] ואתה אומר והביא הגוים את אשתו אל הכהן לדון דינה. אלא ודאי שהכהן ראוי לזה. משום שהוא השושבין של השכינה. וכך הגוים שבעולם נאחזות בהשכינה. ולכן האשה שלמטה מתברכת בשבע ברכות. ביון שנאחזות בהשכינה. והכהן עומד לתקן עניני השכינה ולענין בכל מה שצריכה. לפיכך נצרך כהן לזה ולא אחר. ואם תאמר שהוא עושה מעשה דין. אין כן. אלא להרבות שלום בעולם הוא מבקש בזה ולהרבות חסד. שאם אשה היא נמצאת נקיה הכהן מרבה שלום בהם. ולא עוד אלא שמתעברת בבן זכר. ונעשה שלום על ידו. ואם לא נמצאת נקיה. אין הכהן עושה הדין. אלא שם הקדוש ההוא שהיא משקרת בו הוא עושה הדין והוא בודק לה. בוא וראה שדבהן אינו מכניס עצמו לזה. אלא כשהוא הוא מראית עצמה לפניו לצדקת. פעם אחת ושנים הוא שואל לה. וכאשר היא מבקשת להמצא צדקת. אז עושה הכהן הפעולה בשביל להרבות שלום. הכהן די' כותב שם הקדוש פעם אחת בדרך ישר. אח"כ כתב אותו למפרע. אותיות שריטות בבהירות. דין בדין. רחמים ברחמים. רחמים בדין ודין ברחמים [יג] נמצאת נקיה ואותיות

מראה מקומות (א) 97 קכד. (ב) משלי י' (ג) ויקרא ה'

זיו הזהר

(ט) מתוך הקושיא דמה שייכות יש לפרשת מוסה אצל הפרשה שלפניה. והיינו כמו שבפרשה דלעיל כתוב למעול מעל בה' בן נם בפרשה זו כתוב ומעלה בו מעל. ודרשו ע"ז ב' מעילות אחד בבעלה ואחד בהקב"ה: [י] דאם לא קיים שמה מים סבורך. אלא שם הוא המא בנינות אין המים בודקין את אשתו בברשת חול: [יא] והפגם של האשה המונח הוא במלכות והשכינה הקדושה. כמו שאומר לקמן שכל הנשים שבעולם שורש נשמתן הוא במלכות: [יב] היינו מרת החסד כי שם מקורו ושורשו. ועפ"י הזהר זר שוחט הוא למצוה לכתולה: [יג] כך היא גירמא הנכונה לשע"ז. רבו הפירושים כאן. אמנם במחילת כבודם כלם דחוקים. ראין לומר שהזוהר יכתב מה שע"ס דין אינו אמת. כי ע"ס דין כתב פרשת מוסה הוא בכתב מ"ה תפילין ומזוהר דאמור לשנות ואמור להוסיף ובפרש בתשם הקדוש. לכן צ"ל לפרש שכתב השם ה' באותיות גדולות ועבות באופן שיכול להיות אות בתוך אות. והיינו אות לבנה בתוך אות שחורה. על דרך שיש אות ב' בתוך אות פ'. וזה אין פוסל ע"ס דין. כי האותיות של שם הראשון הישר לא נשתנו והאותיות של שם השני דלמפרע נעשו ממילא כהנהגה העבות של האותיות הנכתובת ע"י שהניח בהן חלק ולכן כציוור האותיות. וזהו שאמר סריטין במהירין. פי' שהאותיות השניות של השם דלמפרע היו נראות כנשרפם שם להיותן בבחירות. משמעותו כלבנינות. נמצא שכמות י' נשרפה ד'. באות [ה] נשרפה [ו]. באות [ז] נשרפה [ח] ובאות [ט] נשרפה י'. ועפ"י יוכן הישב מה שאמר אח"כ דינא ברינא וכו'. שמחלקת ה' אותיות על ד' פרטים. כל אות גדולה עם אות קטנה הבחירה שכתובה הן פרט אחד. ומובן שהאותיות הגדולות מן השם הישר נחשבות קדומות. ואותיות הקטנות הבהירות שכתוב מן השם דלמפרע נחשבות מאוחרות. וצריך לדעת זה הכלל שהאותיות י' הן בבחינת זכרים ובי' ההי"ן הן בבחינת נקבות. ועוד צריך לדעת שכאם האות של-בחי' זכר קודמת לאות של בחי' נקבה מורה על רחמים. וכאם להיפוך מורה על דין. ועוד צריך לדעת שאות [ה] הראשונה מן השם הקדוש הנם שהיא בחי' נקבה היא רחמים. כי היא ספירת מלכות ורק דינן מתעדין מינה אבל במקורה היא רחמים. אבל אות [ה] האחרונה מן השם הקדוש מורה על דין הקשה. כי היא ספירת מלכות וע"כ ללים האלו מובן הישב דברי הזוהר שמתחיל לחשוב למפרע מן שמאל לימין כדי שיסיים ברחמים. וזהו שאומר דינא ברינא.

אחיון דרחמי אשתכחו ודינין סלקין. לא אשתכח כדקא יאזח רחמי סלקין ודינין אשתכחו. וכדין דינא אשתכיד .. (א) איך יוסי תא חזי אי אשתא אשתכח זכיתא. אלין מיין עאלין בנוס ואתפסין מתין. ונקלן גרמא וקיימין בנוס עד דמתעברא כיון דמתעברא כו משפיר בשפירו לעובר דמעסא. ונפיק ברא שפירא נקי בלא מומא דעליא. ואי לאו. אינן מיין עיילין בנוס וארמא ריחא דוהמא. ואינון מיין מתפסין לחייא במעסא במאי דקלקלס אתפסת ואסתחי קלנא לכלא וזא חוקמוס חזריא. תא חזי כל אינון נשי עלמא באתרייכו קיימי ואתדנו. ועד דהסוה אחר ממש דאינו קיימי ביה אתדנו. זכאס חולקסון דישראל דקב"ה אתרעי בזה וצעי לדכאס לכו

(ב) איש כי יפליא לגדור נדר וגו'. איך אלעזר מאי כי יפליא דאתפרס מאסר בני עלמא לאתקדש כגונא דלעילא ולאשתכחא שליס בשעתא דבר נש אתי לאתדכאס מדכין ליה. בר נש דצעי לאתקדשא מקדשין ליה. ופרשין עליוס קדושא דלעילא. קדושה לאתקדש

בס קב"ה
(ג) מיין ושכר יויר וגו'. הכא אית לאסתכלא. כיון דאסור ליה חמרא. ענבים למס. דכא בכהני כתיב יין ושכר אל תשת וגו'. יכול ענבים נמי. לא. בענבים שרי. וסכא לגייר מאי פעמא אסר ליה ענבים אלא עובדא דא ומלס דא רזא עלאס הוא. לאתפרסא מן דינא בכלא. וזא ידיעא דהסוה אילנא דבז ציס ארס קדמאס ענבים הו. וזא הוא רזא דמלס. דכא יין ושכר וענבים בספרא חד אתחדו. יין לעילא וחוקמוס. סכר לכחאלא דכא סכר מיין נפקא. ענבים דכניס כלסו לגבא. בג"כ כלא בחד ספרא אתחד. ואי תימא דכא נזיר שציק ממחימומא עלאס כלסו לאו הכי. אלא דלא אתחזי ציס עובדא מספר שחאלא כלסו תא חזי דכא אוליפנא מספרא דרב סמונא סבא וככי הוא כתיב גדל פרע שער ראשו. צעי דיתרבי שער רישיס ודיקניס. ויתפרס מיין ושכר וענבים בנין דכלסו ספר שחאלא ולא תליין שער. יין תימא עלאס סכר ספרא דלחידו ציס ליואי. ונפקי מיין עלאס. ולא תלי שער. ובג"כ כד סליקן ליואי להסוה אחר בעיין לאתעברא כל שער. ולהון. כד"ה וסעבירו תער על כל צערס. וענבים תלי אתמא דכניס יין ושכר לגווס. וענבים דלא לא תלי שער. ודיקנא. דכא נוקבא צעי לספרא שער כד אפיא לאדונא דכורא. וסא דיקנא לא אשתכח ביה. בצין כך הוא תלי שער דרישא ודיקנא [יד] ורזא

מראה פקודות (א) דף קכ. (ב) דף קכו. (ג) דף קכו.

דיו הזהר

היינו דהאחרונה המוקדמת לאות י שכתובה מורה על דין כפול. כי הוא מורה על דין הקשה ומה שהיא מוקדמת לאות י שכתובה נקבה קודמת לזכר. מורה ג"כ על דין. אח"כ אומר רחמי ברחמי. היינו אות ה המוקדמת לאות ה הראשונה שכתובה מורה על רחמים כפול ופשוט. שאות ו היא רחמים. הן הראשונה היא רחמים. וגם מה שזכר קודם לנקבה מורה על רחמים. אח"כ אומר רחמי כרינא. היינו הן הראשונה המוקדמת לאות ו שכתובה. הגם שהאותיות הן רחמים אבל כיון שנקבה קודמת לזכר. זה מורה על דין. אח"כ אומר רחמי ברחמי. היינו אות ה המוקדמת לאות ה האחרונה שכתובה. כי הן האחרונה היא דין הקשה. וכיון שאות י מוקדמת לה. זכר קודם לנקבה. זה מורה על רחמים. ודוק היטב. הגם שנראה לי שזה פירוש האמת בעור הצור. אמנם יכול להיות ג"כ ששניהם. והשם יכשר. כי שניאות מי יכין : [יד] בנותו בכל המאמר הזה לכאור התלוק בין הנזיר שנצטוו לגדל שערותיו ובין תלויס שנצטוו להעביר השערות. והוא כי הנזיר עבדו להתעלות בקדושה רק כהמרות של חסד ורחמים ולהיות גפרש ופרוץ מן המדות והמסירות שיש בהן דין שהן גבורה ומלכות. ואם גם מן הבינה דייגין מתערין מינה. וזהו שנפרש מן יין שכר וענבים שהם פרימיוס על בינה גבורה ומלכות. ולפיכך נצטוו לגדל שערותיו להיות קצותיו תלולים. כי אצלו השערות הן רחמים. אבל הלויס שעבודתם כפדות של גבורה ודין. ושרשם הוא מן הבינה. אצלם השערות הן דין. לכן נצטוו להעביר שערותם. וכן נשים ששורשן במלכות תעבירנה שערות כשרם.

אותיות של רחמים נשארו ושל דין נסתלקו. לא נמצאת כראוי של רחמים נסתלקו ושל דין נשארו. ואז הדין נעשה (א) א"ר יוסי בוא וראה שאם האשה נמצאת זכאית. מים האלה שנכנסים בה נהפכים למתוקים. ומנקים את גופה ועומדים בה עד שתתעבר. כיון שנתעברה דיו מיפיים ביופי להעובר שבמעיה. ונולד כן יפה ונקי בלי כל מום שבעולם. ואם לא. מים האלה נכנסים בה ומריחה ריח של זרם. ואותן רמים נהפכים לנחש במעיה. במה שקלקלה נתפסת ונתגלה קלונה לכל. וזה ביארו החברים. בוא וראה כל אותן הנשים שבעולם במקום קיומן נדונות. וע"כ במקום ההוא ממש שהן קימות בו הן נדונות. אשרי חלקם של ישראל שהקב"ה בחר בהם ורוצה לנקות אותם :

(ב) איש כי יפליא לגדור נדר וגו'. א"ר אלעזר מהו כי יפליא. שנפרש משאר בני העולם להתקדש כדמיון שלמעלה ולהצא תמים. בזמן שהאדם בא להסדר מטהרין אותו. האדם שמבקש להתקדש מקדשין אותו. ומשפיעים עליו קדושה שלמעלה. קדושה שנתקדש בה הקב"ה :

(ג) מיין ושכר יויר וגו'. כאן יש להבין. כיון שנאמר לו יין. ענבים מפני מה. שריי בכהנים כתוב יין ושכר אל תשת וגו'. יכול גם ענבים. לא. בענבים מותר. וכאן בנזיר מפני מה נאסר לו ענבים. אלא פעולה זו וענין זה סוד עליון הוא. שיתפרש מן הדין בכל. וזה ידוע שעץ ההוא שחמא בו אדם הראשון ענבים היתה. וזה הוא סוד הדבר. שהרי יין ושכר וענבים בצד אחד נתאחדו. יין מדרגה העליונה וזה נתבאר. שכר לשמאל. שריי שכר יוצא מן היין. ענבים זו המדרגה האופפת לכלם אצלה. לפיכך הכל בצד אחד נתאחד. ואפשר תאמר שהנזיר עווב כלום מן האמונה העליונה. לא כן. אלא שאין נראה בו פעולה מן צד הדין כלום. בוא וראה שכר נלמד מן הספר של רב המנונא סבא וכך הוא. כתוב גדל פרע שער ראשו. צריך שיגדל שער ראשו וזקנו. ויתפרש מן יין ושכר וענבים. לפי שכלם מן צד השמאל ואין שם שערות תלויות. יין רמז על האם העליונה. שכר רמז על צד הגבורה שנאחז בו הלויס. והשתלשלותם מן יין העליון. ואין ראוי להם שערות תלויות. ולפיכך כאשר עולים הלויס למקום ההוא צריכים להעביר כל שערותם. ככתוב והעבירו תער על כל בשרם. ענבים רמז על האם התחתונה האוספת יין ושכר לתוכה. וענבה זו אין נראין בה שערות תלויות וזקן. שהרי הנקבה צריכה לספר שער בשרה כשבאה להזדוג עם זכר. וזקן העליון לא נמצא בה. לפיכך הנזיר תולה שער ראשו וזקנו [יג] וסוד

וידא דמלא נזיר אלסיה אקרי ולא נזיר ס'. פרוש מדינא בכלל. וע"ד לתפרס מכל ספר שמאלא דלא לאחזאס עובדא דלסון לגביה תא חזי על דא כתיב וכפר עליו מאשר חטא על הנפש וגו'. על נפשו לא כתיב אלא על הנפש סתם. ומאי אידי. דא ענדס דאקרי נפש. וע"ד כתיב חטא. בגין דספר דילא יין ושכר הוא. וגרע מניה אתר דדינא. חטא. מהו חטא. אלא דגרע דינא של הנפש. אי הכי אמאי וכפר עליו. בגין דהשתא קא אתיב לאתחברא צדיקו. ולא מקבלן ליה הכי אתרי עד דימלך צדיקא ויכפר עליה בגין דאיסו שדי לון לבר צדיקתא. וכיון דהשתא אתי לגביהו צדי לאתחברא תקונא דכפרה ויקבלון ליה. ודא הוא רוא דמלא. ליואי מתי כתיב צהו וכה תעשה להם להסירם הזה עליהם מי חטאת והעבירו תער על כל בשרם. כיון דעברי שטרא ועבדי כולי האי. דקין אקרי ליואי סהור ולא קדוש. אבל האי נזיר בגין דלתפרס מהאי ספרא אקרי קדוש ולא סהור. בגין כך כתיב כל ימי נדר נזרו וגו' אשר יזיר לה' קדוש יהיה —

(א) **דבר** אל אהרן ואל בניו לאחר כה תברכו את בני ישראל וגו'. ר' יצחק פתח ואמר כתיב (ב) וחסד ה' מעולם ועד עולם על יראיו ולדקתו לבני בניו כמה גדולה היראה לפני הקב"ה. שבכלל היראה ענוה. ובכלל הענוה חסידות. נמלא שכל מי שיש בו יראת חטא ישנו בכלן. ומי שאינו ירא שמים אין בו לא ענוה ולא חסידות. תאמא כל אדם שיש בו חסידות נקרא מלאך ה' לצאות. ה"ד (ג) כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו כי מלאך ה' לצאות הוא מפני מה זכה כהן להקרא מלאך ה' לצאות. אי"ר יהודה מה מלאך ה' לצאות כהן למעלה. אף כהן מלאך ה' לצאות למטה. ומאן הוא מלאך ה' לצאות למעלה זה מיכאל השר הגדול דאתי מחסד של מעלה. והוא כהן גדול של מעלה כביכול כהן גדול דלתתא אקרי מלאך ה' לצאות משום דאתי מחסד דחסד. מהו חסד. רחמי גו רחמי ובגין כך כהן לא אשכח מחסד דדינא. מאי פעמא זכה כהן לחסד. בגין היראה ה"ד וחסד ה' מעולם ועד עולם על יראיו. דכל מאן דאיסו דחיל חטאה אקרי אדם. אימתי. אי"ר אלעזר דאית ביה יראה ענוה וחסידות כללא דכלא אי"ר יהודה הא תנינן אדם כללא דדכר ונוקבא אי"ר ודאי הכי הוא בכלל האדם. דאדם דאדם דחיל חטאן. דכר ונוקבא אקרי אדם. וכדין דחיל חטאן. ולא עוד אלא דשריא ביה ענוה ולא עוד אלא דשריא ביה חסד. ומאן דלא אשתכח דכר ונוקבא לא הוו ביה לא יראה ולא ענוה ולא חסידות ובגין כך אקרי אדם כללא דכלא. וכיון דאקרי אדם שריא ביה חסד דכתיב (ד) כי אמרתי עולם חסד יבנה. דלא יכיל לאתחברא אי לא אשתכח דכר ונוקבא. וכתיב וחסד ה' מעולם ועד עולם על יראיו. יראיו כללא דאדם ד"א וחסד ה' מעולם ועד עולם על יראיו. אליו הם כהנים שבאים מצד ההסד. ונחלו נחלה זו הוודות מעולם שלמעלה להעולם שלמטה ע"י יראיו. זה הכהן שלמטה. שכתוב וכפר בעדו ובעד ביתו. להתכלל בכלל של אדם ולפיכך למדנו כל כהן שאין לו בת זוג אסור בעבודה. שכתוב וכפר בעדו ובעד ביתו. אי"ר יצחק לפי שאין השכינה שורה

וסוד הדבר שנקרא נזיר אלהים ולא נזיר ה'. שנפרש מן הדין בכל. וע"כ הוא נפרש מן כל ענין של צד שמאל. שלא יהיה נראה כל פעולה שלהם אצלו. בוא וראה שע"ז כתוב וכפר עליו מאשר חטא על הנפש וגו'. על נפשו לא כתוב אלא על הנפש סתם. ומה היא. זו מדרגת ענבים שנקראת נפש. וע"כ כתוב חטא. לפי שבצד הענבים יין ושכר הוא. וזה גרע ממנו מקום הדין. חטא. מהו חטא. אלא שיהיה ממעט הדין של הנפש. אם כן למא וכפר עליו. לפי שעתה הוא חוזר להתחבר עם מהם. ואין מקבלים אותו מקומות האלו עד שיהיה נמלא בכהן ויכפר עליו. לפי שהוא היה מרחק אותם בתחלה. וכיון שעכשו הוא בא אצלם צריך להתחברות תקון של כפרה ויקבלו אותו. וזה הוא סוד הדבר. והלויים מה כתוב בהם. וכה תעשה להם להסירם הזה עליהם מי חטאת והעבירו תער על כל בשרם. כיון שהעבירו השערות ועשו כל מה שנצטוו. אז נקראו הלויים סהור ולא קדוש. אבל נזיר זה לפי שנפרש מן צד הדין נקרא קדוש ולא סהור. לפיכך כתוב כל ימי נדר נזרו וגו' אשר יזיר לה' קדוש יהיה —

(א) **דבר** אל אהרן ואל בניו לאחר כה תברכו את בני ישראל וגו'. ר' יצחק פתח ואמר כתיב (ב) וחסד ה' מעולם ועד עולם על יראיו ולדקתו לבני בניו כמה גדולה היראה לפני הקב"ה. שבכלל היראה ענוה. ובכלל הענוה חסידות. נמלא שכל מי שיש בו יראת חטא ישנו בכלן. ומי שאינו ירא שמים אין בו לא ענוה ולא חסידות. למדנו כל אדם שיש בו חסידות נקרא מלאך ה' צבאות. וס"כ (ג) כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו כי מלאך ה' צבאות הוא. מפני מה זכה כהן להקרא מלאך ה' צבאות. אי"ר יהודה מה מלאך ה' צבאות כהן למעלה. אף כהן מלאך ה' צבאות למטה. ומי הוא מלאך ה' צבאות למעלה. זה מיכאל השר הגדול שבא מחסד שלמעלה. והוא כהן גדול שלמעלה. כביכול כהן גדול שלמטה נקרא מלאך ה' צבאות. לפי שבא מצד ההסד. מה זה חסד. רחמים תוך רחמים. ולפיכך הכהן לא נמצא בצד הדין. מה המעם שזכה הכהן לרסד. בשביל היראה. וס"כ וחסד ה' מעולם ועד עולם על יראיו. שכל מי שהוא ירא חטא נקרא אדם. אימתי. אי"ר אלעזר כשיש בו יראה ענוה. וחסידות כולל דכל. אי"ר יהודה הרי למדנו שאדם הוא כולל זכר ונקבה. אי"ר ודאי כך הוא בכלל האדם. כי מי שיש בו התחברות זכר ונקבה הוא נקרא אדם. שאז יכול להיות ירא חטא. ולא עוד אלא שנמצאת בו ענוה. ולא עוד אלא שנמצא בו חסד. ובמי שלא נמצא התחברות זכר ונקבה אין בו לא יראה ולא ענוה ולא חסידות. ולפיכך נקרא אדם כלל של הכל. וכיון שנקרא אדם שורה בו חסד. שכתוב (ד) כי אמרתי עולם חסד יבנה. שאין באפשרות להבנות אם לא נמצא זכר ונקבה. וכתוב וחסד ה' מעולם ועד עולם על יראיו. יראיו. היינו כלל של אדם. ד"א וחסד ה' מעולם ועד עולם על יראיו. אליו הם כהנים שבאים מצד ההסד. ונחלו נחלה זו הוודות מעולם שלמעלה להעולם שלמטה ע"י יראיו. זה הכהן שלמטה. שכתוב וכפר בעדו ובעד ביתו. להתכלל בכלל של אדם ולפיכך למדנו כל כהן שאין לו בת זוג אסור בעבודה. שכתוב וכפר בעדו ובעד ביתו. אי"ר יצחק לפי שאין השכינה שורה

מראה במקומות (א) דף קמס. (ב) תלים ק"ג. (ג) מנאכי ב' (ד) תלים פ"ט

שורה במי שאין לו אשה. והבין נצרך יותר מכל שאר העם שהשירה עליו השכינה. ובין שתשרה השכינה בכהנים ישירה בהם חסד. ונקראים חסידים. וצריכים לכרך העם. וז"ל וחסידיו יברכוה. וכתוב (י) תמיד ואוריד לאיש חסידך. לפי שהבין נקרא חסיד צריך לברך. ולפיכך כתוב דבר אל אהרן ואל בניו לאמר כה תברכו את בני ישראל אמור להם. כה תברכו בלשון הקודש. כה תברכו ביראה. כה תברכו בענוה:

(ג) כה תברכו את בני ישראל אמור להם. א"ר אבא למדנו מרת צד"ק נקראת כ"ה. וכן כ"ה הזאת נתעורר דינים [טו] וכאשר נתחבר עמה חסד נמתקת. ובשכיל זה נמסר זאת לכהן שהוא בא מחסד. כדי שתתברך ותמתק המדה כ"ה. וז"ל כה תברכו. כלומר אע"פ שהמדה כ"ה נמצאת בדינים. תמתקו לה ותברכו אותה. שכתוב כה תברכו את ב"י. תברכו בחסד הזה ל"כ"ה. ותמתקו לה לעומת ישראל. כדי שיא יהיו נמצאים בה דינים. וז"ל כה תברכו את בני ישראל אמור להם. אמרו לא כתוב אלא אמור. להוציא משרבו הפריצים שלא יפרסמו הדבר. שהרי לא נצטוו לפרסם שם הקדוש [טז] זאת מובן ממה שכתוב אמיר להם. אמור סתם. ד"א אמור. כיון שכתוב כה תברכו למה לא כתוב תאמרו. אלא למד רבי יהודה. אמור להם. וכן להם [יז] לא וכו' אמור סתם (ג) רבי שמעון אמר בזמן שאותה כ"ה נתעוררה בדינה אין העולם יכול לעמוד בפניה. ובשעה שהכהנים נושאים כפיהם הבאים מחסד. נתעורר החסד שצמעה ונתחבר בכ"ה הזו. ונמתקת ומתברכת בפנים מאירות לבני ישראל. ונתבטלו מהם הדינים. וז"ל כה תברכו את בני ישראל. ולא לשאר עמים. לפיכך כהן ולא אחר. כהן. כדי שיתעורר זה הכתר שלו שהוא חסד. על ידיו שהוא נקרא חסיד. שכתוב תמיד ואוריד לאיש חסידך. והוא בא מצד החסד. וכתוב וחסידך יברכוה. אל תקרא יברכוה אלא יברכו כ"ה. כה תברכו. בשם המפורש. כה תברכו. בלשון הקודש. למדנו א"ר יהודה בשעה שהבין שלמטה עומד ונושא כפיו. כל כתרים הקרויים שלמעלה נתעוררים ונתתקנים להתברך. ומאירים מעומקה של הבאר. שנמשך להם ברכות מן עומק שהוא שנמשך ויוצא תמיד ואינו פוסק. שנובעים מעניות לכל העולמות. ומתברכים ויונקים מכלם. ולמדנו שבאותו זמן לחש ושתיקה נעשה בכל העולמות. משל למלך שיוצא להודות עם המטרונה. ורוצה ליכנס אליה בלחש. כל משמשיהם נתעוררים בזמן ההוא ומתלחשים. הרי המלך בא להודות עם המטרונה. מי היא המטרונה. זו כנסת ישראל. מי היא כנסת ישראל. סתם. למדנו שא"ר יצחק הכהן צריך לוקח יד ימנית על השמאלית. שכתוב (ד) וישא אהרן את ידו אל העם ויברכם. ידו כתוב ולא ידיו. משום שמשוכחת הימנית על השמאלית. א"ר אעזר סוד הדבר הוא. לפי שכתוב והוא ימשול בך [יח] למדנו כהן הרוצה

שריא במלך דלא חסידי. וכשהו בעיית יתיר מכל שאר עמל לאשריית זהו שכינתא וכיון דשרת זהו שכינתא שריא זהו חסד. ואקרון חסידים. ובעיין לברכא עמל. הס"ד וחסידך יברכוה וכתיב (ה) תמיד ואוריד לאיש חסידך. משום דכהנא חקרי חסיד צעי לברכא. ובגין כך כתיב דבר אל אהרן ואל בניו לאמר. כה תברכו את בני ישראל אמור להם. כה תברכו בלשון הקודש. כה תברכו ביראה. כה תברכו בענוה

(ג) כה תברכו את בני ישראל אמור להם א"ר אבא תאנא ה"י לז"ק חתקרי כ"ה. ומהי כ"ה מתערינ דינין [טו] ומתאמתר עמה חסד מתבסמת. ובגין כך מתמסר דל לכהן דחתי מחסד בגין דמתברך ומתבסס כ"ה. הס"ד כה תברכו. כלומר אע"פ דה"י כ"ה מתבססת בדינין. מתבסמין לה ותברכו לה. דכתיב כה תברכו את ב"י. תברכו בה"י חסד לכה"ה. ומתבסמין לה לקבליהו דישאל. בגין דלא ישתכחון בה דינים. הס"ד כה תברכו את בני ישראל אמור להם. אמרו לא כתיב אלא אמור. לאפקא משרבו הפריצים דלא מפרסמון מלה דה"י לא מתפקדו לפרסמא שמה קדישא [יז] משמע דכתיב אמור להם אמור סתם. ד"א אמור. כיון דכתיב כה תברכו אחי לא כתיב תאמרו. אלא תני רבי יהודה אמור להם. וכן להם [יז] לח וכו' אמור סתם (ג) רבי שמעון אמר בשעתא דה"י כ"ה מתער דיניו לא יכלין בני עמלח למיקם קמיה ובשעתא דפרסין כהני ידיהו דתאין מחסד. מתער חסד דלעילא ומתערר בה"י כ"ה ומתבסמא ומתברכא בלדין כהרין לבני ישראל ומתערי מהון דינין. הס"ד כה תברכו את בני ישראל. ולא לשאר עמין. בג"כ כהן ולא אחר. כהן. בגין דיתער ה"י כתר דליה דליה חסד. על ידיו דחקרי חסיד. דכתיב תמיד ואוריד לאיש חסידך. וסוף חתי מסערא דחסד וכתיב וחסידך יברכוה. אל תקרי יברכוה אלא יברכו כ"ה. כה תברכו. בשם המפורש. כה תברכו בלשון הקודש תאנא א"ר יהודה בשעתא דכהנא דלתתא קס ופרים ידיו כל כתרין קדישין דלעילא מתערינ ומתתקנין להתברכא ונכרין מעמיקתא דכירא. דמתמשיך להו מהסוה עומקא דנקס תדיר ולא פסיק ברכאן דנצטון מצועין לכלהו עלמין ומתברכין ומתקנין ומכלהו. ומתאנא בהסוה זמנא נחישותא וסתיקותא הוי בכל עלמין למלך דבעי לאודוגא במטרונתא ובעי למיעל לגבה בלחישו. כל שמשין מתערינ בהסוה זמנא ומתלחשין ה"י מלכא חתי לאודוגא במטרונתא. מלך מטרונתא דל כנסת ישראל. מלך כנסת ישראל. סתם תאנא א"ר יצחק כהנא צעי לוקפא ימינא על שמאלא. דכתיב (ד) וישא אהרן את ידו אל העם ויברכם. ידו כתיב ולא ידיו משום דשכחת דימנית על שמאלא א"ר הלעזר רזא הוא. משום דכתיב והוא ימשול בך [יח] תאנא כהן דצעי

מראה מקומות (א) דכיים ל"ג (ב) דף קמ"ג (ד) ויקרא ט'

זו הזהר

וגם שערות ראשן צריכין להיות מבוסות: [טו] ב"ה מרסו על ספירה האחרונה מעשר ספירות שנקראת מלכות. וכלתי הארת שם הוי"ה ב"ה כתובה היא טלוא דינין. [טז] בי הבין ה"י סברך ברכת בהנים בשם המפורש. ומשרבו הפריצים שבקשו להשתמש בשם הקודש להנאתם היו סבליקים שם המפורש בנעימה שלא יבין אדם אחר. וע"ז ירמו אמור סתם. פ"י לכתוב מה שצריך להיות בסוד: [יז] ר' יהודה דורש הענין של אמור בלשון סתם כי ירמו כזה שבאם לא ירמו אמור סתם לא להם. וכאם ירמו יהי' להם הכרית: [יח] כי ה' אצבעות דימין רוממות על ה' חסדים וה' אצבעות דשמאל רוממות על ה' נבירות. והיינו העשר סדות או ספירות. וההסכים הן בבחי' ובר'. והנבירות הן בבחי' נוקבא. והיו הרסו של והוא ימשל בך. היינו התנבירות בבחי' ובר'. והמושל תמיד נבוח מזה שמושל עליו:

(יש) הליצון כהן אחר ולא אסר כהן חבירו, זה מורה על כהן בל מום כמום הנלוו שאינו ראוי לנשיאת כהים, יהי' הוא עכ"פ המקדש במים לכהנים החמישים, וע"ז מתרץ דלא יתכן כן, כי חכהן החמים יתפנם עי"ז: [כ] כהנים הקדושים היינו המסירות הקדושות, שלכל ספירה נשפע שפע של כח ומין אחר, לאחת חסר לאחת נבורה ולאחת רחמים וכו' כידוע: [כא] כל דבר שנאמר סתם יש לפרשו בב' אופנים, בענין שלמשה כפושט, ובענין שלמעלה ברמו, והתורה שלמעלה היינו תורה שכתב רמז על התפארת, והתורה שבע"פ שלמעלה היינו תורה על הליכות:

אחיון גליפין דשמה קדישא. לאתכלל וסתים
הכא [כג] ככ"ב אחיון מתברכאן כללו. ואינון רחמי נו
רחמי דלא אשתכח דכו דינא. ולא. והכתיב ישא ה'
פניו אליך [כג] א"ר אבא ישא. יסלק ויעביר דנין
דלא ישתכח דינא כלל תאנא א"ר יוסי בשעתא דכהנא
פרים ידיו אסיר ליה לעמא לאסתכלא ביה. יזסס דשכינתא
שריא בידיו. א"ר ינחק אי כבי כיון דלא חמאן
מאי אכפת לכו. דהא כתיב ה' כי לא ירחמי האדם ומי.
בחייון לא חמאן אכל במיתתו חמאן. א"ל משום
דשמה קדישא רמיוז באלכען ידידו צעי בני נשא
לדחלא [כד] ואע"ג דלא חמאן שכינתא לא בעאן
לאסתכלא בידיו דהכי. בגין דלא יסתכחון עמא חלישאן
לצבי שכינתא. תאנא דהסיא שעתא דכהנא פרים
ידיו נריכין עמא לחיתב דחילא בדימתא. ולינדפ דהסיא
שעתא עיזן רעותא אשתכח בכלסו עלמין. ומתברכין עילאין
ומתאין. ולית דינא בכלסו. וסיא שעתא דאתגלי
סתומא עתיקא דעתיקין בזעיר אכפין.
ואשתכח שלמא בכלל. א"ר שמעון דהכי תלת קראי
רישיהו י' י' י' בברך יא"ר ישא. כלסו לאחזא מסימנותא
שלימתא. לאתברכא זעיר אפסן מעתיקא דכלל [כה]
ובגין כך יברך ס'. לעילא. וישמך. סכא לתתא. וכן כלסו.
ומאני קמיה דר' שמעון סאי מאן דמלסער בחלמים.
ליתי בשעתא דכסי פריס ידישו ונימא. רבונן של
עולם איני שלך וחלומותי שלך וכו'. אחמי. בגין דכסאי
שעתא אשתכחו רחמי בעלמין כלסו. ומאן דיצעי ללותיה
בנערים אתספך ליה דינא לרחמי:

אותיות מפותחות של השם כ"ב הקדוש. שנכלל וסתם
כאן [כג] בהכ"ב אותיות כלם מתברכים. והן רחמים תוך
רחמים שלא נמצא בהן דין. ולא. הרי כתוב ישא ה'
פניו אליך [כג] א"ר אבא ישא. יסלק ויעביר דנין
שלא יהיה נמצא דין כלל. למדנו א"ר יוסי בשעה שדברת
נושא את כפיו אסור להעם להסתכל בו. לפי שהשכינה
שורה על ידיו. א"ר יצחק אמר כן כיון שאין רואין אותה
מה מוקפת להם. שהרי כתוב ה' כי לא יראני האדם וחי.
בחייהם אינם רואים אבל במיתתם רואים. א"ל לפי
שהשם הקדוש נרמז באצבעות ידיו צריכים האנשים
להתירא מזה [כד] ואע"פ שאינם רואים השכינה אין צריכים
להסתכל בידו הכהנים. כדי שלא יהי' נמצא העם מחזקין
אצל השכינה. למדנו שבאותה השעה שדברת נושא את
כפיו. צריך העם לישב ביראה ופחד. ולדעת שבאותה
השעה עת רצון נמצאת בכל העולמות. ומתברכים עליונים
והחתונים. ולא נמצא דין בכלם. והיא השעה שנתגלה
הנעלם קדמון הקדמונים לאידי בהתפארת שנקרא פני קמנות.
ונמצאת שלמות בכל. א"ר שמעון בתחלת ג' פסוקים
האלה י' י' י' בברך יא"ר ישא. כלן להראות אמונה
השלמה. שיתברך פני קמנות מן הקדמון של הכל [כה]
ולפיכך יברך ה'. למעלה. וישמך. כאן למטה. וכן כלן.
ולמדנו לפני רבי שמעון כל מי שנצטער בחלום דע.
יבוא בשעה שהכהנים נושאים כפיהם ויאמר. רבונן של
עולם אני שלך וחלומותי שלך וכו'. ולמה. לפי שבשעה
זו נמצא רחמים בכל העולמות. ומי שמבקש תפלתו
כשהוא בצער נהפך לו הדין לרחמים:

נ וישמו את שמי על בני ישראל וגו'. מה ושמו את
שמי. א"ר יהודה יתקנו. כמו שכתוב ושמו
אותם איש איש על עבודתו ואל משאו. לתקן בברכתם
כתרים של ימין לימין. וכתרים של שמאל לשמאל כראי.
שיזדו לבד ימין בהם לתקן הכל. כדי שיתברכו עליונים
והחתונים. ואם יעשו כך מה כתוב. ואני אברכם. למי.
לאותן כהנים. שכתוב ומברכך ברוך. וכתוב אברכה
מברכך. הם יברכו לעם ואני אברך אותם. ולפיכך כתוב
ושמו. ולא כתוב יאמרו או יזכרו. למדנו כל כהן שאינו
אוהב לעם אל ישא את כפיו. ומעשה דה' בבחן אחר
שנא שעמד ונשא את כפיו. ומרם שהשלים נעשה גל של
עצמות. מה העם. לפי שלא בירך באהבה. ועמד אחר
ונשא את כפיו ובירך ונתתן יום הגאון. כל כהן שאינו
אוהב לעם. או שהעם אינם אוהבים אותו. אל ישא את
כפיו לברך לעם. שכתוב ג' מוב עין הוא יבורך. אל
תקרי יבורך אלא יברך:

דבר

נ וישמו את שמי על בני ישראל וגו'. מהו ושמו את
שמי. א"ר יסודס יתקנו. כמה דכתיב ושמו
אותם איש איש על עבודתו ואל משאו. לאתקנא דברכתהון
כתרין דיימא לימינא. וכתרין דשמאלא לשמאלא כדקא חוי.
דבעיא דלא יסעון דהון לאתקנא כלל. בגין דיתברכו עלאין
ומתאין. ואי יעבדון סבי מאי כתיב. ואני אברכם. למאן.
לאינון כהני. דכתיב ומברכך ברוך. וכתיב ואברכה
מברכך. אינון מתברכו לעמא ואכל אברך לכו. בגין כך כתיב
ושמו. ולא כתיב יאמרו או יזכרו. תאנא כל כהן דלא
רחמין ליה עמא לא יסרוס ידיו. ועובדא סוכ צחד כהן
דקס ופרים ידיו. ועד דלא אשלים אתעביד תלא
דגרמי. מאי עמא. משום דלא צריך בחציבותא. וקס אחר
ופרים ידיו וצריך לאתקן סוכא יומא. כל כהן דסוכ לא
רחים לעמא. או עמא לא רחמין ליה. לא יסרוס
ידיו לברכא לעמא. דכתיב ג' מוב עין סוכ יבורך. אל
תקרי יבורך אלא יברך:

דבר

מראה מקומות א' שפות ל"ב ב' דף קמ"ו ג' משלי כ"ב

דיו הזהר

וכן שם הקדוש הזה הוא השם הירוד הנקרא שם בן כ"ב אותיות תוצא מן הפסוקים של ברכת כהנים בדרך נסתר ע"י חילופי אותיות
באלפ"א בית"א שונות כמבואר בספר הפרדס. וכאן נרשם ברי"ת של תפלה זו - אגא (אור קבל תפלה) לבקשין: פנה סכות
תתנת (ליהודיך) פשעניו בלא פרה סער ישראל (ליהודיך) דרוש ישועתינו (הושיענו) נתן סלה יודעך (שחריך) [כג]: זה.
מובן על פי השמעות בכל מקום. נושא פנים היינו תגם שזה הוי"ב ואינו שוה ואינו ראוי לשובה זו אנפ"ב נושא לו פנים
לעשות לו חשבות. נמצא שנבחר בזה ענין חיוב סדר הדין לרע. ומתוך ר' אבא שאין בזה השמעות של נושא פנים. ללא הכונה שפני
הארת פניו לישראל יסולק ויתבטל סמילא הדין מישראל. וענינו ההיפוך מן הסתרת פנים: [כד] כי עשר אצבעות הידיו רמו על
העשר ספירות. ה' של ימין חסדים. ה' של שמאל גבורות: [כז] זה בטר עליון. ואפשר לפרש שהג' יודיין רמו לעשר ספירות של
בטר עליון. עשר ספירות של חכמה. ועשר ספירות של בינה. שהן כלן ישיעו ברכות להתפארת שנקרא ועיר אנפין. וכידוע שבכל
ספירה גבולות עשר ספירות והתפארת ישיעו השפע לתתא. היינו לחמלות לתתא. היינו להשכינה הקדושה ולבני ישראל. וכל זה נקרא
מהימנותא שלימתא:

רועה הנאמן

רעיא מהימנא

(א) **דבר אל אהרן ואל בניו לאמר כה תברכו את בני ישראל.** מצוה זו שיברך הכהן את העם בכל יום בזקופת האצבעות, ולברך הברכה בכל יום. להמצא ברכות למעלה ולמטה, שהרי האצבעות עומדות בסוד עליון. חמש תוך חמש. חמש של ימין וחמש של שמאל. החמש של ימין משובחות יותר מאותן של שמאל. לפי שהימין יש לו שבה יותר על השמאל, ועל כן בהברכה שמברך הכהן את העם, צריך להגביה הימין על השמאל ולברך בעין טוב, וכאשר הכהן נושא את כפיו שורה השכינה על אותן האצבעות, שהרי הקב"ה מסכים עם הכהן באותן הברכות, וישראל מתברכים משני צדדים. מלמעלה ומלמטה, מלמעלה, שהשכינה שורה על אותן האצבעות, מלמטה, מה שהכהן מברך. בוא וראה שהדברים הנעשים למטה מעוררים ענינים כאלה למעלה, בדמיון זה בפרסות האצבעות של הכהן למטה מתעוררת השכינה לדרת ולשכון עליו, וכן כמה דברים יש בעולם שמעוררים ענין כזה למעלה, שהרי בהתעוררת שלמטה נתעורר כח למעלה, וזאת ביארנו בכמה מקומות, וזה המעם של לולב, וזה המעם של שופר, והרבה הם בדמיון זה. עשר אצבעות מעוררות השכינה שתשרה עליהן, ומעוררות עשר מדרגות אחרות למעלה להאר [כו] והכל בזמן אחד, וע"כ אסור לו לאדם להגביה אצבעותיו זקופות על חנם, אלא בתפלה ובברכות ובשמו של הקב"ה, וזאת ביארו שהן התעוררת השם הקדוש וסוד האמונה. זקפת האצבעות מעוררת באותה הזקפה שלהם עשרה שלימים כמו שביארו, והכהן צריך לברך בעין טוב בהסכמת השכינה כמו שנאמר, באותה שעה שהברכה הזאת יוצאת מפי הכהן, אותן ששים אותיות יוצאות ופורחות לרקיע [כז] ומפקדות ששים שרים על כל אות ואות, וכלם מסכימים על כל אלה הברכות, מה המעם של ס' אותיות בברכות האלה, לפי שישראל ס' רבוא הם, והסוד שס' רבוא מתקיימים תמיד בעולם, וכל אות ואות היא נגד רבוא אחת, שם הקדוש היוצא מזה עולה למעלה עד כמה שהוא שלמעלה [כח] וכלן שכינה העליונה ושכינה התחתונה מסכימות לכהן באותן הברכות, וכן כל אותן ס' מסומנים, וע"כ כתוב ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם, שאו הקב"ה מברך את ישראל. ע"כ ר"ם:

(ג) **ויהי ביום כלת משה וגו'.** רבי יוסי למד שזה היום שנכנסה כלה לחופה [כט] ואיך יתבאר ביום כלת משה, אלא מלמד שעל ידי משה נכנסה, א"ר יהודה וכי עד עתה נתעבבה ולא נכנסה למקומה, והרי כתוב (ג) ולא יכול משה לבוא אל אהל מועד וגו', א"ר יצחק אין מוקדם ומאוחר בתורה, ויהי ביום כלת משה, בלתי של משה בודאי [ל] שלמדנו א"ר שמעון מאי זה שכתוב

מראה מקומות (א) דף קמ"ט. (ב) דף קמ"ט. (ג) שמו"ח

זיו הזהר

(א) **דבר אל אהרן ואל בניו לאמר כה תברכו את בני ישראל.** פקודה דא לברכא כהנא ית עמא בכל יומא בזקיפו דאלצטן, ולברכא ברכתא בכל יומא לאסתכחא ברכאן עילא ותתא דהא אלצטאן קיימין ברוח עלאה, חמש גו חמש, חמש דימינא וחמש דשמאלא, חמש דימינא אינון שבהא יתירא על אינון דשמאלא בגין דהא ימינא אית ליה שבהא יתירא על שמאלא ועל דא בברכתא דקא בריך כהנא ית עמא אלסריך לזקפא ימינא על שמאלא ולברכא בעינא סבא, וכד פריש ידיו כהנא שכינתא שריא על אינון אלצטן, דהא קב"ה אסתכס עמיא דכהנא באינון ברכאן וישראל מתברכין מתרין סטרין, מעילא ותתא מעילא, דשכינתא דשריא על אינון אלצטן, ותתא כהנא דקא מברך, תא חזי מלין דקא עבדי לתתא מתערין מלין לעילא כנוונא דא בפרישו דאלצטן דכהנא לתתא אתערת שכינתא למית ולשריא עלן, וכן כמה מלין אינון בעלמא דמתערין מלין לעילא דהא באתערותא דלתתא אתער חילא אחרא לעילא וסא אוקימנא בכמה דוכתי, והיינו סעמא דלולב והיינו סעמא דשופר, וכמה אינון כהאי גוונא, עשר אלצטן מתערי שכינתא לשריא עלייהו, ומתערי עשר דרגין אחרין לעילא לאהרנא [כו] וכלא בשעתא חדא ועל דא חסיר ליה לבר נש לזקפא אלצטן בזקיפו למנא, אלא בללותא ולברכאן בשמא דקב"ה וסא אוקימנא דאינון אתערו דשמא קדישא ורזא דמהימנותא, זקיפו דאלצטן ממנן כהנא זקיפו דליון עשרה שליטין כמה דאוקימוס וכהנא צעי לברכא בעינא סבא באתכמותא דשכינתא כמה דאתמר כהנא שעתא דברכתא דא נפקא מפומיה דכהנא אינון שתיין אתון נפקין וססין ברכיעא [כז] וממנן שתיין ברבדין על כל את ותא, וכלהו אודן על כל אילין ברכאן, מאי סעמא שתיין אתון בברכאן אלין, בגין דישראל שתיין רבוא אינון, ורזא דשתיין רבוא קיימין תדיר בעלמא וכל חד וחד אינון חד רבוא שמא קדישא דנפקא מהאי סלקא לעילא עד הסוף כרסא דלעילא [כח] וכלא שכינתא עלאה ושכינתא דלתתא אודן בכהנא באינון ברכאן, וכל אינון שתיין ממנן וע"כ כתיב ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם, וכדין קב"ה מברך לון לישראל, ע"כ ר"ם.

(ג) **ויהי ביום כלת משה וגו'.** תאנא רבי יוסי ביום שנכנסה כלה לחופה [כט] במאי אוקימנא ביום כלת משה, אלא מלמד דעל ידי משה נכנסה, א"ר יהודה וכי עד הסוף אתעכבת דלא עיילת לדוכתא, וסא כתיב (ג) ולא יכול משה לבוא אל אהל מועד וגו', א"ר יצחק אין מוקדם ומאוחר בתורה, ויהי ביום כלת משה, כלתו של משה ודאי [ל] דתינוק א"ר שמעון דכתיב

[כט] היינו עשר הספירות שיש בהן ה' חסדים זה' גבורות: [כז] היינו ס' אותיות הנמצאות בברכת כהנים: [כח] היינו השם בן ב"ב אותיות הניל. [כט] פירוש ששרתה השכינה במשכן: [ל] פירוש שמשנה נתעלה למדרגה גדולה כל כך עד שהיו ראוי שתשרה עליו אור השכינה בתמידות כמו על סלאך, וזאת לא הי' יכול להיות אם לא הי' פרוש משה מאשתו, ועוד שע"י עבדות משה בתמידות בקדושה ובטהרה הי' ממשיך שפע כל מוב להשכינה הקדושה מאורות שלמעלה, לסיכך הוא נקרא בשם זה שהוא בדמיון חתן הספרנים לכלה בכל טוב ובקישושים, ומן השכינה נשפע שפע הקדושה לישראל בפרטיות:

דכתיב (א) עלים למרום שביט שבי אלא בשעה שחמר לו הקב"ה של נעליך מעל רגליך. אורגוט סהר. חמר מיכאל קמי קב"ה. רבונו של עולם תבטי לסתור אדם. והא כתיב וזכר ונקבה בראש ויברך אותם. ולית ברכתא אשתכח אלא במאן ראיסו דכר ונקבה. ואת אמרת ליה לאתפרשא מחתניה א"ל הא קיים משס פריה ורביה. השתא אלא צטינא דיתנסב בשכינתא וצניניה פחות שכינתא לדיירא עמיס. הסיד עלים למרום שביט שבי. חסו שבי. דא שכינתא דאתסיבת עמך. לקחת מתנות בלדס בלדס לא כתיב אלא בלדס סידוס לעילא [ג] וציוחא דמתחם שכינתא הסוא יומא דאתנסבא במסה נחמא. דהא הוא דכתיב כלת משה כלתו של משה מחס. וביהישע דאנפי כאנפי סיסרל כתיב (ב) של נעלך [ג] דלל אתפרש אלא במתקן ידעין. דהא לא אתנסיבת עמיס שכינתא כל כך. ולא אתחזי ליה. דכתיב (ג) ויסל יסחשע על פניו ארצה [ג] אכל כאן כלת משה ודאי מתנות באדם. מתנת כתוב [ג] אשרי חלקו של משה. שאדונו רוצה בכבודו על כל שאר בני דעולם: (ד) רבי אבא אמר ויהי ביום כלת משה. שירדה כלת משה לארץ. ואם תאמר ויהי בכל מקום אין זה אלא לשון צער. וכאן כתוב ויהי ביום. אלא ביום ההוא שהשכינה ירדה לארץ נמצא המקשר אצלה. וכסה חוץ אפלה ההוא בפניה בשביל שלא תרד. ולמדנו אלף וחמש מאה רבוא מלאכים מקשרנים נמצאו אצלה בשביל שלא תרד. וכומן ההוא נמצא כל המלאכים של מלאכים העליונים לפני הקב"ה. ואמרו לפניו רבון העולמים. כל היו וכל המאור שליט בשביט כבודך הוא. ועתה תרד אצל התחתונים. בשעה ההיא התגברה השכינה ושברה חשך אפלה הרוא. כזה שמעבר חתיכות כפור חוקים וירדה לארץ. כשראו כלם כך. פתחו ואמרו (ה) ה' אדונינו מה אירי שמך בכל הארץ. אירי בוראי. ששברה כסה נזיוס וחילות גבורים וירדה לארץ ושלטה בכלם. ועל זה כתוב ויהי. בשביל הצער שקבלו כסה חילות ומצות ביום שכלת משה ירדה לארץ:

(ו) ויאמר ה' אל משה נשאו ארד ליום ותי. א"ר יהודה אלו הימים שלמעלה שנתחברו להתברך באותן יב גבולי אלכסון. וכל אחד נתתן ונתתן בברכות על ידי אלו הנשיאים שלמסר. ולמדנו שכלם מתברכים בשביל המוכח שלמעלה [ג] ואפילו התחתונים ואפילו האומות עכרים מתברכים. למדנו א"ר שמעון לוי לא הקריבו אלה שנים עשר נשיאים. לא דאי יכול העולם להתקיים לפני שנים עשר נשיאי יסמעאל. שבהוב שנים עשר נשיאים לאומותם. משהקריבו אלה נשיאי ישראל לקחו המסמלה של כלם. לפיכך נשאו ארד ליום. וכל פה שהקריבו כרסין שלמעלה הקריבו. בשביל שיתברכו כלם

(ז) רבי אבא אמר ויהי ביום כלת משה. דמתחם כלת משה לארעא. ואי פיתא ויהי בכל ארץ לא יסא אלא ליסחא דלעפא. והא כתיב ויהי ביום. אלא בזהו יומא דשכינתא נחתא לארעא אשתכח מקשרנא לנבא. וחספא סהא חסך קבל לנבא בגין דלל תיחות. ומתקן אלף וחמש מאה רבוא מלאכין מקשרנין אשתכחו לנבא בגין דלל תיחות. וצסהא ומסא אשתכחו כל כנופיה דמלאכי עלאי קמי קב"ה. ואמרו קמיס. מארי דעלמא. כל יומא וכל ניהול דילן בשכינים יקרב יסא. והשתא תיחות לנבא ספלי צסהא אשתא אתקפתא שכינתא וצברס ססול חסך קבל. כמאן דמתבר גויזין מקיפין ומחפס לארעא כין דחמו כלסו כך. פתחו ואמרו (ה) ה' אדונינו מה אירי שמך בכל הארץ. אירי ודאי. דמתברת כמה גויזין וחילין מקיפין ומחפס לארעא וסליסם בכלל. ועל דא כתיב ויהי. בגין לערוב דקבילו כמה חילין ומשירין ציוחא דכלם משה נחתא לארעא:

(ו) ויאמר ה' אל משה נשאו ארד ליום ותי. א"ר יסודה יומין דלעילא דאתחכנו לאתברכא בליטין פריסר תחומין דמסרשין. וכל חד אתתקן ואתתקן בצרכתא על ידי אלן דלתתא. ותתתא כלסו מתברכין בגין דמתתא דלעילא [ג] ואפילו מתתין ואפילו מתין סכוס מתברכין. תיחא א"ר שמעון אלמלא לא אקריבו אלן פריסר כשיאין. לא יכל עלמא למיקם קמי פריסר נשיאי יסמעאל. דכתיב שנים עשר נשיאים להומותם. מדאקריבו אלן דיסרלל כסבו שולסנותא דכלסו. בגין כך נשאו ארד ליום. וכל פה דאקריבו כנופא דלעילא אקריבו. בגין דמתברכין כלסין

בראה מקומות (א) תיש פים (ב) יסחשע (ג) סא (ד) תרופת קד: (ה) תיש פ' ה' דף קסא:

יו הזהר

[א] הכלל ברקוד ל"ק שה' היריעה בשמות מנוקדת בפת"ח. והואת שאתריה ברש. ולפניו ואתריה שיינן מקבלות דש תחתיה ר: קודח אל תחת"ח ונעשה מה קמץ. וחס יבואו אותיות בליב בפלה שראשה צריך להיות בה' היריעה או תחתיה ה' הנקוד שלה יבוא תחת האותיות בליב. ועפ"י זבן שנתב לקחת מתנות באדם הב' בקמץ ולא בשו"א. וזי זה כאלו נכתב בתארים. פה' היריעה. כרסין שכתוב באהל תחת בהמה. והבונה על השכינה הקדושה שלפעמים נקראת בשם א"ר עדי"כ בתפארת ארם לשבת בית. נא יח לרש שבהארם מוסב על התפארת שנקרא ארם בשביל השם פ"ה שג"י ארם. וספגו לקח תרופת שחר השכינה לשלם הוא: [ג] נעלך לשון יחיד. ובמשה כתוב נעליך לשון רבים: [ג] ואתי ואפילו מן מלאך נתיירא ונתבטל ספגיו. וספג"כ ספג"י השכינה: [ד] ולו לשון יחיד מתנה אחת. מרמו על השכינה הקדושה על שאתי חולל שאמר הקב"ה לששה מתנה מוכה יח לי בגיית גבוי ושכח פה: [ה] אלו מתנה שלמעלה וחינו פרה המלכות. שהיא מקבלת חשפע מן התפארת עלמא ודכדא ופאפלק חשפע לכל תפארתם תחתיה:

נימל

כלסון. אילם ששים עתודים ששים. כמ"ד ששים נבזרים סביב לה. מצד הגבורה. כף אחת עשרה זהב וגו'. וזה נתבאר :

(א) עשרה עשרה הכף בשקל הקודש. א"ר שמעון עשרה עשרה כפל למה נכתבו. אלא עשרה למעשה בראשית ועשרה למעשה מאמרות. עשרה מאמרות במעשה בראשית. ועשרה מאמרות במעשה תורה מה ענינם. לפי שהעולם לא נברא אלא בשביל התורה. וכל זמן שישראל עוסקים בתורה העולם מתקיים. וכל זמן שישראל מבטלים מהתורה מה כתוב (:) אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי. בוא וראה עשרה מאמרות למעשה בראשית. כמו שלמדנו בעשרה מאמרות נברא העולם. עשרה מאמרות למעשה תורה. אלו עשרה הדברות. וזהו שכתוב עשרה עשרה הכף בשקל הקודש. שקולין יחד בחשיבות אחת. ובשביל זה העולם מתקיים ונמצא בו שלום. אשרי חלקם של הצדיקים שהקב"ה משפיע עליהם ברכות ומקבל הפלגתם. ועליהם כתוב (ג) פנה אל תפלת הערער ולא בזה את תפלתם. ברוך ה' לעולם אמן ואמן :

כלסון. אילם ששים עתודים ששים. כמ"ד ששים נבזרים סביב לה. מצד הגבורה. כף אחת עשרה זהב וגו'. וזה נתבאר :

(א) עשרה עשרה הכף בשקל הקודש. א"ר שמעון עשרה עשרה כפל למה נכתבו. אלא עשרה למעשה בראשית ועשרה למעשה מאמרות. עשרה מאמרות במעשה בראשית. ועשרה מאמרות במעשה תורה מה ענינם. לפי שהעולם לא נברא אלא בשביל התורה. וכל זמן שישראל עוסקים בתורה העולם מתקיים. וכל זמן שישראל מבטלים מהתורה מה כתוב (:) אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי. בוא וראה עשרה מאמרות למעשה בראשית. כמו שלמדנו בעשרה מאמרות נברא העולם. עשרה מאמרות למעשה תורה. אלו עשרה הדברות. וזהו שכתוב עשרה עשרה הכף בשקל הקודש. שקולין יחד בחשיבות אחת. ובשביל זה העולם מתקיים ונמצא בו שלום. אשרי חלקם של הצדיקים שהקב"ה משפיע עליהם ברכות ומקבל הפלגתם. ועליהם כתוב (ג) פנה אל תפלת הערער ולא בזה את תפלתם. ברוך ה' לעולם אמן ואמן :

פרשת בהעלתך

(ד) דבר אל אהרן ואמרת אליו בהעלתך את הנרות וגו'. א"ר אבא בוא וראה בשעה שהכהן נחנך להדליק הנרות למטה. והיה מקריב קמרת המסמך באיזה השעה. אז נרות העליונים מאירים ונתקשר הכל ביחד. ושמחה וששון נמצא בכל העולמות. וז"ל (ה) שמן וקמרת ישמח לב. וע"כ בהעלתך את הנרות וגו' (ו) : (ו) רבי יוסי אמר בהעלתך שמן בהדלקותך (ז) שהרי כאחד נעשה על ידי הבהן שתי העבודות שהן קשר אחד. ואינו הן. שמן וקמרת. ככתוב שמן וקמרת ישמח לב. שכתוב (ז) והקמיר עליו אהרן קמרת סמים בבקר בבקר בהמיבו את הנרות יקמירנה. וכתוב ובהעלות אהרן את הנרות בין הערבים יקמירנה. למה כתוב כאן בהמיבו. ולמה כתוב שם ובהעלות. א"ר יהודה הכל ענין אחד. רבי יוסי אמר בהמיבו. כמ"כ כי מובים דודין מיינן. מובים. שובעי יין. כמ"כ (ח) ונשבע להם ונחיה מובים. רבי יהודה אמר הטבה ממש. כמ"כ (ט) וטוב לב משתה תמיד. ובהעלות. שהרי בזמן שיונקים ונשבעים מן שפע הבינה. אז נתעלין בעליו. וברכות נמצאות בכלן ושמחה בכל. וע"כ כתוב ובהעלות. ר' אחא אמר בשעה שעומק הכל מאיר בהבינה. ונחל השפע נמשך בדרך ישר להשקות לכל. אז כתוב בהמיבו ובהעלות. בהמיבו. לפי שהרי מעומק הכל יוצאין. ובהעלות. לפי שבאים מצד העליון שהוא עומק הכל שנקרא מוחשבה. והכל ענין אחד.

מראה מקומות ט ויקרא יא. ט ירמ' יג. ג תלים ק"ד ד דף קמט. ט פסלי כ"ז ו דף קכ. ו שמות ל' ת ירמ' פ"ד ט פסלי ט"ז

יו הזהר

פרשת בהעלתך (א) כוננו לתרין לשון הכתוב אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות. שהיציץ יאירו ששת הנרות. אלא הכונה שאל מול פני המנורה שלמטה יאירו שבעת הנרות שלמעלה. חיינו הו' פסירות : (ב) מתרין בזה לפה נכתבה הדלקה בלשון העלאתה. שהוא משום שבשעת הדלקת המנורה הו' ממש עובדת התעלאתה שהיא להעלות ענין הקמרת :

ואז כנסת ישראל מתברכת. וברכות נמצאות בכל העילות:

(א) וזה מעשה המנורה וגו'. א"ר אלעזר פרשה זו כבר נאמרה מעשה המנורה ותיקוניה וכל אשר בה. למה נכתבה כאן פעם שנית. אלא כיון שהנשיאים הקריבו קרבנות המזבח. וכל התיקון שהי' ראוי לו. בא עתה הכתוב לספר מעשה המנורה שהתיקון שלה נעשה ע"י אהרן. שהרי למעלה המנורה וכל הנרות שלה על ידי אהרן היו כלם מאירים. בוא וראה שהמזבח שנים עשר נשיאים היו לחנוכו ולתקן לו. והרי ביארו ששנים עשר נשיאים היו לארבעה צדדים עם ד' דגלים. וכל השנים עשר כ"ס כרמיון שלמעלה. והמנורה בשבעה נרותיה נצטוו להדליק על ידי הבהן. הכל כרמיון שלמעלה. המנורה לאות היתה קיימת [ג] ובגם נעשית. והרי כך ביארו במעשה המנורה. ומזבח הפנים ותמנורה עמדו ביחד לשמחת הכל. שכתוב שמן וקטרת ישמח לב .. וע"כ לא נקרב הקטרת אלא בשעה ששמן הי' נמצא [ד]—:

(ב) קח את הלויים מתוך בני ישראל וטהרת אותם. הרי ביארו שנצרך לטהר אותם ולהשיכם שיתקשרו בשורשם. לפי שהם בבחינת זרוע השמאלית וצד הדין. וכל מי שבא מצד הדין צריך שלא לגדל השערות. משום שמרבה דין בעולם. וע"כ האשה כרמיון זה תוהר שלא תגלה שערותיה לחוץ. וצריכה לחפוף ראשה ולכסות שערותיה. וזה כבר נתבאר. ואז מתברכים כל אלה הבאים מצד הדין. וע"כ בלויים כתוב וכה תעשה להם לטהרם וגו' והעבירו תער וגו'. ונדרש שהלויים אין להם עליה לשורשם עד שיניף אותם הבהן. לפי שבחינת הימין מנהל תמיד לבחינת השמאל [ה]—:

(ג) וכה תעשה להם לטהרם וגו' והעבירו תער על כל בשרם וגו'. א"ר שמעון בוא וראה כל מי שהוא מצד הדין ודינים מתברכים בו. לא יטהר עד שיעביר מעליו השערות. וכשיעביר מעליו השערות יטהר ויומק. ובוא וראה שהרי הלויים שבאו מזה צד הדין לא נטהרו עד שהעבירו מעליהם השערות. שכתוב וכה תעשה להם לטהרם וגו' והעבירו תער על כל בשרם. וכדי להמתיקם יותר. צריך הבהן שבא מצד חסד העליון להניף אותם. שכתוב והניף אהרן את הלויים תנופה לפני ה' .. ולמדנו למה כתוב בתער ולא במספרים. אלא משום להעביר השערות בשרשם. ויתבטלו מהם דינים התחתונים מהשתלשלותם. ולזמן שישיבו המעשים למטה תמיד הקב"ה אותן השערות להעבירם ולמרטם. כדי שלא יצטחו ויגדלו. כמו שכתוב ואיש כי ימרט ראשו:

(ד) והניף אהרן את הלויים תנופה לפני ה'. ר' יהודה שאל לר' אבא למה היה הכהן מניף את הלויים. א"ל משל למה הרבר דומה. לתינוק כשהוא בוכה וכועס. מה עושים כדי לפייסו. א"ל ר' יהודה מניפין אותו ומנענעין אותו כדי להשתיקו. א"ל ר' אבא. יהודה יהודה. דבר זה בא לידך ולא חקרת בו. הלא ילמנו אונק

יכדין כנסת ישראל מתברכה. וברכות נמצאו בכלם עלמין.

(ה) וזה תעשה המנורה וגו'. א"ר אלעזר האי פרשתא הא אחר עובדא דמנרתא ותקונתא וכל חס דבה. אחי הכה זמנא אחרא אלף כיון דנשיאים קריבו קורבנא דמזבחא. וכל תקונא דאחזוי ליה. אמתא קרה ואשתמי עובדא דמנרתא דהיא תקונא על ידא דההין. דהא לעילא מנרתא וכל בולנין דילה על ידא דההין נהרין כלל. תא חזי מדבחא תריסר נשיאין הוו לחנכא ליה ולתקנא ליה. והא חוקמוס תריסר אינון שבסין לר' ספרין ד' דגלים. וכלהו תריסר כלל כיונא דלעילא. ומנרתא בשבעה בולנין אחמי לאדלקא על ידא דכהנא. כלל כנונא דלעילא. מנרתא על אה קיימא [ג] וכניסא אלתעבדות. והא חוקמוס בטובא דמנרתא. ומדבא פנימא דמנרתא קיימי כחל לחדוותא דכלל. דכתיב שמן וקטרת ישמח לב .. ועל דא לא אחקרב קטרתא אלף בשעתא דשמן אשתכח [ד]—:

(ב) קח את הלויים מתוך בני ישראל וטהרת אותם. הרי ביארו דבני דלויין דרועא שמאלא וספרא דדינא. וכל מאן דאחי מספרא דדינא צדי דלא ירבי שטרא. צדין דאחי דינא בעלמא וע"ד אמתא כהאי גוונא דלא יתחזי שטרא לבר. ובעייתא לאתחפאי רישה ולכסי שטרא. והא חוקימנא ואחמר. וכדין אחקרבין כל אינון דאחיין מספרא דדינא. וע"ד בלויא כתיב וכה תעשה להם לטהרם וגו' והעבירו תער וגו'. ואחמר ליואי לא סלקין לאתרייהו עד דיריס לון כהנא. צדין דימינא מדבר תמיד לשמאלא [ה]—:

(ג) וכה תעשה להם לטהרם וגו' והעבירו תער על כל בשרם וגו'. א"ר שמעון תא חזי כל מאן דאחי מספרא דדינא ודינין מתאחדין ביה. לא אחדי עד דאתעבר מניס שטרא. ומדאתעבר מניס שטרא אחדי ואחבסם .. ותא חזי דהא ליואי דאחי מספרא דדינא לא מתדבאן עד דאתעברו מניסן שטרא. דכתיב וכה תעשה להם לטהרם וגו' והעבירו תער על כל בשרם ובגין דיתבסמון ימיר. צדי כהנא דאחי מספרא דחסד עלאה לארמא לון. דכתיב והניף אהרן את הלויים תנופה לפני ה'. ותינין אחי כתיב בתער ולא במספרים. אלא משום דיתעבר שטרא בשרשו ויתעברון מנייסו דינין מתאין משלשליהון ולזמנא דיתכשרון עובדין לתא זמין קב"ה שטרא דא לעבדא ליה ולמנלשיה. צדין דלא ילמח וירבה. כמה דכתיב ואיש כי ימרט ראשו

(ד) והניף אהרן את הלויים תנופה לפני ה'. ר' יהודה שאל לר' אבא אמתא כהנא הוה מריס ית ליואי. א"ל מתלא מאי מתלא דא דמאי. לרביא כד איסו צדי ורנו. מאי עבדין צדין לפייסא ליה. א"ל ר' יהודה מרימין ימיה ומנענעין ימיה צדין לשחקא ליה. א"ל ר' אבא. יהודה יהודה. מלה דא אחי לידך ולא בדקת בגוס. הלא ילמנו אונק

פראה מקומות (א) דף קנ"א. (ב) דף קנ"א. (ג) תוריש מת (ד) תוספת

זר הזהר

[ג] חיינו בר המערכי שהיה אות לכל העולם שהשיגה שם שורה: [ד] מ"י עבודת השמן שהיא הדלקת המנורה: [ה] חיינו שהכהן שהוא בחי' חסד ורוע הימין ינהל את הלוי שהוא בחי' גבורה ורוע שמאל:

אונק' מה שפך מדבר. כך היא מדת הגבורה. כועסת ודוגת. שכתוב (א) שמעון ולוי אחים כלי חסם מכורותיהם. וכתוב ארור אפם כי עז ועברתם כי קשתה. לפי שהם מתגברים ומתקשים באפם ועברתם לצאת לעשות דין. כללות ולהברית בני העולם. ואז הכהן שהוא החסד העליון מניף אותו הצד של הלוי. שהיא מדת הגבורה. כדי לשכך ולהשקט רגזה וכעסה. וכדי שישתברו השערות מכל השתלשלותן ולא יתגברו ולא יתחזקו. כדמיון זה הוא הכהן שהניף את הלוי תנופה. בשביל להשקט צד הגבורה שלהם. כדי שלא יתעורר הדין בעולם :

(ג) זאת אשר ללוי. א"ר שמעון תא חזי ליואש בר חמשיעשרין שני סליק לדוכמיה ואחמסר למפלג. וחמס ועשרין יפלה עד דסליק לדרגא דחמשי. כד סליק להאי דרגא דחמשי שני ולהלאה נחית מן תוקפא דאשא דביס. וכיון דאשא וחמימותא אתקשר סא פגיס להסוא אתר דאתקשר ביה. ועוד דקלא דזמרא לא אתקשר ביה כל כך. וקלא בעי דלא יתפגס. אלא בעי לאתתקפא. דהא באתר דדינא תקיפא קיימא ולא בחלשא. ובג"כ בעי דלא יפגיס הסוא אתר דאתקשר ביה דאישו דינא תקיפא ולא חלשא. וע"ד לא בעי לאחזקה חולשתא כלל בכל ספרין (ג) מהכא אוליפנא. כל מאן דבעי לשבחה לקב"ה בקלא. בעי ליה קלא נעימותא דיערב לאחרנין דשמעין ליה ואי לאו לא יקום לארמא קלא. תא חזי ליואי דאתין מסערא דא. כתיב וכו' ומנן חמשים שנה יסוב מנבא העבודה וגו'. מאי פעמא בגין דקליה נמיר ולא יערב לאודנין כשאר חבריו. כדן מעברין ליה מהאי לבא העבודה. מאינון חילין דלעילא דקיימין לנגד לנבי האי עבודה וליקרא שמה קדישא כדקא חזי דאית חילין ומשרין לעילא כמה דאית חילין ומשרין לנבי תתא. לשבחה שמה קדישא ולזמרא לון. ובגין כך יסוב מנבא העבודה.

(ג) זאת אשר ללוי. א"ר שמעון בוא וראה הלוי בן כ"ה שנים עולה למקום ונתעמר לעבוד. וכו'. שנה יעבוד עד שעולה למדרגה של חמשים. כשעולה למדרגה זו של חמשים שנה ולהלאה יורד מן תגבורת האש שבו. וכיון שהאש והחממות נהקדד הרי הוא פגיס במקום שהוא שנתקשר בו. ועוד שהקול זמרה שלו אין מתקשר עמו כל כך. והקול נצרך שלא יהי' פגוס. אלא שנצרך להתגבר. שהרי במקום תוקף הדין הוא עומד ולא בחולשה. ולפיכך צריך שלא יפגוס מקום שהוא שנתקשר בו. שהוא תוקף הדין ולא חולשות. וע"כ לא נצרך להראות חולשות כלל בכל הצדדים. (ג) מכאן למדנו. כל מי שצריך לשבח להקב"ה בקולו. צריך שיהי' לו קול נעים שיוכתק לאחרים השומעים לו. ואם לאו לא יעמוד להרים קולו. בוא וראה הלוי שבתים מצד זה. כתוב בהו ומנן חמשים שנה יסוב מנבא העבודה וגו'. מה המעם. לפי שקולו נמוך ולא יומתק לאזנים כשאר חבריו. או מעבירים לו מצבא העבודה הזאת. מאותן חילות שלמעלה העומדים לנגד אצל העבודה הזאת ולכבד שם הקדוש כראוי לו. שיש חילות ומחנות למעלה כמו שיש חילות ומחנות אצל התחתונים. לשבח שם הקדוש ולזמר לו. ובשביל זה יסוב מצבא העבודה :

(ד) וידבר ה' אל משה במדבר סיני וגו'. א"ר אבא מה המעם שהזכיר כאן על הפסח. והרי זאת נאמר להם במצרים. אלא שאז בשנה השנית היה. שישאל חשבו שהפסח אינו נוהג אלא במצרים. וכיון שעשו אותו פעם אחת במצרים חשבו שאין נצרך יותר. בא הקב"ה והזכיר עליו. ללא יחשבו שהרי כבר עבר זמנו במצרים. ואין נצרך יותר. לפיכך נאמר במדבר סיני בשנה השנית. לתקן להם מצוה זו לדורי דורות. ואע"פ שהיה מזכיר להם במצרים. עתה ציוה להם פעם אחר. במקום שהוא שכל מצות התורה בו נתנו. לפיכך כתוב בשנה השנית. מהו בשנה השנית בחדש הראשון. אלא סוד עליון הוא הן שנה והן חודש. מה בין זה לזה. חודש זה רמז על מדת המלכות. שנה רמז על התפארת המאיר למלכות. וכך היה בזמן שכל מצות התורה נמסרו בו לישראל :

(ה) ויעשו בני ישראל את הפסח במועדו. מהו ויעשו [א"ר יוסי הרי אמרו כל מי שמראה מעשה טוב למטה כראוי. כאילו עשה תיקון זה למעלה. שהרי בשביל]

(ד) וידבר ה' אל משה במדבר סיני וגו'. א"ר אבא מאי פעמא אזכר להון הכא על פסחא. וזה אתמר להו במלריס אלא בשנה השנית הו. דישראל חשיבו דהא פסח לאו אישו אלא במלריס. וכיון דעבדו ליה זמנא חדא במלריס חשיבו דלא אלפריך יתיר. אתא קב"ה ואזכר לון עליה דלא יחשבון דהא קא עבר זמניה במלריס ולא ילפריך יתיר. בגין כך במדבר סיני בשנה השנית. לאתקנא להו לדרי דרין. והע"ג דהא אזכר להו במלריס. השתא פקיד לון זמנא חדא. דהסוא אתר דכל פקודין דאורייתא ביה אתיסיבו יע"ד בשנה השנית. מהו בשנה השנית בחדש הראשון אלא רוא עלאה הוא חד שנה וחד חודש. מאי בין האי להאי. חודש דא סהרא. שנה דא שמשא דהכיר למיכאל. וכדן הוה בזמנא דכל פקודין דאורייתא אתיסיבו ביה :

(ה) ויעשו בני ישראל את הפסח במועדו. מהו ויעשו [א"ר יוסי הרי אמרו כל מי שמראה מעשה טוב למטה כראוי. כאילו עשה תיקון זה למעלה. שהרי בשביל]

מראה מקומות (א) כהנא מ"ט (ב) דף קא (ג) ויחי דמס (ד) דף קא (ה) דף קב.

זו הזהר

[1] שהיצי' וישתמו :

בשבילו נתעורר למעלה ענין ההוא. כביכול כאילו עשה שם תיקון זה:

(א) **אִישׁ** איש כי יהיה סמא לנפש או בדרך רחוקה וגו'. איש איש שני פעמים למה. אלא איש שהוא איש והוא ראוי לקבל נשמה עליונה. והוא פתח עצמו שלא תשרה עליו השכינה. מה המעם. בשביל שדוא הגורם. על שהיה מטמא עצמו. והיו איש איש. איש שדי' ראוי להיות איש. כי יהיה סמא לנפש. שהוא מיטא את עצמו שלא תשרה עליו קדושה העליונה. או בדרך רחוקה. זה הוא אחד מעשרה מקומות שהם מנקדים בתורה. וכלם באים להראות איזה ענין. מהו בדרך רחוקה. לפי שהאדם כשהוא מטמא עצמו מטמאין אותו מלמעלה. וכיון שמתמאין אותו מלמעלה דרי הוא בדרך רחוקה. מסקום ההוא ומאותו הדרך שזרע ישראל רבוקים בו. והוא בדרך רחוקה נדבק. שנתרחק מלקרב לכם ולהתקשר בבם כמו שאדם נקשרים. א"ר יצחק והרי כתיב כי יהי' סמא לנפש או בדרך רחוקה. שנראה שני ענינים. מסמעות שכתוב או. א"ר יוסי כאן קודם שמתמא אותו. כאן לאחר שמתמא אותו [ז] ומשמע שאפילו או זה או זה לא תשרה עליו קדושה שלמעלה. ולא יעשו הפסח בזמן שישראל עושים אותו. ואם תאמר הרי בירה שני עושה פסח. אבל האמת שאם אין מתקן עצמו לא כלום. אלא כיון שנמסר ותיקן עצמו. הרי לזה מועיל חודש השני לעשות בו הפסח [ח] מכאן שכל אדם המסר עצמו מסהרין לו. ואפשר תאמר שבמדרגה עליונה יהיה עומד העושה פסח בחודש השני. אינו כן. שהרי ישראל זרע קודש שעושים הפסח בזמנו משיגים הירח והשמש ביחד [ט] ומי שמישג היסוד לראשונה הוא משיג כל הבנין. איזה יסוד. אל תאמר שזה יסוד העליון של צדיק העולם [י] אלא שזהו יסוד של אבן הטובה. שעלי' כתוב (ג) אבן מאסר הבונים היתה לראש פנה. והיו האבן ששוכן עליה מי ששורה. א"ר יהודה וראי שמישג הכל אפילו בחודש השני. אבל לא כזה עושה הפסח בזמנו. מה המעם. זה שעושה הפסח בזמנו עולה ומשיג מלמטה למעלה. ואינו יורד. לפי שמעלין בקודש ואין מורידין. זה שעושה לאחר זמנו. יורד בהשגתו מלמעלה למטה. לכן שוים בכל. ואינם שוים לנמרי. שזה עולה ואינו יורד. וזה יורד ואינו עולה. לפיכך מי שמקריב הפסח בזמנו שבה יותר יש לו. אשריהם ישראל שזוכין בכל. שזוכין בתורה. וכל מי שזוכה בתורה זוכה להשגת שם הקדוש. אשריהם ישראל בעולם הזה ובעולם הבא:

רועה הנאמן

(ג) **בחדש** השני בארבעה עשר יום בין הערבים יעשו אותו וגו'. מצוה זו לעשות פסח שני לאותן שלא

ב ימים אחרים ההוא מלה. כביכול כאילו הוא עבד ליה.

(א) **אִישׁ** איש כי יהיה סמא לנפש או בדרך רחוקה וגו'. איש איש תרי זמני אחרי. אלא איש דהוא איש ויתחיו לקבל נשמתה עלאה. והוא פתח גרמיה דלא שריא עליו שכינתא אחי סמא. בגין דליהו גריס דהוא מסאב ליה לגרמיה. ועד' איש איש. איש דיתחיו למחוי איש. כי יהי' סמא לנפש. דהוא מסאב גרמיה דלא ישרי עליו קדושה דלעילא. או בדרך רחוקה. דא איש חד מעשרה דוכתי דליגון נקודין באורייתא. וכלהו איתין לאחזאס מלה מהו בדרך רחוקה. בגין דב"ג דליהו מסאבין גרמיה מסאבין ליה לעילא. וכיון דמסאבין ליה לעילא הא איש בדרך רחוקה. מההוא אחר ואחרא דזרעא דישאל אחידן ביה. וזה בדרך רחוקה אחיד. דלתרחק מלמקרב לכוין ולא תקשרא בזון כמה דלתון מתקשרין א"ר יצחק וזה כתיב כי יהי' סמא לנפש או בדרך רחוקה. דלתחיו תרין מלין. משמע דכתיב או. א"ר יוסי כאן עד לא מסאבין ליה. כאל בחר דמסאבין ליה [ז] ומשמע אפילו הוי או הוי לא ישרי עליו קדושה דלעילא ולא יעבדון פסחא בזמנא דישאל עבדין ליה. ואי תימא הא בירחא תינא עבדין אי לא מתקן גרמיה לא חלא כיון דמתדכי ומתקן גרמיה הא ירחא תינא למעבד פסחא [ח] מכאן כל ב"ג דמדכי גרמיה מדכאן ליה. ואי תימא דבדרגא עלאה יתיר קאים בירחא תינא. לאו הכי. דהא ישראל זרעא קדישא דעבדו פסחא בזמניה נפלו ליה לסיכא ולסמא כחד [ט] ומאן דנפיל יסודא בקדושתא נפיל בתינא. מאי יסודא לא תימא יסודא עלאה דלדיקא דעלמא [י] אלא יסודא דלפן פסח כד"א (ג) אבן מאסר הבונים היתה לראש פנה. והאי הוא אבן דשארית עליה מאן דשארית. א"ר יהודה ודאי כלל נפיל אפילו בירחא תינא. אבל לאו איש כמאן דנפיל ליה בזמניה מאי סמא. דא נפיל פסחא בזמניה נפיל מתחא לעילא. ולא נחית בגין דמעלין בקדש ולא מורידין. ודא דנפיל בחר זמניה. נחית מעילא לתחא. בג"כ שויין בכלל. ולא שויין. דדא סליק ולא נחית. ודא נחית ולא סליק. בגין כך מאן דמקרב פסחא בזמניה שחא יתיר אית ליה. וכאין אינון ישראל דזכאן בכלל דזכאן באורייתא. וכל מאן דזכי באורייתא זכי ליה בשחא קדישא. וכאין אינון ישראל בעלמא דין ובעלמא דלתי:

רע"א מהימנא

(ג) **בחדש** השני בארבעה עשר יום בין הערבים יעשו אותו וגו'. פקודא דא למעבד פסח שני על אינון דלא

מראה מקומות (א) דף קנ"ג: (ב) תלים קי"ח (ג) דף קנ"ג:

דיו הזהר

[ז] פ"י קודם שמתמא אותו מלמעלה נקרא רק בשם סמא לנפש. ואחר שמתמא לו מלמעלה נקרא שהוא בדרך רחוקה: [ח] שלא תעלה בידו לעשות פסח שני אם לא יתקן עצמו כראוי: [ט] הנה טרת מלכות עלמא דנוקבא כיון שהיא המקבלת השפע להשפיע לארץ הנשמית באמצעות השכינה נמשלת ללבנה. כיון שהלבנה היא המאן האחרון ביותר נמוך וקרוב לארץ ועל ידיה בא שפע הרוחניות לארץ במשיב נרש ירחים. וכל אור שלה הוא מקבלת מהשמש. וכן עולם התפארת שהוא יותר גבוה המשיע להמלכות נמשל לשמש. שהוא כחי' זכר משיע. וחודש ניסן שבו נגאלו ישראל הוא זמן התגלות אור ספירת מלכות. וכיון שהאור שלה נשפע אליה ע"י התקשרותה בהתפארת עלמא דנוקבא לכן אמר שהעושה הפסח בזמנו כניסן הוא יכול להשיג הארת הירח והשמש שני העולמות. המקבל והמשיע ביחד: [י] כי ספירה שנית מתחא לעילא נקראת בשם יסוד שהוא הכה הפעביר השפע מעלמא דנוקבא להמלכות. לכן יבאר שאין כאן

דלא יכילו או דלסתאבו במסתאבו אחרא. אי רוא דפסח איזו רוא דמסתאבו דישאל עאלין דה שלטא בניסן וכדין איזו זמנא לחדוס. איך יכלין אלין דלא יכילו או דלסתאבו למעבד זירחא תנינא דהא אעבר זמנא. אלא כיון דכנסת ישראל מתעמרה בעמרה בניסן. לא אהעדינא כתרסא ועמרה מנה תלתין יומין. וכל אינון ל' יומין מן יומא דנפקן ישראל בפסח. יתבא מערונתא בעמרהא וכל חילסא בחדוס. מאן דבני למחמי למערונתא יכיל למחמי. וכרוזא כריו כל מאן דלא ינעלון תרעי. אימתי כרוזא כריו. ייתי ויחמי עד לא ינעלון תרעי. דהא מתמן עד שבעה ימים בלרבעה עשר לירחא תנינא. דהא מתמן עד שבעה יומין תרען פתיסן. מאן ולסלאה ינעלון תרעי. ועל דא פסח שני ע"כ ר"מ.

(א) **וביום** הקים את המשכן כסה הענן את המשכן וגו'. כן יהיה תמיד הענן יכסנו וגו'. איך אבא בכל זמנא דמשכנא לתקס בעזבדון דבני נשא [יא] כדין ההוא יומא יומא דחדוה דכלא ימשה רבות קדישא לתרק דכסוה בזוינן ונשרין כלסו. מאן דגרים דלא גרים ליה דישתבז דהאי עלמא. ויהא ליה חיים בעלמא דחמי דה"ד (ג) ולדקס תליל ממות וכתיב (ג) וארח לדיקים כאור ננה סולך ואור עד ככון היום: (ד) ר' יוסי איל לר' שמעון ואמר ליה. תלת משכנין חמינן בקרא. דכתיב וציוס הקים את המשכן כסה הענן את המשכן לאהל העדות ובערב יהיה של המשכן כמראה אש עד בקר. הא תלת משכנין הכא. אחמי משכנא ולא בית. דהא בית אלעזר ולא משכן. איל תא חוי כל זמנא דלזלי ישראל במדברא הוה לכו משכן. עד דאמי לשילס. והוה תמן. ודא איזו רוא לאמשכא דא דא. לאעלא דא דא. ולאקשרא דא דא בגין לאקשרא אכל לאו לנייחא [יא]. דהא לאו לנייחא בר כד אהבני צי מקדשא ביומי דשלמה מלכא. דהא כדין איזו מנוחה לעילא ותתא. בגין דתמן תקיטו דנייחא. ולא לנסלא מאתר לאתר. ובגין כך אית משכן ואית בית. מאי בין האי להאי. אלא משכן כמלכא דחמי לגבי רחמייה ולא מיימי כל אוכלסין דליה עמיה. בגין דלא לאסרחא עליה. ואיזו אמי לגביה בזעיר חיילין. בית. דכל חיילין וכל אוכלסין דליה כלסו אייתי עמיה לזיירא דהאי ביתא ודא איזו בין משכן ובין בית. בית המקדש איזו יורא דנייחא לעלמין. בכל אינון רחיקין. בכל אינון דיוקנין. בכל אינון עובדין כנוונא דלעילא לחברא עובדין דלתתא כנוונא דלעילא. ומשכן בזעיר דיוקנין. בזעיר עובדין. לנסלא מאתר לאתר. וכלא ברא דלעילא.

רעיא מהימנא

(ה) **על פי ה'** יהנו ועל פי ה' יסעו את משמרת ה' שמרו. אמר רעיא מהימנא. שמרו. דא שכינתא דנקרא

שלא יכלו או שנשמאו במימא מת. אם סוד הפסח הוא סוד האמונה שישאל נכנסין בה שולט בניסן. ואז הוא הוסיף לשמחה. איך יוכלין אלה שלא יכלו או שנשמאו לעשות פסח בחודש רשני. שהרי עבר זמנו. אלא כיון שהשכינה נתעמרה בעמרה שלה בניסן. לא הוסיף הכתר והעמרה ממנה שלשים יום. וכל אותן ל' יום מן היום שנאלצו ישראל כפסח. יושבת השכינה בעמרה שלה. וכל חילותיה בשמחה. מי שרוצה לראות להשכינה יכול לראות. וכדון מכריו כל מי שלא הו' יכול לראות להשכינה. יבוא ויראה מרם נעילת השערים. אימתי הכרוז מכריו. בארבעה עשר לחודש השני. שהרי משם עד שבעה ימים עוד השערים פתוחים. משם והלאה ינעלו השערים. ועל זה נתקן פסח שני. ע"כ ר"מ:

(א) **וביום** הקים את המשכן כסה הענן את המשכן וגו'. כן יהיה תמיד הענן יכסנו וגו'. איך אבא בכל זמן הקמת משכן ע"י פעולת אנשים [יא] או יום ההוא יום שמחה לכל. ושמן משחת קודש נתמשך באותן מאורות העליונים ומאירים כלם. מי שגורם זאת גורם לעצמו שינצל בעולם הזה. ויהיה לו חיים בעולם הבא. זש"כ (ג) וצדקה תציל ממות. וכתוב (ג) וארח צדיקים כאור ננה הולך ואור עד ככון היום: (ד) ר' יוסי איל לר' שמעון ואמר לו. שלשה פעמים משכן נזכר במקרא. שכתוב וביום הקים את המשכן כסה הענן את המשכן לאהל העדות ובערב יהיה על המשכן כמראה אש עד בקר. הרי שלשה פעמים משכן כאן. למה משכן ולא בית. שדרי בית נצרך להיות ולא משכן. איל בוא וראה כל זמן שהלכו ישראל במדבר היה להם משכן. עד שבאו לשילה. ועמד שם. וזה המשכן הוא הסוד דהמשכן זה בזה. להבנים זה בזה. ושיתקשר זה בזה בשביל להאיר אבל לא למנוחה [יא]. שהרי לא נקרא מנוחה אלא כשנבנה בית המקדש בימי שלמה המלך. שאז היה מנוחה למעלה ולמטה. בשביל ששם תוקף דמנוחה. ולא לנמוע ממקום למקום. ומשום זה יש משכן ויש בית. מה בין זה לזה. אלא משכן הוא כמלך שבא אצל אוהבו. ואינו מביא כל המחנות שלו עמו. כדי שלא להטריח עליו. והוא בא אצלו במעט חיילות. בית. היינו שכל החיילות וכל המחנות שלו כלם מביא עמו לדור בבית הזה. וזה החילוק בין משכן ובין בית. בית המקדש הוא מדור של מנוחת עולמים. בכל אותן המרכבות. בכל אותן הצורות. בכל אותן הפעולות כרמיון שלמעלה. לחבר הפעולות שלמטה כרמיון שלמעלה. ומשכן הוא במעט צורות. במעט פעולות. לנמוע ממקום למקום. והכל הוא בסוד שלמעלה:

רועה הנאמן

(ה) **על פי ה'** יהנו ועל פי ה' יסעו את משמרת ה' שמרו. אמר רועה הנאמן. שמרו. זו השכינה השומרת

מראה כקומות (ח) דף ק"ד (ג) משני י"א (א) שם ד' (ז) סקרי רמא. (ס) קרת קטע

זו הוהר

הכונה על מרה השניה הנקראת יסוד צדיק אלא הכונה על ספירה הראשונה ששלמטה שהיא ספירת מלכות שנקראת יסוד אבן השוהב ושעל ידה משיג גם הספירה שעליה שנקראת יסוד משא"ב העושה פסח שני בחורש השני שבו היא ההתגלות של ספירה שניה ספירת היסוד. אף שגם הוא משיג הכל אבל אין זה דרך הטוב. משום דמעלין בקודש ואין מורידין: [וא] כונתו על כל זמן שישראל מעמידים משכן או מקדש מעט. חיינו בית הכנסת או בית המדרש ע"י שנותנים צדקה עבור זה. הם גורמים בזה השפעת חשפא המכונה בשם ~~השפעה~~ מדרש וגורמים מוב לעצמם בזה ובבא. ובוה יפורש הכתוב כן יהיה תמיד בכל דור ודור. י"א. פי' שהמשכן שלמעלה

השומרת לאותן השומרים שבתות וימים טובים, שבשבי' זה לא זזה שכינה ישראל בכל שבתות וימים טובים, ואפילו בשבתות של חול (י' שהיא סגורה ומסוגרת בהם, ובכל התפלות היא עולה לה', עד שמגיע להמרכבה של האבות העליונים, שהם גדולה נבורה תפארת, שיש להם י"ב פנים כנגד י"ב השבטים, וכפי שהיא מלמדה זכות על אותן בעלי התפלות ובעלי הזכויות בכל מצוה ומצוה של התורה, כן יחנו על הזכויות שלהם וכן יסעו אליהם, וכן יורדת שמירה אליהם, אלה העושים זכויות שלו ע"מ לקבל פרס עליהם הקב"ה במרכבה שלו ובארבע החיות שלו, ואלה העושים זכויות ע"מ לקבל פרס יורד עליהם בהמרכבה של העבד מטטרו"ן ובד' שומרים שלו, ולדשעים יורד עליהם כמעשיהם באותן השדים ומזיקים ומלאכי חבלה עון משחית אף וחימה בהמרכבה שלהם להפגע מהם, ע"כ ר"מ :

(ה) עשה לך שתי חצוצרות כסף וגו'. א"ר שמעון בוא וראה שתי חצוצרות דם מומונים לשבר הדינים ולהכניע אותם, ולכן הם מכסף [יג] ולפיכך כתוב ובוים שמחתכם ובמועדיכם ובראשי חדשכם ותקעתם בחצוצרות וגו' והיו לכם לזכרון וגו'. (ז) בוא וראה כתוב וכי תבאו מלחמה בארצכם על הצר הצורר אתכם וגו', ודרשנו על הצר, זה מלאך המות, הצורר אתכם תמיד והורג לאנשים, מה תקנה לו, והרעותם, אם בראש השנה שהוא יום הדין למעלה, זה מלאך המות יורד למטה בשביל להשגיח במעשה האנשים, ולעלות למעלה להשגיח להם ולהיות מקשר עליהם, ישראל שיודעים זאת מקדימין בשופר, להריע עליו שלא יוכל להשגיח להם, ולהגן עליהם [י] וכל שכן בשעה שעושה דין והורג לאנשים, והוא נמצא למטה, וכל שכן בשעה שהולכים עם המות לבית הקברות וחוזרים מבית הקברות :

(ג) ירד' בנסוע הארון ויאמר משה וגו'. א"ר אלעזר כאן צריך להבין, גו"ן שהיא נזורה לאחור כאן בשני מקומות למה נרשמה [יד] גו"ן כפופה ענינה ידוע, גו"ן כפופה בחינת נקבה, גו"ן פשוטה כולל בחי' זכר ונקבה, וזה נתבאר, אבל במקום זה של ויהי בנסוע הארון וגם אח"כ למה היא מהופכת בצירוף זה [ז], וכוא וראה גו"ן באשרי יושבי ביתך לא נאמר, לפי שהיא בגלות [טו] זה ביארו החברים שכתוב (ז) נפלה לא תוסף קום בתולת ישראל וגו', אלא מה כתוב למעלה, וארון ברית

דמכר לאינון דשמרי שבתות וימים טובים, דבנין כך לא זזה שכינה ישראל בכל שבתות וימים טובים, ואפילו בשבתות דחול (י' דהיא סגורה ומסוגרת בסיון, ובכל ללוחא חיהי עולם לה', עד דמסאת למרכבתא דאצטן עליון, דאינון גדולה גבורה תפארת דאית לסון פריסר אנפין לקבל פריסר שבטין, וכפוס דאיהי אולית זכות על אלין מארי ללותין ומארי זכוון בכל פקודא ופקודא דאורייתא, הכי יחנו על זכוון דלסון וכן יסעו לגבייהו, וכי נחתא שמירה לגבייהו, אינון דעבדין זכוון שלא ע"י לקבל פרס קב"ה נחית עלייהו במרכבתא דיליה ובד' חיוון דיליה, ואינון דעבדין זכוון ע"מ לקבל פרס נחית עלייהו במרכבתא דעבד מספרין ובד' שומרין דיליה ולרשיעיה נחית עלייהו כעבדיהו באינון שדין ומזיקין ומלאכי חבלה עון משחית אף וחימה במרכבתא דילסון להפגעא מניהו, ע"כ ר"מ :

(ה) עשה לך שתי חלולות כסף וגו'. א"ר שמעון תא חזי שתי חלולות חיסור ומזיקין לתברא דינין ולאכפיה לון, וע"ד אינון מכסף [יג] ובג"כ כתיב ובוים שמחתכם ובמועדיכם ובראשי חדשכם ותקעתם בחלולות וגו' והיו לכם לזכרון וגו'. (ז) תא חזי כתיב וכי תבאו מלחמה בארצכם על הצר הצורר אתכם וגו' ודייקנא על סג' דא מלאך המות הצורר אתכם תדיר וקטיל לבני נשא מאי תקנתיה וסרעוהו אס צראס השכה דסוף יומא דדינא לעילא, והאי מלאך המות נחית לתתא בגין לאשגחא בעבדין דבני נשא, ולסלקא לעילא לאספסא לון ולמחוי מקשרגא עלייהו, ישראל ידיעי דא מקדמי בשופר ליצבא עליה דלא יכל לאספסא לון, ולאנגא עלייהו [יג] וכל שכן בשעתא דעבדין דינא וקטיל בני נשא, ואשגחא לתתא, וכל שכן בשעתא דאולי לבי קברי ואסדרו מבי קברי :

(ג) ירד' בנסוע הארון ויאמר משה וגו'. א"ר אלעזר הכא אית לאסתכלא, גו"ן דאיהי מנוורא לאחורא הכא בתרי דוכתא אמאי אתרשימא [יד] גו"ן כפופה הא ידיעא, גו"ן כפופה נוקבא, גו"ן פשוטה כללל דדכר ונוקבא, והא חוקימנא, ובאתר דא ויהי, בנסוע הארון ולבתר אמאי אתסדרא כנוונא דא [ז], ותא חזי גו"ן באשרי יושבי ביתך לא אתמר, בגין דהיא בגלותא [טו] והא חוקמיה חבדיא דכתיב (ז) נפלה לא תוסף קום בתולת ישראל וגו', אלא מאי כתיב לעילא, וארון ברית

מראה מקומות (ה) דף קנה, (ז) חלק שמות קטן (ג) דף קנה, (ד) פסוק ס

(*) פי' בהשקות של תוספות שבת קודם השבת ואחר השבת :

דיו הזהר

יתקשר בהמשכן שלמטה, וכן יתקשרו ויורגו הספירות זה בזה להשפיע שפע להמשכן שלמעלה, ומשם להמשכן שלמטה, אבל מקום קבוע לזה על הארץ עוד לא היה : [יג] כי כסף רמז על חסד המסתחב את הרין : [יג] השופר מנין על ישראל שמוכר להם זכות העקרה, וגם לו סגולה לערבב את השמן : [יד] מאמר הזהר בבאן הוא קשה תבנה, חבל גביאים מתנבאים כזה, וחבל גדולי הפוסקים מותבין ומפרקין, ומי יבנים ראשו בין שור בור ולויתן, ולא יפחד פן יקראנו אסון, אסנא כיון שכל אחד מישראל מתחיל ונתן חלקו בתורתך, מסתמא יש לכל אחד חלק בתורה, ובכן אענה חלקי אף אני, כעור צורי וקוני, ראשית ידע הקורא כי כמעט פתח כל הדיוקים של מפורשי הזהר הוא שלא חקר ודרשו השיבושים שנפלו בהעתקת כתבים עתיקים שעלו בתם קסמונים והוכרו אותיות נמשפשו ונחמרו או שנתחלפה צורתן, ואחרי כן בתוספת מסדרי האותיות ע"י רוב אינם בעלי תורה, והמניחים פחצה ע"י פחצה עצלים, ומפורשי הנחיר פחדו לשלוח יד להגיה כראוי, ובמקרת תלמוד בבלי וירושלמי שקמר הב"ה ואח"כ הגי' ויסקלו השיבושים כן מקרת הזהר, אבל מפורשי הזהר עוד לא יצאו ידי חובתם בענין זה, ואילו רק במקומות הפורבים במדות של עולמות העליונים וספירות הנפתרות פחדו פחד להגיה המיבו לעשות, אבל אין זה דרך יפה בחלק פשט רמז ודרוש של הזהר, וכן כאן במאמר הזה נפלו הרבה שיבושים וחילופי גרסאות, ויבקשו להבנים פולא בקומא דמחמא, ולא כן עמדי, וכל מנין המורה על האמת יבין כי דברי גודקים, ועתה אבאר ואודיע שהמסורה ורוב הפוסקים הסכימו כי שתי הגו'נין צריכות להכתב בספר התורה המפוזת לגמרי כזה [ז], ורי' אלעזר בא לבאר קל מה פרסו המוכת שתי הגו'נין הנרשמות כאן, ובמקום שנרשם בזהר-אי תיפא-הוא שיבוש, וצ"ל אתרשימא [טו] ר' אלעזר מבאר בשאלתו ענין האות גו"ן על מה תרפו, כמו שאמרנו התבאר, שאלת חכם ותי תשובה, ואומר ר"א שענין גו"ן

ברית ה' נוסע לפניו דרך שלשת ימים לתור להם מנוחה. כיון שהיה נוסע הארון נו"ן נסעה עמו. והרי השכינה על גבי הארון שרתה. ובוא וראה חביבת הקב"ה אל ישראל. שהרי אע"פ שהם סרים מדרך הישר אין הקב"ה רוצה לעזוב אותם. ותמיד מחזיר פניו לעומתם. שאם לא כן לא היתה להם תקומה בעולם. ובוא וראה הארון היה נוסע לפניו מהלך שלשה ימים. והנו"ן לא היתה נפרשת ממנו ונסעה עמו. ומתוך אהבת ישראל החזירה פניה ונסבה לעומת ישראל מן עבר הארון. כמו עופר האילים שכאשר הוא הולך מחזיר את פניו למקום שיצא משם. וע"כ בנסוע הארון נסבה הנו"ן פניה לעומת ישראל. וכתפי נוף הנו"ן לעבר הארון. וע"כ בנסוע הארון אמר משה קומה ה'. אל תעזב אותנו. הסב פניך אלינו. או החזירה הנו"ן פניה אל ישראל בציוור זה [ז]. כמי שמחזיר פניו לאורבו. וכאשר התחיל הארון לנח. אז החזירה הנו"ן פניה מלעומת ישראל ונתהפכה לעבר הארון. וכלה נתהפכה [פז] א"ר שמעון. אלעזר ודאי כך הוא. אבל בנוח הארון לא החזירה פניה מישראל. שאם כן הוצרכה הנו"ן להיות מצוירת עתה להיפוך מן הצורה האחרת שלמעלה. נו"ן א' נזורה לאחור. ונו"ן ב' בדרך ישר לעבר הארון [יו] אלא ודאי לא החזירה פניה מישראל. ומה עשתה בשעה שהתחיל הארון לנוח. כשאמר משה שובה ה'. אז נח הארון. והשכינה חזרה ועמדה בצד אחר של הארון. ופניה היו לעומת ישראל ולעומת הארון. ואז הנו"ן כלה מכוונת להארץ ולישראל. אלא שישראל נרמו אח"כ [שנתהפכה מזה]. שכתוב ויהי העם כמתאוונים. א"ר אלעזר אני שאמרתי כך הוא מן הספר של רב ייבא סבא. שאמר בין כדז זה ובין בצד זה היתה החזרה. א"ר יפה אמר. אבל אפ"ן ההחזרה שאמרתי תמצא כך מבורר בספרו של רב דמנוא סבא. וכך הוא בודאי:

(א) זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חנם. א"ר אלעזר מרז רגס. בלא ברכה. שאינו נוהן לארצו כלום. שלא היה עלינו במצרים עול שלמעלה. בוא וראה עברים פטורין מעול מלכות שלמעלה. וע"כ פטורים מן המצות. מה עול מלכות שמים. אלא כשור הזה שנותנים עליו עול בתחלה. כדי להוציא ממנו טוב לעולם. ואם אינו מקבל עליו עול ההוא אינו עושה כלום. כן גם נצרך לו לאדם לקבל עליו עול מ"ש בתחלה. ואח"כ

מראה מקומות (א) נסר קה

יו הוהר

כפונה ידוע ונתבאר בחבריו שתרמו על מרת המלכות והשכינה הקדושה. ונו"ן פשוטה תרמו על התכללות והזדונות המלכות עם עלמא דדבורא. אבל ענין נו"ן הפוכה לא נתבאר עוד על איות ענין תרמו המלכות והשכינה הקדושה. אח"כ פביא עוד ר"א ראה שאות נו"ן תרמו תמיד על המלכות והשכינה הקדושה. כי לא נאמרה נו"ן באשרי יושבי ביתך בפרד הפסוקים לפי האלף בית. לבעבור שהנו"ן רמו על נפילה ונלות השכינה. וא"כ מסתמא גם כן תרמו הנו"ן הפוכה על איות ענין בהמלכות והשכינה הקדושה. אבל לא נתבאר עוד מה הוא הרמז. ועתה מתחיל ר"א לבאר הענין כאמרו אלא מאי כתיב לעילא: [פז] ספרת ר"א היתה שישתי מיני הפוכות של אות נו"ן הן בציוור כזה * : [יו] קושיית רבי שמעון היא דא"כ צריכה להיות נו"ן השניה לא הפוכה אלא ישרת ככל הנו"ן. ולכך פבאר ר"ש שהפכה השניה של הנו"ן והוא שהפכה מקומה מזה שעמדה בשעת בנסוע בין ישראל לארון. חזרה אח"כ בשעת בנותה לעמוד בעבר השני של הארון לעומת הארון וישראל בציוור כזה ** :

** בנסוע: ישראל [ארון]

בנחה: ישראל [ארון]

* בנסוע: ישראל [ארון]

בנחה: ישראל [ארון]

ולבשר דופנה ביה בכל חס דלמקד. ולי לא קביל עליה
האי בקדמיתא לא ייכול למפלה.. וסאי עול לא שריא
במאן דהיכי כפית בלמחא. וע"ד עבדין פסורין מעול מלכות
שמים. ולי מסאי עול פסורין. מכל שאר פסורין. דהא
שאר לא שריא עליה דכ"ז עד דלמחא נביה האי עול.
ובצ"כ סו' אכלי ישראל במלכים חגס:

ואח"כ יעבור בו בכל מה שמחויב. ואם לא קבל עליו
זה העול בתחלה אינו יכול לעבור. וזה העול אינו שורה
במי שהוא כפוף לאחר. וע"כ עבדים פסורים מעול מלכות
שמים. ואם מזה העול פסורים. מכל שאר פסורים. שהרי
שאר אין שורה על האדם עד שנמצא עליו זה העול.
ולפיכך היו אוכלים ישראל במצרים חגס:

(א) והמן כורע גר הוא וגו'. א"ר יוסי לקיימא זרעא
ומילין בלרעא. כד"א גר גזיר יגדנו. חס
זרעא דגר נפלי חולקיסון בלרעא אחרא. כך מנא שריא
פלליהו דשראל לבר מלרעא קדושא. ד"א כורע גר הוא.
כורעא דגר חוורא. ולקפי כד נחית לאירא ותפבלע
בגופא. ועינו כעין הסדלת. כססא דזולמא דהיזו חוור. (ב) א"ר
שמעון תא חיי מנא דהוה לכו לישראל במדברא סהוה מנא
הוה מללא דלעילא דהוה נחית מעמיקא סתמא דכל
סתמין. וכד הוה נחית הוה נסורים נסיר בכלהו עלמין.
ומיניה למאן חקל דמפוחין [ית] ומלאכי עלי. וכד
הוה נחית למתא וסליע ביה אירא דעלמא. אגליד ואסתני זיזיה.
ולא הוה זיזיה אללא כמא דכתיב. וסמן כורע גר הוא
ועינו כעין הסדלת. ולא יסיר. וכל שכן מלאכין. כיון
דנחתו וסליע ביה אירא. אשתא מססוה דרגא קדמא
דסו:

(א) והמן כורע גר הוא וגו'. א"ר יוסי להקים זרע
וחילות בארץ. כמ"ש גר גזיר יגדנו. מה
זרעו של גר נמלו חלקם בארץ אחרת. כך המן הי' שורה
על ישראל מחוץ לארץ הקדושה. ד"א כורע גר הוא.
כורע הירק גר שהוא לבן. ונקיש כשירד לאויר ונבלע
בנוף. ועינו כעין הברדלה. כבדלה ההוא שהוא לבן. (ב) א"ר
שמעון בוא וראה המן שירד לישראל במדבר. מן ההוא
היה מלך העליון שירד מן עולמו של הקדמון הצמח מכל
נסתרות. וכשהיה יורד היה אורו מאיר בכל העולמות.
וממנו ניזון השדה תפוחים [ית] ומלאכים רעיונים. וכשירד
למטה ושלם בו אויר העולם. נקפה ונשתנה זיו שלו.
ולא הי' זיו שלו אלא כמו שכתוב. והמן כורע גר הוא
ועינו כעין הברדלה. ולא יותר. וכל שכן מלאכים. כיון
שירדו ושלם בהם האויר. נשתנו ממדרגה ראשונה והיא
שהיתה להם:

(ג) שפון העם ולקמו וגו'. א"ר שמעון תא חיי עד לא
יסיב קצ"ס אורייתא לישראל. אבחין בין
אינון בני מהימנותא. ובין אינון מייביא דלאו אינון בני מהימנותא.
ולא קיימין בלורייתא. ובמה אבחין לון. צמן. כמה
דלמחא אכסו.. כל אינון בני מהימנותא נפקי ולקמי
ומברכאן שמא קדישא עליה. והסוה מנא הוה סליק ריחין דכל
בוסמין דגנחא דעין. דהא ביה אמתא נחית למתא [ית]
סוה לקמיס. בכל סעמא דהיזו צפי הכי סעיס לוי.
ומברך למלכא קדישא עליה. וכלהו. וכדין מתברך
צמעי. וסוה מסתכל וידע לעילא [ב] ואסתכי בחכמה
עלמא. וע"ד אקרון דור דעס. ולקין הוה בני מהימנותא.
ולקון אפיהבא אורייתא לאסתכלא בה ולמנדע אורחא. ואינון
דלא אסתכחו בני מהימנותא. חס כתיב צו. שמו העם ולקמו.
חסו שמו. סקוטא הוה נסבי לגרמייסו. בגין דלא הוה
בני מהימנותא. מאי כתיב צו. וסמנו ברחים או דכו
במדוכה וגו'. מאן אסרה לון כל האי. אללא דאינון לא
הוה בני מהימנותא. כנונא דא אינון דלא הימני ביה
צקצ"ס לא צטאן לאסתכלא בלורייתא. ואינון צטאן
לאסרחא גרמייסו כל יומא בטר מזונא יממא וליני.
דילמא לא סליק בידיהו סתא דמחא. מאן גרים לון האי.
בגין דלאו אינון בני מהימנותא אוף הכא שמו העם ולקמו.
שמו בשקוטא דגרמייסו וצטאן לאסרחא עליה. סס"ד
וסמנו ברחים. בטר כל סרחא דא סליק בידיהו אללא
כמא דכתיב. וסיה סעמו כסעס לאד השמן. ולא יסיר.
מאן גרים לון האי. בגין דלא הוה בני מהימנותא. א"ר יוסי
מסו

(ג) שפון העם ולקמו וגו'. א"ר שמעון בוא וראה שרם
שנתן הקב"ה התורה לישראל. היה מבחין בין
אותן בני האמונה. ובין אותן הרשעים שאינם בני אמונה.
ואינם מחזיקים בתורה. ובמה הבחין אותם. במן. כמו
שנאמר למען אנחנו. כל אותן בני האמונה יצאו ולקמו
וברכו שם הקדוש עליו. ומן ההוא היה מעלה ריח מכל
מיני בשמים שבגן עדן. שהרי בו נמשך יורד למטה [ית]
כאשר הי' משים המן לפניו. בכל מעס שבקש הי' מועם.
והי' מברך למלך הקדוש העליון. ואז הי' המן מתברך
במעיו. הי' מסתכל וידע במה שלמעלה [ב] והבין בחכמה
העליונה. וע"כ נקרא דור דעה. ואלה היו בני האמונה.
ולזה נתנה התורה להבין בה ולדעת דרכיה. ואותן
שלא נמצאו בני אמונה. מה כתוב בהם. שמו העם ולקמו.
מהו שמו. שמות היו לזקדים לעצמם. משום שלא היו
בני אמונה. מה כתוב בהם. וסמנו ברחים או דכו
במדוכה וגו'. מי הסריח להם כל כך. אלא שהם לא
היו בני אמונה. כרמיון זה אלה האנשים שאינם מאמינים
ברקב"ה אין מבקשים להסתכל בדרביו. והם צריכים
להסריח עצמם כל ריוס בשביל מזונות יומם ולילה.
שיראים פן לא יעלה בידם פת לחם. מי גרם להם כך.
משום שאינם בני אמונה. אף כאן שמו העם ולקמו.
שמו בשמות של עצמם ומבקשים להסריח עליו. וש"כ
וסמנו ברחים. ואחר כל סרחא זו לא עלתה בידם אלא
כמו שכתוב. והיה מעמו כמעט לשד השמן. ולא יותר.
מי גרם להם כך. משום שלא היו בני אמונה. א"ר יוסי
מהו

מראה מקומות ט דף קכז: ט נלק רח ט נשלה סכ

יד הוזהר

[ית] חיינו עולם המלכות מקום משכן הנשמות. כמו שהתפוח יש לו ג' גונים לבן אדום ירוק. כן נשפע בחמלכות שפע האבות חסד
נבונה תפארת: [ית] מ"י דרך הגן עדן: [כ] ע"י אבילת המן נתחזקו המוחין שלהם בחכמה בינה ודעת. ונראה לי לפרש כונת
הוזהר שמו העם ולקמו ענין שמות שהוא היפוך החכמה ובה המהשבה. והיינו העם הפשוט שלא היו בעלי אמונה להאמין שהכונת
והמהשבה של האדם גורם תקון ופועלה גדולה למעלה בעולמות העליונים. ולפיכך סרה כנגד מדה לא הועילה להם המהשבה להפוך
את המן לדבר הזה שהשבו והתאוו למעום. אבל בעלי האמונה כפי עובדת כח המהשבה בתורה ותפלה וכונת הצוות הם היה להם הכח
גם בהמן להפוך בכח המהשבה את המן לזה הפעם שהיו רוצים למעום:

מחו לשד השמן. יש אומרים כדבר הנילש בשמן כתרנומו. ויש אומרים מה השד מתהפך לכמה גונים. כך המן נתהפך לכמה גונים. ר' יהודה אמר לשד השמן. מיץ השמן:

(א) ואם ככה את עושה לי הרגני נא הרג וגו'. א"ר יוסי וכי משה שה' ענו מכל בני העולם. מפני ששאלו ממנו ישראל לאכל מסר עצמו למיתה. למה. א"ר אבא דבר זה למדתי וסוד עליון הוא. משה לא עשה רע לפניו. ולא שאל למיתה בשביל ששאלו ישראל לאכל. בוא וראה משה נתקשר ונתעלה במה שלא נתקשר נביא אחר. ובשעה שאמר לו הקב"ה למשה הנני ממסיר לך לחם מן השמים. שמה משה ואמר ודאי עתה שלימות ההיא בי נמצאת. שהרי בשבילי נמצא מן לישראל [כ] כיון שראה משה שחזרו לרדת למדרגה אחרת. ושאלו בשר ואמרו ונפשנו קצה בלחם הקלוקל. אמר אם כן הוא הרי מדרגה שלי פגומה. שהרי בשבילי אוכלים ישראל מן במדבר [כג] הרי אני פגום ואהרן פגום ונחשון בן עמינדב פגום. אמר ואם ככה את עושה לי. לרדת להמקום של בחינת נקבה ולפגום מקומי ומדרגתי [כג] אם כן הרגני נא הרג אם נא מצאתי חן בעיניך ולא אראה ברעתי. רעתי היא ודאי להתקשר במדרגה תחתונה. אז ויאמר ה' אל משה אספה לי שבעים איש מזקני ישראל. הרי הם לתת לישראל מאכל האחר. ולא תהיה פגום במדרגה שלך. וע"כ ואצלתי מן הרוח אשר עליך ושמתי עליהם. מה המעם. משום שהם נקשרים בהלכנה [כד] וצריך השמש להאיר לה. וע"כ כתוב ושמתי עליהם. בשביל להאיר עליהם מן השמש כאור הלכנה. ומאכל זה אל יבוא על ידי משה. כדי שלא יופגם. אשרי חלקו של משה שהקב"ה רוצה בכבודו. (נ) ר' יצחק אמר מה שאמר משה אם ככה את עושה לי. למקום שרמיתה שורה בו אמר. ומקום ההוא בחינת נקבה הוא. לפיכך אמר הרגני נא הרג. והיינו עץ המיתה. והרי ביארו שבען החיים אין שורה בו מיתה. וע"כ החזיר עצמו אצל עץ המיתה ואמר את. ולא אמר אתה. וכך נצרך לו. ומיד ויאמר ה' אל משה וגו'.

מחו לשד השמן. יש אומרים כדבר הנילש בשמן כתרנומו. ויש אומרים מה השד מתהפך לכמה גונים. כך המן נתהפך לכמה גונים. ר' יהודה אמר לשד השמן. מיץ השמן:

(א) ואם ככה את עושה לי הרגני נא הרג וגו'. א"ר יוסי וכי משה שה' ענו מכל בני העולם. מפני ששאלו ממנו ישראל לאכל מסר עצמו למיתה. למה. א"ר אבא דבר זה למדתי וסוד עליון הוא. משה לא עשה רע לפניו. ולא שאל למיתה בשביל ששאלו ישראל לאכל. בוא וראה משה נתקשר ונתעלה במה שלא נתקשר נביא אחר. ובשעה שאמר לו הקב"ה למשה הנני ממסיר לך לחם מן השמים. שמה משה ואמר ודאי עתה שלימות ההיא בי נמצאת. שהרי בשבילי נמצא מן לישראל [כ] כיון שראה משה שחזרו לרדת למדרגה אחרת. ושאלו בשר ואמרו ונפשנו קצה בלחם הקלוקל. אמר אם כן הוא הרי מדרגה שלי פגומה. שהרי בשבילי אוכלים ישראל מן במדבר [כג] הרי אני פגום ואהרן פגום ונחשון בן עמינדב פגום. אמר ואם ככה את עושה לי. לרדת להמקום של בחינת נקבה ולפגום מקומי ומדרגתי [כג] אם כן הרגני נא הרג אם נא מצאתי חן בעיניך ולא אראה ברעתי. רעתי היא ודאי להתקשר במדרגה תחתונה. אז ויאמר ה' אל משה אספה לי שבעים איש מזקני ישראל. הרי הם לתת לישראל מאכל האחר. ולא תהיה פגום במדרגה שלך. וע"כ ואצלתי מן הרוח אשר עליך ושמתי עליהם. מה המעם. משום שהם נקשרים בהלכנה [כד] וצריך השמש להאיר לה. וע"כ כתוב ושמתי עליהם. בשביל להאיר עליהם מן השמש כאור הלכנה. ומאכל זה אל יבוא על ידי משה. כדי שלא יופגם. אשרי חלקו של משה שהקב"ה רוצה בכבודו. (נ) ר' יצחק אמר מה שאמר משה אם ככה את עושה לי. למקום שרמיתה שורה בו אמר. ומקום ההוא בחינת נקבה הוא. לפיכך אמר הרגני נא הרג. והיינו עץ המיתה. והרי ביארו שבען החיים אין שורה בו מיתה. וע"כ החזיר עצמו אצל עץ המיתה ואמר את. ולא אמר אתה. וכך נצרך לו. ומיד ויאמר ה' אל משה וגו'.

(ג) ויאמר ה' אל משה אספה לי שבעים איש וגו'. א"ל הקב"ה אתה מבקש מיתה בכל זמן. הרי לך. ואצלתי מן הרוח וגו'. בוא וראה שכאן ידע משה שהוא ימות ולא יכנס לארץ. שהרי אלדד ומידד דבר זה היו אומרים. וע"כ לא נצרך לו לאדם בשעה שהרגו שולט בה לקבל את עצמו. שהרי הרבה יש העומדים אצלו לקבל דברו לקיים בו. בזמן אחר שביקש משה מיתה לא קבלו ממנו. לפי שהכל לטובת ישראל היה. אבל עתה לא היה אלא מתוך רגז ודחוק. ולפיכך קבלו ממנו. וע"כ נשאר אה"כ אלדד ומידד ואמרו נביאות הזאת. שמשנה מת ויהושע יכניס את ישראל לארץ. יכשיל זה בא יהושע אצל משה וקינא בשביל משה. ומשה

(ג) ויאמר ה' אל משה אספה לי שבעים איש וגו'. א"ל הקב"ה אתה מבקש מיתה בכל זמן. הרי לך. ואצלתי מן הרוח וגו'. בוא וראה שכאן ידע משה שהוא ימות ולא יכנס לארץ. שהרי אלדד ומידד דבר זה היו אומרים. וע"כ לא נצרך לו לאדם בשעה שהרגו שולט בה לקבל את עצמו. שהרי הרבה יש העומדים אצלו לקבל דברו לקיים בו. בזמן אחר שביקש משה מיתה לא קבלו ממנו. לפי שהכל לטובת ישראל היה. אבל עתה לא היה אלא מתוך רגז ודחוק. ולפיכך קבלו ממנו. וע"כ נשאר אה"כ אלדד ומידד ואמרו נביאות הזאת. שמשנה מת ויהושע יכניס את ישראל לארץ. יכשיל זה בא יהושע אצל משה וקינא בשביל משה. ומשה

מראה מקומות (א) 97 קט. (ב) 97 קס. (ג) 97 קכ.

זיו הזהר

[כא] כי השמים מורה על ספירת התפארת מדרגת משה ומקום התקשרותו בעולם שהוא בחי' זכר משפיע להסלכות כמו שהשמים משפיעים לארץ: [וכ] כי אם ישראל מואסים וזינים מכלים המן מסתמא האשמה והחמורין בהמהניג שלהם. כיון שהמן ירד בזכות ובכח מדרגתו שבשביל זה נקרא לחם מן השמים: [וכג] כי אכילת בשר שהוא לחם מן הארץ שרשו במלכות עלמא דנוקבא. ובעבור זה מוכרת גם מנהיג הדור שעל ידו נשפע שפע זו לישראל להיות גם הוא יורד במדרגתו לעלמא דנוקבא: [כד] פוי בעולם הסלכות בחי' נוקבא שמקבלת השפע מן התפארת כמו הלכנה שמקבלת אורה מהשמש. ופני משה הי' כפני תמה כירוע:

ומשה לא השגיח בכבוד עצמו. ולפיכך אמר אדני משה כללם. מה כללם. מנע מהם אלה הדברים. כמש"כ (א) ויבא העם מהביא. ויכלא הנשם מן השמים. מניעה ממש. ומשה לא רצה. צא וראה ענותנותו של משה. מה כתוב המקנא אתה לי וגו'. אשרי חלקו של משה שהוא נתעלה על כל הנביאים. א"ר יהודה כל שאר נביאים אצל משה כלבנה לפני השמש:

(ב) ויאצל מן הרוח אשר עליו ויתן על שבעים איש הזקנים. א"ר חזקיה כנר הזה שמדליקין ממנו הרבה נרות. והוא בקיומו נמצא:

(ג) ויאמר שמעו נא דברי אם יהיה נביאכם ה' במראה אליו אתודע בחלום אדבר בו. פתח רבי יוסי ואמר (ד) כי בא החלום ברוב ענין וקול כסיל ברוב דברים. כי בא החלום ברוב ענין דרי ביארנו שיש כמה יסודות בענין החלום. ומהם מדרגות על מדרגות. עד שהחלומות יש מהם שכזו אמת. ימהם שיש בהם אמת ושקר. אבל לאותן צדיקי אמת לא נתגלה להם דברי שקר כלום אלא כלם אמת. בוא וראה דניאל מה כתוב בו (ה) ארין לרניאל בחזו די ליליא רוא נרי. יכתוב דניאל חלם חזא וחזוי ראשה על משכבה בארין חלמא כתב. ואם יש בו דברי שקר למה נכתב בין כתובים. אלא אותן צדיקי אמת בשעה שנשמויהם עולות אין מתחבר בהם אלא ענינים קדושים. שמודיעים להם דברי אמת. ענינים קיימים שאין נכזבים לעולם. ואם תשאל הרי למדנו שרוד המלך לא ראה חלום טוב. הרי נשמע מזה שרוד היה רואה ענינים שאינם אמת. אלא ודאי צפי שכל ימיו נתניע לשפוך דם ונלחם מלחמות. כל החלומותיו לא היו אלא חלומות רעים. חורבן ושחמדה ודם ושפיכת דמים. ולא חלום של שלום. ואם תשאל הרי אמרו כי לאדם טוב מראים לו חלום רע. כך הוא בודאי. שכל אותן הרעות העתידות לבוא על אותן העוברים על דברי התורה. ויהם העונשין העתידים להענש בעולם ההוא. כל זה רואים אותן הצדיקים. כדי שתמיד תהיה יראת רבונם עליהם. והרי העיר בהכתוב (ו) והאלהים עשה שייאאו מלפניו. זהו חלום רע. וע"כ צדיקי ההוא מראים לו חלום רע כמו שאמרנו. בוא וראה הרי למדנו שזה האיש שראה חלום צריך לספר אותו לפני אנשים שהם אוהבים לו. כדי שיעלה רצון שלהם אליו לטוב. ויפתחו פיהם לפתור אותו לטוב. ויהיה נמצא הרצון והדבור הכל לטוב. הרצון שהיה המחשבה היא ראשית הכל. והדבור הוא נמר הכל. וע"כ יהיה נמצא בזה שלמות שהוא בסוד העליון. ולפיכך יתקיים הכל. ונצרך לזה איש שהוא אוהבו שיתקיים פתרון טוב שלו. והכל הוא כראוי. ולפיכך הקב"ה מודיע לו לאדם כל אחד ואחד באותה המדרגה שלו כמו שהוא. ובאותו הגוון של כל אחד ואחד כמו שהוא. אמר יהודי ההוא וראי שהחלום אינו אלא לאיש צדיק שהוא רואה החלום כראוי. ובוא וראה שכאשר האדם ישן על מטתו נשמתו עולה ומשומטת בעולם למעלה. ונכנסת במקום שנכנסת. וכמה כתות רוחות רעים קיימים והולכים בעולם ופוגעים בה בנשמה הדיא. אם היא נשמת צדיק עולה למעלה ורואה מה שצריכה לראות. ואם לא. נאחזת באותו צד הרע ומודיעים לה דברי שקר. או דברים שעתידים לבוא בזמן קרוב. וכאשר נתעורר

ומשה לא השגיח ביקרא דיליה. וע"ד אמר אדני משה כללם מאי כללם. מנע מהם חזיון חזיון מלין. כד"ר (א) ויכלא העם מהביא. ויכלא הנשם מן השמים. מניעותא ממש ומשה לא בעא פוק חמי ענותנותיה דמשה. מאי כתיב המקנא אתה לי וגו'. וזאת חולקיה דמשה דהיה סליק על כלם נביאי. א"ר יסודא כל שאר נביאין לגבי משה כסיהרל לגבי שמשא

(ב) ויאצל מן הרוח אשר עליו ויתן על שבעים איש הזקנים. א"ר חזקיה כזלינא דא דנשרין מניס כמה זולינן. וסוף צקיומים שכיח.

(ג) ויאמר שמעו נא דברי אם יהיה נביאכם ה' במראה אליו אתודע בחלום אדבר בו. פתח רבי יוסי ואמר (ד) כי בא החלום ברוב ענין וקול כסיל ברוב דברים. כי בא החלום ברוב ענין דרי ביארנו שיש כמה יסודות בענין החלום. ומהם מדרגות על מדרגות. עד דחלמין מנהון קשום כלל ומנסון דלית דסו קשום וכדיכו. אבל לאינן זכאי קשום לא חתגלי לון מלין כדיכן כלום חלל כללם קשום. תא חזי דניאל מאי כתיב ביה (ה) ארין לרניאל בחזו די ליליא רוא גלי. וכתיב דניאל חלם חזא וחזוי ראשה על משכבה בארין חלמא כתב. ואי חית ביה מלין כדיכן חלמא אכתיב בין כתובים. חלל חלמא וזכאי קשום בשעתא דנשמחון סלקין לל מתחברין דסו חלל מלין קדישין. דלודעין ליה מלי דקשום. מלין קיימין לל משקרין לעלמין. ואי תימא דא תנן דרוד מלכא לא חזא חלמא טובא. סא אשתמע דסו חמי רוד מלין לל קשום. חלל חלל ודאי כל יומי סוס משתל לאוסדא דמין ואנח קרבין. וכל חלמיו לא הוו חלל חלמין ציפין. חורבא ושוממותא ודמא ואוסדו דרמין. וכל חלמא דלס. ואי תימא דא חתמר דלבר נש סב אחזיאן ליה חלמא ציפא. הכי הוה ודאי. כל חזיון ציפין דומיין לאתדבקא על חזיון דעברין על פתגמי דלורייתא וחזיון עונשין דומיין לאתענשא דסווא עלמא. כלם חמי חזיון זכאין. בגין דכל שעתא יהא דחילו דמאריה עליה. וסא חתערו דכתיב (ו) והאלהים עשה שייאאו מלפניו. זה חלום רע. וע"כ לסווא זכאי חלמא ליה חלמא ציפא כמה דאחמר. תא חזי סא תנין דסאי צ"כ דחמי חלמא צפי ליה למפתח פומיה ציפא קמי ציפא נשא דרחמין ליה. בגין דיסלק רעותא דלסון לגביה לסב. ויפתחון פומיהו לסב. וישתכח יעותא ומלח כלל לסב רעותא דחיה מחשבה שירותא דכלל. ומלח חיה סיומא דכלל. וע"כ אשתכח דסא שלימו חיה צרוא עלאה. ובג"כ חתקיים כלל. ובצעין צ"כ רחמא לאתקיימא פשרא טובא דיליה. וכלל חיה דקא יאות. ובג"כ קצ"ה אודע ליה לצ"כ כל חד וחד דסאי דרגא דיליה כמה דחיה. וזכאי גונא דכל חד וחד כמה דחיה. חמר סווא יודאי ודאי דחלמא לאו מיכו חלל לצ"כ זכא דחיה חמר חלמא דקא חזי. ותא חזי דכד צ"כ נאים על ערסיה נשמתיה נפקא ושקיא בעלמא לעילא. ועאלת דחמרא דעלמא. וכמה חבילי סהירין קיימין ואוליין בעלמא ופגעין דה סהיה נשמתא. אי זכא סא סלקת לעילא ומחמא מאי דחממא. ואי לאו. אסתחמא דסווא ספרא ציפא ומודיעין לה מלין כדיכן חז מלין דומיין למימי לזמן קריב. וכד חתער חלי

הוא נשמתא דביס ואיזי מודעא ליה מאי דחמא. וע"ד לבר נש דלאו איזי זכאס מודיעין ליה חלמא עבא דלאו איזי קשוס כלל. בגין לאספאס ליה מאורחא דקשוס וכיון דאיזי אספי אורחא מאורחא דקשוס מסאבין ליה. דכל מאן דאסי לאדכאס מדכאין ליה. ומאן דאסי לאסחאבא מסאבין ליה :

(ה) טו א"ר יוסי תא חזי סא אהמר דכד צ"נ נאס על ערסי. ונשמתין אלסריכו לשוטטא בעלמא ונפקי מזו גופא. לאו כל נשמתא ונשמתא סלקא וספיק למחוי ציקר סכר אפי דעתיק יומין. אלח כמס דלחמא דתיר וכפוס עובדוי הכי נשמתא סלקא. אי סאסאב. כד איזי נאס ונשמתא נפקא כל אינון רוחין מסאבין נקסין לה. ואסדקסא צבו צאינון דרגין תחאין דספין בעלמא. ואינון מודיעין לה מלין דאינון קריבין למימי בעלמא. ולומיין דמודיעין לה מלין דביבין ומייבין צס. וסא אורקוס. וסאי מאן דזכי יתיר. צבור דאיזי קאס ונשמתא קיימא צבאי בעלמא. כד איזי נאס נשמתא סלקא. אולא וספיק וצקא צין אלין רוחין מסאבין. וכלסו מכרייין ואחריין פנון אחר פנון. לאו דא מסכרנא ואיזי סלקא צין אינון קדישין ומודיעין לה מלס חדא דקשוס וכד נחמא. כל אינון חבילי סריקין צעאן לאספאבא צבסא למדע ססאי מלס. ואינון מודיעין לה מלין אחרנין וססאי מלס דנעלל גו אינון קדישין איזי צין אינון אחרנין נעבורא גו טיבאל. (ז) תא חזי צומנא קדמאס סוס נצואה שריא עלייו דבני נשא. וסו ידעין ומסככלין למדע ציקרא עלאס כיון דפסקא נצואה מנייו סו משתמי צבס קול. ססמא פסקא נצואה ופסקא צס קול. ולא משתמי צבי נשא אלח צחלמא. וחלמא דרגא תפאס סיא לבר. דסא תינן חלמא אחד משמיס לנצואה. מאי סעמא. בגין דאסי דמרגא ספיתאס לתא. וסא אהמר. וסא חזי חלמא לכלל אסחוי בגין דחלמא מסכר סחאלא אסי ונחוי צכמס דרגין. ואסחוי חלמא אפילו לחייבא ואפילו לעכוס. בגין דומיין נקסין חלמא וסמעין הכי וזי ציטין ומודיעין לצבי נשא. מנייו דסייבין צבני נשא ומודיעין לון מלין דביבין. ולומיין מלין דקשוס דשמעין. ולומיין דאינון שלומין לחייבא ומודיעין לון מלין פלאין :

(ג) רבי חייל אמר במראה אליו אתודע בחלום אדבר בו. תא חזי כמס דרגין לדרגין עבד קציס. וכלסו קיימי דא על דא דרגא על דרגא. דא לעילא מן דא. וכלסו יקין אלין מן אלין דקא חזי לון. אלין מימינא ואלין משמאלא. וכלסו אסמנן אלין על אלין כלל דקא יאוס. תא חזי כל צביאי עלמא כלסו יקין מסכרנא חדא. מזו סרין דרגין ידעין. ואינון דרגין סו אסחויין צבו אספאקלריאס דלא נכרא. דכציב צמראס אליו אסודע. מאן סיא מראס. כמס דאהמר חזי דכל גוויין אסחויין צבו. ודא סיא אספאקלריאס דלא נכרא. צחלום אדבר צו. דא סוא חד משמין צנצואה כמס דאוקמוס. ואיזי דרגא ספיתאס מססוא דרגא דנצואה. ואיזי דרגא דנצואה דממנא על חלמא וסא אהמר. תא חזי כל חלמא דאיזי דקא יאוס מסאי דרגא קא אסי. וע"ד ליה לך חלמא דלא יתעבדון עמיס מלין דביבין כמס דאוקמוס. וצ"כ מנייו וזמניו כדיבן

נהעורר האדם ואת הנשמה שבקרב מודעת לו מה שראתה. וע"כ לאיש שאינו צדיק מראים לו חלום טוב שאין הוא כלל אמת. כדי לנפוחו מן דרך האמת. וכיון שהוא נוטה דרכו מן דרך האמת מטמאים אותו. שכל מי שבא להמדר מטהרים אותו. ומי שבא להטמא מטמאים אותו :

(ז) עוד א"ר יוסי בוא וראה הרי אמרו שכאשר האדם ישן על סמנו. והנשמות צריכות לשוטט בעולם ויצאות מתוך הגופות. אין כל נשמה ונשמה וזכה לעלות לשוטט ולראות בכבוד נעימת פני קדמון הימים. אלא כמו שהוא נמשך המיד וכפי מעשיו כך נשמתו עולה. אם הוא נטמא. כאשר הוא ישן ונשמתו יוצאת. כל אותן רוחות הטמאים אוהים אותה. ונרבת בהם באותן סדרנות תחתונות המשוטטות בעולם. והם מודיעים לה דברים שהם קרובים לבוא בעולם. ולפעמים מודיעים לה דברי טובים ומצחקים בה. וזה נתבאר. וכל מי שזוכה יותר. בעוד שהוא קיים ונשמתו קיימת בעולם הזה. כאשר הוא ישן נשמתו עולה. הולכת ומשוטטת ובוקעת בין אותן רוחות הטמאים. וכלם מכריזים ואומרים פנו מקום פנו. אין זה משלנו. והיא עולה בין אותן הקדושים ומודיעים לה דבר אמת. וכאשר יורדת. כל אותן רוחות הרעים יוצים להתקרב אצלה לדעת דבר הדא. והם מודיעים לה ענינים אחרים. והבר הוא שקבלה מן אותן הקדושים הוא בין אותן ענינים האחרים כמו בר בתבן. (ז) בוא וראה בימים הקדמונים היתה נבואה שורה על האנשים. והיו יודעים ומסככלים להבין בכבוד העליון. כיון שפסקה יבואה מהם היו משתמשים בבת קול. עכשו שפסקה הנבואה ופסק הבת קול. אין משתמשים האנשים אלא בחלום. והחלום מדרגה תחתונה היא מבחין. שהרי למדנו שהחלום הוא אחד מששים לנבואה. מה המעם. לפי שהוא בא מן מדרגה הששית למטה. וזה נתבאר. ובוא וראה החלום לכל נרא. לפי שהחלום מצד השמאל בא ויורד בכמה מדרגות. ונראה החלום אפילו לרשעים ואפילו לעכוס. לפי שלפעמים מקבלים החלום שש מעי. אותן מינים הרעים ומודיעים אותו לאנשים. יש מהם שמצחקים בהאנשים ומודיעים להם דברי טוב. ולפעמים דבר אמת ששמעו. ולפעמים שהם שלוחים לרשעים ומודיעים להם ענינים עליונים :

(ג) רבי חייל אמר במראה אליו אתודע בחלום אדבר בו. בוא וראה כמה מדרגות למדרגות עשה הקב"ה. וכלן קיימות זו על זו מדרגה על מדרגה. זו למעלה מזו. וכלן יונקות אלן מן אלן כפי הראוי להן. אלן מימין ואלן משמאל. וכלן נתמנות אלן על אלן הכל כראוי להן. בוא וראה כל נביאי העולם כלם יונקים מצד אחד. מתוך שתי מדרגות הדיועות. ואותן המדרגות נראות בתוך אספאקלריא שאינה מאירה. שכתוב במראה אליו אתודע. איזו היא המראה. כמו שאמרו שזה המראה שכל גונים נראים בה. וזו היא אספאקלריא שאינה מאירה. בחלום אדבר בו. זה הוא אחד מששים בנבואה כמו שביאר. והיא מדרגה הששית מן אותה המדרגה של הנבואה. והיא מדרגת גבריאל הממונה על החלום כמו שנתבאר. בוא וראה כל חלום שהוא כראוי במדרגה זו הוא בא. וע"כ אין לך חלום שלא יהיה מעורב בו דברי טוב

מראה מקומות (א) חיי שרס קל. (ב) ויחי רלת. (ג) ויבך קפנ.

כוב כמו שנתבאר. לפיכך יש מהם אמינים ויש מהם שקרים. ואין לך חלום שלא יהיה בו מצד זה ומצד זה. ולפי שיש בחלום תערובת מהכל כמו שאמרנו. לכן כל החלומות שבעולם הולכים אחר פתרון הפה. כנתבאר בהכתוב ויהי כאשר פתר לנו כן היה. מה המעש. לפי שיש בהחלום שקר ואמת. הדבור שולט על הכף. לפיכך נצרך להחלום פתרון טוב. רבי יהודה אמר לפי שכל חלום ממדרגה התחתונה הוא. והדבור שולט עליה. לפיכך כל חלום הולך אחר הפתרון — :

(א) פה אל פה אדבר בו ומראה ולא בחידות. א"ר חייא למדנו משה ראה מתוך מראה מראה המאיר. וכל הנביאים לא ראו אלא מתוך מראה שאינו מאיר. שכתוב (ג) ואראה מראות אלהים. וכתוב אם יהי' נביאכם ה' במראה אליו אתודע וגו'. לא כן עבדי משה וגו'. פה אל פה אדבר בו. א"ר יוסי בוא וראה שכל הנביאים אצל משה נקבה אצל זכר. שכתוב פה אל פה אדבר בו ומראה. ולא שאר נביאים במראה אליו אתודע. במראה ולא מראה (כח) .. וכל שכן שכתוב במשה ולא בחידות. אלא שראה כל דבר כמו שהוא. אשרי הדור שנביא הזה היה שורה בתוכו : (ג) ר' חזקיה אמר בוא וראה כל נביא ונביא שהקים הקב"ה לישראל. כלם נתגלה הקב"ה עליהם במדרגת עלינות קדושות. וראו זיו כבודו של המלך הקדוש ממקום עליון. אבל לא ממקום קרוב כמשה. שהי' קרוב למלך יותר מכלם. ובהו אשרי חזקיה יותר מכל בני העולם. שעליו כתוב פה אל פה אדבר בו ומראה ולא בחידות. ושאר נביאים היו רואים ממקום רחוק. כמש"כ (ד) מרחוק ה' נראה לי. (ה) ואם יקשה איש הרי כתוב (ו) כי לא ראיתם כל תמונה. תאמר לו אמת ודאי שבמקומי אין לו כל תמונה. אלא כשיירד למלך על הבריות ולהתפשט בשכינת עזו עליהם. מתראה להם לכל אחד כפי המראה והמחזה והדמיון שלהם. וזה שכתוב וביד הנביאים אדמה. ובשביל זה אמר (ז) ואל מי תדמיון אל ומה דמות תערכו לו. ואל מי תדמיון ואשורה. שאע"פ שאני נוסה לכם בתמונתכם. אל מי תדמיון ואשורה. שהרי קודם שברא הקב"ה תמונה בעולם יצר צורה. היה הוא יחיד בלי שום צורה ודמות (כז) — :

(ח) ויצעק משה אל ה' לאמר אל נא רפא נא לה. א"ר שמעון בוא וראה משה כשהיה מסדר תפלתו בשביל ישראל. היה מאריך בתפלה זו. לפי שהיא תפלה העומדת למעלה. וכאשר ה' מסדר תפלתו על מחלת אחותו לא האריך בה. לפי שזו תפלה העומדת למטה (כז) שכתוב אל נא רפא נא לה. ולא האריך יותר. לפי שהוא ארון הבית. והי' מפקד ביתו כראוי. לפיכך לא האריך הרבה בתפלתו. (ט) ר' אבא אמר אל נא רפא נא לה הוא סוד שם קדוש של י"א אותיות (כח) ולא רצה משה להתפלל

מראה מכוונות (א) יתרו פנ : (ב) יתקאל א' (ג) שנת קד. (ד) ימי' לא (ה) כל מכ : (ו) דברים ד' (ז) יעני' פ' (ח) פקודי נד' (ט) דף קט.

זו הזהר

(כח) יש באן גרסאות שונות להבין כונת הזהר. אמנם הדבר פשוט ומוכן על פי כללי דקדוק ל"כ מה דאמר במראה ולא מראה. דוק ותשבת שתיבת במראה נמצאה בהחומש מנוקדת אות הא' בקמ"ץ. ואצל משה שכתוב ומראה תמצא אות הא' מנוקדת בסג"ל. וידוע בכללי הדקדוק שכל שם אשר יסמך בקמ"ץ קודם ה' הוא שם נקבה. והשם אשר יסמך בסג"ל קודם ה' כמו מקוה. מעשה הוא שם זכר. ועתה יובן בזה סמילא רברי הזהר בלי שום דוחק : (כז) כי בעצמות האלהית של אתה הוא עד שלא נברא העולם לית מחשבה תפיסא ביה כלל : (כח) כי להתפלל על כלל ישראל נצרך לעזר מעולם העליון שהוא בחי' זכר. ועל אחותו בפרשיות הי' ר' למשה לעזור עליה רחמים מעולם נמוך שהוא בחי' נקבא : (כח) כמבואר בספר ריבאל :

כדיבין כמה דלוקימנא. ובג"כ מנייהו קשש ומנייהו כדיבין. ולית לך חלמא דלא חית ביה מחסא גיסא ומחסי גיסא ובגין דחית ביה בחלמא כלל כדאמרן. כל הלזין דעלמא אזלין בתר פשרא דפומא. ולוקימיה דכתב ויהי כאשר פתר לנו כן היה מחי פעמא בגין דחית ביה בחלמא כדיבו וקשש. ומלה שלמא על כלל. בג"כ בני חלמא פשרא סבא רבי יהודה אמר בגין דכל חלמא מדרגא דלתמא חיהו. ודבור שלמא עליה. בג"כ כל חלמא אזולא בתר פשרא — :

(א) פה אל פה אדבר בו ומראה ולא בחידות. א"ר חייא תנינן משה חמא מחסא פקלריא דנהרא. וכללו נביאי לא חמו אלל מנו חסא פקלריא דלא נהרא דכתב (ג) ואראה מראות אלהים וכתב אם יסי' נביאכם ה' במראה אליו אתודע וגו'. לא כן עבדי משה וגו'. פה אל פה אדבר בו. א"ר יוסי תא חזי דנביאין כללו לגביה כנוקבי לגבי דכר. דכתב פה אל פה אדבר בו ומראה ולשאר נביאים במראה אליו אתודע. במראה ולא מראה (כח) .. וכל שכן דכתב במשה ולא בחידות. אלא כל מלה על צוריה. זכא חיהו דר' דנביא דא סוס שרי בגוייהו : (ג) ר' חזקיה אמר תא חזי כל נביאי ונביאי דלוקים קב"ה לישראל כללו אתגלי קב"ה עלייהו בדרגין עלאין קדישין וחמו זיו יקרא קדישא דמלכא מחתר עלאה. אבל לא קריב כמשה. דהוה קריב למלכא יתיר מכלל. דהוה זכא חולקיה יתיר מכל בני עלמא. דעליה כתב פה אל פה אדבר בו ומראה ולא בחידות. ושאר נביאי הוו חמאן זחאמר רחיקא כר"א (ד) מרחוק ה' נראה לי. (ה) ואי יקשה בג"כ הוה כתב (ו) כי לא ראיתם כל תמונה תימא ליה איברא ודאי דזחאמריה לית ליה כל תמונה. אלא כד נחית לאחלכא על צריין ויתפשט עלייהו יתחיי לון לכל חד כפוס מראה וחזיון ודמיון דלסון. והאי חיהו דכתב וביד הנביאים אדמה. ובגין דא אמר (ז) ואל מי תדמיון אל ומה דמות תערכו לו. ואל מי תדמיון ואשורה. דהוה קדש דברא קב"ה דיוקנא בעלמא ולייר לורה. סוס הוא יחידא כלל לורה ודמיון (כז) — :

(ח) ויצעק משה אל ה' לאמר אל נא רפא נא לה. א"ר שמעון תא חזי משה כד סדר ללותיה בגימטריא דישאל. אריך בהאי ללותא בגין דחיהו ללותא דקיימא לעילא. וכד סדר ללותיה בקלידו דלחתיה לא אריך בה. בגין דקיימא לתתא (כז) דכתב אל נא רפא נא לה ולא אריך יתיר. בגין דחיהו מחרי דביתא ופקיד ציתא כדקא חזי. ובג"כ לא אריך יתיר בצבתייה (ט) ר' הוה אמר אל נא רפא נא לה הוא רזא דמחא קדישא מחד סרי אפון (כח) ולא בעא משה לללל

ללללל יתיר. בנן דעל ידיה לא בעי לאמרחא למלכא יתיר. בנ"ב קב"ס צעל זיקרא דמשה וכלל אתר קב"ס בעי זיקריהון דלדיקא יתיר על דיליה. ולזמנא דאתי זמין קב"ס למחבט עלבונא דישיראל מעמין עובדי כו"מ. ולמחדי לון במדוותא דליון דכתיב ובוו ורננו במרום ציון וגו'. וכדן וכל לליון גואל וגו'. ברוך ה' לעולם אמן ואמן.

לדחפלא יותר. לפי שעל חולה שלו לא רצה להטריח למלך הרבה. לפיכך רצה הקב"ה בכבודו של משה. ובכל מקום רוצה הקב"ה בכבודן של צדיקים יותר מבכבודו. ולעתיד לבוא עתיד הקב"ה להכניע עלבון ישראל מן האומות עובדי"ם. ולשמחם בשמחת ציון. שכתוב ובאו זרנגו במרום ציון וגו'. ואז ובא לציון גואל וגו'. ברוך ה' לעולם אמן ואמן.

פרשת שלח

(א) שלח לך אנשים ויתורו את ארץ כנען וגו'. א"ר חייא בוא וראה משה הי' בבחי' שמש. ובקש ליכנס לארץ. א"ל הקב"ה. משה. באשר בא אור השמש נכלל אור הלבנה בתוכו [א] עכשו שאתה השמש. איך יעמדו ביחד השמש והלבנה [ב] הלא הלבנה אין מאירה אלא בשעת שקיעת השמש. אבל עכשו אין אתה יכול ליכנס. אם תרצה לדעת ממנה. שלח לך אנשים למובתך. בשביל לדעת. בוא וראה משה אם תאמר שהוא לא ידע שלא יכנס לארץ בזמן ההוא. לא כן. אלא ידע. רק שהיה מבקש לדעת ממנה מרם שיסתלק. ושלח אלה המרגלים. וכיון שלא השיבו דבר כהוגן. לא שלח פעם אחר. עד שהקב"ה הראה לו. שכתוב [ג] עלה אל הר העברים הזה וראה את הארץ. וכתוב ויראהו ה' את כל הארץ. ולא זה בלבד. אלא כל אותן צעתידין לעמוד בכל דור ודור. כלם הראה לו למשה. כיון שהתחיל משה לשלח. מה אמר להם. היש בה עץ. וכי מה זה שאמר. ואם תאמר שלא ידע. לא. אלא כך אמר משה. אם יש בה עץ. הריני יודע שאכנס שמה. מהו עץ. זה עץ החיים. אבל שם לא היה העץ. אלא בגן עדן שבארץ. אמר אם יש בה עץ הזה. אני אכנס שמה. ואם לא אין אני יכול ליכנס.. [ג] א"ר יצחק משה בעץ החיים נדבק. דע"כ ביקש לדעת אם הוא נמצא בארץ או לא. לפיכך אמר היש בה עץ אם אין. והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ. שהרי עץ החיים נחמד לכל. והם לא הביאו אלא ענבים ורמונים ותאנים [ג] אשר בעץ אחר תלויים ונאחזים. וז"ל שלח לך. בשבילך. רבי יהודה פתח [ד] כצנת שלג ביום קציר ציר נאמן לשלחיו ונפש אדוניו ישיב. כצנת שלג ביום קציר שמועיל לגוף ולנפש. ציר נאמן לשלחיו. אלו כלב ופנחס שהיו שלוחים נאמנים אצל יהושע. ונפש אדוניו ישיב. שהחזירו את השכינה לשכון בן ישראל ולא נסתלקה מהם. ואילו ששלח משה נרמו בכיה לחרות האחרונים. ונרמו שימיתו מישראל כמה אלפים ורבות. ונרמו שתסתלק השכינה מן הארץ מבין ישראל וישלח

(א) שלח לך אנשים ויתורו את ארץ כנען וגו'. א"ר חייא בוא וראה משה הי' בבחי' שמש. ובקש ליכנס לארץ. א"ל הקב"ה. משה. באשר בא אור השמש נכלל אור הלבנה בתוכו [א] עכשו שאתה השמש. איך יעמדו ביחד השמש והלבנה [ב] הלא הלבנה אין מאירה אלא בשעת שקיעת השמש. אבל עכשו אין אתה יכול ליכנס. אם תרצה לדעת ממנה. שלח לך אנשים למובתך. בשביל לדעת. בוא וראה משה אם תאמר שהוא לא ידע שלא יכנס לארץ בזמן ההוא. לא כן. אלא ידע. רק שהיה מבקש לדעת ממנה מרם שיסתלק. ושלח אלה המרגלים. וכיון שלא השיבו דבר כהוגן. לא שלח פעם אחר. עד שהקב"ה הראה לו. שכתוב [ג] עלה אל הר העברים הזה וראה את הארץ. וכתוב ויראהו ה' את כל הארץ. ולא זה בלבד. אלא כל אותן צעתידין לעמוד בכל דור ודור. כלם הראה לו למשה. כיון שהתחיל משה לשלח. מה אמר להם. היש בה עץ. וכי מה זה שאמר. ואם תאמר שלא ידע. לא. אלא כך אמר משה. אם יש בה עץ. הריני יודע שאכנס שמה. מהו עץ. זה עץ החיים. אבל שם לא היה העץ. אלא בגן עדן שבארץ. אמר אם יש בה עץ הזה. אני אכנס שמה. ואם לא אין אני יכול ליכנס.. [ג] א"ר יצחק משה בעץ החיים נדבק. דע"כ ביקש לדעת אם הוא נמצא בארץ או לא. לפיכך אמר היש בה עץ אם אין. והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ. שהרי עץ החיים נחמד לכל. והם לא הביאו אלא ענבים ורמונים ותאנים [ג] אשר בעץ אחר תלויים ונאחזים. וז"ל שלח לך. בשבילך. רבי יהודה פתח [ד] כצנת שלג ביום קציר ציר נאמן לשלחיו ונפש אדוניו ישיב. כצנת שלג ביום קציר שמועיל לגוף ולנפש. ציר נאמן לשלחיו. אלו כלב ופנחס שהיו שלוחים נאמנים אצל יהושע. ונפש אדוניו ישיב. שהחזירו את השכינה לשכון בן ישראל ולא נסתלקה מהם. ואילו ששלח משה נרמו בכיה לחרות האחרונים. ונרמו שימיתו מישראל כמה אלפים ורבות. ונרמו שתסתלק השכינה מן הארץ מבין ישראל וישלח

מראה מקומות [א] דף קנ. [ב] דברים [ג] ג' דף קנ. [ד] משלי כ"ט

זיו הזהר

פרשת שלח לך [א] אי' בעת וריחת השמש אין הלבנה מאירה. ואין ללבנה אור עצמי אלא פה שמקבלת מן אור השמש: [ב] היינו משה ויהושע כאמרם ז"ל פני משה כפני חמה ופני יהושע כפני הלבנה. ויש ספרים שהכונה על צדק ישראל שהוא בבחינת לבנה יען כי שורשה במלכות: [ג] פירות האלה אינם נשפעים מעץ החיים שכלו טוב אלא מעץ הדעת טוב ורע. קליפה ותוך:

(א) וַיִּשְׁלַח אֹתָם מֹשֶׁה וְנֹוֹ, כָּל־אֲנָשִׁים וְנֹוֹ, כָּל־צִדִּיקִים הָיוּ, וְרֹאשֵׁי יִשְׂרָאֵל הָיוּ, אֲבָל הֵם לָקְחוּ לָהֶם לְמוֹתָם עֵצָה רָעָה, לִמָּה נִמְלְו עֵצָה זוֹ, אֵלֶּא אָמְרוּ אִם יִכְנַסוּ יִשְׂרָאֵל לָאָרֶץ, יַעֲבִירוּ אוֹתָנוּ מִלְּחִימָה רָאשִׁים, וַיִּמְנָה מֹשֶׁה רֹאשִׁים אֲחֵרִים, שֹׁהֲדֵי אֲנָחְנוּ זָכִינוּ בַּמִּדְבָּר לַחַיִּים רֹאשִׁים, אֲבָל בָּאָרֶץ לֹא נֹכַח, וּבִשְׁבִיל שִׁלְקָהוּ עֵצָה רָעָה לַעֲצֹמֶם, מִתּוֹ הֵם וְכָל אֱלֹה שִׁקְבָּלוּ דְּבָרֵיהֶם:

(ב) אֲלֵהָ שְׁמוֹת הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר שִׁלַּח מֹשֶׁה וְנֹוֹ, אִרַּיִצְחָק מֹשֶׁה הַסֹּתְכָל וִירַע שְׁלֹא יַצְלִיחוּ בְּרִכְבָּם, אִזְ הַתְּפִלָּה עַל יְהוֹשֻׁעַ, וְאִזְ הָיָה כָּל־בְּצִירָה, אָמַר מֹה אַעֲשֶׂה, הָרִי יְהוֹשֻׁעַ הַחֹלֵץ בְּעֹזֶת עֲלִינָהּ שֶׁל מֹשֶׁה, שִׁקְשַׁר בּוֹ אוֹר הַלְּבָנָה, וְהָיָה הָאִיר עֲלָיו בַּתְּפִלָּתוֹ, לָפִי שְׁהוּא בְּבָחִי שְׁמִשׁ, מֹה עֲשֶׂה כָּל־כֵּל, נִשְׁמָם מִהֶם וְהִלֵּךְ לַהֲשִׁיחַמֵּם עַל קְבְּרֵי הָאֲבוֹת, וְהַתְּפִלָּה שֶׁם תְּפִלָּתוֹ, אִרַּי יְהוֹדָה בְּדֶרֶךְ אַחֵר הִלֵּךְ בְּשִׁבְלֵי עֶקֶם, וְהִגִּיעַ אֶצֶל קְבְּרֵי הָאֲבוֹת וְנִסְתַּכֵּן בְּנַפְשׁוֹ, שֹׁהֲדֵי כְּתוּב וְשֶׁם אַחִימֵן שִׁשִּׁי וְתַלְמִי יִלְדֵי הָעֶנֶק, אֲבָל מִי שְׁהוּא בְּצִירָה אֵין מִסְתַּכֵּל כָּל־כֵּל, כִּךְ כָּל־כֵּל מִשּׁוֹם שְׁהָיָה בְּצִירָה לֹא הַסְתַּכֵּל כָּל־כֵּל, וְכֹא לַהֲתַפְלֵל עַל קְבְּרֵי הָאֲבוֹת, לַהֲנַצֵּל מִעֵצָה הַזֹּאת:

וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לַיהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹוֹן יְהוֹשֻׁעַ, רַ' יִצְחָק אָמַר וְכִי הוֹשַׁע קְרָאוּ הַכְּתוּב, הָרִי כְּתוּב (ג) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֵל יְהוֹשֻׁעַ, וַיְהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹוֹן נָעַר, וַיְחַלֵּשׁ יְהוֹשֻׁעַ אֶת עַמְלֵק, אֵלֶּא אִלֵּי מֹשֶׁה, יֵה יוֹשִׁיעַ מִהֶם, רַ' עֲבָא אָמַר כִּיִּן שִׁשְׁלָחוּ לִיכְנֹס שָׁמָּה נֶצֶרֶךְ לַחַיִּים בְּשִׁלְמוֹת, וּבְמָה, בְּשִׁכְנִינָה, שַׁעַר אוֹתָהּ הַשַּׁעַר נָעַר נִקְרָא כְּמוֹ שִׁבְיָאָרִי [ז] וּבִשְׁעָה הָיָה קֶשֶׁר לֹא מִשָּׁה עָמָה, וְאֵעִיף שְׁמַצִּינוּ שֶׁם יְהוֹשֻׁעַ בַּתְּחִלָּה הַכְּתוּב קְרָאוּ בֶּן עַל שֶׁם מֹה שְׁעָתִיד לַהֲקִרָא, אָמַר מֹשֶׁה וְרֹאִי לֹא נֶצֶרֶךְ הוּא לִיכְנֹס שָׁמָּה אֵלֶּא בְּשִׁכְנִינָה, וְכִךְ דִּרְאוּ לַחַיִּים:

הַיֵּשׁ בָּהּ עֵץ אִם אֵין וְנֹוֹ, רַבִּי חִיָּא אָמַר וְכִי לֹא הָיָה יִרַע מֹשֶׁה שִׁישׁ בָּהּ הָרִבָּה עֲצִים מְשׁוּנִים זֶה מִן זֶה, וְהָיָה הוּא הִ' מְשִׁבְחָה לְיִשְׂרָאֵל כְּמוֹ פַעֲמִים, וְהוּא נִמְתַּק בְּזֶה, וְהָרִי הַקְּבָ"ה אָמַר לֹא לְמֹשֶׁה בַּתְּחִלָּה שְׁהוּא אָרֶץ זָבַת חֶלֶב וְדִבְשׁ, אִרַּי יוֹסִי הָרִי הָעִירוּ הַחֲבֵרִים שַׁעַן זֶה אִיּוֹב, (שְׁכָתוֹב ד') אִישׁ הִ' כֹּאֲרֵץ עֵץ אִיּוֹב שְׁמוֹ, אִרַּי שְׁמֵעוּן הִ' מִרְמֹה לָהֶם רְמוֹ חֲכָמָה עַל מֹה שִׁשְׁאָלוּ תַחֲלָה, שְׁכָתוֹב הִישׁ ה' בְּקִרְבָּנוּ אִם אֵין, אָמַר שֶׁם תִּרְאוּ אִם אָרֶץ הוֹאֵת נִקְשֶׁרֶת לַהוֹי"ה אוֹ לַאֲי"ן, אָמַר לָהֶם אִם תִּרְאוּ שְׁפָרִי הָאָרֶץ כְּמוֹ בִּשְׂאֵר אֲרָצוֹת שְׁבַעֲוֹלָם, יֵשׁ בָּהּ עֵץ, עֵץ הַחַיִּים, וְלֹא מִמָּקוֹם עֲלִיּוֹן יוֹתֵר, וְאִם תִּרְאוּ שְׁפִירוֹת הָאָרֶץ גְּדוּלִים וּמְשׁוּנִים מְכַל הַמִּקְשׁוֹת שְׁבַעֲוֹלָם, תִּרְעוּ שֶׁהָרִי מִן הַקְּרָמִין הַקְּדוֹשׁ נִשְׁפַּע וְנִמְשָׁךְ הַשְׁתַּנּוּת הָעֲלִיּוֹנָה הָיָה שְׁמָה מְכַל הַמִּקְשׁוֹת שְׁבַעֲוֹלָם, וְכֹה תִרְעוּ הַיֵּשׁ בָּהּ עֵץ אִם אֵין [ה] וְעַ"כְּ וְהַתְּחִיבֵם לִקְחָתָם מִפְּרִי הָאָרֶץ, לִדְרֹת הַשְׁתַּנּוּת שְׁלֹו, וְהַיִּמִּים יָמִי בְּבוּרֵי עֲנָבִים, וְהַיִּמִּים לְמָה נִאֲמַר, שֹׁהֲדֵי וְאִזְ בְּבוּרֵי עֲנָבִים הִ' דִּי לוֹמַר, אֵלֶּא וְהַיִּמִּים אוֹתָן יָמִים הִירְדּוּעִים, כָּל־כֵּל הִיוּ מְחוֹבְרִים בּוֹמֵן הָהוּא בְּאוֹתוֹ עֵץ שְׁחָמָא בּוֹ אֲדָם דִּירָאשׁוּן, כְּמוֹ

(א) וַיִּשְׁלַח אֹתָם מֹשֶׁה וְנֹוֹ, כָּל־אֲנָשִׁים וְנֹוֹ, כָּל־צִדִּיקִים הָיוּ, וְרֹאשֵׁי יִשְׂרָאֵל הָיוּ, אֲבָל הֵם לָקְחוּ לָהֶם לְמוֹתָם עֵצָה רָעָה, לִמָּה נִמְלְו עֵצָה זוֹ, אֵלֶּא אָמְרוּ אִם יִכְנַסוּ יִשְׂרָאֵל לָאָרֶץ, יַעֲבִירוּ אוֹתָנוּ מִלְּחִימָה רָאשִׁים, וַיִּמְנָה מֹשֶׁה רֹאשִׁים אֲחֵרִים, שֹׁהֲדֵי אֲנָחְנוּ זָכִינוּ בַּמִּדְבָּר לַחַיִּים רֹאשִׁים, אֲבָל בָּאָרֶץ לֹא נֹכַח, וּבִשְׁבִיל שִׁלְקָהוּ עֵצָה רָעָה לַעֲצֹמֶם, מִתּוֹ הֵם וְכָל אֱלֹה שִׁקְבָּלוּ דְּבָרֵיהֶם:

(ב) אֲלֵהָ שְׁמוֹת הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר שִׁלַּח מֹשֶ׈ה וְנֹוֹ, אִרַּיִצְחָק מֹשֶׁה הַסֹּתְכָל וִירַע שְׁלֹא יַצְלִיחוּ בְּרִכְבָּם, אִזְ הָיָה כָּל־בְּצִירָה, אָמַר מֹה אַעֲשֶׂה, הָרִי יְהוֹשֻׁעַ הַחֹלֵץ בְּעֹזֶת עֲלִינָהּ שֶׁל מֹשֶׁה, שִׁקְשַׁר בּוֹ אוֹר הַלְּבָנָה, וְהָיָה הָאִיר עֲלָיו בַּתְּפִלָּתוֹ, לָפִי שְׁהוּא בְּבָחִי שְׁמִשׁ, מֹה עֲשֶׂה כָּל־כֵּל, נִשְׁמָם מִהֶם וְהִלֵּךְ לַהֲשִׁיחַמֵּם עַל קְבְּרֵי הָאֲבוֹת, וְהַתְּפִלָּה שֶׁם תְּפִלָּתוֹ, אִרַּי יְהוֹדָה בְּדֶרֶךְ אַחֵר הִלֵּךְ בְּשִׁבְלֵי עֶקֶם, וְהִגִּיעַ אֶצֶל קְבְּרֵי הָאֲבוֹת וְנִסְתַּכֵּן בְּנַפְשׁוֹ, שֹׁהֲדֵי כְּתוּב וְשֶׁם אַחִימֵן שִׁשִּׁי וְתַלְמִי יִלְדֵי הָעֶנֶק, אֲבָל מִי שְׁהוּא בְּצִירָה לֹא הַסְתַּכֵּל מִדִּי, כִּךְ כָּל־כֵּל מִשּׁוֹם שְׁהָיָה בְּצִירָה לֹא הַסְתַּכֵּל מִדִּי, וְכֹא לַהֲתַפְלֵל עַל קְבְּרֵי הָאֲבוֹת, לַהֲנַצֵּל מִעֵצָה הַזֹּאת:

וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לַיהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹוֹן יְהוֹשֻׁעַ, רַ' יִצְחָק אָמַר וְכִי הוֹשַׁע קְרָאוּ הַכְּתוּב, וְהָיָה כְּתוּב (ג) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֵל יְהוֹשֻׁעַ, וַיְהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹוֹן נָעַר, וַיְחַלֵּשׁ יְהוֹשֻׁעַ אֶת עַמְלֵק, אֵלֶּא אִלֵּי מֹשֶׁה, יֵה יוֹשִׁיעַ מִהֶם, רַ' אֲבָל אָמַר כִּיִּן שִׁשְׁלָחוּ לִיכְנֹס שָׁמָּה נֶצֶרֶךְ לַחַיִּים בְּשִׁכְנִינָה, שַׁעַר אוֹתָהּ הַשַּׁעַר נָעַר נִקְרָא כְּמוֹ שִׁבְיָאָרִי [ז] וּבִשְׁעָה הָיָה קֶשֶׁר לֹא מִשָּׁה עָמָה, וְאֵעִיף שְׁמַצִּינוּ שֶׁם יְהוֹשֻׁעַ בַּתְּחִלָּה הַכְּתוּב קְרָאוּ בֶּן עַל שֶׁם מֹה שְׁעָתִיד לַהֲקִרָא, אָמַר מֹשֶׁה וְרֹאִי לֹא נֶצֶרֶךְ הוּא לִיכְנֹס שָׁמָּה אֵלֶּא בְּשִׁכְנִינָה, וְכִךְ דִּרְאוּ לַחַיִּים:

הַיֵּשׁ בָּהּ עֵץ אִם אֵין וְנֹוֹ, רַבִּי חִיָּא אָמַר וְכִי לֹא הָיָה יִרַע מֹשֶׁה שִׁישׁ בָּהּ הָרִבָּה עֲצִים מְשׁוּנִים זֶה מִן זֶה, וְהָיָה הוּא הִ' מְשִׁבְחָה לְיִשְׂרָאֵל כְּמוֹ פַעֲמִים, וְהוּא נִמְתַּק בְּזֶה, וְהָרִי הַקְּבָ"ה אָמַר לֹא לְמֹשֶׁה בַּתְּחִלָּה שְׁהוּא אָרֶץ זָבַת חֶלֶב וְדִבְשׁ, אִרַּי יוֹסִי הָרִי הָעִירוּ הַחֲבֵרִים שַׁעַן זֶה אִיּוֹב, (שְׁכָתוֹב ד') אִישׁ הִ' כֹּאֲרֵץ עֵץ אִיּוֹב שְׁמוֹ, אִרַּי שְׁמֵעוּן הִ' מִרְמֹה לָהֶם רְמוֹ חֲכָמָה עַל מֹה שִׁשְׁאָלוּ תַחֲלָה, שְׁכָתוֹב הִישׁ ה' בְּקִרְבָּנוּ אִם אֵין, אָמַר שֶׁם תִּרְאוּ אִם אָרֶץ הוֹאֵת נִקְשֶׁרֶת לַהוֹי"ה אוֹ לַאֲי"ן, אָמַר לָהֶם אִם תִּרְאוּ שְׁפָרִי הָאָרֶץ כְּמוֹ בִּשְׂאֵר אֲרָצוֹת שְׁבַעֲוֹלָם, יֵשׁ בָּהּ עֵץ, עֵץ הַחַיִּים, וְלֹא מִמָּקוֹם עֲלִיּוֹן יוֹתֵר, וְאִם תִּרְאוּ שְׁפִירוֹת הָאָרֶץ גְּדוּלִים וּמְשׁוּנִים מְכַל הַמִּקְשׁוֹת שְׁבַעֲוֹלָם, תִּרְעוּ שֶׁהָרִי מִן הַקְּרָמִין הַקְּדוֹשׁ נִשְׁפַּע וְנִמְשָׁךְ הַשְׁתַּנּוּת הָעֲלִיּוֹנָה הָיָה שְׁמָה מְכַל הַמִּקְשׁוֹת שְׁבַעֲוֹלָם, וְכֹה תִרְעוּ הַיֵּשׁ בָּהּ עֵץ אִם אֵין [ה] וְעַ"כְּ וְהַתְּחִיבֵם לִקְחָתָם מִפְּרִי הָאָרֶץ, לִדְרֹת הַשְׁתַּנּוּת שְׁלֹו, וְהַיִּמִּים יָמִי בְּבוּרֵי עֲנָבִים, וְהַיִּמִּים לְמָה נִאֲמַר, שֹׁהֲדֵי וְאִזְ בְּבוּרֵי עֲנָבִים הִ' דִּי לוֹמַר, אֵלֶּא וְהַיִּמִּים אוֹתָן יָמִים הִירְדּוּעִים, כָּל־כֵּל הִיוּ מְחוֹבְרִים בּוֹמֵן הָהוּא בְּאוֹתוֹ עֵץ שְׁחָמָא בּוֹ אֲדָם דִּירָאשׁוּן, כְּמוֹ

מִרְאָה מִקְשׁוֹת (א) דִּי קָתָה, (ב) דִּי קָתָה, (ג) שְׁמוֹת יֵי (ד) אִיּוֹב ה'

זו הזהר

[ז] עַד אִזְ נִקְרָא נָעַר עַל שֶׁם הַמַּלְאָךְ מִסִּפֵּי שְׁחִיבִינָה מְתַלְבֶּשֶׁת כּוֹ, וּמֹשֶׁה הֶעֱלָה אוֹתוֹ אִזְ בַּתְּפִלָּתוֹ לְמִדְרַגָּה יוֹתֵר עֲלִיּוֹנָה: [ח] עֵץ, מִרְמֹה עַל עֵץ הַחַיִּים מִפִּירַת הַתְּפִלָּה שׁוֹרֵשׁ עוֹלָם הִיצִירָה, אִיּוֹב, מִרְמֹה עַל מִקְשׁוֹת הָאֲלֵהוּת שִׁנְקִירָא אִיּוֹב מִסִּפֵּי הַמַּאִיר בְּמִרְמִיּוֹת עוֹלָם הָאֲצִילוּת:

כמה דמנין ענבים היו. וע"ד והימים. אינן דאשתמודען ימי בכורי ענבים דייקא.

כמו שלמדנו שנפן ענבים היה. ועל זה כתוב והימים. אותן ימים הידועים היו אז ימי בכורי ענבים דוקא:

ויעלו בנגב ויבא עד חברון. ויבאו צריך לומר. אלא א"ר יוסי כלב הוא שבא להתפלל על קברי האבות. אמר כלב. יהושע הרי ברכו משה בעזרת עליונה הקדושה. ויוכל להנצל מהם. ואני מה אעשה. נתישב להתפלל תפלה על קברי האבות. כדי להנצל מעצה הרעה של שאר המרגלים. ר' יצחק אמר מי שהיה חשוב מכלם זה נכנס בתוכו [1] כי בו תולה הכל. ובוא וראה מי הוא משאר האחרים שה' יכול לכנס שמה. שהרי כתוב ושם אחימן ששי ותלמי. ומן הפחד שלהם מי ה' יכול לבנם במערה. אלא שהשינה נכנסה שמה עם כלב לבשר להאבות. שהגיע הזמן שיכנסו בניהם לארץ שנשבע להם הקב"ה. וזה הוא ויבא עד חברון. למדנו אחימן ששי ותלמי ממי יצאו. הם היו זרע מאותן הנפילים שהפילו הקב"ה לארץ [2] וחולידו מבנות הארץ. ומהם יצאו הגבורים שבועלים. כמו שכתוב (6) המה הגבורים אשר מעולם אנשי השם. אשר מעולם. משנברא העולם נמצאו אנשי השם. אחימן ששי ותלמי. (7) רבי יהודה בן שלום היה מהלך בדרך ורבי אבא היה עמו. נכנסו למקום אחד ללון שם. כשבקשו לשכב דנירו ראיהם על הר' אדמה שהיה שם קבר אחד. מרם שינו שמעו קול קורא מן הקבר ואומר. הורע שנטמן בא"ן זה שנים עשר שנה עברו מאז. ולא נתעוררתי עד עתה לבעבור שאראה כאן הפנים של בני. א"ר יהודה מי אתה. א"ר יהודי אני. ואני יושב נוף שאין ביכולתי ליכנס למערה. כשביל הצער של בני שנבנו עכו"ם ההוא כאשר היה נער קטן. ומכה אותו בכ"י יום. והצער שלו מעכב אותי מליכנס במקומי. ולא נתעוררתי במקום הזה אלא בשעה זו. א"ר האם תדעו בצער אנשים החיים. א"ר. שוכני עפר לולא תפלותיהם על אנשים החיים לא היו מתקיימים ה' יום בעולם. ועבשו נתעוררתי כאן שהיו אומרים לי בכל יום שבקרוב יבא בני לכאן. ולא אדע אם חי או מת. א"ר ר' יהודה מה מעשיכם שם בעולם ההוא. בתוך כך רעש הקבר ואמר קומו ולכו שבשעה זו ילקה בני. ויתמחו ויברחו משם כחצי מיל. ישבו עד שהאיר הבקר. קמו ללכת ויראו איש אחד בורח ועובר לפניהם במהירות. וה' דם גזר על כתפיו. אחוז בו וסיפר להם מה שאירע לו. אמרו לו מה שמך. א"ר לחמא בר ליואי. אמרו ודאי שליואי בר לחמא הוא אותו רמת. ויש לירא לרבר עוד עמו. ולא חזרו להקבר. א"ר אבא זהו שאמרו שתפלת המתים תגין על החיים. מניין. שכתוב ויעלו בנגב ויבא עד חברון:

(ג) **ויבאו** עד נחל אשכל וגו'. ר' אבא אמר לאחר שכתרו אשכל ההוא באו להגביה לו. לא יכלו. באו ליקח לו. לא יכלו. באו כלב ויהושע לקחו אותו והגביהו אותו. ונוקף על ידם. וז"ל וישאוהו במוט בשנים. באותן שנים יחידים. ומורה למה היו מבקשים. אלא אשכל ה' תולה בה. ובעוד שהיה מחובר במקומו נקרא ומורה. אחד כך קראוהו מוט. שכתוב וישאוהו במוט

מראה נקומות (6) נראה י. (7) שמות י. (8) 97 קס

(ג) **ויבאו** עד נחל אשכל וגו'. ר' אבא אמר כרתו הסוף אשכל אתו לסלקא ליה. לא יכלו. אתו לנשלא ליה לא יכלו. אתו כלב ויהושע נפלו ליה וסליקו ליה ואזקק על ידיהו. סה"ד וישאוהו במוט בשנים. צאינו שנים יחידים. ומורה מ"א קא צעלו. חלא אשכל הסוף תולה ביה. ובעוד דהו מחובר באתרים אקרי ומורה. לבשר קרייה מוט. דכתיב וישאוהו במוט

זו הוזהר

[1] פי' ויבוא מוטב על אור השינה שהיא החשוב מן הכל: [2] הם המלאכים ע"מ ועזא"ל:

בזמם. הסוף דאשמוע [ח] הסוף דכרתו
מכאן ידעו יוסע וכלב דאיון אחזיון למעל לארעא. ולמחיו
לון צה חולק ואחסנא. עד דהו אפיין אמלכו עליהו
כלהו [ט] קאים כלב צאיבא. אמר איבא איבא.
אי צניק אן מתקסלין. מה אן צחלקך. מיד
קלי גרמיה ויבז לון. ר' אלעזר אמר
לא יבז לאחרי. דהא כתיב וישלחו בזמם וכתב
בשנים. ובכלהו לא הו שנים כוונתיהו ומכאן אולף יוסע
לבתר. דכתיב (א) וישלח יוסע בן נון מן השטים שנים
אנשים מרגלים. וסני שנים הא אוקמוס קדמאי. וכד
מסו לנביסו דישראל יבזו לון. ואיון
אשחרו ועבדו גרמיהו שיריים. ר' ילחא אמר כד הו
מסאן לנביסו דאיון ענקים הו שוין הסוף חוסרל דמשה
קמייסו ואשתיבזו. ומלן דהסוף חוסרל יבז לון. הס'ד
ויאמר אליהם עלו זה בנגב כתיב הכא עלו זה. וכתיב
הס' (ג) ואת המפה הזאת תהיה בידך ונ'. ובגמיה אשתיבזו.
דלי תימא הני ענקים שצקי לון. לא אלא אמו
לנכבא לון וסו שו לקמייסו הסוף חוסרל ואשתיבזו מקמייסו.
רבי יהודה אמר מסורת שמה קדישא מסר לון משה.
ובגמיה אשתיבזו מנייהו. ר' חייא אמר תלת שמהן אקרין.
נפילים. ענקים. רפאים. וכלהו אורכי יומי. נפילין
אקרין צקדמיתא. לבתר כד אסתצרון צבנת צני נשא
ואולידו מנייהו. אקרין ענקים לבתר דהו אולי וספאן צסאי
עלמא. ומתפרין מהסוף דלעילא אקרין רפאים. רבי
שמעון אמר אלמלא הו עיילין ישראל לארעא צאומנא
דליסנא בישא. לא הו קאים עלמא רגעא חד מאן אומנא
דליסנא בישא נחש. ורזא דמלש מדאמא נחש על חוט
אפיל צה וזהמא. א"ר שמעון ועל כלא מחל קב"ה צר
מן ליסנא בישא. צני דכתיב (ג) אשר אמרו ללשונינו
נגביר שפתינו אתנו מי ארון לנו. תא חזי כמה עבד
הסוף ליסנא בישא. נזר על אבהמנא דלא ייעלון לארעא.
ומיתו איון דאמרו. ואסתגור צכיה לדרי דרין כביכול כיון
דאפיקו ליסנא בישא על ארעא קדישא. כאילו אפיקו עליה.
צני כך קני קב"ה על דא. וקאיומו ישראל כלסו
לאשתאמא מעלמא. אלמלא בעותיה דמשה :

(ז) ויספרו לו ויאמרו ונ'. א"ר חייא מאי שנה הכא
ויספרו ולא כתיב ויגידו לו ויאמרו. ויאמרו.
אלא כל חד אולף מלס צלחודי [י] ויגידו. צכל
אתר רמו קא רמין צחכמתא. ויאמרו. ויאמרו.
בעלמא. ויאמרו. הרסורא דלצא ויאמרו. תפקידתא.
ויספרו. פרישותא דמלה צכל אתר. צאנו אל הארץ.
הלכנו מצעי ליה. אלא צאנו [יא] עאלנא לתמן להסיה
ארעא דהוית משצח צכל יומא. וסוית אמרת דלית דכוותס.
ונס וצת חלב ודבש היא. רבי ילחא אמר מאן דבעי
למימר כדיצא אמר מלס דקשוס צקדמיתא. צני דיסמנו ליה
כדיצו. ר' חייא אמר סכי אמרו. עאלנא להסיה ארעא
דסוית משצח לה כל יומא ואמרת דלית דכוותס. וארימת שצחסא
על כלא. ולאו סכי. דהא זה פריה. אסתכלא חד מאיון
ועירין

צראה מקומות (ט) יוסע ב' ט שנות ד' (ט) תלים י"ב ד' דף קסא.

יו הזהר

בזמם. נשאו צאותו דבר הידוע [ח] לאותו דבר שכתרו.
מכאן ידעו יוסע וכלב שהם ראויים ליכנס לארץ. ילדיות
להם בה חלק ונחלה. כשבקשו צלצת נתעצו עליהם שאר
המרגלים [ט] עמד כלב לפני הפירות. אמר פירות פירות.
אם כשבילכם אנו נהרנים. מה אנו נחשבים בחלקך. מיד
הקילו עצמם והתמסרו לשאר המרגלים. ר' אלעזר אמר
לא התמסרו לאחרים. שהרי כתוב וישאורו בזמם. וכתוב
בשנים. ובכלם לא היו שנים כמותם. ומכאן למד ידוע
אח"כ. שכתוב (א) וישלח יוסע בן נון מן השטים שנים
אנשים מרגלים. ואלו שנים הרי ביארו הראשונים. וכאשר
הגיעו אצל ישראל אז נתנו הפירות לשאר המרגלים. והם
נשארו ועשאו לעצמם כשיריים. ר' יצחק אמר כשהיו
מגיעים אצל אותן הענקים. היו משימים את מטה משה
לפניהם ונצולו. ומניין שמטה ההוא נתן להם משה. זש"כ
ויאמר אליהם עלו זה בנגב. כתוב כאן עלו זה. וכתוב
שם (ג) ואת המטה הזה תקח בידך ונ'. וכשבילו נצולו.
שם תאמר שאילו הענקים הגיעו להם. לא. אלא באו
לחפשם. והיו משימים לפניהם מטה ההוא ונצולו מהם.
רבי יהודה אמר מסורת שם הקודש מסר להם משה.
וכשבילו נצולו מהם. ר' חייא אמר בנ' שמות נקראו.
נפילים. ענקים. רפאים. וכלם היו מאריכים ימים. נפילים
נקראו בתחלה. אחר כך כאשר התחברו בבנות האנשים
והולידו מהן. נקראו ענקים. אח"כ כשהלכו ושמו בעולם
הזה. והיו נרפים מעולם העליון. נקראו רפאים. רבי
שמעון אמר אלמלא נכנסו ישראל לארץ עם האומנות של
לשון הרע. לא היה מתקיים העולם רגע אחד. מי האומן
של לשון הרע. וסוד הרבר משבא הנחש על הזה
המיל בה וזהמא. א"ר שמעון ועל הכף מחל הקב"ה לבד
מן לשון הרע. לפי שכתוב (ג) אשר אמרו ללשונינו
נגביר שפתינו אתנו מי ארון לנו. בוא וראה כמה גרם
לשון הרע ההוא. נגזר על אבותינו שלא יכנסו לארץ.
ומתו אלו שאמרו. ונגזר בכיה לדורי דורות. כביכול כיון
שהוציאו לשון הרע על ארץ הקדושה. כאלו הוציאו עליו.
ולפיכך נתקבא הקב"ה על זה. והיו עומדים כל ישראל
להכרת מן העולם. דולא תפלתו של משה :

(ז) ויספרו לו ויאמרו ונ'. א"ר חייא למה נשתנה כאן
שכתוב ויספרו. ולא כתוב ויגידו או ויאמרו
בלבד. אלא כל אחד מלמד ענין אחר [י] ויגידו. בכל
מקום מורה על רמו שמרמו בחכמה. ויאמרו. היינו אמידה
בפשוט. ויאמרו. היינו הרהור הלב. ויאמרו. היינו צווי.
ויספרו. היינו ביאור הענין בכל מקום. כאנו אל הארץ.
הלכנו צריך צומר. אלא כאנו [יא] נכנסנו שמה לארץ
הדיא שהיית משבחה בכל יום. ואמרת תמיד שאין כמות.
וגם זבת חלב ודבש היא. רבי יצחק אמר מי שרוצה
צומר שקר אומר דבר אמת בתחלה. כדי שיאמינו לו
שקרי. ר' חייא אמר כך אמרו. נכנסנו לארץ הדיא
שהיית משבחה כל יום ואמרת שאין כמות. והעלית שבה
על הכף. ואין כן. שהרי זה פריה. אשכא אחד מאותן
הקטנים

[ח] רוצה לתרץ למה כתוב וישאורו בלשון יחיד ולא וישאורו בלשון רבים שהי' איוה מיני פירות : [ט] פ'י שאר המרגלים יעצו לעשות
רע ליהושע וכלב בשביל שהפירות לא התמסרו להבטל אלא ע"י יהושע וכלב : [י] מבאר המשמעות של ויגידו. ויאמרו ויספרו. שכל
אחד מורה על משמעות אחר. וכיון שויגידו מורה על רמו של חכמה לא נכתב כאן ויגידו : [יא] מבאר כי באנו משמעותו כניסה לתוכה
לחקור פנימיות שלה :

קטנים כרתו. אמרו אם זה הנחיל הקב"ה לישראל. וסבלו בשביל זה כל אותן הצרות והדיעות. הרי בארץ מצרים יש ענבים ופירות הארץ יותר פי שנים:

ועירץ קספו. אמרו אי לך אחסין קב"ה לישראל. וסבלו כל אינון עקתין וליאותין. הא בלרעה דמלרים את תכלין ואיצין דלרעה יתיר על חד תרין:

אפס כי עז העם וגו'. דרך העולם שאותן האנשים בעצי מלחמה יושבין סחוף לעיר. לשמור הדרכים. וכאן אפילו בני העיר הם תקיפים וגבורים. והערים בצורות. שאפילו כל מלכי העולם יתאספו עליהם. לא יעשו בהם פגם. א"ר יוסי כל מה שאמרו בלשון הרע אמרו. וקשה מהלך מה שכתוב עמלק יושב בארץ הנגב. לאדם שנשכו נחש. כשרוצים להפחידו. אומרים הרי נחש כאן. ר' אבא אמר וראי זה קשה מכל מה שאמרו. כלומר זה שנחם מלחמה בכלם. הרי הוא עומד כאן. ובאיהו מקום. בארץ הנגב. שהרי זה המקום ליכנס בו. מיד ותשא כל העדה ויתנו את קולם בבכי. קבעו בביה לדורות לעולם בלילה ההוא. א"ר יוסי עצה לקחו להוציא שם רע על הכל. מה על הכל. על הארץ ועל הקב"ה. א"ר יצחק על הארץ ניהא. על הקב"ה מניין. א"ל זה נשמע ממה שכתוב אפס כי עז העם. מי הוא זה שיוכל להכניעם. כי עז העם דוקא. וכתוב עמלק יושב בארץ הנגב. או גרמו כל זה כמו שנכתב. ובקש הקב"ה להכריעם מן העולם. וש"כ (א) ויאמר להשמידם ולא משה בחירו עמד בפרץ לפניו וגו'.

אפס כי עז העם וגו'. אורחיה דעלמא דלינון גבדין מניחי קרבא יתבין לבר. לאסתמרא ארחין. והכא אפילו אינון בני מתא תקיפין גבדין. והערים בצורות. דאפילו כל מלכין דעלמא יתכנסון עליהו. לא יעבדון צו פנימותא. א"ר יוסי כל מה דאמרי בלישנא בישא אמרו וקשיא מכלהו דכתיב עמלק יושב בארץ הנגב. לבר נש דנשיא מויה. כד בעאן לאנומא ליה. אמרי הא מויה הכא. ר' אבא אמר ודאי דא קשיא מכל מה דאמרי. כלומר הסוד דאגח קרבא בכלא. הא הכא זמין. ובאן אחר. בארץ הנגב. דהא הוא אחר לאעלאה ציה. מיד ותשא כל העדה ויתנו את קולם בבכי קבעו בביה לדורות לעלמין בההוא ליליא א"ר יוסי עיטא נכסו על כלל לאפקא שום ציש. מלי על כלל. על ארעה ועל קב"ס. א"ר יצחק על ארעה תינה. על קב"ס מנין. א"ל משמע דכתיב אפס כי עז העם מאן יכיל צו. כי עז העם דייקא. וכתיב עמלק יושב בארץ הנגב. כדין גרמו כל האי כמה דלמחר. ובעא קב"ה לשילאה לון מן עלמא. הס"ד (א) ויאמר להשמידם לולא משה בחירו עמד בפרץ לפניו וגו'.

ויעתה יגדל נא כח ה' כאשר דברת לאמר וגו'. ר' אחא ור' יוסי אמרו. זכאים הם לישראל מעמים עכו"ם שבעולם. שהקב"ה בחר בהם ומתפאר בהם. שהרי העולם לא נברא אלא בשביל ישראל שיעסקו בתורה. לפי שזה בזה נקשרים. וישראל למטה בעולם הזה הם הקיום שלו והקיום של כל שאר עמים. מתי. בזמן שעושים רצון רבונם. בוא וראה כאשר ברא הקב"ה לאדם בעולם התקין כדמיון העליון. ונתן לו כחו וגבורתו באמצע הגוף. כי שם שורה הלב שהוא התוקף של כל הגוף. ומשם נזון כל הגוף. ולב זה נאחו ונתחזק במקום העליון שלמעלה שהוא המוח שבראש. וזה נקשר בזה. וכדמיון זה התקין הקב"ה את העולם. עשה גוף אחד והתקין אברי הגוף סביב הלב. והלב שורה באמצע כל הגוף. וכל אותן האברים נוזנים מן הלב ההוא שהוא תוקף הכל. והלב בו תולה. ולב ההוא נקשר ותאחו במוח העליון השורה למעלה. בוא וראה כשבקש הקב"ה לברוא העולם התקין לים האוקינוס שיסובב כל ישוב דעולם. והישוב של כל שבעים אומות רסדיר מסביב לירושלים. וירושלים באמצע על כל הישוב שורה. והיא הסובב להר הבית. והר הבית סובב לעזרות ישראל. ואותן עזרות סובבות ללשכת הגזית אשר שם סנהדרי גדולה יושבים. ולמדנו שאין ישיבה בעזרה אלא למלכי בית דוד בלבד. ולשכת הגזית סובב למזבח. והמזבח סובב לבית האולם. והאולם להיכל. והיכל לבית קה"ק ששם שורה השכינה והכפרת והכרובים והארון. כאן הוא הלב של כל הארץ והעולם. ומכאן נוזנים כל אותן מקומות הישוב שהם אברי הגוף. ולב הזה נוזן מן מוח הראש. ונאחזים זה בזה. וש"כ סוכן לשבתך פעלת ה'. כדמיון זה הוא למעלה מעלה. והוא בסוד מלך העליון. ובסוד הכבוד הנעלה. עד שנמצא שהכל נוזן מן מוח העליון הנעלה מכל. וכאשר

ויעתה יגדל נא כח ה' כאשר דברת לאמר וגו'. ר' אחא ור' יוסי אמרי. זכאין אינון ישראל מעמין עכו"ם דעלמא. דקב"ס אתרעי צו ותתפאר צו. דהא עלמא לא אברי אללא בגיטיון דישאל דישתדלון בלוריתא. בגין דחד צדד אתקשרן. וישאל לתת צהאי עלמא אינון קיומא דיליה וקיומא דכל שאר עמין. אימתי. בזמן דעבדי רעותא דמאריסון. תא חזי כד צרא קב"ה צר נש בעלמא אתקין ליה כנונא עלאה. ויכז ליה חיליה ותוספיה בלמלעיתא דנופא. דתמן שריא לבא דהוא תוספא דכל גופא. ומתמן אתון כל גופא. והאי לבא אחיד ותתקשר באתר עלאה דלעילא דהוא מוחא דרישא. ודא אתקשר דדא. ובנונא דדא אתקין קב"ס עלמא. עבד חד גופא ותתקין שיפי דנופא סחריני דלבא. ולבא שארי בלמלעיתא דכל גופא. וכל אינון שיפין אתון מההוא לבא דהוא תוספא דכלא. וכלא ציה תליא. וההוא לבא אתקשר ותתאחד במוחא עלאה דשריא לעילא תא חזי כד בעא קב"ה למברי עלמא אתקין לימא דלוקינוס דיסחר כל ישובא דעלמא. וירושלים בלמלעיתא דכל ישובא שריא. והיא אסתרא להר הבית. וסר הבית אסחר לעזרות דישאל. ואינון עזרות סחרן ללשכת הגזית דתמן סנהדרי גדולה יתבין. ומניין לית ישיבה בעזרה אללא למלכי בית דוד בלמלעיתא. ולשכת הגזית אסחר למזבח. והמזבח אסחר לבית האולם. והאולם להיכל. והיכל לבית קדש הקדשים דתמן שכינתא שריא וכפרת וכרובים וארון. הכא הוא לבא דכל ארעה ועלמא. ומהכא אתון כל אינון אתרי דיובא דלינון שיפי דנופא. ולבא דא אתון מוחא דרישא. ותתאחד דא צדד הס"ד מכוון לשבתך פעלת ה'.. כנונא דא לעילא לעילא. ואיכו צדדא דמלכא עלאה וצדדא יקירא סתימאה. עד דאשתכח דכלא אתון מוחא עלאה סתימאה דכלא.

וכד

וכאשר מעינים בעינים האלה יובן שהכל נקשר זה בזה וזה בזה. בוא וראה כאשר מאיר הקדמון הנעלם בהמות. והמות מאיר להלכ בדרך נעם ה'. זה נקרא כח ה' [ינ] [וש"כ ועתה יגדל נא כח ה'] אותו הכח הבא מן הקדמון הקרוש שהוא שמיר ונעלם. יגדל נא. שיתרבה ויתגדל המעלה מעלה. ויהיה נשפע ונמשך למטה. כאשר דברת. כמו שבארנו. לאמר. ללמוד מכאן כל דורות האחרונים לעולם ולעולמי עולמים. לאמר. לומר כך בשעת צרה. לומר כך בשעת הרוחה. ומה הוא. ה' ארך אפים וגו'. והרי ביארנו הדברים. איך יצחק אמת למה נסתלק מכאן. א"ר חייא הם גרמו לזה שנסתלק מכאן. שהרי בשקר התנהנו עצמם. ובמדה ההוא שהארם מודה. בה מודדים לו. וכן שאר מדות אחרות נסתלקו. שלא יכול משה לאמרם. משום שהם גרמו זה. סלחתי כדבריך. כדבריך ממש. זה העירו החכמים. וזה נדרש:

במדבר (ה) הוּא יתמו. פתח רבי אֵילָא ואמר. כתוב
 תמים תהיה עם ה' אלהיך. מה בין תם
 לתמים. באברהם כתוב התהלך לפני והיה תמים. יעקב
 שנשתלם יותר כתוב בו ויעקב איש תם [יני] למה נקרא
 איש תם. לפי שלא נשאר בו פסולת כלל. שהרי פריעה
 היתה בו. וכזה נשתפרע נמהר מפסולת ההוא. ונתבטל
 זוהם הפסולת לגמרי. אבל אברהם שלא נצטוה על
 פריעה [יד] כתוב בו תמים כדמיון הוּא אדם הלוּבֶשׁ
 ציצית. ונתעלה אח"כ בתפילין תוך מדרגות עליונות. נעשה
 בכל יום המים צד הרע כאשר יסתכל באדם הוּא. בל
 יזכר להרע לו בעין רעה. שהרי אז הוא תמים עם ה'
 אלהיו ממש כדמיון הוּא דור המדבר נתתקן להיות
 כל אחד מהם תמים עם ה'. ועל סוד זה כתוב במדבר
 הוּא יתמו. ואם תאמרו שכאשר נאמר יתמו לרעה נאמר.
 כך הוא ודאי. שהרי היה להם להיות כל אחד תמים עם
 ה' בארץ הקדושה. מקום שהשכינה שריוה שם. להיות
 פנים בפנים ביחד עמו. ועכשו כל אחד היה תמים במדבר
 שמבחוץ מארץ הקדושה. מקום הרהוק משם. שאין
 מסתכלים פנים בפנים עמו. להיות עם ה' כראוי .. ועוד
 ביארו במדבר הוּא יתמו. אבל במקום אחר לא [טו] ושם
 ימותו. אבל במקום אחר לא. וזה בטושים אבל לא
 בנשמות .. שלא היה בעולם דור עליון כדור המדבר. ולא
 יהיה עד שיבוא מלך המשיח. והם בני עולם הבא.
 ולעתיד לבוא כאשר יחיה הקב"ה את המתים עתידים
 הם להיות בראשונה. כמש"כ (ו) יחיו מתיו. אלו הם
 דור המדבר. ועוד כדמיון זה ביארו מה שכתוב ופגריכם
 אתם יפלו במדבר הזה. מה פגריכם. זה יצר הרע. בולל
 זכר ונקבה [טז] החסרונות שיש בכם בשביל יצר הרע
 יפלו במדבר הזה. כמש"כ (ז) אשר פגרו מעבור את
 הנחל. משום שרצון הקב"ה להכרית לאותן פגרים מן
 העולם לנצח. וסוף הפסוק מוכיח כך. שכתוב יפלו. ולא
 כתוב

מראה מקומות 67 דף קסג. ט ישי' כ"ו ג) שמואל ה' ל'

עין הנזר

[כ] פי כאשר באה הארה תרשה מן פתר עליון לפתירת החכמה שהיא בבחי' מוח, וכאשר המוח מאיר לחלם, היינו להתאמרת בדרך נפש הלי, פי הבינה, וה גפירא בת הלי, וכל ענין זה המאמר הוא להכין איך שייר אלז הכוור שיתגדל כחו דקמסע שילפסעו כחו קפו, הלי כחוב אני ה' לא נשיתי, ומבאר בזה שעיניו הוא יוושע חסן חדש מן הכרח להכמה מוח חכמה לכינה [מן] כינה לתאמרת ומלכות: [יג] יבאר החלוק בין תם לתמים ערף החלוק שבין ירק ויורקס אדום ואדומים: [יד] לא נצווה אע"ה על הפריעה כיון שלא נצרך לפריעה בידוע: [טו] וכל ענין זה המאמר מבאר לה כעולם הבא, וגם כי ב' תנאים יתבאר אבל לא נצווה עליהם: [טז] כי חיצר תרע סקרו מן כ' כחות המופלאים ובר נגבזה הנקראים סמאל ולילית, ולפיכך יתבאר פנינים בשלשון רבים:

כתוב תפלו.. (א) דוד המדבר וכו עכשו מה שלא וכו כאשר היו בחיים, שהרי ראשי ישיבות הרבה יש לעם הזה שבמדבר, בעלי מקרא לבד, בעלי משנה לבד, בעלי אנדרה לבד, ואלה ראשי הישיבות כלם בראשי הדשים ושבחות ומועדים מתאספים אצל ההר של אהרן הכהן, ונתעוררים אצלו, ונכנסים תוך הישיבה שלו, ומתחדשים שם במהרה המל הקדוש שיויר על ראשו, ושמן המשחה שנשפע עליו [וין] ועמו מתחדשים כלם בהתחדשות האהבה למלך הקדוש, עד שנקרא כאן הישיבה של אהבה, ואהרן נטע עם כל הישיבה בהסתרה דקה, יעיפו כנשרים לתוך ישיבה של אורה, והיא הישיבה של משה, וכלם עומדים מבתוך ואין נכנסים פנימה, אלא אהרן בלבדו, ולפי השעה נקראים בשם [וין] ואין מי שיראה לו למשה, שהרי מסוה ההוא של פניו פרוסה לפניו, ושבעה ענני כבוד סביבו.. משה יאמר דבר סתם לאהרן, ואהרן מפרש לראשי הישיבות, במה מפרש, בכל אותן מעינות החכמה שנתתו ממנו כשהגיע ומנו של יהושע, ועכשו הוא מחזירם אליו בכמה פליאות ומקורים ומעינות ונחלים הנובעים בכל ענין וענין, כל נשים הצדקניות שבאותו הדור באות למרים גם כן כאלה הומנים, ואז עולות כלן כתמרות עשן תוך המדבר הזה, וזם ההוא נקרא יום שמחה, הנשים בלילי שבתות ובלילי ימים טובים כלן באות אצל מרים, ויודעת להשתדל בידעת רבון העולמים, וכאז דור הזה מכל הדורות שבעולם:

(ג) אמר ר' שמעון מפרשה זו למדנו מדות החכמה, ונשמע ממנה מדות עליונים ורמים, בוא וראה הקב"ה משבח התורה ואומר, לכו בדרכי תתיגעו בעבודתי, והרי אני מביאכם לעולמות טובים העליונים, האנשים שאינם יודעים אין מאמינים ואין סבוינים, אומר הקב"ה לכו לתור עולם המוב ההוא, עולם הנחמד ההוא, אומרים האנשים איך נוכל לתור לו ולדעת כל זה, מה כתוב עליו זה בנגב [ס] התיגעו בתורה ותרוא, הרי היא עומדת לפניכם, וממנה תבינו אותה:

וראיתם את הארץ מה היא וגו', מהתורה תראו עולם ההוא, שהרי היא ירושת נחלה שאני מביאכם בה, ואת העם היושב עליה, אלו הצדיקים שבנגב עדן, העומדים שורות שורות בכבוד עליון במדרגות עליונות, החזק הוא הרפה, בה תראו אם וכו לכל זה כאשר התגברו על יצרם וכבשו אותו, אם לא, או שזכו כאשר התחזקו בתורה להגות בה יום ולילה, או אם כאשר רפתה ידם ממנה וכו לכל זה, המעט הוא אם רב, אם רבים הם אלה שהתיגעו בעבודתי והתחזקו בתורה, בשביל שזכו לכל זה, אם לא:

ומה הארץ השמנה היא אם רזה, מהתורה תבינו מה הארץ, מה עולם ההוא, אם הוא משפיע טוב העליון ליושבויו, או אם מנגר ממנה כלום, היש בה עץ אם אין, היש בה עץ החיים לעולם ולעולמי עולמים, או אם צרוד החיים נמצא בתוכו, אם לא:

ויעלו

מראה מקומות (א) דף קמ"ב, (ב) דף קמ"ג:

כתיב תפלו.. (א) ודבר המדבר וכו השתא מס דלא וכו כד הוו בחיין דהא ראשי מתיבתי סנייה איכא לעמא דא דבמדברא, מארי מקרא לחוד, מארי משנה לחוד, מארי דלגנס לחוד, ואלין רישי מתיבתי כלכו צרים ירח ושפתי ומועדא מתכנסו לגבי קורא דאסרן כהנא, ומתערי לגביס, ועאלין נו מתיבתא דיליס, ומתחדשן מן בדכו דמלא קדישא דנחית על רישיס, ומשה רבו דביד עליס [וין] ועמיה מתחדשן כלכו במדשין דרמיין דמלכא קדישא, עד דאקרי סכא מתיבתא דרמימותא, ואיזא נטל כלל מתיבתא בסמירו דקיק, ומשפסן כנשרין נו מתיבתא דנסורא, ואיזי מתיבתא דמשה, וכלכו קיימי לבר ולא עאלין לגו, בר אסרן בלחודי, וכפוס שעתא אקרון בשמא [וין] ולית מאן דמאי ליש למסה, דהא סהול מסוס דאכפוי פריס קמיס, ושבע ענני יקר סחרניס, מסה אמר מלה סחס לאסרן, ואסרן פריס לרצרי מתיבתי, צמאי פריס, כלל אינון מצועין דלסתיון מיה כד מסא זמניס דיושע, והשתא איזו מסדר לן צמס פליאן ומקורין ומצועין ונחלין דנצפין כלל מלה ומלס, כל נשי וזיין דהאי דרס אסתן למריס אף סכא צמאי זמין, וכדין סלקין כלכו כתמרות עשן נו מדברא דא, והסול יומא אקרי יומא דסולול, נשין צילי שבתות וצילי יומין סבין כלכו אסתן לגבי מריס, וידעין אשדלותה בידעיס דמארי פלמא, וכאס דרס דא מכל דרין דעלמא:

(ג) אמר ר' שמעון מפרשתא דא אוליפנא רוא דחכמתא, ואשתמעו מאס ריזין עללין ויקירין, תא חזי קביס משבח באצייטא ואמר, אולינ צלורחי אשתדלו בצולחני, וסא אגא מעיל לבון לעלמין סבין לעלמין עללין, צבי נשא דלא ידעי לא מהימני ולא מסתכלי, קביס אמר אולינ אלילו הסול עלמא סכא, הסול עלמא דכסופא, אינון אמרי איך ניכול לאללא ליש ולמנדפ כל האי, מאי כתיב עליו זס בנגב [וין] אשתדלו צלורייטא וסחמון, דהא היא קיימא קמייכו, ומסא סכדעון ליש:

וראיתם את הארץ מה היא וגו', תחמון מנה הסול עלמא, דהא ירושא דאחכנא דאנא עייל לכו צס, ולס ססס סיוסב פליס, אינון לדיקא דצגנתא דעדן, דקיימן שורין שורין ציקרא עלאס דדרגין עללין, סחוק סול סרפס, צס תחמו אי וכו לכל האי כד אחקפו על ילריסון ומצרו ליש, אי לא, או כד אחקפו צלורייטא למלפי צס יומא וליליא, או אי ארפי ידיסו מנה ווסס לכל סאי, סמפס סול אס רב, אי סציון אינון דאשתדלו בצולחני ואחקיפו צלורייטא, צין דכו לכל סאי, אי לא

ומה הארץ השמנה היא אם רזה, מדאורייתא סכדעון מס סארץ, מאי סהול עלמא, אי אסני סיובו עלאס ליתצסא, או אי אועיר מנה כלוס, יסס צס עץ אס אין, סאית צס אילנא דחי לעלס ולעלמי עלמין, או אי גרורא דמי אשתכח צבויס, אי לא:

ויעלו

דיו הזהר

[וין] כמשיב כסמן חסוך על הראש יורד על חזק וכן אהרן וגו', וזה רסו על שפע אור עליון הנשפע לנשמת אהרן: [וין] מי לפי שעה ידוע נקראים בשם ליכנס מי שראוי ליכנס, אבל בלתי קיימה אין רשות ליכנס שמה: [וין] נגב רסו על חכמת התורה באמרים ו"ל תרצנה להתבים ידירים:

ויעלו בנגב ויבא עד חברון. ויעלו בנגב. בני נשא סלקין בנווה בנגב. בלבא עללא כמאן דאשתדל במנגא בנגיבו. דחשיב לית דא אנר. חמי דהא עותרא דהאי עלמא אכיד בניהס. חשיב דכלא הוא בנגב. כד"א חרבו המים. ומתרגמין נגיבו. לבתר ויבא עד חברון. עד דלתי לאתחברא דא קארי ושאני דא.

ושם אחימן שני ותלמי. תמן חמי פליגן סניאין. סמא וסאור. אסור ומותר. עונשין יאגרין אלן איכון ארמי דאורייתא. דקדוקי אורייתא. ילידי הענק דאטלדו מסשרא דגבורס. וחברון שבע שנים נבנתה. אלן איכון שבעין אפיין דאורייתא. שבעין שנים אית לה. לכל סשרא עשרה וחברון. דא אורייתא דמאן דאשתדל דא אקרי חבר. לפני לוען מלרים. תנין אורייתא אית לקביל אורייתא. וסיינו תורה שכתב וטורה שבעל פה. והאי חברון מתורה שכתב נפלא. כד"א (ב) אמור לחכמה אחותי את (ב) והאי נבנתה שבע שנים. דבנין כך אקרי דא שבע לפני לוען מלרים. כד"א (ג) ותרב חכמת שלמה מחכמת כל בני קדם ומכל חכמת מלרים

ויבאו עד מל אשכל. אלן איכון מלי אנדה ודרסה. דתליין מסשרא דמסימוכותא. ויכרתו משם זמורה וגו'. אולפין מתמן ראשי פרקין. ראשי מלין איכון לבני מסימוכותא. חלאן במלין. ומתברכן מלין בנזוויסו (כא) מסתכלין בששרא חד ועקרא חד. ולא אשתכח דא פרוזא. ואיכון דלא משתכחי בני מסימוכותא ולא אולפי חורייתא לשמה. שוין ליה למסימוכותא בפרודא (כב) סה"ד וישראו במוס בניהס. בפרודא. מהו במוס. כד"א (ד) אל יתן למוס רגליך ומן הרמונים ומן הסתאים. כלא שוין להם מילי לסשרא אחרא. לסשרא דמינאי. לסשרא דפרודא (כג) סה"ד וישבו מתור הארץ. וישבו. תייבין לסשרא בישא ותייבין מארחא דקשוס. אמרי מאי איכפת לן. עד יומא לא חמינא סב לשלמא. אעמלנא דא. וביחאי ריקס. ויחיבנא בקלנא דעמא (כד) ולהסוא עלמא מאן יזכי ומחן ייעול לגוויס. סב לן דלא אשתכח כולי האי.

ויספרו לו ויאמרו וגו'. סא אעמלנא ולאיהא בגין למנדע חולקא דהסוא עלמא. וגם זאת חלב ירבע היא. סב סוא הסוא עלמא עלאלס. כמה דידענא בלאורייתא. אכל מאן יכיל למזכ דא:

אפס כי עז הסס. תקיף סוא. דלא יחשיב כל עלמא כלל בגין דיסא ליה עותרא סניא לאשתדלא ביה. מאן סוא דיזכי דא. ודאי אפס כי עז הסס היושב בארץ. מאן דבטי למזכ דא בעי נמסוי תקיף בעותרא. כד"א (ה) ועשיר יענה עזות וסערים גדולות וצלזורות. בתין מליין כל טובא דלא יחסרון מכלא. ועס כל דא וגם ילידי הענק ראוי שם בעי גופא תקיף ניצר כארי. בגין דסוא מתשת חיליה דבר נס. לאשתדלא דהסוא איסור וסיתר. סמא וסאור. כשר ופסול. מאן ייכול לזכאס דא. ועוד עמק יושב בחרץ הנגב. אי יומא

ויעלו בנגב ויבא עד חברון. ויעלו בנגב. בני נשא נכנסים בתוכה בנגב. בלב עצל. כמי שמתניע לחנם ביבשות. שמחשב שאין בה שחר. רואה שהעשירות של עולם הזה אבד בשבילה. מחשב שהכל הוא בנגב. כמש"כ חרבו המים. ותרגמו נגיבו. ויבא עד חברון. כשבא להתחבר בה. וקורא ושונה בה:

ושם אחימן שני ותלמי. רואה שם כמה פלגותות. טמא וטהור. אסור ומותר. עונש ושכר. אלה הם דרכי התורה. דקדוקי התורה. ילידי הענק. שנולדו מצד הגבורה. וחברון שבע שנים נבנתה. אלה הם השבעים פנים לתורה. שבעים פנים יש לה. לכל צד עשרה. וחברון. זו התורה. שזה שמתניע בה נקרא חבר. לפני צוען מצרים. למדנו שיש תורה כנגד תורה. והיינו תורה שבכתב ותורה שבעל פה. וחברון זה מתורה שבכתב יוצא. כמש"כ (ב) אמור לחכמה אחותי את (ב) וזו נבנתה שבע שנים. שבשביל זה נקראת בת שבע. לפני צוען מצרים. כמש"כ (ג) ותרב חכמת שלמה מחכמת כל בני קדם ומכל חכמת מצרים:

ויבאו עד נחל אשכל. אלה הם דברי אנדה ומדרשו. שתלויים מצד האמונה. ויכרתו משם זמורה וגו'. לומדים משם ראשי פרקים. ראשי דברים הם לבני האמונה. שמחים בדבריהם. ומתברכים הדברים בתוכם (כא) מסתכלים בשורש אחד ועיקר אחד. ולא נמצא בהם פירוד. ואותן שאין נמצאים בני אמונה ואין לומדים תורה לשמה. גורמים להאמונה להפרד (כב) ושי"כ וישאורו במוס בשנים. בפירוד. מה במוס. כמש"כ (ד) אל יתן למוס רגליך. ומן הרמונים ומן הסתאים. כלם משימים דברים האלה לצד השומאה. לצד אפיקורסת. לצד הפירוד (כג) ושי"כ וישבו מתור הארץ. וישבו. חוזרים לצד הרע. וחוזרים מדרך האמת. אומרים מה מועלת לנו. עד היום לא ראיתי טוב לעולם. יגעתני בה. וביתי ריקס. ואני יושב בבזיון העם (כד) ולעולם ההוא מי יזכה ומי יבא לתוכו. מוטב לנו שלא נסריח בו כל כך:

ויספרו לו ויאמרו וגו'. הרי עמלתי ויגעתני בשביל לדעת חלק של עולם ההוא. וגם זאת חלב ירבע היא. טוב היא עולם העליין ההוא. כמו שהכנתי בתורה. אבל מי יכול לזכות בו:

אפס כי עז העם. תקיף הוא העם. שאין כל העולם חושב כלל שיהי' להלומד תורה עושר רב שיוכל לעמוד בתורה. מי הוא שיוכה בה. ודאי אפס כי עז העם היושב בארץ. מי שרוצה לזכות בה צריך להיות תקיף בעשירות. כמש"כ (ה) ועשיר יענה עזות. והערים גדולות ובצורות. בתים מלאים כל טוב שלא יחסר להם כלום. ועם כל זה וגם ילידי הענק ראוי שם. נצרך לגוף חזק וגבור כארי. לפי שהתורה מתשת ברו של אדם. להתניע בעיני איסור והיתר. טמא וטהור. כשר ופסול. מי יכול לזכות בה. ועוד עמק יושב בארץ הנגב. אם יאמר

מראה מקומות (א) דף קס. (ב) משלי י' (ג) מלכים א' ה' (ד) תלמי ק"א (ה) משלי י"א

זו הזהר

[א] חברון ענין התחברות באהבה זה לזה כאח לאחות. ובענין הכתוב מי יתנך כאח לי וגו' אשקך גם לא יכו לי. שאין להתכחש בתלמוד תורה מן תלמידיהם כי לא הביישן למד: [ב] ואלו פ' הברכה הוא להיותם במעין המתגבר להבין דבר מתוך דבר: [ג] פ' שהשיגה מסתלקת מהם: [ד] כאמרם ז"ל שמי שלומד תורה לשמה הוא זוכה שבעשית לו סם חיים. ומי שאינו לומד התורה לשמה הוא ככלל לא זכה. ונעשית לו סם המות ללמוד מדברי תורה ענינים רעים היפוך האמת. וזהו הרמז מן הרמונים ומן התאנים. פ' חלק מאותן הפירות ולא כלן. היינו שעושים להיפוך. קליפתם אובלים וזורקין הפנימיות לחוץ. ולא כרבי מאיר (כז) שאין השם מכבד ללומדי תורה:

יחזו בר נש לאפילו בכל דא יוכי. הא ילרא בישא קסיגורא. מקסרגא דבר נש דישכחא תדיר בגופא. והחתי והאמורי וגו'. ועוד כמה מקסרגי משתכחי תמן. ללא יכיל בר נש למיעל בהסוא עלמא כלל. מאן יוכי ליה ומאן יעול בגויה:

ויניאן את לב בני ישראל במליון חלין. בגין דאפיקו שום ביש עלה כד"א ויניאן את דבת הארץ. חבל אינון בני מהינותא מאי קא אמרי. אס חפץ בנו ה' ונתנה לנו כיון דישתל בר נש ברעותא דלכא לגבי קצ"ה. לא בעי מן אלא לבא ודיסתמון הדיא רשימא קדישא [כה] דכתיב ה' וערך כלם לדיקים לעולם יירשו ארץ. אבל אך בה' אל תמרדו. שמבקש לכל נמרד בתורה. שהתורה לא צריכה עשירות. ולא כלי כסף זהב. ואתם אל תראו את עם הארץ. שהרי גוף נשבר אם ינמול בתורה וימצא רפואה בכל. זש"ב ה' רפאות תהי לשרך ושקוי לעצמותיך. וכתוב ולכח בשרו מרפא. וכל אותן המקסרגים מכריזים ואומרים. פנו מקום לפלוני עבד המלך. משום זה אל תיראו. כי לחמנו הם. הם בעצמם ימנו מזונות בכל יום לאותן העמלים בתורה. כמש"כ ה' ואת העורבים צויתי לכלכלך. וכתוב והעורבים מביאים לו לחם ובשר [כו] סר עלם מעליהם. מהו עלם. זה תוקף הדין הקשה. מה הטעם שסר. משום דה' אתנו אל תיראום. כל הקסיגוריא תסיר בשביל התורה. אשרי חלקם של העמלים בתורה לשמה. שהרי נקשרים בהקב"ה ממש. ונקראים אחים ורעים. זש"ב ה' למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך:

יאמר האדם שאפילו בכל זה יזכה. הרי יצר הרע הקסיגור. מקסרגי של אדם הנמצא תמיד בגופו. והחתי והאמורי וגו'. ועוד כמה מקסרגים נמצאים שם. שלא יוכל האדם לעלות לעולם ההוא כלל. מי יזכה לו ומי יכנס בתוכו:

ויניאן את לב בני ישראל. בדברים האלה. לפי שהוציאו שם רע על התורה. כמש"כ ויניאן את דבת הארץ. אבל אלה בני האמונה מה אומרים. אם הפץ בנו ה' ונתנה לנו. כיון שיעמול האדם ברצון ה' לכל הפני הקב"ה. שאינו מבקש מאתנו אלא הלב. ולשמור אות הברית הקדוש [כ-] שכתוב ה' ועמד כלם צדיקים לעולם יירשו ארץ. אבל אך בה' אל תמרדו. שמבקש לכל נמרד בתורה. שהתורה לא צריכה עשירות. ולא כלי כסף זהב. ואתם אל תראו את עם הארץ. שהרי גוף נשבר אם ינמול בתורה וימצא רפואה בכל. זש"ב ה' רפאות תהי לשרך ושקוי לעצמותיך. וכתוב ולכח בשרו מרפא. וכל אותן המקסרגים מכריזים ואומרים. פנו מקום לפלוני עבד המלך. משום זה אל תיראו. כי לחמנו הם. הם בעצמם ימנו מזונות בכל יום לאותן העמלים בתורה. כמש"כ ה' ואת העורבים צויתי לכלכלך. וכתוב והעורבים מביאים לו לחם ובשר [כו] סר עלם מעליהם. מהו עלם. זה תוקף הדין הקשה. מה הטעם שסר. משום דה' אתנו אל תיראום. כל הקסיגוריא תסיר בשביל התורה. אשרי חלקם של העמלים בתורה לשמה. שהרי נקשרים בהקב"ה ממש. ונקראים אחים ורעים. זש"ב ה' למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך:

ה' ויהיו בני ישראל במדבר וימצאו איש מקשש עצים ביום השבת. א"ר חייא איזו עצים כאן. ומי הוא זה. אלא זה צלפחד שהיה מחשב על אותן העצים איזו מהם גדול על השני. ולא היה חושש על כבוד רבוני והחליף שבת לשבת. זש"כ כי בחמא' מת. בחמא' מ' מת [כו] לפיכך היה דינו סתום ולא נתפרש דינו כדינים אחרים. לפי שענין זה צריך להיות בלחש ובהסתר ולא בהתנלות. ולכך לא נאמר בנגלה. והקב"ה עשה כבוד לכבודו. ה' יומי אמר שאר עצים בשתוף השבת ה' מקושש. וקבל עונש לפי שעה ונתכפר חמאו. וע"כ נתקשה משה בדין בנותיו. שלא ידע אם נתכפר וצריך להיות לבנותיו חלק ונחלה. או לא. כיון שהקב"ה זכר שמו. שכתוב בן בנות צלפחד דוברות. נדע שהרי נתכפר חמאו. בוא וראה ב' עצים הם. אחד למעלה ואחד למטה. בזה חיים ובוה מיתה. מי שמהליפם גורם לו מיתה בעולם הזה. ואין לו חלק בעולם ההוא. וע"ז אמר שלמה

ה' דבש מצאת אכול דייך וגו':

רועה הנאמן

דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם ועשו להם ציצת. מצוה זו היא ליכוד כל מצות התורה על ידה.

כמו

מראה מקומות (א) ישי' ס' ג' (ב) מלי ג' ג' (ג) מנסי' א' י' (ד) תלים קכ"ב (ה) דף קמ' (ו) מלי כ"ה (ז) דף קמ' :

דן הזהר

[כס] תנה שתי אלה יסוד כל היהירות. א' להיות בעל לב טוב. כאמרם ויל רחמנא לבא בעי. ואו יקיים ואהבת לרעך כמוך שזה כלל כל התורה כדברי הילל. ב' לשמור אות הברית הקדוש שלא יפסא אותו כמה שאמרה התורה. וע"י שתי אלה כל יחודי בכלל וערך כלם צדיקים לעולם יירשו ארץ. ארץ העליונה שהוא עולם הבא: [כו] כדעה זו שבגמרא דהיינו אנשים סותרים. ויש לפרש דקאי גם על המקסרגים: [כו] אות וא"ו רמו על התפארת שנקרא עץ החיים עלמא דרבורא. וצלפחד חמא נגדו שפרסם לעיקר את

רעיא מהימנא

דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם ועשו להם ציצת. פקודה דא חיה לאדכרא כל פקודי אורייתא בנינה.

כד"א

מראה מקומות (א) ישי' ס' ג' (ב) מלי ג' ג' (ג) מנסי' א' י' (ד) תלים קכ"ב (ה) דף קמ' (ו) מלי כ"ה (ז) דף קמ' :

כד' ור'איתס א'וטו וזכרתס את כל מלות ס' ועשיתס אותס. דא א'וטו סימנא דמלכא לארככא ולמעבד. כתיב ועשיתס ל'ץ זכב ססור. וסא אוקימנא ר'א ד'ץ לאתעפרא ב'יס כהנא רבא. ודא א'וטו ל'ץ לאתעכלא ב'יס ע'יין. דא'וטו סימן דעלמא עלאה לאתעפרא ב'יס כהנא רבא. ובג'כ אסתכלותא דיליס זכפרא על עזות פניס. דלא קיימא לקמיס אלא פניס דקשוס. ר'א דכל א'וטו פניס עלאין דא'וטו פניס דקשוס. פניס דלמא דכלילין ב'אית דיעקב. ל'י'א א'וטו בוקבא. ר'א דעלמא תתאס אסתכלותא דארככא. ל'ץ דכר ל'ץ לכהנא. ול'י'א לכל דר כס. ותנין אסור לאסתכלא בשכינתא. בגין כך א'וט תכלא בגין דתכלא א'וטו כרסיא לבית דוד ותקונא דיליס. ודא א'וטו דחלא מן קדס ס' דחלא מהסור אחר. וע'ד ור'איתס א'וטו וזכרתס את כל מלות ס'. ודא כרסיא דר'יין דה דיני נפשות. כמס דאוקמיס דכל גוויין פזין לחלמא בר פכלא. דא'וטו כרסיא דסליק ב'יס דינא דקשוס. כתיב ונפנו על ל'י'א סכק פתיל תכלא. ונפנו על סכק לא כתיב. אלא ונפנו על ל'י'א. ודא א'וטו דחסי על שאר חסיין. ור'איתס א'וטו זכרתס. וכתיב זכור את אשר עשה לך עמלק. מחי עמלק דדא. אלא לבדא דפרין גדרא ונשכיס כלבא. כל זמנא דא'וטו ב'יס לאזכא לב'יס סוס אחר. אי רכיב כד נסך לך כלבא. אוק סכא ור'איתס א'וטו וזכרתס. דדא א'וטו אחר דסלקין נשמתין למידן. כנונא דא וס'יס כל סנשון ור'אס א'וטו וחי. אמחי. אלא כד סליק למינוי וחמי דיוקנא דססא דנשך ל'י'א סוס דחיל וליי קדס ס'. וסוס ידע דא'וטו עונסא דחייב'א. כל זמנא דברא חמי ר'איתס דא'וטו דחיל מא'וטו. אסתויב מר'איתס אסתויב מכלא. מאן גריס ל'י'א לאסתויבא. סאי דחמי בעיניו סאי ר'איתס. סאי ר'איתס גריס ל'י'א לאסתויבא. וע'ד ור'אס א'וטו וחי. חמי ר'איתס דאלקין ל'יס. וא'וטו עביד ל'י'א לאסתויבא. אוק סכא ור'איתס א'וטו וזכרתס ועשיתס ודאי. ולי לאו. סא ר'איתס. דסאי יצרא לבין למחי תכין לפולחנא דילי תדיר. וכדין ועשיתס. ולא תסורו אחרי לבבכם. ימנע מוכון ארצין אמרין ב'יסין ודאי. לא ספורו ולא סעבדו ב'יסין. וע'ד סלקא גוין תכלא דא. דתכלא דמיא לכסא סכבד. מס כסא סכבד עביד לב'י'א למסך ב'ארחא דמיסר לרכא ל'י'א אוק סאי תכלא עביד לב'י'א למסך ב'ארחא מיסר ודאי. דכלאו א'וטו להו דחלא מחאי אחר ולמסך ב'ארחא מיסר. דמלות ל'י'א כליל תכלא ולבן דינא ורחמי. כנורא אסא חוזרא לא אכיל. אסא תכלא אכיל וסאי. סס'ד (א) וסאכל על המזבח את העולה. חוזר מימינא תכלא משמאלא. עמודא דלמלעיתא אחר בין תרוויסו ירוק. ובג'ד אוקמוס אחרי מתניסין מאימתי קורין את שמע בשחרית. משיכיר בין תכלא לבין. ובשבי'א זה תקנו פרשת ל'י'א למקרא לס חמודא. ואלין דקורין ק"ש בלא ל'י'א וססדין ססדוטא דסקרא בכל יומא. וי לון דל'יס לון חולקא בעלמא דאפי. וי לנפסון דסלקי כהסא כרסיא דתכלא

מראה מקומות 6 ויקרא י

דיו הוזהר

עין דרעת מו'ד מרת המלכות עלמא דנוקבא. וזהו שאמר שהחליף שבת לשבת ועשה לשבת התחתון שהיא מרת המלכות לעיקר. ולשבת העליון שהוא התפארת מלך. ולדעת ר' יוסי שצ'אחר פרסם את המלכות לעיקר בהשתתפות עמה שאר עצים שהם חל' שרים. והרי זה ענין עבודה זרה בשותף שנאמר לישראל:

תכלת למיין. ועליהם כתוב (א) דובר שקרים לא יכון לנגד עיני. (ב) והכי אמר קצ"ס למשריין דלעילא. מאן דמללי בין יסא גבור. בין יסא חכם. בין יסא עשיר בזכות. גבור וחכם בתורה ועשיר במצות. אל תיכנס בהיכל זה תפלתו עד שתראה בו אלה הסימנים שהכנים עצמו בעשרה תקונים שלי. ולפיכך דרשו חכמי המשנה אם הרב דומה למלאך ה' צבאות תורה יבקשו מפיהו. מי שיהיה רשום עם אלה הסימנים בבגדו תקבלו תפלתו. סימן אחד הוא שיהיה נרשם בתפלתו עם תכלת בכנפי מצות ציצית. שהוא דומה לרקיע. שהוא מלפני צורה שלו תכלת שבציצית. מנוון זה מפחדים עריונים ותחתונים. מחנות הים מפחדים ממנו. מחנות הרקיע שמראהו תכלת ממנו מפחדים. מחנות של אש הנהיגו מפחדים ממנו. וזה התכלת הוא דין. דינא אדניא. דינא דמלכותא דינא. ושני הגונים נרשמים בהמלית. אחד לבן ואחד תכלת. ועל שני גונים האלה נאמר (ג) ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר. לובן הספיר הוא כולל שני הגונים רחמים ודין לבן ושחור שחרית התכלת. ועל אלו שני הגונים רמזו רבנן מאימתי קורין את שמע בשחרית. משיכיר בין תכלת ללבן. להיות בת המלך בקיש שהוא יחוד הקב"ה כלולה משני גונים האלה. שהם הוי"ה אדני רחמים ודין. כדמיון הקב"ה שהוא כולל ב' גונים הוי"ה אדני. להיות רחמים ודין. כסא דין וכסא רחמים. וזכאים הם הצדיקים שבגדיהם ותקונם ניכרים למעלה להיטיב להם בעולם הזה ובעולם הבא. ע"כ ר"מ:

(ד) אמר רבי נהוראי מעיד אני על מי שיוצא משער ביתו עמוף במלית של מצוה ותפילין בראשו. בשעה שיוצא בין שני המזוזות נודמת השכינה עליו. ושני מלאכים העומדים עליו אחד מימינו ואחד משמאלו. כלם מלויים אותו עד בית הכנסת ומברכים אותו. קשינור האחד שעומד לפני פתח בית האיש הולך מאחריהם ועל כרחו עונה ואומר אמן:

(ה) דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם ועשו להם ציצית על כנפי בגדיהם לזכרתם. א"ר יצחק כל איש שאינו זוכה בעולם הזה להתעמף בעמוף של מצוה. ולהתלבש בלבוש של מצוה. כאשר נכנס בעולם ההוא עומד שם בלבוש ממונה שאינו נצרך. ועומד ברין על זה. בוא וראה כמה לבושים מוכנים בעולם ההוא. וזה האיש שלא זכה בעולם הזה בלבוש של מצוה. כשנכנס לעולם ההוא מלבישים אותו בלבוש אחד הידוע אצל שרי הגיהנם. ולבוש זה אוי למי שנתלבש בו. שהרי כמה ממנו העונשין מזומנים לאחוז בו ומכניסים אותו לגיהנם. ושלמה המלך צוה ואמר (ו) בבד עת יהיו בגדיך לבנים. (ז) למדנו בסודות הספר שנקרא ספרא דצינעותא. ארבעה מלבים יוצאים לעומת ארבעה עדים. התלויים בהם כענבים באשכל. וכרוכים בהם ז' שרים. מעידים עדות ואין עומדים במקומם. ח' א"ר יהודה כמה עדים עשה הקדוש ברוך הוא להעיד באנשים. וכלם בעצה טובה ובהתראה עומדים נגדו. כאשר יקום בבקר ומוציא רגליו ללכת. עומדים העדים נגדו ומכריזים ואומרים רגלי חסידיו ישמר וגו'. שמור רגלך כאשר תלך. פלס מענף רגלך. כאשר יפתח עיניו להסתכל בעולם. אומרים העדים. עיניך לנכה יביטו. כשרוצה לדבר. אומרים העדים. נצור לשונך מרע וגו'. כשמוציא ידיו לעסוק בעניני העולם. אומרים

(ו) אמר רבי נהוראי אסדהנא על מאן דנפיק מתערע ציטתא בעטופא דמלוה ותפילין ברישיה. בשעתא דנפיק בין תרין סיפין אודמנת שכינתא עליה. ותרין מלאכין דקיימין עליה חד מימיניה וחד משמאליה. כלסו מלווין ליה עד כי כנישתא ומצרכין ליה. חד מקשרנא דליהו קאים קמי פתחא דבר נש אויל מצברייהו ועל כרחיה אחיז ואמר אמן

(ה) דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם ועשו להם ציצית על כנפי בגדיהם לזכרתם. א"ר יצחק כל בר נש דלא זכי בהאי עלמא להתעספא בעטופא דמלוה. ולתלבשא בלבושא דמלוה. כד עייל בהסוא עלמא קאים בלבושא עטופא דלא אלפריך וקאים דינא עליה. תא חזי כמה לבושין מודמנין בהסוא עלמא. והאי בר נש דלא זכי בהאי עלמא בלבושין דמלוה. כד עייל להסוא עלמא מלבושין ליה בחד לבושא דאשתמודע לגבי מאריהו דגיהנם. והאי לבושא ווי למאן דאתלבש ביה. דהא כמה גרדוני כמוסין זמינן לאחדא ביה ועיילי ליה לגיהנם. ושלמה מלכא צוה ואמר (ו) בכל עת יסיו צנדיך לבנים. (ז) תאנא צרוז דספרא דלניעותא. ארבע מלכין נפקין לקדמות ארבע סדי. תליין צוון כענבים באתכלא לריין צוון ז' רישיין. סדיין סהדותא ולא קיימין בדוכתייהו. (ח) א"ר יהודה כמה סדי עבדי קצ"ס לאסדהנא צסו צבני נשא. וכלסו ציטתא ובסהדותא קיימין לקבלים. קס בלפרא אושים רגליו למך. סהדיא קיימין לקבלים דמכריזין ואמרין. רגלי חסידיו ישמר וגו'. שמור רגלך כאשר תלך. פלס מענף רגלך אפתח עיניו לאסתכלא בעלמא. סהדיא אחרי. עיניך לנכה יביטו. קס ליללא. סהדיא אחרי. נצור לשונך מרע וגו'. אושים ידיו בחלי דעלמא.

סדיא

מראה מקומות ט' תליס קא (ב) פתח רבו (ג) שמות כ"ד (ד) כסופות (ה) דף קפ"ה (ו) דף קפ"ה (ז) דף קפ"ה (ח) דף קפ"ה (ט) דף קפ"ה

סודות אחרים. סוד מרע ועשה טוב. אם שומע להם הרי טוב. ואם לא. כתוב (א) והשמן עומד על ימינו לשמנו. כלם מעידים עליו את חמאיו למעלה. אם יבקש האדם לעמול בעבודת הקב"ה. כל העדים מליצים טובים לפניו. ועומדים להעיד עליו טובות בשעה שנצריך לו. אדם הקם בבקר מברך כמה ברכות. מניח תפילין בראשו בין עיניו. כשרוצה לזקוף ראשו רואה שם הקדוש העליון נאחו ונרשם על ראשו. ורצונות תלויות מצד זה ומצד זה על לבו. הרי הוא מסתכל בכבוד רבונו. כשמוציא ידיו רואה ידו השמאלית שמקושרת בקשר של השם הקדוש. מחויר ידו ומסתכל בכבוד רבונו. כשמתעמק בעמלן של מצוה. נמצא שבארבע כנפות בנדרו יוצאים ארבעה מלכים לעומת ארבע. והם ארבעה עדי אמת של המלך התלויים מארבע כנפות. ותלויים בהן כענבים באשכול. מה אשכול שהוא אחד ותלויים בו כמה ענבים מצד זה ומצד זה. כך יציאת היא מצוה אחת ותלויים בה כמה ענבים. וזנים וזמורות כרוכים בהם [כח] ז' שרים. אלו הם ז' כריכות מחוט התכלת שצריך לברך בו בכל יציאה וציצה. או להרבות עד י"ג. מי שמוסיף אל יוסיף יותר מ"ג. מי שממעט אל ימעט פחות משבע. ולמדנו שתכלת זה הוא סוד של דוד המלך. וזה הוא החוט של אברהם שזכה בו לבניו אחריו. מהו תכלת. תכלית של הכל [כט] רבי יהודה אמר שהוא נקרא כסא הכבוד. ר' יצחק אמר ז' כריכות מרמז על השכינה. שהוא שביעית של כלן בודאי [ל] שהרי היא מתברכת מן שש האחרות ע"י היסוד צדיק. ואם י"ג כריכות זה רמז שהיא מתברכת מן י"ג שביארו שמקבלת הארה מן י"ג מדות הירחמים. והיא הפתח של כלן [לא] וזה התכלת הוא חוט אחד הנצבע בגונו. וגוון שלו יוצא מן דג החלון הנמצא בים כנרת. וכנרת על שם השכינה נקרא. וזה הענין שכנור היה תולדה למעלה ממטתו של דוד. שהרי בודאי היא כנור של דוד המנגן מאזיו למלך עליון הקדוש. ולפיכך הגוון שלו נרמה עד לרקיע. ומן הרקיע לכסא הכבוד. וכאן כתוב מצוה [לב] כמש"כ (ג) מצות המלך היא. מדוע אתה עובר את מצות המלך. (ג) כי מצות המלך עליהם. ולמדנו שהיסוד והשורש מתעשרים כאחד בהמלך הקדוש [לג] וזה הוא הכתר והפתח לכל שאר הכתרים. שכתוב פתחו לי שערי צדק [לד] וכתוב זה השער לה'. וע"כ כתוב וראיתם אותו וכתרתם את כל מצות ה'. להכליל בוה כל שאר הכתרים. וע"כ הם מעידים עדות. ואין עומדים תמיד במקומם [לה] לפי שהוא מצוה. ולמדנו שתשמישי מצוה נורקים. ואם תאמר הרי לולב וערבה וכו' תשמישי קדושה הם ולמה נורקים. אלא עיקר תשמישי קדושה הן אלו שיש בהם כותב של השם הקדוש. א"ר יצחק אותן החושן של הציצית הן להראות איך שהכל תולדה מכאן ומכאן לר' צדרי העולם מהמקום הזה [לו] והיא שולפת על הכל בסוד הלב

סודות אחרים. סוד מרע ועשה טוב. אי לייט לסו יאות. ואי לא. כתיב (א) והשמן עומד על ימינו לשמנו. כלם סודות עליה בחזיון לעילא. אי צעי בר נש לאשתדלח צפולחנא דקב"ה. כלם סודות סניגורין קמיס. וקיימין לאסדה עליה פבאן בשעתא דאלסריך ליה. קס צלפרא מדרך כמה צרכאן אכח תפילין צריסיה צין סיכוי. צעי לזקפא רישיה חמי שמה קדישא עלאה אחיד ורשיס על רישיה. ורליעין תליין מהאי גיסא ומהאי גיסא על לביס. סא אסתכל ציקרא דמאריה. אוסיף ידיו חמי ידא אחרא מתקשרא צקשרא דשמי קדישא. אסדר ידיס ואסתכל ציקרא דמאריה. אסתעמק צעמפא דמלוס צארצע ויויין דכסותיה ארצע מלכין נפקין לקדמות ארצע. ארצע סודי קשוס מלכא דתליין מארצע ויוויין ותליין צהון כענבים צאתכלא. מה אסתכל דאיהו חד ותליין ציס כמה ענבין מהאי סער ומסאי סער כך סאי מלוס חדא ותליין צה כמה ענבים. וזנין וזמורין לריירין צהון [כח] ז' רהיטין. חלין חלין ז' לריירין דתכלתא דצעי לכרכא ציה צכל חד וחד. או לאסנאה עד תליסר מאן דיוסיף לא יוסיף על תליסר. מאן דימעט לא ימעט משצטס. ותכלת סאי תכלת סוא רוא דוד מלכא. ודא חוטא דאצריס דזכס ציה לבניו צתריי. מהו תכלת תכלית דכלא [כט] רבי יהודה אמר כסא הכבוד אקרי. ר' יצחק אמר ז' כריכן חאי שכינתא שביעתא דכלא ודאי [ל] דהא סיא מתצרכא משיטא אחרנין על ידא דלרי"ק ואי תלת עשר תלת עשר חלין. כמה דאוקמוס צתלת עשר מכלין. וסאי סיא פתחא דכליו [לא] וסאי חוטא חד ורשימא ציווקסא ינוונא דילס נפיק מחד נוונא דאזיל ציס כנרת. וכנרת על שם סיא אסתקרי. וע"ד כנור סוס תלוי לעילא מערסא דדוד דסא ודאי חאי כנור דדוד דמנגן מאליו למלכא קדישא עלאה. וצנ"כ ניוני עייל עד רקיעא. ומרקיעא עד כורסיס. וסא כתיב מלוס [לב] כד"א (ג) מלוס המלך סיא. מדוע אתה עובר את מנות המלך. (ג) כי מנות המלך עליהם ותכלת יסודא ושרסא צמלכא מתעשרין כחדא [לג] וסאי סוא כתרסא ופתחא לכל סאר כתרין. דכתיב פתחו לי שערי לדיק [לד] וכתיב זה השער לה'. וע"ד כתיב וראיתם אותו וכתרתם את כל מנות ה'. לאכללא צהאי כל סאר כתרין. וע"ד חלין סודי ססדותא. ולא קיימי בדוכתייוס [לה] צנין דאיהי מלוס. ותינין תשמישי מלוס מורקין. ואי תימא סא לולב וערבה וכו' תשמישי קדושה חלין ואחאי נורקין. אלא תשמישי קדושה צנין דרשימין צכתיבא דשמי קדישא א"ר יצחק חלין חושין לאחורס סיד תליין מכאן ומכאן לר' סערי עלמא מהאי אחר [לו] ואיהי שלפא על כלא צירא

לצ
מראה מקומות ט זכרי' ג' ט מלכים ב' י"ח ג' נחמ' י"א

זיו הזהר

אכן ר' יהודה מכאן דברי הספרא דצניעותא. ואפשר לפרש שהענבים הם הקשרים שבסוף כל החושין. וזים הם הקשרים שבין הכרוסות. ומורות הם החושין עצמן: [כט] כי מרת המלכות היא סוף מעשה במחשבת תחלה: [ל] חיינו מן ה' ספירות המתחילות מן ספירת החרס: [לא] כי היא ספירה הראשונה מתחת לעילא: [לב] שכתוב וראיתם אותו וכתרתם את כל מצות ה'. כי התרי"ג מצות ה' ארי"ג אורות של ספירת המלכות. [לג] יתריץ בוה הקושיא שאם התרי"ג מצות הן האורות של המלכות מדוע כתוב מצות המלך. ומתריץ שזהו כיון שעי' כל מצוה ומצוה נעשה ויוג תפארת ומלכות יהוד קב"ה ושכינתיה ע"י ספירת היסוד המספר אותם להיותם אחד. כנגזם בהכתוב כי כל בשו"א. לכך נקראין המצות על שם המלך. וזהו שאמר תאנא יסודא ושרשא. חיינו יסוד ומלכות שנקראת שורש ישי. במלכא מתעשרין כחדא. פ"י שנעשים אחד עם ספירת התפארת: [לד] ספירת מלכות נקראת צד"ק: [לה] אפשר לפרש כונתו על פת שפתיו וציצית סבג לבגד וגם שחזר להחזיר הציצית ולזרקן כשרוצה להחליפן בימים יותר: [לו] פ"י מן המלכות:

לכ. דאיהי לכא דכל סאי עלמא ולכא דטלאי. ותליא בלב עלאה [לז] וכלא הוא בלב דנפק מהכמה עלאה א"ר יצחק שטורא דאורכא דסאי אתמר באתון גליפן דר' אלעזר. א"ר יהודה אחר קב"ס מאן דבעי למסך בחר דחלתי יסך בחר לכא דא ובחר עיינין דקיימין עלה. מאן אינון עיינין כד"א עיני ה' אל לדיקים. אבל אתם לא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם. מה המעם, לפי שאתם זונים אחריהם. (א) א"ר חייא מפני מה נזכר כאן יציאת מצרים, שכתוב אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים, אלא לפי שכאשר יצאו ממצרים נכנסו בחלק הקדושה הזאת [לח] ובכח זה הרג הקב"ה להרוגי מצרים, וע"כ במקומו נזכר יציאת מצרים ובמקומו הזהירם בזה, מהו במקומו, לפי שמצוה זו היא המקום שלה, למד רבי ייסא כתוב (ג) כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות, כימי, כיום צריך לומר, שהרי ביום אחד יצאו ולא נתעכבו, אלא כאותן ימים העליונים שנתברכה בהם כנסת ישראל, כך עתיד הקב"ה להוציא את ישראל מן הגלות, ועל אז כתוב (ג) ואמרת ביום ההוא הודו לה' קראו בשמו וגו', וזמרו ה' כי נאות עשה מודעת זאת בכל הארץ, מהו מודעת זאת [לט] לפי שעכשו נודעת זאת בעטיפת מלית של מצוה, ובזמן ההוא תהיה מודעת זאת בכמה משפטים שלה, שיעשה הקב"ה אותות ונסים בעולם, ועל אז כתוב (ד) ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד, ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

לכ. דאיהי לכא דכל סאי עלמא ולכא דטלאי. ותליא בלב עלאה [לז] וכלא הוא בלב דנפק מהכמה עלאה א"ר יצחק שטורא דאורכא דסאי אתמר באתון גליפן דר' אלעזר. א"ר יהודה אחר קב"ס מאן דבעי למסך בחר דחלתי יסך בחר לכא דא ובחר עיינין דקיימין עלה. מאן אינון עיינין כד"א עיני ה' אל לדיקים. אבל אתם לא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם. מה המעם, לפי שאתם זונים אחריהם. (א) א"ר חייא מפני מה נזכר כאן יציאת מצרים, שכתוב אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים, אלא לפי שכאשר יצאו ממצרים נכנסו בחלק הקדושה הזאת [לח] ובכח זה הרג הקב"ה להרוגי מצרים, וע"כ במקומו נזכר יציאת מצרים ובמקומו הזהירם בזה, מהו במקומו, לפי שמצוה זו היא המקום שלה, למד רבי ייסא כתוב (ג) כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות, כימי, כיום צריך לומר, שהרי ביום אחד יצאו ולא נתעכבו, אלא כאותן ימים העליונים שנתברכה בהם כנסת ישראל, כך עתיד הקב"ה להוציא את ישראל מן הגלות, ועל אז כתוב (ג) ואמרת ביום ההוא הודו לה' קראו בשמו וגו', וזמרו ה' כי נאות עשה מודעת זאת בכל הארץ, מהו מודעת זאת [לט] לפי שעכשו נודעת זאת בעטיפת מלית של מצוה, ובזמן ההוא תהיה מודעת זאת בכמה משפטים שלה, שיעשה הקב"ה אותות ונסים בעולם, ועל אז כתוב (ד) ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד, ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

פרשת קרח

(ה) ויקח קרח בן יצחק בן קסת בן לוי וגו'. א"ר יצחק כתיב מימינו אש דת למו דא אורייתא דאיהו חילא דימינא ושמאלא אסכליל דימינא [א] מאן דעביד ימינא שמאלא ושמאלא ימינא, הא איהו כאלו חריב עלמא, הא חזי אסכר ימינא ליואי שמאלא, קרח בעי למעבד חופט דימינא לשמאלא, בגין כך אשתעש. ולא עוד אלא דאשתעש ביה לישא בישא ואשתעש בכלא, רבי יסודה אחר שמאלא אסכליל תדיר דימינא קרח בעא לאחלפא תקונה דלעילא ותתא בגין כך אשתאבד מעילא ותתא, ויקח קרח, מאי ויקח, כסיב עינא בישא לגרמיס, כל דרדף בחר דלאו דיליא, איהו עריק מקמיס, ולא עוד אלא מה דאית ביה אשתאבד מניה, קרח רדיף בחר דלאו דיליא, ידידיס אביד ואחרא לא רווח קרח אזיל במחלוקת, מאי מחלוקת פלוגתא, פלוגתא דלעילא ותתא ומאן דבעי לאפגלא תקונה דעלמא יתאבד מכלוהי עלמין מחלוקת פלוגתא דשלוס, ומאן דפליג על שלוס פליג על שאל קדישא, בגין דשאל קדישא שלוס אקרי, תא חזי לית

(ה) ויקח קרח בן יצחק בן קסת בן לוי וגו'. א"ר יצחק כתוב מימינו אש דת למו, זו התורה שהיא חזי הימין, והשמאל נכלל בהימין [א] מי שעושה מן ימין שמאל ומן שמאל ימין, הרי הוא כמחריב עולם, בוא וראה אהרן הוא בחינת ימין, ליום בחינת שמאל, קרח בקש להחליף הימין לשמאל, בשביל זה נענש, ולא עוד אלא שנמצא בו לשון הרע ונענש בכל, רבי יהודה אמר שמאל נכלל תמיד בימין, קרח בקש להחליף התקון שלמעלה ושלמטה, לפיכך נאבד מלמעלה ומלמטה, ויקח קרח, מה ויקח, לקח עצה רעה לנפשו, כל הרודף אחרי מה שאינו שלו, הוא בורח מלפניו, ולא עוד אלא מה שיש בו נאבד ממנו, קרח רדף אחרי מה שאינו שלו, את שלו אבד ואחר לא הרויח, קרח הלך במחלוקת, מה מחלוקת התפרדות, התפרדות שלמעלה ושלמטה, ומה שמבקש להפריד תקון העולם נאבד מכל העולמות, מחלוקת ספירד השלום, ומי שחולק על שלום חולק על השם הקדוש, כיון שהשם הקדוש נקרא שלום, בוא וראה אין

מראה מקומות א דף קטו, ג מינס ד ג יפסי י"ב ד זכר"י י"ד ס דף קטו.

זיך הזהר

[לז] מי' לב עלאה היינו כינה שנקראת בינה לבא, והכל תולה במסירת החכמה: [לח] היינו שנכנסו בשער הראשון שהוא קדושה מסירת המלכות: [לט] כי סתם זאת רמז על המלכות: פרשת קרח, [לז] ימין היינו מרת החסד, שמאל היינו מרת הדין, ונבירה, והתכילות השמאל בימין היינו המתקת חרין שיהי' תחסד עיקר והדין מפל, וזה נקרא תקונא דלעילא ותתא, כי ברא זה לא הי' העולם סתמיים:

אין העולם מתקים אלא על שלום. כאשר ברא הקב"ה את העולם. לא יכול להתקים עד שבא ונתן עליו שלום. ומה הוא. שבת. שהוא שלום העליונים והתחתונים, ואם נתקים העולם. וכי שחזק עליו נאבד מן העולם. צלפחד חלק על שלום העולם שחלק על שבת והי' מקושש עצים. ואיזה הם העצים. אותן עצים האחרים כמו שנתבאר. שהם עצים של חול. וחול בקדש אינו שורה. רבי יוסי אמר כתוב ה' שלום רב לאוהבי תורתך וגו'. התורה היא שלום. שכתוב ה' וכל נתיבותיה שלום. וקרח בא לפגום שלום שלמעלה ושלמטה. לפיכך הוא נענש מלמעלה ומלמטה:

(ג) ויקומו לפני משה וגו' נשיאי עדה קראי מועד אנשי שם. א"ר שמעון קראי כתיב חסר יו"ד. מפני מה קראי. אלא כך הוא מלכות הארץ כעין מלכות הרקיע. והוא הסוד. כל אותן כתרים העליונים שהשם הקדוש נאחו בהם כלם נזמנים לקבל הארה מהמקום שנקרא קודש. וש"כ מקראי קדש. ומתי. בזמן שמועד נתקן בעולם. וכמו שאותן כתרים העליונים נזמנים מן קודש העליון. כך קודש התחתון מזמין את חילותיו לעשרם ולהעלותם. קודש העליון ידוע. קודש התחתון היינו חכמת שלמה (ה') וכמו כן היא מומנת לכל חילותיה. ואותן החילות כלם מומנים להתעטר בקודש התחתון הזה בזמן שמועד שורה בעולם. וכמו שחילותיה עומדים למעלה. כמו כן עומדים מנהיגי עם ישראל בדמיון חילותיה למטה. וע"כ נקראים קראי מועד. ולפי שהם למטה כתיב קראי מועד חסר. שאינם בשלמות יתרה. הם רק אנשי ש"ם בודאי ולא אנשי ה'. והוא סוד הכתוב בנקבו ש"ם יומת וזה נבמאר. וע"כ נקראים כאן אנשי ש"ם בודאי. כיון שמערב הגבורה הם באים אנשי ש"ם הם. והוא שבת היותר גדול שלהם. אבל הם התנשאו בנאות ואחזו במחלוקת:

בקר ויודע ה' את אשר לו וגו'. למה בקר. ולמה קדוש ולא טהור. אלא שהלויים מצד טהרה הם באים. והכהן הוא קדוש. אמר משה בקר. שאו כתר כהונה נתעורר בעולם [כ] אם אתם כהנים הרי בקר. עבדו עבודת הבקר. ואז ויודע ה' את אשר לו ואת הקדוש. את אשר לו סתם. זה הלוי. ואת הקדוש זה הכהן. ואז והקריב אליו. אין מי שיברר הדבר אלא בקר. אם אתם ראויים להשאר בצד הדין. אין הבקר יסבול לכם. שהרי אין הוא זמנו. ואם ראויים אתם להשאר בחסד. הרי זמנו הוא ותשתארו אצלו ויקבל לכם. במה. בקטרת. שהרי קטרת נצרך לשושבין. להקטר על ידו ולהתקשר בכל. מי הוא השושבין. זה הכהן. ולפיכך והיה האיש אשר יבחר ה' הוא הקדוש. ולא הטהור. שתי מדרגות הן. קדוש וטהור. כהן קדוש. לוי טהור. ולכן הקדוש כתוב:

ויפלו על פניהם ויאמרו אל אלהי הרוחות לכל בשר. הוא וראה משה ואהרן מסרו עצמם למיתה. במה. לפי שכתוב ויפלו על פניהם ויאמרו אל אלהי הרוחות. רוחות כתוב חסר וא"ו [ג] ולפיכך עץ המות הוא. ובכל מקום

לית שלמה קאים אלא על שלום. כד ברר קצ"ס פלמא לא יכיל להתקיימא עד דאתא ושרא עליה שלום. ומתי הוא. שבת דליתו שלמה דעלוי ותמתי וכדון אתקיים עלמא ומאן דפליג עליה יתאבד מעלמא. ללפחד פליג על שלמה דעלמא דפליג על שבת והוא מקושש עניס. מאן אינון עניס אינון חלנין אחרנין כדקאמרן. דאינון חלנין דחול וחול בקדש לא שריא רבי יוסי אמר כתוב ה' שלום רב לאוהבי תורתך וגו' אירייתא היא שלום דכתיב ה' וכל נתיבותיה שלום וקרח אתא לאפגמא שלום דלעילה ותתא. בגין כך אתעניס הוא מעילה ותתא:

(ג) ויקומו לפני משה וגו' נשיאי עדה קראי מועד אנשי שם. א"ר שמעון קראי כתיב חסר יו"ד. מפני מה קראי. אלא הכי הוא מלכותא דארעא כעין חלכותא דרקיעא. ורוא דלא כל אינון כתיבן עלחין דשמה קדישא אתאחד צדו כללו זמנין מאתר דאקרי קדש. הו"ד מקראי קדש ואימתי בשעתא דמועד זמין בעלמא וכגונא דאינון כתרין עלחין זמנין מקדש עלאה הכי נמי קדש תתאה זמין לחילוי לאעשרא ולאעלא לכו. קדש עלאה ידעא קדש תתאה חכמת שלמה והכי נמי אימי זמנית לכל הילא. ואינון חילין כללו זמנין לאעשרא כהאי קדש תתאה בזמנא דמועד שריא בעלמא. וכגונא דחילא קיימין לעילא הכי נמי קיימי זמנן דעמא [דישראל] כגונא דילסו לתתא וע"ד חקין קראי מועד. ובגין דאינון לתתא קראי מועד חסר כתיב. דלא בשלימו יתיר אינון אנשי ש"ם ודאי ולא אנשי ה'. ודא הוא רזא בנקבו ש"ם יומת ואוקימנא. וע"ד חקרי הכא אנשי ש"ם ודאי. כיון דמאסרא דגבורה קא אחיין אנשי ש"ם אינון והא שבתא דילסון יתיר. אבל אינון נסלו לגרמייהו ואתאחדו במחלוקת.

בקר ויודע ה' את אשר לו וגו'. אמאי בקר. ואמאי קדוש ולא טהור. אלא אינון מסערא דטהור קא אחיין. וקדוש כהנא. אמר משה בקר דכדון כתרא דכהנא אתער בעלמא [כ] אי אתון כהני הא בקר. פלמו עבדו דבקר. וכדון ויודע ה' את אשר לו ואת הקדוש. את אשר לו סתם. דא ליואה. ואת הקדוש דא כהנא. כדון וסקריב אליו לית מאן דאבחין מלה אלא בקר. אי אתחזון לאשתארא בסער דינא בקר לא סביל לכו. דהא לאו זמניה הוא ואי תתחזון לאשתארא בחסד. הא זמניה הוא ותשתארו נביה ויקבל לכו. במאי בקטרת. דהא קטרת צמי לשושבין. לאתקשרא על ידיה ולאתקשרא בכלא מאן שושביןא. דא כהנא. ובגין כך והיה האיש אשר יבחר ה' הוא הקדוש ולא הסהור תרין דרגין אינון. קדוש וטהור. כסן קדוש לוי טהור. וע"ד הקדוש כתיב

ויפלו על פניהם ויאמרו אל אלהי הרוחות לכל בשר. תא חיי משה ואהרן מסרו גרמייהו למיתה. במאי. בגין דכתיב ויפלו על פניהם ויאמרו אל אלהי הרוחות. רוחות כתיב חסר וא"ו [ג] ובגין כך חילנא דמותא הוא. ובכל אתר

מראה מקומות ט' תלים ק"ס ט' משלי ג' א' דף קטו

דף הזהר

(א) מרת ומלכות קודש התחתון שנקראת ש"ם. וקודש העליון היינו חכמה: [כ] כתר כהונה היינו מרת האסד: [ג] וא"ו מרס: על עץ החיים מרת התפארת.

אמר נפילת אפים הוא למקום ההוא [ד] וע"כ אל אלהי. ושי"כ (ה) ואל זועם בבל יום. אלהי הרוחות. שהוא מקום צדור הנשמות של העולם. וכ"ל הנשמות שמה עולות ומשם באות [ה] .. ר' יוסי אמר אלהי הרוחות. זה הרוח והנשמה שהם ביד הקב"ה. והוא חס על האנשים שלא יאברו מעולם הזה ומעולם אחר. לפיכך אל אלהי הרוחות ככל בשר:

(ג) ותפתח הארץ את פיה וגו'. הקשה ר' אבא. כתוב ותפתח הארץ את פיה. וכתוב ויפתח ה' את פי האתון. למה נשתנה ארץ מאתון שלא כתוב בה ויפתח ה' את פי הארץ. אלא כאן גזר משה על פי הארץ. ופתחה ועשתה הארץ פקודת משה. ולא נאה לכתוב שהקב"ה עשה פקודתו. שהרי משה גזר ופקד ופצתה האדמה את פיה. וע"כ עשתה הארץ פקודתו. שכתוב ותפתח הארץ את פיה. אבל שם לא נמצא מי שגזר. אלא שרצון הקב"ה כך היה. וכיון שרצון הקב"ה היה כזה. כתוב ויפתח ה' את פי האתון. ממנו בא הדבר וממנו נמצא:

(ג) וירדו הם וכל אשר להם חיים שאולה. א"ל שמעון בוא וראה כל מי שהוא מצד הרין ודינים נאחזים בו. אינו נמחר עד שמעבירים ממנו השערות. וכאשר מעבירים ממנו השערות נמחר. ובוא וראה הלויים שבאים מזה צד הרין. לא נמחר עד שהעבירו מהם השערות. שכתוב וכה תעשה להם למהרם הזה עליהם מי חטאת והעבירו תער על כל בשרם .. א"ל יצחק גדול מכל הלויים היה קרח. שעשאו הקב"ה למטה כדמיון שלמעלה. וקראו קרח [ו] .. וכאשר ראה קרח ראשו בלי שערות. וראה לאהרן מתקשט בתבשומי מלכים. נהולול בעיניו וקנא לאהרן. א"ל הקב"ה אני עשיתי לך כדמיון שלמעלה. לא רצית להתעלות בעליונים. רד למטה והיה בתחתונים. שכתוב וירדו הם וכל אשר להם חיים שאולה. מהו שאול. ניהנם. ששם צועקים הרשעים ואין מי שמתרחם עליהם. ועתידים הם להחיות ולעלות. כאשר יעורר הקב"ה לעמו להחיות להם. שכתוב (ד) ה' ממת ומחיה מוריד שאול ויעל:

(ה) ויאמר משה אל אהרן קח את המחתה וגו'. רבי חייא פתח (ו) חמת מלך מלאכי מות ואיש חכם יכפרנה. כמה צריכים האנשים להשמר מעונותיהם ולהזהר במעשיהם. שהרי בהרבה זמנים העולם נדון. ובכל יום ויום המעשים במשקלת עולים ומשגיחים עליהם למעלה ונכתבים לפניהם. וכאשר מעשה האנשים אינם טובים לפני המלך. עולה הרוגו והרין נתעורר. ושי"כ חמת מלך מלאכי מות. וע"כ בכל יום ויום צריך האדם להזהר מחטאיו. ואיש חכם יכפרנה. בזמן ששרי הרין עומדים על העולם וחרון אף תולה. אם נמצא ברור הזה צדיק שנרשם למעלה. הקב"ה מביט בו ונשתכח הרוגו. משל למלך שרגו על עבדו. ושלח לקרות השר המעניש לעשות בו הרין. בין כך נכנס אהבה המלך ועמד לפניה. כשראה אותו המלך האירו פניו. התחיל זה אהב המלך לדבר

מקום נפילת אפים הוא למקום ההוא [ד] וע"כ אל אלהי. ושי"כ (ה) ואל זועם בבל יום. אלהי הרוחות. שהוא מקום צדור הנשמות של העולם. וכ"ל הנשמות שמה עולות ומשם באות [ה] .. ר' יוסי אמר אלהי הרוחות. זה הרוח והנשמה שהם ביד הקב"ה. והוא חס על האנשים שלא יאברו מעולם הזה ומעולם אחר. לפיכך אל אלהי הרוחות ככל בשר:

(ג) ותפתח הארץ את פיה וגו'. הקשה ר' אבא. כתוב ותפתח הארץ את פיה. וכתוב ויפתח ה' את פי האתון. למה נשתנה ארץ מאתון שלא כתוב בה ויפתח ה' את פי הארץ. אלא כאן גזר משה על פי הארץ. ופתחה ועשתה הארץ פקודת משה. ולא נאה לכתוב שהקב"ה עשה פקודתו. שהרי משה גזר ופקד ופצתה האדמה את פיה. וע"כ עשתה הארץ פקודתו. שכתוב ותפתח הארץ את פיה. אבל שם לא נמצא מי שגזר. אלא שרצון הקב"ה כך היה. וכיון שרצון הקב"ה היה כזה. כתוב ויפתח ה' את פי האתון. ממנו בא הדבר וממנו נמצא:

(ג) וירדו הם וכל אשר להם חיים שאולה. א"ל שמעון בוא וראה כל מי שהוא מצד הרין ודינים נאחזים בו. אינו נמחר עד שמעבירים ממנו השערות. וכאשר מעבירים ממנו השערות נמחר. ובוא וראה הלויים שבאים מזה צד הרין. לא נמחר עד שהעבירו מהם השערות. שכתוב וכה תעשה להם למהרם הזה עליהם מי חטאת והעבירו תער על כל בשרם .. א"ל יצחק גדול מכל הלויים היה קרח. שעשאו הקב"ה למטה כדמיון שלמעלה. וקראו קרח [ו] .. וכאשר ראה קרח ראשו בלי שערות. וראה לאהרן מתקשט בתבשומי מלכים. נהולול בעיניו וקנא לאהרן. א"ל הקב"ה אני עשיתי לך כדמיון שלמעלה. לא רצית להתעלות בעליונים. רד למטה והיה בתחתונים. שכתוב וירדו הם וכל אשר להם חיים שאולה. מהו שאול. ניהנם. ששם צועקים הרשעים ואין מי שמתרחם עליהם. ועתידים הם להחיות ולעלות. כאשר יעורר הקב"ה לעמו להחיות להם. שכתוב (ד) ה' ממת ומחיה מוריד שאול ויעל:

(ה) ויאמר משה אל אהרן קח את המחתה וגו'. רבי חייא פתח (ו) חמת מלך מלאכי מות ואיש חכם יכפרנה. כמה צריכים האנשים להשמר מעונותיהם ולהזהר במעשיהם. שהרי בהרבה זמנים העולם נדון. ובכל יום ויום המעשים במשקלת עולים ומשגיחים עליהם למעלה ונכתבים לפניהם. וכאשר מעשה האנשים אינם טובים לפני המלך. עולה הרוגו והרין נתעורר. ושי"כ חמת מלך מלאכי מות. וע"כ בכל יום ויום צריך האדם להזהר מחטאיו. ואיש חכם יכפרנה. בזמן ששרי הרין עומדים על העולם וחרון אף תולה. אם נמצא ברור הזה צדיק שנרשם למעלה. הקב"ה מביט בו ונשתכח הרוגו. משל למלך שרגו על עבדו. ושלח לקרות השר המעניש לעשות בו הרין. בין כך נכנס אהבה המלך ועמד לפניה. כשראה אותו המלך האירו פניו. התחיל זה אהב המלך לדבר

מראה מקומות (ה) תלים (ו) דף קס: (ז) ויקרא עט. (ד) שמואל א' ב' (ה) דף קנ: ו' פשלי פ"א

זו הזהר

[ד] פ"י בכוונה של מסירת הנפש כמש"כ אליך ה' נפשי אשא: [ה] פ"י שזה מדרו התחתון ששם מתגלות הנשמות להופיע בזה העולם וזהו שאמר ומתמן אחיון היינו מן עולם המלכות שער התחתון הנקרא שער צדק: [ו] על שם קריחת השערות המרכז על ביטול הדינים. כמו שנכתב בזהר הפסוק ואיש כי ימרש ראשו קרח הוא פהור הוא:

לאסחתי צדיק. ומלכא חדי. לבתר כד אתא סנסינר
חזא אנפוי דמלכא חדאן. אסתלק ואויל ליה ולא עבדי
דינא. וכדין הסוא רחמא בעי למלכא על עבדוי ומכסר
להו ובגין קך ואיש חכס יכפרנה. אף הכא כד חמא חסס
דרגוזא הסו תלי. מיד ויאמר חסס אל אסרן. בגין
דאישו שושבינא דמסרוימא [ז] וקפרת לא סלקא אלא
בידוי. דאישו אסני שלמא בעלמא וקסיר קסרא דמסימנא.
קפרת סא אוקמוס חדוותא דעילא ותמא. קסרא
דמסימנא. וסליקו דרגוזא. ספ"ד (ח) שמן וקפרת ושמח
לב. וכדין ואיש חכס יכפרנה. ינק ידמי לססא רגוזא.
ורחמין חספין:

(ז) ויקח אסרן כאשר דבר חסס וידן אל תוך סקסל
וסהה סהל סנגף בעס ויתן את סקפרת וגו'.
א"ר אלעזר קפרת דאיש פנימאס. וכל מאי די
בדא לכסא אסמסר. וע"כ ויקח אסרן וגו' ויתן את הקפרת.
דאיש פנימאס רחא דכסא כדון ויכפר על העס.
ייעמד בין המתים ובין החיים. בין חילנא דחיי ובין חילנא
דמותא. כדון ימינא קריב דא בדא ותעלר סמנפס.
וכאס חולקא דכסא. דכסא אית ליה חילנא לעילא ואית
ליה חילנא לתמא. וסוא גריס שלמא לעילא ותמא. ובכל
זמנא שמאלא פלח לימינא. ספ"ד וילוו עליך וישרתוך.
וימינא בשמאלא משתכחי במקדש:

(ז) ויעמד בין המתים ובין החיים ותעצר סמנפס. א"ר
יוסי לית תבירו לסקרא אחרא בר
קפרת. דלית לך מלס חציבא קמי קב"ס כקפרת. וקיימא
לבסלא חסין ומלין ציטין מצינא. רחא ועסא
דקפרת דעבדי צני נסא צססא עובדא איהו מצבל [ח]
כל שכן קפרת. ומלס דא גורס קיימא קמי קב"ס. דכל מאן
דאסתכל וקרי בכל יומא פרשתא דקפרת. יסתויז מכל מלין
ציטין ומרשין דעלמא. ומכל פנעיס ציטין. ומסרהורא
ציטא. ומדינא ציטא ומותנא. ולא יתוק כל הסוא יומא.
דלא יכיל סקרא אחרא לשלמא עליה ואלספריך דיכוון ציס.
א"ר שמעון ר' צני נסא סוא ידעני כמה עילאס איהו
גובדא דקפרת קמי קב"ס סוא עילי כל מלס ומלס
זניס. וסוא סלקי לס עפרס על רישיהו ככתרא
דכסא. ומא דאסתכל ציס צני לאסתכלא עובדא דקפרת
ואי יכוון ציס בכל יומא. אית ליה חולקא צסאי עלמא ובעלמא
דאסי. ויסתלק מותנא מניס ומעלמא וסתויז מכל דינין
דאסי עלמא. מספרין ציטין. מדינא דניסס ומדינא דמלכו
אחרא [ט].. (ד) מה כתיב בראסרן ויעמד בין המתים ובין
סחייס ותעלר סמנפס. דכפית ליה למלך היזות דלא
יכיל לשלמאס כלל ולא למעבד דינא. סימנא דא אסמסר צידנא.
די בכל אסר דקאמרי ככוונס ורעותא לבצא עובדא דקפרת
דלא שלמא מותנא צססא אסר ולא יתוק ולא יכלין
סאר עמין לשלמאס על ססוא אסר.. תא חזי סאי מאן
דדינא דריף אצתריס. אלספריך להאי קפרת ולסאצא קמי
מאריס. דסא סינע איהו לאסתלקא דינין מניס. וצסאי דא
מסתלקין מניס. אי סוא רגיל צסאי לאדכרא תרין זמנין
ציומא

טראה מקומות (ז) פסלי כ"ז (ז) דף קפז: (ז) ויקבל ר"ח. (ז) ס ע"ס.

דן הודר

לדבר עמו. והמלך שמח. אחרי כן כשבא שר העונשין
וראה פני המלך שמחים. נסתלק והולך לו ואינו עושה
הדין. ואז אהב ההוא מבקש למלך על עבדו ומכפר לו
המלך. ולפיכך ואיש חכם יכפרנה. אף כאן כשראה משה
החרון אף שה' תולה. מיד ויאמר משה אל אהרן. משום
שהוא שושבין של השכינה [ז] וקפרת אין עולה אלא
בידו. שהוא מרבה שלום בעולם ומקשר קשר האמונה.
קפרת הרי ביארו שהיא שמחה שלמעלה ושלמטה. קשר
האמונה. והסתלקות החרון. וס"כ (ח) שמן וקפרת יסמח
לב. ואז ואיש חכם יכפרנה. ינקא ויטהר לחרון ההוא.
ורחמים נתעורר:

(ז) ויקח אהרן כאשר דבר משה ויידן אל תוך הקהל
והנה החל הנגף בעם ויתן את הקפרת וגו'.
א"ר אלעזר קפרת שהיא עבודה פנימיות. וכל מה שהוא
בסוד נמסר לכהן. וע"כ ויקח אהרן וגו' ויתן את הקפרת.
שהיא פנימיות סוד בחינת הכהן. או ויכפר על העס.
וייעמד בין המתים ובין החיים. בין עין החיים ובין עין
המות. או הקריב כח בחי' הימין זה בזה ותעצר סמנפס.
אשרי חלקו של הכהן. שהכהן יש לו כח למעלה ויש
לו כח למטה. ורוא גורם שלום למעלה ולמטה. ובכל
זמן השמאל משרת להימין. וס"כ וילוו עליך וישרתוך.
והימין עם השמאל היו נמצאים במקדש:

(ז) ויעמד בין המתים ובין החיים ותעצר סמנפס. א"ר
יוסי אין דבר מבטל לצד המומאה כמו
קפרת. שאין קך דבר חביב לפני הקב"ה כקפרת. ועומדת
לבטל כשפים ודברים רעים מביית. שהרי ר"ח ועשן מיני
קפרת שעושים אנשים יש כח בזה לבטל דברים רעים [ח]
כל שכן הקפרת. ודבר זה גזור מלפני הקב"ה. שכל מי
שמכוון וקורא בכל יום פרשת הקפרת. ינצל מכל דברים
רעים וכשפים שבעולם. ומכל פנעיס רעים. ומהרהור
רע. ומדין רע וממיתה. ולא ינוק כל היום ההוא.
שלא יוכל צד המומאה לשלט עליו. וצריך שיכוון באמירתו.
א"ר שמעון אם היו יודעים האנשים כמה הוא חשוב
מעשה הקפרת לפני הקב"ה. היו נוטלים כל תיבה ותיבה
ממנו. והיו מעלים לה להיות עשרה על ראשם ככתר של
זהב. ומי שעוסק באמירתו צריך להבין במעשה הקפרת.
ואם יכוון בו בכל יום. יש לו חלק בעולם הזה ובעולם
הבא. ויבטל מיתה ממנו ומן העולם. וינצל מכל דין
שבעולם הזה. מצדדים רעים. מדין גיהנם ומדין מלכות
אחר [ט]. (ז) מה כתוב באהרן ויעמד בין המתים ובין
החיים ותעצר סמנפס. שהכניע לו למלאך המות שלא
יוכל לשלט ככל ולא לעשות דין. סימן זה נמסר בידינו.
שבכל מקום שאומרים בכוונה ורצון הלב מעשה הקפרת.
אין מיתה שולטת במקום ההוא ולא ינוק. ולא יוכלו
שאר עמים לשלוט על מקום ההוא. בוא וראה כל מי
שהדין רודף אחריו. נצרך לקפרת הזה ולשוב לפני
רבנו. שהרי זה מסייע לסלק הדינים ממנו. ובה וראי
מסתלקים ממנו. אם הוא רגיל בזה להזכירו שני פעמים
ביום

[ז] שושבין שלה חיינו שעבודתו וקדושתו משפיע עליה הארה מסתתרת ונסתלק לא את הדין. וזה ענין ויתן דלעילא הנעשה ע"י
השושבין: [ח] שיש כמה מיני רפואות לרפואת תחלואי הנגף או תחלואי הנפש מהחידקות רוחות רעים ע"י עישון של הקפרת
מיני עשבים: [ט] פ"י עול מלכות וז"ש ע"י:

ביום בבקר ובערב, שכתוב קמרת סמים בבקר בבקר, וכתוב בין הערבים יקמרתנה, זה הוא קיום העולם תמיד, שכתוב קמרת תמיד לפני ה' לדורותיכם, ודאי הוא קיום העולם שלמטה, וקיום העולם שלמעלה, ובמקום ההוא שלא נזכר בכל יום מעשה הקמרת, דינין שלמעלה שורין בו, והרבה מיני סתות בו, ועמים אחרים שולטים עליו, ושי"כ קמרת תמיד לפני ה', תמיד הוא קיים לפני ה', יותר מכל עבודות אחרות חביב הוא מעשה הקמרת, שהוא יקר וחביב לפני הקב"ה יותר מכל עבודות ומעשים שבועולם, ואף שתפלה היא טובה מהכל, מ"מ מעשה הקמרת יקר וחביב לפני הקב"ה יותר, בוא וראה מה בין תפלה לעבודת הקמרת, תפלה נתקנה תחת הקרבנות שהקריבו ישראל, וכל אותן הקרבנות שהקריבו ישראל אין הם חשובים בקמרת, ועוד מה בין זה לזה, אלא התפלה היא תיקון לתקן מה שנצרך, קמרת פועל יותר, מתקן ומקשר קשרים ופועל הארה יותר מהכל, ומה היא פועלה היתרה, שמעביר הוזהר ומנקה אויר המשכן, והכל מאיר ונתתקן ונתקשר כאחד, וע"כ נצרך להקדים מעשה הקמרת לתפלה בכל יום יום, להעביר הוזהר מן העולם שהוא תקן של הכל [י] כדמיון קרבן החביב ההוא שבחר בו הקב"ה:

6 וישב אהרן אל משה אל פתח אהל מועד והמנפה נעצרה, א"ר פנחס פעם אחת הייתי מהלך בדרך, ופגעתי בו באליהו, אמרתי לו יאמר לי אדון דבר המועיל לבריות, אמר לי חקה גור הקב"ה, ונכנסו אז לפניו כל המלאכים הממונים להוכיח חמאי האנשים, אשר בעת שיזכרו האנשים את הקרבנות שצוה משה, וישים לבו ורצונו בהם, שכל המלאכים יזכירו אותו לטוב, ועוד כוונן שיקרה מיתה באנשים, חקה נגזרה וברחו נברו על כל חילות השמים, שאם יכנסו בניו בארץ בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, ויאמרו כרצון הנפש והלב ענין קמרת הסמים שהי' להם לישראל, יתבטל המיתה מהם, א"ר יצחק בוא וראה מה כתוב, ויאמר משה אל אהרן קח את המחתה ותן עליה אש מעל המזבח ושים קמרת, אמר לו אהרן למה אמר כי יצא הקצף מלפני ה' וגו', מה כתוב וירץ אל תוך הקהל והנה החל הנגף בעם, וכתוב ויעמוד בין המתים ובין החיים ותעצר המנפה, לא יבול מלאך המשיחית לשלוט ונתבטלה המיתה:

סג"ה למנפה רח"ל

רבי אחא הלך לכפר טרשא, ויבא אל בית מלוגו, היו מלחשים אודותו כל בני העיר ואמרו, אדם גדול בא לכאן נלך אצלו, באו אליו ואמרו לו, האניך רואן אדון על אברותינו, אמר להם מה זאת, אמרו לו כי זה ימים שבא המות לעיר, וכל יום מתחזק ולא מתבטל, אמר להם נלך לבית הכנסת ונבקש רחמים מלפני הקב"ה, כשבקשו ללכת באו אחרים ואמרו פלוני ופלוני

מראה מקומות 6 ויל ק:

ביומא בלפרא וברמאש דכתיב קמרת סמים בבקר בבקר, וכתיב בין הערבים יקמרתנה, וזה איש קיומא דעלמא תדיר דכתיב קמרת תמיד לפני ה' לדורותיכם, ודאי הוא קיומא דעלמא דלתתא וקיומא דעלמא דעילא ובהסוד אחר דלא אדכר בכל יומא עובדא דקמרת דינין דלעילא שריין ביה, ומתנין סג"ה ביה, ועמין אחרנין שלשין עליה הס"ד קמרת תמיד לפני ה', תמיד איש קיומא לפני ה' יתיר מכל פלחנין אחרנין חביבא איש עובדא דקמרת, דהוא יקר וחביב קמי קב"ה יתיר מכל פלחנין ועיבדין דעלמא, ואע"ג דללותא איש מעליא מכלא, עובדא דקמרת הוא יקר וחביב קמי קב"ה יתיר, תא חזי מאי בין ללותא לעובדא דקמרת, ללותא אתקינו לה באתר דקרבנין דהו' עבדין ישראל, וכל אינין קרבנין דהו' עבדין ישראל לאו אינון חשיבין כקמרת, ותו מאי בין האי להאי אלא ללותא איש תקונא לאתקנא מאי דלפנין, קמרת עבדי יתיר, מתקן וקסיר קסרין ועבדי כהירו יתיר מכלא ומלן אישו, דלעבר יוהמא ודרכי משכנא וכלא אתהסיר ואתתקן ואתקשר כחדא, וע"ד צפיין לאקדמא עובדא דקמרת ללותא בכל יומא יומא דלעברא ויוהמא מעלמא דלויס תקונא דכלא [י] כגונא דהסוד קרבנא חביבא דאתרעני ביה קב"ה:

א) וישב אהרן אל משה אל פתח אהל מועד והמנפה נעצרה, א"ר פנחס זמנא חדא הוינא אזלי באורחא וערעית ביה באליוסו אמינא ליה לימא לי מר מלה דמעלי לבדייתא, אמר לי קייס גור קב"ה, ועאלו קמיה כל אלין מלאכיא דמתקן לאדכרנא חובי דבני נשא, די בעדנא דידכרון בני אנשא קרבניא דמי חסא, וישוי לביו ורעותיה כבו דכלהו ידכרון ליה לשב, ועוד בעדנא דיערע מותנא בבני אנשא קימא אתגור וכוונא לעבר על כל חילא דשמיא, דאי ייעלון צנוסי בלרעא בבתי כנסיות ובבתי מדרשות וימרון ברעות נפשא ולבא ענינא דקמרת בוסמין דהו' לבו לישראל יתבטל מותנא מניסיו, א"ר יתקן תא חזי מאי כתיב, ויאמר משה אל אהרן קח את המחתה ותן עליה אש מעל המזבח ושים קמרת, אמר ליה אהרן אחאי אמר כי ילא סקף מלפני ה' וגו', מאי כתיב וירץ אל תוך הקהל והנה החל הנגף בעם וכתיב ויעמוד בין המתים ובין החיים ותעצר המנפה, לא יבול מלאך המשיחית לשלוט ונתבטלה המיתה:

סג"ה למנפה רח"ל

רבי אחא אזלי לכפר טרשא, אמר לגבי אושפיזיה, לחישו עליה כל בני משה ואמרו, נברא רבא אמר הכא ניזיל לגביה, אמו לגביה ואמרו ליה, לא חס מר על אוכדנא, אמר לבו חסו, אמרו ליה דאיש שבסע יומין דשאריו מותנא בפתא, וכל יומא אתתקן ולא אתבטל, אמר לבו ניזיל לגבי כניסתא וכתב רחמי מן קדס קב"ה, עד דהו' אזלי אמו ואמרו פלוני ופלוני

דיו הזהר

א) היינו כח רוח המומאה המתפשט בעולם שהוא מקור כל מיני נהומא הנקראים, מוקרובים ובקצילין, המלאים כל מקום וי נקי ומביאים כל מיני חלאים רעים על האנשים, ואף שהם בריות קטנות מאד שאינן נראות לעין אלא באמצעות כלי סגור הראות, מ"מ מן מלאות ארס נורא וחזק תריבה מיניה, וכח הקשרת לכלל אותן, והרומאים שאין אומרים קמרת ויין להם עצה לבטל אותו הוזהר אלא ע"י חומץ הקרבולי:

ופלוגי מיתו ופלוגי נוסים למות. אמר לכו רבי אחא לית עדנא לקיימא סבי דשעתא דחיקא. אבל אפרישו מנכון ארבעין צבי נשא מאינון דוכאין יתיר עשרה עשרה לארבעה חולקין. ואכל עמכון. עשרה עשרה להיבצ זוויתא דמתא. ואמרו ברעוה נפשונו ענינא דקשרת בוסחין. דקצ'ס יסב למשה וענינא דקרבנא עמיס. עבדו כן סלת זמנין. ואעברו כל מתא לארבע זוויתא וכוון אמרין כן. לבתר אמר לכו גיזיל לאינון דאושטו למימא. אפרישו יתסון מנייכו לבתסון ואמרו דקין. וכד תסימו סימרון אלין פסוקא ויאמר משם אל אסרן קח את המחסה וכן עליה אל וגו' ויקח אהרן וגו'. ויעמד בין המתים וגו'. עבדו כן ואכתביל מותנא מנייכו. כד אדמוך רבי אחא שמע דאמרי ליה עבדמ דא עבד דא. ואל ואימא לון דחזרון בתשובה דחייבין אינון קמאי. קס ואחור לכו בתשובה שלימתא וקבילו עלייהו דלא תבטלון מאורייתא לעלם. ואחליפו שמה דקרתא וקארונו לה מתא מחסיא.

(א) ועבד הלוי הוא את עבודת אהל מועד וגו'. א"ר אלעזר בוא וראה עולם התחתון בהתנלות הוא. והוא התחתלת הכל בעליית המדרגות. כמו שהחכמה העליונה היא התחתלת הכל. כמו כן עולם התחתון חכמה הוא. והוא התחתלת הכל. ולפיכך נקרא את"ה לפי שהוא שומרה ונגלה [א] ועולם העליון נקרא יוכל נקרא ה"א. שכל עניניו בהסתר הם. וסוד הדבר נרמז בלאה שכתוב וישכב עמה בלילה הוא. ועל כן כתוב ועבד הלוי הוא. בשביל להמשיך ממנו ברכות לכל. ה"א עולם העליון שנסתר תמיד. כ' אבא אמר ועבד הלוי הוא. בוא וראה כאשר ברא הקב"ה את העולם. באותה שעה שנצרך יום השביעי להתקדש. היו יוצאים הרוחות של השדים לבקור את נפשות. ונתקדש היום ולא נבראו. ונשאר העולם כמו בפגם ובחסרון מן המלאכה. כיון שנתקדשו ישראל ונשתלמו במדרגותיהם. ונמצאו הלוים בצד השמאל. אז נשתלם אותו הפגם של העולם שבצד השמאל. וע"כ צריכים הלוים להטהר. ואז הכל נכלל בימין. והעולם אינו פגום. ולפיכך כתוב ועבד הלוי הוא. הוא השלים לצד שמאל. הוא השלים פגם העולם ואפילו אותו צד צפון שנשאר חסר בעולם. כאשר ברא הקב"ה את העולם. הלוי עם הארון השלים לכל. מה עם הארון. במשא ההוא שהיו נושאים במשכן. נשלם כל פגם ההוא על ידיהם. הוא למעלה לשמאל. והוא נכלל בימין [ב] בוא וראה אלמלא לא נמצא הדין בעולם. לא היו יודעים האנשים אמונה העליונה. ולא היו עוסקים האנשים בתורה. ולא היו מקיימים מצות התורה. עבודה שלמה להמצא בעולם לפני מלך הקדוש מי היה עושה לו. הרי אמר שזה גורם הלוים. ועוד ועבד הלוי הוא כמש"כ [ג] כי ה' הוא האלהים. הוא משלים השלמות להיות הכל אחד. הוא פושט יד

ופלוגי מיתו ופלוגי נוסים למות. אמר לכו רבי אחא לית עדנא לקיימא סבי דשעתא דחיקא. אבל אפרישו מנכון ארבעין צבי נשא מאינון דוכאין יתיר עשרה עשרה לארבעה חולקין. ואכל עמכון. עשרה עשרה להיבצ זוויתא דמתא. ואמרו ברעוה נפשונו ענינא דקשרת בוסחין. דקצ'ס יסב למשה וענינא דקרבנא עמיס. עבדו כן סלת זמנין. ואעברו כל מתא לארבע זוויתא וכוון אמרין כן. לבתר אמר לכו גיזיל לאינון דאושטו למימא. אפרישו יתסון מנייכו לבתסון ואמרו דקין. וכד תסימו סימרון אלין פסוקא ויאמר משם אל אסרן קח את המחסה וכן עליה אל וגו' ויקח אהרן וגו'. ויעמד בין המתים וגו'. עבדו כן ואכתביל מותנא מנייכו. כד אדמוך רבי אחא שמע דאמרי ליה עבדמ דא עבד דא. ואל ואימא לון דחזרון בתשובה דחייבין אינון קמאי. קס ואחור לכו בתשובה שלימתא וקבילו עלייהו דלא תבטלון מאורייתא לעלם. ואחליפו שמה דקרתא וקארונו לה מתא מחסיא.

(א) ועבד הלוי הוא את עבודת אהל מועד וגו'. א"ר אלעזר בוא וראה עולם התחתון בהתנלות הוא. והוא התחתלת הכל בעליית המדרגות. כמו שהחכמה העליונה היא התחתלת הכל. כמו כן עולם התחתון חכמה הוא. והוא התחתלת הכל. ולפיכך נקרא את"ה לפי שהוא שומרה ונגלה [א] ועולם העליון נקרא יוכל נקרא ה"א. שכל עניניו בהסתר הם. וסוד הדבר נרמז בלאה שכתוב וישכב עמה בלילה הוא. ועל כן כתוב ועבד הלוי הוא. בשביל להמשיך ממנו ברכות לכל. ה"א עולם העליון שנסתר תמיד. כ' אבא אמר ועבד הלוי הוא. בוא וראה כאשר ברא הקב"ה את העולם. באותה שעה שנצרך יום השביעי להתקדש. היו יוצאים הרוחות של השדים לבקור את נפשות. ונתקדש היום ולא נבראו. ונשאר העולם כמו בפגם ובחסרון מן המלאכה. כיון שנתקדשו ישראל ונשתלמו במדרגותיהם. ונמצאו הלוים בצד השמאל. אז נשתלם אותו הפגם של העולם שבצד השמאל. וע"כ צריכים הלוים להטהר. ואז הכל נכלל בימין. והעולם אינו פגום. ולפיכך כתוב ועבד הלוי הוא. הוא השלים לצד שמאל. הוא השלים פגם העולם ואפילו אותו צד צפון שנשאר חסר בעולם. כאשר ברא הקב"ה את העולם. הלוי עם הארון השלים לכל. מה עם הארון. במשא ההוא שהיו נושאים במשכן. נשלם כל פגם ההוא על ידיהם. הוא למעלה לשמאל. והוא נכלל בימין [ב] בוא וראה אלמלא לא נמצא הדין בעולם. לא היו יודעים האנשים אמונה העליונה. ולא היו עוסקים האנשים בתורה. ולא היו מקיימים מצות התורה. עבודה שלמה להמצא בעולם לפני מלך הקדוש מי היה עושה לו. הרי אמר שזה גורם הלוים. ועוד ועבד הלוי הוא כמש"כ [ג] כי ה' הוא האלהים. הוא משלים השלמות להיות הכל אחד. הוא פושט יד

מראה מקומות א' וי"א קד' ט דף קפח. ג דברים ד

זו הזהר

[א] פי' סוד מלכות ספירה התחתונה שהיא בבחי' נשמת לעולם העשיה נקראת שמה. עלמא דאתגליא. חכמה שלמה. ושייך בה הלשון את"ה. לנכח. וסוד הבינה שהיא בבחי' נשמה לעולם הבריאה נקראת יוכל. עלמא דאתבסמא. ושייך בה הלשון הו"א. נסתר. ועבודת הלוי היא להמשיך ברכות והשפעות מעלמא דאתבסמא לכל עלמין שלמה הימנה. וע"ז נאמר ועבד הלוי הו"א. שתיבת הו"א שגראית מיותר מרוב על כונה זו: [ב] פי' שמכאן עוד כונה בתיבת הו"א לשון נסתר לדמיון שהלוי הוא לעילא לשמאל. פי' שמקור שורש הלוי למעלה הוא מפרד הדין. והו"א אתבביל בימינא. פי' שעבודת הלוי תגרום שהשמאל יהי נכלל בימין ויניח שהריינים יסתקנו בהתסרים. ולא יתנו וריינים תגלילים כלל רק יתנו נכסים ומבטלים בהתסרים להסתקן. ובשביל זה כתוב הו"א לשון נסתר בעבודת הלוי:

לְקַבֵּל לַכִּנְסַת יִשְׂרָאֵל, כְּמִשְׁכֵּי שְׂמָאלוֹ תַּחַת לְרֹאשֵׁי, בִּשְׂבִי
לְחֹבֵר וְיוֹנֵה הָעוֹלָמוֹת יַחַד, מִי מַעֲוֹרֵר הָאֵהָבָה, הוּא אוֹמֵר
הוּא, וְעוֹד הוּא כְּמִשְׁכֵּי הוּא עֵשְׂנוּ וְלוֹ אֶנְחֵנוּ עִמּוֹ, לְפִיכָךְ
הוּא לִמְסָה הוּא לְמַעֲלָה, הוּא נִגְלָה הוּא נִסְתָּר, הוּא
הָאֱלֹהִים, ר' יִצְחָק אָמַר עֲתִיד הַקְּבִי' לְהַאֲוִיר לְהַלְבִּנָּה
כְּאוֹר הַשֶּׁמֶשׁ, וְאוֹר הַשֶּׁמֶשׁ יִהְיֶה נִכְפָּל עַל אֶחָד שְׁבַע
פְּעָמִים, זש"כ (ב) וְהָיָה אוֹר הַלְבִּנָּה כְּאוֹר הַחֹמֶה וְגו',
וְכָתוּב לֹא יָבֹא עוֹד שֶׁמֶשׁ וְיִרְחָד לֹא יֵאֻסֵּף וְגו', וְכָתוּב
(ג) לֹא יִהְיֶה לָךְ עוֹד הַשֶּׁמֶשׁ לְאוֹר יוֹמָם וְגו', וְהִי לָךְ
ה' לְאוֹר עוֹלָם וְאֵלֶיךָ לְתַפְאֶרְתְּךָ, בְּרוּךְ הוּא לְעוֹלָם
אָמֵן וְאָמֵן:

לְקַבֵּל לַכִּנְסַת יִשְׂרָאֵל, כְּדִ' שְׂמָאלוֹ תַּחַת לְרֹאשֵׁי, בִּנְיָן
לְחֹבֵר וְיוֹנֵה כְּחֹדָל, מֵאֵן אֶתְעַר רְמִימּוֹתָ, הוּא אוֹמֵר
הוּא הוּא הוּא כְּדִ' הוּא עֵשְׂנוּ וְלוֹ אֶנְחֵנוּ עִמּוֹ, בְּנִי
הוּא לְתַתָּא הוּא לְעִילָא, הוּא אֶתְגַּלִּיָּא הוּא סִתִּים הוּא
סִתִּים, ר' יִצְחָק אָמַר זְמִין קְבִי' לְאֶהֱבָרָ לְסִיכָרָ
כְּסִיכָרָ דְּשִׁמְשָׁא, וְסִיכָרָ דְּשִׁמְשָׁא יֵשֵׁא עַל חַד שְׁבַע
זְמִינִין, הִסִּיד (ב) וְסִיכָרָ אוֹר הַלְבִּנָּה כְּאוֹר הַחֹמֶה וְגו',
וְכָתוּב לֹא יָבֹא עוֹד שֶׁמֶשׁ וְיִרְחָד לֹא יֵאֻסֵּף וְגו', וְכָתוּב
(ג) לֹא יִהְיֶה לָךְ עוֹד הַשֶּׁמֶשׁ לְאוֹר יוֹמָם וְגו', וְסִי לָךְ
סִי לְאוֹר עוֹלָם וְאֵלֶיךָ לְתַפְאֶרְתְּךָ, בְּרוּךְ הוּא לְעוֹלָם
אָמֵן וְאָמֵן:

פרשת חקת

(ג) וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה וְאֵל אַהֲרֹן לֵאמֹר זֹאת חֻקַּת
הַתּוֹרָה וְגו', ר' יוֹסִי פֶתַח (ד) וְזֹאת הַתּוֹרָה
אֲשֶׁר שָׁם מֹשֶׁה לְפָנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל, בּוֹא וּרְאֵה דְבָרֵי הַתּוֹרָה
קְדוּשִׁים הֵם, עֲלִיּוֹנִים הֵם, מְתוּקִים הֵם, כְּמוֹ שְׁכָתוּב
הַנְּחֻמִּים מִזֶּה וּמִפֵּן רַב וּמְתוּקִים מִדְּבַשׁ וְגו', מִי שֶׁעָמְלוּ
בַּתּוֹרָה כְּאִלּוּ עָמַד כָּל הַיּוֹם עַל הָרַי וּמִקְבֵּל הַתּוֹרָה,
זש"כ (ה) הַיּוֹם הַזֶּה נִתְּנָה לָעָם, זֶה בִּיאָרוֹ הַחֲבָרִים,
כְּהוּב כָּאֵן זֹאת חֻקַּת הַתּוֹרָה, וְכָתוּב וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר
שָׁם מֹשֶׁה וְגו', מִה בֵּין זֶה לְזֶה, אֵלֶּא מִדּוּ עֲלִיּוֹן הוּא
וְכך לְמַדְנָה, וְזֹאת הַתּוֹרָה, לְהִרְאוֹת הַכֹּל בִּיחּוּד אֶחָד,
לְהַכְלִיל הַשְׂכִּינָה בַּהֲקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַמְצֵא הַכֹּל אֶחָד,
לְפִיכָךְ כָּתוּב וְזֹאת הַתּוֹרָה (ו) לְמַה תּוֹסֶפֶת וְאִי, אֵלֶּא
כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ לְהִרְאוֹת שֶׁהַכֹּל אֶחָד בְּלִי פְרִידָה, וְזֹאת כָּלָּה
וּפְרָט כְּאֶחָד בַּחֲנִינָה זָכַר וְכָח, נִקְבָּה, וּלְפִיכָךְ כָּתוּב וְזֹאת
הַתּוֹרָה וְדָאִי, אֲבָל זֹאת בְּלִי תּוֹסֶפֶת וְאִי חֻקַּת הַתּוֹרָה
וְדָאִי וְלֹא הַתּוֹרָה (ז) דִּינָה שֶׁל תּוֹרָה נִזְרָת הַתּוֹרָה --
לְפִיכָךְ וְזֹאת הַתּוֹרָה מִרְמֵנוּ עַל שֶׁהוּא כְּמִשְׁכֵּי בִיחּוּד אֶחָד
בִּיחּוּד שְׁלֵם, כּוֹלֵל בַּחֲנִינָה זָכַר וְכָח, נִקְבָּה (ח), וְזֹאת
הַ בְּלִבְרָה, וְעִיז מִרְמֵנוּ זֹאת חֻקַּת הַתּוֹרָה:

(ג) וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה וְאֵל אַהֲרֹן לֵאמֹר זֹאת חֻקַּת
הַתּוֹרָה וְגו', ר' יוֹסִי פֶתַח (ד) וְזֹאת הַתּוֹרָה
אֲשֶׁר שָׁם מֹשֶׁה לְפָנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל, תָּא חוּי מִלֵּין דְּלוֹרִייתָא
קְדִישִׁין אִינוּן, עֲלִינִין אִינוּן, מְתִיקִין אִינוּן, כְּמִשְׁכֵּי דְכִתִּיב
הַנְּחֻמִּים מִזֶּה וּמִפֵּן רַב וּמְתוּקִים מִדְּבַשׁ וְגו', מֵאֵן דְּלִשְׁתַּדֵּל
בְּלוֹרִייתָא כְּאִלּוּ קִאִים כָּל יוֹמָא עַל פּוֹרָא דְסִינִי וְקִבִּיל דְּלוֹרִייתָא
הִסִּיד (ה) הַיּוֹם הַזֶּה נִתְּנָה לָעָם, וְהָא אֲוִקְמוּסָה חֲבָרִי
כְּתִיב כֵּכָא זֹאת חֻקַּת הַתּוֹרָה, וְכָתִיב וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר
שָׁם מֹשֶׁה וְגו', מֵאִי בֵּין הָאִי לְהָאִי, אֵלֶּא רֹא עֲלֵאָה הוּא
וְסִי אֲוִלִּיפֶנָּה, וְזֹאת הַתּוֹרָה, לְאֶחְזָאָה כָּלָה בִּיחּוּדָא חַד,
לְאֶחְלָלָה כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל בְּקִבְיָה לְאֶשְׁתַּכְחָא כָּלָה חַד,
בְּנִינִי כִךְ וְזֹאת הַתּוֹרָה (ו) אֲמֵי תּוֹסֶפֶת וְאִי, אֵלֶּא
הָא אֶתְמַר לְאֶחְזָאָה דְכָלָה חַד בְּלֹא פְרִידָה, וְזֹאת כָּלָה
וּפְרָט כְּחֹדָל דְכַר וְנוֹקְבָא, וְכִנְיָכ וְזֹאת הַתּוֹרָה
וְדָאִי אֶכָּל זֹאת בְּלֹא תּוֹסֶפֶת וְאִי חֻקַּת הַתּוֹרָה
וְדָאִי וְלֹא הַתּוֹרָה (ז) דִּינָה דְּלוֹרִייתָא גִּזְרָה דְּלוֹרִייתָא
בְּנִינִי כִךְ וְזֹאת הַתּוֹרָה מִרְמֵנוּ מִשְׁכֵּי בִיחּוּדָא חַד
בִּיחּוּדָא שְׁלֵם, כָּלָלָה דְכַר וְנוֹקְבָא (ח), וְזֹאת
הַ בְּלִבְרָה, וְעִיז זֹאת חֻקַּת הַתּוֹרָה:

(ו) דְּבַר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ פֶּרֶה אֲדוּמָה וְגו',
אִי'ר אֶעְזֹר פֶּרֶה וְ לְמַהֲרָה הִיא בָאָה, לְמַהֲרָה
טַמְאִים, פֶּרֶה שֶׁמִּקְבֵּלָתָּ מִן בַּחֲנִינָה שְׂמָאל, וְסִי הוּא
לְשִׁמְאֵל, שׁוֹר, כְּמִשְׁכֵּי (ז) וּפְנֵי שׁוֹר מִהַשְׂכָּאֵל, אֲדוּמָה,
כְּשׁוֹשְׁנָה אֲדוּמָה, שְׁכָתוּב כְּשׁוֹשְׁנָה בֵּין הַחֹחוּתִים וְגו', אֲדוּמָה,
רְמֵנוּ עַל גִּזְרָת הַדִּין, תְּמִימָה, מִהוּ תְּמִימָה, כְּמוֹ שֶׁלְּמַדְנָה
שׁוֹר תָּם וְשׁוֹר מוֹעֵד, שׁוֹר תָּם דִּין רִפְיָה, שׁוֹר מוֹעֵד דִּין
קִשְׁיָה, אֵיךְ כָּאֵן תְּמִימָה דִּין הַרְפָּה גְבוּרָה תַּחְתּוּנָה וְזוֹ
הִיא תְּמִימָה, גְבוּרָה הַעֲלִיּוֹנָה וְזוֹ הִיא דִּין הַקֶּשֶׁה, וְהִיא
דִּין

(ו) דְּבַר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ פֶּרֶה אֲדוּמָה וְגו',
אִי'ר אֶעְזֹר הָאִי פֶּרֶה לְדִכּוּתָא קָא תִּתִּיל, לְדִכּוּתָא
לְמִסְחָבִי, פֶּרֶה דְקִבְלִית מִן שְׂמָאלָא, וּמֵאֵן הוּא
לְשִׁמְאֵל, שׁוֹר, כְּדִ' (ז) וּפְנֵי שׁוֹר מִהַשְׂכָּאֵל, אֲדוּמָה
כְּשׁוֹשְׁנָה אֲדוּמָה, דְכִתִּיב כְּשׁוֹשְׁנָה בֵּין הַחֹחוּתִים וְגו', אֲדוּמָה,
גִּזְרָת דִּינָא, תְּמִימָה מִהוּ תְּמִימָה, כְּמִשְׁכֵּי דְכִתִּיב
שׁוֹר תָּם וְשׁוֹר מוֹעֵד, שׁוֹר תָּם דִּינָא רִפְיָה, שׁוֹר מוֹעֵד דִּינָא
קִשְׁיָה, אֵיךְ כֵּכָא תְּמִימָה דִּינָא רִפְיָה גְבוּרָה תַּחְתּוּנָה דֹּא
הִיא תְּמִימָה, גְבוּרָה עֲלֵאָה דֹּא הִיא דִּינָא קִשְׁיָה, וְסִי
דִּין

מִרְאָה מְקוֹמוֹת (ט) יִשְׁכֵּי לִי ט שֶׁס' ט דָּף קָעַן, (ז) דְּכִינִים דִּי ט שֶׁס' כ"ו (ז) דָּף קָעַן, (ז) יִתְקַלָּה ט'

דיו הוזהר

פְּרִשְׁת חֻקַּת וְלֹא כּוֹנֵנוּ לְפָרֶשׁ שְׂחִיבָת חֲזָאִית תְּרַמֵּנוּ עַל תַּפְאֶרֶת וּמַלְכוּת יַחַד קְבִי' וּשְׂכִינְתִּיהָ, כִּי הָאֵנוּן רְמֵנוּ עַל תַּפְאֶרֶת שְׁשׁוּרֵשׁ
הִיא הָאֵנוּן רְמֵנוּ עַל הַשֶּׁם הוֹיָה כִּי, וְהוּא נִקְרָא כָּלָל כִּינֵן שְׁהוּא כּוֹלֵל שֶׁשׁ כְּפִירוֹת מִן חֲסֵד עַד מַלְכוּת שְׁהוּן בַּחֲנִינָה
דּוֹכְרָא, וְחִיבָת וְזֹאת תְּרַמֵּנוּ עַל מַלְכוּת וְשְׂכִינָה הַקְּדוּשָׁה שְׁשׁוּרֵשָׁה הִיא הָאֵנוּן רְמֵנוּ עַל הַשֶּׁם הוֹיָה כִּי, וְהִיא בְּחִי' נּוֹקְבָא וְנִקְרָאָה פֶּרֶשׁ,
וְסִי שְׂאוּמֵר אֲמֵי תּוֹסֶפֶת וְאִי, נִרְאֶה לִי דְּפִירוּשָׁא קָא מְפָרֵשׁ לְדְבָרֵינוּ הַרְאִשׁוֹנִים כְּדִרְכּוֹ בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת: (ז) כּוֹנֵנוּ דְּחִיבָת וְזֹאת בְּלִבְרָה
בְּלִי וְאִי מִרְמֵנוּ עַל דִּין בְּלִי נִתְּנָה, וְהִינוּ חֻקַּת הַתּוֹרָה וְלֹא הַתּוֹרָה כִּי הַתּוֹרָה רְמֵנוּ עַל פֶּרֶת הַרְחָמִים:

יד החזקה הנבורה, אשר אין בה מום, כמש"כ כלך יפה רעיתי ומום אין בך, אשר לא עלה עליה עול, על כתוב, כמש"כ (א) ונאם הגבר הוקם על, מה הטעם, לפי שהוא (ב) שלומי אמוני ישראל, ועליה אין הוא אלא עמה (ג) אשר לא עלה עליה עול, היינו דכתיב (ג) בתולת ישראל, בתולה ואיש לא ידעה:

ונתתם אותה אל אצטור, מצותה בסגן, וזה נתבאר, ומפני מה לו לא לאהרן, אלא אהרן שושבינה של השכינה הוא [ד] ועוד שאהרן לא בא מצד של טהרה אלא מצד של קדושה, ולפי שהפרה באה לטהרה לבך לא ניתנה לו, כל עניני פרה זו הם במספר שבע, ו' כבוסים וכו' כמו שביארו, מה הטעם, משום שהוא ענין ו' שני שמיטה [ה] וכת שבע נקראת, וע"כ כל מעשי פרה בשבע, בוא וראה כל מה שנעשה מפרה זו, הוא בשביל לטהר ולא לקדש, ואע"פ שניתנה לסגן, הוא אינו שוחט ואינו שורף, כדי שלא ימצא דין בצדו, וכל שכן אהרן שהוא במדרגה שלמה יותר, שלא נצרך להמצא שם ולהזדמן שם, פרה זו בין שנעשית אפר, צריך להשליך בו עץ ארז ואזוב ושני תולעת, וכל זה נתבאר, ואסף איש מהור, ולא קדוש, והניח מחוץ למחנה במקום טהור, שהרי מהור לא נקרא אלא מצד שהי' טמא בתחלה [ו] מור הכל הוא זה שכתוב למי נדה חטאת היא [ז] לפי שכל דינים התחתונים וכל אותן שבאים מצד הטומאה, כאשר היא יונקת מצד הדין ויושבת בדין [ח] כמש"כ (ד) חרב לה' מלאה דם [ט] או כלם מתעוררים ועולים ומתפשטים בעולם, וכאשר עושים מעשה זה למטה, ועושים כל הדין הזה במקום זה של הפרה, ומשליכים עליה עץ ארז וכו', אז נחלש הכח שלהם, ובכל מקום שנמצאים נשברים ונחלשים ובורחים ממנו, שכאשר זה הכח שלהם נראה כדמיון זה אצלם, אז אין שורים עוד על האדם ונמכהו, וע"כ נקרא מי נדה, מים לטהר כמאמר העולם שורה בדין [י] ונד הטומאה מתפשט בעולם, כאן נכללים כל מיני טמאה וכל מיני טהרה, ומשום זה טומאה וטהרה כלל גדול בתורה, כמו שביארו החכמים:

(ה) **וכבם** בגדיו הכהן וגו' וטמא הכהן עד הערב, והשרף אתה יכבם בגדיו וגו' וטמא עד הערב, וכבם האסף וגו' וטמא עד הערב, א"ר יהודה כתוב (ו) מי יתן טהור מטמא לא אחד, מי יתן טהור מטמא, זה הסוד יש כאן, שזה הוא טהור שיוצא מן טמא, שהיה בתחלה טמא, ואחר שנעשה בה הדין, ונתנה לשרפה באש השורף עד שנעשית אפר, עתה הוא טהור מטמא

יד החזקה תקיפה אשר אין בה מום, כד"ל כלך יפה רעיתי ומום אין בך אשר לא עלה עליה עול על כתיב כד"ל (א) ונאם הגבר הוקם על מאי טעמא בגין דסוף (ב) שלומי אמוני ישראל, ועליה לאו היא אלא עמה (ג) אשר לא עלה עליה עול, היינו דכתיב (ג) בתולת ישראל בתולה ואיש לא ידעה

ונתתם אותה אל אצטור מנותם בסגן, יאוקמוס, מאי טעמא ליה ולא לאהרן, אלא אהרן שושבינה דמסרונתא [ד] ועוד דלהרן לא אתי מסערה דסבור אלא מסערה דקדוש, ובגין דלא אתי לסערה לא אחיסיב ליה, כל מלך דהאי פרה היא צבע, ו' כבוסים וכו' והא אהרן, מאי טעמא, בגין דסוף שבע שני שמסה [ה] וכת שבע אהרן, וע"כ כל עובדיו צבע תא חזי כל מאי דאתעביד מהאי פרה, בגין לנכסה ולא לקדש, ואע"כ דליתסיב לסגן, סוף לא שחיס ולא שריף, בגין דלא יסתכח דינא בסמרי, וכל שכן אהרן דאיהו דדרגא שליט יתיר, דלא בעי לאשתכחא תמן ולאודמנא תמן האי פרה כיון דאתעביד אפר, בעי למשיי ציה עץ ארז ולזבד ופשי תולעת, והא אלן אהרן ואסף איש מסור, ולא קדוש והניח מחוץ למחנה במקום מסור, דסוף פסור לא אקרי אלא מן מסר דמסאב בקדמיתא [ו] רוא דכלא האי דכתיב למי נדה חטאת היא [ז] בגין דכל דינין תמאין וכל אינון דאתו מסערה דמסאב, כד אישי ינקא מסערה דדינא ויתביט בדינא [ח] כד"ל (ד) חרב לה' מלאה דם [ט] כיון כללו מתערי ומסתלקי ושראן צעלמא כיון דעבדי האי עובדא לתמא, וכל האי דינא באתר דא דהאי פרה ורמאן עלה עץ ארז וכו', כדין אהתלס חילא דלסון, ובכל אתר דשראן אהרן ואתלסו וערקין מניה, דכד האי חילא דלסון אהרן כנוונא דא נצביהו, כיון לא שראן צבר נס ואתדכי וע"כ אתקרי למי נדה מוא לנכסה כד עלמא שארי בדינא [י] יסערה מסאבא אהתפס צעלמא, הכא אהתכלין כל זיינין מסהבו וכל זיינין דכיו, ובגין כך עומאס וסערה כללא עלאס דאורייתא ואוקמוס חכרייתא

(ה) **וכבם** בגדיו הכהן וגו' וטמא הכהן עד הערב, והשרף אתה יכבם בגדיו וגו' וטמא עד הערב, וכבם האסף וגו' וטמא עד הערב, א"ר יסודס כתיב (ו) מי יתן טהור מטמא לא אחד מי יתן טהור מטמא, רוא דא הכא סוף, דלא איסור טהור דנפק מפיא דסוף בקדמיתא פמא וסמא דאתעביד ציה דינא ואתסיביב ליקידת אש צטורא דדליק, ואתעביד אפר, סמא איסור טהור מטמא

מראה בקומות (א) שמואל כי כ"ג ט טס כ' (ג) פסוס ה' (ד) יפ"י ל"ד (ה) פקדי נלו, (ו) חיוג י"ד

זין הזהר

(ג) בנותו שהפסוק פירש הכהן של פרה אדומה תמימה שהשתלשלותה היא מן מרת המלכות והשכינה הקדושה שנקראת נבורה תתאמ דינא ריטא, וכל מעלות הפרה שנובר בכתוב הן רמו על מרת המלכות והשכינה הקדושה, ושרפתה היא ענין בטול הדין, ולכך אפרה מטהר, ותיבת ע"ל משמעותה מושל, והכונה שלא עלה על מרת המלכות והשכינה הקדושה מושל, אחר לשלום עליה להשפיע בה, דהיינו סמאל שרד של עשו, כיון שהיא נקראת שלומי אמוני ישראל, וזהו שאמר עליה לאו הוא אלא עמה, היינו שלפעמים הוא עמה לינוס ממנה השפע כאשר אין ישראל במדרגה עליונה, וזהו המור שנקראת בתולה ואיש לא ידעה, רמו על עשו שנקרא איש יודע ציר איש שרה במבואר בהוזהר במקום אחר: [ד] אהרן כהן הגדול הוא משרש מרת החסד שנקראת גדולה, והיינו שושבינא דמסרונתא להפתיק דינים ונבורות שלה בחסדים, ולא נאה לו עשיית הדין של שחיטת ושרפת הפרה, ולכך מצותה בסגן ועשייתה בור: [ה] כי כל הענינים הנמצאים בתורה שנובר בהם מספר שבע ירמו על מרת השביעית מן הו' ספירות שנקראת מלכות, ולפעמים נקראת בשם שכינה, מה שהיא שולת אור בכורה לשכון בעולם הנשמי במקום הראוי לה: [ו] קודם שנמנה ע"י ישראל: [ז] חטאת משמעותו חסוי שסמא מוטמא הנדה כי טמאת מת ומסמא נדה שוין: [ח] מ"י שהשכינה יונקת לפעמים מסמא דדינא כאשר נשפכים בה נבורות ודינים מעולמות הנבורות ממנה: [ט] חרב לה' נקראת השכינה הקדושה כשהיא מלאה דם היינו נבורות ודינים, וזה נקרא דם נדה, והיינו דברי הנביא שתבוא העת לנקום באדם ואז יהי' חרב לה מלאה דם, כי המלכות שמים נקראת בעת כוונת חרב נוקטת, ומלאה דם היינו שיושפע בה נבורות ודינים מלמעלה לעשות נקמה באדם: [י] שאז כה הטומאה שגרמו בהם נדה מתפשט בעולם:

מטמא סהור דנפיק מטמא. ובצ"כ כל אינון דמסתדלו בם פלוו מסתאבו. דהא הכי הו' ודאי. וכיון דמסתביר אפר. כדון עד דיתכניש ויסתליק מתמן מסאב לכללו. כדכתיב וכבם האסף את אפר הפרה את בגדיו ומטא עד הערב. אפר מלי טמא. כד"ל א) ועסותה רשעים כי יהיו אפר וגו' [יא] וכיון דלתיכניש על הסיא אפר מיס כדון איהו סהור מטמא ורוא דמלה דכתיב למי נדה חטאת היא. וכתיב ב) הו' עליהם מי חטאת. כמה דלת אחר נ) לפתח חטאת רובץ [יב] ובגין דליה פתח חטאת רובץ ודאי דקדמיתא. כתיב וסוליא אותה אל מחוץ למחנה. ובגין כך דתיכניש לסגן ולא לכהנא דבא [יג] ודא סוף סהור מטמא. בקדמיתא טמא והסתא סהור וכל סהור רוח מסאבא כיון דחזיר דא. עריק ולא יתיב דסהור דוכתא. מי חטאת ודאי מי נדה. כלא מסאבא [יד] וע"ד שלשא רוח קודשא. רוח מסאבא דתכניש דלא שלשא כלל ודא הו' דינא דרוא מסאבא מחוץ למחנה. בגין דליהו רוח מסאבא. כמ"ד (ד) וסי' מחניך קדוש.

(ה) הנגע צמת לכל נפש אדם ומטא שבעת ימים. א"ר יסודא תא חזי כד חז אדם קדמא מסיך עליה חילא מסאבא. וסאיב ליה ולכל בני עלמא. ודאי הו' חזי ציטא דליהו מסאבא וסאיב עלמא. דמניין כד אפיק נשמתין עבני נשא אשתאלי מניה גופא מסאבא וסאיב ציטא וסאיב לכל אינון דמקרבין ציה סה"ד סגונט צמת וגו' ומטא שבעת ימים וע"ד כיון דליהו נסיל נשמתא וסאיב גופא כדון דתיכניש רשו לכל אינון ססרי מסאבא לשריא עליו. דהא סהור גופא אסתאב מסאבא דסהור חזי ציטא דשריא עליו. וע"ד בכל אחר דסהור חזי ציטא דשריא מסאבא ליה ואסתאב ותא חזי כל בני עלמא שבעת דניימי על ערסיסו צלילא. וליליא פריש גרפסא על כל בני עלמא. טעמי טעמא דמותא ומנו דטעמי טעמא דמותא סאי רוחא מסאבא סאי על עלמא וסאיב עלמא. ושריא על ידיו דבר נש ואסתאב וכד אתער ואסתדר ליה נשמתיה. בכל מלי דיקרב צידיו מסרב לכלא. בגין דשריא עליהו רוח מסאבא וע"ד לא יסב ציטא מנוי לאלבשא ממאן דלא נסיל ידיו. דהא דהא רוח פליה סהור רוח מסאבא ואסתאב. ואית ליה רשו להסור רוח מסאבא לשריא בכל אחר דאסכח רשימו מסעריה וע"ד לא יסול ציטא ידיו ממאן דלא נסיל ידיו בגין דאמסיך עליה סהור רוח מסאבא וקביל ליה סאי דנסיל מיה מניה ואית ליה רשו לשריא עליו דצ"כ. בצ"כ ציטא דר נש לאסתמרה בכל ססריו מסערה דהאי חזי ציטא דלא יסליס עליו (ו) ותו דצעי ליה לצר נש לנסלא ידא ימינא דסמאלא ויסתמי ימינא מן סמאלא לאלשלא ימינא על סמאלא. בגין דלא יסיב דוכתא ליגרי סרע לשלשאה כלל. וזמין קב"ס לעלמא דאחי לאתעברת ליה מעלמא סה"ד (ז) ואת רוח ספומאה אעביר מן סה"ר. וכתיב בלע המות לנצח וגו'.

(ח) זאת התורה אדם כי ימות באהל וגו' יטמא שבעת ימים. א"ר יסודא תא חזי מה צין ישראל לעמין

מטמא. סהור יוצא מן טמא. ולכן כל אותן שעסקו בה כלם נטמאים. שהרי כך הוא בוראי. וגם משנעשית אפר. עד שיהי' נאסף ונסתלק משם מטמא לכל. ככתוב וכבם האסף את אפר הפרה את בגדיו ומטא עד הערב. אפר מה הטמא. כמ"ש ב) ועסותם רשעים כי יהיו אפר וגו' [יא] וכיון שינתן על האפר הזה מים. אז הוא סהור מטמא. וסור הדבר שכתוב למי נדה חטאת היא. וכתוב ב) הזה עליהם מי חטאת. על דרך הכתוב נ) לפתח חטאת רובץ [יב] ומשום שהוא פתח חטאת רובץ ודאי בתחלתו. כתוב והוציא אותה אל מחוץ למחנה. ולכן נתנה לסגן ולא לכהן גדול [יג] וזה הוא סהור מטמא. בתחלה היה טמא ועתה סהור. וכל צד רוח המוטאה כשרואה כך. בורח ואינו שורה עוד במקום ההוא. מי חטאת ודאי מי נדה. הכל טמא [יד] וע"כ שולט שם רוח הקדוש. והרוח של מוטאה נכנע שאינו שולט עוד כלל. וזהו הדין של רוח המוטאה מחוץ למחנה. משום שהוא רוח טמא. כמ"ש ב) והי' מחניך קדוש:

(ט) הנגע במת לכל נפש ומטא שבעת ימים. א"ר יסודא בוא וראה כאשר חטא אדם הראשון משך עליו כח המוטאה. ומיטא לעצמו ולכל באי העולם. וזהו מן הנחש הרע שהוא טמא ופיטא להעולם. שלסרגו כאשר הוא מוציא הנשמות מן האנשים נשאר מהם נוף מטמא. המטמא להבית ומטמא לכל אותן הנוגעים בו. וצ"כ הנוגע במת וגו' ומטא שבעת ימים. ולכן כיון שהוא נוטל הנשמה ומטמא הנוף. אז נתנה רשות לכל צדרי המוטאה לשרות עליו. שהרי נוף ההוא נטמא מצד נחש הרע והוא השורה עליו. וע"כ בכל מקום שנחש הרע ההוא שורה מטמא לו ונטמא. ובוא וראה כל בני העולם בשעה שישנים על סמיותיהם בליילה. והלילה פורש כנפיו על כל בני העולם. טועמים מעם מיתה. ומתוך שטועמים מעם מיתה זה רוח המוטאה משוטט בעולם ומטמא העולם. ושורה על ידיו של אדם ונטמא. וכאשר נחשורר וחזרה אליו נשמתו. בכל מה שיקרב ידיו מטמא לכל. לפי ששורה עליהם רוח המוטאה. וע"כ אל יקח האיש בגדיו לצבוש ממי שלא נמל ידיו. שהרי מסמיך עליו רוח מוטאה והוא ונטמא. ויש לו רשות לאותו רוח המוטאה לשרות בכל מקום שישאר רושם מצדו. וע"כ אל יסול איש את ידיו ממי שלא נמל ידיו. לפי שמשמיך עליו אותו רוח המוטאה. ומקבלו זה שנמל מים סמנו. ויש לו רשות לשרות על האיש. לפיכך צריך כל איש להשמר בכל עניינו מן הצד של הנחש הרע הזה שלא ישלום עליו. (ו) ועוד שצריך האדם ליטול יד הימנית תחלה ביד השמאלית. וירחץ הימנית תחלה מן השמאלית דהשמיט הימין על השמאל. כדי שלא ליתן מקום ליצר הרע לשלום כלל. ועתיד הקב"ה לעתיד לבוא להעבירו מן העולם. וצ"כ (ז) ואת רוח המוטאה אעביר מן הארץ. וכתוב בלע המות לנצח וגו'.

(ח) זאת התורה אדם כי ימות באהל וגו' יטמא שבעת ימים. א"ר יסודא בוא וראה מה בין ישראל לעמים

מראה מקומות (א) מלאכי ג' (ב) כנעני ד' (ג) נחשית ד' (ד) דכרים כ"ג (ה) נחשית ע' (ו) פקן קח' (ז) וכד' י"ג (ח) וימי רכ.

דור הזהר

והוא פי' שזה הוא החקון שלהם וכן הפרה תקן שלה הוא שנתה נעשית אפר' [יב] חטאת רובץ היינו כח חיצו"ר להחטיא את האדם; [יג] כי הכהן הגדול הוא כלל חסד; [יד] שניהם שמת המוטאה הם ונ"י ביטולם בשרפה עד לאפר בורח רוח המוטאה ושולט שם רוח של קדושה;

לעמים עובדי כו"מ. ישראל כשנמצא אדם שמת. הוא מטמא לכל גוף והבית נטמא. וגוף של עכו"מ כשהוא מת אינו מטמא לאחר. והבית אינו נטמא. מה הטעם. ישראל בשעה שהוא מת. כל קדושות העליונות מסתלקות ממנו. ונסתלק ממנו זה הצלם הקדוש. ונסתלק ממנו זה הרוח הקדוש. לכן נשאר הגוף טמא. אבל עכו"מ אינו כן. שבחייו הוא מטמא בכל הצדדים. צלם שלו טמא. ורוח שלו טמא. ולפי שטומאות האלה שורות בתוכו אסור להתקרב אליו. כיון שמת יצאו כל אותן הטומאות. ונשאר הגוף בלי טומאה לממא. ואע"פ שהגוף שלהם טמא בין בחייהם ובין במיתתם. אבל בחייהם שכל אותן הטומאות נמצאות אצלם. יש להם כח למטא לאחרים. במיתתם שיצאו כל אותן הטומאות מהם אין יכולים למטא. וגוף של ישראל יכול למטא לאחרים במיתתם. לפי שכל הקדושות יצאו ממנו. ושורה עליו צד הטומאה:

(א) ולקח אוזב ומכל במים איש טהור והזה וגו'. א"ר שמעון בורא וראה שאין לך כל עשב ועשב שנולד בארץ. שלא תהי' בו חכמה גדולה. וכחו בשמים גדול [מן] בורא וראה מן האוזב. שבכל מקום שרצה הקב"ה לטהר לאדם. באוזב נטהר. מה הטעם. כדי שיתעורר כחו שלמעלה שנפקד עליו. שהרי כח ההוא שנפקד עליו. כאשר הוא נתעורר. סבבה לרוח הטומאה ונטהר האדם. למדנו שא"ר יומי פעם אחת הייתי מהלך בדרך. והיה ר' חייא בני עמי. כשהיינו מהלכים מצאתי איש אחד שהיה מלקט בשדה עשבים לרפואה. קרבתי אליו ואמרתי לו. בן אדם. קשר אנדרות העשבים למה. לא זקף ראשו ולא ענה כלום. חזרתי פעם אחר ושאלתיו כך. ולא ענה כלום. אמרתי לו לר' חייא בני. האיש הזה או שהוא חרש באוזניו. או שומה או חכם. ישבתי אצלו. ואחר שלקט אותן העשבים ואגדם. וכסה עליהם עלי גפנים. אמר לנו אני רואה שיהודים אתם. ויהודים אומרים עליהם שהם חכמים. אם לא שאני חס עליכם עתה. הייתם מרוחקים מאנשים. כמצורע הזה שהכל מרחקים אותו. שהרי אני רואה שריח מן עשב אחד שהיה קרוב אצלכם כנגם בגופות שלכם. ותהיו מצורעים ג' ימים. אלא אכלו אלה שומי השדה ותתרפאו. אכלנו מהשומים שהיו נמצאים לפנינו. נרדמנו ושכבנו בזיעה עד שעה גדולה. אח"כ נתעוררנו. אמר לנו איש ההוא. אלהיכם עתה עמכם שמצאתם אותי. שהרי הרפואה של גופותיכם על ידי נעשית. כשהיינו מהלכים אמר לנו. ראיתם שלא זקפתי ראשי ולא דברתי עמכם. משום שאבי חכם בעשבים מכל בני דורו היה. ולמדתי מאבי עניני כל העשבים שהם אמיתים. ואני בכל שנה מדורי בין העשבים. זה העשב שראיתם שכסיתי אותו בעלי גפנים האלה הוא לצורך זה. כי בביתי יש מקום לצד צפון. ובמקום ההוא עומד רחיים. ומן החור של אותו הרחיים יוצא איש אחד בשני ראשים. וחרב שלופה בידו. ובכל יום הוא מצדד לנו. ובשבי' זה לקמתי העשב הזה. לכו אחרי ותראו כחו של העשב הזה. ומה שאל עליון ברא בעולם. ואין מי שידע

לעמין עובדי כו"מ. ישראל כד אשתכח כ"ג מית. הוא מטמא לכל גופא וזיתא מטמא וגופא דעובד כו"מ כד איזו מית לא מטמא לאחר. וזיתא לא מטמא. מאי טעמא. ישראל כשעתא דאיזו מית. כל קדושי דמאריה מתעברין מניה. מתעבר מניה האי גולמא קדישא. ומתעבר מניה האי רוח קדושא. אשתכח גופא מטמא. אבל עובד כו"מ לית הכי. דבחי מוטא בכל ספרין. גולמא דיליס מטמא. ורוחא דיליס מטמא ובנין דמאבותי אלין שריין בגוויא חסיר למקרב לגביה. כיון דמית נפקי כל אלין מטמאי. ואשתכח גופא בלא מטמא לטמא ואע"ג דגופא דלסון מטמא בין בחייהם בין במיתתהו. אבל בחייהו דכל אינון מטמאי משתכחי לגבייהו. לית לון חילא לטמא לאחריו. במיתתהו דנפקי כל אינון מטמאי מיניהו לא יכלין לטמא. ודישראל יכלין לטמא לאחריו במיתתהו. ובין דכל קדישין נפקין מניה. ושרא עליה ספרא אחרא

(א) ולקח אוזב ומכל במים איש טהור והזה וגו'. א"ר שמעון תא חזי לית עשבה ועשבה דלתיליד בארעא. דלא הוה ביה חכמתא סגיא ומיליס כשמיא סגיא [מן] תא חזי מן אוזבא. דבכל אחר דבעי קב"ה לטהר לבר נש באוזבא מתדכי. מאי טעמא. משום דיתער חיליס דלעילא דלתפקדא עליו. דהא הסוא חילא דלתפקדא עליו. כד אשתכח. מבער רוח מטמא ואתדכי בר נש. פניא ח"ר יומי זמנא חזא הוינא אויל באורחא וסוה ר' חייא ברי עמי עד דהוינא חילין. אשתכח חד גבר דהוה לקיס בחקלא עשין לאסוותא קריבנא לגביה חמינא ליה. בר נש קס"ה דקס"ה דעשין ליה לא זקף רישא ולא אמר מידי. אסדרנא זמנא אחרא וחמינא האי. ולא אמר מידי. חמינא ל' לר' חייא ברי. או האי צד נש אקסו אודיין. או שפילא לן חכימא יתיבנא גבוי. לבתר לקיס אינון עשין ואחיד לון. והפא עלינון סרפי נופנין אמר לון אכא חמינא דיודאין אתון. ויודאין אמרי עליהו דאינון חכימין. אי לא דחייסנא עליכו השתא. תסוון רחיקין מבני נשא. כסגירא דא דמרחקין ליה מכלא. דהא אכא חמינא דריחא דחד עשבה דהוה קריב נביכון עאל בגופייכו. ותסוון רחיקין תלתא יומין. אלא אכילו אלין תומי ברא ותתסון. אכלנא מנייהו דהוי שכימין קמן. ואדמכנא ואתקסרנא בזיעא עד עידן סגי לבתר אתערנא. אמר לן הסוא גברא הסתא אלהסון עמכון דאשכחתון ל'. דהא אסוותא דגופייכון על ידי אשתליס עד דהוינא חילין אמר לן. חמימין דלא זקפנא רישאי ולא אשתעינא בהדיכו. משום דאכא חמינא בעשין מכל בני דרא הוה. ואוליפנא מאכא אורחוי דכל עשין דבסון קסופ. ואנא בכל שתא מדוראי בינייהו. והאי עשבה דחמימין דחפינא ליה בסרפי דנופנין אלין. בביתאי לית אחר חד והוא לסער לפון. ובסווא אחר נטיך חד ריחא. ומנינא דהסוא ריחא נפיק חד גבר בתרין רישין. ומרנא סיננא בידיה. ובכל יומא קא מלער לן ואנא לקיסנא האי עשבה וילו אשתכח ותחמון חיליס דהאי עשבה. ומה די חלסא עלאה גלי בעלמא. לית מאן שידע

מראה מקומות (ה) יתרו פ.

זיו הזהר

(טו) דאמר חז"ל שאין לך עשב פלמטה שלא יהי' לו מלאך למעלה בשמים המכה בו ואומר לו גדל. ענין מכה בו חיינו שמשיי

בו כחו ומגולתו הראוי לו.

ידיע דרכיו בכל דבר, הלכנו אחריו, כאשר היינו מהלכים בדרך. השפיל עצמו לנקב אחד אשר בעפר, וישם מעשב ההוא בהנקב, יצא משם נחש אחד וראשו גדול, לקח חבל אחד וקשר להנחש כמו גדי, ובהלנו, אמר לנו לכו אחרי, הלכנו אחריו עד שבאנו לביתו, ראיתי מקום ההוא בחשכות סמוך לכותל, נמל גר והבעיר בערה סמוך למקום ההוא של הרחיים, אמר לנו ממה שתראו לא תפחדו ולא תדברו כלום, בתוך כך התיר להנחש מקשריו, וכתש במכתשת מעשב ההוא, וישם ממנו בראש הנחש, נכנס הנחש בתוך החור של הרחיים, ושמענו זעקה שכל המקום נודעזע, בקשנו לצאת, אחו בידנו איש ההוא ואמר לנו, אל תפחדו, נשו אלי, בתוך כך יצא הנחש ונשף ממנו דם, לקח האיש ההוא עוד מן העשב הנכתש וישם בראש הנחש כבראשונה, נכנס הנחש בחור הרחיים, לשעה קטנה ראיתי שיצא מן החור ההוא איש אחד בשני ראשים, והנחש כרוך סביב ערפו, נכנס בתוך החור של הרחיים ויצא ג' פעמים, ויצעק, זקמא וקמא [זו] אוי לאמו שהנהיגה אותו למקום הזה, בתוך כך נעקר הרחיים ממקומו, ויצאו האיש והנחש ונפלו ומתו שניהם, אנחנו נפחדנו מאד, אמר לנו איש ההוא, זה הוא כח העשב שלקטתי לפניכם, ולכך לא דברתי עמכם ולא זקפתי ראשי בשעה שקרבתם אצלי, ועוד אמר לנו איזו ידעו בני אדם החכמה מכל מה שנמסר הקב"ה בארץ, והכח מכל מה שנמצא בעולם, אז היו מכירים כח הבורא בחכמה גדולה, אבל לא העלים הקב"ה חכמה זו מאנשים, אלא כדי שלא יסירו מדרכיו, ולא יבטחו בחכמה ההיא וישכחו הבורא, כשבאתי וספרתי כל הענין לפני ר' שמעון, אמר ודאי זה חכם היה, ועל עצמי אמר, ברוך הרחמן שהצילך:

(א) וזהו המהור על המטא, רבי שמעון פתח ואמר (ב) ארחץ בנקיון כפי ואסובבה את מזבחך ה', מקרא זה נתבאר, אבל בוא וראה סוד הדבר כאן, שהרי אין לך אדם בעולם שאינו טועם טעם מיתה בליעה, לוי ורוח המומאה שורה על זה הנוף, מפני מה, לפי שהנשמה הקדושה מסתלקת מן האדם ויוצאת ממנו, ויען שהנשמה הקדושה יוצאת ומסתלקת ממנו שורה רוח שומאה על זה הנוף ונשמה, וכאשר הנשמה חוזרת להנוף נתבטל זוהם הזה, והרי אמרו שירי האדם וזהם של מומאה נשאר בהם, וע"כ אל יעביר ידיו על עינו, לפי שרוח שומאה הוא שורה עליה עד שנוטל ידיו, וכאשר נוטל ידיו כראוי אז נתקדש ונקרא קדוש, ואין נצרך להתקדש, נצרך כלי אחד למטה וכלי אחד למעלה, כדי שיתקדש מהכלי שלמעלה, והכלי שלמטה שיתן זוהם המומאה בו, זה כלי לקבל המומאה, וזה כלי להתקדש ממנו, זה ברוך וזה ארור, ואין נצרך אותן מים מוזהמים לשופכם בבית, כדי שלא יגע אדם בהם, שהרי בהם מתאספים מן צד המומאה, ויכול לקבל נזק מאותן מים המטאים, ועד שיעביר הזוהם מן ידיו אל יברך וזה נתבאר, ולפיכך טרם שמקדש האדם ידיו בבקר

מראה במקומות (א) ויבא קוד (ב) תליס כ"ז

יו הזהר

[פז] בעל הדרך אמת מירש משמעות וקמא שחיה בריה פחותה הנונית מן תולעים, ומביא רא' מנמרא פרק חלק ההוא וקמא לא וזה ידע אבא מאי אכלת, ומי שמסופק במירוש הזה מפני שנוכר שם וקמא, וכאן נזכר וקמא, הנה זה יוכל לפרש בפשוט שכן הי' שמו כי אלה הברואים כלם נקראים בשמות:

בבקר נקרא טמא. כיון שנתקדש נקרא מהור. ולפיכך אל ירחץ אלא מן יד שנטהרה תחלה. שכתוב והזהר הטהור על הטמא. זה נקרא מהור וזה נקרא טמא. לפיכך נצרך כלי אחד למעלה וכלי אחד למטה. זה קדוש וזה טמא. ומאותן מים אמור להשתמש בהם כלום. ואל ילין אותם בבית. אלא צריך לשופכם במקום שלא יעברו עליהם אנשים. שהרי כיון שנשפכו בארץ רוח טומאה נמצא שם ויכול להנזק. ואם חפר להם נקב משופע תחת הארץ שלא יתגלו. מה טוב. ואין ליתן אותן המים לנשים מכשפות. שיכולות להרע בהם לאנשים. לפי שאותן המים מאוררים הם. והקב"ה רוצה למחר לישראל שיהיו קדושים. ככתוב וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם מכל ממאותיכם וגו' :

(א) **המה** מי מריבה אשר רבו בני ישראל וגו'. א"ר יהודה וכי במקום אחד לא רבו בני את ה'. מה נשתנה כאן שאמר המה מי מריבה ולא במקום אחד. אלא הם מי מריבה. בודאי. שנתנו כח ותוקף לשרי הדין להתגבר. לפי שיש מים מתוקים ויש מים מרורים. יש מים צלולים ויש מים עכורים. יש מים שלום ויש מי מריבה. ועל כן המה מי מריבה אשר רבו בני ישראל את ה'. שהמשיכו עליהם את זה שלא נצרך. ונמארו בו. וז"ל ויקדש בם. א"ל ר' חזקיה אם כן מה ויקדש. ויקדשו צריך לומר. אלא הענין מרמז למעלה. ויקדש. שנפגם זה שלא נצרך. כביכול שנפגמה הלבנה [יז] ויקדש. לא לשבח נכתב כאן :

(ב) **וישמע** הכנעני מלך ערד יושב הנגב וגו'. א"ר יהודה למדנו שג' מתנות עליונות נודמו להם לישראל ע"י משה אהרן ומרים. מן בזכות משה. ענני כבוד בזכות אהרן. באר בזכות מרים. ובוא וראה כל אותן השנים שאהרן ה' קים. היו ישראל בצל כנפי השכינה תחת אותן שבעה ענני כבוד. אחר שמת אהרן נסתלק ענן אחד שהוא הימין של כלם. וכאשר זה נסתלק. נסתלקו כל שאר עננים עמו. ונתדאו כלם בשפלות. והרי ביארו זהו שכתוב ויראו כל העדה כי גוע אהרן. אל תקרא ויראו אלא וייראו. מיד וישמע הכנעני מלך ערד יושב הנגב כי בא ישראל דרך האתרים. שמע שנסתלקו אותן עננים. ומת התייר הגדול שכל אותן עננים היו נקשרים בו. א"ר יצחק הכנעני מלך ערד יושב הנגב בודאי. וכאשר באו המרגלים ששלח משה אמרו עמלק יושב בארץ הנגב. כדי לשכר את לבם. שהרי בעמלק נשבר כחם לראשונה — :

(ג) **וידבר** העם באלהים ובמשה. א"ר יצחק מאי וידבר. שאמרו לשון הרע על הקב"ה. וכתרגומו ועם משה נצו. למה העליתונו. השוו כל הפנים בשוה. בעבור זה נודמו להם נחשים ששרפו אותם כאשר. והנחשים אש למעיהם ונפלו ומתו. כמס"כ וישלח ה' בעם את הנחשים השרפים. ר' חייא אמר הנחשים היו באים מלחשים בפיהם ונשכו להם ומתו. מה מלחשים. כמס"כ (ז) אם ישך הנחש בלא לחש. אש היו מלחמים בפיהם ונשכו. וזרקו אש בהם ונשרפו מעיהם ומתו. והרי דברים האלה נתבארו עוד בענין אחר :

ויעש

בלמרא חקרי סמא. כיון דאתקדש חקרי סמא. וזנ"כ לא יפול אלא מן ידא דלדכי בקמייתא. דכתיב וזהו הסמור על הסמא. דא חקרי סמא ודא חקרי סמא. צנין כך חד כלי לעילא וחד כלי לתתא. דא קדישא ודא מסאבא. ומאינין מיין חסיר למעבד דכו מידי. ולא יצית לון דביטא אלא דעי לאושדא לון דאתר דכי נשא לא יעברון עלייהו. דהא כיון דאתקדש דארעא רוח מסאבא אשתכח תמן ויכיל לניקא. ואי חפר לון מדרון תחות ארעא דלא יתחזון שפיר. ולא למיחב לון לגשי חרשי. דיכלון לאבשא דכו לצני נשא צנין דמינן דאתלשיין. וקב"ה דעי לדכא לון לישראל ולמשיי קדישין. דכתיב וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם מכל ממאותיכם וגו' :

(א) **המה** מי מריבה אשר רבו בני ישראל וגו'. א"ר יהודה וכי דאתר אחרא לא רבו בני את ה'. מאי שנא הכא דקאמר המה מי מריבה ולא אחרנין. אלא הכי מי מריבה הו' ודאי. דיסבו חילא ותוקפא למאריסון דדינא לאתקפא צנין דלית מיין מתיקן ולית מיין מריקן. אית מיין ללין ולית מיין עכירן. אית מיין שלם ולית מיין קטמו. ועל דא המה מי מריבה אשר רבו בני ישראל את ה'. דלמשיכו עלייהו למאן דלא אלסריך. ואסתאבו ציס הס"ד ויקדש בם א"ל ר' חזקיה אי הכי מאי ויקדש ויקדשו מצעי ליה אלא מלס אסתליקת ויקדש אסתניס מיין דלא אלסריך דכיוכל דלפתנימא סיסרא [יז] ויקדש. לאו לשבחא איהו הכא

(ב) **וישמע** הכנעני מלך ערד יושב הנגב וגו'. א"ר יהודה תנינן ג' מתנן עלאין אודמונו להו לישראל ע"י משה אהרן ומרים. מן בזכות משה. ענני כבוד בזכות אהרן. דאר בזכות מרים. ותא חזי כל אינון שנין דקאים אהרן. הוו ישראל צללא דמסימנא תחות אלן שבעה ענני יקרון דתא דמית אהרן אסתלק עננא חד דהוא ימינא דכלא וכד הוי אסתלק אסתלקו כל שאר עננין עמיס ואסתאבו כלסו דגריעותא. ודא אוקמוס דכתיב ויראו כל העדה כי גוע אהרן. אל תקרא ויראו אלא וייראו. מיד וישמע הכנעני מלך ערד יושב הנגב כי בא ישראל דרך האתרים. שמע דלסתלקו אינון עננין. ומית תיירא דכרצא דכל אינון עננין אסתקרו ציס. א"ר יצחק הכנעני מלך ערד יושב הנגב ודאי. וכד אתו אינון מאללין דשרר משה אמרו עמלק יושב בארץ הנגב צנין לתכרז לבייהו. דהא דעמלק אתער היליסון בקדמיתא —

(ג) **וידבר** העם באלהים ובמשה. א"ר יצחק מאי וידבר. דלמרו מלה בישא דקב"ה. וכתרגומו ועם משה נצו. למה העליתונו שוו כל אפיא שוין. צנין כך אודמו לבייהו חזין דמוקדין לון דכאש. ועייל אשא למעייסו ונפלין מתין. כד"א וישלח ה' בעם את הנחשים השרפים. ר' חייא אמר חזין הוו אסתין מלחשן דפומייסו ושכין ומתיק. מאי מלחשן. כד"א (ז) אם ישך הנחש בלא לחש אשא הוו מלחשן דפומייסו ושכין. ושריין אשא דכו ואתוקדאן מעייסו ומתיק. וסא מלין אלין אסתלקו לאתר אחרא

ויעש

מראה בקומות (א) ג. סו. (ב) אמר קי. (ג) דף קפג. (ד) קהנא "

זיו הזהר

ויון פ"י שיע"י המריבה של ישראל פגמו בהשכינה הקדושה שנקראת לכנה. וזה ויקדש אין פירושו כאן קדושה אלא להיפוך :

(א) ויעש משה נחש נחשת וישמחו על הנם. א"ר שמעון הרי הקב"ה לא אמר לו למשה אלא עשה לך שרף. והוא בא ועשה נחש נחשת. מה הטעם. אלא שירד שורש הדבר. וזה היה עיקר הדבר. שהיה קודם כתוב וישלח ה' בעם את הנחשים השרפים. וכתוב נחש שרף. העיקר שלהם הוא הנחש [יח] ומשום שמשה ידע העיקר והשורש והיסוד ממקום ההוא. לפיכך עשה נחש נחשת ונשען עליו. מה הטעם. משום שישראל חטאו בלשונם. שכתוב וידבר העם באלהים ובמשה. וע"כ וישלח ה' בעם את הנחשים השרפים. ומשה לא הלך אלא אחר העיקר. ועשה נחש נחשת באותו הרמיון שנצרך לו. שהרי שרשו נחשת הוא. כמו שאמרנו שכאשר נצרך לשמחה בלי דין. הרי זהב. כשנצרך לרחמים. הרי כסף. כשנצרך תוקף הדין. הרי נחשת. וע"ז נסתכל משה במעשה של נחש הנחשת. שכתוב ויעש משה נחש נחשת. שהיה יודע מקום התוך הזהב ההוא בנחשת ההוא. לפי ששנש כלשון נחשת הוא. ומקומו היה יודע. וישמחו על הנם. מה על הנם. על רשעם ההוא שהוא למעלה [יט] והרי למדנו בכל מקום. שזה הנחש הולך בדרך הסוד של האשת חיל. והאשת זנונים מבקשת לתקן עצמה כדמיון האשת חיל. אבל אין ביכולתה. אשת חיל אותו הרושם והאות שלה היא אות ה'. וכך ראוי לה. אשת זנונים אותו הרושם והאות שלה הוא כדמיון זה. אבל לא נתתן להיות כך כמותה. אות שלה היא אות ק'. שהיא כדמיון אות ה'. אבל לא נתתקנה להיות כך כמותה. והיא כדמיון הקוף אצל אנשים שהולך אחר אנשים להדמות להם [כ] ולא נתתן לעשות כך כמו האנשים ממש. וכדמיון זה עשה משה אותו הנחש על רשעם ההוא שראוי לו —

(ב) והיה אם נשך הנחש את איש והביט אל נחש הנחשת וחי. מפני מה. אלא כאשר הנביא לעניו. וראה הדמות של זה שנשך לו. היה נתיירא והתפלל לפני ה'. והיה יודע שהוא עונש הרשעים. כל זמן שהבן רואה את הרצועה של אביו. הוא נתיירא מאביו. כשנצול מן הרצועה נצול מן הכל. מי גרם לו להנצל. זהו שראה בעיניו רצועה ההיא. אותו הרצועה גרמה לו להנצל. ובשכ"ל זה וראה אותו וחי. יראה הרצועה שלקתה לו. וזאת תגרום לו להנצל:

(ג) ע"כ כן יאמר בספר מלחמות ה' את זהב בסופה וגו'. א"ר אבא כמה יש לנו להסתכל בדבריה התורה. כמה יש לנו לעיין בכל עניניה. שאין דך ענין בתורה שלא יהיה גרמו בשם הקדוש העליון. ואין לך ענין בתורה שלא יהי' בו כמה סודות. כמה טעמים. כמה שרשים. כמה ענפים. כאן יש להבין. ע"כ יאמר בספר מלחמות ה'. וכי ספר מלחמות ה' איה הוא. אלא כך העירו החכמים. כל מי שלוחם מלחמות התורה וזכה להוסיף שלום בסוף דבריו. כל מלחמות שבעולם הן קטמה וחורבן

מראה מקומות (א) מרומם קמח: (ב) שלח קמח. (ג) כשלח נח. וזוהי מורה על חסד. וזהב על נחמה. ונחשת על רחמים:

זו הזהר

[יח] תינינו נחש הקדמוני מקור הלשון הרע והמחלוקת: [יט] תינינו האות הרושם המרומם על הנחש והיא האות קי"ף כמו שמבאר הלאה. ומשה הניח נחש הנחשת על הגם באופן שהי' נראה מרחוק כמו ק'. כי הגם הי' במכום רגל הקי"ף ועל הגם הי' נכסף נחש הנחשת כמו הגם שעל רגל הקי"ף. כן נראה לי לפרש לפענ"ד. ואם שנית השם יבשר: [כ] ירצה בזה לבאר מדוע רשעם של נחש הקדמוני הוא אות קי"ף. יען כי החיה ששמה קוף הבקש תמיד להדמות לאנשים. וכמותה כהנחש הקדמוני לא יעלה וזאת בידם לעולם. אבל צריך עיון במאמר זה שאמר כי זהב מורה על שמחה בלי דין. וכסף על רחמים. ונחשת על תוקפא דדינא. ובמקום אחר ובספרי מקובלים טובא שכתב מורה על חסד. וזהב על נחמה. ונחשת על רחמים:

והורבן, וכל מלחמות של תורה הן שלום ואהבה, וש"כ ע"כ יאמר בספר מלחמות ה' את זהב בסופה, כלומר אהבה בסופה, שאין לך אהבה ושלום מלבד זה, ועוד קשה במקומו, שכתוב ע"כ יאמר בספר מלחמות ה', בתורת מלחמות ה' צריך לומר, מהו בספר, אלא סוד עליון הוא, מקום יש לו להקב"ה שנקרא ספר [גל] [כמ"כ א] דרשו מעל ספר ה' וקראו, שכל כחות וגבורות שעושה הקב"ה, בספר הזה תולין ומשם יוצאין, את זהב בסופה, שהקב"ה לוחם מלחמותיו במקום אחד שהוא בסוף המדרגות, ונקרא זהב, כמ"כ ב) לעלוקה שתי בנות הב הב, בסופה, בסוף המדרגות נמצא, בסופה, ים סוף נקרא, ים שהוא סוף לכל המדרגות, ואת הנחלים ארנון [כנ] הוא עם כל הנחלים הנמצאים ונמשכים אל המקום הזה במקום העליון הוא שנקרא ארנון, מהו ארנון, ויוג עליון החבוב, שאינם נפרדים לעולם, ככתוב ונהר יוצא מעדן, ובוה נשרשים שרשי ים סוף ונתגדלים ענפיו לערוך מלחמותיו בכל מקום, להכין חילות וגבורות, ולהראות שמסלה גדולה וגבורה מהכל :

ו) ומשם בארה הוא הבאר, א"ר חייא מה נשתנה כאן בארה ואח"כ באר, אלא בארה נקרא לאחר שנאמרים המים לתוך הים ויורדים למטה [כנ] באר נקרא בשעה שמדת יצחק סמלא לה, היא הבאר, הוא כתוב, וזה הסוד כמ"כ ד) ועבר הלוי הוא, רבי אבא אמר בכל מקום שכתוב הוא ונקרא הוא, ידמו על בחינת זכר ונקבה בחד עם כולל העליון, הן נקבה, הן זכר, א' כולל הכל, שהרי א' בשלמות שורה, וכאים הם ישראל אע"פ שהם למטה נאחזים הם בכלל העליון מהכל, ולפיכך כתוב הוא עשנו ולא אנחנו, באר"פ כתוב, [לאר"פ אנחנו], הו"א רמז על הכלל של זה עם האר"פ הכולל הכל, ר' שמעון אמר הוא הבאר כתוב, והקרי היא, ומדוע תחלה בארה ואח"כ באר, אלא בארה בתחלה ירמו על בחי' נקבה בלבד, ואחר שזכר הוא, הכולל בחי' זכר ונקבה, נקרא באר [כד] ובמקום שנמצא בחי' זכר, אפילו ענין נקבה שאצלו נקרא בשם זכר לכלם, אשר אמר ה' למשה אסוף את העם, משום שבאר הזאת לא נסתלקה מהם, ואם תאמר איך יכלו לשאב ממנה כלם, אלא שנתפשטה לשלשה עשר נחלים, והמעין נתמלא ויצא לכל הצדדים, וכך עשו ישראל בשעה שנצרכו לבקש ממנה מים, נאספו ועמדו אצלה ואמרו שירה, ומה אמרו, עלי באר, העלי מימך להוציא מים לכלם ונשתה מימך, וכך אמרו שבחה לבאר הזאת, באר הפרוה שרים וגו', דבר אמת היו אומרים וכך הוא

באמת

ומרבנא, וכל קרבין דאורייתא שלמא ורחימותא, ה"ה ע"כ יאמר בספר מלחמות ה' את זהב בסופה, כלומר אהבה בסופה, לית לך אהבה ושלמא בר מאי, תו קשיא באתריה ע"כ יאמר בספר מלחמות ה' בתורת מלחמות ה' מצטו ליה מאי בספר, אלא רזא עלאה הוא אחר אית ליה לקב"ה דאקרי ספר [כא] [כד"א א] דרשו יעל ספר ה' וקראו, דכל חילין וגבורין דעבד קב"ה, בהאי ספר תליין ומתמן נפקין, את זהב בסופה, דקב"ה אנה קרביו בחד אחר דהיסו בסופא דדרגין, ואקרי וזה, כד"א ב) לעלוקה שתי בנות הב הב, בסופה, בסוף דרגין אשתכח, בסופה, ים סוף אקרי, ים דליהו סוף לכל דרגין, ואת הנחלים ארנון [כנ] ועס כחליא דאשתכחו ואתנגידו לנביה מהסוה אחר עלאה דאקרי ארנון מאי ארנון וזוגא עלאה דחציבותא, דלא מתפרשין לעלמין, כד"א ונסר יולא מעדן, ובדל משתכסן שרשי ואתרביאו ענפיו לאושמא קרביו בכל אחר לאושמא חילין וגבורין, ולנחמא שולמא רבא ויקורא כלא :

ו) ומשם בארה הוא הבאר, א"ר חייא מאי שנה דסכא בארה ולבחר באר אלא בארה לבחר דמתכנשי מיין לנו ימא ונחמי לתתא [כנ] באר בשעתא דילחק מליא ליה, היא הבאר הוא כתיב, ורזא דא כמה דכתיב ד) ועבר הלוי הוא, רבי אבא אמר בכל אחר הוא וקריין היא דכר ונוקבא כחלל וכלל עלאה, הן נוקבא הן דכר א' כלל דכלא, דהא א' בשלמו שריא, זכאין חיון ישראל אע"פ דאיון לתתא חיון אחידאן בכלל עלאה דכלא, ובג"כ כתיב סוף עשנו ולא אנחנו באר"פ כתיב, כלל דו"ס ואל"ף דכליל כלל, רבי שמעון אמר הוא הבאר היא הבאר קריין, ומאי שנה בקדמיתא בארה והשתא באר, אלא בקדמיתא נוקבא בלחודדה, והשתא דקאחר הוא, כלל דדכר ונוקבא אקרי באר [כד] ובאתר דאשתכח דכר, אפילו מלה נוקבא דכר קריין לכלל, אשר אמר ה' למשה אסוף את העם בגין דהאי באר לא אעדי ממייסו, ואי תימא היך יכלין לשאב מניה כלל, אלא איסו נפיק לתליסר נחלין, וזביע אתמלי ונפיק לכל סקריין, וכדין סו ישראל בשעתא דתארן ובעין מיין, קיימין עלים ואמרי שירא ומה אמרי, עלי באר סלקי יומיך לאנפא מיין לכלל ולאשתקא מך, וכן אמרי תושבחתא דהאי באר, באר חפרוה שרים וגו' מלה קשום סו אמרי וכך הוא מהכא

מאה מקומות וי' ישי' ל"ד ג) פלי ל' ג) דף קנ' ד) נמדכר י"ח

זיו הזהר

[כא] זה המקום היינו מדה חשיבית שנקראת מלכות והיא בסוף כל המדרגות וממנה נמשע לעולם הנשמי הן צרה הן נחת הן דם הן חלב, וכן גם מה שאמרו חז"ל וכל מעשיך בספר נכתבים ויסו על מדרגת זו ששם ניכר ונרשם מעשה ידי האדם; [כב] בזה יבאר שאין מדה המלכות תעשה דבר מעצמה אלא ע"י מה שנמשך אליה מן ויוג עלומות העליונים שנקרא ארנון, כי משמעות ארנון היא רנה, על שם עוז וחדוה במקומו כי אין מנוע עד שם פגם מן מעשה נבואים הנשמים, ועוד י"ל שארנון הוא צירוף א"ר נ"ן, אור היינו חכמה המכונה תמיד בשם אור כי ההב עיניו בראשו, נ"ן היינו חשמים שערי בינה, והן תריין רעין דלא מתפרשין, והיוג שלהם נקרא בשם ויוג של אבא ואבא, ומי שיש לו מזה חכמה ולב בינה הוא יבין הישב; [ג] דברי הוהר כאן מוסרים על ביאור התרגומים שאין בארה כמו לבאר, שהרי תרגומו ומתמן אתיהיבת להון בירא, משמע מזה שהכתוב קורא לה לעצמים כלשון נקבה כלשון זכר, וכן תיבת הוא, לפי הכתוב היא לשון זכר ולפי הקרי היא לשון נקבה, לכך פירש ר' חייא שהלשון בארה כלשון נקבה מורה על שעה שהשפע שלמעה נאספה לתוך הים העליון והיא גם משפעת למטה להשקות לישראל כאם המנקת לבנת, ונקרא באר כלשון זכר על שם השעה שמדת הנבונה שהיא בחי' יצחק סמלא לה ככחות לה הגבורה, ור' אבא מפרש תיבת הוא, שהקרי והכתוב מרמזים על כ' הבחינות של וי'ג ואות אל"ף רמו על כה יותר עליון הכולל והמחבר אותם להודוון כדי להשפיע להנבראים שפע הנצחית, [כד] ר"ש מפרש בדרי אחר שבאר הוא יותר טוב מן בארה, כי בארה מורה על בחי' נוקבא בלחוד כלי הודוונות, והוא הבאר מורה על הודוונות של בחי' וי"ג, כמו שמורה תיבת הוא לפי דברי ר' אבא, אלא שלפיכך נקרא באר משום שעי' ההודוונות של כ' תחיתנות נקראת גם המלה של שם נקבה כלשון זכר, וכן הוא הכולל בדקדוק לשון הקודש, ובוה מתורץ כ' הקשיות :

מסכת אוליפנט כל מאן דבעי לאתערע מלן דלעילא. זין בעזדא זין במלס. אי האו עוזדא או הסו מלס לא אתעביד כדא יאות. לא אתער מדי כל בני עלמא זולין לבי כשחא לאתערע מלס דלעילא אכל זעירין זיונין דידעין לאתערע. וקב"ה קריב לכלא דידעין למקרי ליה ולאתערע מלס כדא יאות. אכל אי לא ידעי למקרי ליה לאו איסו קריב דכתיב קריב סי לכל קוראיו לכל אשר יקראויו באמת. מהו באמת. דידעי לאתערע מלס דקשוס כדא יאות. וכן ככלא אוף הכא סו אמרי ישראל הני מלין. מלין דקשוס. בגין לאתערע להאי בירא ולאשקאח לון לישראל. ועד דאמרי הני מלי לא אתער (ה) זכאין זיונין דליקיא דידעי למקרי למאריהון כדא יאות. איז שמעון הכא בעינא לגלסא מלס תא חזי כל מאן דידע לסדרע עוזדא כדא יאות. ולסדרע מלין כדא יאות. סא ודאי מתערי לקב"ה לאתשכא זילין עלמין דיתכשקן. ואי לא. לא אתכשקן לגביהו אי הכי סא כל עלמא ידעי לסדרע עוזדא. ולסדרע מלין. ומאי חשיבו דילסון דליקיא דידעי עקרא דמלס ועוזדא. וידעי לכוונא לבא ורעותא יתיר מאלין אחרנין דלא ידעי כל כך. אלא אלן דלא ידעי עקרא דעוזדא כולי האי. אלא דידעי סדרע בעלמא ולא יתיר משכין עליהו משיכו דצתר כתפוי דקב"ה. דלא סס באיירא דגניחו אקרי [כה] ואלין דידעי ומכוני לבא ורעותא יתפיקי צרכן מאתר דמתכסה. ונפקי בכל גזעין וישרשין צארה מישר כדא יאות עד דמתכרכן עלאין ותפאין. ושמא קדישא עלאה מתכרך על ידיהו. זכאס חולקסון דהא קב"ה קריב לגביהו וזמין לקבליהו. בשעתא דקארן ליה סא זמין לון בשעתא דזיונין בעאקו סא לגביהו סא חוקיר לון בעלמא דין ובעלמא דלתי סה"ד כי זי חשק ואפלסכו אשגבהו כי ידע שמי :

(ג) אי יסיר ישראל את הסירה הזאת עלי צאר ענו לה. תאנא סירה משיך צרכאן בעילא לתתא. עד דיסתכחון צרכאן בכלסו עלמין. איז אלעור זמין ישראל למיאר שירתא מתתא לעילא ומעילא לתתא. ולקשרא קשר דמסימנותא. דכתיב אז יסיר ישראל את הסירה הזאת. אז סר לא נאמר אלא אז יסיר וכן כלסו כסאי גיונא. את הסירה הזאת. מתתא לעילא. עלי צאר ענו לה. עלי צאר. כלומר סק לאתרך לאתאחדא צבעליך. דא סא מתתא לעילא ולצתר מעילא לתתא. צאר חפרוס שריס. דאולידו לה אצא ואימא [כו] כרוס כרוסי נדיבי ססס. אלן אצבן דאקרון נדיבי עמים [כז] כרוס אתר לאדוונא צא מלכא צברכאן. וצמה סא זיונא. צמחוקק. דא יסוד. צמסעותס. דא נל"ח וסוד [כח] סא מעילא לתתא. ומדצב מתנס וממתנס נחליאל ומנחליאל צמות. סא קשורא שלימא [כט] קשורא דמסימנותא

באמת. מאן צמדנו כל מי שמבקש לעורר ענינים ש"מעהל. בין במעשה בין בדבור. אם מעשה ההוא או דבור ההוא לא נעשה כראוי. אין נתעורר כלום. כל באי עולם הולכים לבית הכנסת לעורר ענין ש"מעהל. אבל מעט הם אלה היודעים לעורר. והקב"ה קרוב לכל היודעים לקרוא לו ולעורר ענין ש"מעהל כראוי. אבל אם אין יודעים לקרוא לו אין הוא קרוב. שכתוב קרוב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת. מהו באמת. שיוודעים לעורר דבר אמת כראוי. וכן בכל. אף כאן היו אומרים ישראל אלה הדיבורים. דברי אמת. כדי לעורר באר הזאת שתשקה להם לישראל. ומרס שאמרו כך לא נתעורר (ה) אשרי לצדיקים האלה שיוודעים לקרוא לרבונם כראוי. איז שמעון כאן אני רוצה לגלות דבר. בוא וראה כל מי שיוודע לסדר העבודה כראוי. ויסדר דברי התפלה כראוי. הרי זה ודאי מעורר להקב"ה להמשיך ענינים עליונים להטיב. ואם לא. אין מטיבים עבורם. איז הלא כלם יודעים לסדר עבודה. ולסדר דברי התפלה. ומה החשיבות של הצדיקים היודעים שורש התפלה והעבודה. ויודעים לבוץ הלב והמחשבה יותר מאחרים שאין יודעים כל כך. אלא אלו שאין יודעים שורש העבודה כל כך. אלא שיוודעים לסדר בכלד ולא יותר. ממשיכים עליהם השפעה מתחת כתפוי של הקב"ה. שאין כח בתפלתם לפרוח בהאור שנקרא השגחה [כה] ואלה היודעים לבוץ לבם ומחשבתם ממשיכים ברכות ממקום המחשבה. ונשפעים בכל גזע ושורש בדרך ישר כראוי. עד שמתברכים עליונים ותחתונים. ושם הקדוש העליון מתברך על ידם. אשרי חקם שהקב"ה קרוב אצלם ומוכן לגנום. בשעה שקוראים אליו הוא מבין להם בקשחם. בשעה שהם בצער הוא אצלם. הוא מכבדם בעולם הזה ובעולם הבא. וזה שכתוב כי זי חשק ואפלסכו אשגבהו כי ידע שמי :

(ג) אי יסיר ישראל את השירה הזאת עלי באר ענו לה. למדנו ששירה יש לה כח למשיך ברכות מלמעלה למטה. עד שיצאו ברכות בכל העולמות. איז אלעור עתידין ישראל לומר שירה מלמטה למעלה ומלמעלה למטה. ולקשר קשר היחוד של השכינה. שכתוב אז יסיר ישראל את השירה הזאת. אז סר לא נאמר. אלא אז יסיר. וכן כל השירות כדמיון זה. את השירה הזאת. מלמטה למעלה. עלי באר ענו לה. עלי באר. כלומר עלי למקומך להתיחד עם המשפיע שלך. והו מלמטה למעלה. ואח"כ מלמעלה למטה. באר חפרוס שריס. שהולידו אותה כחות האלהות שנקראים אב ואם [כו] כרוס נדיבי העם. אלו האבות שנקראים נדיבי עמים [כז] תקנו אותה שיוודעו עמה המלך בברכות. ובמה הוא אדוונות. במחוקק. זה הו"ד. במשענותם. זה נצ"ח והו"ד [כח] והו מלמעלה למטה. וממחבר מתנה וממתנה נחליאל ומנחליאל במות. כל זה מרמז על קשר שלם [כט] קשר עולמות העליונים עם השכינה

מראה מקומות א' דף קפד. ב' וילך רפב.

זיו הוזהר

[כס] חיינו ג' ספירות העליונות שהן בבחינת רישא דמלכא הנקראות חב"ד. השגחה היא מן הראש. ובתר כתפוי דקב"ה חיינו ג' ספירות התחתונות שהן בבחי' גופא דמלכא. והדברים עמוקים : [כז] אבא ואמא חיינו העולמות של חכמה ובינה שהם תמיד בהודוונות לצורך קיום העולמות : [כח] האבות וימיו על ג' ספירות הראשונות מן ה' ספירות שהן אחר חכמה ובינה ונקראות גרולה גבורה תפארת : [כט] נצח והוד נקראים תרין סבבי קשום. וזהו במשענותם : [כס] קשורא שלימא כוונתו על התקשרות כל ה' עולמות אצילות בריאה יצירה עשיה. ואלו ה' עולמות נרמזים ב' שמות האלה מדבר מתנה נחליאל במות מלמטה למעלה. מדב"ר. חיינו עולם העשיה. ונשמתו היא האות ה' מן השם תת"ה ב"ה. ונקרא מדבר כי הוא כמדבר נגד עולמות העליונים. וגם נקרא מדבר על שם כח הדבור. מתנ"ה. חיינו עולם

דמסימנותא. קשורא קיימא דכלא ביה. (א) וע"ד אמרין כד האי באר נטלא צסייעא דאבסן נטלא ואקרי באר ואקרי ים. אקרי באר צשעתא דליחק נפק מווינא מסערא דלמא. ולתי לאמסכא אבתרא דרז ומלי לה. כדן אקרי באר דליחק. באר דמרים. והא חוקמוס. ים. כד אסתהרא מנהרא עלאס דאבא. כדן אקרי ים דחלין אולין לגוס כד"ה (ב) כל הנחלים הולכים אל הים והים איננו מלא. וזימא דגלתה כנסת ישראל בגלותא כתיב (ג) אולו מים מני ים. דא כנסת ישראל. ונהר יערב ויבש דא לדיק. וע"ד כתיב (ד) הלויק אבד וגו'. דהוא הוה נהר עלאס ויקירא דעיל צבוס. זסוא כניס כל אינון נהרין ונחלין דנגדן זינגידו דהוא נהר קדשא. דלא פסקין זימיו לעלמן דנגיד ונפיק מעדן עלאס. והוא עיל צבוס ומלי אנהא. ימתין ירמיו עלמין כלסו צרכאן בכלא תא חזי צשעתא דאצברכא כנסת ישראל עלמין כלסו אצברכא וישראל לתתא ינקין ומצברכא צבינס. דהוא אגא עליהו דישראל כמה דאמאר —

(ה) על כן יאמרו המלכים בלו חשבון תבנה ותכונן עיר סיחון. א"ר שמעון תא חזי צשעתא דחריבו ישראל קרתא דסיחון כרוזא אצער צמלכו דמיוא אצכנסו נצ"ן שלטנין על שאר עמין. ותחמון מלכו דמוראס היך אצחרכו צמלכו. צסהוא שעתא כל אינון שלטון דהיו ממנן על שצט עממין אצכנסו. וצטו לאהדרא ילכו ליושנה כיון דחמו תפקס דמסה אדדור לאחורא. הס"ד על כן יאמרו המלכים בלו חשבון אינון שלטון ממנן עליהו דאצכנסו. הו אמרו בלו חשבון מאן הוא דין דחריבו לה. תבנה ותכונן כדצקרימא. ותהדר מלכו ליושנה. וכד חמו נצורתא דמסה ושלחבא דמלכו אמרו כי אש ילאס מחשבון להבס מקרית סיחון. כיון דכתיב מחשבון אמאי מקרית סיחון. דהא קרית סיחון חשבון הוה דכתיב כי חשבון עיר סיחון מלך האמרי. אלא שלחבא דילכו דחייא נפק וחריב כלא צשעתא דאינון אמרין תבנה ותכונן עיר סיחון סתם. ולא אמרו חשבון. דחסיבו דבגין כך יתבני למותצא דאחוראס. כדן אחיבו וממרי לא יכילנא מאי עממא. צגין דכל ארמין וצבילין אסתתמו צתוקפא דרב עלאס דלסון. אי נהדר וימא ונדכר חשבון תבנה. הא אש ילאס מחשבון. אי נהדר וימא קרית סיחון. הא להבס ילאס מקרית סיחון ודאי כיון דהוא שלחבא דלשא שריא תמן עלה. לית מאן דיכיל לה לאהדרא לה ליושנה. דהא מכל סמרין לית לן רשו. יחאן ולסלאס אוי לך מואב. דהא הוה דהוה מנן עלך אצברכא :

(ו) ויאמר ה' אל משה אל תירא איתו. א"ר יסודס תרין אות"ו אינון שלימין צאורייתא צתרי ווי"ן. חד דא. וחד עד דרוס אחיך איתו [ג] מאי עממא. צגין

מראה מקומות (א) 97 ק: (ב) קבלת א' (ג) איוב י"ד (ד) ישי' כ"ז (ה) 97 קפס. (ו) 97 קפד.

זיו הוזהר

השכינה. וזה קשר הקיום שהכל תלוי בו. (א) וע"ז אמרנו כאשר באר הזאת נוסעת בחבורת האבות נוסעת. ונקראת באר ונקראת ים. נקראת באר. בשעה שיצחק יוצא מוין מצד הבינה. ובא להשפיע להבאר וממלא לה. או נקראת באר של יצחק. באר של מרים. וזה נתבאר. ים נקראת כאשר תאר מאור העליון של עולם החכמה. או נקראת ים. שנחלי השפע הולכים לתוכה. כמשי"כ (ב) כל הנחלים הולכים אל הים והים אינו מלא. ומיום שנלתה כנסת ישראל בגלות (כתוב ג) אולו מים מני ים. זו כנסת ישראל. ונהר יערב ויבש. זה יסוד צדיק. וע"ז (כתוב ד) הצדיק אבד וגו'. שהוא היה נהר העליון והיקר ש.כנס בתוכה. והוא המאסף כל אותן נהרות ונחלים הנמשכים מהמשך נהר הקדוש ההוא. שאין מימיו נפסקים לעולם ונמשך ויוצא מעדן העליון. והוא נכנס בתוכה וממלא אנהיה בשפע ההיא. ומשם נחלים כל העולמות ברכות בכל. בוא וראה כשנתברכת כנסת ישראל נתברכים כל העולמות. וישראל למטה יונקים ומתברכים בעבודה. שהוא תנין על ישראל כמו שידוע — :

(ה) על כן יאמרו המלכים באו חשבון תבנה ותכונן עיר סיחון. א"ר שמעון בוא וראה בשעה שהחריבו ישראל לעיר סיחון. נכרו כרוז במלכות שמים. האספו שרים השולטים על שאר עמים. ותראו מלך האמורי איך נחרבה מלכותו. בשעה ההיא כל אותן השרים שהיו ממונים על ז' האומות התאספו. ובקשו להחזיר המלכות ליושנה. כיון שראו תקפו של משה חזרו לאחור. וזש"כ על כן יאמרו המלכים באו חשבון. אותן השרים שהיו ממונים עליהם שהתאספו. היו אומרים באו חשבון. מי הוא זה שהחריבה. תבנה ותכונן ככתחלה. ותחזור המלכות ליושנה. וכשראו נבורתו של משה ושלחבת מלכותו. אמרו כי אש יצאה מחשבון להבס מקרית סיחון. כיון שכתוב מחשבון למה מקרית סיחון. שהרי קרית סיחון חשבון היתה. שכתוב כי חשבון עיר סיחון מלך האמרי. אלא שלחבת של מלכות שמים יצאה והחריבה הכל. בשעה שהם אמרו תבנה ותכונן עיר סיחון סתם. ולא אמרו חשבון. שחשבו שבשבי"ל זה תבנה למושב האמורי. או חזרו ואמרו אין אנו יכולים. מה הטעם. משום שכל הדרכים והנתיבות נסתמו בתוקף הרב העליון שלהם. אם נחזור לומר ולהוכיח שחשבון תבנה. הרי אש יצאה מחשבון. אש נחזור ונאמר סתם קרית סיחון. הרי להבס יצאה מקרית סיחון ודאי. כיון ששלחבת האש ההיא שורה שם עליה. אין מי שיוכל לה להחזירה ליושנה. שהרי מכל הצדדים אין לנו רשות. מכאן ולרלאה אוי לך מואב. שהרי זה שה' מנין עליך נשבר :

(ו) ויאמר ה' אל משה אל תירא אותו. א"ר יהודה שני אות"ו הן מלאים בתורה בשני ווי"ן. אחד כאן. ואחד עד דרוס אחיך אותו [ג] מה הטעם. משום

היצירה. ונשמתו היא האות"ן שם הוי"ה ב"ה. ונקרא מתנה על שם הצירוף מתן ד'. כי מן זה העולם ניתן תשפע לאות ד' האתרוגה. נחליא"ל. היינו עולם הבריאה שנקרא בינה. ונשמתו היא האות"ן הראשונה מן השם הוי"ה ב"ה. ונקרא נחליאל על שם הצירוף נחלי"א. כי זה העולם נקרא רחובות הנהר ונרסו בהפסוק ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן כידוע. והשם אל מורה על חסד כדכתיב וחסד אל כל היום. כי כל הנחלים הבאים אל הים הוה אף אם הם סרורים ומלוחים נפתקים שם להסרים. כמז"ת. היינו עולם האצילות שנקרא חכמה. ונשמתו היא האות"ן מן השם הוי"ה ב"ה. ונקרא במות. כי הוא מקום היות נבוא ועליון מה שנוכל להשיג בכח המחשבה שלנו. זה העולם נקרא ג"כ בשביל זה עוסק רום במפר היצירה. ונס נקרא כמתי ארץ. ועליו נאמר והרכבתך על כמתי ארץ והאכלתיך גחלת יעקב אביך. והמבין יבין [ג] לפי המסורה בתנ"ך שלנו הן חסרים ולא מלאים. ויש עוד מקומות כאלה בתורה שהמסורה שלנו מחולק עם הוזהר :

בנין לזיון אות ממש. עד דרוש אחד אותו. דבסי
לפרשט הסוף אות דסכיל אציה. אף הכל דין
אוחו. דל פוג דלחדבק באציה. ומאנשי ביתה סיה.
וכד אהגז אציהס מלי כתיב. וכל אנשי ביתו וגו'
מאת בן נכר נמלו אוחו. דל פוג דלחגור עמיה. וקביל האי
את קדישא. כיון דחמא פוג דישאל מקרבין גביה
אמר הא ודאי אנה אקדימנא וכותא דקאיש לון. ודא
שוי לקבליה. בים שעתא דחיל משה. סך יכיל
לאתקרא רשימא דרשיס אציהס. אחר ודאי הא
ימינא דילי מית [לא] דהא ימינא צעיא להאי. אי נימא הא
אלעזר. ימינא דסיהרא הוא ולא דילי [לב]
והאי אות לימינא הוא. דאציהס לימינא הוא. מיד אחר ליה
קביס אל מירא אוחו. לא תדחל להסוא את דיליה.
ואפילו לימינא לא אלסריך. כי בידך נתתי אותי. שמאלא
דילך יעקר ליה מעלמא. דהא הוא פגיס רשימא
דיליה. ומאן דפגיס להאי את אחוהי לאתעקרא מעלמא. כל
סכן שמאלא דילך דליהו ידך יעקר ליה מעלמא. ובגין כך
אתעקרא מעלמא. ואפילו דליהו תקיפא מצני גבריא. כיון
דבעא לשיאלא לכו לישראל כפל בידים דמשה ואשתאי ובגין כך
כלא שליחו ישראל צנוי וכל עמיה וכל דיליה.
כמה דכתיב ויכו אותו ואת בניו ואת כל עמו. וזכאן אינון
ישראל דמשה נביאה הוס צנייהו. דבנייה עבד לון
קביס כל הני אחוהי ואוקמוס וקב"ה לא גזר קיימיה עס
שאר עמין לאתקשרא ביה. אלא עס ישראל דלינון צנוי
דאציהס. דכתיב א) וקמתי את בריתי ביני ובינך ובין
זרעך אחריך לדרתם לברית עולם. וכתיב ואני זאת
בריתי אותם אמר ה' רוחי אשר עליך ודברי אשר שמתי
בפיך לא ימוש מפיו ומפי זרעך וגו'. ברוך ה' לעולם
אמן ואמן :

משום שהם אות ממש. עד דרוש אחד אותו. שצריך
לפרש מה הוא האות של אבירה ההיא. אף כאן זה
אוחו. היינו עוג שנדבק באברהם. ומאנשי ביתו היה.
וכאשר נימול אברהם מה כתוב. וכל אנשי ביתו וגו'
מאת בן נכר נמלו אותו. זה עוג שנימול אותו. וקבל זה
האות הקדוש. כיון שראה עוג שישראל מתקרבים אליו.
אמר הרי ודאי אני קודם לזה הזכות שעומד להם. וישם
זה הזכות לנגדו. באותו שעה נתירא משה. איך יוכל
לעקור רועש ברית מילה שרשם אברהם. אמר ודאי הרי
ימין שלי מת [לא] והרי הימין נצרך לזה. אם נאמר הרי
אלעזר. הלא הוא הימין של בחינת לבנה ולא שלי [לב]
זה האות לימין שלי הוא. שאברהם לימין שלי הוא. מיד אמר
לז הקב"ה אל תירא אותו. אל תתירא מזה האות שלי.
ואפילו לימין לא נצרך. כי בידך נתתי אותו. שמאל
שלך יעקור אותו מן העולם. שהרי הוא פגיס להרושם
שלו. ומי שפגיס אות הזה ראוי להעקר מן העולם. כל
שכן ששמאל שלך שהיא ידך יעקור לו מן העולם. ולפיכך
נעקר מן העולם. ואף שהי תקיף מכל הגבורים. כיון
שבקש להכניח לישראל נפל בידי משה ונכרת. ולפיכך
לכלם החרימו ישראל את בניו וכל עמו וכל אשר לו.
כמו שכתוב ויכו אותו ואת בניו ואת כל עמו. אשריהם
ישראל שמשה הנביא היה ביניהם. שבעבדו עשה להם
הקב"ה כל הנסים האלה. והקב"ה לא כרת בריתו עם
שאר עמים להתקשר בו. אלא עם ישראל שהם בניו של
אברהם. שכתוב א) והקמתי את בריתי ביני ובינך ובין
זרעך אחריך לדרתם לברית עולם. וכתוב ואני זאת
בריתי אותם אמר ה' רוחי אשר עליך ודברי אשר שמתי
בפיך לא ימוש מפיו ומפי זרעך וגו'. ברוך ה' לעולם
אמן ואמן :

פרשת בלק

(ג) וירא בלק בן צפור את כל אשר עשה ישראל
לאמרי. רבי שמעון אמר וירא. איזו ראה
ראה. ראה ודאי ממש ראה בהשקפה של חכמה וראה
בעיניו. ראה בהשקפה של חכמה כמו שכתוב. וישקף
אבימלך מלך פלשתים בעד החלון. מהו בעד החלון.
כמש"כ ג) בעד החלון נשקפה ותיבב אם סימרא. זה חלון
החכמה מן זנבי שולי הכוכבים. והם חלוני החכמה [א]
בדאי יש חלון שכל החכמות נמצאות שם. ובו רואה
מי שיכול לראות בעיקר החכמה. אף כאן וירא בלק
בחכמה שלו. בן צפור. כמו שנדרש. אבל בן צפור ממש.
שהרי כשפיו היו בכמה אופנים של צפור ידוע. לקח
הצפור. כשבש לו בעשב. הפריחו באויר. עשה פעולה
ולחש לחשים. ויבא אותו הצפור עם עשב ההוא בביו
והיה מצפצף לפניו. הכניסו בכלוב והיה מקטיר קשרת
לפניו

(ג) וירא בלק בן צפור את כל אשר עשה ישראל
לאמרי. רבי שמעון אמר וירא. איזו ראה
ראה. ראה ודאי ממש ראה בהשקפה של חכמה וראה
בעיניו. ראה בהשקפה של חכמה כמו שכתוב. וישקף
אבימלך מלך פלשתים בעד החלון. מהו בעד החלון.
כמש"כ ג) בעד החלון נשקפה ותיבב אם סימרא. זה חלון
החכמה מן זנבי שולי הכוכבים. והם חלוני החכמה [א]
בדאי יש חלון שכל החכמות נמצאות שם. ובו רואה
מי שיכול לראות בעיקר החכמה. אף כאן וירא בלק
בחכמה שלו. בן צפור. כמו שנדרש. אבל בן צפור ממש.
שהרי כשפיו היו בכמה אופנים של צפור ידוע. לקח
הצפור. כשבש לו בעשב. הפריחו באויר. עשה פעולה
ולחש לחשים. ויבא אותו הצפור עם עשב ההוא בביו
והיה מצפצף לפניו. הכניסו בכלוב והיה מקטיר קשרת
לפניו

מראה מקומות א) בראשית י"ז ג) דף קסד ג) שופטים ה'

זיו הוהר

[א] זה אהרן הכהן : [ב] זה יהושע כידוע שפני משה כפני חמה ופני יהושע כפני הלבנה :
פרשת בלק [א] זו חכמת האצטננינות :

קמים. ואילו אודע ליה כחם מלין עבד חרשיו ומנפלא עופא ופרח וסם לגבי גלוי עינים [ב] ואודע ליה. ואילו אחי וכל מלוי זכאסא נפור סו. יומא חד עבד עובדיו ונסיל הסוא לפור ופרח וחזיל ולתעבב ולא אתח. סוס מנסע- בנפשיס עד לתא. חמא חד שלסובא דאשא דסם אבתריה ואוקיד גדפוי. כדן חמא מאי דחמא וחזיל מקמייהו דישראל [ג] מאי שמיה דהסוא לפור. ידוע. וכל אינון דמשמי יודעי לשמאס דהסוא לפור לא ידעין מרשין כחם דסו ידע בלק. וכל חממא דסו ידע דהסוא לפור סוס ידע. וסכי סוס עבד. גמין קמיה וקמיר קמרתא. חמי רשיה וגמין ואמר איסו אמר סעס. ולפרא אמיב ישראל. איסו אמר מאד. ולפרא אמיב רב. על סוס רב עלאה דלזיל דכו [ד] שבעין ומנין לפלסו דא ידא. איסו אמר דל. ולפרא אמר רב. כדן דחיל. דכתיב ויגר מואב מפני סעס מאד כי רב סוא. רב סוא ודלי. וזויני מרשין דקסדל קדמא אשכחן. ולפרא דא סו עבדין ליה בזמנין ידעין מכסף מעורב דזכבא רישא דדכבא. פוזא דכסף. גדפוי מנחשת קלל מעירב דכספא. גופא דדכבא. נקודין דנולי דכסף. רגלין דדכבא. וסויין דפומיה לישן דהסוא נפור ידוע. וסויין דהסוא לפרא בחלון חד ופסחין כיון לקבל שמשא. ובליליא פסחין כיון לסיכא. מקשרין קמרתין ועבדין מרשין ואומון לשמאס ובליליא אומון לסיכא. ודא עבדין שבעה יומין. מכאן ולסלאס הסוא לישנא מנחשת דדכבא. וסוא ממללא נפרא. נקדין לסיכא לישנא דמחשא דדכבא. וסוא ממללא דברבן מנחשת. וכלא סוס ידע בלק בלפור דא. ועד בן נפור. ובג"כ חמא חס דבר נס אמרא לא יכיל למנדע ולא יכיל למחמי... (א) וכיון דפוג מלך הבשן וסיוחן מלך חשבון כל מלכי פלמא לא יכלי לאחמא קרבא דכו בגין תוקפא דלסון. ורמלנו דמואב עלייהו סוס. וכד אתא משה ואגח דכו קרבח. חמא מואב דמנן דלסון אתח. כדן ויגר מואב מפני סעס מחד. מהו מאד יתיר ממוחא [ה] כי רב סוא. דא כדן איסו סוס רב. ורב סוס עבד. דכתיב (ב) סוס קסן נתמיד בגוים. ישראל סוס רב באתר עשו דכתיב דיה (ג) ורב. מאי פעמא בגין דחמו דשלוסו ישראל עילא ותמא. דכתיב את כל אשר עשה ישראל לאמרי. אשר עשה ישראל מבני ליה מהו את כל. לאסנאס עילא ותמא. עילא. אפילו משלמניהון דברבנין ושלמנין דלעילא ותמא. אפילו משלמניהון דברבנין ושלמנין דלתמא ועד את כל חסר עשה. ועד כי רב סוא באתר דרב דוכרא קדישא. דכתיב בני דכרי ישראל. ואי פומא דקב"ה גמא הכי ולאו מן דינא. תא חזי עשו קליסס סוס וסערה אמרא סוס כיון דנפק קליסס ואתעבר. סא יזרח שכיחא. ערלס קדמחא קאי לכר. ברית איסו יקירא מכלא ואיסו אמגלי לבסר. ויאמר

סראה מקומות (א) דף קפה. (ב) עובדי' א' (ג) נכאשית כ"ס

זיו הזהר

לפניו. והצפור הודיע לו כמה ענינים. כשעשה כשפיו צפצף הצפור והיה פורח ומעופף אצל גלוי עינים [ב] והוא הודיע לו. והצפור בא עם הידיעה. וכל ידיעותיו ע"י אותו הצפור היו. יום אחד עשה פעולתו ולקח צפור ההוא ופרח והלך ונתעבב ולא בא. היה בלק מצמד בנפשו עד שבא. אז ראה שלהבת אש מעופף אחריו ושרפה בנפי הצפור. אז ראה מה שראה ונתירא מפני ישראל [ג] מה שמו של הצפור ההוא. ידוע שמו. וכל אותן המשתמשים ויודעים להשתמש באותו הצפור לא ידעו כל כך כשפים כמו שירע בלק. וכל חכמה שהיה יודע ע"י צפור ההוא ידע. וכך היה עושה. השתחוה לפניו והקמיר קמרת. כסה ראשו והשתחוה והתחיל לדבר. הוא אמר הע"ם. והצפור השיב ישראל. הוא אמר מאד. והצפור השיב רב. על שם רב העליון שהולך בתוכם [ד] ע' פעמים צפצפו זה זה. הוא אמר דל. והצפור אמר רב. אז נתירא. שכתוב ויגר מואב מפני סעס מאד כי רב הוא. רב ה' ואי. ובמיני הכשפים ס' קסדל סמונה הראשון נמצא. שצפור כזה היו עושים אותו בשעות ידיעות בן כסף מעורב עם זהב. הראש של זהב. הפה של כסף. בנפיו מנחשת קלל מעורב בכסף. הגוף של זהב. נקודות של הנצות מן כסף. רגליו של זהב. והניחו בפיו לשון מן הצפור ההוא שנקרא ידוע. והעמידו אותו הצפור בחלון אחד. והיה נפתח לנגד השמש. ובלילה בחלון שהיה נפתח נגר להבנה. מקטירים קמרת ועושים כשפים ומשביעים לשמש. ובלילה משביעים להלבנה. כך עושים ו' ימים. מכאן ולהלאה מכשכש אותו הלשון בפיו של הצפור ההוא. דוקרים ללשון ההוא כחמט של זהב. והוא מרברת גדולות מעצמה. והכל היה בלק יודע ע"י צפור זה. ולכך נקרא בן צפור. ולפיכך ראה מה שאין איש אחר יכול לדעת ואינו יכול לדאות (א) וכיון שעגו מלך הבשן וסיוחן מלך חשבון כל מלכי העולם לא יכלו להתגר מלחמה בהם. לבעבור גבורה שלהם. ובמחוננו של מואב עליהם היה. וכאשר בא משה והתגר עמהם מלחמה. ראה מואב שמנינם נשבר. אז ויגר מואב מפני העם מאד. מהו מאד. יותר מן המות [ה] כי רב הוא. שהרי כעת נעשה הוא גדול. והגדול נעשה קטן. ככתוב (ב) הגה קטן נתהדך בגוים. ישראל נעשה גדול במקום עשו שכתוב בו (ג) ורב. מפני מה. לפי שראו שליטת ישראל למעלה ולמטה. שנאמר את כל אשר עשה ישראל לאמרי. אשר עשה ישראל היה צריך לכתוב. מהו את כל. דרבות תוקפם למעלה ולמטה. למעלה. אפילו מן ממלכתם של בן השרים והמושלים שלמעלה. ולמטה. אפילו מן ממלכתם של בן השרים והמושלים שלמטה. וע"כ כתוב את כל אשר עשה. וזהו כי רב הוא. שבמקום הרב הוא נעשה בכור קדוש. שנאמר בני בכרי ישראל. ואפשר תאמר שהקב"ה רצה כן שלא על פי הדין. בוא וראה עשו קליפה היה וצר הטומאה היה. כיון שיצאה הקליפה ועברה. הרי אז נמצא המוח. הערלה היא לראשונה עומדת מבחוצ. הברית הוא יקר מהכל והוא נתגלה אחר כך. ויאמר

[ג] זה הסלאך עזא"ל שהטילו הקב"ה ויושב תפוס בהרי התשך. [ג] כי הבין שהשלהבת היא אש דשכינה. הבטל לכשפיו: [ד] היינו כח השכינה. או אפשר הכונה על הר"ב נציצין קרישין מן הר"פ"ה שהעלו מסמרים בידוע (ה) תיבת באר רמז לפעמים על מיתה. כידוע מהפסוק והנה טוב מאד:

(א) ויאמר מואב אל זקני מדין עתה ילחכו הקהל את כל סביבתינו כלחך השור וגו'. א"ר חייא כן למדתי וכך שמעתי. זה ודאי שבדין נסתלק כל אדם מעולם הזה. אבל מרם שהוא עולה למחיצתם של הצדיקים מעלים אותו לדין. ושם נידון ברקיע לפני הישיבה שלמעלה. ושם עומד אותו הממונה של הניהנם להשמיץ. צדיק הוא מי שזוכה בדיון. ואם לא. אותו הממונה של הניהנם לזקחו בשעה שמוסרים אותו בידו. והוא קולע אותו משם למטה כמי שקלע אבן בקלע. ככתוב (ג) ואת נפש אויבך יקלענה בתוך כף הקלע וגו'. ומשליכו לניהנם לקבל עונשו כפי מה שנידון. (ג) ובוא וראה אותו שטן העליון שיוורד כמו שנתבאר בדמות שור. וכל אותן הרוחות של הרשעים שנידונו להכניסם בגיהנם הוא לזחך אותם ברגע אחד. וחוטפם ויורד ומוסרם לדומ"ה לאחר שבלע אותם. והוא שנאמר ויאמר מואב אל זקני מדין עתה ילחכו הקהל את כל סביבתינו כלחך השור. השור הירוע שעומד להרע לכל בני העולם. את ירק השדה. אותן רוחות האנשים שנקראים ירק השדה. שדה הוא הידוע [ו] א"ר יוסי אם כן חכם היה בלק. א"ל ודאי כן. וכך היה נצרך לו לדעת כל דרכי השור ההוא. שאם לא ידע אותם לא היה יכול לעשות כשפיו וקסמיו. א"ר יוסי ודאי כך הוא ויפה אמרת:

(ד) פתח עלם ההוא ואמר. ויאמר מואב אל זקני מדין וגו'. ויאמרו זקני מואב אל זקני מדין לא כתוב. אלא ויאמר מואב. נערי מואב באו לקחת עצה מזקני מדין. והם נמשכו אחריהם ונתנו להם עצה. מה העצה שנתנו להם. עצה רעה לקחו לעצמם. אמרו להם לנערי מואב. נידול רע גדלנו בינינו. ומי הוא. משה רבם. כומר אחד היה בינינו שהגדילו וגדל בביתו ונתן לו בתו לאשה. ולא עוד אלא שנתן לו ממון ושלחו למצרים להשחית כל הארץ. והוא וכל ביתו נמשכו אחריה. אם לרבה ההוא נוכל לעקור מן העולם. כל העם שלו יעקרי מיד מן העולם. וכל העצה הרעה של ענין פעור ממדין היתה. ובוא וראה שהכל היה ממדין. וכל עצתם על משה היתה. ובעצתם שכרו את בלעם. וכיון שראו שבלעם לא יכל לקלם נמלו עצה רעה אחרת לעצמם. והפקירו נשיהם ובנותיהם יותר ממואב. שהרי על נשי מדין כתוב הן הנה היו לבני ישראל וגו'. והכל ממדין היה —

(ה) וישלח מלאכים אל בלעם בן בעור פתורה וגו'. סבא אית עשרין ותמניא תיבין לקבל כ"ח דרגין דמרשי קוסמין דלפור. והיה לאסתכלא מלך דבעה למללא ביה בבלעס ולאסתחברא בדיה חמאי סדר ליה מיד עד לא ייתיה לנביא מלין בפירושה דקאמר סבא עס ינא ממלכיה וגו' ועתה לכה ארס לי. סבא ליה לאסתחברא בדיה בקדמיתא לפייסא ולשיחורא ליה. ולבשר לאודעא ליה מלוי. אלא א"ר יוסי מהכא אסתחברא דסא ידע בלק רעותיה דהסא רשע דבעא לאתקרא תדיר במלין דרבין. ולית ליה תיחובתא אלא כד עבד ציטין. בלק קסס

(א) ויאמר מואב אל זקני מדין עתה ילחכו הקהל את כל סביבתינו כלחך השור וגו'. א"ר חייא כן למדתי וכך שמעתי. זה ודאי שבדין נסתלק כל אדם מעולם הזה. אבל מרם שהוא עולה למחיצתם של הצדיקים מעלים אותו לדין. ושם נידון ברקיע לפני הישיבה שלמעלה. ושם עומד אותו הממונה של הניהנם להשמיץ. צדיק הוא מי שזוכה בדיון. ואם לא. אותו הממונה של הניהנם לזקחו בשעה שמוסרים אותו בידו. והוא קולע אותו משם למטה כמי שקלע אבן בקלע. ככתוב (ג) ואת נפש אויבך יקלענה בתוך כף הקלע וגו'. ומשליכו לניהנם לקבל עונשו כפי מה שנידון. (ג) ובוא וראה אותו שטן העליון שיוורד כמו שנתבאר בדמות שור. וכל אותן הרוחות של הרשעים שנידונו להכניסם בגיהנם הוא לזחך אותם ברגע אחד. וחוטפם ויורד ומוסרם לדומ"ה לאחר שבלע אותם. והוא שנאמר ויאמר מואב אל זקני מדין עתה ילחכו הקהל את כל סביבתינו כלחך השור. השור הירוע שעומד להרע לכל בני העולם. את ירק השדה. אותן רוחות האנשים שנקראים ירק השדה. שדה הוא הידוע [ו] א"ר יוסי אם כן חכם היה בלק. א"ל ודאי כן. וכך היה נצרך לו לדעת כל דרכי השור ההוא. שאם לא ידע אותם לא היה יכול לעשות כשפיו וקסמיו. א"ר יוסי ודאי כך הוא ויפה אמרת:

(ד) פתח עלם ההוא ואמר. ויאמר מואב אל זקני מדין וגו'. ויאמרו זקני מואב אל זקני מדין לא כתוב. אלא ויאמר מואב. נערי מואב באו לקחת עצה מזקני מדין. והם נמשכו אחריהם ונתנו להם עצה. מה העצה שנתנו להם. עצה רעה לקחו לעצמם. אמרו להם לנערי מואב. נידול רע גדלנו בינינו. ומי הוא. משה רבם. כומר אחד היה בינינו שהגדילו וגדל בביתו ונתן לו בתו לאשה. ולא עוד אלא שנתן לו ממון ושלחו למצרים להשחית כל הארץ. והוא וכל ביתו נמשכו אחריה. אם לרבה ההוא נוכל לעקור מן העולם. כל העם שלו יעקרי מיד מן העולם. וכל העצה הרעה של ענין פעור ממדין היתה. ובוא וראה שהכל היה ממדין. וכל עצתם על משה היתה. ובעצתם שכרו את בלעם. וכיון שראו שבלעם לא יכל לקלם נמלו עצה רעה אחרת לעצמם. והפקירו נשיהם ובנותיהם יותר ממואב. שהרי על נשי מדין כתוב הן הנה היו לבני ישראל וגו'. והכל ממדין היה —

(ה) וישלח מלאכים אל בלעם בן בעור פתורה וגו'. כאן יש שמנה ועשרים תיבות. כנגד כ"ח מדרגות כשפיו קסמים של צפור. ויש לעיין אם בלק רצה לדבר עם בלעם ולהתחבר עמו. למה שלח אליו מיד מרם שבא אצלו כל הננין בפירושו. שאמר הנה עם יצא ממצרים וגו' ועתה לכה ארס לי. היה לו להתחבר עמו תחלה לפייסו ולשחרו. ואחר כך להודיע לו בקשתו. אלא א"ר יוסי מכאן נשמע שכבר ידע בלק רצונו של אותו רשע. שהיה מבקש תמיד להתחבר בענינים גדולים. ולא הי' לו רצון אחר אלא לעשות רעות. בלק הי'

מראה במקומות (א) דף קסב (ב) עמודל א' כ"ט (ג) דף קפו (ד) דף קפט (ה) דף קנב.

זיו הזהר

[ו] זה השדה שעליו נאמר כרית השדה אשר ברכו ה' זו מדת המלכות. ונקרא חקל תפוחין קדישין. כי שם מקום הצמיחה והתולדה של רוחות האנשים. ונקרא גם כן בן ערן שלמטה. ועוד יש לו השם תפוחים כיון שבתפוח נמצאים ג' גוונים לבן אדום וירוק המורים על חסד דין ורחמים. שהמלכות מנהגת העולם הזה על פי אותן הג' מדות דר"ר:

ה' קוסם קסמים ועשה כשפים והתקין הצפור. וידע שמדרגות משה הן עליונות ויקרות. וה' מבשף בבשפיו וקוסם בקסמיו וידע שמדרגות בלעם הן כנגדן של משה. מיד וישלח מלאכים אל בלעם בעור. פתורה. הוא שם המקום. ככרוב א' מפתור ארם נהרים לקלף. ולמה נקרא כן. לפי שכתוב ב' העורכים לגד שלחן. ושלחן היה מסדר שם בכל יום. שכן הוא ההכנה לצדדים הרעים. מסדרים לפניו שלחן במאכל ובמשקה. ועושים כשפים ומקטרים לפני השלחן. ומתאספים שם כל רוחות טמאים המודיעים להם מה שהם רוצים לדעת. וכל כשפים וקסמים שבעולם היו על השלחן ההוא. ולפיכך נקרא שם המקום ההוא פתורה. שכן קוראים בארם נהרים לשלחן פתורא. פתח ואמר ועשית שלחן עצי שמים וגו'. ונאמר ונתת על השלחן לחם פנים וגו'. כל אותן כלי המקדש צוה הקב"ה לעשות לפניו כדי להמשיך רוח הקודש מלמעלה למטה. אותו הרשע בלעם היה מסדר כך לצד הטומאה. והיה מסדר שלחן ומזון ש. קרא לחם מגואל. כמו שאמרו שכן הולך צד הטומאה אחר הקדושה בקוף אחר האנשים. ושלמה המלך צוה ואמר ב' כי מה האדם שיבא אחרי המלך את אשר כבר עשוהו:

ד' רבי אלעזר אמר וירא בלק בן צפור. מפני מה נשתנה שנזכר שם אביו משאר מלכים. אלא יתרו נתמשך ונתרחק מעבודה זרה. ויבא להתדבק בישראל הוא ובניו. וכל העולם נדוהו ורדפו אותו. בלק מבני בניו היה ונתרחק מדרך אביו. כיון שראו זקני מואב וזקני מדן שיתרו ובניו התדבקו בהשגינה. וזה נתמשך מהם והיה באהדות ובאהבה שלהם בעבודה זרה של החלק שלהם. באו והבליכיהו עליהם באותה השעה. שנאמר ובלק בן צפור מלך למואב בעת ההיא. בעת ההיא נעשה מלך מה שלא היה מקודם לזה. וע"כ נאמר בן צפור מה שלא הי' ראוי לעשות כן. וירא בלק. וישמע הי' צריך לומר. מהו וירא. ראה ראה וידע שעתיד הוא ליפול בידי ישראל. ושישראל יפלו בידי תחלה. ואח"כ יפול הוא בידי ישראל:

ה' ועתה לכה נא ארה לי את העם הזה וגו'. מהו ועתה. א"ר אלעזר. רשע ההוא אמר בודאי שהשעה עומדת לי לעשות מה שאני רוצה. ראה ולא ראה יפה. ראה כמה אלפים מישראל נופלים על ידו בזמן קרוב. אמר ודאי עתה השעה עומדת לי. ולפיכך ועתה ולא בזמן אחר. לכה. לך היה צריך לומר מהו לכה. אמר נודרו עיצמנו לזה החופף בכנפיו עליהם. לזה אשר שמו כ"ה [ו] ועתה לכה. נתגר מלחמה בכ"ה ההיא. אמר עד עכשו לא היה בעולם מי שנצח אותם. לפי שהשליט ההוא עומד עליהם. עתה שהשעה עומדת לנו לכה ונעשה מלחמה. עצתו של אותו רשע על כ"ה היתה. שכתוב ואנכי אקרה כה. אעקר כ"ה ההיא ממקומו [ח] ושניהם בעצה רעה על כ"ה ההיא היו. כמ"ש ו' על ה' ועל משיחו. ולא ידעו שאחרי כן אותה כ"ה תעקר אותם מן העולם. כי עצום הוא ממני. וכי עד אותה שעה איה נלחמו ישראל עמו ונצחו אותו. ובאיהו מקום

קסם קסמין ועציד חרשין ואחמקין לפרא. וידע דדרגין דמשה עלאין וייקירין. ומרש דחרשין וקסם דקסמין וידע דדרגין דבלעם הוו לקבליהו. מיד וישלח מלאכים אל בלעם בן צפור. פתורה. שמה דאתרא הוה כד"ל א' מפתור ארם נהרים לקלף ואח"כ אקרי הכי. בגין דכתיב ב' העורכים לגד שלחן ופתורה הוה מסדר תמן כל יומא. דהכי הוה תקוה דסערין דשין. מסדרין קמייסו פתורה דמיכלא ובמשתא. ועבדין חרשין ומקשרין לקמי פתורה. ומתכנשין תמן כל רוחין מסבין ואודעין לון מאי דליכין בעאל. וכל חרשין וקוסמין דעלמא על ההוא פתורה הוו. ובג"כ אקרי שמה דאתרא ההוא פתורה. דהכי קורין דבארם נהרים לשלחן פתורה. פתח ואמר ועשית שלחן עצי שמים וגו'. וכתיב ונתת על השלחן לחם פנים וגו'. כל אינין מאני קודשא בעא קב"ה ליעבד קמיה לאחשכא רוחא קדישא מעילא לתתא ההוא רשע דבלעם הוה מסדר הכי לסערא אחרא. והוה מסדר שלחן ונהיח דאקרי לחם מגואל. כמה דאתמר דהכי חזיל סערא אחרא דתר קדושה כקוף דתר בני נשא ושלמה מלכא לוח ואמר ב' כי מה האדם שיבא אחרי המלך את אשר כבר עשוהו:

ד' רבי אלעזר אמר וירא בלק בן צפור. וכי מאי שנה דלדכיר שמה דבזיו משאר מלכין. אלא יתרו אחיטך ואחשכר מעבודה זרה. ואתא לאתדבקא בישראל הוא ובניו. וכל עליא נדוהו ורדפו אבתריה בלק מבני בניו הוה ואתעבר מארעא דבזיו. כיון דחמו סבי חוזה וסבי מדן דיתרו ובניו אתדבקו בשכינתא ודא אחמך מנכון וסבי דהדי סדרי בלחיה דלחון בעבודה זרה דחולקא דלחון אתו ואמלכוהו עליהו דהאי שעתא. דכתיב ובלק בן צפור מלך למואב בעת ההיא. בעת ההיא הוה מלך מאי דלא הוה מקדמת דנא. וע"כ כתיב בן צפור מאי דלא אחזיו למעבד הכי. וירא בלק. וישמע מבני ליה. מהו וירא. ראה ראה וידע דומין הוה למנפל דירא דישראל. וישראל למנפל בידיו דקדמיתא. ולבתר איסו דירא דישראל:

ה' ועתה לכה נא ארה לי את העם הזה וגו'. מהו ועתה. א"ר אלעזר. ההוא רשע אמר ודאי שעתא קיימא לי למעבד מאי דאנא בעי. חמא ולא חמא יאות. חמא כמה אלפין נפלין מישראל על ידי לזון ועיר. אמר ודאי השעה שעתא קיימא לי. ובג"כ ועתה ולא בזמנא אחרא. לכה. לך מבני ליה מהו לכה. אמר נודרו גרמן להסוה דחיק דגדפו עליהו להסוה דשמיס כ"ה [ו] ועתה לכה. נגח קרבא דהסוה כ"ה. אמר עד הסתא לא הוה בעלמא מאן דייכול להו. בגין ההוא ספרונא דקיימא עליהו. הסתא דשעתא קיימא לן לכה נעבד קרבא. וכל עיסא דהסוה רשע לכ"ה הוה דכתיב ואנכי אקרה כה. אעקר להסוה כ"ה מאפריס [ח] ותרווייהו בעיסא דהסוה להסוה כ"ה הוה. כד"ל ו' על ה' ועל משיחו. ולא ידעו דהא לבתר ההוא כ"ה תעקר לון מעלמא. כי עלוס הוה ממני. וכי עד סאי שעתא לון אגמו דיס קרבא ונלחו ליה. ובאין אחר

טראה מקומות ט' ונניס ב' ט' ישע' ט"ז ג' קהנא ב' ד' דף קל' : ט' דף קל"א ו' תלמי ט'

זיו הזהר

י' ט' חשיבנה הקדושה : [ח] ט' ממקומה היינו שלא תשרה על עם ישראל.

אמר אשרעו במרצא ללשון לאחזאם גבורתא דלשון. מאי כי עלום הוא ממני חלא סהוא רשע חכים סהו וחמא למרחוק. חמא לדוד מלכא דלתי מרום סיוואביס. גיבר תקיף כלריס. ועבד קרבין תקיפין ונלא למואב וסוי לון תחית רגליו. אמר עלום סהו. סהוא דירית סהו גבורתא חד מלכא מנסון. ממני מינן יפוק לשינאס למואב. אולי אוכל נכס צו. סהו קרא סכי סהו ליה למימר. אולי אוכל אכס צו. אז אולי נוכל נכס צו. חלא סהוא רשע סהו חכים. אמר חמינא ידא חדא דחד אריס תקיפא פריס עלנא. אולי איכול עיך דנתחבר תרונא ונגרס מהסוא אריס ידא דא. עד לא ייתי סהוא מלכא לעלמא. ולא יסרך ית מואב מחאריס. אריס לי. סהו אריס לי. אריס אריס לי. רשע צתרי לישני קאמר לבלעס. חד אמר אריס לי. וחד אמר קבא לי. מאי צין סהו לסי. חלא חל אריס לי עשצין ומרשין דריש חויין [ט] וסוי לון בקדרס דחסיא. כיון דחמא דחיליס יסיד בפומא. תב ואמר ולכס נא קבס לי. ואפיל סכי סהוא רשע דבלק לא סבך חרשין. חלא לקיס כל זיני עשצין ומרשין דריש חויין. ונפיל קדרס דמרשין ונעין לס תחות חרשא חלף וחמש מחסא חמין. ונגיו לס לסוף יומין כיון דאתא דוד כרא בתפומא חלף וחמש מחסא חמין ואפיק מיא מן תפומא ונסך על מדבסא. כססיא טעמא אמר. חלא חסמי סהוא קדרס (א) מואב סיר רחמי. סיר רחמי ודאי:

(ג) רבי יוחנן סהו קאים קמיס דרבי ילחק. אמר מאי חמא בלק למימר סהו עם ילא ממלריס. ולא אמר סהו עם בני ישראל חל ר' ילחק בלק מרשא רבא סהו. וסכי ארחיסו דמרשי לנשלא מלתא דלית ביה חסדא. חוף סכי לא מדכירין סמא דלציבו דבר נס חלא סמא דלחיס מלתא דלית ביה חסדא. דסכי ארחיסו דסוין ומסכלין צהאי מלה דקאמרין לסו. אז חיס דביצא מודיעין ליה מלין כדיבן ולי סהו קשוס כל מאי דלחמין לומנא זעירא קושטא סהו. כל סכן למעבד עבידתא [י] רבי אחא אמר בלק ארשא דקלנא נקס סהו עם ילא ממלריס. כלומר דלית חנן ידעין ממאן חינון. (ג) ואגרשנו מן הארץ. חל חזקיס כד חתעס בלק אמר ואגרשנו מן הארץ. אמר סהוא דרנא דקא תלחדן ביה ישראל מן סארץ ודאי [יא] ולי סהו כי עלום סהו ממני. ודאי מאן ייכול לאחנא צסו קרבא ולקיימא צסו בישראל. דרנא דלסון תקין סהו מן דילי. ובגין קך ואגרשנו מן הארץ. ולי מהאי חרץ אגרשנו ואתרך יתס מסי. איכול למעבד צסון כל רעותי חילא דלסון צמאי חיסו. צפומא וצטודא סה פומא דילך ועובדא דילי כי ידעתי את אשר תבדך מבורך וגו'. וכי מאן סהו ידע סה אוקמוס דהא צקדמיתא כתיב (ד) וסוא נלחס צמלך מואב סרשאן ויקח את כל ארצו מידו. דאגר ליה לבלעס וכו'. חכל כי ידעתי. ידיעה ודאי ידע צחכמא דיליס. את אשר תבדך מבורך. למאי אלמסיך סכא צרכס. דהא צגין קללס סהו חויל. ולי סהוא מלה דסו ידע מן בלעס צקדמיתא קללס סהו. ססו את אשר תבדך מבורך. חלא רוא סכא ונלא

סקים נפגשו בחרב שלהם להראות את גבורתם. סהו כי עצום הוא ממני. חלא רשע סהו חכם סהו וראה למרחוק. ראה לדוד המלך שיוצא מרות המואביה. גבור תקיף כארי. ועושה מלחמות גדולות ומנצח למואב ומכריעם תחת רגליו. אמר עצום הוא. זה מלך אחד מהם שינחל גבורה גדולה היא. ממני. מאתנו יצא להכריח למואב. אולי אוכל נכס צו. מקרא סהו כך סהו צו לומר. אולי אוכל ואכס צו. אז אולי נוכל נכס צו. חלא רשע סהו חכם סהו. אמר רואה אני יד אחת של ארי גבור נמשכת עלינו. אולי אוכל עמך שנחבר שנינו ונגרע מן אותו הארי יד הזאת. שרם שיובא מלך סהו לעולם. ואלי יוריש את מואב ממקומו. ארי לי. סהו ארי לי. ארי אבא איתו הרשע בשתי הלשונות אמר לבלעס. פעם אמר ארי לי. ופעם אמר קבא לי. סה בין זה. ארי ארי ארי לי עשבים הידועים והכשפים של ראשי הנחשים [ט] ושים אותם בקדרה של כשפים. כיון שראה שכוונו של בלעם יותר בפיו. חזר ואמר ולכס נא קבא לי. ואעפ"כ זה בלק הרשע לא עזב את כשפיו. חלא לקס כל מיני עשבים הידועים והכשפים של ראשי הנחשים. ולקח הקדרה עם הכשפים והטמינה תחת הארץ אלף ות"ק אמה. ונגזר לסוף הימים. כשבא דוד חפר בתהום אלף ות"ק אמה. והוציא מים מן התהום לנסך על המזבח. באותה שעה אמר. אני אורח קדרה סהוא. ככתוב (א) מואב סיר רחמי. סיר רחמי ודאי:

(ג) רבי יוחנן סהו עומד לפני רבי יצחק אמר סה ראה בלק צומר סהו עם יצא ממצרים. ולא אמר סהו עם בני ישראל. חל ר' יצחק בלק מכשף גדול סהו. וכן דרך המכשפים לקחת דבר שאין בו חשד. כמו כן אין מזכירים שם האב של איש חלא שם אמו. כי זה דבר שאין בו חשד ספק. כי כן דרך השדים שמעיינים בדבר זה הנאמר להם. ואם הוא שקר מודיעים צו דברי שקר. ואם הוא אמת כל סה שאומרים צומן קרוב סה אמת. כל סכן לעשות איוו פעולה [י] רבי אחא אמר בלק דרך בזיון אמר. סהו עם יצא ממצרים. כלומר שאין אנו יודעים מי סה. (ג) ואגרשנו מן הארץ. חל חזקיס כאשר נתעץ בלק עם בלעם אמר ואגרשנו מן הארץ. אמר מדרגה סהוא שדבוקים בה ישראל. חל מן הארץ בודאי [יא] וסו כי עצום סהו ממני. ודאי מי יוכל להתגר בהם מלחמה ולהתיצב כנגד ישראל. מדרגה שלהם תקופה סה סמדרגתי. ולפיכך ואגרשנו מן הארץ. ואם סהארץ חזאת אגרשנו וארחיק אותו ממנה. אז אוכל לעשות עמהם כרצוני. סכס שלהם במה סהו. בפה ובמעשה. חרי סהו שלך ויעשיה שלי. כי ידעתי את אשר תבדך מבורך וגו'. וכי סמה סהו ידע. זה נתבאר שחרי בתחלה כתוב (ד) וסוא נלחס במלך מואב הראשון ויקח את כל ארצו מידו. ע"י ששכר את בלעם לקללו. וסו כי ידעתי. ידיעה ודאי ידע צחכמא שלו. את אשר תבדך מבורך. למאי נצרך לו להוכיח כאן ברכה. שחרי בשביל קללה סהו משלח. ואם דבר סהוא שידע מן בלעם מכבר קללה סהו. סהו את אשר תבדך מבורך. חלא סוד יס כאן ונלא

מראה מקומות (א) חלס ס' (ב) סמות י: (ג) דף קט: (ד) כמדבר כ"א

זיו הזהר

[א] ארי יס לפרשו גם על משמעות לקיטה. מלשון אריתי מורי: [י] חינון שבדאי כל הדברים שסמטמשים בהם לפעולות באלה צריכים להיות דברים ברורים: [יא] זו סרת המלכות מקור השכינה הקדושה:

ולא ידענה ביה ולא זכינה ביה עד דאחא רבי אלעזר ודרש
(א) אברכה את ה' בכל עת תמיד תהלתו בפי. וכתיב
(ב) אברך את ה' אשר יעלני כליותי. מאן סוה דאשכרין
ברכתא מן תמאי אלת [ינ] דהא אתאחד ביה כשלוש
בפתילס ודור דסוה ידע דא אחר אברכה אלת. אמר
סוה רשע. הסיח דרגא דלהון אחיד ביה בגין
ברכאן דלהון דקא מצרכין לס בכל יומא. חילא חית לך
לברכא להסיח דרגא ותעקר לה מנייהו. ודא סוה כי
ידעתי אית אשר תברך מבורך וגו'. ודא ניכול ביה.
תברך להסיח דרגא שלהובא ופילוס לפתילס.
ועד אחר ואנכי אקרי כיה [ינ] אעקר לס מנייהו דלא
תתאחד ביה. ותו אקרי כיה [ינ] אנניד ואמשיך
להסיח דרגא בחובין במסאבי בקרי ובממאסה
דעבדו בנהא וסיה תעביד עמסון גמירא. מיד וילכו וקני
מואב ווקני מדין וקסמים בידם דלא יומא סוה רשע
דלאו עמים וינין חרשין דאשכרין בידי. לאתעכבא
עליהו

(ג) וילכו וקני מואב ווקני מדין וקסמים בידם. אחר
אלעזר דוד תלכא אחר (ד) כי הנה הרשעים
ידרכון קשת כוכבי חלם על יתר וגו'. אע"ג דהאי קרא סה
אוקמוס דעל שבא ייואח ממנן דחוקיס אתמר אבל האי
קרא על סמאל וסיעתא חוף הכי אתמר. דכל עובדיו ועישוי
על ישראל יניסו. בלק ובלעם סוה ארח ממס
נקשו. וסא אתמר דחבורא בישא עבדו. אמרו עמלק
ע"ס ליק. עמא דקא לון כחויא דמחי בזוגא דיליה. סה
אנ ימיר. בליק ב"א ליק אתא מאן דלקי לון כרעותיה.
בלעם בלי ע"ס. לית עמא ולית רעיה. שמהא דילן גרמו
לשיאס לון ולאפקרא להו מעלמא. וקב"ס חשיב בגווגא אחרא
שמיהו. בבלק ב"ל ובבלעם ב"ל סה בלבל. מאי
אמוח אשמתארו. עמ"ק. בלבל עמקא דמחשכא דלהון דלא
ישלמן בעלמא ולא ישתארו בעלמא אחר שמעון אלעזר יואח
אמר. אבל בלק תפח רוחיה בגינס. ובלעם ישחקון
פמן גרמיו ורוחיה. וסכי סוה. עימא בישא נפלו על
ספרונא. על סאי כיה. דחשיבו לאעקרא לסאי
כיה. וחשיבו לספרא בישא לסלקא לים בפומא ובעובדא.
אחר סוה רשע. קדמאי אשתדלו ולא יכילו. דור
הפגנס אשתדלו ולא יכילו. עבדו עיבדא. ופומא
חסר פנייהו. דלישנסון אתבלבל ולא יכילו. אבל אנה סה
פימך שן ולישך מתתקן בתרין סכרין אליו. את אשר
תברך מבורך ואשר תאור יואר. סוה ספרא דא ביה
לסלקא לעילא. בפומך ולישך אסתליק. וסוה ספרא
דא ביה למילס. בחילא דפומך תלוס. וכלא כך תלי.
(ה) דא עובדא מתתקן. אבל במלס תליא כלל. ועד
בעובדא דנחש אנה אתקין ואנה תשליס כלל בפומך. סוה
ספרא דתברך מבורך. וסוה ספרא דאור יואר. וסוה
לא ידע דקב"ס (ו) מסיר שפה לנאמנים וטעם וקנים
יקח. וכלא ברשותיה קיימא. מסיר שפה לנאמנים. אלו דור
הפלגה. דבלבל ליסחון דלא ישלמן במלס כלל דכתיב
השר לא ישמעו איש שפת רעהו. וטעם וקנים יקח. אלו
בלעם

מראה מקומות ט' ג' י"ד ט' שס פ"ג ג' דף ק"ט (ד) תניס י"א (ה) דף כ. (ו) פיוג י"ב

דף הזהר

ינן מרת המלכות וכן השכינה הקדושה נקראת אית כי היא כוללת כל האלף ב"ת סן אלף עד תי"ו. ולפי עבודה הקדושה של ישראל
כן היא מקבלת שפע מלמעלה להשפיע למטה. וע"ז נאמר תנו עוז לאלהים וגו' [ינ] דורש אקרה במשמעות עקירה וכה רמז על
השכינה הקדושה: [ינ] עתה דורש אקרה במשמעות קרי וטומאה:

ולא ידעתי אותו ולא זכיתי בו עד שבא רבי אלעזר ודרש
(א) אברכה את ה' בכל עת תמיד תהלתו בפי. וכתוב
(ב) אברך את ה' אשר יעצני כליותי. מי הוא שנצרך
לברכה מן התחתונים אלת [ינ] שהרי נאחות בהם כשלהבת
בפתילה. ודור שהיה יודע זה אמר אברכה אלת. אמר
אותו רשע. ואת המדרגה שלהם נאחות בהם לבעבור
הברכות שלהם שמברכים לה בכל יום. הלא יש לך כח
לברך למדרגה ההיא ותעקרנה מהם. וזהו שאמר כי
ידעתי אית אשר תברך מבורך וגו'. וכוה נוכל לנצחם.
תברך אותה המדרגה שהיא השלהבת ותקלל להפתייה.
וע"ז אמר ואנכי אקרה כיה [ינ] אעקרנה מהם שלא
תהיה נאחות בהם. ועוד אקרה כיה [ינ] אוציא ואמשיך
מדרגה ההיא בהעונות בטומאת הקרי ובשאר הטומאות
שעושים בגיה. והיא תעשה עמהם כליה. מיד וילכו וקני
מואב ווקני מדין וקסמים בידם. שלא יאמר רשע ההוא
שאין עמו מיני כשפים הנצרכים להיות בידיו. כדי להתעכב
בשבילם:

(ג) וילכו וקני מואב ווקני מדין וקסמים בידם. אחר
אלעזר דוד המלך אמר (ד) כי הנה הרשעים
ידרכון קשת כוכבי חצם על יתר וגו'. אע"פ שמקרא זה
נתבאר שעל שבא ויואח שרי חזקיה נאמר. אבל מקרא
זה גם על סמאל וחילותיו נאמר. שכל פעולותיו ועצותיו
הרעות על ישראל הן. בלק ובלעם אותו הדרך ממש
תפסו. והרי נתבאר שעשו התחברות רעה. אמרו עמלק
ע"ס ליק. עם שלקה אותם כמו נחש המכה בזנבו. הרי
כחנו יותר. בליק בא ליק. בא מי שילקה אותם כרצונו.
בלעם בלי ע"ס. אין עם ואין רעה. שמתם גורמים
לכחותם ולעקרב מן העולם. והקב"ה חשב באופן אחר
שמותיהם. בבלק ב"ל ובבלעם ב"ל. הרי בלבל. איו
אותיות נשארו. עמ"ק. בלבל עומק המחשבה שלהם שלא
ישלמו בעולם ואל ישארו בעולם. אחר שמעון אלעזר יואח
אמר. אבל בלק יתנפח רוחו בגיהנם. ובלעם ישחקון
שם עצמותיו ורוחו. כך הוא הענין. עצה רעה נמלו על
השלטון של ישראל. על כיה הזאת. שחשבו לעקור כיה
הזאת. וחשבו להעלות צד הרע בכח הפה ובכח המעשה.
וכך אמר רשע ההוא. האשונים עמלו ולא יכלו. דור
הפלגה עמלו ולא יכלו. עשו מעשה. אבל כח הפה היה
חסר מהם. כי לשונם נתבלבלה ולא יכלו. אבל אתה הרי
פיך שן ולשונך מתוקן בשני צדדים האלה. את אשר
תברך מבורך ואשר תאור יואר. אותו הצד שאתה תבקש
להעלות למעלה. בכח פיך ולשונך תתעלה. ואותו הצד
שאתה תבקש לקלל. בכח פיך תקלל. והכל תולה בך.
(ה) שהרי הפעולה הובנה. אבל ברבור תולה הכל. וע"כ
פעולת הנחש אני אכין. ואתה תשליס הכל בפיך. אותו
הצד שאתה תברך מבורך. ואותו הצד שתאור יואר. והוא
לא ידע שהקב"ה (ו) מסיר שפה לנאמנים וטעם וקנים
יקח. והכל ברשותו קים. מסיר שפה לנאמנים. זה דור
הפלגה. שבלבל לשונם שלא ישלמו ברבור כלל. ככתוב
אשר לא ישמעו איש שפת רעהו. וטעם וקנים יקח. אלו
בלעם

בלעם ובלק, ששניהם היו בעצה אחת, שכתוב ויעל בלק ובלעם פר ואיל במזבח. בוא וראה אותו הרשע בלעם כל מעשיו היו לרע בנאות לבו. שניהם העלו הקרבנות. שכתוב ויעל בלק ובלעם. וכל המזבחות בלק היה עורך אותם. וזה הרשע היה משבח עצמו ואמר. את שבעת המזבחות ערכתי ואעל פר ואיל במזבח. ואת בלק לא השתתף עמו. אמר הקב"ה. רשע הכל אני יודע. אלא שוב אל בלק. ואתה אינך צריך לדבר אלא וכו"ה תדבר. ושיב ומעם זקנים יקח. ד"א ומעם זקנים יקח. שכתוב וילכו זקני מואב וזקני מדין וקסמים בידם. מעם של אותן הזקנים נמל בהם. ולא יכלו לשלוט בכשפים שלהם כלל. וידברו אליו רבברי בלק. דברו אליו בקול ולא בלחש [טו] פגום און היה ופגום עין ופגום רגל. בג' מקומות היה בעל מום. מתוקן היה לצד הטומאה. וכך נצרך לצד הטומאה ההוא מקום שיש בו פגם. מין למינו:

ויאמר אליהם לינו פה הלילה. בהם כתוב וידברו אליהם וכו' ויאמר אליהם [טז] לינו פה הלילה. לפי שהלילה הוא הזמן של צד הטומאה טוב הוא לכשפים. הוא הזמן שנמצאים ושולטים צדדים רעים ומתפשטים בעולם. והשיבותי אתכם דבר כאשר ידבר ה' אלי. שבת שקר היה משבח עצמו בשם ה'. וישבו שרי מואב. שרי מדין נפרשו מהם וימאנו לשבת שם. וזקני מואב נשארו. שכתוב וישבו שרי מואב בלברם. ופה היו עושים זקני מדין שהתפרדו מכל וכל מהם ללא לא היו מכים רבסוף. שהיו בעצת בלעם לשלח נשיהם לישראל בשטים להביעותם. והמקרא מוכיח חטאם. שכתוב כי צוררים הם לכם בנבליהם אשר נכלו לכם על דבר פעור ועל דבר כזבי בת נשיא מדין אחותם. בשתי אלה חטאו והיה החטא שלהם גדול. הבו בונכם אחר כך. ולכן אלו נשארו עמו ואלו הלכו בלברם. ד"א וישבו שרי מואב עם בלעם. כמה יפה היה לבני מדין שהלכו אם גם רצונם היה באמת כך [יז] אבל ישיבה שיסבו אותן של מואב גרמה להם טוב. ומה שהלכו אותן של מדין גרמה להם רעה. מה המעם. אלה חששו לכבוד רבברי הקב"ה ונשארו שם. ואלה לא חששו לזה כלום והלכו לדרבנם. בשעה שאמר אותו הרשע והשיבותי אתכם דבר כאשר ידבר ה' אלי. מיד נודעו אותן של מואב לדבר הזה וישבו שם. ואותן של מדין לא חששו לזה כלום והלכו להם ונענשו אחר כך. וע"כ וישבו שרי מואב עם בלעם. בליזה הוא לחש אותו הרשע לחשים ועשה להמים והמשיך עליו רוח מלמעה. מיד יובא אלהים אל בלעם. אלהים הם. מדרגה שלו מצד הטומאה של בחינת שמאל:

(ח) רבי חייא אמר ויאמר אליהם לינו פה הלילה וגו'. בוא וראה בזמן שקיעת החמה וכל השערים נסתמים ונכנס הלילה ונחשך. כמה מחנות כלבים ניתרים מן שלשותיהם והולכים ומשוטטים בעולם. וכמה שרים ממונים עליהם המנהיגים אותם. ויש שר הממונה על כלם מצד השמאל. וזה בלעם הרשע היה רגיל בכשפיו אצל אותו הקסמונה שהוא עליון על כלם. והוא היה מלחש בכשפיו בלילה בזמן שהוא שולט עם כל מהותיו. והוא היה בא

בלעם ובלק. דתרוויסו הוו בעיטא חדא דכתיב ויעל בלק ובלעם פר ואיל במזבח. תא חוי סהוא רשע דבלעם כל עובדיו לבנים ברום לבים. דתרוויסו הוו סלקין קרבנא. דכתיב ויעל בלק ובלעם. וכל מדבחין בלק הוו סהו מסדר. וסהוא רשע הוו משבח גרמיה ואמר. את שבעת המזבחות ערכתי ואעל פר ואיל במזבח. ואלו לבלק לא שתף ביהדיה. אמר קב"ה. רשע כלא ידענא אלא שוב אל בלק. ואת לא נריך למללא אלא וכו"ה תדבר. סה"ד ופעם זקנים יקח. ד"א ושעם זקנים יקח. דכתיב וילכו זקני מואב וזקני מדין וקסמים בידם. שעמא דזינון זקנים נמל זנייכו ולא יכלו לשלש בחרשיהו כלל. וידברו אליו דברי בלק מלין בהתגלגל ולא בלחישו [טז] פגום אודנא הוו ופגום עינא ופגום רגלא מתלת דוכתין הוו פגום מתוקן הוו לסערה חחרה וכו' אנשיך להסוה סערה חחרה אחר דשרית פנימו. וינא לזיניה

ויאמר אליהם לינו פה הלילה. בזמן כתיב וידברו אליהם וכו' ויאמר אליהם [טז] לינו פה הלילה. בגין דלילא חיבו שעתא דשערא אחרא הוו למרטיא שעתא דמסתכחי ושלשי סקרי ביטין ומתפשטין בעלמא והשיבותי אתכם דבר כאשר ידבר ה' אלי. כזכור קה משבח גרמיה בשמא דה' וישבו שרי מואב שרי מדין אסתפשו מנייהו ולא צעו למיתב תמן. וסבי מואב אסתפשו דכתיב וישבו שרי מואב בלחודיהו. יאות הוו עבדו סבי מדין דאסתפשו מכל וכל מנייהו אלמלא לא הוו מחתן בסופא. דהוו בעיטא דבלעם לשלח נשיהן לישראל בשטים למשעי לון. וקרא אוכח להון. דכתיב כי לוררים הם לכם בנבליהם אשר נכלו לכם על דבר פעור ועל דבר כזבי בת נשיא מדין אחותם. בתרין אלין חאבו וכו' מיתב להון סני. מחו בזנבא לבתר. ובג"כ אלין אסתפשו ביהדיה וחלין אזלו בלחודיהו ד"ה וישבו שרי מואב עם בלעם. כמה יאות הוו לון לבני מדין דאזלו חי רעוה להון הוו הכי [יז] אבל ישיבה שיסבו אותן של מואב גרמה להם טוב ומאי דאזלו אותן דמדין גרמה לון ביש. מאי שעמא אלין חששו ליקרא דמלה דקב"ה ואסתפשו תמן. וחלין לא חששו לה כלום ואזלו לארמייהו. בשעתא דאמר הווה רשע והשיבותי אתכם דבר כאשר ידבר ה' אלי. מיד אודעו אותן מואב למלה דה' ויסיבו תמן. ואינון דמדין לא חששו לזה כלום ואזלו לון וסתפשו לבתר. וע"כ וישבו שרי מואב עם בלעם. בזהוה לילא לחים סהוא רשע לחישין ועבדו להסין ואמשיך עליה רוח מלמעה. מיד יובא אלהים אל בלעם. אלהים הם. דרגא דליה מסערה אחרא דשמאלא

(ח) רבי חייא אמר ויאמר אליהם לינו פה הלילה וגו'. תא חוי בשעתא דעאל שמשא ותרעין כללו אסתמיח ועאל לילא ומתחשך כמה חבלי כלבי שראן מסתליהן ואזלין ושקאן בעלמא. וכמה רבדי ממין עליהו דמדברי להו. ואת ממנא דרבנא על כללו מסערה דשמאלא. וסהוא רשע דבלעם הוו שכיח לבני סהוא ממנא עלאה דכלו דכרשו. וסהוא הוו אמר דכרשו בלילא בזמנא דחיוו שלש כל סיעתא דליה. וסהוא הוו אחי

מראה מקומות (ח) נחזיתי קיי

זין הזהר

דבור האמור הכבוד ומשענתו בכה ובקול רם. משא"כ אמירה. [טז] זה מקושר למעלה שחצרו לדבר אליו בקול רם. בי היה פגום איון וקשה לשמוע: [יז] אם ה' בלבם כך באמת שלא להשתדל עוד לקלל את ישראל. אבל האמת שלא בן היה בלבם:

אחי לאשתכחא נביס ואודע ליה מאי דאזיט דעיו. כנונא דא ויבא אלהים אל לבן הארמי. ההוא דשכיח נביס. ויבא אלהים אל אבימלך. כלל כנונא דא. בכל אתר אקרון ליה באיונון חרשין. וע"ד הוה שכיח צלילא יתיר מציממא. והא אוקמוס דכל הני חרשין וחכימין הוה לאבימלך. דכתיב וישקף אבימלך מלך פלשתים בעד החלון. כתיב הכא בעד החלון וכתיב התם א) בעד החלון נשקפה ומיבז אס סיסרא. לבן הא אוקמוס. בלעס דדן. וע"ד צכלאו כתיב אלהים ויבא אלהים אל בלעס. ויבא אלהים אל לבן. ויבא אלהים אל אבימלך הוא אתא לגביהו ולאו אינון לגביה דהא ליה ליה אתר זמין. ואי תימא הא כתיב אלהים אלל שמה דא אשתתף צכלא. ואפילו ע"ז נמי אלהים אקרי אלהים אחרים. וצכללא דאלהים אחרים אלן זמנן הוו. ובנ"כ אקרי הכי. וההוא רשע הוה אמר צחרשיו וקרי ליה ואתי לגביה. ובנ"כ כתיב לינו פה הלילה והשיבותי אתכם דבר כאשר ידבר ה' אלי. רשע ההוא בשקר היה משבח עצמו. שהרי לא כתיב ביה אלל ויבא אלהים. ד"א כאשר ידבר ה' אלי. על ידא דההוא שליחא דסערא אחרא. ואי תימא הא ציממא אשתכחא לגביה כד הוה לגבי בלק. אלל ודאי צנחא אסתכלותא הוה ליה [תדיר] ובההוא זמנא הוה מסתכל לכוונא שעתא [יח] הסי' ולא הלך כפעם בפעם לקראת נחשים.

נ) ויאמר מי האנשים האלה עמך. איך שמעון דרגא דליה מסערא אחרא דשמאלא הוה דקא אלעריך למשאל. ואע"ג דהצריא אתערזו דא צנונא אחרא. ואינון אמרי דק"ה כסיונא עביד ליה צמלוי. תלתא הוו צנסיונא. חד חוקיהו וחד יחזקאל וחד בלעס. תרין לא קיימו כדקא איות וחד קאים ומו. יחזקאל. דכתיב ג) התחיינה העגמות האלה ואזיטו תצ ואמר. ה' ויאמר ה' אלהים החה ידעת. חוקיהו אמר ד) מלך רחוקס צלא אלי מבבל. בלעס אמר בלק בן נפור מלך מואב שלח אלי. חש"ב אה צעיני מלכין ושלמין וקב"ה שאיל ליה למשעי ליה דכתיב ה) משגיא לגוים ויאבדס. ואוקמוס. חד כותי שאיל לר' אלעזר ואמר ליה חילא תקיפא חמינא ביה צבלעס יתיר ממשה. דאילו צמשה כתיב ויקרא אל משה וצבלעס כתיב ויקר אלהים אל בלעס וכתיב ויבא אלהים אל בלעס. אמר ליה למלכא דיתיב צהיכליה על כרסיה. חד סגיר קרא לת"עא. אמר מלכא מאן הוה דצפס לתרעא אמרו ליה סגיר פלן. אמר לא ייעול הכא ולא יסקף היכלא. ידענא דאי צשליחא אימא ליה לא חיש ויזיל לבדי ויסתאב ויקרב צהדיה. אבל אנה איזיל ואגזיס ציה דירחק ארחיס ממותצא דצרי. ולא יסאב ליה. אקדים מלכא ואתא לגביה ואגזיס ואמר ליה סגיר סגיר מעט רגלך מארחא דברי שארי תמן. ואי לאו אחינא דיעבדון גופך חתיכין צני שפחותי. ואי רחימא דמלכא קרי לדשא. אמר מלכא מאן הוה. אמרו רחימך פלניא. אמר מלכא רחימא וחציבא דנפשא לא יקרי ליה קלא אחרא אלל אנה לוח מלכא ואמר. פלניא פלניא עול צביצא דנפשא רחימא דילי. אתקינא היכלא למללא

בא להצא אצלו והודיע לו מה שהיה מבקש לדעת. כדמיון זה ויבא אלהים אל לבן הארמי. אותו שה' שכיח אצל. ויבא אלהים אל אבימלך. כלל כדמיון הזה. בכל מקום קוראים אליו באותן הכשפים. וע"כ היה רגיל בצילה יותר מכיום. והרי ביארו שכל אותן הכשפים והחכמות היו לאבימלך. שכתוב וישקף אבימלך מלך פלשתים בעד החלון. כתוב כאן בעד החלון וכתוב שם א) בעד החלון נשקפה ותיבב אם סיסרא. לבן הרי ביארו. ובלעס כמזהו. וע"כ בכלם כתוב אלהים. ויבא אלהים אל בלעס. ויבא אלהים אל לבן. ויבא אלהים אל אבימלך. הוא בא אצלם ולא שהם באו אליו. שהרי אין לו מקום מיוחד. ואם תשאל הרי כתוב אלהים. אלא שם זה נשתתף בכלל. ואפילו ע"ז נמי אלהים נקרא. אלהים אחרים. ובכלל של אלהים אחרים היו אותן הממונים. ולפיכך נקרא כך. ורשע ההוא היה מלחש בכשפיו וקורא לו ובא אצלו. ולפיכך כתוב לינו פה הלילה והשיבותי אתכם דבר כאשר ידבר ה' אלי. רשע ההוא בשקר היה משבח עצמו. שהרי לא כתוב בו אלא ויבא אלהים. ד"א כאשר ידבר ה' אלי. על ידי שליח ההוא שבצד המומאה. ואם תשאל הרי ביום נמצא אצלו כאשר היה אצל בלק. אלא ודאי שבנחש היה הסתכלות שלו [תמיד]. ובזמן ההוא היה מסתכל לכוון השעה ביום [יח] וז"כ ולא הלך כפעם בפעם לקראת נחשים.

נ) ויאמר מי האנשים האלה עמך. א"ר שמעון מדרגה שלו מצד המומאה של בחינת שמואל הוא שנצרך לשאל. ואע"פ שהחברים העירו בזה באופן אחר. והם אמרו שהקב"ה בא לנסותו בדבריו. ת' היו בנסיון כזה. חוקיהו יחזקאל ובלעס. שנים לא עמדו בנסיון כראוי ואחד כראוי. ופי הוא יחזקאל. שכתוב ג) התחיינה העגמות האלה. והוא השיב ואמר. ויאמר ה' אלהים אתה ידעת. חוקיהו אמר ד) מארץ רחוקה באו אלי מבבל. בלעס אמר בלק בן נפור מלך מואב שלח אלי. חשוב אני בעיני מלכים ושרים. והקב"ה שאל לו כדי להמעותו. ככתוב ה) משגיא לגוים ויאבדס. וזה נתבאר. כתיב אחד שאל לר' אלעזר ואמר לו. כח חוק אני רואה בו בבלעס ויתר מבמשה. שאצלו במשה כתוב ויקרא אל משה. ובבלעס כתוב ויקר אלהים אל בלעס. וכתוב ויבא אלהים אל בלעס. א"ל משל למלך שיושב בהיכלו על כסא מלכותו. ויבא מצורע אחד ויקרא לפתוח לו השער. אמר המלך מי הוא זה הנוקש בשער. אמרו לו פלוני המצורע. אמר המלך אל יכנס כאן ואל ימנף היכלי. יודע אני שאם ע"י שליח אדבר אליו אל יחיש דבריו וילך לבני וישמא ויקרב אליו. אבל אני בעצמי אדך ואגזיס עליו שירחק דרכו ממושביו של בני. ואל ימנא לו. התקדם המלך ויבא אליו והגוים ואמר לו. מצורע מצורע מנע רגלך מן הדרך שבני שוכן שם. ואם לא אתן צו לבני שפחותי שיכרתו את גופך לגזרים. אבל אם אזהבו של מלך קורא על הפתח. והמלך שואל מי הוא. כשאומרים לו שזה פלני אהובך. אומר המלך זה אהובי וידיד נפשי אל יקרא אליו קול אחר אלא אני. וקרא המלך ואמר. פלניא פלניא בוא אלי ידיד נפשי אהב שלי. הכינו היכל דבר

פראה מקומות א) שופטים ה' ג) דף ר. ג) יחזקאל ל"ו ד) מלכים ב' כ' ה) איוב י"ב

זיו הזהר

[יח] פ"י לכוון השעה ביום שיוכל להסתכל דרך הנחש מרחוק באור הקודש *

למלל עמים. כך בלעם חיסו סגיר רחיקא מבני נשא. קרא לתרעא דמלכא שמע מלכא ואמר סגיר מסאבא לא ייעול ולא ימקא היכלא דילי אגא אנפריך למיול לאגומא לים. דלא יקרב לגבי תרעא דברי ולא יסאב ליה. וע"ד ויבא אלסים אל בלעם וגו'. ואמר ליה סגיר סגיר לא תלך עמסה לא תאור את העם כי ברוך הוא לא תקרב לגבי דברי סן לסב סן לביש. מסאב אגא בכלא. אכל במשה כתיב ויקרא אל משה. קלא דמלכא ולא ע"י שליח אחר. מאסל מועד. מהיכלא קדישא. מהיכלא מתקנא. מהיכלא יקירא. דעלאין ומתאין מתאין לגביה ולא יכלין למקרב לגביה:

(א) ויאמר בלעם אל האלהים בלק בן צפור מלך מואב שלח אלי. חמו גאויא דהסוא רשע דאמר מלך מואב. ולא אמר מלך למואב. במלך מואב הראשון מה כתוב בו. והוא נלחם במלך מואב הראשון. מלך בן מלך חשוב בן חשוב. אבל זה מלך למואב כתוב בו. המקרא מעיד עליו מלך למואב בעת ההיא. איש שאינו ראוי למלך ונעשה מלך. הרי העירו שנתכוון רשע ההוא לניאות לבן. הנדוד מכל מלכי העולם שלח אלי שליחו. וחשוב אני אצלו. (ב) א"ר אבא הרי למדנו שבשביל י"א דברים נעים באים על האנשים. ואלו הם. על ע"ז. ועל קללת השם. ועל גלוי עריות. ועל נגבה. ועל לשון הרע. ועל עדות שקר. ועל דיין המטה דין. ועל שבעת שוא. ועל הנכנס בנבול רעהו. ועל המחשב מחשבות רעות. ועל המשלח מרגלים בן אחים. ויש אומרים אף על עין רעה. וכלם נלמדים בתלמוד. וכלם היו בו בבלעם הרשע. בוא וראה מה כתוב פתורה אשר על הנדר. מהו על הנדר. שנתן עין רעה על הנדר. והוא שעימד להם לישראל. שכתוב (ג) הנני נוסה אליך בנדר על. והוא בא בפתורה. והוא והתגר בהם. א"ר אבא כל אתן מדות רעות היו ודאי בבלעם. אבל גלוי עריות מצוין. שכתוב הן הנה היו לבני ישראל בדבר בלעם למסר מעל בה' וגו'. הרי כאן ע"ז וגלוי עריות. עדות שקר. שכתוב וידוע דעת עריות. ואפילו דעת בהמתו לא ידע. קלקל את הדין. שכתוב לכה איעצך וגו'. שהרי באיסור על פי דין עומד הרב. ונתן עצה רעה להרע. ונמה מן הדין לתת עצה רעה עליהם. נכנס בנבול שאינו שלו. שכתוב ואעל פר ואלי במובח. וכתוב את שבעת המובחות ערכתי. משלח מרגלים בן אחים. בין ישראל לאביהם שבשמים. לשון הרע. לא היה בעולם כמוהו. קללת השם. שנאמר ואנכי אקרה כ"ה. וגם כל השאר היו בו [יט] עין רעה כמו שנתבאר. והכל על הנדר. והוא של ישראל נתן עינו להתגר בהם [כ] ארץ בני עמו. וכי אין ידוע שארץ בני עמו היא. אלא זה סוד. היינו שכל בני עמו מתדבקין בו [כא] וזה נתבאר. (ד) וא"ר אבא בלק ובלעם לא היה בעולם מבשפים וקוסמים כמוהם. בלעם כמו גבורתו היה בפיו ועינו. בלק כמו גבורתו היה בפעולת הידים. וזה היה נצרך לזה. שהרי כל מיני בשפים שבעולם בפה ובפעולה

לדבר עמו. כך בלעם הוא המצורע המרוחק מאנשים. כאשר קרא על שער המלך שמע המלך ואמר. מצורע טמא אל יכנס ואל ימנה היכל. אני בעצמי צריך ללכת להגנים עליו. שלא יקרב אצל השער של בני ולא יטמא לו. וע"כ יובא אלהים אל בלעם וגו'. ואמר לו מצורע מצורע לא תלך עמם לא תאור את העם כי ברוך הוא. אל תקרב אצל בני הן לטובה הן לרעה. טמא אתה בכל. אבל במשה כתיב יקרא אל משה. קלוי של המלך ולא ע"י שליח אחר. כאהל מועד. מהיכל הקדוש. מהיכל המתוקן. מהיכל היקר. שעליונים ותחתונים משתוקקים אליו ויכולים להתקרב אצלו:

(א) ויאמר בלעם אל האלהים בלק בן צפור מלך מואב שלח אלי. ראו ניאותו של אותו רשע שאמר מלך מואב. ולא אמר מלך למואב. במלך מואב הראשון מה כתוב בו. והוא נלחם במלך מואב הראשון. מלך בן מלך חשוב בן חשוב. אבל זה מלך למואב כתוב בו. המקרא מעיד עליו מלך למואב בעת ההיא. איש שאינו ראוי למלך ונעשה מלך. הרי העירו שנתכוון רשע ההוא לניאות לבן. הנדוד מכל מלכי העולם שלח אלי שליחו. וחשוב אני אצלו. (ב) א"ר אבא הרי למדנו שבשביל י"א דברים נעים באים על האנשים. ואלו הם. על ע"ז. ועל קללת השם. ועל גלוי עריות. ועל נגבה. ועל לשון הרע. ועל עדות שקר. ועל דיין המטה דין. ועל שבעת שוא. ועל הנכנס בנבול רעהו. ועל המחשב מחשבות רעות. ועל המשלח מרגלים בן אחים. ויש אומרים אף על עין רעה. וכלם נלמדים בתלמוד. וכלם היו בו בבלעם הרשע. בוא וראה מה כתוב פתורה אשר על הנדר. מהו על הנדר. שנתן עין רעה על הנדר. והוא שעימד להם לישראל. שכתוב (ג) הנני נוסה אליך בנדר על. והוא בא בפתורה. והוא והתגר בהם. א"ר אבא כל אתן מדות רעות היו ודאי בבלעם. אבל גלוי עריות מצוין. שכתוב הן הנה היו לבני ישראל בדבר בלעם למסר מעל בה' וגו'. הרי כאן ע"ז וגלוי עריות. עדות שקר. שכתוב וידוע דעת עריות. ואפילו דעת בהמתו לא ידע. קלקל את הדין. שכתוב לכה איעצך וגו'. שהרי באיסור על פי דין עומד הרב. ונתן עצה רעה להרע. ונמה מן הדין לתת עצה רעה עליהם. נכנס בנבול שאינו שלו. שכתוב ואעל פר ואלי במובח. וכתוב את שבעת המובחות ערכתי. משלח מרגלים בן אחים. בין ישראל לאביהם שבשמים. לשון הרע. לא היה בעולם כמוהו. קללת השם. שנאמר ואנכי אקרה כ"ה. וגם כל השאר היו בו [יט] עין רעה כמו שנתבאר. והכל על הנדר. והוא של ישראל נתן עינו להתגר בהם [כ] ארץ בני עמו. וכי אין ידוע שארץ בני עמו היא. אלא זה סוד. היינו שכל בני עמו מתדבקין בו [כא] וזה נתבאר. (ד) וא"ר אבא בלק ובלעם לא היה בעולם מבשפים וקוסמים כמוהם. בלעם כמו גבורתו היה בפיו ועינו. בלק כמו גבורתו היה בפעולת הידים. וזה היה נצרך לזה. שהרי כל מיני בשפים שבעולם בפה ובפעולה

מראה מקומות (א) דף ר. (ב) דף ר. (ג) יס"ו ס"ז (ד) כתובת

זו הזהר

[יט] לא חשב ג'. נכנס שבעת שוא ומחשבות רעות. ונתנה מחשבות רעות מוכן שחשב רק רע על ישראל. נכנס י"ל שנגב את דעתם במה שהיה משבח עצמו בשקר שהם הוי"ה מדבר אליו וגם שבעת שוא י"ל ע"פ דין המבואר בס' רל"ו האומר מבטא שלא אעשה דבר פלוני הנה באילו אומר שבעת. ובלעם אמר במה פעמים שלא יעבר את פי ה' לעשות טובה או רעה מלכו. ולבסוף עשה רעה מלכו שיעץ להכשיל את ישראל בזנות: [כ] על שישראל מרובקם גם במדת היסוד שנקרא בריית שלום ונקרא נהר. כי כל מיני שפע שמלמעלה נגרים בו להשפיעם למלכות: [כא] ארץ זו היינו מלכות הרשעה שהיא כנגד מלכות דקדושה ארץ הקדושה:

ובפעולה נעשים ובהם תלויים. בלעם ה' לו ששון ולא ידים. בלק ידים בלי ששון היה לו:

(א) **יבא** אלהים אל בלעם לילה ויאמר לו אם לקרא לך באו האנשים קום לך אתם. א"ר יוסי כל יריעה ההיא שבלעם היה יודע. בלילה היה יודע. לפי שאין בתרים תחתונים והחמורים אינם נמצאים אלא במשכבה ראשונה שבלילה [כג] ועל זה ה' לו אתון מצד ההוא שיתחברו החמורים עמה בתחלת הלילה. ואם תשאל הרי נאמר ויבא אלהים אל בלעם לילה. כך הוא ודאי כמו שנתבאר שאותו הממונה השולט עליהם הוא ה' בא לגנוהו. כדמיון זה ויבא אלהים אל לבן הארמי לילה. והכל ענין אחד. ובעבור זה אמר לשרי בלק לינו פה הלילה. וכאשר היה בא ממונה ההוא היה הולך בלעם אל אתונו ועשה פעולתו ולחש לחשים. ואז הודיעה לו האתון. והוא היה מראה פעולה להמשיך עליו רוח ההוא. ומה היה מראה. הוא ה' יודע שהמוקים החמורים משוטטים ונמצאים בתחלת הלילה. אז הראה הפעולה שהעמיד אתונו במקום מיוחד ועשה פעולתו וסדר דבריו. ואז ה' בא מי שבא והודיע לו מבוקשו ע"י אותו האתון. וכיון שלילה אחד אמר לו לא תלך עמהם. מה הטעם שחזר פעם שנית מזה. ראשון שהם ברשות שלמעלה קיימים. והרי למדנו בדרך שארם רוצה ללכת בה מוליכים אותם. בראשונה כתיב לא תלך עמהם. כיון שראה הקב"ה שרצונו הוא ללכת. אמר לו קום לך אתם ואך את הדבר וגו'. מה עשה בלעם כל אותו הלילה. היה מהרהר ואמר. ומה הוא ואיה הוא כבודי אם בקשר אחר אני נקשר. הסתכל כל הלילה ההוא בבשפיו. לא מצא צד שיהיה ברשותו אלא הצד של אתונו. והוא שא"ר יצחק א"ר יהודה שבאותן בתרים התחתונים יש בחינת ימין ויבחי שמאל. מצד הימין חמורים. כמו שנתבאר. ומצד השמאל אתונות. ולמדנו שעשרה הם ימין ועשרה שמאל. והוא שא"ר יוסי שכאשר נפרד יוסף מאביו ידע ההכמה שלמעלה בסוד בתרים קדושים העליונים. כיון שהיה במצרים למד הכמתם על דבר אותן בתרים התחתונים. אך נאחזים אותן של ימין ואותן של שמאל. העשרה של ימין והעשרה של שמאל. חמורים ואתונות. ולפיכך ה' מרמו לאביו מה שלמד שם. שכתוב ולאביו שלח כואת עשרה חמורים וגו'. א"ר יוסי אותן של ימין נכללים כלם בממונה אחד שנקרא חמור. וזהו אותו החמור שכתוב לא תחרש בשור ובחמור יחדו. וזה הוא החמור שעתידי מלך המשיח לשלם עזיו כמו שביארנו. ואותן של שמאל נכללים כלם בממונה אחד שנקרא אתון. שהרי מצדה יצא המזיק עירי"ה קמור של הילדים כמו שביארנו. וזה שכתוב (ג) עני ורוכב על חמור ועל עיר בן אתונות. אהבת חסד. כי עשר נכללות באותו. וזהו שא"ר שמעון מה זה שכתוב (ג) אסרי לגפן עיר"ה. שעתידי הקב"ה לקשור בשביל ישראל שנקראים גפן. עיר"ה. שהוא הקמור שלהם. ובשביל שנקראים שורק. שכתוב (ד) ואנכי נמתיך שורק. בני אתנו. אותו שיוצא מצד האתון ההוא. ואלה העשרה שמימין והעשרה שמאל הנכללים באותן השנים. כלם הם נמצאים בקסם. ויש עשרה אדרים של ימין

ובעובדל סו ובהו תלין. בלעם סוס ליה לישן ולא ידיו. בלק ידיו ולא לישן סוס ליה:

(א) **יבא** אלהים אל בלעם לילה ויאמר לו אם לקרא לך באו האנשים קום לך אתם. א"ר יוסי כל סוסא ידעא דבלעם סוס ידע דלילא סוס ידע. בגין דליון כתרין תתאין וחמרי לא שכיחי אלא במשכבה ראשונה דלילא [כג] ועל דא סוס ליה אתנא דהסו גיסא לאתפצרא חמרי בדה ברישא דלילא ואי סימא סא כתיב ויבא אלהים אל בלעם לילה הכי סוס ודאי ולוקימנא דהסו ממנא דממנא עלייהו סוס סוס חמי לקבליה. כגונא דא ויבא אלהים אל לבן הארמי לילה וכלל חד מלה ובגין דא סוס חמר לרברבי בלק לינו פה הלילה. וכיון דהסו חמי סוסא ממנא בלעם סוס חמי לגביה אתניה ועבד עובדיה וחמר מלי. וכדן אתנא אודעא ליה ואיהו אחזי עובדא למשרי עליו סוסא רוסא. ומלי אחזי. סוס סוס ידע דממרי ששון ושרון בקדמיתא דלילא. כדן אחזי עובדא וקאים לאתניה בחדר מתפנן ועבד עובדיו וסדר מלי. וכדן סוס חמי חמר דלתי ואודע ליה על ידא דהסו אתון. וכיון דלילא חד חמר ליה לא תלך עמהם מלי סעמא תב תנינות מהאי. אלא חיון ברשותא דלעילא קיימי. וסא תנין בדרך שדס רוסא ללכת בה מוליכין אסו. בקדמיתא כתיב לא תלך עמהם. כיון דחמא קב"ה דרעותיה סוס למיסק חמר ליה קום לך אתם ואך את הדבר וגו'. מלי עבד בלעם כל סוסא לילא. סוס מהסרס ואמר. ומה אן סוס יקרא דלי אי בקמורא חמרא תפסקרנא. אשנא כל סוסא לילא בחרשוי. ולא אשנא סקרא דיהא ברשותיה אלא סקרא דאתניה וסיינו דא"ר יצחק א"ר יסודס באלין כתרין תתאין חמי ימינא ואית שמאלא מסקרא דימינא חמרי. כחס דלוקימנא. ומסקרא דשמאלא חמי. ותאנא עשרה חיון דימינא ועשרה לשמאלא. ודא סוס דא"ר יוסי יוסף כד אתפרס מאביו ידע בחכמתא דלעילא ברזא דכתרין קדישין עלאין. כיון דהסו במלרים חולין בדהי חכמתא דליון בליון כתרין תתאין. סיד אחיון חיון דימינא ואיון דשמאלא. עשרה דימינא ועשרה דשמאלא. חמרי ואתני. ובג"כ רמו לאביו חמס דחולין חמין. דכתיב ולאביו שלח כואת עשרה חמורים וגו'. א"ר יוסי חיון דימינא כלילן כלסו בחד דלקרי חמור. וסאי סוס סוס חמור דכתיב לא תחרש בשור ובחמור יחדו. וסאי סוס חמור דומין מלכא מסימא למשלג עליס כחס דלוקימנא. ואיון דשמאלא כלילן כלסו בחד דלקרי חמין. דסא מסקרהא נפיק עיר"ס קמורא דדרדקי כחס דלוקימנא. וסיינו דכתיב (ג) עני ורוכב על חמור ועל עיר בן אתונות. אתנא חסר. עשרה דכלילן כחד. ודא סוס דא"ר שמעון מלי דכתיב (ג) אסרי לגפן עיר"ה. ומין קב"ה לקשר בניהיון דישאל דלקרון גפן. עיר"ה. ואסוי קמיגורא דלסון. ובגין דלקרון שורק. דכתיב (ד) ואנכי נמתיך שורק. בני אתנו. סוסא דנפיק מסקרא דהסו חמין. וסאי עשרה דימינא עשרה שמאלא דאתכלילן בסיני פרי. כלסו חיון משתכחין בקסם. ואית עשרה חמרין דימינא

מראה מקומות (א) דף רנ. (ב) זכרי"ה. (ג) בלעם פ"ט (ד) יס"ב

זו הזהר

[כג] במאמר חיל משכבה ראשונה חמור גוער. והיינו הקליפה שנקראת חמור:

ימין ועשרה של שמאל הנמצאים בנחש. וע"ז כתוב כי לא נחש ביעקב ולא קסם בישראל. מפני מה. לפי כי ה' אלהיו עמו. מצד של נחש יוצא שור. מצד של קסם יוצא חמור. והיו שור וחמור. וע"כ בלעם בין שידע שנקשר ברשות אחר. והוא שאמר לו אך את הדבר וגו'. חרה לו ואמר. מה הוא ואיה הוא הכבוד שלי. מיד נסתכל בכשפיו ולא מצא שיהיה ברשותו אלא הקליפה אתו"ן. מיד ויקם בלעם בבקר ויחבוש את אתונו. לעשות בה רצונו ורצון בלק. וע"כ ויחר אף אלהים כי הולך הוא. הוא דוקא. שהוציא עצמו מרשותו כמה שאמר לו ויך את הדבר וגו'. הוא וראה שכן הוא. שהיה בתחלה נתן לו רשות ואמר קום לך אתם. ועכשיו שהיה הולך למה ויחר אף אלהים. אלא לפי שהולך הוא. הוא ברשות שלו. להוציא עצמו מזה שאמר לו ויך את הדבר. א"ל הקב"ה. ה' רשע אתה מכין ומזרז בלי זיוך לצאת מן רשותי. חייך שאתה ואתונך תהיו ברשותי. מיד ויחיצב מלאך ה'. מהו ויחיצב. א"ר אבא שיצא ועמד באוכפת אחרת מאומנות שלו. שזה היה מלאך של רחמים. והוא שא"ר שמעון שהרשעים מהפכים רחמים לדין. לשמן לו. שהרי זאת לא היתה האומנות שלו. רבי אלעזר אמר לא נשתנה המלאך ולא יצא מאומנותו. אלא לפי שהיה מלאך הזה מצד של רחמים ועמד לנגדו. היה סותר בזה החכמה שלו וקלקל רצונו. וע"כ לשמן לו. לו היה לשמן ולו נמצא לשמן. אבל לאחר לא היה לשמן. למדנו שא"ר שמעון כמה היה בלעם חכם בכשפיו על כל בני העולם. שהרי בשעה שהסתכל למצוא עצה לצאת מרשותו של הקב"ה. מאותו הדבור שכתוב ויך את הדבר וגו'. נסתכל בכשפיו ולא מצא כחו אלא באתון ההיא. מה כתוב ויחבוש את אתונו. המעין אותה בכל הכשפים ובכל הקסמים שהיה יודע. שהכניסם בה והכליל לה בכלם. בשביל לקלל לישראל. מיד ויחר אף אלהים כי הולך הוא. הוא דוקא. כמו שנתבאר. מה עשה הקב"ה. הקדים מלאך של רחמים שיעמד לנגדו ויבטל כשפיו וקסמיו. ובוא וראה שער עתה לא כתוב ה'. טרם שנתגלה בקסמיו וכשפיו. ועכשיו כיון שהכין אתונו וזרזה בהכנה כשפיו מצד הדין לקלל את ישראל. הקדים הקב"ה מלאך של רחמים לנגדו. בשם הרחמים. כדי לסתור חכמתו ולהפוך אתונו מדרך הזה. כמו שנאמר ותם האתון מן הדרך. מן הדרך דוקא [כג] וע"כ לא נאמר ויחיצב מלאך האלהים. ויעמד מלאך האלהים. אלא מלאך ה' של רחמים. אמר הקב"ה. רשע אתה המענת לאתונך בכשפך בכמה צדדי הדין לנגד בני. אני אבטל משאך שיהיה להיפוך מדרך הזה. מיד הקדים מלאך של רחמים לשמן לו. לו דוקא כמו שנתבאר:

ותרא האתון את מלאך ה' וגו'. א"ר יצחק וכי למה ראתה היא. ובלעם שהיה חכם כל כך לא ראה. א"ר יוסי חס ושולם שאותו הרשע יסתכל במחזה הקדוש. א"ר אם כן הרי כתוב נופל וגלוי עינים. א"ל שמעתי בזה ענין ולא אגלה. א"ר אני שמעתי שכאשר היה צריך להסתכל היה נופל ורואה. ועתה לא נצרך לו להסתכל. א"ר אם כן במדרגה עליונה ויתרה היה על כל נביאי האמונה

מראה ממונות ט דף ה.

דימינא ועשרה דשמאלא דמשתכחי בנחש. וע"ד כתיב כי לא נחש ביעקב ולא קסם בישראל. מאי עמאל. בגין כי ה' אלהיו עמו. מספרא דנחש נפיק שור. מספרא דקסם נפיק חמור. ודא הוא שור וחמור. וע"ד בלעם כיון שידע דלמקשר ברשותא אחרא. ואמר ליה אך את הדבר וגו'. אבאים ליה ואמר. ומאן הוא יקרא דילי. מיד אסתכל במרשוי ולא אשכח דיהא ברשותיה אלא הא אתו"ן. מיד ויקם בלעם בבקר ויחבוש את אתונו. למעבד רעותים בה ורעותא דבלק. וע"ד ויחר אף אלהים כי הולך הוא. הוא דייקא. דלפיק גרמיה מרשותיה ממאי דלמח ליה ואך את הדבר וגו'. הא חזי דכתיב הוא. דהא בקדמיתא יבא ליה רשותא ואמר קום לך אתם. והשתא דהוה אזיל למחוי ויחר אף אלהים. אלא בגין דהולך הוא. הוא ברשותא דיליה. לנפקא ממאי דלמח ליה ואך את הדבר. א"ל קב"ה. ה' רשע את מתקן ומזרז ויזיק לנפקא מן רשותי. חייך אנת ואתנך ברשותי תהוו. מיד ויחיצב מלאך ה'. מהו ויחיצב. א"ר אבא שיצא ועמד באוכפת אחרת מאומנות דיליה. דהאי מלאכא דרחמי הוה. והיינו דא"ר שמעון חייצא מהפכי רחמי לדיוא. לשמן לו. דהא לא אומנותא דיליה הוה. א"ר אלעזר לא שני מלאכא ולא נפיק מאומנותא דיליה. אלא בגין דהוה הא מלאכא מספרא דרחמי וקאים לקבליה. סתרי חכמתא דיליה וקלקל רעותיה. הס"ד לשמן לו. לו הוה שמן ואשתכח שמן אצל לאחרא לא הוה שמן. תאנא א"ר שמעון כמה חכים הוה בלעם במרשוי על כל בני עלמא. דהא בשעתא דאשכח לאשכחא עינא לנפקא מרשותיה דקב"ה. מההוא מלה דכתיב ואך את הדבר וגו'. אסתכל במרשוי ולא אשכח בה הס"ה אתונו. מאי כתיב ויחבוש את אתונו. אשפין לה בכל מרשין ובכל קסמין דהוה ידע. ואעיל בה ואכליל לה מכלהו. בגין למילס לישראל. מיד ויחר אף אלהים כי הולך הוא. הוא דייקא כמס דלמחמך מאי עבד קב"ה. אקדים מלאכא דרחמי לקיימא לקבליה ויסתרי מרשוי וקסמיו. ותא חזי דעד השתא לא כתיב ה'. עד לא אתחזי בקסמיו ומרשוי. והשתא כיון דלמחמך אתניה וזרזה בתקוני מרשוי בסטרא דדינא למילס לישראל. אקדים קב"ה למלאכא דרחמי לקבליה בשמא דרחמי. בגין לסתור חכמתא דיליה ולאספאס לאתניה מסאי ארשא. כמה דכתיב ותם האתון מן הדרך. מן הדרך דייקא [כג] וע"ד לא כתיב ויחיצב מלאך אלהים. ויעמד מלאך אלהים. אלא מלאך ה' דרחמי. אמר קב"ה. רשע את אשענת לאתנך במרשך בכמה ספרי דדיני לקבל בני. אגא אעביר פשוך ויספך מארחא דא. מיד אקדים מלאכא דרחמי לשמן לו. לו דייקא כמס דלמחמך.

ותרא האתון את מלאך ה' וגו'. א"ר יצחק וכי אמאי חמת היא. ובלעם דהוה חכים כל כך לא חמא. א"ר יוסי חס דההוא רשע יסתכל במחיו קדישא. א"ל אי הכי הא כתיב נופל וגלוי עינים. א"ל שמענא בזה מידי ולא אימא. א"ל אנה שמענא דכד הוה אלספאס לאסתכלא הוה נפיל ומאי. והשתא לא אלספריך לאסתכלא. א"ל אי כתיב דדרגא עלאס יתיר הוה על כל נביאי

מסימנותא

זין הזהר

[כג] פירוש מן דרך הכשפים שהכין לו:

האמינה. שהוא היה גלוי עינים רואה ומסתכל בכבודו של הקב"ה. והרי רבי שמעון אמר. שבלעם בבשפיו לא ידע אלא באיתן בתרים התחנונים שלמספר. ככתוב (א) ואת בלעם בן בער. הקוסם וגו'. קוסם קורא אותו הכתוב. מנוף שבמנופת. ואיך הוא יסתכל בכבוד רבנו. ועוד הרי א"ר שמעון שבמחזה אחד שראה לפי שעה. שכתוב ויגל ה' את עיני בלעם. נתעקמו עיניו. ואתה אמרת שהיה רואה בגלוי עינים והיה מסתכל בכבודו של הקב"ה. א"ל חזר אני בי לעומת דבריך. אבל דברי ודבריך צריכים הסברה. ודאי רזי התורה עליונים הם ואין בני העולם יכולים לעמוד עליהם. לפיכך אמור להיות סדור בדברי תורה עד שנבין הדבר ונרע אותו על בוריו. באו לפני רבי שמעון והציעו דבריהם לפניו. פתח ואמר (ב) מה אנוש כי תזכרנו וגו'. מקרא זה ביארנו ששר העולם אמר אותו. בשעה שעלה ברצונו של הקב"ה לברוא אדם. קרא לכתות כתות מלאכים עליונים והושיבם לפניו. אמר להם רצוני לברוא אדם. אמרו לפניו (ג) אדם ביקר בל ילין וגו'. הושיב הקב"ה אצבעו ביניהם ושרף אותם. הושיב כתות אחרים לפניו ואמר להם רצוני לברוא אדם. אמרו לפניו מה אנוש כי תזכרנו. (ד) מה טובו של אדם זה. אמר להם האדם יהיה בצלם שלנו. שתהיה חבמתו גדולה מחבמתכם. כיון שברא אדם וחמא ויצא בענוש מלפניו. באו עו"א ועו"ל ואמרו לפניו. פתחון פה יש לנו אליך. הרי האדם שבראת חמא לפניך. אמר להם אסמלי היותם נמצאים אצלם בארץ. היותם חומאים יותר מהם. מה עשה הקב"ה הפילם מן מדרגה הקדושה שלהם מן השמים לארץ. א"ר שמעון עכשו אני חוזר אל שאלתכם. [מה שכאן כתוב ותרא האתון את מלאך ה'. ובלעם לא ראה. ושם] אמר בלעם נופל וגלוי עינים. אם נאמר שלא היה כן ובשקר היה משבח עצמו. איך יכתוב הקב"ה דבר שקר בתורה. ואם דבר אמת הוא איך ישתבח אותו רשע במדרגה עליונה יתרה על כל נביאי האמינה. ועוד שהרי אין קדושה העליונה שורה אלא במקום הראוי לה. עכשו אני חוזר לענין הראשון. לאחר שהפילם הקב"ה ממקום קדשם וזו אחרי נשי העולם והזנו העולם. כאן יש לעיין. הלא כתוב (ה) עושה מלאכיו רוחות וגו'. והרי מלאכים האלו איך יכולו להתקיים בארץ. אלא בוא וראה כל אותן המלאכים שלמעלה אין מתקמים ואין יכולים לעמוד אלא באור העליון המאיר להם ומעמידם. ואם נפסק מהם אור העליון ההוא אין יכולים להתקיים. כל שכן אלה שהפילם הקב"ה ונפסק מהם אור העליון ונשתנה היותם להם. וכאשר ירדו ושלט בהם אויר של זה העולם נשתנו למדרגה אחרת. מה עשה הקב"ה כשראה שהזנו העולם. קשר אותם בשלשלאות של ברזל בהרי החשך. ובאווה מקום יושבים. בעומק ההרים הושיב לו לעו"א והשליך החשך בפניו. לפי שכאשר קשר אותם הקב"ה מרד בתוקפו ורבו כלפי מעלה. הפילו הקב"ה בעומק עד קרקע והשליך החשך בפניו. עו"ל שלא מרד בתוקפו הושיבו אצל עו"א והאיר לו החשך. ובני העולם שיוצאים מקומם באים אצלם ולומדים להם כשפים ונחשים וקסמים. ואותן הרי חשך נקראים הררי קדם. מה דמדם. לפי שהחשך נברא קודם לאור. ולפיכך הרי חשך נקראים הררי קדם. דבן ובלעם למדו מהם כשפים. וזהו שאמר בלעם

מסימנותא. דאיהו גלוי עינים חמי ואסתכל ביקרא דקב"ה. והא רבי שמעון אמר. בלעם בחרשו הוסיף ידע בליטון כתרין תתאין דלתתא. כמה דכתב (א) ואם בלעם בן בער צעור הקוסם וגו'. קוסם קריה קרא. ענופי דמנופי. וסיד יסתכל ביקרא דמאריה. ועוד הא א"ר שמעון בחיזו חד דחזא לפוס שעתא. דכתב ויגל ה' את עיני בלעם אסתעקמו עיניו. ואת אמרת דהוסי חמי בגלוי דעייניו ואסתכל ביקרא דקב"ה. א"ל אלא אהדרנא לקבלך. ידידי ודיך צבי לחותא. ודאי רזי אורייתא עלאין אינון ולא יכלין בני עלמא למיקם עלייהו. בגין כך אסיר לאקדמא במלה דאורייתא עד דישיע מלה וידע לה על בוריה. אתו לקמיה דרבי שמעון ואמרו מלה קמיה. פתח ואמר (ב) מה אנוש כי תזכרנו וגו'. הא קרא אוקמוס דחמין דעלמא אמרו בשעתא דסליק ברעוטיה דקב"ה ליצרי אנשא קרא לכתות כתות מלאכי עלאה ואותיב לון קמיה. אמר לון צעינא למצרי אדם. אמרו קמיה (ג) אדם ביקר בל ילין וגו'. חושם קב"ה אצבעא דיליה ואוקוד לון. אותיב כתות אחרנין קמיה ואמר לון צעינא למצרי אדם. אמרו קמיה מה אנוש כי תזכרנו. (ד) מאי סיבוי דבר נש דא. אמר לון בר נש דיהא בלמא דין. דיהא חכמתא דיליה עלאה מחכמתכון. כיון דברא אדם וחמא ונפק בדיומא קמיה. אתו עו"א ועו"ל ואמרו קמיה. פתחון פה אית לן נבך. דב"כ דעבדת חסי קמך. אמר להו אלמלי תסוו סכחי נבייהו בצרעא. הויתון חסאין יתיר מנייהו. מאי עבד קב"ה אפיל לון מדרגא קדישא דלהון מן שמיא לארעא. א"ר שמעון השתא אהדרנא לתיובתייכו. [דכא כתיב ותרא האתון את מלאך ה'. ובלעם לא חמא. ותמן] אמר בלעם נופל וגלוי עינים. ואי נימא דלא סוסי הכי ושכחי קא משבח גרמייהו הוסי יכתוב קב"ה מלה כדישא בצורייתא ואי מלה דקשוס סוסי הוסי ישתבח סוסי רשע דדרגא עלאה על כל נביאי מסימנותא. ועוד דהא לא שריא קדושה דלעילא אלא בצאתא דאסתחיו ליה השתא אהדרנא למלה קדמאה. בחר דאפיל לון קב"ה מאתר קדישא דלהון ענו בחר נשי עלמא ואסתעו עלמא. סכא אית לאסתכלא. הא כתיב (ה) עושה מלאכיו רוחות וגו'. והא אלין מלאכין איך יכלו לאתקיימא בצרעא. אלא חמי חזי כל אינון מלאכין דלעילא לא קיימין ולא יכלין למיקם בר כנהורא עלאה דהייר לון וקיים לון. ואי פסיק מנייהו סוסי כסורא דלעילא לא יכלין למיקם. כל שכן אלין דאפיל לון קב"ה ופסק מנייהו סוסי כהורא דלעילא דאסתחי וזייהו. וכד נחמי ושלמא צהו אוירה דעלמא אשתתו דדרגא אחרא מאי עבד קב"ה דחמא דאסתחיו עלמא. קשר לון בשלשלאי דפרזלא בצורי דחשוכא. ובאן אתר יתבי. צעמיקא דסורי אותיב ליה לעו"א ורמי חשוכא בצנפוי. בגין דצהורא שעתא דקשר לון קב"ה אסתחף וארצו כלפי מעלה. וקב"ה אפיל ליה צעומקא עד קדילס וריק חשוכא בצנפוי. עו"ל דלא אסתחף אותיבס נביס ונהי ליה חשוכא. ונשי עלמא דידעין אתרייהו אמין לגבייהו ואולפון לון לבני נשא חרשין ונחשין וקסמין. ואינון סורי חשוכא אקרון סורי קדם. מאי טעמא. בגין דחשוכא אקדים לנהורא. ובג"כ סורי חשוכא סורי קדם אקרון. לכן ובלעם מנייהו אולפי חרשין. וסיינו דאמר בלעם

מראה מקומות א' יסופע י"ב (ב) תליס ח' (ג) שס מ"ט (ד) דף רת. (ה) תליס ק"ד

מן ארס יתני בלק בלק מלך מאב מהררי קדם וגו'. בוא וראה בלעם היה כשבה עצבו מלכום הזה ואמר נאם שומע אמרי אל וגו'. לפי שעזא ועזאל מספרים לאותן בני העולם מן אלה הדברים שהיו יודעים מכבר למעלה. ומספרים מן העולם הקדוש שהיו בו. וש"כ שומע אמרי אל. שומע קול אל לא כתוב. אלא אמרי אל. אותן המאמרים הנאמרים ממנו. מי שבא מבית התלמוד ושואלים לו מאין אתה בא. הוא משיב מן המקום שנשמע בו דברי אלהים חיים. כך נאם שומע אמרי אל וידע דעת עליון. שהיה יודע השעה שתולה בה דין בעולם והיה מכין השעה בכשפיו. אשר מחזה שדי יחזה. איזו מחזה שדי. אליו הם נופל וגלוי עינים. שהם עזא ועזאל. נופל זה עזא. שהורידו הקב"ה בעומק החשך. והוא יושב בעומק הזה עד קדקדו כמו שאמרנו. והחשך נשלך בפניו. וע"כ נקרא נפל. נפל פעם אחת מן השמים. ונפל פעם שנית אח"כ בעומק החשך. עזאל הוא גלוי עינים. שהרי לא הושלך החשך עליו. כי לא נתתקף למרוד ולא הרגו למעלה כמו עזא. ובלעם קרא להם מחזה שדי לאותן נופל וגלוי עינים. ובזמן ההוא לא נשאר בעולם מי שיוכל להצא אצלם מלבד בלעם. ובכל יום היה מסתתר עמם באותן ההרים. וש"כ יתני בלק מלך מאב מהררי קדם. מהררי קדם וראה. ולא מארץ בני קדם. א"ר שמעון כמה פעמים אמרתי דבר זה ואין החברים מבינים. שהרי הקב"ה אינו משרה שכנינו אלא במקום קדוש. במקום הראוי שתשרה עליו. וכן הקב"ה מכריז ואמר (ג) לא ימצא כך מעביר בנו ובתו בלש קוסם קסמים וגו'. וא"ר יבוא הקב"ה להתערב בעמם. אלא אשרי חלקם של ישראל. שהקב"ה מקדשם שיזכר לשכון ביניהם. וזהו שכתוב (ו) כי ה' אלהיך מתהלך בקרב מחניך וגו'. ולפי שהוא מתהלך בקרב מחניך כתוב והיה מחניך קדוש וגו'. וכתוב והייתם קדושים וגו'. וכתוב אל תטמאו בכל אלה וגו'. וכתוב ואקץ בם וגו'. שלא יכולתי לקרב אצלם והייתם שורה מבחוץ. אשרי חלקם של ישראל. ואשרי חלקם של נביאי אמת הקדושים. שהם קדושים ויש להם חלק להשתמש בקדושה העליונה: ותרא האתון את מלאך ה' נצב בדרך וחרבו שלופה בידו. בדרך. באותו הדרך שהיה בלעם משוקע בו. וחרבו שלופה בידו. והלא אם יצא המלאך נגד אתון הוא. למה נצרך לחרב. ואם הוא יצא לנגד בלעם מפני מה ראתה האתון והוא לא ראה. אלא לכל נדמן מלאך ההוא. נדמן לנגד האתון להוציאה מן הדרך ההוא שהיתה נמנעת בו. ובמה. ברחמים. ונס נדמן לנגד בלעם לענוש אותו. על שהוא היה רוצה ללכת ברשותו ולא ברשות שלמעלה:

א"ר יוסי עכשו יש לשאול. אם דברי בלעם היו באים מצד כתרים התחתונים ולא ממקום קדוש. למה כתוב ויבא אלהים אל בלעם וגו'. ואך את הדבר אשר אדבר אדיר וגו'. א"ר יצחק ק"ל למדתי שזה אלהים שנוצר כאן בכלם מלאך היה. וזה הוא מקום הבא מצד הדין הקשה. שבו נאחזים הכחות והגבורות של אותן כתרים התחתונים שהשתמש בהם בלעם. ולפיכך ויבא אלהים אל בלעם. ויאמר אלהים אל בלעם. שלפעמים נקרא מלאך בשם עליון. ותם האתון מן הדרך. נפתה מן אותו הדרך שהיתה מעונה מצד הדין הקשה לנגד ישראל. ובמה ראה בלעם שהיא נפתה מדרך ההוא. אלא כך א"ר

מראה מקומות (א) דף נח: (ב) דברים יח (ג) שם כ"ב

א"ר שמעון שאפילו בעודו בדרך בקש להרע לישראל בבבא אמונא. וכיון שלא עלתה ביחו מה כתוב. ויך את האתון במסל. המעינה והלבישה ברחו של הדין הקשה והתקף. וז"ל במסל. במסל דקא. שהוא הדין הקשה והתקף. במסלו לא כתיב אלא במסל. צא וראה כמה היתה גדולה חכמת אותו הרשע. הדין שלו להרע לישראל. שיהיה מסתכל אך לצאת מרשות העליון. לפי שרצו היה להתכבד ולהרע לישראל:

ויעמד מלאך ה' במשעול הכרמים וכו'. מה כתוב למעלה. בתחלה כתוב ותם האתון מן הדרך ותלך בשדה. שהלכה בדרך ישר מצד השדה [כד] ותתגרשה מהבן שהי' נרבק בת ויך בלעם את האתון להפחתה הדרך. להסירה מאותו הדרך של השדה. א"ר יוסי בין המלאך ובין בלעם היתה האתון בצרה. כי לאחר שראה בלעם שאינו יכול. או ויך את האתון במסל כמו שנתבאר. ויעמד מלאך ה' וכו'. א"ר אבא כשה יש לנו דעיון בברייתא. אלו המסקאות נרמזה בהם חכמה העליונה. (א) וכן להגם יצא מלאך ההוא להוראות לאתון אחת. א"ר לעמוד בין הכרמים כנגדת פנים בבה ופעם בבה. אלא רב כל עליון הוא. והכל ברצון הקב"ה כדי לתת על ישראל שלא ישלמי בהם מינים הרעים. לפי שהם חלקו של הקב"ה. ויעמד מלאך ה' במשעול הכרמים וכו'. למדנו שכל אתון הברכות הנשפעות מהודנות אחרת העליונים הן של ישראל. שהרי אין מי שיגרם הודנות אותן האורות ואין מי שיעמוד עמם מלבד ישראל. שהם כבני בית אצלם ומשמשים להם [כד] וישראל לוקחים הכל ומשלחים חלק מאותו השפע לשאר האומות. ומאותו החלק ניונים כל שאר האומות. ולמדנו כי לבין צדדי המכונים שהם חלקם של שאר העמים נמשך צנור דק אחד. (ג) שמשם נמשך חלק לאותן התחתונים. ומשם יפרד לכמה צדדים. ולשפע זו יקראו תמצית. שנמשכת מצד ארץ הקדושה. ולכן העולם כלו מתמצית של ארץ ישראל הוא שותה. איזו ארץ ישראל. זה נתבאר [כו] ובין למעלה ובין למטה כל איתן שאר האומות עובדי עכו"ם אינן ניונות אלא מתמצית ההיא. חל תאמר שהן בלבד. אלא אפילו אותן כתרים התחתונים מתמצית ההיא שותים. וזהו במשעול הכרמים. צנור שהשרים של שאר האומות מתברכים ממנו. כאשר ראה מלאך ההוא שבלעם הפה את קליפת האתון לצנור ההוא [כז] שכתוב להפחתה הדרך. מיד ויעמד מלאך ה' במשעול הכרמים. לסתום הצנור שלא יתחזקו בבחו אותן שאר האומות עכו"ם ואותן כתרים התחתונים. וזה הענין מתאים למה שא"ר יצחק על הכתוב (ג) שמוני גומרה את הכרמים וכו'. לנמור ולברך לשאר אומות בגלות. וישראל שהם כרמי שלי לא נשרתו. לפי שהם בגלות ואין יכולים להתברך כראוי. גדר מזה וגדר מזה. א"ר אבא א"ר ה' יכול מלאך ההוא לסתום אותו הצנור. אלא לפי שעזרה אחרת היתה לו. הקב"ה וכנסת ישראל. ר' יהודה אמר תורה

א"ר שמעון דאפילו ברחא בעא לאבאשא להו לישראל בחילה דלתניה וכוין ללא סליק בידו מאי כתיב. ויך את האתון במסל. אשפין לה ואלביש לה בצדא דדינא קשיא תקיפא. ה"ד במסל. במסל דיקא. דאיסו דינא קשיא תקיפא. במקלו לא כתיב אלא במסל. סג חמי כמה תקיפא חכמתא דהוא רשע. ותיאובתא דליס לאבאשא להו לישראל. דאיסו אשפין להסא מרשעא דלסילא. כגון דתיאובתא סה לאסיקא ולאבאשא לישראל:

ויעמד מלאך ה' במשעול הכרמים וכו'. מאי כתיב לעילא. בקדמיתא כתיב ופס האתון מן הדרך ותלך בשדה. ותלך ברחא מיסר מסמא דדוס [כד] ואתרכינא מאי דוס כס. ויך בלעם את האתון להפחתה הדרך. לאבאשא לה מססא ארחא דדוס א"ר יוסי בין מלאכא ובין בלעם סות אפגא בעאקו. לכתור כד חמא בלעם דלא סה יכול. כדן ויך את האתון במסל כמה דאחמר. ויעמד מלאך ה' וכו'. א"ר אבא כמה ריפ לון לאסתכלא במלי דאורייתא. הני קראי רמזי בחכמתא עלא. (א) וכן למנא נפס סווא מלאכא לאתחאס אחר אפגא. או למיקס בין כרמיא לקבלס. ומנא סכא וזמנא סכא. אלא כלל רוא עלאס סוא. וכלל בעי קב"ס בגין לאבא פלייטו דישאל דלא יסלקו כסו ויכין ציטין. בגין דאינון חולקים דקב"ס. ויעמד מלאך ה' במשעול הכרמים וכו'. פאגא כל אינון ברחא דנפקין מאודונתא עלאס דישאל אינון. דהא לא מודאצא צה ולא צימין עשיון עשיון כד אינון ישראל. דאינון כני ציטא ומשמיא להו [כה] וישראל נסלין כלל ומשדרי חולקא מניס לשאר עמין. ומסהו חולקא חתונו כל אינון שאר עמין. ותאכא לבין סערי חולקסון דממין על שאר עמין נפיק חד שזיל דיק. (ג) דמתין חאבגיד חולקא לאינון תחלי. ומתין מתפרס לכמה סערין. ודא קריין ליה תחלי. דנפיק מסמא דארעא קדישא. ועל דא עלמא כולס מתחליא דארץ ישראל קא שתי. מאן ארץ ישראל. הא לוקימנא [כו] ובין לעילא ובין לתתא כל אינון שאר עמין עכו"ם לא אפגו אלא מהסא תחלי. ולא תימא דאינון בלחודי. אלא אפילו אינון כתרין תחלין מהסא תחלין שתיין. ודא סוא במשעול הכרמים שזיל דרצבי שאר עמין מתברכאן מניה. כד חמא סהא מלאכא דהא בלעם אססי לאתון להסוא שזילא [כז] דכתיב לסתום הדרך. מיד ויעמד מלאך ה' במשעול הכרמים. לאסתמא שזילא דלא יסתיעוין ציס אינון שאר עמין עכו"ם ואינון כתרין תחלין ואולא הא כהא דא"ר יצחק במלי דכתיב (ג) שמוני נוסרס את הכרמים וכו'. לנשרא ולברכא לשאר עמין בגלותא. וישראל דאינון כרמי שלי לא נשרתי בגין דאינון בגלותא ולא מתברכין כדקא חזי גדר מזה וגדר מזה. א"ר אבא ה"ך יכול סהא מלאכא לאסתמא סהא שזילא. אלא בגין דסיועא אחרא סה ליה. קב"ס וכנסת ישראל. ר' יודוס אמר אורייתא

מראה מקומות (א) דף כט. (ב) דף כט. (ג) עיר א'

דף הזהר

[כד] שדה זה רמז על מדרגת דרך של הקדושה שע"י הנהגת המלכות שנקראת שדה אשר ברכו ה': [כה] ענין השמוש הוא שע"י עבודתם הקדושה גורמים הודנות חספירות ועולמות העליונים להשפיע שפע למטה: [כו] שונו סדת המלכות דקדושה: [כז] לשאוב ששם כת של גבורה:

אורייתא מסיניא ליה דכתיב ייזה ייזה הם כתובים. בהסיו
שעתא מאי כתיב ותרם התזון וגו' ותלחץ אל הקיר. מהו
ותלחץ אל הקיר. כדכתיב (ז) מקרקר קיר וגו'. קיר פסגונא.
הסיו דשלשף עליהו [כח] ותלחץ את רגל בלעם אל הקיר.
היא לא יסבא ליה סיועא כלל. ובעקבותא דאשרת ליה להסיו
קיר לרמוח ליה סאי. כדין ויוסף להסיוס בהסיו
סמרא [כט]:

ויוסף מלחץ ה' עזר ויעזר במקום צר וגו'. בהסיו
שעתא אסתים לה כל ארחין וכל סיועין דלא
ישתכח בה מכל סמרא דעלמא סיועא. כדין ותרבץ תחת
בלעם. כד חמא בלעם דלא הוה יכיל מאי כתיב. ויחר
אף בלעם ויך את האתון במקל כמה דאמר דלפטן לה
ואלביש לה בזירוי דניח קשיא ומקישא:

ויפתח ה' את פי האתון וגו'. היינו חד מאינון מלין
דלחבריו ערב שבת בין השמשות. א"ר יצחק
מאי סני האי לבלעם או לאתון או לישראל
בהני מלין. א"ר יוסי דיחייבין ביה חינון רבדין
דסו עמיה. וכד משו בללך אמרי ליה יכי להאי שטיא שדרת
ליקרא לא תשכח ביה משות ואלא בזמני. ובחינון מלין
דלחמא ארבוז מן יקריה. ר' חייה אמר אלמלא לא אמרת
אתנא האי לא שטיק בלעם הסיו דליה ובמלי דלחמא
יעד דלחבר חיליה. ר' אבא רמי כתיב ותפתח הארץ
את פיה. וכתיב ויפתח ה' את פי האתון מאי שני
ארץ מאתון דלא כתיב בה ויפתח ה' את פי הארץ.
אלא הסם משה גזר על פומא ופתחת ועזרת ארעא
פקודא דמשה ולא יאות דקב"ה יעבד פקודיה.
דסא משה גזר ופקיד ופנתה הארץ את פיה. וע"כ
היא עזרת פקודיו דכתיב ותפתח הארץ את פיה.
אלא הכא לא חשתכח מלן דגזר אללא רעותא דקב"ה
הוה וסאיל ורעותיה הוה בזך כתיב ויפתח ה' את פי
האתון מניס אתא מלה ומניס אשתכח רב יודא אמר
אסתכלנא בפישתא דא ובאלון מלין דלחמא. ואסתחין דלאו
מלין דלרבינן חינון. וכי מאחר דכתיב ויפתח ה' את פי
האתון בעיין לחיו חינון מלין מלי מעלייתא מלי
דחממא ואי כתיב דלחמא חזרנא דליוס משכח
דסוסיא דליה רבי דרפויא והיא תבת ואמרת הלא אנכי
אתונך. מהכא הוה לה לפתח. והיא פתחה מה עשיתי
לך. ואי הכי אמאי קא פתח קב"ה למפתח פומא להני
מלין. א"ר אבא ודאי באלין מלין אוליפנא דעתא
דבלעם. דלאו כדאי הוה למשרי עליה רוח קודשא.
ואוליפנא דסא ליה ויכילו באתניה לאבאשא או לאושבא.
ואוליפנא מהאי אתון דסא ליה חילא דבעיירי לאשרא עליהו
דעתא שלי. ותא חיו בלעם בהאי מלה דאתניה ובהאי
דעתא פשטא לא יכיל למיקס דעתא עלאה על אחת
כמה וכמה

(ז) ותאמר בלעם מה עשיתי לך. וכי ברשותי הוה
לעשות טוב ורע. לא. שהרי בהמות אינן
מתנהגות אלא כפי מה שמנהיגים אותן. ואע"פ שאתון זו
בבה עמוק יותר היתה. מ"מ אינה ברשותה. שהרי בלעם
המענייה בכשפיו וברשותו עמדה. ויאמר בלעם לאתון כי
התעללת בי. היה לו לצחק ממנה. והוא השיב כנגדה
דברי

התורה עורה לו. שנאמר מזה וסוה הם כתובים. על אותה
שעה מה כתוב. ותרם האתון וגו' ותלחץ אל הקיר. מהו
ותלחץ אל הקיר. ככתוב (ז) מקרקר קיר וגו'. קיר שלשון.
זה השולש עליהם [כח] ותלחץ את רגל בלעם אל הקיר.
היא לא נתנה לו עזר כלל. ובחליצה השליכה אותו לקיר
הוא לרמוח לו זה. או ויוסף להכותה להגשותה בצד
ההוא [כט]:

ויוסף מלחץ ה' עזר ויעזר במקום צר וגו'. בשעה
הזאת אתם בפניה כל הדרכים וכל עורה. שלא
תוכל למצוא עזר מכל צד שבעולם. או ותרבץ תחת
בלעם. כאשר ראה בלעם שאינו ביכולת מה כתוב. ויחר
אף בלעם ויך את האתון במקל. כמו שנתכאר שהמענייה
והלבישה בזירוי דין הקשה והתקף:

ויפתח ה' את פי האתון וגו'. זה אחד מאותן הדברים
שנבראו ערב שבת בין השמשות. א"ר יצחק
למה כל כך נצרך היה לבלעם או לאתון או לישראל
ברבורים האלה. א"ר יוסי שישחקו ממנו אותן השרים
שהיו עמו. ובשבאו לבלק אמרו לו וכי לשוטה הוה שלדת
לכבודי. לא תמצא בו ממשות ולא ברבריו. ובאותן דברי
אתונא נתבזה מן כבודו. ר' חייא אמר אלמלא לא אמרה
האתון כך לא ה' מניח בלעם את שלו. וברברי האתון
הבין שנשבר כחו. ר' אבא הקשה כתוב ותפתח הארץ
את פיה. וכתוב ויפתח ה' את פי האתון. מה נשתנה
ארץ מאתון שלא נאמר בה ויפתח ה' את פי הארץ.
אלא שם גזר משה על הפה. ופתחה ועשתה הארץ
פקודת משה. ולא יתכן להכתוב שהקב"ה עשה פקודתו.
שהרי משה גזר ופקד ופצתה הארץ את פיה. וע"כ נאמר
שהיא עשתה פקודתו. שכתב וזפתח הארץ את פיה.
אבל כאן לא נזכר מי שגזר כך. אלא שכך ה' רצון
הקב"ה. וכוון שרצונו כך היה כתוב ויפתח ה' את פי
האתון. ממנו בא הדבר וממנו נמצא. רבי יהודה אמר
עיינתי בפרשה זו ובאותן דברי האתון. ונראים שאינם
דיבורים הנצרכים. והלא כיון שכתוב ויפתח ה' את פי
האתון. צריכים להיות אותן הדיבורים דברי דעת דברי
חכמה. ואם כמו שהעיר החכמים שהוא היה משבח עצמו
שהמים שלו רועה באחו. והיא השיבה ואמרה הלא אנכי
אתונך. מכאן היה לה להתחיל. והיא פתחה מה עשיתי
לך. ואם כן למה השריה הקב"ה שתפתח פיה לרבררים
האלה. א"ר אבא ודאי שבאותן הדברים למדנו דעתו של
בלעם. שלא אמר כראי לשרות עליו רוח הקודש. גם
למדנו שלא היה יכולת באתונא להרע או להטיב. ועוד
למדנו מאתון זו שאין כח בבהמות שתשרה עליהן דעת
שלמה. ובוא וראה בלעם ברבורים האלה של אתונא ובאותה
דעה נבערה לא יכל לעמד. ברעה העליונה על אחת
כמה וכמה:

(ז) ותאמר בלעם מה עשיתי לך. וכי ברשותי הוה
לעשות טוב ורע. לא. שהרי בהמות אינן
מתנהגות אלא כפי מה שמנהיגים אותן. ואע"פ שאתון זו
בבה עמוק יותר היתה. מ"מ אינה ברשותה. שהרי בלעם
המענייה בכשפיו וברשותו עמדה. ויאמר בלעם לאתון כי
התעללת בי. היה לו לצחק ממנה. והוא השיב כנגדה
דברי

מראה מקומות (ז) ישי' כ"ג ט דף רי.

זו הזהר

[כח] זו השכינה הקדושה: [כט] פ' לצד המוסאה:

ספסותא דמלכא. כדין חייבו מניס ואתקליל בענייניו וידעו דליהו שפיר. ומאי אמר. כי התעללת בי לו יש חרב בירי וגו' אמרי. שפיר דא אי ליכא יכול לשיאלא עמין צפומיה. היך לא יכול לשיאלא לאתניה וסוף צני חרבא ואלופסנא דלית חילא צבעירי לאשרהא עליהו רוחא אחרא דאי יימרון בני נשא. אי ימללון צעירי כמה דעתא שלים יפקין לעלמא. פוק ואלויף מהאי אתנא דהא קב"ה אפתח פומהא חמי מלכא (א) רבי שמעון אמר אתון דבלעס כד מלילת מלכא עלאה הוה עלה מלעילא. מהצא את לגלגא. חבירא שמע. פי האתון דאצרי ערב שבת בין השמשות סלקא בדעתיכו דפומא הוה פתיחא מהסוה זמנא או תנאי דאתי קב"ה צהסוה זמנא. לאו הכי. ורזא הכא דאתמסר לחכימי דלא משגחן לפסשו דלכא פי האתון הסוה דרגא עלאה דאתי דסער נוקבי הוה (ב) דשריא על הסוה אתון ומליל עלה וכד צרא קב"ה לכאי דרגא דאקרי פי האתון סתם ליה צנו נקבא דתסומא צרא (ג) ואסתים עליה עד הסוה זמנא כד מסא הסוה זמנא פתח הסוה נקבא ונפק ושרא עלה ומלילת כנונא דא ותפתח הארץ את פיה. את לאסנא דומ"ה דליהו פי הארץ. את פי האתון. לאסנא קמריאל דאקרי פי האתון. פי הצאר כנונא דא מאן פי הצאר הסוה דרגא דסוה ממנא עליה לתנא. ואיכו תחות פי ה' (ד) ומאן ליכא. יהודריאל שמיא. תלת פומין אלין אתצריאו ע"ס בין השמשות ובשעתא דקדש יומא סלקא פס דממנא על כל שאר פומין (ה) ומאן ליכא. דא הסוה יומא דאסתלק ואתקדש צכלא הסוה דאקרי פי ה'. ע"ס בין השמשות אצרון שאר פומין. אתקדש יומא סליק פומא דשלים על כלא דאקרי פי ה'.

(ז) ויהי צבקר ויקח צלק את צלעס ויעלהו צמות בעל. א"ר יצחק צלק חכים הוה צחרשין יתיר מצלעס. צר דלא הוה מכיון שעתא לנטיא משל וכו' (ז) צנ"כ ויקח צלק את צלעס וגו'. הוה הוה אתקין ליה ואחיד ליה לכלא. ויעלהו צמות בעל. מהו ויעלהו צמות בעל. אלא אשנא צחרשו צמחי סקרא יתאחיד צהו. ואשנא דומינין ישראל למעבד צמות ולמפלגא לבעל כמה דכתיב (ז) ויעבדו את הבעל. וירא משס קלה העס ממא דצרכי דעמא ומלכא דלסון דפלחין ליה כמה דכתיב (ז) ויקראו צסס הבעל. וכתיב אס ה' האלהים לכו אחרינו וגו'. כיון דממא צלעס דומינין ישראל להאי מיד ויאמר צלעס אל צלק צכא לי צזה צבעס מוצבת. ר' יוסי ור' יהודה חד אמר לקצלי מדצבחן דקדמאי אקריב איטון צבעס מדצבחן (ח) וחד אמר צחכמתא עבד כלא. אשכח דחולקסון דישראל צבעס דרגין אתקשרו (ט) צנין כך אסדר צבעס מדצבחן:

(ס) וילך שפי. א"ר שמעון תא חיי מאי כתיב ציס צסהוה רעס דצלעס. וילך שפי מהו שפי. יחידאי

מראה מקומות (א) דף נא: (ב) דף רי. (ג) מלכים ב' י"ד (ד) מלכים א' י"ח (ה) ויבנת קסט:

דיו הזהר

דברי ממשות. או צחקו השרים ממנו ונתבזה בעיניהם וידעו שהוא שומה. ומה אמר. כי התעללת בי לו יש חרב בירי וגו'. אמרו. שומה זה אם הוא יכול להכרית עמים בפיו. איך אינו יכול להכרית את אתנו והוא נצרך להרב. ולמדנו שאין כח בבהמות להשרות עליהם רוח אחר. ופן יאמרו אנשים שאם ה' כח הדבור לבהמות כמה דעה שלמה היתה יוצאה מהן לעולם. צא ולמד מזו האתון. שהרי הקב"ה פתח את פיה. וראה דבריה. (א) רבי שמעון אמר אתון של בלעס כאשר דברה. מלאך עליון היה עליה מלמעלה. מעתה יש לגלות. שמעו חברים. פי האתון שנברא ערב שבת בין השמשות. התעלה על דעתכם שפיה היה פתוח בזמן ההוא. או שתנאי התנה הקב"ה בזמן ההוא. לא כן. וסוד יש כאן שנמסר לחכמים שאין משיגים על ממשות הלב. פי האתון. זו מדרגה עליונה ההיא שבקליפות האתונות של צד הנקבות היתה (ב) ששרתה על אתון ההיא ודיבר עליה. וכאשר ברא הקב"ה לאותה המדרגה שנקראת פי האתון סתם לה בתוך הנקב של תהום רבה (ג) והסגיר בפניה עד הזמן ההוא. כאשר הגיע אותו הזמן פתח אותו הנקב ויצאה ושרתה עליה ודברה. כדמיון זה ותפתח הארץ את פיה. את לרבות דומ"ה שהוא פי הארץ. את פי האתון. לרבות הממונה קמריאל שאקרא פי האתון. פי הברא כדמיון זה. איזו פי הברא. זו אותה המדרגה שהיתה ממונה עליה למטה. והיא תחת פי ה' (ד) ומי היא. יהודריאל שמו. ג' פיות האלה נבראו ע"ש בין השמשות. ובשעה שנתקדש יום השבת נתעלה אותו הפה הממונה על כל שאר פיות (ה) ומי הוא. זה יום השבת שנתעלה ונתקדש בכל. הוא שנקרא פי ה'. ערב שבת בין השמשות נבראו שאר הפיות. כשנתקדש היום נתעלה הפה השולט על הכל שנקרא פי ה'.

(ז) ויהי בבקר ויקח בלק את בלעס ויעלהו צמות בעל. א"ר יצחק בלק היה חכם בכשפים יותר מבלעס. מלבד שלא היה יכול לכוין השעה לקלל. משל וכו' (ז) לפיכך ויקח בלק את בלעס וגו'. הוא היה מכין לו ומחבר אותו לכל. ויעלהו צמות בעל. מהו ויעלהו צמות בעל. אלא הסתכל בכשפיו באיזו צד יאחז בהם. ומצא שעתידים ישראל לעשות צמות ולעבוד לבעל. כמו שכתוב (ז) ויעבדו את הבעל. וירא משס קצה העס. ראה שגדולי העם והמלך שלהם יעבדו לבעל. כמו שכתוב (ז) ויקראו בשם הבעל. וכתוב אם ה' האלהים לכו אחרינו וגו'. כיון שראה בלעס שעתידים ישראל להמא צוה. מיד ויאמר בלעס אל בלק בנה לי צוה שבעה מזבחות. ר' יוסי ור' יהודה אחד אמר כנגד מזבחות הקדמונים הקריב אותן שבעת המזבחות (ח) ואחד אמר שבחכמה עשה הברא. מצא שחלקם של ישראל הוא שנתקשרו בשבעה המדרגות (ט) לפיכך היה מסדר שבעה מזבחות:

(ס) וילך שפי. א"ר שמעון בוא וראה מה כתוב בי באותו רשע בלעס. וילך שפי. מהו שפי. יחידאי

(א) כנוצר לעיל שיש עשר קליפות וצריים חמורים. ועשר נקבות אתונות: (ב) חיינו מקור הקליפות: (ג) שהוא מרת המלכות כידוע מלכות פה: (ד) שאנו זכין עליה המלכות לעולמות העליונים. (ה) באסרם ז"ל משל לאחד שהיה בירי סכין ולא היה יודע המקום לתתוק. והשני ידע המקום ולא היה לו סכין וכו': (ו) שהם אדם נח אברהם יצחק יעקב משה ואהרן: (ז) חיינו שמדובקים בכל חו' ספירות שמן חסד עד מלכות:

יחידאי. כד"ל שפיטן פלי ארצו. כסאי טויל דליל יחידאי וכמין עלי אורחין ופזילין. כבי נמי בלעס סוס אויל יחידאי מאי פעמל. בנן לאמסבא פליס רוסא ומסבא. דכל מאן דליל יחידאי בומין ידען. אפילו במסבא באתרין ידען. מסך פליס רוסא ומסבא. בנן כן בכל זמנא לא יסך ב"י יחידאי בארצא במסא. אלא בארצא דבני נשא אולין ותבין ומסתכחין תמן. וע"ד לא יסך בר נש יחידאי בלילא סואיל ובני נשא לא מסתכח. וסייט פעמל דלא פלין נבלתו. דלא לקיימא גופא מימא בלא רוסא על ארעא בלילא. בנן כן סהוא רשע דבלעס סוס אויל יחידאי כסאי נסא. כמס דאוקמס:

(א) ויקר אלהים אל בלעס וגו'. א"ר חייא ויקר. ליסבא דמסבא נקס. וא"י מימא סא כפיב אלהים. אלא קב"ה חומין ליה סהוא אחר דמסבא לאמסבא ביה כסהוא דרגא דליסו אחרק לאמסבא ביה מאי עבד בלעס. איסו חשיב בליגון קרבנין לסלקא לעילא. מיד זמין ליה קב"ה סהוא אחר. וא"ל סא מסבא לבק כהס דאתחזי לך. וע"ד ויקר אלהים אל בלעס. (ב) לבד נס דסא ליה רחמא חד דשק ליה אבוי. ובני נשא מסתפו לקססה כסדיס בנן סהוא רחמא. ליומין אחר בר נש חד זבטא לאמסבא קספו כסדיס. אחר מאי אשכיד. אי אסער ביה קססה סא סהוא רחמא דאתקשר כסדיס ולא יכלנא. מאי עבד שדר ליה דורן לסהוא רחמא. אחר סהוא רחמא וכי מאי א"ס ליה לסאי ב"י נבאי. ידענא דבנן סהוא בר רחמאי הוה. אחר. סאי דורן לא ייעול קמאי. זמין ליה לכלבי ויכלוניס. כך בלעס אסא לאמסבא קספו בישראל. ומא דלא יכל בנן סהוא רחמא עלאס דלאן. שארי לתקנא קמדי דורן. אחר קב"ה. רשע מאי א"ס לך נבאי. אס כפי לאודוונא בבני. כרי דורק זמין לכלבי סא חזי מאי כפיב ויקר אלהים אל בלעס. וא"ר שמעון לשון קרי ופומאס. דורק לאלין אתמסר ולא ייעול קמאי. רבי אבא אחר ויקר. כד"ל (ג) לפי קרמו מי יעמד. סוא סוה זמין דכסהוא דורן יכל כס בישראל. מאי כפיב ויקר אלהים. קרי גרמיס מן דא דסוה חשיב בלעס. פו ויקר אלהים כמס דאתמסר דאתמסר פליס מסמסר דמסבא. רבי אלעזר אחר ויקר. בלעס חשיב דכסהוא דורן ייעול לאכאסא לסא לישראל. וקב"ה אסער ליה מקמיס לסהוא דורן. ואסער ליה לבלעס ממאי דסוה חשיב. ואסער ליה מססוא דרגא [לז] סה"ד ויקר. כד"ל (ד) יקרו עורבי נחל. אחר ליה. רשע ליה אסא כדאי לאמסבא כסדאי ולמעל קמאי. דורק לכלבי אסמסר:

(ה) וישם ה' דבר בפי בלעס וגו'. א"ר שמעון סא חזי סהוא רשע נעלא דכלא סוס. דלא חסכה בכל פדסמא דא ויאמר ה' אל בלעס. או וידבר ה' אלי חזי. מאי כפיב וישם ה' דבר בפי בלעס וגו'. כמא דפוי מסמא כמס אתמסר דלא יסמי סכא סא. כך וישם ה' דבר בפי בלעס. א"ל קב"ה. רשע אס חשיב דכל יך סכא ומסקיסי כרסו בבני. או אסכא. לא לרידן פלין

יחידאי. ככתוב שפיטן עלי אורח. כחש הזה שהולך יחידאי ואורב על הררכים ושבילים. כמו כן בלעס היה מהלך יחידאי. מה המעס. כדי להמשיך עליו רוח המומאה. שכל מי שהולך יחידאי בומיניס ידעס. אפילו בעיר במקומות ידעס. מושך עליו רוח סמא. לפיכך יהי נזיר האדם בכל זמן שלא ילך יחידאי בדרך אפילו בעיר. אלא במקום שאנשים הולכים ושבבים ומצאים שם. וע"כ אל ילך אדם יחידאי בלילה כיון שאין אנשים נמצאים. והוא המעס של אל תלך בלילתו. שלא לרבוץ גוף הסת שדוא בלי רוח על הארץ בלילה. לפיכך זה בלעס הרשע היה מהלך יחידאי כמו הנחש הזה. כמו שנתבאר:

(א) ויקר אלהים אל בלעס וגו'. א"ר חייא ויקר. לשון של פומא נקס. ואם תאמר הלא כתוב אלהים. אלא הקב"ה חומין למקום פומא ההוא שיסתאב בו. וזו אותה המדרגה שהוא דיה נרבה בה להטמא. מה עשה בלעס. הוא חשב שבכה אותן הקרבנות יוכל לעלות למעלה. מיד חומין לו הקב"ה מקם ההוא. ואמר לו דיי לך פומא כמו שאני לך. וע"כ ויקר אלהים אל בלעס. (ב) משל לאדם שהי' לו אחר חושב אחד שהניח לו אביו. והאנשים היו מפרדים להתקוטט עמו בשביל אותו האורב. לימים בא איש אחד והיה מבקש לעורר קטטה עמו. אמר מה אעשה. אם אתעורר עמו קטטה הרי אורב ההוא שנקשר עמו ולא אוכל. מה עשה. שלח מתנה לאורב ההוא. אמר אותו האורב וכי מה יש לו לאיש ההוא אצלי. מבין אני שזה הוא בשביל בן אורב ההוא. אמר. מתן זה אל יכנס לפני. גזירה לכלבים ויאכלו אותו. כך בלעס בא לעורר קטטה בישראל. וראה שאני יכול לבעבור אורב העליון הדוא שלהם. התחיל להבין לפניו מתנה. אמר הקב"ה. רשע מה יש לך אצלי. אתה רוצה להתגר בבני. דיי מתן שלך מוכן לכלבים. בוא וראה מה כתוב ויקר אלהים אל בלעס. וא"ר שמעון זה לשון קרי ופומאס. מתן שלך להם יומסר וא"ר יכנס לפני. רבי אבא אחר ויקר. ככתוב (ג) לפני קרמו מי יעמד. הוא היה מבין ורשע שבאיתו מתנה ינצח לישראל. מה כתוב ויקר אלהים. התקדר עצמו מזה שחשב בלעס. ועוד ויקר אלהים כמו שאמרו שנתעורר עליו מן צד המומאה. רבי אלעזר אחר ויקר. בלעס חשב שבמתנה ההיא יכנס דהרע לישראל. והקב"ה עקר לה מלפניו לאותה מתנה. ועקר לו לבלעס סמא שהיה חושב. וגם עקרו מאותה המדרגה [לז] וישם ויקר. ככתוב (ד) יקרו עורבי נחל. אמר לו. רשע אין אתה בראי להתקשר עמדי ולכנס לפני. מתן שלך לכלבי ימסר:

(ה) וישם ה' דבר בפי בלעס וגו'. א"ר שמעון בוא וראה אותו הרשע תועבת הכל היה. שלא נמצא בכל פרשה זו ויאמר ה' אל בלעס. או וידבר ה' אלי חזי. מה כתוב וישם ה' דבר בפי בלעס וגו'. כמי שמיים וימן בפי החמור שלא ימה דגה ודגה. כך וישם ה' דבר בפי בלעס. א"ל הקב"ה. רשע אתה חושב שעל יך תבא ותתקיים ברכה בבני. או להיפוך. אין הם צדיקים

מראה מכות (א) ויקר קלס. (ב) דף רי. (ג) פליס קרי (ד) סאי ל' (ה) דף רי:

זו הזהר

[לז] עקרו גם מאותה מדרגת המומאה שהיה דבוק שרצה על ידה להתגבר לאותה במדרגת הקדושה אשר לעומתה:

אינון לך. כמה דאמרינן ללרעה כו' [לח] אלא את שוב אל בלק. וכאשר תפתח פיה לא תהיה אתה ברשותך. ולא בפיה יהי' תולה הדבור אלא וכה תדבר. הרי כ"ה שעתידה לברכם [לח] כ"ה תדבר ברכת בני. כאשר תפתח פיה היא תדבר דברים שיחילו על בני. ולא תניח לך הדבור. בוא וראה שכן הוא. שכאשר בא לבלק ובלק שמע כל אותן הדברים. היה חושב שמפי בלעם יוצאים הדברים. ואמר לקוב אויבי לקחתיו וגו'. א"ל בלעם קח בשמים האלו בידך בשביל לעכב כאן כ"ה הזאת. ואם אתה תוכל לעכב אותה בכשפים האלה. אני אעקור את מאותן הדבורים שהיא אמרה. מה כתוב. התייצב כ"ה על עולתך. בהקרבנות וככשפים האלה תעכבנה. ואנכי אקרה כ"ה. כלומר אעקור לה מאותן הדבורים. א"ל הקב"ה. רשע אני אעקור אותך. מה כתוב אח"כ. ויקר ה' אל בלעם וישם דבר בפיו. ואלו דבר הרים את הקל כהרבור של כ"ה. ואמר שוב אל בלק וכה תדבר. כ"ה תדבר בודאי. בוא וראה בתחלה לא כתוב התייצב כה על עולתך. אלא התייצב על עולתך ואלכה אולי יקרה ה' לקראתי. כיון שראה שכ"ה אמר אותן הברכות. אז אמר התייצב כ"ה על עולתך ואנכי אקרה כ"ה :

מן ארם יתני בלק וגו' לכה ארה לי יעקב וגו'. ארה לי כלומר לקום [ת] ר' יוסי אמר כלומר. השלך אותם מאותה המדרגה שהם קיימים בה. ככתוב (א) צדה אורה. אמר אם תוכל להשליכם מאותה המדרגה שלהם. שיהיה כלם יהיו נעקרים מן העולם. ולכה וזעמה ישראל. ישראל שלמעלה [מח] שיהי' נמצא דינו לפניו. כש"כ (ב) ואל זועם בכל יום :

ג בזה אקב לא קבה אל וגו'. א"ר אלעזר בוא וראה כדמיון ש' ש' למעלה יש למטה. למעלה יש בחינת ימין ובהי' שמאל. למטה ישראל ועמים. ישראל נאחזים להימין בקדושת המלך הקדוש. עמים עכו"ם נאחזים לשמאל לצד רוח המסואה. וכל המדרגות של בחי' שמאל הן למטה מכלן. וכל המדרגות נאחזות זו בזו עד שתליות מן הראש [מח] וכדמיון תלכות הראש כן באותו הדיון תלכות הגב שהוא התחתון. מפני מה. לפי שנאמר בו. ולפיכך עמים עכו"ם באותו צד המסואה שלהם יתגרצו כמו כן [מח] בלעם הוא נשתמש בכל מדרגות התחתונות. והוא היה רואה באותן תחתונות שכן הגב. ואין ביכולתו להתגבר אלא עם הראש. לפיכך אמר מה אקב לא קבה אל. שהוא הראש. לפי שהראש העליון ההוא אינו נמצא ברין באותן הימים. ואע"פ שזה אל ביארט שהוא במקום אחר יותר עליון. שהוא מרת המוב והחסד של העולם [מח] אבל זו מרת המלכות הקדושה לוקחת שם הזה כדמיון מרת העליונה. ולפיכך נקראה אל [מח] אלא שהיא זועם בכל יום. שנמצא בה דין. ובוא וראה א"ל שר"י הרי ביארט שבו כח הספקת השפע לעולם. והוא אמר לעולם די [מח] וזה השם א"ל הוא שמעונו עמו

אינון לך. כמה דאמרינן ללרעה כו' [לח] אלא את שוב אל בלק. וכד תפתח פומך לא תהא ברשותך. ולא בפומך תליא מלולא אלא וכה תדבר. הרי כ"ה דמיא לברכה לון [לח] כ"ה תמלל ברכה דבני דכד תפתח פומך הוי תמלל מלין לאתקיימא על בני. ולא תסבוק מלין לך. תא חיי דקד סוף. דכיון דאתא לבלק ובלק שמע כל אינון מלין. סוף השיב דהא מפומיה דבלעם נפקין. ואמר לקוב אויבי לקחתיו וגו'. א"ל בלעם סב אלין חרשין בידך צנן לאתכבה סבא להאי כ"ה. ואי את תיכול לאתכבה לה דבני חרשין אלא תעקר לס מאינון מלין דהא חמרס. מאי כתיב. התייצב כ"ה על עולתך. דהאי ובאלין חרשין תעכב לס. ואנכי אקרה כ"ה כלומר תעקר לס מאלין מלין. א"ל קב"ה. רשע אלא תעקר לך. מאי כתיב בתריס. ויקר ה' אל בלעם וישם דבר בפיו. ודסוף דבר אריס קלל במלוגי דכ"ה. ויאמר שוב אל בלק וכה תדבר. כ"ה תדבר ודאי. תא חיי דקדמיתא וכה כתיב סתילכ כס על עולתך. אלא התייצב על עולתך ואלכה אולי יקרה ה' לקראתי. כיון דחמא דכ"ה חמר אינון ברכאן. כדן חמר סתילכ כ"ה על עולתך ואנכי אקרה כ"ה :

מן ארם יתני בלק וגו' לכה ארס לי יעקב וגו'. ארס לי כלומר לקום [ת] ר' יוסי אמר כלומר. השלך לון מהסוף דרגא דאינון קיימין. כד"א (א) לדה אורס. ארס לי תיכול למשדי לון מהסוף דרגא דלסון. הא כללו יתעקרון מעלמא. ולכה וזעמה ישראל. ישראל דלעילא [מח] דתסתכח רוגזא קמיה. כד"א (ב) ואל זועם בכל יום

ג בזה אקב לא קבה אל וגו'. א"ר אלעזר תא חיי כגונא דאית לעילא אית לתתא לעילא ארס ימינא וארס שמאלא. לתתא ישראל ועמין. ישראל תחתון ימינא בקדושה דמלכא קדישא. עמין עכו"ם לשמאלא לסמאל דרוח מסאבה. וכלסו דרגין דשמאלא לתתא מכלסו. וכלסו דרגין אחידן דא דא עד דתליין מן רישא [מח] וכגונא דרישא נסיל דהסוף גונא נסיל אבא דאיתו מסאבה. מאי קעמא. צנין דאחיד כ"ה. ובג"כ עמין עכו"ם דהסוף ספר מסאבה דלסון 'סבי' לתדברו [מח] בלעם הוא אשתתש בכלסו דרגין תתאין. וסוף (א) חיי דהאי דהאי דאיתו זכא. דלא יכיל לאתדברא אלא צרישא. בג"כ אמר מה אקב לא קבה אל. דאיתו רישא. צנין דהסוף רישא עלאס לא אשתכח דיינא צנינון יומין. ואע"ג דהאי אל אוקימנא באמר חמרס עלאס. וסוף (ב) וסוף (ג) דעלמא דעלמא [מח] סוף מלכותא קדישא נסיל שחא דא כגונא דעלמא. ובג"כ אקרי אל [מח] אלא דאיתו זועם בכל יום. דאשתכח דא דיינא ותא חיי א"ל שר"י הא אוקימנא דכ"ה סיפוקא דעלמא. ואיתו חמר לעולם די [מח] ודאי א"ל הוא דלדחצו

כסדיה

סראה מקומות א' ב' ג' ח' ו' ז' נדבר קט.

זו הזהר

[לח] לא מעוקצ ולא מרובשך : [לח] ו השכינה הקדושה שנקראת ב"ה : [לח] מלין איתו פדיו : [לח] ו מרת התפארת : [מח] ו מרת המלכות שהיא ראש לשועלים : [מח] הנהגתם כמו במדר הנהגת הקדושה כקוף בפני ארם : [מח] בכתוב חסד אל כל היונים : [מח] גם המלכות נקראת אל יען כי היא משפעת השפע לכל אחד ואחד בעולם התחתון : [לח] מביא ראייה שגם מרת המלכות נקראת למקמים בהם אל פחדם א"ל שר"י שכן התקשרות ב' שבות נעשה שם אחד. שהשם שר"י חסדו על מרת חסדו המשיע די שפע ע"י השם אל שמדווג עמו שהיא מרת המלכות. וגם שלשפים השם אל משמעותו גבורה ושררה. כמו שכתוב ואת אילי הארץ לקח :

בסדים. ובג"כ אקרי א"ל שר"י. א"ל שר"י. וע"ד מה אקב לא קבה אל. בגין דכנוכל דלחער רישא הכי נמי לחער זכא דליוו תתאס:

עמו. ולפיכך נקרא א"ל שר"י. א"ל המחבר עם שר"י. ולכך מה אקב לא קבה אל. לפי שבאותו הדמיון שנתעורר הראש נתעורר גם הזנב שהוא התחתון:

(א) כ"י מראש צורים אראנו וגו'. א"ר יצחק מראש צורים אלה הם האבות. שכתוב (ב) הביטו אל צדו חוצבתם. ומנבעות אשורנו. אלו האמהות. בין מצד זה ובין מצד זה אין ביכולת לקללם. רבי אבא אמר כי מראש צורים אראנו. מי יוכל לנצח לישראל. שהרי הוא נאחז מהראש שסמנו יוצאים כל צורים [מי] ומי הם הצורים. גבורות. שהרי כל הדינים שבעולם מאותן הגבורות יוצאים. והם נאחזים בהם. ומנבעות אשורנו. אלו שאר כתרים הקדושים שנאחזים בהם [מי] הן עם לבדד ישכון. ככתוב ה' בדר ינחנו וגו'.

כ"י מנה עפר יעקב ומספר את רבע ישראל. א"ר יוסי תרין דרגין חיונו יעקב וישראל. בדרזיתא יעקב ולבחר ישראל ואלע"ג דכלל חד [מס] תרין דרגין חיונו. דהא דרגא עלאה ישראל הוא. מי מנה עפר יעקב. לתתא [ג] מאן הוא עפר. א"ר שמעון האי דכתיב ביה (ג) יתן כעפר חרבו וגו' [נא] מאן חרבו. הא ידיעה דכתיב (ד) חרב לה' מלאה דם. עפר. ההוא אתר דלחברזי מניה אדם הראשון. שכתוב ויצר ה' אלהים את האדם עפר וגו'. ומעפר ההוא כמה חילות וכמה מחנות יצאו. כמה כדורי אש. כמה שרי הדין. כמה חצנים. כמה בליסטראות. כמה רומחים וחרבות וכלי זין נמצאו מעפר ההוא. ככתוב (ה) היש מספר לגדודיו. ומספר את רבע ישראל. רבע ישראל. זו היא ה' [נג] וענין אחד הוא. רבע ישראל. כמ"כ רובץ תתא משאו. תרגמו רביע. וז"כ (ו) דנה מסתו שלשלמה. ד"א רבע ישראל. כמו רביעית שבישראל. שהרי למטה רבע נקראת לפי הכתרים. המשמעות על דוד. שהוא רגל רביעית של הכסא [נג] ד"א מי מנה עפר יעקב. כל אותן החשובים עפר כמו שנתבאר [נד] ומספר את רבע ישראל. שכתוב היש מספר לגדודיו. כמו שנתבאר. ד"א מי מנה עפר יעקב. אותן המצות התלויות בעפר. בוריעה בגמיעה ובקצירה. וזה ביארו החברים. ומספר את רבע ישראל [נה] כמ"כ בהמתך לא הרביע כלאים:

(א) כ"י מנה עפר יעקב ומספר את רבע ישראל. א"ר יוסי תרין דרגין חיונו יעקב וישראל. בדרזיתא יעקב ולבחר ישראל ואלע"ג דכלל חד [מס] תרין דרגין חיונו. דהא דרגא עלאה ישראל הוא. מי מנה עפר יעקב. לתתא [ג] מאן הוא עפר. א"ר שמעון האי דכתיב ביה (ג) יתן כעפר חרבו וגו' [נא] מאן חרבו. הא ידיעה דכתיב (ד) חרב לה' מלאה דם. עפר. ההוא אתר דלחברזי מניה אדם הראשון. שכתוב ויצר ה' אלהים את האדם עפר וגו'. ומעפר ההוא כמה חילות וכמה מחנות יצאו. כמה כדורי אש. כמה שרי הדין. כמה חצנים. כמה בליסטראות. כמה רומחים וחרבות וכלי זין נמצאו מעפר ההוא. ככתוב (ה) היש מספר לגדודיו. ומספר את רבע ישראל. רבע ישראל. זו היא ה' [נג] וענין אחד הוא. רבע ישראל. כמ"כ רובץ תתא משאו. תרגמו רביע. וז"כ (ו) דנה מסתו שלשלמה. ד"א רבע ישראל. כמו רביעית שבישראל. שהרי למטה רבע נקראת לפי הכתרים. המשמעות על דוד. שהוא רגל רביעית של הכסא [נג] ד"א מי מנה עפר יעקב. כל אותן החשובים עפר כמו שנתבאר [נד] ומספר את רבע ישראל. שכתוב היש מספר לגדודיו. כמו שנתבאר. ד"א מי מנה עפר יעקב. אותן המצות התלויות בעפר. בוריעה בגמיעה ובקצירה. וזה ביארו החברים. ומספר את רבע ישראל [נה] כמ"כ בהמתך לא הרביע כלאים:

(ו) וישא משלו ויאמר. וידבר לא כתוב. מהו וישא משלו. רבי חייא אמר הוא היה רק מדים קול בלבד אצל המדבר ההוא. וישא משלו. בלעם. ויאמר. כ"ה הריא. ככתוב וכה תדבר. האמידה מסנה היתה. בוא וראה כיון שראה בלעם שבכל כשפיו ובכל אותה הסתנה אינו יכול לעקור כ"ה הריא. כמ"כ ואנכי אקרה כה. אעקור כ"ה הריא. א"ל הקב"ה. רשע אתה חושב לעקור אותה. אני אעקור אותך מכאן. מה כתוב ויקר אלהים אל בלעם. כמו שנתבאר. ואחר כך כיון שראה

(ז) וישא משלו ויאמר. וידבר לא כתוב. מהו וישא משלו. רבי חייא אמר הוא היה רק מדים קול בלבד אצל המדבר ההוא. וישא משלו. בלעם. ויאמר. כ"ה הריא. ככתוב וכה תדבר. האמידה מסנה היתה. בוא וראה כיון שראה בלעם שבכל כשפיו ובכל אותה הסתנה אינו יכול לעקור כ"ה הריא. כמ"כ ואנכי אקרה כה. אעקור כ"ה הריא. א"ל הקב"ה. רשע אתה חושב לעקור אותה. אני אעקור אותך מכאן. מה כתוב ויקר אלהים אל בלעם. כמו שנתבאר. ואחר כך כיון שראה

(ז) וישא משלו ויאמר. וידבר לא כתוב. מהו וישא משלו. רבי חייא אמר הוא היה רק מדים קול בלבד אצל המדבר ההוא. וישא משלו. בלעם. ויאמר. כ"ה הריא. ככתוב וכה תדבר. האמידה מסנה היתה. בוא וראה כיון שראה בלעם שבכל כשפיו ובכל אותה הסתנה אינו יכול לעקור כ"ה הריא. כמ"כ ואנכי אקרה כה. אעקור כ"ה הריא. א"ל הקב"ה. רשע אתה חושב לעקור אותה. אני אעקור אותך מכאן. מה כתוב ויקר אלהים אל בלעם. כמו שנתבאר. ואחר כך כיון שראה

מראה מקומות (א) דף ר"י: (ב) יעני' נ"א (ג) שם מ"א (ד) שם ל"ד (ה) איז כ"ס (ו) ש"ד ג' א דף ר"א

דיו הזהר

[מז] זה עולם הבנה דמינה דיוגין מתערין: [מח] חיינו שאר ספירות הקדושות: [מט] ששניהם בתפארת: [נא] יעקב רומז על המדרגה שבתפארת שהיא למטה מן מדרגת ישראל שבתפארת: [נב] עפר רמז על מרת המלכות שסודותה עם התפארת. ושניהם יחד הוא עפר יעקב. ובאשר מרת המלכות מלאה בדין נקראת חרב: [נג] אות ה' אות הרביעית מן השם הו"ה היא שורש המלכות. והיינו ענין אחד עם הענין של עפר יעקב. כי רבע ישראל נ"כ מרמז על הודויות תפארת ומלכות במדרגת העליונה. ומפרש שהמלכות נקראת רבע שיש במשמעות זה הודויות מלשון רביצה ושכיבה במטה. וע"ז מביא הרמז מסתו שלשלמה: [נד] דוד המלך שרש במרת המלכות. ואברהם יצחק יעקב דוד נקראים ד' רגלים של כסא הכבוד: [נה] חיינו הצדיקים בעלי ענוה. ורבע ישראל חיינו נגודי והסידים הנכבדים תחת אותן הצדיקים: [נו] חיינו מצות הנוהגות בכל מיני כלאים:

זמחא דלא יכיל סדר ואמר וברך ולא אשיבנה. ולא אשיבנו מצני ליה [ו] אלל ולא אשיבנה ודאי להסיא כ"ה דכתיב וכה תדבר. לית חנא יכיל להסדרא לה. אמר בלעם בתרין דרגין בעינא לאעלא צו. בעינא לאעלא צו מדרגא דיעקב ולא יכילנא. בעינא לאעלא צו מסערא אומרא דישראל ולא יכילנא מאי שעמא. בגין דזמחא דא או דא לא אתקשר בזינין ביטין הס"ד לא סביס און ביעקב ונ"ו תאלא תרין דרגין אינון. נחש וקסם. לקבליהון עמל ואון. אמר בלעם דא ודאי אשכחנא להני קבלי דיעקב וישראל. און דאיה קסיר בנחש לקבליס דיעקב. עמל דאיה קסיר בקסם לקבליס וישראל. כיון דזמחא דלא יכיל אמר ודאי לא סביס און ביעקב ונ"ו. מאי שעמא. בגין דה' אלסיו עמו ונ"ו. ואי תימא בסי לא יכילנא בקסם ונחש יכילנא. כתיב כי לא נחש ביעקב ונ"ו. ולא עוד אלל דכל חילין דלעילא וכל משיירין כללו לא ידעי ולא מסתכלי בנימוסא דמלכא עלאה. עד דשלי להני תרי יעקב וישראל. ומאי אמרי. מה פעל אל. א"ר אלעזר כל הני מלין כ"ה אמרס. והוא אריס קלא לקבלס ולא ידע מאי הוא. ולא אשתמע בר קליס :

(א) כ"י לא נחש ביעקב ולא קסם בישראל. א"ר יסודס הכי אוליסנא. כל מאי דבעי בר נש ביהאי עמלא בפולחנא דקב"ה. בעי לאתערא בעובדא לתתא. דבעובדא דלתתא אתער עובדא לעילא. ועובדא דא בעי בקדושה. וסא אוקמוס. ובאתר דלית עובדא אית מלה. ובמלה דפומא תליא עובדא לאתערא לעילא. וכמס דבעינן לאתערא קדושה עלאה בעובדא ובמלה. הכי נמי אינון דאתיין מסמר דמסאבותא בעיין לאתערא סמרא דלסון בעובדא ובמלה דפומא. ואע"ג דבלעם מרשא הוה רב מכל חרשין דעלמא. מרשא עלאה מניס הוה בלק. בקסם הוה בלק רב מכל חכימין. ובלעם בנחש. קסם ונחש תרין דרגין אינון. קסם תליא בעובדא. נחש לא תליא בעובדא אלל באתכלותא ובמלה דפומא. וכדין מתערי עלייו רוח מסאבא לאתלבשא צו ועבד מאי דעבד. וישראל קדישין לאו הכי. אלל כלסו קדישין וכל עובדיהו לאתערא עלייו קדישא. כד"א (ב) עד יערה עליו רוח מחרוס. וע"ד כתיב כי לא נחש ביעקב ולא קסם בישראל. דלא אינון בסערא דקדושה עלאה אחינן. ועובדיהו בקדושה אחיין. וקדושה מתערי עלייו ומתלבשן צו. ותא חיי בקסם הוה בלק רב מכל חכימין ובלעם בנחש. וע"ד בשעתא דבעא בלק לאתחברא עמיה מאי כתיב. וילכו זקני מואב עם זקני מדין וקסמים בידם. תא חיי במלה דפומא הוה בלעם רב מכל חרשין דעלמא. ובאתכלותא דסווא נחש הוה ידע לכוונא שעמא. וע"ד צעא בלק לאתמא מלה בקסם ונחש. א"ל קב"ה. רשע תא קדמוך בני. עובדא אית בניויו דכל סמרין ביטין וזינין ביטין ומרשין דעלמא לא יכלין לקרבא בדיייו. דכלסו ערקין מקמים. ומאי איסו. אהל מועד ומאני קודשא ושמוסי מקדשא וקשרת צוסמין. דקא מבסל כל רמחא וריגיא דעלמא דלעילא ותתא. ועלון וקרבנין בכל

קול בלבד :

(א) כ"י לא נחש ביעקב ולא קסם בישראל. א"ר יהודה כך למדתי. כל מה שמבקש האדם בעולם הזה בעבודת הקב"ה. צריך לעורר בעשיה למטה. שבמעשה שלמטה נתעורר פעולה למעלה. ועשיה זו צריכה להיות בקדושה. וזה נתבאר. ובסקום שאין מעשה יש דבור. וברבור הפה תולה לעורר פעולה למעלה. וכמו שנצרך לעורר קדושה העליונה במעשה וברבור. כמו כן אותן הבאים מצד הסומא צריכים לעורר צד שלהם במעשה וברבור הפה. ואע"פ שבלעם היה מכשף הגדול מכל מכשפי העולם, מכשף גבוה ממנו היה בלק. בקסם היה בלק גדול מכל החכמים, ובלעם בנחש. קסם ונחש שתי מדרגות הן. קסם ת"ה בעשיה. נחש אינו תולה בעשיה אלא במחשבה וברבור הפה. ואז נתעורר עליהם רוח ממא להתלבש בהם ועושה מה שבחכו לעשות. וישראל קדושים לא כן. אלא כלם קדושים וכל מעשיהם לעורר עליהם קדושה. ככתוב (ב) עד יערה עליו רוח מחרוס. וע"כ כתוב כי לא נחש ביעקב ולא קסם בישראל. שהרי הם בצד קדושה העליונה נאחזים. ומעשיהם בקדושה באים. והקדושה מתעוררת עליהם ומתלבשת בהם. ובוא וראה בקסם היה בלק גדול מכל החכמים ובלעם בנחש. וע"כ בשעה שבקש בלק להתחבר עמו מה כתוב. וילכו זקני מואב עם זקני מדין וקסמים בידם. בוא וראה ברבור הפה היה בלעם גדול מכל מכשפי העולם. ובאתכלותו ע"י הנחש ההוא היה יודע לכוון השעה. וע"כ בקש בלק להשלים הדבר בקסם ובנחש. א"ל הקב"ה. רשע הרי קדמוך בני. עבודה יש ביניהם שכל צדדים הרעים ומינים הרעים והכשפים שבעולם אין יכולים לקרב אצלם. שכלם בורחים מפניהם. ומה היא. אהל מועד וכ"ל המקדש והשמוסי המקדש וקשרת הסמים. שזה מבסל כל אף ורימה שבעולם למעלה ולמטה. וגם עולות וקרבנות בכל

מראה מקובלות (א) בתקוה ק"כ. (ב) יסעי ל"ב

דו הזהר

[טו] כיון שמוכח על המכרז :

בכל יומא. ותרין מזבחות למעבד עובדא דמזבחות. ושלחן ולחם הפנים. ואת הכיור ואת כנו. וכמה שמישין לעובדא דמלך דפומא דהרון ותרין לוחיא דלחוריתא. ואתהן לכפרא על עמא כללותא בכל יומא. כיון דאשנה הסוף רשע צהאי אמר. כי לא נחש ביעקב ולא קסם בישראל. מאי עממא דהא ס' אלסיו עמו ותרועת מלך צו. וע"ד כתיב א' עמי זכר נא מה יעץ בנק ילך מוחב ומא ענה אותו בלעם בן בעור מן השמים עד הגלגל למען דעת צדקות ה'. עמי זכר נא. בבקשה מכס שתזכרו אותו הזמן שרתחכרי בלק ובלעם לרשמידם ולא יכל. שאני החוקרי בכס באב המחזיק בבני ואין מנהו ביר אחרת. מן השמים ועד הגלגל. מה זה לגנר זה. אלא אמר הקב"ה לישראל בבקשה מכס. שתזכרו כל הזמן שהייתם דבקים בני. ולא יכל רשע ההוא בבשפיו וקסמיו לשלום עליכם. וכיון שעזבתם ידיכם מ"הדבק בני והייתם בשמים מה כתוב. ויאכל העם וישתחו לאלהיהם. ועד הגלגל. במש"כ (ג) בגלגל שוררים זבחו. ואז שלמו בכס שניאכם. וכל זה למה. למען דעת צדקות ה'. כל אותן הצדקות שעשיתי עמכם בזמן שהייתם דבקים בני. ולא הנחתי דבר בעולם לשלוט בכס. ודרגו שלמעלה ושלמטה וימים הרעים לא יכלו לקרב אליכם:

בכל יום, ושני מזבחות לעשות עליהם עבודת המזבחות. ושלחן ולחם הפנים. ואת הכיור ואת כנו. וכמה שמישין לעבודת של דבור הפה. הארון ושני לוחות העדות. ואהרן לכפר על העם בתפלה בכל יום. כיון שהשניח אותו רשע בכל זה אמר. כי לא נחש ביעקב ולא קסם בישראל. מפני מה. לפי שה' אלהיו עמו ותרועת מלך בני. וע"כ כתוב (ר) עמי זכר נא מה יעץ בלק מלך מואב ומה ענה אותו בלעם בן בעור מן השמים עד הגלגל למען דעת צדקות ה'. עמי זכר נא. בבקשה מכס שתזכרו אותו הזמן שרתחכרי בלק ובלעם לרשמידם ולא יכל. שאני החוקרי בכס באב המחזיק בבני ואין מנהו ביר אחרת. מן השמים ועד הגלגל. מה זה לגנר זה. אלא אמר הקב"ה לישראל בבקשה מכס. שתזכרו כל הזמן שהייתם דבקים בני. ולא יכל רשע ההוא בבשפיו וקסמיו לשלום עליכם. וכיון שעזבתם ידיכם מ"הדבק בני והייתם בשמים מה כתוב. ויאכל העם וישתחו לאלהיהם. ועד הגלגל. במש"כ (ג) בגלגל שוררים זבחו. ואז שלמו בכס שניאכם. וכל זה למה. למען דעת צדקות ה'. כל אותן הצדקות שעשיתי עמכם בזמן שהייתם דבקים בני. ולא הנחתי דבר בעולם לשלוט בכס. ודרגו שלמעלה ושלמטה וימים הרעים לא יכלו לקרב אליכם:

הן עם כלביא יקום וגו'. מאן עמא תקיפא כישראל. בשעתא דאחריי לפרא קס ומתגבר כאריה לעבודתא דמאריסון בכמה שירין בכמה מושבאן. משתדלי באורייתא כל יומא. ובליליא לא ישכב עד יאכל סרף. כד צעי צ"ב למשכב על ערסיה מקדש שמה עלאה. אמליך ליה לנילא ותתא כמה גרדיני נמוסין מתקשקן קמייו בשעתא דפתחין פומהון על ערסייו בשמע ישראל. ובעלן רחמי קמי מלכא קדישא בכמה קראי דרחמי. ר' אבא אמר הן עם כלביא יקום. ומיין האי עמא למיקס על כל עמין עכו"ם כאריה גיבר ותקף ויתרמי עלייו. ארמייו דכל אריותא למשכב על סרפיייו. אכל עמא דא לא ישכב עד יאכל סרף. ד"א הן עם כלביא יקום. לקרבא קרבנין ועלוון קמי מלכאון על גבי מדבחה. ותאנא בשעתא דקורבנא תפוקד ע"ג מדבחה. סוס תמן דיוקנא דחד אריה רביע על הסוף קרבנא ואכיל ליה. וא"ר אבא אוריאל מלכאון עלאה סוס וחמאן ליה בדיוקנא דאריה תקיפא רביע על מדבחה ואכיל לון לקרבנין. וכד ישראל לא הוו זכאין כל כך. הוו חמאן דיוקנא דחד כלבא תליפא רביע עליה. כדן הוו ידעו ישראל דבעיין תשובה וכדן תייבן. לא ישכב עד יאכל סרף. אלון קרבנין דליליא כגון עלוון ודס חללים ישתה. דקב"ה אגח קרבא דלסון על שגאיון. רבי אלעזר אמר לא ישכב. מסו לא ישכב. אלא כלל ליליא וליילא כד בר נש אויל צפוקדי דמאריה. לא שכיב על ערסיה עד דקטיל אלף וקכ"ה מאינון זינין ציטין דשריין עמיס. רבי אבא אמר אלף חינון דסמר שמאלא. דכתיב יפול מלךך אלף. והיינו כמה דכתיב יעלוו חסידים בכבוד ירכנו על משכבותם רוממות אל בגרונם וגו'. לעשות נקמה וגו'. לעשות כסם משפט כבוד. א"ר חזקיה לקבלי תלת זמנין דמחא בלעם לאתניס ואטעין לה בחשוי. אתרברכו ישראל תלת זמנין. ר' חייא אמר לקבלי תלת זמנין דסלקין

הן עם כלביא יקום וגו'. איזה עם תקיף בישראל. בשעה שמאיר השחר קם ומתגבר כאריה לעבודת רבנו בכמה תהלות בכמה תשבחות. עמלים בתורה כל היום. ובלילה לא ישכב עד יאכל סרף. כאשר יבקש האדם לשכב על מטתו מקדש שם העליון. ממליכו למעלה ולמטה. כמה שלמוני העונשין נקשרים לפניהם בשעה שפותחים את פיהם על מפותיהם בשמע ישראל. ומבקשים רחמים לפני המלך הקדוש בכמה פסוקי רחמים. ר' אבא אמר הן עם כלביא יקום. עתיד עם הזה לקום על כל עמים עזברי בו"ם כאריה גבור ותקף ויתרומם עליהם. דרכם של כל האריות לשכב על סרפם. אבל עם זה לא ישכב עד יאכל סרף. ד"א הן עם כלביא יקום. להקריב זבחים ועולות לפני מלכם על גבי המזבח. ולמדנו בשעה שהקרבן חי' נשרף ע"ג המזבח. היה נראה שם צורת אריה אחד רובץ על אותו הקרבן ואכלו. וא"ר אבא זה היה אוריאל מלאך עליון. וראו אותו בצורת אריה תקיף רובץ על המזבח והיה אוכל את הקרבנות. וכאשר ישראל לא היו זכאים כל כך. היו רואים צורת כלב אחד חצוף רובץ עליו. או היו יודעים ישראל שצריכים לעשות תשובה וחזרו בתשובה. לא ישכב עד יאכל סרף. אלא קרבנות הלילה כמו עולות. ודס חללים ישתה. שוקב"ה היה מתגיר מלחמתם על אויביהם. ר' אלעזר אמר לא ישכב. מהו לא ישכב. אלא בכל לילה ולילה כאשר האדם הולך במצות רבנו. לא ישכב על מטתו עד שיהרג אלף וקכ"ה מאותן מינים הרעים השורים עמו. רבי אבא אמר אלף הם לצד השמאל. שכתוב יפול מצדך אלף. והיינו כמו שכתוב יעלוו חסידים בכבוד ירכנו על משכבותם רוממות אל בגרונם וגו'. לעשות נקמה וגו'. לעשות בהם משפט כתוב. א"ר חזקיה כנגד שלשה פעמים שהכה בלעם לאתנו והטעינה בבשפים. נתברכו ישראל ג' פעמים. ר' חייא אמר כנגד ג' פעמים שעלו

מראה מקומות (א) מיכס ו' ג סוש י"ב ג דף ר"ה.

דסלקין ישראל לאסתחא קמי מלכא קדישא. אפרכו תלת זמנין:

(א) וירא בלעם כי סוב בעיני ה' לברך את ישראל ולא סלק כפעם בפעם לקראת נחשים וגו'. אר יאודס מאי חמא. אלא דסבא יומא אסתכל לכוונא שעתא. ולא אסתכל כשאר יומין. וכדין חמא דסא רונא רבא לא אסתכל בעלמא. כדין ידע כי סוב בעיני ה' לברך את ישראל. בסבא זמנא שביק גרמיה מכל נחשים דעלמא ולא אסתכל דא. הס"ד ולא סלק כפעם בפעם לקראת נחשים. פה מי בסבא שעתא דסתחא אסתכל כדין שחאלא אסתח. ואסא ידע סבא רשע אסתח לאחדא בסערא דשחאלא למילס. ואסתכל בסבא זמנא ולא אסתכל. כדין מאי כתיב. מס לקב לא קבא אל ופס אטעס לא ועס ה'. (ב) ר' יוחנן ור' יוסי סא חולי מסבירא ללוד. אר ילחך תוהנא על סבא רשע דבלעס. דכל עובדי דסבא רשע סא מסבירא דמסבירא. וסבא חוליפנא רוא חור. דכל זיני נחשיא דעלמא כלסון מתקשרין ונפסין מהסבא נחש קדמוני. דאיסו רוח מסבירא מוזהמא. ובג"כ כל תרשין דעלמא לקרון על שחא דא נחשים. וכלסו מהסבא סערא נפיק. ומאן דאתחזך בהאי סא אסתכל. ולא עוד אלא דבעי לאסתחא בגין לאמסכא עליה סבא סערא דרשא מסבירא דסא תנין כיוונא דסתער בג"כ סבי כמי אמשיך עליה מלעילא. אי איסו אסתח בסערא דקדושה אמשיך עליה קדושה מלעילא ואתקדש. ואי איסו אסתח בסערא דמסבירא סבי אמשיך עליה רוח מסבירא ואסתכל. דסבי אסתח על מאי דתנין אמי בגין לאסתחא מסבירא ליה. בג"כ סבא רשע דבלעס בגין לאמסכא עליה רוח מסבירא מהסבא נחש עלאס סוס אסתכל בכל לילא בהתניס. ואסא עביד עמס עובדי אישות. בגין לאסתחא ולמסכא עליה רוח מסבירא. וכדין עביד חרשוי ועובדי. וסירותא דעובדי סוס. נסיל נחש מאיזן חוין ידין וקמיר ליה קמים. בזע רישיה ואסיק לישיה. ונסיל עשבין ידין ואוקיד כלל. ועביד מניה קשרתא דסא. לבתר נסיל רישא דסבא חויה וזבע ליה לארבע סקרין. ועביד מניה קשרתא אחרא. ועביד עגולא חד וסוס אחר מלין ועביד עובדין אחרנין. עד דאמשיך עליה רוחן מסבירא. ואודיען ליה מאי דאמשיך ליה. ועביד דסו עובדי כסוס מאי דאיון ידין מסבירא דסבא חויה דקיעא. מתמן אסתחך בעובדי וחרשוי עד דאמשיך עליה רוח מהסבא נחש קדמא. ומסכא סוס ידע ידין וחרשין וקוסמין. ובג"כ כתיב ולא סלק כפעם בפעם לקראת נחשים. נחשים ודאי. ועקרא וסרשא דנרשיא במסבירא איסו כמא דאסתח. ולבתר שירשא דכלל לאו איסו אלא בנחש. אר יוסי אמאי כל זיני תרשין וקוסמין לא אסתחכו אלא בנשיא. א"ל סבי חוליפנא. מדהא נחש על חוה סביל דס וסמא. דס אסיל ולא דבעלס. אחר סבי סא ודאי. אחר ר' יוסי ונשקיס לר' יוחנן. אחר כמס זמנין שחילנא סא חלס ולא זינא דס אלא שעתא. א"ל כל סבי עובדין וכל מאי דידע בלעס מאן אסתח אוליף ליה. אחר ליה מאבוי. אכל בלעס סכרי קדס דאיסו ארץ קדס אוליף כל תרשין וכל זיני קוסמין. בגין דבאיון סבי אסתחכו איון מלחכין עז"ל ועז"ל דאסיל לון קב"ס מן שמיא. ואיון קסירין בשלשלא דסרולא ואודיען תרשין

מראה מקומות א' נחשי קד' ס' ס' ס' קס.

שעלו ישראל להיראות לפני המלך הקדוש. נתברכו נ' פעמים:

(א) וירא בלעם כי סוב בעיני ה' לברך את ישראל ולא הלך כפעם בפעם לקראת נחשים וגו'. א"ר יוחנן מה ראה. אלא שביתס דסא נסתכל לבון השעה. ולא מצא כמו שאר הימים. ואו ראה שהר' רונא הגדול לא נמצא בעולם. או ידע כי סוב בעיני ה' לברך את ישראל. בזמן דסא תרשין עצמו מכל הנחשים שבעולם ולא נסתכל בהם. וס"כ ולא הלך כפעם בפעם לקראת נחשים. בוא וראה באותה שעה שדרינו נמצא או בחינת השמאל נתעורר. ודא ידע רשע דסא מקום לאחז בצד השמאל ולקלל. ונסתכל שם בזמן דסא ולא מצא. או מה כתוב. מה אקב לא קבא אל וסא. אועס לא ועס ה'. (ב) ר' יוחנן ור' יוסי סא חולי מסבירא ללוד. א"ר יוחנן תמה אני על אותו הרשע בלעם. שכל מעשי רשע תהא היו מן צד השמאל. וכאן למדתי סוד אחר. שכל מיני נחשים שבעולם כלם נקשרים ויציאים מן נחש הקדמוני ההוא. שהוא רוח טומאה מוזהם. ולפיכך כל הכשפים שבעולם נקראים על שם זה נחשים. וכלם מן צד ההוא יצא. ומי שנתמסך בזה הרי הוא נטמא. ולא עוד אלא שמבקש להטמא כדי להמשיך עליו אותו צד של רוח הטומאה. שהרי למדנו דרסין שמעורר האדם כמו כן ממשיך עליו מלמעלה. אם הוא מעורר בצד הקדושה ממשיך עליו קדושה מלמעלה ונתקדש. ואם הוא מעורר בצד הטומאה כמו כן ממשיך עליו רוח טמא ונטמא. שכן אמרו על מה שלמדנו כשבא האדם להטמא מטמאים לו. לפיכך אותו הרשע בלעם כדי להמשיך עליו רוח טומאה מן הנחש העליון ההוא היה מטמא עצמו בכל לילה עם אתגו'. והיה עושה עמה מעשי אישות. בשביל להטמא ולהמשיך עליו רוח טומאה. ואו עשה כשפיו ופעולותיו. והתחלת פעולותיו כך היה. לקח נחש מאותן נחשים הידועים וקשרו לפניו. פצע ראשו והציא לשונו. ולקח עשבים ידועים ושרף הכל. ועשה מסגו כך אחר. אח"כ לקח תראש של אותו הנחש ומצעו לארבעה צדדים. ועשה מסגו כך אחר. ועשה עגול אחר והיה אומר לחשים ועשה עוד פעולות אחרות. עד שהמשיך עליו רוחות הטומאה והודיעו לו מה שצריך לו. ועשה בהם פעולותיו כפי מה שהם יודעים מצד אותו הנחש אשר ברקיע. משם היה נמשך בפעולותיו ובשפיו עד שמשיך עליו רוח מן הנחש הקדמוני ההוא. ומה היה ידע ידיעות וכשפים וקסמים. ולפיכך כתוב ולא הלך כפעם בפעם לקראת נחשים. נחשים ודאי. והעיקר והשורש של הכשפים בהטומאה הוא כמו שנתבאר. ובג"כ אח"כ התחלת הכל אין הוא אלא בנחש. א"ר יוסי מפני מה כל מיני כשפים וקסמים אינם נמצאים אלא בנשים. א"ל כך למדתי. כאשר בא הנחש על חוה הטיל בה זרעא. בה הטיל ולא בבעלה. אמר כך הוא בודש. בא ר' יוסי נשקו דר' יוחנן. אמר כמה פעמים שאלתי רבך זה ולא זכיתי בו אלא עכשו. א"ל כל אלה הפעולות וכל מה שידע בלעם מאיזה מקום למד אותם. א"ר מאבוי. אבל באותן הדרי קדס שהם ארץ קדס למד כל מיני כשפים וכל מיני קסמים. לפי שבאותן ההרים נמצאים אותן המלאכים עז"ל ועז"ל שהפילם הקב"ה מן השמים. והם נקשרים בשלשלאות של ברזל. ומודיעים בשפים

כשפים לאנשים, ומשם היה יודע בלעם כי זה, כבתוב
 מן אדם ינחני בלק מלך מואב מהררי קדם. א"ל הלא
 כתוב ולא הלך כפעם בפעם לקראת נחשים וישת אל
 המדבר פניו, א"ל הצד שלטמה הבא מן צד המזמאה
 שלטמעה, הוא רוח מסא שהיה שולט במדבר כאשר
 עשו ישראל את העגל, ובשביז להמבא עמו שהוא למטה
 נתכוון, ובכל עשה כשפיו כדי שיוכל לעקר את ישראל.
 ולא ה' יכיל, ה' יוסי אסר ולא הלך כפעם בפעם
 לקראת נחשים, מהו לקראת נחשים, אלא שבאותן שני
 פעמים הראשונים היה הולך בכל כשפיו ובקש לקלל
 לישראל, כיון שראה רצונו של הקב"ה שאמר שוב אל
 בלק וגו', שהרי בני אינם צריכים לדיבורך, אלא דבור
 אחר עתיד לבוא מן כ"ה הוה, כבתוב וכה תדבר, כ"ה
 תדבר, ולא אתה, כ"ה תדבר השולטת על כל השלמנים
 והמכשפים והקסמים וסינים הרעים שלא יוכלו להרע
 לבני, או בקש להסתכל בהם בעין רעה, בוא וראה רשע
 ההוא כשהיה מסתכל בישראל, היה מסתכל בשתי אלה
 המדרגות יעקב וישראל להרע להם, או בזה או בזה
 בכשפיו, לפיכך בכל ברכה וברכה יעקב וישראל נתברכו.
 וידע בלעם כי טוב וגו', במה ראה, ראה כי בשעה שפני
 המלך מאירים מינים הרעים אין עומדים במעמדם, וכל
 כשפים וכל קסמים אין עולים בכשפיהם, בוא וראה באותן
 שני פעמים כתוב ויקר, ויקר אלהים, ויקר ה' אל בלעם
 וגו', וכתוב וכה תדבר, ועתה כיון שראה שלא נמצא
 רצונו וכשפיו אינם עולים, או ולא הלך כפעם בפעם וגו',
 כיון שנפרש והסתלק עצמו מכשפיו התחיל בהתעוררת
 אחרת לשבח לישראל, א"ר יהודה איזו התעוררת יש כאן,
 א"ל התעוררת של רוח אחד מצד השמאל, זה שנקשרים
 תחתיו אותן מינים הרעים והכשפים שלו, א"ר אלעזר כך
 למדת, שאפילו באותה שעה לא שרתה עליו רוח הקדש,
 א"ל ר' יוסי אם כן הרי כתוב ותהי עליו רוח אלהים,
 ובכל אותן פעמים האחרים לא כתוב בהם כך, א"ל כן
 הוא, בוא וראה כתוב (ג) טוב עין הוא יבורך, וזה נתבאר
 אל תקרי יבורך אלא יברך, ובלעם היה רע עין שלא
 הי' נמצא בעולם רע עין כמותו, שבכל מקום שיהיה
 מסתכל בעיניו היה נתקלל, וע"כ אמרו כל מי שמעביר
 את בנו ברחוב ומתירא מעין רעה, יכסה במטפת את
 ראשו, כדי שלא תוכל עין רעה לשלוט עליו, אף כאן
 כיון שראה בלעם שאינו יכול בכשפיו וקסמיו להרע
 לישראל, בקש להסתכל בהם בעין רעה, לפי שבכל
 מקום שהיה מסתכל בעיניו הרעות היה נתקלל, בוא וראה
 מה היה רצונו לנגד ישראל, שכתוב וישת אל המדבר
 פניו, כתרוממו [ושוי קבל עגלא די עברו ישראל במדברא
 אפורה] כדי שיהיה לו צד עזר להרע להם, עתה ראה
 מה כתוב, וישא בלעם את עיניו וירא את ישראל, בקש
 להסתכל בהם בעין רעה, באותה שעה לולא שהקדים
 להם הקב"ה זאת הרפואה היה מאבדם בהסתכלות בעיניו,
 ומה הרפואה שנתן הקב"ה לישראל בשעה ההיא, זו היא
 מה שנאמר ותהי עליו רוח אלהים, ותהי עליו, על עם
 ישראל נאמר, כמי שפורס מטפת על ראש הילד, כדי
 שלא ישלמו בהם עיניו הרעות, או פתח ואמר מה טובו
 אהליך יעקב, בוא וראה כל מי שרוצה להסתכל בעין
 רעה, אינו יכול אלא כאשר משבח ומכבד לאותו דבר
 שמבקש להזיק בעין רעה, ומה דרכו, אומר ראו מה טוב
 דבר

חרשין לצני נשא, ומתמן חס ידע בלעם, כד"ל
 מן אדם ינחני בלק מלך מואב מהררי קדם, א"ל ושא
 כתיב ולא הלך כפעם בפעם לקראת נחשים וישת אל
 המדבר פניו, א"ל סערא תתאה דלתיא מרוח מסאבא
 דלעילא, הוא רוח מסאבא דשליש במדברא כד
 עבדו ישראל ית עגלא, בגין לאסתאבא צהדיא דלתיא תתאה,
 ובכלל עבדו חרשיו בגין דיכול לאעקרא לון לישראל,
 ולא יכיל, ה' יוסי אסר ולא הלך כפעם בפעם
 לקראת נחשים, מסו לקראת נחשים, אלא דהני תרי
 זמני קדמאי הוא חזיל בכל חרשיו ובעא למילס
 לישראל כיון דחמא רעותיה דקב"ה דאמר שוב אל
 בלק וגו', דהא מלולך לא צעין בני, מלולא
 צהא זמין מהאי כ"ה כמה דכתיב וכה תדבר, כ"ה
 תדבר, ולא אנת כ"ה תדבר דשלא על כל שלשין
 וחרשין וקוסמין וזינין ציטין דלא יכלין לאבאשא
 לבני, כדון בעא לאסתכלא צהו צעינא ציטא, תא חזי הסוא
 רשע כד אסתכל צהו בישראל הסוא מסתכל צאלין תרין
 דגנין יעקב וישראל לאבאשא לון, או צהאי או צהאי
 צהרשיו, בג"כ כל צהאון וצרהאן יעקב וישראל אצדריכו,
 וירא בלעם כי טוב וגו', צמאי חמא, חמא די צענתא דאצי
 מלכא נהירין זינין ציטין לא קיימין בקיומיהו וכל
 חרשין וכל קסמין לא סלקין צהרשיו, תא חזי צהאי
 תרי זמני כתיב ויקר, ויקר אלהים, ויקר ה' אל בלעם
 וגו', וכתיב וכה תדבר, וססתא כיון דחמא דהא לא אסתכח
 רוגזא וחרשיו לא סלקין, כדון ולא הלך כפעם בפעם וגו',
 כיון דאפרס ואסתלק גרמיה מחרשיו שארי צהערותא
 אחרא לשבחא לישראל א"ר יהודה חזי אצערותא הכא,
 א"ל אצערותא דרוחא חדא מסערא דשאלא הסוא דאצקשו
 צהותיו אינין זינין וחרשין דיליה א"ר אלעזר הכי
 אולפנא, דאפילו האי זמנא לא שריא ציה רוחא דקודשא,
 א"ל ר' יוסי אי הכי הא כתיב ותהי עליו רוח אלהים,
 ובכל אינון זמנין אחרנין לא כתיב צהו הכי, א"ל הכי
 הוא תא חזי כתיב (ג) טוב עין הוא יבורך, ושא אוקמוה
 אל תקרי יבורך אלא יברך, ובלעם הסוא רע עין דלא
 אסתכח רע עין צעלמא כוותיה, דככל אחר דהוס
 מסתכל צעיניו הסוא מתלסא, וע"ד אמרו האי מאן דאעבר
 צריה צוקא ומספוי מעינא ציטא, יחפי סודרא על
 רישיה בגין דלא יכיל ציטא לשלסא עליה, אוף הכא
 כיון דחמא בלעם דלא יכיל צהרשיו וקסמיו לאבאשא
 לישראל, בעא לאסתכלא צהו צעינא ציטא בגין דככל
 אחר דהוס מסתכל צעיניו ציטין הסוא מתלסא, תא חזי
 מאי הסוא רעותיה לקבליהון לישראל, דכתיב וישת אל המדבר
 פניו, כתרוממו [ושוי לקבל עגלא די עבדו ישראל במדברא
 אפורה] בגין דיהא ליה סער סיועא לאבאשא ליה, הסתא חמי
 מאי כתיב וישא בלעם את עיניו וירא את ישראל, בעא
 לאסתכלא צהו צעינא ציטא ציה שעתא אלמלא דאקדים
 לון קב"ה אסותא הסוא מחבר לון אסתכלותא דעיניו,
 ומאי אסותא יבז קב"ה לישראל צהאיא שעתא, דא הוא
 דכתיב ותהי עליו רוח אלהים, ותהי עליו, על
 ישראל קאמר, כמאן דפרס סודרא על רישיה דינוקא, בגין
 דלא ישלום צהו עיניו, כדון שארי ואמר מה טובו
 אהליך יעקב, תא חזי כל מאן דבעי לאסתכלא צעינא
 ציטא לא יכיל אלא כד משבח ואוקיר להסוא מלה
 דבעי לאצאי צעינא ציטא, ומאי ארמיה, אמר חמו כמה פבא

דבר זה. מה יפה זה. כרי ששלים בו עין רעה. אף כאן אמר מה טובו אהליך יעקב. כמה הם טובים. כמה הם יפים. כמה נטיות יפות נתמטעו מהם. והן דוכות לאורן נמיעות היפות שנמטע הקב"ה בנן העין. (ח) יז מים מדליו. מי יתן ואלו הנמיעות יצאו מאותן הדלים שבהם. משל לאדם שהיו לו ידים יפות טובות מראה. עבר איש אחד בעין רעה. נסחבל באותן הידים. אחז אותו והתחיל לשכחן. אמר כמה הן יפות. כמה הן טובות. ראו אותן האצבעות הנגזרות מן יופי העינין. אח"כ אמר מי יתן ואלו הידים תהינה שרונות בין אבנים יקרות ובבגדי כבוד של ארנמן בביתו להשתמש בהן. ותהינה נגזרות בארוננו. כך בלעם לאחר השבח ותהינה נגזרות בארוננו. לא תהינה נמצאות בהם אותן נמיעות היפות. נמיעות של בני תורה. אלא בין העניים שבהם (י) וזרעו במים רבים (יז) שלא יתרכה ולא יתגדל אצלם רוח הקודש. א"ל הקב"ה. רשע אין ביכולת לענין להרע להם. שהרי הפרט של קדושה עליהם. אז אמר. אל מוציאו ממצרים וגו'. הרי אין ביכולת לכל בני העולם להרע להם. לפי שכן חזק העליון מחובר בהם. ומי הוא. אל מוציא ממצרים. ולא עוד. אלא שהוא כתופעה ראם לו. שאין ביכולת לכל איש להרים ידיו עליו מתוך גובהו. ומתוך שהוא נמצא בקומה זקופה עליונה. ואם בן יאכל גוים צריו וגו' ואין מי שיכל להרע להם. ואפ"ל בזמן שאין הם בקומה זקופה עליונה אין ביכולת לנצחם. וש"כ כרע שכב. ג"כ אינו מתורא. לפי שהוא נמצא גבוה בארץ ובלבאי. אפילו כאשר הם בין האומות וכרע ושכב בניניהם. כארי הוא נמצא במשפטי התורה וברכי התורה. וממשלה יש להם ברבונם שאפילו כל מלכי העלם כל יוכלו לעקור אותם. כארי הוא שכאשר הוא שוכב על טרפו אין ביכולת להקטין ממנו. וש"כ כרע שכב כארי וכלבאי מי יקימנו. (ז) ר' חייא אמר וירא ישראל שוכן לשכמו. ראה שהשכינה חופפת עליהם ורובצת עליהם. והיא נתתקנה עם י"ב שבטים תחתיה. ואין ביכולת לעינו לשלום עליהם. אמר איך אוכל לנצחם. שהרי רוח הקודש העליון רובץ עליהם ומסכה אותם בכנפיו. וש"כ כרע שכב כארי וכלבאי מי יקימנו. מי יקימנו מעליהם כדי שיתגלו ותוכל עין רעה לשלוט עליהם. (ג) א"ר אלעזר לא נמצא בעולם חכם להרע כמו בלעם הרשע. שהרי בתחלה היה נמצא במצרים. ועל ידי כשפיו קשרו המצרים על ישראל קשר שלא יצאו מן העבדות שלהם לעולם. והוא שאמר מי יוכל להרע להם. שהרי אני עשיתי שלא יצאו מן גלות מצרים לעולם. אבל אל מוציאו ממצרים. ולנגדו לא יוכלו לעשות מאומה כל החכמים והמכשפים שבעולם:

ועתה הגני הו"ך לעמי לכה איעצך וגו'. ר' יהודה פתח (ד) לא תסגיר עבד אל אדוניו וגו' עמך ישוב בקרבך. כמה חבובים הם דברי התורה. כמה חבובה התורה לפני הקב"ה. כמה חבובה התורה שהנחילה הקב"ה לכנסת ישראל. בוא וראה בשעה שיצאו ישראל ממצרים שמע בלעם שכשפיו וקסמיו וכל אותן הקשרים לא פעלו כלום על ישראל. התחיל להתגודד עצמו ולמרוס שערות

ראשו

דא. כמה יאה דא. בגין דישלום ביה עינא בישא ארף סכא אחר מה טובו אהליך יעקב. כמה אינון יאן כמה אינון שפירן. כמה נש ען שפירן דאתקטען זכיייהו. דמין לאינון כשפיון יאין דנשע קב"ה בנגדא דעדן. (א) יז מים מדליו. מאן יתן ואלץ נסיען ישכחין מאינון מסכני דכחו לבר נש דהוו ליה ידיו שפירן יאן למחוי. אטער חד בר נש בעינא בישא. אסתכל באינון ידיו נקוט להו ושאריו לשכחא לון. אחר כמה אינון שפירן כמה אינון יאן. חמו אלבצין מנורה דשפירן עלאה. לכתר אחר מאן יתן ואלץ ידיו יסון שריין בין אבנים יקירין ולבושי יקר דארנונא בביתיה לאשתמטא ביה. ויהו גניין בביתיה דליה. כך בלעם בחר שחא דליה אחר יז מים מדליו. לא ישתכח ביהו נסיעא שפירא דא. נסיעא דאורייתא. לבר באינון מסכנין דלהו (י) וזרעו במים רבים (יז) ללא יסני ולא ירבי רוחא דקודשא. א"ל קב"ה. רשע לא יכלין עיניך לאבשא לון. דהא פריס דקודשא עליהו. כדן אחר אל מוציאו ממצרים וגו'. הלא לא יכלין כל בני עולם לאבשא לון. דהא חילא תקיפא עלאה אחיד ביה ומאן איש. אל מוציאו ממצרים. ולא עוד. אלא כחופפות ראם לו. ללא יכל בר נש לאושט ידיו עליה חנו רומיה ומדאשתכח בזקיפו עלאה. ואי הכי וכל גוים צריו וגו' ולית מאן דיכול לאבשא לון. ואפילו בזמנא דלאו אינון בזקיפו עלאה לא יכלין להו. ה"ד כרע שכב. ללא דחיל. בגין דאשתכח גיבד כארי וכלבאי. אפילו כד אינון ציני עממיה יכרע ושכב צינייהו. כארי הוא ישתכח צינייהו אורייתא בארמי אורייתא. ושלשנותא חית להו במאריהו דאפילו כל מלכיה דעלמא לא יעקרון להו. כאריה דא כד סכיב על סרפיה לא יכלין לאקמא ליה מיה. ה"ד כרע שכב כארי וכלבאי מי יקימנו. (ג) ר' חייא אחר וירא ישראל שוכן לשכמו. חמא דשכינתא חפית עליהו זכיעא עליהו. מתתקנא בתריסר שבטין תחותיה. ולא יכל לשטאע עליהו עיניה אחר איכול להו. דהא רוח קדישא עלאה רביע עליהו ומסת לון גדרפאה. ה"ד כרע שכב כארי וכלבאי מי יקימנו. מי יקימנו מעליהו בגין דיתגליין ומשגם עינא בישא עליהו. (ג) א"ר אלעזר לא אשתכח בעלמא חכם לאבשא כבלעם דשיעא דהא בקדמיתא הוה אשתכח במצרים. ועל ידי קשרו מלכיה עליהו דישאל קשורא דלא יפקון מעבדותהו לעלמין. ודא הוא דאמר מאי איכול לאבשא להו. דהא אהא עבדנא דלא יפקון מעבדתא דמלכיה לעלמין. אבל אל מוציאו ממצרים. ולקבליה לא יכלין וכלמיה

חכמין וחרשין דעלמא.

ועתה סכני הולך למי לכה איעצך וגו'. ר' יהודה פתח (ד) לא תסגיר עבד אל אדוניו וגו' עמך ישוב בקרבך. כמה חביבין מלי דאורייתא. כמה חביבה אורייתא קמי קב"ה. כמה חביבה אורייתא דאורית לה קב"ה לכנסת ישראל. תא חזי בשעתא די נפקו ממצרים שמע בלעם דהא חרשיו וקסמיו וכל אינון קשורין לא סליקו ביה בישראל שארי לנגרל גרמיה ומליש

ריש

סידה מקומות (א) דף ריב. (ב) נח סח. (ג) דף ריב. (ד) דנכיס כ"ג

יו הזהר

(נז) דורש דליו מלשון דלות ועניות: [ח] כי במים רבים נתקלקל הורע:

ריש. ואז לאינון פירי חסוכא יחמא לגבי אינון שלשלא דפרזלא וכך הוא דרכו של זה ההולך אצלם. כיון שנכנס האיש בין ראשי ההרים רואה עזא"ל. אותו שנקרא גלוי עינים. מיד הוא אומר לעזא"ל. או נותנים קל ונאספים אצלם נחשים גדולים השרפים ומסוככים להם. משלחים דיה קמנה לגנר האיש. ולמדנו שהיא נראית כמין חתול. ראשה כראש נחש. ושני אגבות בה. יריה ורגליה קמנות. כאשר האיש רואה אותה מסכה פניו. והוא מביא אתו כרך אחד עם אפר שריפת תרנגול לבן. משליך האפר בפניה והיא הולכת עמו עד שמגיע אצל ראש השלשלאות. חה ראש השלשלאות נועץ בארץ ומגיע עד התהום. ושם בתהום יש עמוד אחד שהוא נועץ בתהום התחתון. ובאותו העמוד נקשר ראש השלשלאות. כאשר מגיע האיש לראש השלשלאות מכה בו ג' פעמים והם קוראים לו. או הוא כורע ומשתחוה על ברכיו והולך ומעצים עיניו עד שמגיע אצלם. או יושב לפניהם. וכך אותן הנחשים סוככים לו מצד זה ומצד זה. פותח עיניו ורואה אותם. מזדעזע ונופל על פניו ומשתחוה לגנרם. אח"כ מלמדים לו כשפים וקסמים. ויושב אצלם חמשים יום. (ה) כאשר מגיע הזמן לכת לדרבנו. אותה חיה הקמנה וכל אותן הנחשים הילכים לפניו עד שיוצא קן ההרים בתוך החשך הגדול ההוא. ובלעם כשהגיע אצלם הוריע להם עיניו. והסגיר עצמו בין ההרים עמדם. ובקש לקמנה לישראל להחזירם למצרים. והקב"ה בלבד וקלקל כל חכמות העולם וכל הכשפים שבועולם. שלא יוכלו לנשת אליהם. בוא וראה עכשו כיון שראה בלעם שאינו יכול להרע לישראל. החזיר פניו ונתן עצה לבלק מה שלא בקש ממנו. בשביל להרע להם. ועצתו היתה על דבר בנות מדין שהיו יפות. וזלוא שאמר להם משה לא היינו יודעים. שכתוב הן הגה היו לבני ישראל בדבר בלעם. כיון שראה הקב"ה עצתו אמר הרי בודאי אתה בעצמד תפול בעצדתך. ומה עשה כח ההוא השולט על כל הבשפים. הראה לו סוף של הכל. וכי יש להם שררה לזמן רחוק. א"ר יצחק עינו ראתה הדברים שנאמרו מזה שעמד עליה. ודרי נתבאר וישא משלו. בלעם. ויאמר. מי שהיה צריך לומר. מה המעם. כדי שלא יתקיימו דברי גבר נתעב בדעת עליון של התורה :

(ב) וישא משלו ויאמר נאם בלעם בני בעור ונאם הגבר שחם העין. א"ר אלעזר בוא וראה יש מי שעושה כשפים ומצליח בידו. ויש מי שעושה אותם ברמיון ההוא כמס ואין מצליח בידו. שהרי לפעולות באלה גבר מתוקן נצרך [נס] בוא וראה מבלעם שהוא היה מתוקן לאותן הכשפים שזו שיוצליח בידיו. לפי שכתוב ונאם הגבר שחם העין. שחם העין מתום העין הכל אחד. שחם אחת דיתה תמונה בו תמיד. וראת עיניו לא היתה בדרך ישר. מום היה בו בעיניו. כתוב ושלח ביד איש עתי. שידעה מוכן לזה בכל. שלא תהיה כראוי ראות עיניו. אבל רוח הקודש מי שישתמש עמו מה כתוב. כי כל איש אשר בו מום לא יקרב. (ג) למדנו שא"ר יצחק בוא וראה מה כתוב באותו רשע בלעם. בשעה שנמסר לו לברך את ישראל היה משגיח בעין דעה

מראה כקומות (א) דף רע : (ב) פסוקי רג. (ג) נאם קנו :

דור הזהר

[נט] עפ"י מול :

צ"ש. צנין ללא יתקיים ברכתא. והוא תלי מלוי בזהווא
 עינא צ"ש. דכתיב נאם בלעם צנו בער. מהו צנו
 בעור. בן מהווא דהוא סאני לכו לישראל יתיר מכל בני עולמא
 [ס] ונאם הנבר שחם העין. דסתים עינא עבא מנייהו.
 צנין ללא יתברכו ולא תתקיים ברכתא. א"ר יסודא הכי
 סא ודאי דלמפרך פקחא דעינא לברכא. דכתיב (ה) פקח
 עיניך וראה. צנין לברכא. וברכתא דרב סמונא סבא
 סכי אמר. קב"ה יפקח עיניו עלך. ובהווא רשע
 כתיב שחם העין. צנין ללא יתברכו על ידי. וא"ר יחא
 צנין כך כהנא דברך בעינא עבא ברכתא לתקיים. ודלא
 מברך בעינא עבא כתיב (ג) אל תלחם את לחם רע
 עין ואל תתאו למטעמותיו. כלומר אל תבקשו ממנו ברכה
 ברכתא כלל. א"ר יוסי תא חיי כתיב (ג) ולא אבא ה' אלסיד
 לשמוע אל בלעם וגו'. לשמוע אל בלעם. אל בלק
 מצעי ליה. דהא בלק עבד כלל מהו אל בלעם.
 אלא צנין דהוא סתים עיניו צנין ללא יתברכו ישראל.
 חאנא א"ר יוסי א"ל קב"ה לבלעם. רשע את סתים
 עיניך צנין ללא יתברכו צני. אלא אפקח עיני. וכל
 מלוי דמינא אהפך לכו לברכא. סס"ד ויהפך
 ס' אלסיד לך את הקללה לברכה כי אהבך ה' אלסיד:

רעה. כדי שלא תתקיים הברכה. וזוה תולה דבריו בעין
 רעה ההיא. שנאמר נאם בלעם צנו בער. מהו צנו
 בעור. בן צנו שהיה שונא ישראל מכל בני העולם [ס]
 ונאם הנבר שחם העין. שהיה שחם עין המיטה מרם.
 כדי שלא יתברכו ולא תתקיים הברכה. א"ר יהודה כך
 הוא בודאי שנצרך עין פקוחה לברכה. שכתוב (ה) פקח
 עיניך וראה. בשביל לברך. ובברכת רב המנונא הוק
 כך ה' אומר. הקב"ה יפקח עיניו עליך. וברשע ההוא
 כתוב שחם העין. כדי שלא יתברכו על ידו. וא"ר יצחק
 לפיכך הכהן המכרך בעין טובה ברכתו מתקיימת. ושאינו
 מברך בעין טובה כתוב בו (ג) אל תלחם את לחם רע
 עין ואל תתאו למטעמותיו. כלומר אל תבקשו ממנו ברכה
 כלל. א"ר יוסי בוא וראה כתוב (ג) ולא אבא ה' אלסיד
 לשמוע אל בלעם וגו'. לשמוע אל בלעם. אל בלק היה
 צריך לומר. שהרי בלק עשה הכל. מהו אל בלעם. אלא
 דפי שהיה שחם עיניו כדי שלא יתברכו את ישראל.
 למדנו א"ר יוסי שאמר לו הקב"ה לבלעם. רשע אתה
 שחם עיניך כדי שלא יתברכו בני. אני אפקח עיני. וכל
 דברים רעים שתאמר אהפך יהם לברכות. וס"ב ויהפך
 ה' אלסיד לך את הקללה לברכה כי אהבך ה' אלסיד:

(ד) אראנן ולא עתה אשורנו ולא קרוב. דהא מלין
 אלין מנייהו לתקיימו בזהווא זמנא. ומנייהו לבתר.
 ומנייהו בזמנא דמלכא משיחא דרך כוכב מיעקב
 וגו'. תנן זמין קב"ה למצני ירושלים. ולאחזאה
 חד ככבא מללא בשבעין רהסין ובשבעין זיקין
 נהרין מצני באלמיעת רקיע. וישתאבון ציב ע'
 ככבין אחרין. ויהא נהיר וליהס ע' יומין.
 וזימא שתימא יתחזי צב"ה יומין לירחא שתימא.
 ויתכניס זימא שביעאה לסוף ע' יומין [סא] יומא
 קדמא יתחזי בקרתא דרומא. וסהווא יומא ינפלון ג'
 שורין עלאין מהסיה קרתא דרומי. וסיכלא רברבא ינפול.
 ולימא דהיה קרתא יומא. דדין יתפסס הסווא ככבא
 לאתחזא בשלמא. ובהווא זמנא יתערון קרבין תקיפין
 בעלמא לכל ד' ספרין ומהימנותא לא יסתכח צינייהו ובהמלעות
 עלמא כד יתנהיר הסווא ככבא באלמעות רקיעא. יקום
 מלכא חד רב וסליט בעלמא. ויתגאס רוחיה על כל
 מלכין. ויתער קרבין בתרין ספרין ויתגבר עלייהו.
 וזימא דיתכסי ככבא ידעווע ארעא קדישא מיס
 מילין ספרין אחר דהוא צי מקדשא. ומערתא חדא יין תחות
 ארעא יתגלי. ומהסיה מערתא יפוק אשא תקיפא לאוקרא
 עלמא. ומהסיה מערתא יסני חד ענפא רברבא עלאס
 דיטלס בכל עלמא. וליס תתיבז מלכותא. וקדישי עליונין
 יתכנסון צביס. וכדין יתגלי מלכא משיחא בכל עלמא וליס
 תתיבז מלכותא. וצני עלמא בשעתא דיתגלי יסון
 משתכחין בעקתא בתר עקתא. ושנאיוסון דישראל יתגברין כדין
 יתער רומא דמשיחא עליהו ויסי לחדס חייבא.
 וכל ארעא שעיר יוקיד כנורא. כדין כתיב וישראל עושה
 חיל. סס"ד ויהי אדום ירשה ויהי ירשה שער אויביו.
 אויביו דישראל. וכדין וישראל עושה חיל. ובהווא זמנא
 יקום

(ד) אראנן ולא עתה אשורנו ולא קרוב. שהרי דברים
 האלה יש מהם שנתקיימו בזמן ההוא. ומהם
 לאחר זמן. ומהם בזמן מלך המשיח. דרך כוכב מיעקב
 וגו'. למדנו שעתיד הקב"ה לבנות ירושלים. ולהראות
 כוכב אחד מתנוצץ בשבעים עמודי אש ובשבעים זיקין
 מאירים ממנו באמצע הרקיע. ויהיו נבלעים בו שבעים
 כוכבים אחרים. ויהיה מאיר ולהם ע' יום. [ובגמרא] יום
 הששי יתראה [בהתהלת] יום כ"ה לחודש הששי. ויהיה
 נאסף [בגמרא] יום השביעי לסוף ע' יום שלמים [סא] ביום
 א' להתגלותו יתראה בעיר רומי. ובאותו יום יפלו ג'
 חומות גבוהות מאותה העיר רומי. והיכל הגדול יפול.
 והשליש של עיר ההיא ימות. אז יתפשט כוכב ההוא
 להתראות בעולם. ובזמן ההוא יעוררו מלחמות גדולות
 בעולם כלל ד' הצדדים. ואמונה לא תמצא ביניהם. ובאמצע
 העולם כאשר יאיר כוכב ההוא באמצע הרקיע. יקום
 מלך גדול אחד וישלוט בעולם. ויתגאס ברוחו על כל
 המלכים. ויעורר מלחמות בשני צדדים ויתגבר עליהם.
 וביום שיהיה נאסף הכוכב תודעווע ארץ הקדושה מ"ה
 מילין מסביב למקום בית המקדש. ומערה אחת מתחת
 הארץ תתגלה. ומאותה המערה יצא אש חזק לשרוף את
 העולם. ומן המערה ההיא יצמח ענף אחד גדול ועלין
 שישלוט בכל העולם. ולו תנתן המלכות. וקדושי עליונים
 יתאספו אצלו. ואז יתגלה מלך המשיח בכל העולם. ולו
 תנתן המלכות. ובני העולם בזמן שיתגלה המשיח יהיו
 נמצאים בצרה אחר צרה. ושונאי ישראל יתגברו. אז
 יעורר רוחו של המשיח עליהם וישמיד לאדום הרשעה.
 וכל ארץ שעיר ישרף באש. על אז כתוב וישראל עושה
 חיל. וס"ב ויהי אדום ירשה ויהי ירשה שער אויביו.
 אויביו של ישראל. ואז וישראל עושה חיל. ובזמן ההוא
 יקום

מראה מקומות (א) דניאל ס' (ב) משלי כ"ג (ג) דברים כ"ג (ד) דף ריז:

זו הזהר

ואן יש אומרים שהוא לבן : [סא] שבעים יום שלמים יהיו משבת לשבת. ומה שאמר ביום חששי היינו לעת ערב. ובזה יתורץ קושיא
 בעל נצוצי אורות שהקשה דאין אפשר שיהי' כ"ח אלול ביום ו' בשבת דלמי זה יהי' ר"ה ביום ד'. וק"ל לא אד"ו ראש. ומהם
 שיבוא המשיח יש לנו חשבון קבוע שאלול לעולם חסר. והגיה בצריך עיון. ולפי דברינו מתורץ שפיר כי יום כ"ח אלול היינו יום השבת:

יקים הקב"ה את המתים של עמו ותשכח מהם המיתה. וש"כ ימין ה' עושה חיל. לא אמות כי אחיה. וכתוב (א) ועלי מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו. ואז ויהי ה' למלך על כל הארץ:

(ג) רבי שמעון זקף ידיו ובבא ואמר. וי למי שיהיה נמצא בזמן ההוא. ואשרי חלקו מי שיוקדש ויהי' נמצא בזמן ההוא. וי למי שיהיה נמצא בזמן ההוא. לפי שכאשר יבא הקב"ה לפקד את השכינה. יסתכל מי הם העומדים עמה. ובכל אותן הנמצאים עמה. בכל המעשים של כל אחד ואחד. ולא ימצא בהם זכאי. שכתוב (ג) ואבים ואין עוזר וגו'. וכמה צרות על צרות יבאו על ישראל. ואשרי חלקו מי שיוקדש ויהי' נמצא בזמן ההוא. לפי שזה שיתקיים בהאמונה בזמן ההוא. יוכה לאור ההוא של שמחת המלך. על אותו הזמן כתוב (ד) וצרתים כצדוף את הכסף ובחנהים כבחון את הזהב וגו'. לאחר שאותן הצרות יתעוררו על ישראל. וכל העמים עם מלכיהם יתעצו ביחד עליהם ויעוררו כמה גזרות רעות. וצרות על צרות יבאו. האחרונות משכחות הראשונות. או יתראה עמוד אש אחד אשר יעמד מלמעלה למטה ארבעים יום. וכל אומות העולם יראו אותו. בזמן ההוא יתעורר מלך המשיח לצאת מתוך הגן עדן. מן המקום שהוא שנקרא קן צפור. ויתעורר בארץ הגליל. ובאותו יום שיצא שמה ירגו כל העולם. וכל בני העולם יתחבאו תוך מערות וצורים שלא יחשבו להנצל. ועל אותו הזמן כתוב (ה) ובאו במערות צורים ובמחילות עפר מפני פחד ה' ומהדר גאווה בקומו לערוץ הארץ. מפני פחד ה'. זו אותו הבהלה של כל העולם. ומהדר גאווה. זה המשיח. בקומו לערוץ הארץ. כאשר יקום ויתגלה בארץ הגליל. לפי שהוא הוא המקום הראשון שנחרב בארץ הקדושה. ולפיכך יתגלה שם ראשונה לכל מקום. ומשם יעורר מלחמות לכל העולם. לאחר ארבעים יום שהעמוד יעמד בארץ לשמים לעיני כל העולם והמשיח יתגלה. יקום מצד מזרח כוכב אחד לזהם בכל נונים. ושבעה כוכבים אחרים יסובבו לכוכב ההוא. ויתגרו בו מלחמה בכל הצדדים (ו) פעמים ביום עד שבעים יום. וכל בני העולם יראו. והכוכב ההוא יתגר בהם מלחמה בכדורי אש לזהם ומתגוצץ לכל עבר. ויכה בהם עד שיכלע אותם בכל ערב וערב. ובוים יוציאם ויהרג בהם מלחמה לעיני כל העולם. וכן בכל יום עד שבעים יום. לאחר שבעים יום יתגו כוכב הדיא ויתגו המשיח עד י"ב חודש. ואז יחזור עמוד ההוא להתגלות כבראשונה. ובו יתגו המשיח ועמוד ההוא לא יתראה. כי לאחר השנים עשר חודש יתעלה המשיח בעמוד ההוא לתוך הרקיע. ושם יקבל תוקף ובתור מלכות. וכאשר יירד המשיח יתגלה עודד אש ההוא כמקדם לעיני כל העולם. ואחר כך יתגלה המשיח ויאספו אליו עמים רבים ויעורר מלחמות בכל העולם. ובזמן ההוא יעורר הקב"ה גבורתו על כל אומות העולם. ומלך המשיח יתפרסם בכל העולם. וכל מלכי העולם יתעוררו להתחבר יחד ולהתגר בו מלחמה. והרבה מן פריצי "ואהודים" יתחפכו ללכת אליהם. ויבואו עמם להתגר מלחמה על מלך המשיח. או יחשך כל העולם המשה עשר יום. ורבים מעם ישראל ימותו בימי החשך ההוא. וע"ז כתוב (ז) כי הנה החשך יכסה ארץ וערפל לאומים ועליך יורה ה' וגו'.. אח"כ יבא הקב"ה ויקים לכנסת ישראל מן העפר. ככתוב (ז) אקים את סוכת דוד

יקום קב"ה למשיח דעמיה ויתכני מנהון מיתה. הס"ד ימין ה' עושה חיל. לא אמות כי אחיה. וכתוב (א) ועלי מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו. וכדין וסיה ה' למלך על כל הארץ:

(ג) רבי שמעון זקף ידיו ובבא ואמר. ווי מאן דיוזמן ביהוה זמנא. וזכא חולקיס מאן דיוזמן ויסתכא ביהוה זמנא. ווי מאן דיוזמן ביהוה זמנא. בגין דכד ייתי קב"ה לפקדא לאילתא. יסתכל מאן אינון דקיימין ביהוה. ובכל אינון דמשתכחין עמה. בכל עובדיו דכל חד וחד. ולא יסתכא זכאי. דכתיב (ג) ואבים ואין עוזר וגו'. וכמה עקתין על עקתין לישראל. וזכא חולקיס מאן דיוזמן ויסתכא ביהוה זמנא. בגין דהאי דיתקיים ביהוה זמנא במשימותא. יזכה ליהוה נסיון דדוד דמלכא. על הוה זמנא כתיב (ד) ולרפתים כלרוף את הסכף וצרתים כבחון את הזהב וגו'. לבתר דאינון עקתין יתגרי על ישראל. וכל עמין ומלכיהון יתעסון כחדא עלייהו ויתערי כמה גזרין בישיין. וייתון עקתין על עקתא. בתרייתא משכחן קיימא דקין יתחזי חד עמודא דאש קאים מעילא לתתא ארבעין יומין. וכל עיני דעלמא חמאן ליה ביהוה זמנא יתער מלכא משיחא לנפקא מנו גתא דעין. מהוה את דלתקרי קן צפור. ויתער בחרעא דגליל. והוה יומא דיוסף לתמן יתרגו כל עלמא. וכל בני עלמין יתחבאון בו מערתי ואשרי דלא יתבססו לאשתמזבא ועל הוה זמנא כתיב (ה) ובאו במערות צורים ובמחילות עפר מפני פחד ה' ומהדר גאווה בקומו לערוץ הארץ. מפני פחד ה'. דא הוה רגיוו דכל עלמא. ומסדר גאווה דא משיח. בקומו לערוץ הארץ. כד יקום ויתגלה בחרעא דגליל בגין דהוה הוא אתר קדמאס דאתחברא בחרעא קדישא. ובג"כ יתגלי תמן קדמאס לכל אתר. ומתמן יתער קרבין לכל עלמא. לבתר ארבעין יומין דעמודא יקום מארעא לשמיה לעיניהון דכל עלמא ומשיח יתגלי. יקום מסער מזרח חד ככבא מלהשא בכל גוויין ושבעה ככבין אחרנין דסחרין להוה ככבא. ויגיוון ביה קרבא בכל סערין תלת זמנין דיומא עד שבשין יומין. וכל בני עלמא חמאן. והוה ככבא יתגה צבו קרבא בסיסין דזורא מלהסין ומללץ לכל עבר. ויבסס צבו עד דלע לון בכל רמא ורמא. ודיומא אפיק לון ויגיוון קרבא לעיניהון דכל עלמא. וכן בכל יומא עד שבשין יומין. לבתר שבשין יומין יתגיו הוה ככבא ויתגיו משיח עד תריסר ירחין. ויתסדר הוה עמודא דאש כמלקדמין. וציה יתגיו משיח והוה עמודא לא יתחזי. לבתר תריסר ירחין יסלקין ליה למשיח ביהוה עמודא לגו רקיעא. ותמן יקבל תוקפא ועסר דמלכותא. וכד יתת יתחזי הוה עמודא דאש כמלקדמין לעיניהון דכל עלמא. ולבתר יתגלי משיח ויתכנסון לגביה עמין סגיאין ויתער קרבין בכל עלמא. וביהוה זמנא יתער קב"ה בצורתים לכל עמין דעלמא. ומלכא משיחא יתידע בכל עלמא. וכל מלכין דעלמא יתערון לאתחברא לאנחא קרבא ביה. וכמה מפרני יסודאין יתפככו לאסדרא לגבייהו. וייתון עמסון לאנחא קרבא על מלכא משיחא. כדן יתחשך כל עלמא חמש עשר יומין. וסגיאין עממא דישרל יסון מתין ביהוה חסוכא. וע"ז כתיב (ו) כי הנה החשך יכסה ארץ וערפל לאומים ועליך יורה ה' וגו'.. לבתר יתי קב"ה ויקים לכנסת ישראל מעפרא. כד"ל (ז) אקים את סוכת דוד

מראה מקומות (א) פונד' (ב) שמות (ג) יס"ד ס"ד (ד) וברי י"ג (ה) יס"ד ב' (ו) יס"ד א' (ז) פסוק ס'

דוד הכופלת. בהסוה יומא מלכא משיחא שארי ויכנס גלותא מסייפי עלמא עד סייפי עלמא. כד"א (א) אם יהיה כדחק בקלה השמים משם יקבץ ה' אליהם. מהסוה יומא כל אחיו ונסין וגבוראן דעבד קב"ה במלכים יעבד לון לישראל. כד"א כימי לאתך מארך מלכים אראנו נפלאות :

(ג) ראשית גוים עמלק וגו'. א"ר יהודה וכי ראשית גוים עמלק. והלא כמה לישנין ועמין ואומין הוו בעלמא עד לא אתא עמלק. אלא כד נפקו ישראל ממלכים דחילו ואימתא נפלה על כל עמין דעלמא מישראל. ה"ה שטעו עמים ירגזון חיל אחי יסבי פלשת. ולא הוה עמא דלא הוה דחיל מגבוראן עלאין דקב"ה. ועמלק לא הוה דחיל. ה"ה ולא ירא אלהים. לא דחיל למקרב לגבך וע"ד ראשית גוים עמלק קדמא דאתא לאנחא קרבא בישראל עמלק הוה. ובגיני כך ואחריתו עדי אובר דכתיב כי מחה אמהה את זכר עמלק וכתיב תמחה את זכר עמלק. ה"ה ואחריתו עדי אובר. עדי אברו מצבי ליה אבן אלא עד דיימי קב"ה ויאבד ליה. דכתיב כי מחה אמהה וגו' :

(ג) וישב ישראל בשמים ויחל העם לזנות אל בנות מואב תנינן לית קנאה קמי קב"ה בר קנאה דברית קדישא דאיוו קיימא דשמה קדישא ורוא דמהימנותא [סג] מאי כתיב ויחל העם לזנות אל בנות מואב. מיד ויחר אף ה' בישראל. ריש עמא דידעו ולא מחו צדייקו אתעבשו בקדמיתא. דכתיב קח את כל ראשי העם וסוקע אותם לה' נגד השמש [סד] רבי אמר מהו נגד השמש. נגד הברית דאקרי שמש. ועליה אתמר (ד) כי שמש ומנן ה' אלהים. שמש ומנן. דא ברית קדישא. מה שמש זרח ואנכיר על עלמא. אוף הכי ברית קדישא זרח ואנכיר גופא דבר נש. מה מנן איסו לאנגא עליה דב"נ אוף הכי ברית קדישא מנן עליה דבר נש. ומאן דנכיר ליה לית נוקא בעלמא דיכול למקרב בדיה. ודא הוה נגד השמש. ריש עמא יתפסון בכל דרא ודרא בחובא דא. אי ידעין ולא מקנאין ליה. בגין דחויב דא עליהו לקנאה ליה לקב"ה צהאי ברית. מאן דאעיל קדושה דא ברשותא אחרא עליה כתיב לא יהיה לך אלהים אחרים על פני. לא תשתחוה להם ולא תעבדם כי אנכי ה' אלהיך אל קנא. וכלא קנאה חדא (ה) ר' יהודה אומר וסוקע אותם לה' נגד השמש. מהו נגד השמש. וכי על דקטלין צליילא או על דקטלין ביממא ביומא דעיבא כתיב נגד השמש [סה] אלא דתהא מיתתאן באתגליא כמה דחבו באתגליא. א"ר שמעון לאו בגין כך אתמר אלא מהכא אוליפנא דדרגא דחב צ"נ לקב"ה. להסוה אתר אלסריך למעבד תקנתא לנפשיה. אינין חבו בצרית קדישא דאקרי שמש. בגין כך דינא ותקונא דלהון איסו כנגד השמש. ולא חתמר אחרא. מכאן דלא אלסריך בר נש לתקנא נפשיה אלא בהסוה אתר. אחר דחב לגביה. ומאן דלא יעבד הכי לית ליה תקונא לעלמין דקא יאות. (ו) א"ר אבא מהו דכתיב (ז) כי בשמחה תללו

דוד הגופלת. ביום ההוא מלך המשיח יתחיל לקבץ בני הגלות מקצה העולם עד קצהו. ככתב (א) אם יהיה נדחק בקצה השמים משם יקבץ ה' אליהם. מיום ההוא והלאה כל האותות והמופתים והגבורות שעשה הקב"ה במצרים יעשה אותם לישראל. ככתוב כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות :

(ג) ראשית גוים עמלק וגו'. א"ר יהודה וכי ראשית גוים עמלק. והלא כמה לשונות ועמים ואומות היו בעולם קודם שבא עמלק. אלא כאשר יצאו ישראל ממצרים פחד ואימה נפל על כל עמי העולם מן ישראל. וצ"כ שמעו עמים ירגזון חיל אחי יסבי פלשת. ולא היה עם שלא היה מפחד מגבורות עלי נות של הקב"ה. ועמלק לא היה מפחד. וצ"כ ולא ירא אלהים. לא נתירא מלקרב אליך. ולכך ראשית גוים עמלק. הראשון שבא להתגר מלחמה בישראל עמלק היה. ולפיכך ואחריתו עדי אובר. שכתוב כי מחה אמהה את זכר עמלק. ונאמר תמחה את זכר עמלק. וצ"כ ואחריתו עדי אובר. עדי אברו ה' צדיק לומר [סג] אלא עד שיבא הקב"ה ויאבד אותו. שנאמר כי מחה אמהה וגו' :

(ג) וישב ישראל בשמים ויחל העם לזנות אל בנות מואב. רמונו שאין קנאה לפני הקב"ה כמו קנאה של פגם ברית הקדוש. שהוא יסוד השם הקדוש וסוד האמונה [סג] מה כתוב ויחל העם לזנות אל בנות מואב. מיד ויחר אף ה' בישראל. ראשי העם שידעו ולא מיחו בידם נענשו לראשונה. שנאמר קח את כל ראשי העם והוקע אותם לה' נגד השמש [סד] רבי אמר מהו נגד השמש. נגד הברית שנקרא שמש. ועליו נאמר (ד) כי שמש ומנן ה' אלהים. שמש ומנן. זה ברית הקדוש. מה השמש זורח ומאיר על העולם. כמו כן ברית הקדוש זורח ומאיר לגוף האדם. מנן. מה מנן הוא להנן על האדם. כמו כן ברית הקדוש מנן על האדם. ומי שנוטר בריתו אין נזק בעולם שיוכל לקרב אליו. וזהו שכתוב נגד השמש. ראשי העם יהיו נתפסים בכל דור ודור בעבור חטא זה. אם ידעים למחות ואין מקנאים לו. לפי שחוב זה מוטל עליהם לקנאות בשביל הקב"ה על זה הברית. מי שמכניס קדושה זו ברשותו אחר עליו כתוב לא יהיה לך אלהים אחרים על פני. לא תשתחוה להם ולא תעבדם כי אנכי ה' אלהיך אל קנא. ולשני החטאים קנאה אחת. (ה) ר' יהודה אומר והוקע אותם לה' נגד השמש. מהו נגד השמש. וכי מפני שהמיתו בלידה או מפני שהמיתו ביום כשהתכסו השמים בעבים כתוב נגד השמש [סה] אלא שתהיה מיתתם בפרהסיא כמו שחטאו בפרהסיא. א"ר שמעון לא בשביל זה נאמר כך. אלא מכאן למדנו שבאותה מדה שחטא האדם להקב"ה. למקום ההוא נצרך לעשות תקון לנפשו. הם חטאו בברית הקדוש שנקרא שמש. לפיכך דינם ותקון שלהם הוא כנגד השמש. ולא במקום אחר. מכאן שאין נצרך לו לאדם לתקן נפשו בתשובה אלא באופן שהתשובה תהיה לתקן מקום ההוא שפגם שם. ומי שאינו עושה כן אין לו תקון לעולם כראוי. (ו) א"ר אבא מה זה שכתוב (ז) כי בשמחה תללו

מראה מקומות (א) דברים ל' (ב) נחל סס. (ג) שמות ג' (ד) תלים פ"ד (ה) דף ריו. (ו) דף ריב. (ז) ישע' נ"ב

זי הזהר

[סג] אברו משמע שיהיה נאמר מסילא. אובר משמע שהקב"ה יאבד אותו וישימיו : [סג] זה השם א"ל שד"י : [סד] דורש והוקע אותם על ראשי העם. ולא כן פירוש הפשוט : [סה] פו' להחזירם שבאין וימותו דוקא נגד השמש. כי הרי לא כן באמת ואין לפרש כך :

תצאו ובשלוש תובלן וגו'. אלא כאשר יצא ישראל מן הגלות, השכינה תצא עמהם עמה יצא, וז"ל כי בשמחה תצאו, ששין זה הקב"ה, ר' יצחק אמר זה צדי"ק, וז"ל ששין שמחה ימצא בה [ס'] א"ר שמעון צדי"ק ששין נקרא, ומן היום שכנסת ישראל נפלה בגלות, נמנעו הברכות מלדרת לעולם מצדי"ק הזה, אבל על זמן ההוא מה כתוב: (ז) ושאתם סים בששון, זה צדי"ק, ממעני הישועה, אלו חכמ"ה ובינ"ה, דבר אחר אלו נצי"ה והו"ד, יהכל נשפע מספור מעינות עמוקים, או (ז) ואמרת ביום ההוא אודך ה' וגו', (ד) צהלי ורני ישבת ציון כי גדל בקרבך קדוש ישראל, ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

תללו ובשלוש תובלן וגו' אלא כד יפקון ישראל מן גלותא שכינתא תיפוק עמהון ושמה יפקון הס"ד כי בשמחה תללו ששון דא קב"ה ר' יצחק אמר דא לדי"ק הס"ד (א) ששון ושמחה ימצא בה [ס'] א"ר שמעון לדי"ק ששון אקרי, ומן יומא דכנסת ישראל נפלת בגלותא, תמנעו דרכאן מלגחמא לעלמא מהאי לדי"ק, אבל בססוא זמנא מאי כתיב (ז) ושאתם סים בששון דא לדי"ק, ממעני הישועה, אלוין אב"א ואמ"א ד"א אלוין נצי"ה והו"ד, וכלא מחבוצי כביעין עמיקין, דדין (ג) ואמרת ביום ססוא אודך ה' וגו' (ד) לסלי ורני ישבת ציון כי גדל בקרבך קדוש ישראל, ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

פרשת פנחס

(ה) וידבר ה' אל משה לאמר, פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי וגו'. רבי אלעזר פתח ואמר, (ו) שמע בני מוסר אביך ואל תמוש תורת אבך, שמע בני מוסר אביך, זה הקב"ה, ואל תמוש תורת אבך, זו השכינה הקדושה, מהו מוסר אביך, מוסר זו התורה שיש בה כמה תוכחות כמה עונשין, כמ"ש (ז) מוסר ה' בני אל תמאס וגו', לפי שכל מי שעמלו בתורה בעולם הזה זוכה שיפתחו לו כמה שערים לעולם ההוא ולכמה מאורות, ובשעה שיצא מעולם הזה התורה מקדמת לפניו והולכת לכל שומרי שערים, מכרות ואומרת (ח) פתחי שערים ויבא גוי צדיק, הכינו כמאות לפני עבד המלך, שאין שמחה להקב"ה אלא מי שעמלו בתורה, כל שכן אדם שנתעורר בליה ללעס ק בתורה, שהרי כל הצדיקים שבגן עדן מקשיבים בליה לקולו, והקב"ה נמצא ביניהם כמו שביארו הכתוב (ט) היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמעיני, רבי שמעון אמר זה דבקרא סוד של חכמה יש בו, היושבת בגנים, זו השכינה הקדושה שהיא בגלות עם ישראל והלכת עמהם בצרותיהם, חברים מקשיבים לקולך, מהגות עליונים כלם מקשיבים לקולך לקול תשבתך בגלות, השמעיני, כמ"ש (י) הראני את מראיך השמעיני את קולך, השמעיני את הקול של איתן החברים העוסקים בתורה, שהרי אין שבחה לפני כמות דעסקים בתורה, א"ר שמעון כביכול כל אותן הויכחים לעסוק בתורה מחצות הלילה, ובאים עם השכינה כאשר יאיר היום להקביל פני דמלך בתפלה, הם מוסיפים תוקף ועז להשכינה, ולא עוד אלא ששורה עליו חוש של חסד כמו שביארנו, בוא וראה כל מי שזוכה להתחזק בהשכינה ישמור עצמו מאותן הדברים שהם כנגדה, איזה הם, שלא לשקר באות ברית קודש כגון בת אל נכר, וכל מי ששומר עצמו מזה כביכול השכינה נדבכת בו ושומרת אותו, והיא מקרבת לו שלום, וכל שכן אם זוכה להיות קנאי בזה, וא"ר שמעון ראויים היו ישראל לליה בשעה ההיא, ללא שהקדים פנחס לאותו מעשה והשקט דרונן

(ה) וידבר ה' אל משה לאמר, פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי וגו'. רבי אלעזר פתח ואמר, (ו) שמע בני מוסר אביך ואל תמוש תורת אבך, שמע בני מוסר אביך, דא קב"ה, ואל תמוש תורת אבך, דא כנסת ישראל מהו מוסר אביך, מוסר דא לורייטא דלית בה כמה תוכחין כמה עונשין, כד"א (ז) מוסר ה' בני אל תמאס וגו', בגין דכל מאן דאשתדל בצורייטא צהאי עלמא זכי דיפתחון ליה כמה תרעין להסוא עלמא ולכמס נהורין, ובשעתא דינפוק מהאי עלמא היא אקדימת קמיה ואזלא לכל כשורי תרעין, מכרות ואומרת (ח) פתחו שערים ויבא גוי צדיק, אהקינו כרסין לפלגיא עבדא דמלכא, דלית חזו לקב"ה אלא מאן דאשתדל בצורייטא, דא כל שכן בר נש דמתער בליילא לאשתדל בצורייטא, דא כל לדיקא דבגנא דעדן לייטין לקליה, וקב"ה משתכח בינייהו, כמה דלוקמיה (ט) היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמעיני רבי שמעון אמר האי קרא דא דחכמתא אית ביה, היושבת בגנים דא כנסת ישראל דאיה בגלותא עם ישראל ואזלא עמהון בעקתייהו, חברים מקשיבים לקולך משריין עלאין כלסו לייטין לקולך לקול תשבתך בגלותא השמעיני, כד"א (י) הראני את מראיך השמעיני את קולך, השמעיני קלא דאיון חברים דמשתדלי בצורייטא, דא לית תושבחתא קמאי כאיון דמשתדלי בצורייטא א"ר שמעון כביכול כל איון דזכאין לאשתדל בצורייטא מכד פליג ליליא ואתיין במערוניתא דא נסיר ימא לקבלא אנפי מלכא, אהקין ואחסין בשכינתא, ולא עוד אלא דשריא ביה חוש של חסד כמה דלוקימא תא חזי כל מאן דזכי לאתתקף בשכינתא יסתמר גרמיה מאיון מלין דאחידן לקבלא, מאן איון דלא לשקרא צאת קדישא כגון צא אל נכר, וכל מאן דנסיר גרמיה כביכול כנסת ישראל אחידא ביה ונפרא ליה, והיא אקדימת ליה שלם, וכל שכן אי זכי וקני להאי, וא"ר שמעון אהחזין ישראל לאשתדל צהאי דהסוא עתא, בר דאקדים פנחס להאי עבדא ושקין רונא

מראה מקומות (א) יעני נ"א (ב) שם י"ב (ג) שם (ד) שם (ה) דף ריג, (ו) פסלי א' (ז) שם ב' (ח) יעני כ"ז (ט) שיר ח' (י) שם כ'

דיו הזהר

[ס] ששין ושמחה היינו הודונת יסוד ומלכות שמות בא שפע כל טוב:

רוגזו. וס"ד פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי. (6) תא חזי זמא דמקנא לשחא קדישא דקב"ה. אפילו דלא זכי לגדולה ולא אחזי לס'. דא דית' לה ועייל לה פנחס לא אחזי לה. כסא דמא וזמא וזמא דקנא לשחא דמאריס רווח לכלא וסליק לכלא ואחשקן ביה כלל. וזכה לאשתחשא כסא דמא מהסיח עתא פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן. דאשפליס לתרין דרגין (7) בניה דקנא לשחא דמאריס ואחשקן מאי דאחשקן א"ר ייסא מאן דלוקיר שחא דמאריס כסאי ונמיר מאי זכה דיוקיר ליה מאריס על כלל. מנל. מיוסף דכתיב ויכבד איתו במרכבת המזנה אשר לו. וכתיב ונתן אותו על כל ארץ מצרים. (8) ולא עוד אלא כד עברו ישראל ית ימא ארוכא דיוסף עאל בגויה צקדמיתא ולא סוו מיא קיימין על קיימייסו קמיה. סס"ד היס רחא וינסו מהו וינסו אלא רחא הסוא דכתיב ביה וינסו וינסו החולם. תא חזי זכי ליקרא בחייו וזכי ליקרא במיתתיה. בחייו אחאי. בגין הסוא זמן דלא בעא להתדבק בה דכתיב וימאן וימאן אל אשת אדוניו. וכתיב ולא שמע אליה לשכב אלהה להיות עמה. כנ"כ זכה כסאי עלמא. כיון דכתיב ותתפשטו בצנורו וכתיב וינסו וינסו החולם זכה לבתר כסא עלמא דעאל לבו פרוכתא עלמא (9) וזכי אחזי ליה דידיה כסל כסאי עלמא וידיה כסל כעלמא אחרא. פנחס זכי כסאי עלמא וזכי כעלמא דאחי. וזכי לקיימא ימיו מכל חייו דנפקו ממאריס. וזכה לכסא עלמא הוא וכל בניו אבתריה. ואי תימא דלא זכי לכסא עד לא עבר עובדא דא. לא דא חייו דאחרי דלא זכה קודם לאו סכי. אלא כסאי אוקימנא תחת אשר קנא לאלסיו. דחשע דבנין עובדא דא רווח כסונתא מאי דלא חזי קודם תא חזי כל כסל דקסיל נפש פסיל ליה כסונתיה לעלמין דא ודאי פסיל כסא דא דרגא דיליס לגביה. ופנחס מן דינא פסיל כסא דא וזכי דקנא ליה לקב"ה אלשרין ליחא ליה כסא עלמין ליה ולבניו אבתריה לדרי דין א"ר יחא תא חזי רשום הוא פנחס לעילא. ורשום הוא לתת עד לא יפוק לעלמא (10) דא עס חייו דנפקו ממאריס אחמי

זכי רבי שמעון אמר פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי תא חזי פינחס קאיש קמי דינא תקיפא דילחק וסמיס פלח. כנ"כ אשליס לגבי פינחס רחא דילחק קס קמי פלח דכתיב (11) ויעמד פינחס ויפלא קס כפרה קמי דינא דילחק בגין לאגנא עלייסו דשראל וע"ד כליל דא דא כחושכא (12) ואי תימא הא חושכא לא תליא אלא בעיינין דילס (13) והא חושכא לעילא דילחק אלא ודאי הכי הוא בגין דילחק תליא ואחשקן כסא אחר דחייו עיינין דתמן דיינין דינין דכל עלמא. דא עיינין דילס חייו שבעין קהדרין אחר דיינין דעלמא

מראה מקומות (6) דף ר"ג : (7) דף ר"ד : (8) דף ר"ו : (9) ת"ס ק"י

דיו הזהר

פרשת פנחס (א) פי' למדרגת כהן וגם למדרגת כהן גדול. כי אף אליבא דמאן דאמר שגם מקודם ה"י כהן. מ"ם ביון שהרג נפש נפסל למדרגת הכהונה : (ב) זה עולם הכינה : (ג) פי' שיעור קודם שאירע קנאתו לזמרי כבר נמנה פנחס בין יוצאי מצרים. ובזכותו על מה שנוכר בפרשת וראא. ואלעזר בן אהרן לקח לו מבנות פטואל לו לאשה ותלד לו את פינחס אלה ראשי אבות הלויים. וקשה שם בזהר למא נכתב אלה ראשי כלשון רבים. ומתקין ב' תירוצים שבשכיל קנאתו לזמרי נכתב בן. ונוכר שם על מה שהיה אח"כ. יענין שם ותבין : (ד) פי' שיצחק ופינחס שניהם יש להם גימטריא אחת. מספר ר"ח : (ה) היינו חכמה שבמלכות. כי מנהיגין נקראים עיני העדה :

דעלמא וואקרון סנסדרין. וע"ד כלא חד בגין דילחק ואינין כחדא חולין. וכלא ספיר פינחס דא יחזק וקס פינחס ודאין דינא. ואתלכש בצבירה תקיפא דאיהי שמאלא. ובג"כ זכא לימינא [י] הכא אתכליל שמאלא בימינא. השיב את חמתי מהו השיב את חמתי. אללא אלין אינין ג' ממונים דניסכס משחית. אף. וחימה ובגין דכד חמא פינחס להסיא חימה דהוס פשיט ותממשך מססרלא דילחק. מאי עבד אתלכש איסו צילחק ואחיד בסיסוס חימה. כמאן דאחיד בחבריה. ואתיב ליה לאחורא. (א) וכדין דן דינא ועבדי דינא. דן דינא דכל הבועל ארמית קנאין פונעם צו. ועבדי דינא דכתיב וידקר את שניהם וע"ד כתיב הכא השיב את חמתי וכתיב הכא השיב אחור ימינו מפני אויב. מה שם לאחור (ב) נמי לאחורא וע"ד וי"ד דפינחס הכא איסו וי"ד דילחק. וכלא הוא מעל בני ישראל. דכד חמא להסיא חימה חמא ליה דהוס נחית על רישיון דשראל. מאי חמא. חמא ב' את דא דהוס עאס צרקעא. וזא הוא סימנא דמלאך המות דבעיז לאתבנא באת ו ואפ"ר. מאי עבד פינחס. כד הוס מתלכש בינחק כדן נסיל הסיא אות ב' וחסף ליה וחבר ליה צדדיה כיון דחמא מלאך המות דפינחס חסף ליה להסיא ב' צדדיה. מיד תב לאחורא. מאי פעמא. בגין דכד קני צלביה פינחס אתלכש צילחק ואסתלק לחסוי בחושבנא ר"ח. וסני סליק שמיא דפינחס ר"ח. וסני סליק ילח"ק. כיון דחמא לאת ב' עאס צרקעא חסף ליה וחבר ליה צדדיה ואתעבדי מיד ר"ח. סה"ד ויקח רמ"ח בידו בגין דאת ב' הוס סימנא קומאס לאדס הראשון בראשון בגין מות על עלמא בגין דאת דא הוס עאס על רשיה לאדס בשעתא דכתיב ותקח מרי"ו. ב' פריי. והוו מחיי ור' צומנא. דכתיב ורתאכל ורתתן ורתפקחנה. כדן אתבני מו"ת על עלמא פינחס הוס חמי ליה השתא הסיא את ב' עאס על רישיון דשראל. וסני חמא ליה חמא דיוקנא דב' פתוחה מליא דמא כיון דחמא ליה אמר הא ודאי סימנא דמלאך המות. מיד חסף לה לאדכר עלה שמא מפרש ונחית להאי את לצביה ומאי דהוס ר"ח אתלריף ר"ב. כדן ויקח רמ"ח בידו וע"ד כתיב מעל בני ישראל. בקנא את קנאית. שקנא לשם הקודש שהיו מחברים אותו ברשות אחר [ז] בתוכם. מהו בתוכם. לפי שהיה הולך ובכנס בתוך המון רב וכמה אנשים גדולים. ומסר עצמו למיתה ביניהם. אבל בתיכ"ם בתוך ב' היתה קנאה ההיא שקנא. מפני מה ב'. לפי שהיא הסימן של מות. היא הסימן של מ' מצקות. היא הסימן של ד' מיתות בית דין. ומשם עלה וירד וירד עלה. עלה לב' וירד לד'. וירד לד' אליו ד' רוחות קליפות שמהפרשים מתוך זכר ונקבה ש' המוטאה [ז] שבשביביל ד' מיתות בית דין. ומשם עלה לב'. והיינו דב' שהוא הסימן והכלים של מלאך המות. וזה לקח פינחס ועמד בתוך ב' [ט] וע"כ ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי. ואיך השיב פינחס חמתי

העולם ונקראים סנהדרין. וע"כ הכל אחד. לפי שיוצחק והם יחד הולכים. והכל נכון. פינחס זה יצחק. ועמד פינחס ודן את הדין. ונתלכש בגבורה חוקה שהיא בחינת שמאל. ולפיכך זכה לבחינת הדין [י] כאן נכלל שמאל בדין. השיב את חמתי מהו השיב את חמתי. אלא אלה אותן ג' שרים של גיהנם. משחית. אף. וחימה. ולפי שכאשר ראה פינחס לחימה ההיא שהיה מתפשט ונתמסך מצד מדת יצחק. מה עשה. נתלכש הוא במדת יצחק ונחית בחימה ההיא. כמי שאחז בחברו. והשיב אותו לאחור. (א) ואז דן את הדין ועשה דין. דן הדין שכל הבועל ארמית קנאים פונעם בו. ועשה הדין שנאמר וידקר את שניהם. וע"כ כתוב כאן השיב את חמתי. וכתוב שם (ב) השיב אחור ימינו מפני אויב. מה שם לאחור (ב) כאן לאחור. וע"כ אות י' שבפינחס כאן היא י' של יצחק. והכל הוא מעל בני ישראל. שכאשר ראה לחימה ההיא ראה אותו שהיה יורד על ראשי ישראל. מה ראה. ראה אות ב' משומטת ברקיע. וזה הוא סימן של מלאך המות שמבקש להבנות באת ו ובאות ר'. מה עשה פינחס. כאשר היה מתלכש במדת יצחק לקח אות ב' ההיא וחטפה וחבר אותה עמו. כיון שראה מלאך המות שפינחס חסף לאות ב' ההיא להיותה עמו. מיד שב לאחור. מה הטעם. לפי שכאשר קנא פינחס בלבו נתלכש במדת יצחק ונתעלה להיות במספר ר"ח. וכך עולה שמו של פינחס ר"ח. וכך עולה השם יצחק. כיון שראה לאות ב' המשומטת ברקיע חטפה וחבר אותה עמו ונעשה מיד ר"ח. וש"כ ויקח רמ"ח בידו. לפי שהאית ב' היתה סימן הראשון לאדם הראשון להביא מות על העולם. לפי שאות זו היתה משומטת על ראשו של אדם בשעה שנאמר ותקח מפריו. ב' פריי. והיו מהכות האותיות ור' באותו הזמן. שנאמר ורתאכל ורתתן ורתפקחנה. אז נבנה מו"ת על העולם. פינחס ראה לה עתה לאותה אות ב' שהיא משומטת על ראשי ישראל. ובאיה אופן ראה אותה. ראה צורת ב' פתוחה מלאה דם. כיון שראה אותה אמר הרי ודאי זה סימן של מלאך המות. מיד חטפה. שהזכיר עליה שם המפורש והזכיר אות זו אצלו. ומה שהיה ר"ח נצטרף להעשות ר"ח. אז ויקח רמ"ח בידו. וע"כ כתוב מעל בני ישראל. בקנא את קנאית. שקנא לשם הקודש שהיו מחברים אותו ברשות אחר [ז] בתוכם. מהו בתוכם. לפי שהיה הולך ובכנס בתוך המון רב וכמה אנשים גדולים. ומסר עצמו למיתה ביניהם. אבל בתיכ"ם בתוך ב' היתה קנאה ההיא שקנא. מפני מה ב'. לפי שהיא הסימן של מות. היא הסימן של מ' מצקות. היא הסימן של ד' מיתות בית דין. ומשם עלה וירד וירד עלה. עלה לב' וירד לד'. וירד לד' אליו ד' רוחות קליפות שמהפרשים מתוך זכר ונקבה ש' המוטאה [ז] שבשביביל ד' מיתות בית דין. ומשם עלה לב'. והיינו דב' שהוא הסימן והכלים של מלאך המות. וזה לקח פינחס ועמד בתוך ב' [ט] וע"כ ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי. ואיך השיב פינחס חמתי

מראה מקומות (א) 97 דל. (ב) איס ב

זיו הזהר

[נ] זו הכוונה שהיא בחינת חסד. ומדת החסד בקראת ימין. ומדת הנבונה בקראת שמאל: [ז] שם הקודש של אות הברית הוא השם 'שדי'. וברשות אחר היינו כת אל נכר: [ח] מן ספ' ולי"א מתפרשים ד' רוחות קליפות הראשונות שנקראים עון משחית אף חימה: [ט] פי' שלקח אות ד' והפרידה מן אות ב' שהיתה מלאה דם. ועמד בתוך אית ב' בלבד:

חמיתם דקב"ה. והכתיב ויהיו המתים במגפה וגו'.
 חי לא מית חד מנייהו הוה חמיתא הסיב את חמתי
 חבל כיון דכל בני מיתו מחי פטמח הסיב חת חיתי
 ולא כליתי את בני ישראל. אלא ודאי ברירא דמלס
 וי ליה לבד נס דפגים זרעיה ווי ליה למחן דלא נסיר זרעיה
 דקרא יאות. חס ושלום דאפילו חד מישראל מית. אלא
 שבטא דס עון כד אחי חינון ערב רב אתערבי בבסין
 דשבטא דשמעון בטר דאתגייירו וחולידו בנין. מנסון
 מיתו בעגל. ומנסון מיתו במותא. ואחרנין מיתו הכא
 חינון דאשתארו הס"ד ויהיו המתים במגפה. אלא
 לא כתיב אלא המתים. מתים דמעיקרא סו. ובגין
 דאשתארו ישראל וכל חינון זרעא קדישא אתמנון כלסו.
 בגין דלא חסר אפילו חד ממייסו. וע"ד כתיב ולא כליתי
 את בני ישראל. מכלל דאחרנין כלו וכן הסיב את
 חמתי מעל בני ישראל. מעל בני ישראל הסיב אכל
 מעל אחרנין דהו ערב רב לא הסיב. וע"ד רש"י
 קרא ואמר מעל בני ישראל. ובג"ד אתמנון בני ישראל
 כמלקדמין וחבר לון קב"ה ביהדיס. כגונא דא בעובדא
 דעגל דכתיב ויפול מן העם וגו'. כל חינון מערב רב סו.
 (א) אוק סכא הא חינון מחינון גוצא בישא סו. ויהיו המתים.
 המתים [י] ודאי מתים ולא מישראל. ובג"כ מנה לון
 דכתיב שאו את ראש בני ישראל. ארימו רישייהו.
 א"ר אלעזר אבא כהה יאות הוא אי לא אשכחא פלוגתא
 על דא. א"ל ברי חמא. א"ל וסא כתיב וילמד ישראל
 לבצל פעור. ותניין דאתחברו ישראל ביהדיס כלמיתא דא
 דאתחבר בב"צ בקסוסוי. הכי אתחברו ישראל לבצל
 פעור. א"ל אלעזר הכי הוא כמה דכתיב וילמד
 ישראל לבצל פעור. אכל אכא לא אמרית דאתדכו ישראל
 מהאי חובה. אלא דאתדכו ממותא דלא שריא עלייהו
 מותא. א"ל וסא כתיב קח את כל ראשי העם וסוקע
 אותם. א"ל ראשי העם ודאי ולא ראשי בני ישראל. ומן
 העם חית לן למילף. כתיב סכא העם וכתיב הסם (ג) וירא
 העם ויקהל העם ויפול מן העם. אכל תא חזי וילמד
 ישראל לבצל פעור ולא פלחו ליה. אכל מן סיפיה דקרא
 חוכה דכתיב ויאכל העם וישתמו. ולא כפי' ויאכל וישתחו
 ישראל. אלא העם. כיון דכתיב וילמד ישראל מהו ויאכל
 העם אלא הכי זרעא בישא סו. (ג) וחובה דאשתארו
 במחי דכתיב וילמד ישראל לבצל פעור. תא חזי וילמד
 ישראל לבצל פעור לא כתיב. אלא לבצל פעור. קסוסין
 ותוספא יסבי לבצל פעור בלא דעתא בגין דפולחנא דפעור
 הוא למפרע גרמיה ולאפסא קמיה לואה רותחת. וסכא
 עבדותא אהני ליה ואשתקף מניס. וישראל כיון דתמו דא חסיו
 דלחולא דיליס איהו וקלקולא דיליס. דהא בע"ז כתיב
 (ד) לא תאמר לו. ואינון בגין ולחולא דעבודה זרה
 פרעו גרמיהו בלא ידיעס. ופל סני כפר פינחס ובעל
 מותנא. דכתיב ויכפר על בני ישראל:

חמיתו של הקב"ה. הרי כתוב ויהיו המתים במגפה וגו'.
 אם לא היה מת אחד מהם יש לומר השיב את חמתי.
 אבל כיון שכל אלה מתו מה הטעם השיב את חמתי
 ולא כליתי את בני ישראל. אלא ודאי זה דבר ברור
 וי ל' דאדם שפגם זרעו. וי לו למי שאינו נוסר זרעו
 כראוי. חס ושלום דומר שאפילו אחד מישראל מת. אלא
 שבט שמעון כאשר באו אותן הערב רב נהערכו בהנשים
 של שבט שמעון לאחר שנתגייירו וחולידו בנים. מהם
 מתו בעגל. ומהם מתו במיתה. והאחרים אותן שנשארו
 מתו כאן. וע"כ ויהיו המתים במגפה. אשר מתו לא
 כתוב אלא המתים. מהם שמתחלה נחשבו כמתים. ולפי
 שנשתמרו ישראל מהם וכל אותן זרע קודש נמנו כלם.
 לפי שלא נחסר אפילו אחד מהם. וע"כ נאמר ולא כליתי
 את בני ישראל. משמע שאחרים נכלו. וכן השיב את
 חמתי מעל בני ישראל. מעל בני ישראל השיב. אבל
 מעל אחרים היינו הערב רב לא השיב. ולכך פדייק
 המקרא ויאמר מעל בני ישראל. ולפיכך נמנו בני ישראל
 במספר הקודם וחברם הקב"ה עמו. כדמיון זה במעשה
 העגל שנאמר ויפל מן העם וגו'. כל אלה מערב רב היו.
 (א) אף כאן כל אלה מאותו גזע הרע היו. ויהיו המתים.
 המתים [י] ודאי מתים ולא מישראל. ולפיכך נאמם
 שנאמר שאו את ראש בני ישראל. תשא ותרים ראשם.
 א"ר אלעזר אבי כמה יפה דברך לולא מצאתי סתירה
 על זה. א"ל בני אמור. א"ל והלא כתוב ויצמד ישראל
 לבצל פעור. ולמדנו שנתחברו ישראל עמו כצמיד זה
 שנתחבר עם האיש בתבשיתיו. כך נתחברו ישראל בבצל
 פעור. א"ל רבי שמעון אלעזר כך הוא כמו שנאמר ויצמד
 ישראל לבצל פעור. אבל אני לא אמרתי שנשתדו ישראל
 מחמא הזה. אלא שנשתדו מן המיתה שלא חלה עליהם
 המיתה. א"ר הרי כתיב קח את כל ראשי העם והוקע
 אותם. א"ל ראשי העם ודאי ולא ראשי בני ישראל. ומן
 העם יש לנו ללמד. נאמר כאן העם ונאמר שם (ג) וירא
 העם ויקהל העם. ויפול מן העם. אבל הוא וראה ויצמד
 ישראל לבצל פעור. ולא עבדו לו. וכך מוכיח סוף הכתיב
 שנאמר ויאכל העם וישתחו. ולא כתוב ויאכלו וישתחו
 ישראל. אלא העם. כיון שנאמר ויצמד ישראל מהו ויאכל
 העם. אלא אלה זרע הרע היו. (ג) וחמא של ישראל היה
 במה שכתוב ויצמד ישראל לבצל פעור. הוא וראה ויצמד
 ישראל בבצל פעור לא כתוב. אלא לבצל פעור. פאר
 ותוקף נתנו לבצל פעור בלי דעת. לפי שעבודת פעור
 היא צרוע עצמו ולהוציא לפניו צואה רותחת. ומעשה
 זה תועיל לו ונתגבר מזה. וישראל כיון שראו כך חשבו
 שזה ולול שלו הוא וכיוון שלו. שהרי בעבודה זרה כתוב
 (ד) צא תאמר לו. וישראל לבעבור ולול של עבודה זרה
 פרעו עצמם בלי דעת. ועל אלה היה מכפר פינחס ובטל
 המיתה. שנאמר ויכפר על בני ישראל:

(ה) לכן אמר הגני נותן לו את בריתי שלום. א"ר אבא
 כתוב (ו) ואלעזר בן אהרן לקח לו מבנות פוטאל
 לו לאשה ותלד לו את פנחס אלה ראשי אבות הלויים
 למשפחותם

מראה מקומות (א) דף קל"ז (ב) שמות ל"ב (ג) דף קל"ח. (ד) יצ"י (ה) אחרי (ו) (ז) שפית ו'

דף הזהר

[ו] מתבה ומקשה למה נאמר החתים. שהיה לו לומר וימיתו במגפה. וס"תן אוראי נחשבו כמתים עוד קודם. באמרם ו'ל רשעים בחייהם
 קרוים מתים:

למשפחותם, אלה, הרי פנחס בלבדו היה, וכתוב ראשי אבות הלויים, אלא לפי שנרד ואביו מית גופתם מה, מית נפשותיהם לא מתו, איך אלעזר ודאי כך נשמע אלה וכך משמע ראשי [יח] ולפיכך כתוב פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן, וכתוב ח' ופינחס בן אלעזר בן אהרן עומד לפני בימים ההם, פינחס בן אלעזר הכהן צריך לומר, אלא בהרבה מקומות שנוכר פינחס, בן אהרן הכהן כתוב, ובאלעזר לא כתוב אלא אלעזר הכהן, שנאמר ו לפני אלעזר הכהן יעמד, ג' ויאמר אלעזר הכהן וגו', וכל זה מפני שנרד ואביו מית גופתם מה, מית נפשותיהם לא מתו, ולמדנו בסוד המשנה, תרי זנות, פ"ג ח"ס [יב] מה נתבאר, יו"ד הקמנה בין האותיות של פינחס כי יו"ד הוא מחברת שניהם יחד, זה הוא סוד הענין והוא נתבאר, ר' אלעזר שאל לאביו ואמר לו הרי שנים הם ושנים היו, ומפני מה לא נמצאו שנים [יג] א"ל שני חצאי גופת היו שהרי לא נשאו נשים, ולפיכך נכללו באחד, שנאמר ותלד לו את פנחס אלה ראשי וגו', והיו"ד שבפינחס לא נתנה בו לחבר האותיות אלא בשעה שקנא להקב"ה וזכר ליישר הנעקס, שראה שזה את ברית הקדוש הכנים זכרי ברשות אחר, ובמה שנתעקס בתחלה נתתקן באן, כזרת נתעקס בתחלה שנאמר בהקריבם אש זרה, וכאן [בקנאה שבשבי] זרות נתתקן, כמו שכתב ב' ד' ובעל בת אל נכר, ומה להלן אש זרה אף כאן אש זרה, ומה ענין אש זרה כאן, אלא כמו שם היו מקריבים את המרוחק, שנאמר בהקריבם אש זרה, אף כאן היה זמרי מקרב את המרוחק, את שם המלך היה מקרב אל המרוחק, מיד וירא פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן ויקם מתוך העדה, כאן היה מתקן מה שנעקס קודם, או ניתנה את יו"ד בשמו לחבר ב' זני האותיות יחד ונתבשר בשלם, שכתוב לכן אמר הנני נותן לו את בריתי שלום, מה השייכות של שלום כאן, אלא לפי שבאיתו הכתר חטאו מקדם, באותו הכתר עוררו קמטה מקדם [יד] ועבשו "נתתקן כתוב הנני נותן לו את בריתי שלום, בריתי ממש תהיה עמי בשלום, ובשביל זה ניתנה יו"ד קמטה בשם, שהרי מאותיות הקמנה היא [טו] להראות שעתה נתתקן מה שנעקס קודם, והרי השלימה עמו, בא רבי אלעזר נשק ידיו ואמר ברוך השם ששאלתי דבר זה ולא נאבד ממני :

ה' א"ר יוסי נזכרתי מה שאמר רב פנחס בן יאיר בפסוק הזה, והיה אומר כן, פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן באות יו"ד קמנה, לפי שיש שתי אלפין ביתי"ן נרשמות, אלף בית של אותיות גדולות ואלף בית של אותיות קטנות, אותיות גדולות הן בעולם הבא, ואותיות הקטנות

מראה מקומות ח' טפסות כ' ט' נמדכר כ"ז ג' ט' נמלכי כ' ט' דף רב.

זין הזהר

[יח] פ"י שבי הנשמות של נרד ואביו נתעברו בפינחס, לפיכך כתוב בו לשון רבים, אלה ראשי, ולפיכך נאמר בפינחס שהוא עצמו בן אהרן מצד הנשמות : [יט] הרבה עמלו כאן ספורי זהר לפרש בנותו, אבל כלם ברוחק לכן גם אני ארחק עצמי ביניהם, והנלפע"ד הוא שר"ל שהשם פנחס יש לחלק, על ב' זוני אותיות פ"ג לבד וח"ס לבד, ואלה ב' זונות אותיות מרמזים על ב' הנשמות של נרד ואביו, ע"פ המוכח במקדש מלך שעל דף (גו) : וז"ל נרד שורשו מן יו"ד רהו"ה ואביו מן ה"ר רהו"ה, ע"כ, וירדע שיה' רהו"ה היינו ספירות חכמה ובינה, ובהקריבם אש זרה פנחס בשורש נשמותיהם לקרב לאבא ואמא לא בריתא אלא אמתא, וכעין זה הפנח דומי בירדע, ופנחס בקנאתו תיקן פנח דומי וזכה שיתעברו בו נשמות גדולא להתתקן בו, וב' זוני אותיות פ"ג ח"ס מרמזים על ב' הנשמות של גדולא ששורשם בספירות חכמה ובינה, כי פ"ג בני ק"ל, רמז על ספירת חכמה בירדע שמוצאה היא מן ה' היות של ה' הסדרים שבני ק"ל, כנרמז בהפסוק הנה ה' רוכב על ע"כ ק"ל, ומשם נשתלשלה נשמת נרד, וח"ס רמז על בינה כי בינה ע"פ חולל בני ס"ה, ומשם נשתלשלה נשמת אביו, והיו"ד שנתוספה באותיות פנחס להכליל בו ב' הנשמות ביתר להתתקן : [יג] פ"י מפני מה לא נתעברו גם לאחר מותם בשני צדיקים : [יד] פ"י שגם נרד ואביו פנמו כמדת היסוד שנקרא ברית שלום, ואיתא חא כמאן דאמר שחמטא ה' שלא נשאו נשים, ואף אליבא שאר תריעות היה הפנח שלהם שנרמז פירוד ביוזג יסוד ומלכות : [טו] יו"ד קמנה רמז על מדת היסוד :

ה' א"ר יוסי אדכרנא מאי דאמר רב פנחס בן יאיר כהאי פסיקא, והוא אמר סכי, פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן באת יו"ד זעירא, בנין דתריין אלפיין ביתיין רשימין אלפ"א בית"א דאחון רבדבן ואלפ"א בית"א דאחון זעירין, אחון רבדבן אינון בעלמא דהתי, ואחון זעירין

זעירן ליכין בעלמא תתאחא יו"ד זעירא רזא דברית קיימא קדישא וכיון דקני פנחס על ברית דא לאוסף ציה יו"ד זעירא רזא דברית דא צהיאי שעתא אחר קצ"ה מאי אעביר עס משה. ברית דא דמשה הוי [מז] יכלא דיליה הוי גנאי הוא למיכא ליה לאתרא צלא דעתא ירעותא דמשה לאו יאות הוא שארי קצ"ה ואחר למשה משה פתחם בן אלעזר בן אהרן הכהן. א"ל משה. רבונא של עולם מהו א"ל אנת הוא דמסרת כפסך על ישראל דלא יסתלין מן עלמא בכמה זמנין. ואיכו הסיב את חמצי מעל בני ישראל וגו'. אחר משה ויאמי את בני מי הא כלל דידך. א"ל הא כלל דידך הוא אימא ליה דישרי צנויה [יז] אחר משה הא צלצא שלים תתא לגביה א"ל אימא אנת צומך ואריס קלך דלאת מסיר ליה צרעותא צלצא שלים. הס"ד לכן אמור. את אריס צרעותא סגני נותן לו את בריתי שלים משה הוה אמר אמר סגני נותן לו וגו'. דאילו קצ"ה הוה ליה למימר. לכן אמר לו כי סגני נותן לו את בריתי שלים. אצל לא כתוב אלא לכן אמור. ואי תימא דאתערבת מן משה לא. אלא כצוניה דא דאליקן מניה. דא יסיב ודא לא אתגרע מנה. (ח) א"ר יהודה תא דמי פנחס צעעתא דקני לעבדא דומרי אתקין לסאי ברית צלצאריס. ובג"כ כתוב סגני נותן לו את בריתי שלים. וכי סלקא דעתך דבין פנחס הוה. ומאי קמסה הוה ליה לפנחס צהאי ברית אלא סכא אתקשר מלס דזכותיה. סגני נותן לו את בריתי. ולמי אתן לשלום. לאתחברא צברית דאריס אחרים. וע"ד סגני נותן לו את בריתי. שלום [יח] דאריס אחרים לאתחברא צהיה מאי דאתפרס מניה צווצייהו ובצניהו יתחבר צה וע"ד הוואיל וסוא אתקין מלה דזכותיה. מכאן ולהלאה וסיהס לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם תחת אשר קנא לאלסיו וגו'.

(ג) רבי שמעון הוה יתיב ולעי צפרשתא דא. אתא לקמיה ר' אלעזר צריה. א"ל נדב ואביהו מאי עבידייתו צפנחס. אי לא הוה פנחס בעלמא כד מיתו ולצתר אתא לעלמא ואשליס דזכותיהו שפיר. אצל פנחס בעלמא הוה ונשמתיה ציס צקיומא קאי. א"ל צרי דוא עלאה הכא וסכי סוא. דצצעתא דאסתלקו מן עלמא לא סו מתשמין תחות גדיפי סנרא קדישא. מאי קעמא. צנין דכתיב (ג) וצנים לא היו להם דלזעירו דיוקנא דמלכא. דהא לינון לא אסתון לשמא צכהנא רצא [יח] ובצעתא דקני פנחס על ברית קדישא ועאל צני כמה אוכלוסין. וסליק לון לגייסין על רומחא לעיניהו דכל ישראל. כד חמא לשבטא דשמעון צכמה אוכלוסין דאחו לגביה פרחא נשמתיה מניה. וסרין נשמתין דהוו ערסילאין צלא דוכתא אתקריצו צה ואתכלילו כחדא. ואתהדרא נשמתיה כלילא רוחא דאתכליל צתרין רוחין ואתתקפו ציה כדין רוח דזכותיהו למיסיי כהנא רצא. מה דלא אתמזי מן קדמת דנא וע"ד כתיב (ד) זכור נא מי סוא נקי אצד. דלא אתחביד צהיאי שעתא. ולא אציד רוחיס כד פרחא

מראה מקומות (א) גז פ: (ב) דף ר"ג (ג) נמדכר ג' (ד) איז-ד'

זיו הזהר

הקטנות הן בעולם התחתון. יו"ד קמנה היא סוד הברית יסוד הקדוש. וכיון שקנא פנחס עבור ברית הוה נחמסא בו יו"ד קמנה סוד הברית הוה. בשעה הדיא אמר הקב"ה מה אעשה עם משה. ברית הוה של משה היה [מז] והכל שלו היה. גנאי הוא לינון אותו לאחר בלי דעתו ורצונו של משה. לא נכון כן. התחיל הקב"ה ואמר למשה. משה. פתחם בן אלעזר בן אהרן הכהן. א"ל משה. רבונא של עולם ומה הדבר. א"ל אתה הוא שמסרת נפשך על ישראל כמה פעמים שלא יכלו מן העולם. והוא השיב את חמצי מעל בני ישראל וגו'. אמר משה ומה אתה מבקש ממני הרי הכל שלך. א"ל הרי הכל שלך הוא. אמור לו שגשרה בתוכו [יז] אמר משה הרי בצב שלם אני מרוצה שתהיה אצלי. א"ל אמר אתה בפך והרים קולך שאתה מוסר לו ברצון בצב שלם. זש"כ לכן אמור. אתה אמור ברצון הנני נותן לו את בריתי שלום. משה היה אמר הנני נותן לו וגו'. שאילו הקב"ה הנותן. היה לו לומר. לכן אמור לו כי הנני נותן לו את בריתי שלום. אבל לא כתוב אלא לכן אמור. ואפשר תאמר שנסתלקה מן משה. לא. אלא כמנורה זו שמדליקים ממנה. היא נותנת והאור לא נגרע ממנה. (ח) א"ר יהודה בוא וראה פנחס בשעה שקנא על מעשה זמרי והתקין לברית הוה במקומו. ובשכ"ל זה כתוב הנני נותן לו את בריתי שלום. וכי תעלה על דעתך שזה כוסב על פנחס. איזה מריבה היתה לפנחס עם זה הברית. אלא שבאן נתקשר כל דבר במקומו. הנני נותן לו את בריתי. ולמי אתן. לשלום. שיתחבר שלום בברית שהיא מקומו. ולכן הנני נותן לו את בריתי. שלום [יח] שהיא מקומו להתחבר עמה מה שנפרד ממנו בעבר חטאם. ובעבור פתחם יתחבר בה. ולכן הוואיל שהוה התקין הדבר במקומו. מבאן ולהלאה וסיהס לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם תחת אשר קנא לאלסיו וגו'.

(ג) רבי שמעון היה יושב ועוסק בפרשה זו. בא צפניו ר' אלעזר בנו. א"ל מה טובם של נרדב ואביהו בפנחס. אם לא היה פנחס בעולם כאשר מתו ואח"כ היה בא לעולם ויהי מתקן מקומות הרי נכון. אבל פנחס הלא כבר היה בעולם ונשמתו עברה בו בקיום. א"ל בני סוד עליון כאן וכך הוה. שבשעה שנסתלקו מן העלם לא היו נסתרים בסתר כנפי השכינה הקדושה. מה הטעם. לפי שנאמר (ג) ובנים לא היו להם. שטרעו צלמו של המלך. שהרי הם לא היו ראויים לשמש בכהונה גדולה [יח] ובשעה שקנא פנחס עבור הברית הקדוש ונכנס בתוך המון גדול. והגביה את הצואפים על הרומח לעיני כל ישראל. כאשר ראה לשבט שמעון שבאו לגנוב בהמון גדול פרחא נשמתו ממנו. ואותן שתי הנשמות שהיו ערומות בלי מצוה התקרבו אליה ונתכללו כאחת. וחזרה אצו נשמתו כלולה. רוח כלל עס שני רוחות שהתגברו בו. אז הריח מקם מדרגתם להיות כהן גדול. מה שלא היה ראוי לזה בתחלה. וע"כ כתוב (ד) זכור נא מי סוא נקי אצד. שלא נאבד בשעה הדיא. ולא אבד את רוחו כאשר פרח

[מז] פ"י שהסדרנה של קדושת היסוד ניתנה למשה: [יז] פ"י שהסדרנה של קדושת היסוד ניתנה למשה: [יח] פ"י שלכך נכתב טעם מספיק בתיבת בריתי נמצא שמשפעות הכתוב היא כאלו נכתב הנני נותן לו שלום את בריתי. ושלום נקרא מדר היסוד שיתכן לו לשון זכר. ובריתי נקראת כאן מדר המלכות שיתכן לה לשון נקבה. ובוהר יש כאן חילופי נרמאות משוכשות וחשבין יבין: [יט] לפי שלא נשאו נשים:

פרח כמנו, ואיפה ישרים נכחדו, אלי בני אהרן שחזרו לעולם לזכות מה שאבדו בחייהם, ולכך כתוב בו כפינחס בן כן שני פעמים, פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן:

(א) וַיֵּשֶׁב אִישׁ יִשְׂרָאֵל הַמוֹכֵה וְגו'. א"ד יצחק מקרא זה כך היה לו לכתוב, ושם איש ישראל אשר הכה פנחס, ולא המוכה אשר הוכה, ולמה לא נאמר אלא בדרך נסתר, אלא כך א"ר שמעון כיון שהעלה הקב"ה את פנחס לכהונה גדולה, לא בקש להזכיר לפנחס הריגת נפש, שהרי אין ראוי זאת לכהונה, מרם שהעלה אותו לכהונה גדולה הזכיר לו ואמר וירא פנחס וגו' ויקח רומח וגו' וידקור את שניהם, וכיון שהעלה אותו לכהונה גדולה לא זכר שמו כהריגה, שהרי אין ראוי לו זאת, והם הקב"ה על כבודו, שאין נאה לכהן גדול להזכיר בהריגה, וכן זה המעם בהכתוב ושם האשה המוכה, (ב) פתח יאמר במח בה' ועשה טוב שכן ארץ ורעה אמונה, במח בה' בכל לב, ועשה טוב, זה תקן הברית הקדושה, שתהא מתקנו ונוסר אותו כראוי, ואם אתה עושה כן תהיה שוכן כאן בארץ, ותיוון ממך ותתפרנס ממך אמונה היא שיטעלה (כ) וא"נ (ג) והתענג על ה' ויתן לך משאלות לכהן, כל זה יתתקן על ידי תיקון הברית, כיון שנתתקן הברית נתתקן הכל, פנחס בשביל שקא על ברית הזה זכה לכל, ולא עוד אלא שהגין על כל ישראל, ובו נתקם והתענג על ה', שהרי נתעלה ונתקשר למעלה באור הראשון שברא הקב"ה, וגנוז באור ההוא שהיה אברהם נהנה ממנו, ואהרן הכהן נתקשר בו, ולאחר שנתעלה לכהונה גדולה לא נזכר בו הריגת זמרי ולא נאה להזכיר זאת בו, כדי שלא תהיה לו כל שייכות בהענפים של כח המזמאה, ואין ראוי להזכיר זאת עליו, שכל ההורג נפש ענפים של צד המזמאה יש בו, ופנחס הרי הוא נאחו בבחינת הימין ואין לו חלק בצד המזמאה כלל, ויכך לא נזכר כאן שהוא הרג, שהרי מה שנראה שזה שבח גנאי הוא לו, וזהו ירידה ממדרגה העליונה שנאחזה בו, וע"כ כתוב המוכה אשר הוכה במתם, ובמו כן ושם האשה המוכה, ולא נזכר על ידי מי:

(ד) ע"י פי הגדול תחלק נחלתו בין רב למעט, א"ר אבא כתוב (ה) והאלהים עשה שייראו מלפניו, מהו עשה, אלא האלהים סתם זו הגבורה אשר מאין סוף ומאין חקר, כמ"כ (ו) אין חקר לתבונתו, האלהים ולא אלהים (זכ) עשה לעץ התחתון הזה, עשה אותה והתקין אותה, לבעבור שכל מי שיכנס לעץ העליון יכנס ברשותו, שיטצא לעץ התחתון ויפחד ליכנס אלא שיהיה כראוי, בוא וראה שעץ התחתון שומר הפתח היא, וע"כ נקראת שומר ישראל, וזה עץ התחתון שעשה שותה וניזנת מן העץ שלמעלה, ומפני מה עשה, כדי שייראו מלפניו בני העולם, ולא יקרבו אליו אלא אותן הראויים לקרב ולא אחר, וישמרו האנשים דרכי התורה, ולא יסירו מדם לימין ולשמאל (כז) ובוא וראה על אותו העץ שכל הכחות שורים

מראה מכוונות (ח) דף רכ"א (ב) דף רכ"ב (ג) תלים (ד) דף רל"ט (ה) קבלת ג' (ו) יסע"י מ'

זיו הזהר

פרחא חמיה, ואיפה ישרים נכחדו, אלי בני אהרן שחזרו לעולם לזכות מה שאבדו בחייהם, וע"כ כתיב ביה כפינחס בן כן שני פעמים, פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן:

(א) וַיֵּשֶׁב אִישׁ יִשְׂרָאֵל הַמוֹכֵה וְגו'. א"ר יצחק מקרא זה כך היה לו לכתוב, ושם איש ישראל אשר הכה פנחס, ולא המוכה אשר הוכה, ולמה לא נאמר אלא בדרך נסתר, אלא כך א"ר שמעון כיון שהעלה הקב"ה את פנחס לכהונה גדולה, לא בקש להזכיר לפנחס הריגת נפש, שהרי אין ראוי זאת לכהונה, מרם שהעלה אותו לכהונה גדולה הזכיר לו ואמר וירא פנחס וגו' ויקח רומח וגו' וידקור את שניהם, וכיון שהעלה אותו לכהונה גדולה לא זכר שמו כהריגה, שהרי אין ראוי לו זאת, והם הקב"ה על כבודו, שאין נאה לכהן גדול להזכיר בהריגה, וכן זה המעם בהכתוב ושם האשה המוכה, (ב) פתח יאמר במח בה' ועשה טוב שכן ארץ ורעה אמונה, במח בה' בכל לב, ועשה טוב, זה תקן הברית הקדושה, שתהא מתקנו ונוסר אותו כראוי, ואם אתה עושה כן תהיה שוכן כאן בארץ, ותיוון ממך ותתפרנס ממך אמונה היא שיטעלה (כ) וא"נ (ג) והתענג על ה' ויתן לך משאלות לכהן, כל זה יתתקן על ידי תיקון הברית, כיון שנתתקן הברית נתתקן הכל, פנחס בשביל שקא על ברית הזה זכה לכל, ולא עוד אלא שהגין על כל ישראל, ובו נתקם והתענג על ה', שהרי נתעלה ונתקשר למעלה באור הראשון שברא הקב"ה, וגנוז באור ההוא שהיה אברהם נהנה ממנו, ואהרן הכהן נתקשר בו, ולאחר שנתעלה לכהונה גדולה לא נזכר בו הריגת זמרי ולא נאה להזכיר זאת בו, כדי שלא תהיה לו כל שייכות בהענפים של כח המזמאה, ואין ראוי להזכיר זאת עליו, שכל ההורג נפש ענפים של צד המזמאה יש בו, ופנחס הרי הוא נאחו בבחינת הימין ואין לו חלק בצד המזמאה כלל, ויכך לא נזכר כאן שהוא הרג, שהרי מה שנראה שזה שבח גנאי הוא לו, וזהו ירידה ממדרגה העליונה שנאחזה בו, וע"כ כתוב המוכה אשר הוכה במתם, ובמו כן ושם האשה המוכה, ולא נזכר על ידי מי:

(ד) ע"י פי הגדול תחלק נחלתו בין רב למעט, א"ר אבא כתוב (ה) והאלהים עשה שייראו מלפניו, מהו עשה, אלא האלהים סתם זו הגבורה אשר מאין סוף ומאין חקר, כמ"כ (ו) אין חקר לתבונתו, האלהים ולא אלהים (זכ) עשה לעץ התחתון הזה, עשה אותה והתקין אותה, לבעבור שכל מי שיכנס לעץ העליון יכנס ברשותו, שיטצא לעץ התחתון ויפחד ליכנס אלא שיהיה כראוי, בוא וראה שעץ התחתון שומר הפתח היא, וע"כ נקראת שומר ישראל, וזה עץ התחתון שעשה שותה וניזנת מן העץ שלמעלה, ומפני מה עשה, כדי שייראו מלפניו בני העולם, ולא יקרבו אליו אלא אותן הראויים לקרב ולא אחר, וישמרו האנשים דרכי התורה, ולא יסירו מדם לימין ולשמאל (כז) ובוא וראה על אותו העץ שכל הכחות שורים

מראה מכוונות (ח) דף רכ"א (ב) דף רכ"ב (ג) תלים (ד) דף רל"ט (ה) קבלת ג' (ו) יסע"י מ'

זיו הזהר

[כ] אמונה דלעילא זו השכינה הקדושה שיגרום השפעת שפע העליונה בה, וזהו סוד הכתוב תנו עוז לאלהים: [כא] האלהים זו ספירת בינה, אלהים היינו נבחר או מלכות, והבינה שנקראת אמא הולידה לעץ התחתון, זו המלכות שנקראת ברתא דילה: [כב] פי' לא להוסיף ולא ליגרע.

זוהי שריא [כג] אמר דוד. אתה תומך גורלי. מהו גורלי. דא עדבא דלחיד זיה דוד מלכא. ועד על פי הגורל כתיב [כד] אף הרי סי סי סי. וימת שם על פי סי. על פי הגורל כתיב. ולא על פי גורל. (ה) וא"ר יהודה א"ר יצחק דבר גדול מצינו בגורל. בגורל של יהושע כתוב על פי הגורל. על פי הגורל ודאי. שהגורל היה אוסר זה חלקו של יהודה וזה של בנימין וכן כלם:

(ז) אבינו מת במדבר והוא לא היה בתוך העדה וגו'. פעם אחת א"ר אלעזר להחברים. נלך ונגמול חסד להרמון שהיה מלא מהכל. ור' יוסי מפקיעין הוא שמו. שהרי נסתלק מזה העולם ואין מי שיהיה ראוי לעסוק בו. והוא מודע לנו. הלכו שמה. כיון שראו אותם כל בני העיר יצאו אליהם. ונכנסו שם בבית ר' יוסי מפקיעין הם ואילו החברים. בן קמון היה לו לר' יוסי ולא הגיה כל איש קרוב אל מפת אביו לאחר מותו. אלא הוא בלבד היה סמוך לו ובכה עליו פיו בפי אביו מדובקים. פתח עלם הזה ואמר. רבונו של עולם. כתוב בתורה כי יקרא קן צפור לפניך וגו'. שלח תשלח את האם וגו'. היה נועה עלם הזה בכה ואמר. רבונו של עולם אנה תקים אתה אלו דברי התורה. שני ידים נולדנו מאבי ואמי. אני ואחותי הצעירה ממני. היה לך דקת אוחנו ילקים דברי התורה. ואם תאמר רבונו של עולם אם כתוב ולא אב. הלא כאן הכל נלקח האב והאם. אמי כבר מתה ולקחת אותה מעל הבנים. ועתה אבי שהיה חופף עלינו נלקח מעל הבנים. איה דין התורה. בכו ר' אלעזר והחברים לעומת הכביה ונעיה של העלם הזה. פתח ר' אלעזר ואמר (ג) שמים לרום וארץ לעומק וגו'. בתוך כך שאמר ר' אלעזר מקרא הזה היה עמוד אש מפסיק ביניהם. ועלם הזה היה פיו רבוק בפי אביו ולא היו נפרדים. א"ר אלעזר או שרוצה הקב"ה לעשות כאן גם. או שרוצה שלא יעסוק בו איש אחר. אבל על דברי העלם הזה ודמעות שלו אין ביכולתי לסבל. בתוך כך שהיו יושבים שמעו קול אחד שהיה אוסר. (ד) זכאי אתה ר' יוסי. שדברי נדי הקמון הזה ודמעותיו עלו לפני כסא המלך הקדוש ודנו דינו. ושלשה עשר אנשים הזמין הקב"ה למלאך המות תחתך. והרי עשרים ושנים שנה הוסיפו לך עד שתלמד תורה לגדי הזה השלם והחביב לפני הקב"ה. ויקומו ר' אלעזר והחברים ולא הגיוו לכל איש לעמוד בבית. מיד ראו שאותו עמוד האש נסתלק. ור' יוסי פתח עיניו. ועלם הזה עוד היה פיו רבוק בפי אביו. א"ר אלעזר אשרי חלקינו שראינו תחיית המתים עין בעין. קרבו אליי וראו שעלם הזה נתעלה כאילו היה ננוע מזה העולם. אמרו אשרי חלקך ר' יוסי. וברוך השם שעשה לך גם בעבור הגעיה ובכיה של בנג ובעבור דבריו. שכך הרעים בדברים נאים אל שער השמים. ובעבור דבריו ודמעותיו הוסיפו לך חיים. לקחו עלם הזה ונשקוהו ובכו עמו מגורל השמחה. הוציאוהו לבית אחר להשיב נפשו. ולא הודיעו לו מיד אלא לאחר כך. וישמחו שם שלשה ימים וחרשו עם ר' יוסי הזה הרבה חידושי תורה. אמר להם ר' יוסי. חברים. לא ניתנה לי רשות לנלות מה

זיה שריא [כג] אמר דוד. אתה תומך גורלי. מהו גורלי. דא עדבא דלחיד זיה דוד מלכא. ועד על פי הגורל כתיב [כד] אף הרי סי סי סי. וימת שם על פי סי. על פי הגורל כתיב. ולא על פי גורל. (ה) וא"ר יהודה א"ר יצחק דבר גדול מצינו בגורל. בגורל של יהושע כתוב על פי הגורל. על פי הגורל ודאי. שהגורל היה אוסר זה חלקו של יהודה וזה של בנימין וכן כלם:

(ז) אבינו מת במדבר והוא לא היה בתוך העדה וגו'. יומא חדא אמר א"ר אלעזר לחבריה כיוול ונגמול חסד לרמונא דהוה מליא מכלא. ור' יוסי דפקיעין שמיס א"סו. דהא אסתלק מעלמא דין וליה מאן דהוי לאשתדל זיה. ואיסו קריב לנגן. אולו לממן. כיון דחמו לון כל בני מסא נפקי לנגייה ועאלו תמן צבי רבי יוסי דפקיעין אינון וחבריה חלין ברא ועירא הוה ליה לר' יוסי ולא שציק לבר גם דימסי לטרסא דלצוי צתר דמית. אלא הוה בלחודו הוה סמיך ליה וצכי עליה פומיה בפומיה מתדבקא. פתח סאי ינוקא ואמר. מאריה דעלמא. כתיב באורייתא כי יקרא קן צפור לפניך וגו'. שלח תשלח את האם וגו'. הוה גמי סאי ינוקא צבי ואמר. מאריה דעלמא קים וחסא דא דאורייתא תרין צבין הוויא מחבא ואמי. אלא אחסי ועירתא מנאי. הוה לך למיסב לן ולקיימא מלס דאורייתא. ואי תימא מאריה דעלמא אס כתיב ולא אב. הא הכא כלל הוה אבא ואמא. אמא מיתת ונסיבת לס מעל צבין. הסתא אבא דהוי חסי עין אכסיב מעל צבין. אן דינא דאורייתא צכו ר' אלעזר וחבריה לקביל צכיה ונעיה דהאי ינוקא. פתח ר' אלעזר ואמר (ג) שמים לרום וארץ לעומק וגו'. עד דהוה אמר ר' אלעזר קרא דא הוה עמודא דלסא פסיק בינייהו. וסאי ינוקא הוה דביק בפומיה דלצוי ולא הוה מתפרשאן. א"ר אלעזר או צבי קצ"ה למרחש ניסא. או צבי דלא יסתדל בר גם אחרא עליה. אכל על חלין דהאי ינוקא ודמעיו לא יכילא למסבל. עד דהוה יתצין שמעו חד קלא דהוה אמר. (ד) זכאה אנה רבי יוסי. דמלין דהאי גדיא ועירא ודמעיו סליקו לנדי כרסיה דמלכא קדישא ודנו דינא. ומליסר צבי נסא ארסיה קצ"ה למלאך המות צניך. והא עשרין ותריין שנין הוסיפו לך עד דתולין אורייתא להאי גדיא שלימא חביבא קמי קצ"ה קמו ר' אלעזר וחבריה ולא שצקו לבר גם למיקס צביתא. מיד חמו סהו עמודא דלסא דסליק. ור' יוסי פתח עיניו. והאי ינוקא דביק פומיה בפומיה. א"ר אלעזר זכאה חלקנא דחמינא תחיית המתים עינא צעינא. קריבו לנביה וסוה דהאי ינוקא כאים כמה דנוע מהאי עלמא אמרו זכאה חולקך ר' יוסי וצריך רחמנא דלרחש לך ניסא על געיה וצכיה דצבך וצמלי דהאי דחיק צמילין שפירין לתרע שמיא. וצמלי וצדמעיו אוסיפו לך חין כעלוהו להאי ינוקא ונשקוהו וצכו עמיס מהדוס סניא. אפקיסו לביתא אחרא ואחתינו עליה. ולא אודשו ליה מיד אלא לבתר הכי. חדו תמן תלתא יומין וחדישו צדי סאי ר' יוסי כמה חדשין דאורייתא. אמר לון ר' יוסי. חבריא לא אחסיבת לי רשו לנלא מהאי

מראה בקומות (א) אמר קא : (ג) דף רד : (ג) משני כ"ה דף רס.

זין הזהר

[כג] פ"י שכל הספירות משפיעין בחותיהן במלכות : [כד] בה"א חיריעה מרמו על מלכות פה. שורש דוד המלך עליו השלום :

מהאי דחמינא דהסוא עלמא חלא לבתר תריסר שנין חבל תלת מאס ושתין ומחש דמעין דלוסיד דרי עאלו בחושבנא קמי מלכא קדישא. ואומינא לכו חבירא דבשעתא דפתח דהסוא פסוקא ונעא דאינון מלין. אודעוועא תלת מאס אלפי ספסלי דהו דמתיבתא דרקיעא. וכלאו קיימי קמיה דחלכא קדישא ובעו רחמי עלי וערבו לי [כח] וקב"ה דחמלי רחמין עלי. ושפר קמיה אינון מלין ודיך מסר נפשיה עלי וחד אפערופסא דהו קמיה ואמר. מאריה דעלמא הא כתיב (ח) מפי עוללים ויונקים יסדע עוז למען לורידך להסביב חויב ומתנקם. יסא רעוא קמך זכי דלורייתא. וחזו דהאי רביא דקא מסר נפשיה על אבוי. דתיחס עליה ויסחויב. ותליסר בני נשא אומין ליה מחווי וערבונוא יסב ליה [דאשחויב] מדינא תקיפא דא [כז] כדין קרא קב"ה למלך החוט ופקיד ליה עלי דלייב לבתר עשרין ותרין שנין דהא לאו ערבונוא קמיה חלא דלייב צידוי משכונא דהו צידוי [כז] הסתא חבירא צנין דחמא קב"ה דלחון זכאי קשום אחרחיש יסא לעיניכם

סוד המיתה

פתח רבי יוסי ואמר. כתיב (ז) ה' ממות ומחיה מוריד שאל ויעל. האי קרא חיה לאסתכלא ביה וכי ה' ממות. וסא שאל דא סמא דחין חיהו לכלא. ומלא דא דמותא לא שריא ביה ובכל אתר שאל דא יסב חין לכלא עלמא. מסו ה' ממות. הא חשבין בני נשא דחיהו קשיל לכל בני נשא. חלא ה' ממות ודאי. ודיך חיהו ממות. אי תיורא צנין דכד אסתלק מעל בני נשא. דהא בעוד דחיהו עליה לא יכלין כל מקשרין דעלמא לנזקא ליה. ובשעתא דאסתלק מניה מיד כל מקשרין יכלין ליה ומית בר נש לאו הכי. חלא ה' ממות למאן ממות להסוא מחיכו דסערא אחרל בישא [כח] כיון דמשיכו דסערא בישא חמי ליה לאו יקריס דקב"ה מיד מית ולית ליה קיומא אפילו רגעא חדא. כיון דהסוא מחיכו דסערא אחרל מית ואתעבר מין עלמא. מיד מחיה. למאן מחיה. להסוא מחיכו דרוח קדשא דחמי מסערא דקדושה. מחיה ליה ואוקיס ליה בקיומא שלים. כלל עביר קב"ה בזמנא חדא. ומאי דאמר מוריד שאל ויעל. מוריד להסוא רוח קדישא לאתדנא בשאל. ועביר ליה תמן פבילא לאתדנא. ומיד סליק ליה ועאל לאתר דאלעריך צנן עדן. ואנא. חבירא. דהסוא שעתא דאסתלקא מעלמא רוחא דלי אסתלק. ודמך מיד עד שעתא ועירא דחמיא לי קב"ה [כט] וגופא דהו סוס מית. ובשעתא דפתח ברי

מה שראיתי בעולם ההוא אלא לאחר י"ב שנה. אבל שלש מאות וששים וחמש דמעות ששפך בני נכנסו במספר לפני המלך הקדוש. ואני אומר לכם חברים שבשעה שפתח בפסוק ההוא ונעה באותן הדברים. נודעונו ג' מאות אלפים כמאות העומדים בישיבה של מעלה. וכלם עמדו לפני המלך הקדוש ובקשו רחמים עלי וערבו בערי [כח] והקב"ה נתמלא רחמים עלי. והוטבו לפניו דברי בני אדם מסר נפשו עלי. ואפטרופס אחד עמד לפני הקב"ה ואמר. רבונו של עולם הרי כתוב (ח) מפי עוללים ויונקים יסדת עוז למען צורידך להסביב אויב ומתנקם. יהי רצון לפניך בזכות התורה. ובזכות ילד הזה שמסר נפשו על אביו. שתרם עליו וינצל. ושלישה עשר אנשים הזמין לפניו תחתיו ונתנם לו לעירובן [שאנצל] מדין הקשה הזה [כז] או קרא הקב"ה למלאך המות ופקד עליו שישב אלי לאחר עשרים ושנים שנה. שהרי לא ניתן העירובן לפניו אלא כבעבור שיוחזר בירו המשכון שהיה בירו [כז] ועתה חברים מפני שראה הקב"ה שאדם צדיק אמת נעשה הגם לעיניכם:

סוד המיתה

פתח רבי יוסי ואמר. כתיב (ז) ה' ממות ומחיה מוריד שאל ויעל. מקרא זה יש לעיין בו. וכי ה' ממות. והלא שם הזה הוא עם חיים לכל. וזה הענין של מיתה אין שורה בו. ובכל מקום שם הזה נותן חיים לכל העולם. מהו ה' ממות. הרי יחשבו האנשים שהוא ממות לכל האנשים. אלא ה' ממות דאי. ואיך הוא ממות. אפשר תאמר לפי שבא המות כאשר השם נסתלק מעל האנשים. שהרי בעוד שהוא עליו אין יכולים כל המקשרים שבעולם להזיק לו. ובשעה שנסתלק מעל האיש מיד כל המקשרים יכולים להזיקו והוא מת. לא כן. אלא ה' ממות. למי ממות. לאותו כח הרע שבגוף הנמשך מן צד המומאה [כח] כיון שזה הכח הנמשך מצד הרע רואה את זיו כבודו של הקב"ה מיד מת. ואין לו קיום אפילו רגע אחד. כיון שאותו כח הנמשך מן צד המומאה מת ונעבר מן העולם. מיד מחיה. למי מחיה. לאותו הכח הנמשך מן רוח הקודש שבא מצד הקדושה. מחיה אותו ומעמידו בקיום שלם. הכל עושה הקב"ה בזמן אחד. ומה שאמר מוריד שאל ויעל. מוריד לאותו רוח קדוש שיהיה נידון בשאל. ועושה לו שם טבילה להמחר. ומיד מעלהו ונבנם למקום שנצרך בגן עדן. ואני. חברים. בשעה ההיא שנסתלקתי מן העולם רוח שלי נסתלק. ונרדם מיד עד שעה קטנה שהחיה אותי הקב"ה [כט] והגוף היה מת. ובשעה שפתח בני

מראה מקומות (ח) תנים ח' (ז) שמואל א' ב'

זו הזהר

[כט] להיות עריבים בעדו שלא יקלקל מעשיו ויולד רעה לנשמתו ע"י תחיתו. וענין זה יכול להיות ע"י מיעוט דשמיא [כט] גלפערד בדרך אפשר שזה האפטרופס שהוא המלאך מפי"ש נתן י"ג אנשים בתור כמותות למלאך המות שיתרצה להשיב עתה לר' יוסי נפשו שלקח ממנו כשעת מיתה לחיותה תחת תפקידתו. ויהיה מלאך המות כמות שימות ר' יוסי פעם שנית ויקח או את נפשו פעם שנית תחת תפקידתו. כי כן היא גזרת המלך שנפשות המתים לוקח אותן מלאך המות בשעת מיתה למסורם למלאך דומה הממונה על המתים בתור משכן עד זמן תחית המתים. ולכן היה נצרך לפעול אצל מלה"ם שיתרצה להשיב הנפש קודם זמן תחית המתים, ובאשר ימות ר' יוסי מ"ב יחזור ויקחנה. והעירובן דהיינו הי"ג אנשים יספרו או מן העירבות. וענין העירובן של י"ג אנשים קשה להבין בפשוט לומר שבעבור זה מתו או קודם זמנם. אלא יותר נראה לומר שניתנו לו בתור עירובן דהיינו כמותות לחיותם לנצרי נפשותיהם ורוחותם ונשמותיהם תחת רשות מלאך המות כל זמן שלא ימות ר' יוסי פעם ב'. כי מלה"ם חשב שבאם יעמד ר' יוסי לתחיה לא ימות עוד פעם ב' כמו שעתיד להיות לעתיד לבוא בזמן תחית המתים [כט] היינו הנפש של ר' יוסי כמו שנתבאר לעיל: [כח] היינו נפש הבהמיות המפושטת כחיותה בכל הגוף לענינים הנשמיים ותאות עוה"ז. וזה הענין נרמז בכתוב כי לא יראני האדם וחי: [כט] בעתים חללו נעדרו

כדי צליחון מלין כדן פרחם נשמתים. ואערעת נשמתה דילי דהס סלקא מנו דכיו ומנו סבילס ועאלת באחר דעאלת. ומפן אחרון דינסה ואחסיב לי עשרין ומרין סנין דחין. בגין דמעין ומלין דברי. מכאן ולהלאה אית לי לאשתדלל במאי דחמינא. דסא לית לי לאשתדלל במלין דסאי עלמא כיון דחמינא מאי דחמינא. ובעי קב"ה דלא יתאבד ויתנשי מאי כלום — :

(א) פתח סאי ינוקא דריס ואחר. אבינו מת במדבר והוא לא היה בתוך הסדה וגו'. אבינו סא סעמא לעילא ארין מלס ומשיך לס [ג] אי סיסדין קרישין. כמה משיכו דלערא במקרי אבינו. לית לערא ולית כאבא דרואח אנפסא אלל כד קרח הכי [לא] אבינו. ככאבא דלכא. מת במדבר. וכי אחרין לא מיתו במדברא דהכי רסיס ליה ואחר דאיוס מת במדבר. וסא אלף ורצבן מיתו במדברא. אלל כמה בני נסא ערפילאין על דא. מנסון אחרי דסא מקושש עניס סוס. דכתיב כי בחטאו מת. ומנסון אחרי הכי ומנסון אחרי הכי. ואנא הכי אוליפנא. יומא דלכא נפל בני מרטי אולפי לי דא. ואנא חמינא מאי דחמינא דפקיד לי אלא דלא לגלסא. אלל כמה וכמה סוו דמיתו במדברא. ולא על חובא דקרח ולא על חובא דמרגלס כד לאגור גורס ולא על חובא דעגלל דעבדי ליטון מסעי עלמא ואינון דחתישכו אצתריינו. אבל סעגס דסענו ליטון צנתין דמית במדבר. ואינון סוס ללפחד רב לבי יוסף. ומנו דלא סוס ידע ארחיו דאורייתא כדקא יאנא לא סוס נשיא. וסא סוס דלא נסר פומיס ומליי לקבלס דמסא. ועליה כתיב (ג) וימת עס רב יישראל [לג] גבר דלא ידע ארחיו דאורייתא כדקא יאנא ומיסו סוס רב משפסח רב דורעא דיוסף מצני דמסא. וצנין דחב במדבר צילולא לגני מסא חשיכו דמסא אנטיר דצבו. ובג"כ קריצו לקמיה דמסא ואלעזר וכל הנשיאים וכל רישי אצבן. ולא מלילו עס מסא אלל לקמיה. בגין דקניאו קנאס מניה מכאן מן דחיש מן דיינא יקרב אחרין ויסגי צגוצרין צדדי ססאי ססאי דיינא. בגין דישמעון דינא מניה וידחל מניסו. ולא יסיס דן אלל כדקא יאנא ואי לא ידחי ליה מן דינא. ואינון לא ידעו דסא יסחיס מסא ענו מחד מכל סאסס אסר על פני סאדמס. ולא ידעו דמסא לאו סכי. כיון דחמא מסא כך. אחר חמינא דכל כנופיא דגוצרין רצבין מישראל וכל רישי אצבן וכל נשיאי כנסתא עלי קריצו מיד אחרסר מסא מן דינא סס"ד ויקרב מסא את משפסן לפני ס' ענותותא דמסא אקריצ את משפסן לפני ס'. דיינין אחרין ארחא דא לא נעלין. דאע"ג דכנופיא סגי עליהן ליטון דייני דינא. ואקרון עוי פניס. לית צסו מענותותא דמסא כלל. וכאס חולקיס דמסא. חרו ר' אלעזר ותצריא. אחר סאי ינוקא אסדנלא למלין קדמאין אבינו מת במדבר. אבינו. סאי סעמא דמי לנחש דתליא על

בני באותן הדיבורים או פרחם נשמתו. ופנעה בנשמה שלי שהיתה עולה מתוך הסדה ומתוך המבילה ובנסת במקום שנצרכה ליכנס. ושם דנו דינא ונתוסף לי עשרים ושתיים שנית חיים. בשביל הרמעות והדיבורים שאל בני. מכאן ולהלאה יש לי לעסוק בפנש אלאי שראיתי. ואין עוד לי לעסוק בעניני עולם הזה כיון שראיתי מה שראיתי. והקב"ה רוצה שלא יהיה נאבד וגשכח ממני מאומה — : (א) פתח עלם הזה בנו של ר' יוסי ואמר. אבינו מת במדבר והוא לא היה בתוך העדה וגו'. אבינו. יש עליו סעם למעלה המאריך את התבה ומושך לה [ג] אוי חסידים קדושים. כמה גדול משך הצער במקרה של אבינו. אין צער ואין כאב של רוח נפש אלא במקרה כזה [לא] אבינו. בכאב לבבנו. מת במדבר. וכי אחרים לא מתו במדבר שכן נרשם בכתוב ואומר שהוא מת במדבר. ואלא אלפים ורבעות מתו במדבר. אלא הרבה אנשים ערומים מהבגת ענין זה. יש אומרים שהוא מקושש עניס היה. שנאמר כי בחטאו מת. יש אומרים כך ויש אומרים כך. ואני כך למדתי. ביום שנפל אבי במחלתו של אבינו. ענין זה. ועוד אני ראיתי מה שראיתי ופקד עלי אבי שלא לגלות. אלא כמה וכמה היו שמתו במדבר. ולא על חטא של קרח. ולא על חטא המרגלים כשנגזרה הגזרה. ולא על חטא העגל שעשו אותן שהמעו את העולם ואותן שנמשכו אחריהם. אבל המענה שמענו אותן הבגת שאביהן מת במדבר. והוא היה צלפחד גדול לבית יוסף. ומפני שלא ידע דרכי התורה כראוי לא היה נשיא. וחטאו היה שלא שמר פיו ודיבורו כנגד משה. ועליו כתוב (ג) וימת עם רב מישראל [לג] איש שלא ידע דרכי התורה כראוי. והוא היה רב שבמשפחה. גדול שבורע יוסף מבני מנשה. ולפי שחטא במדבר בדיבורו לנגד משה חשבו שמשא נוסר שנאה להם. ולפיכך קרבו לפני משה ואלעזר וכל הנשיאים וכל ראשי האבות. ולא דברו עם משה אלא לפניו. מפני שחשבו שנאה ממנו. מכאן מי שחושש על שנאה מן דיין יקרב אליו אחרים וירבה אנשים להיות עם הדיין. כדי שישמעו הדין ממנו ויירא מהם. ולא יהיה דן אלא כראוי. ואם לאו ידחה אותו מן הדין. והם לא ידעו שהרי והאיש משה ענו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה. ולא ידעו שמשא אינו כשאר כל אדם. כיון שראה משה כך. אמר רואה אני שכל האספה מאנשים גדולים מישראל וכל ראשי האבות וכל נשיאי העדה בשבילי נאספו. מיד חשך משה עצמו מן הדין. ושי"כ ויקרב משה את משפסן לפני ה'. ענותותו של משה הקריב את משפסן לפני ה'. דיינים אחרים אין הולכים בדרך זה. שאע"פ שרואים אספת רבים עליהם מחדר שנאה הם דנים הדין. ונקראים עוי פנים. אין בהם מענותותו של משה כלל. אשרי חלקו של משה. שמתו ר' אלעזר והחברים. אמר עלם הזה נחזור לענין ראשון. אבינו מת במדבר. אבינו. זה המעם שעליו דומה לנחש המרים ראשו

מראה מקומות ט 97 דה ט נמכר כ"א

דף הזהר

חכמי הפילאוסאפי לעסוק בהכמת הספירופאליזם שהיא דרישה למתים בעין בעלת אוב. ופרסמו שנודע להם חדשות ענין השינה של הנשמה לאחר מיתה מה שנוכר כאן בהזר וגורע כבר זה ב' אלפים שנה לחכמי ישראל. והרי זה כמו מציאת ארצות אמעריקא שנוכר ג"כ בהזר כידוע. וזה מוכן שנשמת הצדיק נתעוררת מיד כנוכר כאן אצל ר' יוסי. אבל נשמת הרשעים בחשך ידמו זמן ארוך! [ג] זה סעם הנורא שעל תיבת אבינו: [לא] כאשר יקרה צרה כזו שהאב מת ומניח יתומים קטנים: [לג] שאין לפרש כאן עם על הקרב רב כיון שכתוב מישראל. אלא הרמו על איש שדיבר כמו עם הארץ כנגד משה. והוא רב. היינו גדול שבמשפחה. והוא מישראל:

על קדלים ומשיך זכרים לפומיה [לג]
בשפחה דהסוף דלתמך עליה לעילא מת. במדכ"ר.
במולא דפומיה. אתחיל הסוף יוקא צבילא ואתקוף
בקדולא דאביו וצכה ואמר. ללפחד דא במלילא
מית יאנת אבא צילולא אהדרת לעלמא דא. אהדר
אביו ונשיק ליה ונשיק ליה. (ח) א"ל ר' אלעזר.
ברי האיל ואמרת מלה דא מהו כי בחטאו מת [יד]
אמר האי יוקא אבא אבא אבא מלס סגוי לון.
מהו פחטאו. בחטאו דהסוף נחש ומאי איהו.
מלולא דפומיה [לה] כי בחטאו דהסוף פחטא משיכו
מת. דליה נחש דכריך בזכיה בחטאו ודאי — :

(ג) **יפקד** ה' אלוהי הרוחות לכל בשר איש על העדה.
א"ר שמעון כתוב (ג) ויזכר ימי עולם משה
עמו ויזכר ימי עולם דא קודשא בריך הוא משה עמו שקול
הוא משה ככל ישראל. ולמדנו מכאן כי מנהיג העם
הוא ממש כל העם. אם הוא זכאי כל העם זכאים. ואם
הוא אינו זכאי. כל העם אינם זכאים ונענשים בשבילו.
וזה נתבאר. (ד) א"ר יוסי מסכתא הייתי ברשתי שאין
העולם מתקיים אלא על ראשי העם. אם ראשי העם
זכאים טוב לעולם טוב לעם. ואם אינם זכאים וי לעולם
וי לעם. א"ר חייא ודאי כך הוא. מניין. שכתוב (ה) ראיתי
את כל ישראל וגו'. ויאמר ה' לא אדנים לאלה ישונו
איש לביתו בשלום. ישונו. ישבו צריך לומר. לביתו.
בביתו צריך לומר. שהרי אז עוד עמדו במקום. אלא
כך למדנו. אם ראשי העם אינו זכאים נתפס העם בחטאו.
מניין. שכתוב (ו) ויאמר דוד וגו' הנה אנכי חטאתי וגו'.
ואלה הצאן מה עשו. דוד חטא וישראל סבלו. ואם ראש
העם נתפס בחטאו נצול העם. שהרי הדין אינו שורה
עליהם. וז"ל ויאמר ה' לא אדונים לאלה. כלומר אם
אלו האדונים יתרגו ולא יהיו עוד ראשים להעם בדרך הזה.
אז ישונו איש לביתו בשלום. כלם ינצלו אם ראשיהם
ידיו נתפסים. ואפילו יהושפט נגזר עליו להענש. לפי
שנתחבר עם אחאב. לולי צעקה ההיא. שכתוב ויועק
יהושפט :

(ז) **צן** את בני ישראל ואמרת אליהם את קרבני לחמי
לאשי וגו'. כתוב (ח) החפץ לה' בעולות וזבחים
כשמוע בקול ה' וגו'. לית רעותא דקצ"ה דחוב
בר נס ועל חוביה יקריב קרבנא. אלא קרבן דאיהו בלי
חובא דא איהו קרבן שלום ואקרי שלמים וקרבן תמיד
חובא הכי אע"ג דמכפר על חובין. רבי אבא פתח (ט) וזחי
אלהים רוח נשברה וגו'. האי קרא חוקמוס דרעותא
דקצ"ה לא אתרעו בקרבנא דצ"נ על חוביו. אלא
ברוח נשברה. וזכי נשא לא ידעי מאי קאמרי. והכי
שמענא מבוליאנא קדישא. דכד אתי צ"נ לאסתאבא
בחיובי למשיך פליס רוח מסערא דמסאבא.
חמנאי על צ"נ דא ופליס עליה בכל רעותא דיליס. וזהו
סערא מסאבא חמנאי במילא ואתחנק ופליס עליה
לרעותיה. אתי צ"נ לאסתאבא ופליס עליה.

מדכאין

מראה כקומות (ה) דף נו. (ו) נשנה פו. (ז) יפ"י ס"ג ד' כ"א לו (ה) דכ"ב י"ח (ו) ש"ב כ"ד (ז) דף רמ. (ח) שפאלא ח' ס"ו (ט) חליס ג"א

זו הזהר

[ג] כך היא תמונת מעם חורקא. נמצא שזה רמז ב' במעם חורקא שעל תיבת אבינו. כי לעיל נזכר הרמז שהוא בעם הנמשך לרמז על
נגוהי שעל צרה גדולה. [ג] פי' שהלשון כפול כיון שבתחלת דיבורן נרמז בשביל איוו חטא מת : [ג] שהנחש חטא בדיבורו
בלשון הרע על הקב"ה ובהסתה לעבירה :

הרע, מטהרים לו, בזמן שהיה בית המקדש קים הקריב קרבן, וכל הכפרה שלו היתה תלויה עליו עד שנתחרס נשבר לאותו רוח נאות שלו והכניע אותו, וזהו היא שבירה לצד המזמאה ההוא, וכאשר נשבר רוח מומאה ההוא והקריב קרבנו, זה הוא הקרבן שנתקבל ברצון כראוי, וחס לא נשבר רוח ההוא אין קרבנו כלום ולכלבים נמסר. שהרי קרבן זה אינו של הקב"ה אלא נמסר לכלבים, ולפיכך כתוב וזכוי אלהים כראוי הוא רוח נשברה, שיהיה נשבר רוח מומאה ההוא ולא ישלם, וע"כ מי שמשבר אותו כראוי עליו כתוב ה' רוח הולך ולא ישוב, יכול איש ההוא להיות בטוח שלא יחזור אליו לעולם, וש"כ לא ישוב, לב נשבר ונדכה, זה האיש שאינו מתנאה חוץ מתענג בתענוגי העולם, אלהים לא תבזה, בכבוד הוא אצלו, צו את בני ישראל, מרצ צו, זו עבודה זרה, למען לא יכניס עצמו להטמא ברוח של מומאה, שהוא עבודה זרה ממש:

סוד הקרבנות

ר' אלעזר פתח (ג) באתי לגני אחותי כלה אריתי מורי עם בשמי אכלתי יערי עם דבשי וגו', מקרא זה נתבאר, אבל סוד הקרבנות יש כאן, והכל נתבאר, א"ל רבי שמעון וכי כך טוב הוא שהתחלת לדבר והפסקת. מפני מה, אמר לפי שראיתי שכבר נזכר ענין זה בספרו של חנוך ולמדתי בו, א"ר שמעון אמור דבר ההוא שראיתי והבנתי, (ג) א"ר אלעזר כל זה ענין אחד שאמר אותו הקב"ה, באתי לגני, לפי שכל הקרבנות שבעולם כאשר נתעלים, נכנסים כלם לתוך הגן עדן בתחלה, שהוא הסוד של כנסת ישראל [ג] ואין הוא הדבר, בראשית והתחלת הקרבן בשעה שהאדם מתודה חטאו עליו ושוחטת חריקת דמו על המזבח [ג] עכשיו צריך להבין איך אותן רוחות הקדושים נהגים מזה, ומה הטעם של קרבן הבהמה, והלא מוטב היה הרבה שישר האדם לרוח ההוא ושישוב בתשובה, מה הטעם של שוחטת הבהמה ולשרף אותה באש על המזבח, אלא סוד הוא זה, לפי שיש בהמה הרוכצת על ארץ הרים, והעשב של ארץ הרים אוכלת בבל יום [ג] וכלם נקראים בהמות בהררי ארץ, וע"כ למדנו שיש בהמה אוכלת בהמות, וממה רמת, מאשר, וכלן לוחות אותן בהמה היא בלחיכה אחת, וש"כ (ד) כי ה' אלהיך אש אכלה הוא אל קנא, וכל מימי הידרן שנתמלא בשש שנים היא נומעת אותם בנפיעה אחת, וש"כ (ה) יבשה כי יציה ירדן אל פיהו [ג] סוד ענין הנסתר הוא שכל אותן בהמות אש שלמעלה הן עיקר ויסוד לאותן הבהמות שלמטה, לפי שרוחות של הבהמות נתפשטים מהן למטה, ונצטויר רוח ההוא למטה בהבהמות, וכאשר האדם חוטא ומביא בהמה לקרבן, רוח הזה של בהמה זו עולה ויציץ למען

מדכאין ליה, בזמנא דסודי צי מקדשא קיים אקריב קרבניה וכל כפרה דיליה תליא עליה עד לאתחרס וסבר להאי רוח גאותא דיליה ומאיך ליה, וזה סוד הפירו דהסוד דרנא דמסאבא, וכד אתבר הסוד רוח מסאבא וקריב קרבניה דא אינו דאתקבל ברעוא כדקא יאות, ואי לא אתבר הסוד רוח לאו קרבניה כלום, ולכלבי אתמסר, דא קרבנא דא לאו דקב"ה אלא לכלבי, וע"כ זכוי אלהים כדקא יאות סוד רוח נשברה, דיתבר הסוד רוח מסאבא ולא ישלם, וע"ד מאן דיתבר ליה כדקא יאות עליה כתיב ה' רוח הולך ולא ישוב, ליהוי הסוד נברא באתמחוטא דלא יתוב לגביה לעלמין סה"ד אלא ישוב, לב נשבר ונדכה, הוי נברא דלא אתנאי ולא אתענג בפניו דעלמא, אלהים לא תבזה, ציקרא איהו לגביה, לו את בני ישראל, מסו לו דא עבודה זרה, בנין דלא ייעול גרמיה לאסתאבא ברוח מסאבא, דאיהי עבודה זרה ממש:

רוא דקרבנות

ר' אלעזר פתח (ג) באתי לגני אחותי כלה אריתי מורי עם בשמי אכלתי יערי עם דבשי וגו', הוי קרא אוקמוה, אכל אית סתרי דקרבנא הכא, וכלא אתמר, א"ל רבי שמעון ויאות סוד דשרית מלס וסתמס, אמר, אמר בנין דחמינא דספרא דחנך מלס ואוליפנא, אמר אימא סה"ד מלס דחמית ושמעט, (ג) אמר כלא חד מלס קב"ה אמר דא באתי לגני, בנין דכל קרבנין דעלמא כד סלקין, כלסו עיילין לגו נפתא דעזן דקדמיתא, דא דכנסת ישראל [ג] והאיך, דקדמיתא וסירותא דקרבנא דשעתא דבר נש אורי חטאי עלס ונכיסו וזיקו דדמיה על מדבחה [ג] הסתא אית לאסתכלא סאיך אינון רוחין קדישין אתמנון מסאי, ומאי טעמא דקרבנא דסמס, והא יפיר סוד סני למבדא צר נש ססוד רוחא ולאסתבא כתיובתא, וסאי טעמא נכיסו דבסמס וילאוקרא ליה כנורא דמדבחה, אלא רוא סוד, בנין דאית דסמס דרביעא על ארץ סורין, וארץ סורין אכלת ככל יומא [ג] וכלסו אקרין דסמס דסריי ארץ, וע"ד חנין דאית דעירא אכיל דעירי, ומאי סוד, מאסא, וכלסו למיך לון סה"ד דסמס דלחאכא חדא, סה"ד (ד) כי ה' אלהיך אש אכלה הוא אל קנא, וכל מיא דירדן דאתמלא בשש שנין סוד עבודה זרה נמיטא חדא, סה"ד (ה) יבשה כי יציה ירדן אל פיהו [ג] סתרא דמלס סמירא דכל סני עקרא ויסודא לכני דעירי דלתתא, בנין דרוחי דעירי מניסו אתמסו לתתא, ואתלייר ססוד רוחא לתתא דעירי, וכד כר נש ואיימי דעירא לקרבנא, הוי רוחא דעירא דא סלקא ומב לאסתרי

טראה מקומות ט' מלס פ"ה ט' פ"ה ט' דף נ"ג: (ד) דכריס ד' (ה) אינון פ"ה

זיו הזהר

[ג] זה העולם של ספירת המלכות שהוא השער לעולמות חיות נבוחים, ונקרא שער צדק: [ג] כל זה הוא עיקר הקרבן והתחלת הקרבנות, וביון שכל זה המהשבה היא העיקר לכך ואת עולה לגבוה עד אין סוף: [ג] סוד בהמה היינו ספירת המלכות מקור עולם העשיה עולם הנשקף שבו נמצא כל בהמות הנשניות, והשם בהמ"ה הוא לבעבור שהשם הוי"ה במילוי הוי"ן שספרו ב"ן כספר בהמ"ה הוא השורש של פרת המלכות שהיא מקור עולם הנשני, וארץ הרים היינו עולמות נעלמים והנחמים שבהם היינו השפע שמשפע בהם מנבואה שעל נבואה, ואותה השפע נצטויר שם בהמות בהמות של אש שמהם נשפע רוחות ובהם חתים לבהמות הנשניות שבעולם הנשני: [ג] וירדן רסו לספירת יסוד המשפיע שפע לעולם המלכות מן שש ספירות שהן הג' נצח, ונעו שאומר מימי הידרן שנתמלא בשש שנים, כי שניה בני' ספירה:

למקום שורשו. ומתפשט רוח הזה בכלן. וכל אותן למעלה שהן מסין זה הקרבן מתקרבין ובאין ונהגין מזה החלב והדם שבאותו הלבוש של רוח הזה [מ] שהרי מן הצד שלהם היה זה הרוח. וכלן נהגין ונחונין. ונעשים מליצים מובים על איש ההוא. ונכנס דרך הושט כמו שנתבאר [מא] ולפיכך הקרבן מן הבהמה. א"ר שמעון ברוך בני להקב"ה. עליו נאמר (א) ישמח אביך ואמך ותגל יולדתך. ישמח אביך. שלמעלה. ואמך. זו השכינה הקדושה. ותגל יולדתך. זו בתו של ר' פנחס בן יאיר החסיד [מב] אלעזר בני אמור. זה מוכן בקרבן של בהמה. וקרבן של עופות מה הוא. שנאמר ואם מן העוף עולה קרבנו. א"ר ענין זה לא ראיתי בספר ההוא. אבל יש להבין מענין הבהמה ענין העוף. ולא אענה ולא אומר לפי שזה לא ראיתי ועד עתה לא שמעתי:

א"ר שמעון אלעזר בני יפה אמרת. אבל סוד הקרבנות הרבה נסתרות בזה. ולא נמסרו לגלות אלא לצדיקי אמת שסודות של רבונם אין נעלמים מהם. סוד הקרבנות זה הוא הסוד של אותן חיות הקודש. ר' צורות חקוקות בכסא הכבוד. וזאת הכסא היא פרנסת המלך הקדוש [מג] פני שור. פני נשר. פני אריה. פני אדם. פני אדם הוא כולל לכלם. וכל הפנים מסתכלים אלו לאלו ונכללים אלו באלו. ומהם מתפשטים [כחות] לכמה צדדים אלפים ורבבות למעלה ולמטה. שאין להם שיעור ומנין ומספר. פני שור מתפשט לבהמות רוחות ממנו לארבעה מינים שנכללים באחד. ואלה הם. פרים וכבשים ועתודים ועזים. ואלה ארים לקרבן. ולפי שכחות חיותם מהם היו. לכן אותן כחות קדושים שנתפשטו מן פני שור ההוא מתקריבים ליסודם שבעולם הזה [מד] ונהגים מאותו היסוד והלבוש שלהם. וללא זאת שהיה להם יסוד בעולם הזה לא היו מתקריבים שמה. כדמיון שיש נחת להשכינה הקדושה מן רוחות הצדיקים. ומתקרבת לקבל רוחו של הצדיק ההוא ונחית ממנו. לפי שממנה היה רוח ההוא. כמו כן אותן כחות הקדושים נהגים מאותו היסוד שלהם. ונהגים מאותו הלבוש שנקרב להם מצד היסוד שלהם. שהרי החלב והדם לבוש של יסודם היה. ולפיכך נהגים מהם: פני נשר מתפשט לעופות רוחות ממנו. ונשר בשני צדדים הוא. והוא סוד ועוף יעופף. שני רוחות [מה] ולפיכך שני רוחות מתפשטים ממנו ויורדים מימין ומשמאל. קרבן העוף מכל הצד המהור לא נקרב אלא יונה ותורים. שהם באמת נקשרים לציונם מכל שאר העופות. (ז) והם נרדפים ולא נרדפים. ונאמנים זה לזה. הנקבה לבן וזגה. ולכן הקרבנות מהם. ויורדים ומתקריבים אותן רוחות הקדושים ונהגים מן היסוד והלבוש שלהם. ואם תשאל איך מתפשט חלק קמון מן יונה זו או מן תור אחת להרכבה צדדים וכחות שאין להם שיעור. או אפילו מן בהמה אחת כמו כן. בוא וראה נר קמון אחד הנדלק נתפשט

מראה מכוונות (ט) עש"י כ"ג (ז) דף רמא.

זו הזהר

לחמשים. ולתפשט הכי רוחא בכלהו. וכל אינון דיינא דא מתקרבין ואפיין ואתהניין מהאי חלבא ודמא דהאי לבושא דרוחא דא [מ] דהא מספרא דלסון סוד הכי רוחא. וכלהו אתסונן ואמון. ואתעבדון סניגורין על הסוד בר נש. ועאל דרך ושם כמה דלתמר [מא] ובנין כך קרבנא מן הבהמה. א"ר שמעון ברוך בני לקב"ה. עלך דלתמר (א) ישמח אביך ואמך ותגל יולדתך. ישמח אביך. דלעילא. ואמך דא כנסת ישראל. ותגל יולדתך. דא ברית דר' פנחס בן יאיר חסידא [מב] אלעזר בני אימא. הא מינה קרבנא דבהמה. קרבנא דעופי מה סוד. דכתיב ואם מן העוף עולה קרבנו. א"ל הא לא חמינא. אבל אסתכלנא מהאי מלה דבהמה מלה דעופא. ולא אופינא ולא אימא בזין דלא חמינא ועד כען לא שמענא

א"ר שמעון אלעזר בני יפות אמרת. אבל רזא דקרבנין סמין סניגין תמן. ולא אתסורו לנלסא בר לוכלי קשוס דרוזן דמליסון לא אתכסי מניסו. ספרא דקרבנין דא חיסו ספרא דאינון חיון קדישין. ד' דיוקנין חקוקין בכסא. ודא כורסיא חיסו פרנסא דמלכא קדישא [מג] פני שור. פני נשר. פני אריה. פני אדם. פני אדם הוא כולל לכלם. וכל ארסין מסתכלין אלו לאלו ואתכלילן אלו באלו. ומינייהו מתפשטין [חילין] לכמה סמין אלסין ורבוון פילא ומתא. דלית לון שיעורא ומנינא ומספר. פני שור מתפשט לצעירי רוחין מינה לארבעה מינים דאתכלילן בחד. ואלין אינון. פרים וכבשים ועתודים ועזים. ואלין קיימין לקרבנא. ובנין דמנסון סא. אינון חילין קדישין דלתפשטו מהסוד פני שור מתקרבין ליסודא דלסון [מד] ואתסונן מהסוד יסודא ולבושא דלסון. ואי לא דהוה לכו יסודא דהאי פלמא לא מתקריב תמן. כגונא דלית כיחא לשכיענא קדישא דמליסון דלדיקא. ואתקריבת לקבלא רוחא דסודא זכאא ואתסכלנא מינה. בנין דמנא סוד סודא רוחא. אף הכי אלוין אתסונן מהסוד יסודא דלסון. ואתסונן מהסוד לבושא דמתקרבא לכו מספרא דיסודא דלסון. דהא חלבא ודמא לבושא דיסודא דלסון סוד. ובג"כ אתסונן מניסו: פני נשר מתפשט לעופות רוחין מינה. וכשר בתרין סמין חיסו. וזא דא ועוף יעופף תרין רוחין [מה] ובג"כ תרין רוחין מתפשטי מינה ונחתי מימינא ומשמאלא. קרבנא דעופי מכל ספר דכ"א לא אתקריב אלא יונה ותורים. דאינון בקשוס ליווניייה מכל שאר עופין (ז) וחס כרדפים ולא רודפין ומסימיני דא דלד נוקבא לבר וזגה. וע"ד קרבנא מינייהו ונחתי ומתקריב אינון רוחין קדישין ואתסניין מיסודא ומלבושא דלסון ואי תימא סין מתפשט זעיר מהאי יונה או משפנינא דא לכמה סמין וחילין דלית לון שיעורא או מן צעירא דא אף הכי. תא חיי מד שיעורא דיק דליק אתסניר

[מ] חלבוש של הרוח הזה היינו נוף השמי של הבהמה: [מא] בנחתו שהשמן שהוא הקמנור נחלש בחו ונתקצרה גוף הארובה שבשמן על ואין ונעשה מן שט"ן ושט"ס. שטן מונע השפע לחביא רעב להנוף. ושם מבוא שובע להנוף: [מב] שהוא אשת רשבי"א אמו של ר' אלעזר. [מג] פני שט"י המרכבה עם ר' הצורות שבה עולה לפני המלך הקדוש רית נחתו מן העבודה של ישראל. קרבנות תורה ותפלה. שהקב"ה נהנה ומשתעשע בזה. וע"ז אמרו חז"ל שבביבול ישראל מורגשים לאביהם שבשמים. ובקבור זה יורד שפע פרנסת באמצעות ר' הצורות שבמרכבה לתכל וכל צאצאיה: [מד] היינו נופות של הבהמות והעופות. וקורא לבשר והעצמות בשם יסוד. לפי שהם מוצקים ויותר נשמיים. ולהחלב והדם קורא בשם לבוש. לפי שהם נוזלים ואינם כל כך נשמיים: [מה] פרלא כתוב ועוף יעוף

אחסיך מניח כלל עלמא [מז] ותו אעא דקיק אדליק לברכא. עד סכא קרבנא משרין סמרין דחקיקין בכסא.

השתא אית למשאל. סא ד' דיוקנין אינון דחקיקין בכסא. ומאי עממא לית קרבנא מחמרינן. אללא ודאי מכלסא אית קרבנא אריה חקוק בכורסאי ובשעתא דקרבנא שלים אריה נחית ועאל באשא ואכיל ואתני מתמן [מז]: אדם חקוק בכורסאי אדם עקרא דכלא ומקריב מתן רומיס ונשמחיס. ואדם עלאה אתני מאדם מתאס [מח] וכל זינא מתקריב לזינא ואתני מניח מדיליס ממש ומלכושא דיסודא דיליס. ואי תימא סא אריה לית לית יסודא לתאח באינון קרבנין [מט] חבל אריה כליל בכלסו. דסא לימיתא איסו [נ] ובג'כ אכיל בכלסו וכל שאר לא אכלין מניח בגין דייזנא סא [נא] סא כל ד' דיוקנין דחקיקין בכסא יתקריבין לקרבנא. ובג'כ סא קרבנא שלים וכד אתהנון מעקרא ויסודא דלסון. כדן נחמ רוח לאדלקא בזינין עלאין. כסי וליואי וישראל יסי יסודא ועקרא לאינון דרגין עלאין דלסון [נג] וכל דרגא יסיב ליסודא. ד' דיוקנין דכורסאי בקדמיתא כדאמרן זינא נקבל זינא. ומתקריבין אינון בקדמיתא זינא לזינא. פני שור כלסו פניס דמתפשטן לאינון זינין כדאמרן כלסו מתקריב לעקרא ויסודא דלסון. פני נשר כדאמרן. פני אריה כדאמרן. פני אדם דמקריב רומיס ונשמחיס מתקריב לגבי אדם עלאה כסנא דעאל לזינא שחא קדישא מתקריב לגבי כסנא עלאה סהא דעאל לזינא קדש הקדשים [נז] ומתקריב דא ודלית בתקוניס בניסיו דאנפין לקדמות כסנא דלתתא. ליואי די מנני בחדוה סהא סמרא דלסון חדי ואכסיר חנפין [נד] ישראל דקיימו על קרבנא כללותא סא כללותא על כלל סא. אהער לגבייכו ישראל סכא קדישא ואכסיר אכפין [נה] כל זינא לזינא וכל מלה חבר יסודא דיליס אולא. ואחערין דרגין תחאין לדרגין עלאין. ואע"ג דכלסו מתערין. ואחערין דרגין דחקיקין בכסא לגבי דרגין דאכרא יסודא דלסון ואינן דרגין עלאין דמתמין כלסו מתערי ומתקריב לסעודתא ומתעדי. אצל לית רשו למד מנייה למיכל לא לדרגין עלאין ולא לדרגין תחאין. ולמתני שום סנא. ולא לאושים ידא בקרבנא. עד דמלכא עלאה אכיל ואתני ויסיב לון רשו [נו] לבתר דיכב לון רשו כל חד וחד אתני ואכיל. וסיינו דכתיב (א) אריתי מורי עם בשמי וגו'. אלן אינון דרגין עלאין מורי עם בשמי אכלי ואתני כדקא יואת. דא דרועא ימינא צירכא שמאלא [נז] אכלתי יערי עם דכסי. דא

מראה בקומות (א) שיר ס'

זיו הזהר

נתפשט ממנו אור לכל העולם [מז] ועוד עץ קמון מדליק לעץ גדול. עד כאן נתבאר סוד הקרבן משני צדדים הנחקקים בהכסא:

עבשו יש לשאל. הלא ד' צורות הן שנחקקות בהכסא. ומפני מה אין קרבן מאותן צורות האחרות. אלא ודאי מכלל יש קרבן: אריה חקוק בהכסא. וכאשר הקרבן בשלמות יורד אריה ונכנס באש ואוכל ונהנה משם [מז]: אדם חקוק בהכסא. אדם הוא עיקר הכל ומקריב שם רוחו ונשמחו. ואדם העליון נהנה מאדם התחתון [מח] וכל מין מתקרב למינו ונהנה ממנו משלו ממש ומן הלכוש של היסוד שלו. ואם תשאל הרי אריה אין לו יסוד למטה באותן הקרבנות [מט] אבל אריה נכלל בכלם. שהרי לימין הוא [נ] ולפיכך הוא אוכל בכלם וכל השאר אין אוכלים ממנו לפי שהוא בחינת ימין [נא] הרי כל ד' צורות החקוקות בהכסא מתקרבות להקרבן. ולפיכך הרי זה קרבן שלם. וכאשר נהנים מן העיקר והיסוד שלהם. או יורד רוח להדליק מאורות העליונים. כהנים ליום וישראלים נותנים שהיו יסוד ועיקר לאותן מדרגות עליונות שלהם [נג] וכל מדרגה נותנת כח ליסודי שלמטה. ד' צורות הכסא לראשונה כמו שאמרנו נתעוררות מין לעומת מינו. והם מתקרבים לראשונה מין אל מינו. פני שור כל הפנים שמתפשטים לאותן המינים כמו שאמרנו כלם מתקרבים להעיקר והיסוד שלהם. פני נשר כמו שאמרנו. פני אריה כמו שאמרנו. פני אדם שמקריב רוחו ונשמחו הוא מתקרב אצל אדם העליון. הכהן שמיחד שם הקדוש מתקרב אצל כהן העליון שהוא שנכנס לבית קדש הקדשים [נז] והוא מתקרב ומדליק בתיקונו בהארת הפנים לעומת הכהן שלמטה. הלוי שמנגנים בשמחה אותו הצד שלהם ישמח ונעשה הארת הפנים [נד] ישראל העומדים על הקרבן בתפלה הרי תפלה על הכל היא. נתעורר לעומתם ישראל סכא קדישא ונעשה הארת פנים [נה] כל מין נתעורר למינו וכל דבר אחר יסוד שלו הורק מדרגות התחתונות מעוררות למדרגות העליונות. ונתעוררות המדרגות החקוקות בהכסא לעומת המדרגות שבארץ שהן יסוד שלהן. ואותן מדרגות עליונות הנסתרות כלן נתעוררות ומתקרבות להסעודה ומתענגין. אבל אין רשות לאחר מהן לאכול. לא למדרגות העליונות ולא למדרגות התחתונות. ולא ליהנות כל הנאה. ולא להושים יד בקרבן. עד שהמלך העליון אוכל ונהנה ונותן להן רשות [נו] לאחר שנותן להן רשות כל אחד ואחד נהנה ואוכל. זהו שכתוב (א) אריתי מורי עם בשמי וגו'. אלו הן מדרגות העליונות. מורי עם בשמי אוכלים ונהנים כראוי. זו הורוע של בחינת הימין בהיות של בח' השמאל [נז] אכלתי יערי עם דכסי.

ז

אלא יעוסף משמע שני רוחות של יסין ושל שמאל לטהורים ולסמאים. [מז] פני לשפת גדול. ומשל השני הוא שגדל רק ניצוץ ראשון מלמטה ואח"כ קמון מדליק לגדול וגדול יותר גדול. וכל זה סודות נסתרים שגדל ידעיה גדולה ועיון רב לחכמים: [מז] זה תמלאך אוריאל: [מח] אדם העליון היינו חסוד שכתוב ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם עליו מלמעלה. אבל חיי לחשוב איזה דמות הנהג ועיון ההנאה היינו רית נוחה ונחת רוח שאמר ונעשה רצונו: [מט] כי הלא היה אינה ראוי לקרבן: [נ] שכתוב ופני אריה אל הימין לארבעתם: [נא] אין הכוונה שרק הארי אוכל ולא השאר. אלא כונת אביהל זו ענינו שרפת הקרבן עדיף הכתוב אש אוכלת. נחלים מאוכלות. והכוונה כי כיון שזה מיין שהקב"ה עשה חסד עם התומא ונמלא לו מת שיויר אש מן השמים בתוך אש התהינות לשרוף את הקרבן לפיכך היה צריך להיות אש של מדת החסד שהיא בחינת הימין. ואש זה נצטייר בדמות אריה שהוא בבחי' הימין בהסמכות. והוא שאומר שהארי שורף ככל הקרבנות וכל השאר צורות אין שורפין מן הקרבן אלא שחן נהנין מן רית שיושטו: [נג] כהנים ליום וישראלים מדרגות העליונות שלהם הן חסד גבורה תפארת: [נז] זה המלאך מיכאל משרת שלמעלה ששורשו מדת החסד וכן שורש הבחן שלמטה: [נד] ענין הארת פנים היינו השפעת השפע כמש"כ יאר ה' פניו אליך ויתנך: [נז] ישראל סכא קדישא שלמעלה חיינו מדרגה של מדת התפארת: [נו] כבר נתבאר שאכילת מלך העליון היינו הנחת רוח מן תשובת התומא ותפלתו: [נא] סגורש וחולך

זו הודגות מרת יעקב כפרת רחל. זו היא אכילה כראוי. שתיתי ייני עם חלב. זו הודגות של בחי' השמאל בהירך של בחי' הימין. הרי כל מדרגות העליונות שנהנה בהן המלך הקדוש לראשונה. וזו היא אכילתו והנאתו. עד כאן אכילת המלך העליון לראשונה. מכאן ולהלאה נותן רשות לד' צורות החקוקות בהכסא. ולכל אותן שמתפשטים מהם ליהנות ולאכול. וש"כ אכלו רעים שרת ושכרו דודים. אכלו רעים. אלו אותן ארבע צורות שאמרנו. שרת ושכרו דודים. כל אותן שמתפשטים מהם. כלם אוכלים ונהנים כראוי. ונעשה הארת פנים וכל העולמות הם בשמחה. וכל אחת ואחת בין מדרגות העליונות ובין מדרגות התחתונות ליסוד שלהם מתקבצין ונהנין. זה הוא **הסוד והנסתר של הקרבן** כראוי. באו ר' אלעזר ור' אבא ושאר החברים והתנפלו לפניו. א"ר אבא אלמלא לא נמסרה התורה ביד סיני. אלא שאמר הקב"ה הרי אצל בן יוחאי התורה והנסתרות שלי. די לעולם. וי כאשר תסתלק מן העולם. מי יאיר נרות התורה. הכל יוחשך מהיום ההוא. שהרי עד שיבוא מלך המשיח לא יהיה דור כמו דור הזה שרבי שמעון שוכן בו:

דל יעקב כפרת. דל אכילת כדקא יאות שפיתי ייני עם חלב. דל דרועא שאלא בירכא קדישא בקדמיתא. ודל מיכלא דיליא וסנאה דיליא. עד הכא מיכלא דמלכא עלאה בקדמיתא. מכאן ולהלאה יסיב רשו לר' דיוקנין דחקוקין בכורסיא. ולכל חינון דמתפשטין מנייחו לאתהני ולמיכל הסיד אכלו רעים שרת ושכרו דודים. אכלו רעים חלין חינון ארבע דיוקנין דאחרן. שרת ושכרו דודים. כל חינון דמתפשטין מנייחו וכללי חלין ואתהנין כדקא יאות. ואסבירו אפסין ועלמין כללו בדודים. וכל חד וחד בין דרגין עלאין ובין דרגין סתאין ביסודא דלסון מתקבצין ומתניין. דל חיו **רוא וסתרא דקרבנא** כדקא חיי. אלו ר' אלעזר ור' אבא ושאר חבריא ואשתפסין קמיס. א"ר אבא אלמלא לא אתמסר אורייתא בסורא דסיני אלא דאחר קביא הא דבר יוחאי אורייתא וסתריה דילי. די לעלמא. ווי כד תסתלק מן עלמא. מלך יסביר בולגין דאורייתא. כלל יתחשך מסורא יומא. דל עד דייתי מלכא משיחא לא ליסוי דל כדל דל דרי שמעון שארי בגוים:

סוד התפלה במקום קרבן

סוד התפלה במקום קרבן

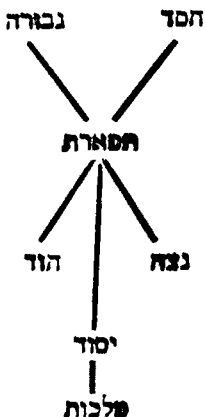
(א) אמר רבי שמעון על פי סוד זה אמור לו לאדם למען מאומה עד שיאכל מלך העליון. ומה היא. תפלה. תפלות ישראל כרמיון הקרבן. בתחלה מומינים להצורות החקוקות בהכסא. שמתפשטים רוחות מהם על אותן הבריות עופות ובהמות הראויות לקרבן. בריות שהרחו שלהם אשר בהיסוד של זה העולם הוא מהם. והיו שאנו אומרים (ב) מה רבו מעשיך ה' וגו'. שהרי הבריות הראויות לקרבן רוח שלמעלה מתפשט עליהן. ארבע הצורות אנו מומינים על קרבנות האלה. והיו שאנו אומרים והאופנים וחיות הקודש. וכל אותן חילות אחרים שמתפשטים מהם. ואח"כ אנו מזכירים הכהן הגדול שמיחד שם הקדוש. והוא אהבת עולם אהבתנו וכו' [נח] היחוד שנתחד הוא באמירת שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד. אח"כ בא כח הרוח שנתעוררים לגנינה [נח] והיו אהב שמעון תשמעו וגו'. השמרו לכם פן יפתה לבבכם וגו'. זו נגינת הרוח בשביל

(א) אמר רבי שמעון על רזא דל חסיד ליה לבר נס לקטום כלום עד דיכול מלכא עלאה. ומאי חיי. ללואה. ללואה דב"כ כנוא דל. בקדמיתא מומינים דליוקנין דחקוקין בכורסיא. דמתפשטין רוחין דלסון על חינון בריין עופי ובעירי דחיי לקרבנא. בריין דרוחא דלסון ביסודא דסאי עלמא מנייסו. וסיינו דאחרין (ב) מה רבו מעשיך ה' וגו'. דל בריין דאחרין לקרבנא רוחא דלסון מתפשט עליהו. ארבע דיוקנין מומינים על קרבנין חלין. וסיינו דאחרין וסאופנים וחיות הקודש. וכל חינון חלין דאחרין דקא מתפשטין מנייחו. ולבסוף כסנא רבא דקא מייחד שמה קדישא. סיינו אהבם עולם לסבטנו וכו' [נח] יחודא דקא מייחד סיינו שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד. ולבסוף ליולי דקא מתערי לכווא [נח] היינו והיה אם שמעון תשמעו וגו'. השמרו לכם פן יפתה לבבכם וגו'. דל כנוא דליואי בגין

כראה מקומות (א) דקמא: (ב) תליס ק"ד

זו הוזהר

התקשרות חיי ספירות זו בוו לחשפעת השפע למטה. והיו שאמר דדקא יסנא בירכא שאלא. היינו צנור השפע הנמשך כאלכסון מן חסד עד חסד. יעקב כפרת. היינו צנור השפע הנמשך כיושר מן תפארת ליסוד ולמלכות. דרועא שאלא בירכא יסנא. היינו צנור השפע הנמשך כאלכסון מן גבורת עד נצח. כוח (*). [נח] תיקון זה כחיצול האהבה שבספירות חסד: [נח] תיקון זה בספירות הגבורה:

בשבי' לעורר צד שלהם בקרבן הזה. אח"כ בא כח הישראלי, זה אמת ויציב ונכון. ישראל הזקן העומד על קרבן העליון [ט] שהוא עשר מדרגות עליונות שהן פנימיות של הכל, כלן קיימות על השלחן, אבל אין רשות לאחת מהן לאכול ולהושיט יד לקרבן עד שמלך העליון אוכל. והיינו ג' ברכות ראשונות ושלוש אחרונות, כיון שהוא אוכל נתן רשות לר' הצורות ולכל אותן הצדדים שמתפרשים מהם לאכול. אז האדם שלמטה שהוא הצורה הכוללת כל שאר הצורות משפיל עצמו ונופל על פניו, ומוסר נפשו ורוחו אל האדם שלמעלה, העומד על אותן הצורות והכולל כל הצורות, למען יתעורר עליו כראוי. והו שאומרים (א) אל"ך ה' נפשי אשא, ולמען יתעוררו צורות האחרות וכל אותן שמתפשטים מהם אומרים תהלה לדוד, והיינו יביעו, ירגנו, יחמרו, ידברו [סא] וכלם אוכלים ונהנים כל אחד ואחד כראוי לו, סכאן ולהלאה ידבר האדם צרת לבו, והיינו ג' יעקב ה' ביום צרה, כיולדה שיושבת בצורה, למען יתחפזו כלם למליצים טובים על האדם, וע"ז כתוב אשרי העם שככה לו וגו' :

(ג) את קרבני לחמי לאשי ריח ניחחי תשמרו להקריב לי במועדו. א"ר יהודה בקרבן יש עשן, ויש ריח ניחח, עשן, הם בעלי רוגז, שכתוב (ד) כי אז יעשן אף ה', עלה עשן באפו וגו'. הם נהנים מן העשן, ועשן מורה שהרוגז בתוכם הוא, ריח ניחח, מורה על רחמים, אותן שנקראים תפוחים [סב] א"ר אבא כתפוחים, וש"כ (ה) וריח אפך כתפוחים .. (ו) רבי אלעזר אמר את קרבני לחמי לאשי, את קרבני, זה מוד השכינה הקדושה, שנאמר אתה, א"ת דוקא [סג] קרבני, זאת היא קרבן וקשר להתקשר [סד] לחמי, זה שפע מון הבא שלמעלה ע"י התעוררות שלמטה, לאשי, להכליל שאר חילות אחרים הנמצאים להיות ניוונים כל אחד ואחד כראוי לו, ריח ניחחי, זה הרצון והקשר [סה] שנתאחד הכל בסוד עולם העליון, תשמרו להקריב לי במועדו, איזה מועדו, בזמן שנתעורר אברהם לעשות רצונו, שנאמר וישכם אברהם בבקר, ובזמן שנעקד יצחק על גבי המזבח, שאותה שעה בין הערבים היה, א"ר ייסא אם כן למה כתוב במועדו במועדים צריך לומר, א"ל בשעה ההיא נכלל אש במים ומים באש, ולפיכך כתוב במועדו [סז] בוא וראה בכל הקרבנות לא כתוב כמו שנאמר כאן תשמרו להקריב לי, תשמרו, זה מוד של שמור [סח] שהיא צריכה לקרב אותה לעולם שעליה, שנאמר תשמרו להקריב לי במועדו, בזמן של בחי' ימין ובזמן של בחי' שמאל, כאמור באברהם ויצחק, והכל הוא בסוד עליון :

בזמן לאתערב סמך דא בקרבנא דא, ולכפר ישראל, דא אמת ויציב ונכון, ישראל סבא דקיימא על קרבנא עלאה [ס] דאישו עשרה דרגין עלאין פנימאין דכלא, כללו קיימי על ספורה, אבל לים רשו לחד מנייהו למיכל ולחושים ידא לקרבנא עד דמלכא עלאה אכיל, וסיינו שלם ראשונות ושלוש אחרונות, כיון דאישו אכיל ישיב רשו לר' דיוקנין ולכל אימון ספרין דמתפרשין מנייהו למיכל, דקין אדם דלתתא דאישו דיוקנא דכליל כל שאר דיוקנין מאד, ונפיל פל אכשו, ומסיר גרמיס ורומיח לגבי אדם דלעילא, דקיימא על אימון דיוקנין ודכליל כל דיוקנין, לאתערב עליה כדקא חוי, וסיינו (ה) חליך סי' נפשי אשא, ולאתערב דיוקנין אחרין וכל אימון דמתפשטי מנייהו מהלס לדוד, וסיינו יביעו, ירגנו, יחמרו, ידברו [סא] וכללו חליין ואתהניין כל חד וחד כדקא חוי לים, מחלין ולסלס ליםא בר נש עלאין דלביה, וסיינו ג' יעקב ה' ביום לרס, כעוברתא דיתבא בעלמא, לאתספכא כלסו סניגורין עליה דבר נש, וע"ז כתוב אשרי העם שככה לו וגו' :

(ג) את קרבני לחמי לאשי ריח ניחחי תשמרו להקריב לי במועדו, א"ר יהודה בקרבנא חים עשן, ואיש ריח ניחח, עשן, אימון מארי דרוגזא, דכתב (ד) כי אז יעשן אף ה', עלה עשן באפו וגו', אימון אתהנון מעשן, ועשן רוגזא בזהמא ראינו, ריח ניחח, רחמי, אימון דלקרון תפוחין [סב] א"ר אבא כתפוחים, הס"ד (ה) וריח אפך כתפוחים .. (ו) רבי אלעזר אמר את קרבני לחמי לאשי, את קרבני, רוא דכנסת ישראל, דכתיב את, א"ת דייקא [סג] קרבני, דא אישי קרבנא וקשורא לאתקשרא [סד] לחמי, דא מוזנא דלחי מלעילא באתערותא דלתתא, לאשי, לאתכללא שאר חילין אחרין דלמפריכו לאתזנא כל חד וחד כדקא חוי לים, ריח ניחחי, דא רעיותא וקשורא [סה] דלאתחדא כלל ברזא דעלמא עלאה, תשמרו להקריב לי במועדו, מאן מועדו, בזמן דאתערב אברהם למעבד רעותים, דכתיב וישכם אברהם בבקר, ובזמנא דאתקד יצחק על גבי מדבחה, דהסיא שעתא בין הערבים סוס, א"ר ייסא אם כן סי' אחמי במועדו במועדים מצטי לים, ח"ל סוסא שעתא אסתכלל אש במיח, ויחא בלשא, ובגין כך כתיב במועדו [סז] תא חוי בכל קרבנין לא כתיב כזה דכתיב הכא תשמרו להקריב לי, תשמרו, רוא דשמור [סח] דאישו כריכא לקרבא לגבי עילא, דכתיב תשמרו להקריב לי במועדו, בימינא ושמאלא כמה דאתמר דלמפריכו באתרס וילמס, וכלל ברזא עלאה :

אם

מראה מקומות (א) הנים כ"ס (ב) שס כ' (ג) דף רעב, ודכ (ד) דכנים כ"ס (ה) שס ו' (ו) וילא קסד :

דיו הזהר

[פ] תיקון זה בחי' הרצון שבספירת התפארת שנקרא ישראל סבא : [סא] נראה לי לפרש בדרך פשוט שאולי ר' לשונות רומזים על הכוונות שלמטה שנשפץ עליהם רוחות של חיים מן הר' צורות שבמרכבה והיינו סדרן, בוע אז בעה שייך בהשמעת קול של בהמות ששורשים צורת השור, רגנה שייך בהשמעת קול של עופות ששורשים צורת הנשר, אמירה שייך אצל ארי תריכות שבא לבין אנשים ואינו מויקס, ונקרא ארי אמורין במובא בקורן שורש אמר יע"ש : [סב] כוננו שפן העשן ניוונים מארי דריגין, וריח ניחח עולה למרות הרחמים שנקראין תפוחין, וא"ר אבא שאלו הסודות אין נקראין תפוחים אלא שהן דומין לתפוחים, והיינו במראה המעורב מן לובן ואדום כירוע : [סג] השכינה הקדושה נקראת א"ת, על שם התכללותה מאותיות האל"ף ב"ת מן א' ער ח' : [סד] השכינה נקראת קרבן, כי צריכה לעזו של ישראל לקרבה להקב"ה ע"י תורה תפלה ומצות, ואם לאו חיי היא ח"ץ מרוחקת ושכינתא בגלותא, וגם נקראת קשר, כי הקב"ה מתקשר עמה בכל הספירות להשפיע בה שפע לתכלל ומלואה : [סה] ריח רמז על רעותא, היינו הרצון והתחשבה שבמות, כי הריח נכנס להראש ע"י נקבי החושם עד הסוף מקום התבטה שנקראת ראשית, וקשר נקראת ספירת המלכות שהיא האחרית, ועליה תרמז חיות ניחחי, ונראה לי שחיות ניחחי רמז על מלכות בי היא בני' אלהים, וזהו שאמר דאתאחדא כלל ברזא דעלמא עלאה, שע"י הקרבן נתאחדו כל הספירות בסוד עולם העליון שהוא עולם התבטה, מן האחרית שהיא ספירת המלכות עד הראשית שהיא ספירת חכמה, ונעשה ע"י מיד מראשית אחרית סבג שמים מעל : [סז] ש"ב' המנים שהרית ובין הערבים שהם חסד ונבורת אש ומים מתאחדים ע"י תפלות ישראל להיות אחד בי הדינים נמתקים : [סח] רוא דשמור הוא ספירת המלכות :

את

א את הכבש אחד תעשה בבקר. מהו בבקר [סח] זה בקר של אברהם, שנאמר וישכם אברהם בבקר. מניין שזה הבקר של אברהם הוא. א"ר אלעזר מכאן. (ג) הבקר אור. בקר אור לא כתוב אלא הבקר אור. זה אור הראשון שברא הקב"ה במעשה בראשית. ולכך נאמר תעשה בבקר. בבקר הידוע. וכנגד בקר של אברהם נקרב קרבן הזה. קרבן של בין הערבים זה יצחק. וכנגד ערב של יצחק נקרב. מניין. שנאמר ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב. וערב מדרשו של יצחק הוא. וזה נבואה. (ג) א"ר יוסי כתוב את הכבש אחד תעשה בבקר ואת הכבש השני תעשה בין הערבים. תפלות כנגד תמידין תקנום. בוא וראה בהתעוררות שלמטה נתעורר כמו כן למעלה. ובהתעוררת שלמעלה נתעורר כמו כן עוד למעלה ממנו. עד שמגיע ההתעוררת למקום שנצרך להדליק המנורה ונרלקת. ובהתעוררת העשן שלמטה נרלקת המנורה למעלה [סח] וכאשר מנורה זו נרלקת כל שאר המנורות דולקות. ומתברכים מזה כל העולמות. נמצא שהתעוררת הקרבן היא תקון העולם והיא הברכה של כל העולמות. זה כיצד. כשמתחיל העשן לעלות אותן צורות הקדושות הממונים על העולם נתחננות להתעורר [ע] ונתעוררות בתשוקה אל המדרגות שלמעלה. ככתוב (ד) הכפירים שואגים לשרף וגו'. אלו מעוררות למדרגות עליונות שצריהן. עד שתפעל ההתעוררת שירצה המלך להתחבר בהמלכה [עא] ובהשתוקקות שלמטה נובעים מים תחתונים לנגד מים העליונים. שהרי מים העליונים אין נובעים אלא בהתעוררת ההשתוקקות שלמטה. ואז התשוקה מביאה להתרבה ונובעים מים תחתונים לעומת מים העליונים. והעולמות מתברכים וכל המנורות נרלקות. והעליונים והתחתונים נמצאים בברכות. בוא וראה כהנים ולוים מעוררים שתתחבר שמאל בימין. א"ר חזקיה הכל כך הוא בודאי. אבל כך שמעתי. כהנים ולוים זה מעורר השמאל זה מעורר הימין [עב] לפי שהתחברות בחינת הזכר עם בחי' הנקבה אין היא אלא בבחות של שמאל וימין. כמ"ש (ה) שמאלו תחת יראשי וימינו תחבקיני. ואז מתחבר הזכר עם הנקבה ותשוקה נמצאת. העולמות מתברכים ועליונים ותחתונים בשמחה. וע"כ הכהנים והלוים מעוררים הדבר למטה שתתעורר תשוקה ואהבה למעלה. שהכל תולה בהבחות של ימין ושמאל. נמצא שהקרבן הוא יסוד העולם תקון העולם ושמחת עליונים ותחתונים. א"ר יוסי וראי יפה אמרת וכך הוא. וכך שמעתי הענין ושכחתי אותו. ואני שמעתי דבר זה והכל עולה כאחד. שעכשו התפלה במקום הקרבן. וצריך האדם לסדר שבח רבונו כראוי [עג] ואם לא יסדר שבחו אין תפלתו תפלה. בוא וראה מדור ששם של שבח הקב"ה הוא מי שיוצא ליהוד שם הקדוש כראוי.

שעל

מראה מקומות (א) דף נמכ. (ב) נבאשית כ"ב (ג) ויחי נמכ. (ד) תלים ק"ד (ה) שיר צ

דף הזהר

א את הכבש אחד תעשה בבקר. מהו בבקר [סח] זה בקר של אברהם. דכתיב וישכם אברהם בבקר. מניין דהוא בקר דאברהם הוא. א"ר אלעזר מהכא. (ג) בבקר אור. בקר אור לא כתוב אלא הבקר אור. וזה אור קדמא דברא קב"ה בעובדא דבראשית. וע"ד תעשה בבקר. בבקר דאשתמושה ולקבל בקר דאברהם אתקריב קרבנא דא. קרבן דבין הערבים דא יצחק. ולקבל ערב דינחא אתקריב. מנין דכתיב וילא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב. וערב דינחא הוא. והא אוקמיס. (ג) א"ר יוסי כתיב את הכבש אחד תעשה בבקר ואת הכבש השני תעשה בין הערבים. תפלות כנגד תמידין תקנום. תא חיי באתעורותא דלתתא אתער הכי נמי לעילא. ובאתעורותא דלעילא הכי נמי לעילא מניה. עד דמסי אתעורותא לתתא דבעיא בוליאנא לאלדקא ואלדליק. ובאתעורותא דתתא דלתתא אדליק בוליאנא לעילא [סח] וכד סלי אדליק כלסו בוליאנא אחרנין דלקין. ומתברכאן מניס כלסו עלמין. אשתכח דאתעורותא דקרבנא תקונא דעלמא וברכאן דעלמין כלסו. סא כילד. שארי סנא לסלקא חינו דיוקנין קדישין דממין על עלמא אתתקין לאתערע [ע] ומתערין בכסופא דלרגין דלעילא. כד"א (ד) הכסירים שואגים לשרף וגו'. חלין אתערין לרגין עלאין דעלייסו. עד דמסי אתעורותא דבעי מלכא לאתחברא במערויתא [עא] ובכסופא דלתתא נכעין מיין תתאין לקבלא מיין עלאין. דהא לא נכעין מיין עלאין אלא באתעורותא דכסופא דלתתא וכדין תאובתא אלתדבק וכעין מיין תתאין לקבל מיין עלאין. ועלמין מתברכאן ובוליאנא כלסו דליקין. ועלאין ותתאין משתכחי בברכאן. תא חיי כסני וליואי מתערי לאתחברא שמחלא בימינא. א"ר חזקיה כלסו כסני הוא ודלי. אבל כסני שמענא. כסני וליואי דא אתער שמחלא ודא אתער ימינא [עב] בנין דאתחברותא דדכורא לנבי נוקבא לאו איסי אלא בשמחלא וימינא. כד"א (ה) שמאלו תחת יראשי וימינו תחבקיני. וכדין אתחבר דכר ביוקבא ותאובתא אשתכח. עלמין מתברכין ועלאין ותתאין במידו. וע"ד כסני וליואי מתעריין מלס לתתא לאתערע כסופא וחציבותא לעילא. דכלא תליא בימינא ושמאלא. אשתכח דקרבנא יסודא דעלמא תקונא דעלמא וחידו דעלאין ותתאין. א"ר יוסי ודאי שפיר קאמרת וככי הוא. והכי שמענא מלס ולאשינא לס. ולאח שמענא הא וכלא בחד סלקא. סמחא ללותא באתר דקרבנא. ובעי דר כס לסדרא שבתא דמאריס כדקא יאות [עג] ואי לא יסדר שבתא לאו ללותא ללותא. תא חיי סדורא שליט דשבתא דקב"ה מאן דיעע ליחלל שבת קדישא כדקא יאות. דכסני

[סח] מקשה שהי"ל תעשה בקר. כמו שכתוב בין הערבים ולא בבין הערבים. וחתירין סוכן עש"י כללי דהקדוש שואת ב' עם חת"ה הוא כאילו נכתב בהבקר עם היא הידוע. ורמו על חוסן של מדת החסד שנקרא בקר של אברהם : [סח] מנורה הראשונה שחמא לעילא חיינו מדת המלכות שהיא מוארת תחלה ע"י אתערותא דלתתא של עבודת ישראל ואח"כ שאר המאורות חיינו הספירות שעליה : [ע] חיינו ד' הצורות של המרכבה אריה שור נשר אדם : [עא] חיינו יתוד קב"ה ושכינתיה תפארת במלכות עלמא שהוא בבחינת זכר עם העולם שהוא בבחי' נקבה : [עב] הכהנים שורשם במדת החסד שנקראת ימין והלוים שורשם בגבורה שנקראת שמאל : [עג] בנותו שהתפלה צריכה להיות כדמיון הקרבנות. שבתחלה ע"י העשן שבתחלה ע"י צורות שבתחלה ע"י תחילתו שלחן שבקומות הנמוכים. ואח"כ מדת המלכות. ואח"כ שאר העולמות היותר גבוהים. עד שמגיע להיות יתוד קב"ה ושכינתיה. וכן בתפלה נצרך לסדר קודם שבתו של הקב"ה חיינו מסוקי דוסרה וברכות יוצר וק"ש שכל זה נדבר בתקון העולמות עשית יצירה ובריאת. ואח"כ עיקר התפלה חיינו השמיע שחיה נגד עולם האצילות :

שעל ידי זה נתעוררים עליונים ותחתונים וממשיכים ברכות לבשר העולמות .. (א) אמר חוקיה מה שאמרנו לעולם יסדר אדם שבחו של רבונו ואח"כ יתפלל תפלתו. כל מי שלבו סדור ורוצה להתפלל תפלתו. והוא בצרה ואינו יכול לסדר שבחו של רבונו כראוי מה יעשה [עד] אמר לו ר' יוסי אע"פ שאינו יכול לבחון לבו ומחשבתו. סדור השבח של רבונו למה יגרע. אלא יסדר השבח של רבונו אע"פ שאינו יכול לבחון ואח"כ יתפלל תפלתו. וז"ל (ג) תפלה לדוד שמעו ה' צדק הקשיבה רנתי וגו'. שמעו ד' צדק בתחלה. זה הוא סדור השבח של רבונו. ואח"כ הקשיבה רנתי ואזינה תפלתו. מי שיכול לסדר שבחו של רבונו ואינו עושה כן. עליו כתוב (ג) גם כי תרבו תפלה איני שומע:

רועה הנאמן

(ד) אמר רועה הנאמן עתה נצרך להבין איך תקנו תפלות כנגד הקרבנות. אלא שלש תפלות הן. את הבכור אחד תעשה בבקר. כנגד תפלת שחרית שנאמר בה וישכם אברהם בבקר אל המקום אשר עמד שם את פני ה'. ודרשו החכמים שאין עמידה אלא תפלה. ואת הבכור השני תעשה בין הערבים. כנגד תפלת המנחה שתקן אותה יצחק. וז"ל ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב. ואין שיחה אלא תפלה. תפלת ערבית כנגד אימרים ופדרים שנתאכלין כל הליילה. וז"ל ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש. ואין פגיעה אלא תפלה — :

(ה) ואמרת להם זה האשה אשר תקריבו לה' וגו'. מצוה זו להקריב תמידים ומוספים לה'. אע"פ שהקרבנות כלם לה'. הוא נוטל הכל ומחלק הקרבנות למחנות שלו. מהם מחלק לכלבים. אותן קרבנות הפסולים שנותנם לסמאל כלב ולמחנותיו. ובשביל זה היתה יורדת צורת כלב לאש המזבח. ומהם לשדים שיש בהם כבהמות. ומהם כמלאכי השרת. ומהם כאנשים. אותן שמעשיהם כשדים מחלק קרבנם לשדים. אלו שמעשיהם כמלאכים מחלק קרבנות שלהם למלאכים. וז"ל את קרבני לחמי לאשי [פה] שאותן הקרבנות שלהם אין תלויים בבהמות. כי קרבנות הבהמות הם של עמי הארצים. וקרבנות האנשים שהם כמלאכים היינו תפלות ומעשים טובים. קרבנות תלמידי חכמים בעלי מדות ודם בעלי סודות התורה והנפתרות הגנוות שבה. יורד הקב"ה בעצמו לקבל הקרבנות שלהם. שהיא תורת ה' תמימה שכינה הקדושה הנכללת מעשר מדות. והתלמידים של החכמים דבריהם כאכילת שירי מנחות. ויש אחרים המתגברים עדיהם. שהתורה שלהם כאכילת מנחות עצמן ולא שירי מנחות. ויש אחרים שהתורה שלהם כאכילת קדשים. מאכלים מכמה מינים למדך. וכל מנחות של מאכלי הקרבנות צוה הקב"ה להקריב כלם אליו בבית שלו שהוא השכינה. וזו היא המצוה להקריב קרבנות בבית הבהירה. לקיים (ו) כי אם בואתם יתהלל המתהלל וגו' [עו] משל למלך

דבשה מתעריץ עליון ותתאין ונגדיון ברכאן לכלו עלמין. (א) אמר חוקיה הוי דאמרינן לפולס יסדר בר נש שבחא דמאריה ודבאר יללי ללוותיה. הוי מאן דלביה סריד ובעי לללאה ללוותיה. ואיכו צעקו ולא יכיל לסדרא שבחא דמאריה כדקא יאות מאי סוף [עד] אל ר' יוסי אע"פ דלא יכיל לכוכא לבא ורעותא. סדורא דשבחא דמאריה אמאי יגרע. אלא יסדר שבחא דמאריה אע"פ דלא יכיל לכוכא ויללי ללוותיה סס"ד (ג) תפלה לדוד שמעו ה' צדק הקשיבה רנתי וגו'. שמעו ה' צדק בקדמיתא. צדק דאיכו סדורא דשבחא דמאריה. ולבאר הקשיבה רנתי האזינה תפלתו. מאן דיכיל לסדרא שבחא דמאריה ולא עבד. פליג כמי (ג) גם כי תרבו תפלה איני שומע:

רעיא מהימנא

(ד) אמר רעיא מהימנא כען צפי למדע איך לתקנו ללוותין לקבל קרבנין. אלא תלת ללוותין אינון. את סכנא אחד תעשה בבקר. לקבל ללוותא דשחרית דאמרינן נס וישכם אברהם בבקר אל המקום אשר עמד שם את פני ה'. ואוקמוס רבנן דלית עמידה אלא ללוותא. ואת סכנא השני תעשה בין הערבים. לקבל ללוותא דמנחה דתקין לם יצחק. סס"ד וילא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב. ולית שיחה אלא ללוותא. ללוותא דערבית לקבל אמוזין ופדרין דמתאכלין כל הליילה. סס"ד ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש. ולית פגיעה אלא ללוותא — :

(ה) ואמרת להם זה האשה אשר תקריבו לה' וגו'. פקודא דא לקרבא תמידין ומוספין לה'. אע"פ דקרבנין כלסו לה'. איכו נקיל כלל ופליג קרבנין לחשריין דילוי. מנהון פליג לכלבים. אינון קרבנין פסולין דייבז לסון לסמאל כלב ולמשרייתיה. וצדין דא סוס נחית דיוקנא דכלבא. ומנסון לש"ס דאית צהון כצערין. ומנסון כמלאכי השרת. ומנסון כצני נשא. אינון דעובדיהון כשדים פליג קרבניהון לשדים. אלן דעובדיהון כמלאכין פליג קרבנין דלסון למלאכים. סס"ד את קרבני לחמי לאשי [פה] דאינון קרבנין דלסון לאו תליין בצערין. דקרבנין דצערין אינון דעמי הארץ. וקרבנין דצני נשא דאינון כמלאכין ללוותין ועובדין סבין. קרבנין דת"ח מארי מדות ואלין מארי רזין דמורייתא וסתרין גניין דבסון. קב"ה נחית סוף צגריהם לקבלא קרבנין דלסון. דאית תורה ה' תמימה שכינתא קדישא מעשר מדות. ותלמידי דרבנן אינון מלין דלסון כאכילת שירי מנחות. ואית אחרין דמתגברין עלייהו. דאורייתא דלסון כאכילת מנחות עלמן ולא שירי מנחות. ואית אחרין דאורייתא דלסון אכילת קדשים. מאכלים מכמה מיין למלכא. וכל מנחות דמתאכלין דקרבנין מני קב"ה לקרבא לים כלסו צביהא דילוי דאית שכינתא. והאי איסי פקודא לקרבא קרבנות בבית הבהירה. לקיים (ו) כי אם בואתם יתהלל המתהלל וגו' [עו] למלך

טראה מקומות ט ויחי רעג : ט תליס י"ז ט יעשי' א' ד' דף ככד. (ה) ככר קי. (ו) ינמי' ט'

דיו הזהר

[עד] השאלה אם באופן זה מותר לו לרדג הכל ולחתפלל רק השמ"ע בלבד : [פס] לאשי היינו המלאכים שנקראים אישים : [עו] בואת רבו על השכינה הקדושה שנקראת ואת :

למלך שהיו עבדיו ונסיכיו ושרי המלכות משפחים ו
הרבה סתנות. אמר מי שרוצה לשלח לי מהנה אל ישלח
אלא בידי המלכה. לקיים בה (א) ומלכותו בכל משלה.
ובעבור זה נקראת השכינה קרבן לה'. עולה לה'. אשם
לה'. ואפילו קרבן גדות ויולדות ומצורעים חבים חבות.
הכל נצרך להקריב להקב"ה ושכינתו. ואח"כ היא תחלק
לכל. ושי"כ ותתן טרף לביתה וחק לנערותיה. ואפילו מזון
החיות כגון קרבן שעורים. מאכל בהמות ומאכל עבדים
ושפחות של בית המלך. ואפילו מאכל הכלבים החמורים
והנמלים. לקיים בה ומלכותו בכל משלה. ומניין שעל
ידה מחלק הכל. שכתוב ותתן טרף לביתה וחק לנערותיה.
כפי שהקב"ה ו' בן ית' כולל ית'ן. והשתלמות שלו ה'.
היא עולה לה'. קרבן לה'. שלמים לה'. היא התקרבות
שלו ושלמותו. שבה נשתלם ית'ן להיות ה'ן ית'. והכל
מתהדר בה. ובעבור זה (ג) זוכה לאלהים יחרם בלתי
לה' לבדו. שלא לתת ממשלה לצד הממאה בקרבן. שכל
אלהים אחרים בעולם הפורז הם. ואין להם התקרבות
והתיחדות. והקב"ה הפרידם משמו כמו שהבדיל חשך מן
אור. ושי"כ ויברל אלהים בין האור ובין החשך. ומי
שמקרב להקב"ה מה שהרחיק. כמי שמקרב בטאת נדה
לבעלה. וזהו הסוד (ג) ואל אשה בגדת טומאתה לא
תקרב לגלות ערותה. וכל אותן לא תגלה ערותן התקרבות
של כל עריות שקולין לעבודה זרה. שכל צדדים האחרים
עליהם נאמר (ד) מאלה נפרדו איי הגוים בארצותם. וכתוב
לשונותם בארצותם לגויהם. וכתוב כי שם בלל ה' שפת
כל הארץ ומשם הפיצה ה'. וכל מי שמקרב איזה קרבן
לצדדים אחרים. הקב"ה מפרידו מן שמו. ואין לו חלק
בשמו. שהקב"ה בחר את ישראל מכל שאר האומות.
וש"כ (ה) ובך בחר ה' וגו'. והבדיל אותם מהם להלק.
וש"כ (ו) כי חלק ה' עמו. ובעבור זה נתן להם התורה
משמו. שכתוב זה שמי לעלם וזה זכרי לדר דר. והרי
נתבאר ית' עם שמי עולה שס"ה. וזה עם זכרי עולה
רמ"ה. בכל מצוה ומצוה הקשיר את ישראל בשמו. להיות
כל אבר ואבר שלהם חלק גורלו ונחלתו. ובעבור זה
זוכה לאלהים יחרם בלתי לה' לבדו.

(ז) אמר מטרה מהתורה. מה שזכר בחבור הראשון
סוד הקרבנות. שכמו גידי הכבד יש בהם גדולים וקטנים
ומתפשטים לכמה צדדים ושואבים ויונקים. אף כך
קרבנות. אותן החילות שהם כדמיון שלהם נושלים אברים
ואמורים ופרידים שנתאכלים כל היללה. הרי אמרת
שהקרבנות אין הם נקריבים אלא הכל לה'. כמו שנאמר
זוכה לאלהים יחרם בלתי לה' לבדו. אלא אע"פ שכל
הקרבנות צריכים להקרב לפניו. הוא מחלק לכל המחנות
מאכלים של הקרבנות לכל אחד כראוי לו. לשכללים מזון
התורה ומשקה היין ומים של התורה. למבעיים שהם
שדים הרומין לבני אדם נתון להם אותן מאכלים הטבעיים.
שיווד אש שלהם לאכול אותם. כמו שביארו החכמים
שאם זכה ה' יורד כמו ארי של אש לאכול הקרבן. ואם
לא. היה יורד שם כמין כלב של אש. ואף כך כאשר
מת האדם אם זוכה יורד בדמות אריה לקבל נפשו. ואם
לא. בדמות כלב. שעליו אמר דוד (ח) הצילה מחרב
נפשי מיד כלב יחידתי. ולבעבור שיעל הקב"ה גופות
של ישראל וגופותיהם מהם צוה להקריב קרבנות של
בהמות. וגופותיהם יהיו במקומם. לקיים (ט) אם רעב
שונאך

(ז) אמר זכריה קדישא. מאי דאמרת בחבור קדמיה
רוח דקרבנין. דכמה דערקין דכבדא אית ביהון דקרבין ווערין
ומתפשטין לכמה ספרין ושארין ויונקין. אף הכי
בקרבנין. אלין טילין דאיון כנוול דליון נטלין אברין
ואמורין ופרידן דמתאכלין כל היללה. הא אמרת
דקרבנין לאו איון קריבין אלא כלל לה'. כמה דאמרת
זוכה לאלהים יחרם בלתי לה' לבדו. אלא אע"פ דכל
קרבנין צריכין לקרב קמים. איכו פליג לכל משריין
מאכלין דקרבנין לכל חד כדקא חוי ליה לשכליים מזוני
דאורייתא ומשתא דיווא ומיא דאורייתא. לפצטיין דאיון
שדים דאיון כבני אדם יסיב לון אלין מאכלים טבעיים.
דנחית דאש דליון למיכל לון. כמה דאוקמוס רבן
דאי זכו סוס נחית כמו אריה דאש למיכל קרבנין. ואי
לאו. סוס נחית תמן כמין כלבא דאש. ואוף הכי כד
מית צ"א אי זכי נחית בדמות אריה לקבלא נפשיה. ואי
לאו. בדמות כלב. דעליה אמר דוד (ח) הצילה מחרב
נפשי מיד כלב יחידתי. ובגין לשויבא קב"ה גופיהון
דישראל ונפשיהון מנסון מני לקרב קרבנין
דבעיין. וגופיהון יסון באתריהון. לקיים (ט) אם רעב
שונאך

מראה מקובלות (א) תלים ק"ג (ב) שמות כ"ג (ג) ויקרא י"ח (ד) בראשית י' (ה) דברים י"ז (ו) שם ל"ב (ז) דף רכ"ז (ח) תלים כ"א (ט) מ"ב י"ז.

שונאך האכילתו לחם ואם צמא השקהו מים. אבל הקב"ה אינו נוטל אלא רצון הלב ורוח נשבר שלו. (וש"כ 6) ובחי אלהים רוח נשברה לב נשבר ונדכה אלהים לא תבוה [פז] כרמיון כלי חרם שאמרו בהם נשברו נסדורו. כהני סוחרא. לואי לבא. ישראל גופא. ונאמר בהם כהנים בעבודתם וְלֹא יִשְׁכַּח בְּעֵינֵינוּ יִשְׂרָאֵל בַּמַּעֲשִׂים. ואם הכבד רוצה להקביר את הלב הולכים שהם טמאים. אין הוא נוטל אלא שמנינות של חלב מהור. וכרמיון שיש בגוף חלב מהור וחלב טמא. דם צלול בלי פסולת ודם עכור בפסולת. ועורקי הלב הם חילות קדושים. ועורקי הכבד חילות טמאים. אף כך אותן המחנות של יצר הרע והמחנות של יצר הטוב. אלו טמונים על עורקי הלב. ואלו טמונים על עורקי הכבד. ואף כך שתי אומות. ישראל ואומות העולם עובדי כו"ם.

אמר לו רועה הנאמן, יפה אמרת בכל, אבל אפילו ישראל אין כלם שוים, שיש בהם בני מלכים מצד המלכות הקדושה, הכלולה מעשר ספירות ומכל הויות וכוננים, ויש מהם עבדים מצד של עבד שהוא עבדו וזקן ביתו [ע"ת] ויש מהם כבהמות, ונאמר בהם (ז) ואותן צאני צאן מרעיתי אדם אתם, ואותן הדומים לצאן צוה הקב"ה להקריב בהמות במקומם לכפר עליהם, ואותן הדומים לעלאכים קדגטו שלהם הם המעשים טובים, שמסומים עליהם מלאכים שמקריבים אותם להקב"ה במקום, והם נקראים בנים לה', וישכ בנים אתם לה' אלהיכם .. (ג) כאשר חוטאים אלו שנקראים בנים לה', נסתלק אור הקב"ה מהאותיות של השם הקדוש ונשארות בפירוד, ומה התקון שלהם, התורה, שהיא שמו הקדוש של הקב"ה, לקרב בה האותיות של שם הקב"ה, י ב"ה ו ב"ה, אף כך אותן העבדים שלו מצד של חיות הקדוש, בהחטאים שלהם גורמים לו להסתלק מהם, מה התקנה שלהם, להמשיך אור הקב"ה עליהם שיקרבם, אף כך אותן שנתהוו מארבע היסודות, שהם צאנו של הקב"ה, שגרמו להסתלק הקב"ה מהם, תקנה שלהם לקרב אותם להקב"ה, ומפני זה צוה בכלם קרבן לה' — ע"כ ר"מ :

סתרי תורה

(ד) צו את בני ישראל ואמרת אליהם את קרבני לחמי
לאשי, למדנו שעשה הקב"ד ירושלים למעלה
כדמיון ירושלים שלמטה, בחומות ומגדלים ושערים הנפתחים,
ואותן החומות אשר שם יש עליהם שומרים לשמור שערי
אותן החומות, שכתוב (ה) על חומותיך ירושלים הפקדתי
ושמרים וגו', ומיכאל כהן גדול העליון הוא למעלה
מכל שומרי השערים של אותן החומות, הנשמע במעלה
תצא מעולם הזה אם תזכה נכנסת בגן העדן של הארץ,
שנמס הקב"ה עבור רוחות הצדיקים [עם] כדמיון אותו
גן העדן שלמעלה, אשר שם כל צדיקי העולם, וכאשר
הנשמה יוצאת מעולם הזה נכנסת במערת המכפלה, ששם
הוא פתח הגן עדן, פוגעת באדם הראשון ובאותן האבות
אשר

מראה מקומות 6 תלים 7 יחזקאל (דף 76. ד) ק. פא. 8 יחזקאל 76

וְיָזְכֵּר

שונאך האכילכו לחם ואם נחם הסקסו מים. אבל קב"ה
לא נסיל אלא רעותה לזכא ותצירו דיליה. (סו"ד ה) וזחי
אלהים רוח נשברה לב נשבר ונדרה אלמים לא תצוה [עו]
כנוח דכלי חרס דאתמר צהון נשברו נססרו. כסני
מוחא. לואי לזכא. ישראל גופא ואתמר צהון כהנים בעבודתם
ולוים בדוכנם ישראל במעמדס. ואי ככד צני לקרבא
לצני לזכא חלצים דאינון מסאבין. איבו לא נסיל אלא
שמנונו דחלב ססור. וכנוח דלית צופא חלב ססור
וחלב טמא דס ללול זלה פסולת ודס עכור בפסולת.
וערקין לזכא חילין קדישין וערקין דכדד חילין
מסאבין אוק הכי אינון משריין דילר סרע ומשריין
דילר ספוב. אלין ממנן על ערקין לזכא. ואלין ממנן
על ערקין דכדדא. ואוק כסי אומי. ישראל ואומין
דעלמא עובדי כ"ס :

אמר ליה רעיא מסימנא. שפיר קאמרת בכלל. אבל אפילו
ישראל לאו כלהו שוין. דאית צהון בני מלכות מסערא
דמלכותא קדישא. כלילא מעשר ספיראן ומכל סוין
וכוויין. ואית מכוון עבדין מסערא דעבד דאישו עבדו זקן
ציתו [עא] ואית מכסון ככשיירין. ואתמר צהון ב' ואתון לאני
לאן מרעיתי אדם אתם. ואינון דדמיין לענא קב"ם מני
לקרבא בעיירן באתרייהו לכפרא עליהו. ואינון דדמיין
למלאכין קרבנין דלהון אינון עובדין עבין. דמחזן
עליהו מלאכים דמקריבין לקב"ם באתרייהו. ואינון
דמקריבין ציון לס'. הס"ד צנים אתם לס' אלסיסם ..
(ג) כד חבו אלין דאתקריאו ציון לס'. אסתלק
קב"ם מן אסוון דשמה קדישא ואשתאריין בצירודא.
ומאי תקונא דלסון. אורייתא. דאיתי שמה קדישא דקב"ם.
לקרבא בם אסוון דשמה דקב"ם. י צה' ו צה'. אוק
סכי אינון עבדין דליים מסערא דמיון. בחובין
דלסון גרמו ליה לאסתלקא מכסון. מאי תקנתא דלסון.
נחתא קב"ם עליהו לקרבא לון. אוק סכי אינון
דסון מארעא יסודין. דאינון עמא דקב"ם. דגרמו
לסתלק קב"ם מנייהו. תקנתא דלסון לקרבא לון לקב"ם.
ובגין דא בכלא מני קרבן לס' — ע"כ ר"מ:

סתרי תורה

(ד) צו את בני ישראל ואמרם אליהם את קרבני לחמי
לאשי. תכן עבד קב"ה ירושלם לעילא
בגונא דירושלם דלחמא. בשורין ומגדלן ופסחין פסחין.
ואינון שורין דתמן אית עלייהו נסרין נסרין פסחין
לוינן חומות. דכתיב (ה) על חומותין ירושלם הסקדתי
שומרים וגו' **ומיכאל** כהנא רבא ענאס איזו לעילא
מכלסו נכרי פסחין ואינון חומות. נשמתא כד
נפסק מסאי ענאס אי זכאת עאלת בגנחא דעדן דארעא.
דנפס קב"ה לרוחסון דלדיקיא [פס] בגונא דהסדא
גנחא דעדן לעילא. דתמן כל לדיקיא דענאס. וכד
נשמתא נפסק מסאי ענאס עאלת במערסא דכפלתא. דתמן
איזו פסחא דגן עדן. נפסע בחדס קדמאס ובאינון ארבס
דתמן

(ט) זה שלא כי מובא לעיל על הפסוק צו את ב"י מה שא"ר אמא בך (רמ.) ששם מכוונת קרישט פירוש אחר על הכתוב וזכו ואלהים רוח נשברה. ואמר על זה הפירוש רבאן דכני נשא לא ידיעי מאי קאסרי, ואולי כונתו דכני נשא לא ידיעי שזה הכתוב מובל כ' פירושים: [פת] זה המלאך מפי"ם שר הפנים: [שם] כפי שמבאר הלאה משם שקורא כאן להרוח בשם נשמה:

דממן אי זכאט איזי חדאן זע ופתחין לס פתחא ועאלת.
כיון דעאלת יתבא תמן בננתא ואתלכשת בלבושא דדיוקנא
דהאי עלמא ואתעדנת תמן. ואי לא, זכאט דחין
לס לבד:

סתרא דסתרין לחימי לבא אתמסר. תלת דרגין אינון
דלחידן דא בדר ואלין אינון

נפש רוח נשמה

נפש איזי חילא דגופא אתבני מיני. דכד בר נש
אתער דהאי עלמא לאזדוגא צנוקציה כל שיפוי
מסתמי ומתקני לאתהכאה זכא. ודאי נפש ורעווא דילא
אתכס לסאי עובדא. ומשיך חילא מהאי נפש וטעיל
ליס תמן דהסוד זרעא דאשיר. ומנו רעווא ומשיכו
דנפשא דמשיך תמן אתמשיך חילא אחרא תמן מאינון
דרגין דלעילא דאתקרו **אישים**. ועאל הסוד
חילא דמשיכו דנפשא דהסוד זרעא ואתבני מיני גופא.
ודא איזי חילא קדמאס תמאס דאינון תלת. ובגין
דהאי נפש הקריב דצדקותא דיסודא דגופא. קרבנא
דאתקריב לכפרא על (נשמה) [נפשא. דכתיב ה) ואס נפש
אחת תחטא. ונפש כי תחטא] אתיביז חולקא לאינון
דרגין דאישים. בגין דמשיכו דחילא עאלא דהאי נפש
אתי מנייו. ודא סוד דכתיב את קרבני לחמי
לאשי. מסו לחמי לאשי. דיביז מווא לאשי. ובגין
דא כפרס דנפשא נטלין חולקאון. וכד מית בר נש
דהאי עלמא סהיז נפש לא אתעדי מן קברא לעלמין.
ובחילא דלא ידעי מתא משתעו דא עס דא

רוח איזי דמקיס לנפש דהאי עלמא. ואיזי משיכו
דאתערותא דנוקבא לגבי דכורא כד אינון בתאובתא
חדא. וכדין אתערותא בתאובתא דילא משיכו דהאי רוח
מלעילא. כגונא דנוקבא אשדיתא זרעא בתאובתא דילא
לגבי דכורא. ודא סתרא דכתיב ב) וסרוח תשוב אל האלהים
אשר נפסה. דהאי רוח כד נפיק מהאי [גופא] (עלמא)
אתפרס מנפס. עאל לגנתא דעדן דבהאי עלמא ואתלכש
תמן מנו אוריא דגנתא. כמה דמתלכשין מלאכי
עלאי כד נחתין לסאי עלמא. בגין דאינון מהסוד רוח
הו. דכתיב ג) עושה מלאכיו רוחות וגו'. אוף הכי
רוחא מתלכש בגן עדן דארעא דדיוקנא דהאי עלמא.
ותמן אתעדן בכל עידוין בגן עדן דא אית ליורין
ודיוקנין דהאי עלמא. ואית ליורין ודיוקנין דעלמא
עלא. ותמן כל אינון לדיקא אילין ומתעדנין ובריש
ירי ושבתי אינון צבאן צבאן לסלקא לעילא ובמלעות
גנתא אית עמודא דא מרקמא בכל גוויין ודאי רוח כד
צבא לסלקא אתפסש תמן מהסוד לבושא. עאל גו
סהוד עמודא וסליק לעילא גו סהוד אתר דנפיק
מיני כדכתיב וסרוח תשוב אל האלהים וגו'. ונפיל לס
מיכאל כהנא רבא עאלא ומקריב לס קרבן בוסמין
קמי קב"ה ויתבא תמן ומתעדנא דהסוד לרורא דמי.
ד) דכתיב עין לא ראתה אלהים וזולתך וגו'. לבכר
נחתא לגו גנתא דארעא. ומתעדנא בכל עדוין ואתלכשת
דהסוד לבושא. ויתבא תמן בעמורא על חד פרין מכמס דסות
בקמיתא:

נשמה

אשר שם. אם זכתה שמחים בה ופותחים לה פתח ונכנסת.
כיון שנכנסת יושבת שם בגן ומתלבשת בלבוש הצורה
שהי' לה בעולם הזה ומתעננת שם. ואם לא זכתה רוחים
לה לחן:

סוד הגמירות לחכמי לב נמסר. שלש מדרגות הן
שמחורות זו בזו. ואלו הן.

נפש רוח נשמה

נפש זה הכח שהגוף נבנה ממנו. שכאשר האדם
נתעורר בעולם הזה להודגו באשתו כל אבריו
מסכים ומתוקנים ליהנות בזה. ונפש הזאת והרצון שלה
מסכמת לפעולה הזו. והוא מושך כח מן הנפש הזאת
ומכניסו שם באותו הזרע שמזריע. ומפני הרצון והמשכת
כח הנפש שנמשך שמה נמשך עוד כח אחר שמה מאותן
המדרגות שלמעלה שנקראות **אישים**. ונכנס כח ההוא
בהמשכת כח הנפש שבאותו הזרע ונבנה ממנו הגוף.
זה הוא כח הראשון התחתון מאותן הג' כחות. ולפי
שנפש הזאת נתקרה בדבקות של יסוד הגוף. הקרבן
שנקרב לכפר על (הנשמה) [הנפש. בכתוב ה) ואם נפש
אחת תחטא. ונפש כי תחטא] ניתן ממנו חלק לאותן
מדרגות האישים. לפי שהמשכת כח העליון של זאת הנפש
בא מהם. והוא שכתוב את קרבני לחמי לאשי.
מהו לחמי לאשי. שנותן מזון לאישים שלי. ולפי
שזה כפרת הנפש נוטלים ממנו חלקם. וכאשר מת האדם
בעולם הזה. נפש ההיא אינה עוברת מן הקבר לעולם.
ובכח שאינו ידוע מספרים המתים זה עם זה:

רוח הוא המקיים להנפש בעולם הזה. והוא נמשך
מהתעוררת הנקבה אל הזכר כאשר הם בתשוקה
אחת. ואז היא מעוררת בתשוקתה המשכת זה הרוח
למעלה. כדמיון שהנקבה מזרעת זרע על ידי תשוקתה
אל הזכר. וזה סוד הכתוב ב) והרוח תשוב אל האלהים
אשר נתנה. שזה הרוח כאשר יוצא מזה [הגוף] (העולם)
הוא נפרד מן הנפש. נכנס לגן עדן שבזה העולם ונתלבש
שם בלבוש מתוך אור הגן. כמו שמתלבשים מלאכים
עליונים כשזורדים לזה העולם. לפי שהם מן רוח ההוא
נעשו. שכתוב ג) עושה מלאכיו רוחות וגו'. אף כן
מתלבש הרוח בגן עדן התחתון בהצורה של זה העולם.
ושם מתענן בכל התענוגים. בגן עדן הזה יש צורות
ותמונות של זה העולם. ויש צורות ותמונות של עולם
העליון. ושם כל אותן הצדיקים הולכים ומתעננים. ובראשי
חדשים ושבחות הם מבקשים לעלות למעלה. ובאמצע
הגן יש עמוד אחד מרוקם בכל גוונים. וזה הרוח כאשר
מבקש לעלות מתפשט שם מן הלבוש ההוא. נכנס תוך
העמוד ההוא ועולה למעלה לתוך המקום ההוא שיצא
ממנו. בכתוב והרוח תשוב אל האלהים וגו'. ונטול אותה
מיכאל כהן גדול העליון ומקריב אותה קרבן בושם
לפני הקב"ה. ויושבת שם ומתעננת בצדק החיים ההוא.
ד) שכתוב עין לא ראתה אלהים וזולתך וגו'. אח"כ הוא
יורד לתוך גן עדן התחתון. ומתלבש בלבוש ההוא ומתענן
בכל התענוגים. ויושב שם מעומד פי שנים מכמה שהיה
מקודם:

נשמה

מראה מקומות 6) ויקרא ד' ב) קבל יד ב) תניס ק"ד ד' יעני' ס"ד

נשמתא היא חילא עלאה על כל חלין ואידי מחילא דדוכורא. רוא דלילנא דחיי ואידי סלקא לעילא מיד [פ] וכל הני תלת דרגין מתקשרין כחדא דא ברא בנפא דב"ג וכד מתפרשין כללו סלקין ותבין להסחא אתר דנפקו מניה. כד האי רוח נפיק מהאי עלמא ועאל בגו מערתא דאדם ואבסן תמן. אינון יסבין ליה פנרים סימנא ועאל לגבי נחתא דעדן [פא] כד קריב תמן אשכח כרוזים והסחא להס סחרז המתהפכת. אי זכאי חמחן פנקס סימנא ופתחין ליה פתחא ועאל. ואי לא. דחין ליה לבד. תמן בנן עדן כל הסחא ונמא דיתבי מתלבש בדיוקנא דהאי עלמא. ובריש יריא ושבתי כד צעי לסליק עס לדיקא די צננתא דעדן. יסבין ליה פנקס סימנא וסליק צהסחא עמודא. תמן פגע צאינון נקרי חומות ירושלים. אי זכאי פתחין ליה פתחא ועאל. ואי לא. נסלין מניה הסחא פנקס סימנא ודחין ליה לבד. תב לננתא ואמר (א) מלאונו השומרים הסובבים צביר וגו' נשאו את רידי מעלי דא איסח פנקס סימנא דנפלי מניה. שומרי החומות חלין אינון נקרי חומות ירושלם דלעילא

(ב) פתח רבי חנני ואמר כתוב את קרבני לחמי לאשי וגו'. את קרבני. דא קרבן צשרא דאתקריב לכפרא דמא על דמא צשרא על צשרא. בנין דכל קרבנין לאו מתקרבין אלא צשרא לכפרא על צשרא. והכי שמענא אי צ"ג חסא צהסחא מאי חסאת. דקב"ס אמר אדם כי יקריב מכם קרבן לה'. אחאי. אלא קב"ס עביר רוח בני נשא ורוח צהסחא. ואפריש דא מן דא וצב"ג (ג) מי יודע רוח בני האדם העולה הוא למעלה ורוח צהסחא סירדת הוא למטה לארץ. ודאי מתפרש דא מן דא. עד לא חסא אדם מאי כתוב. ויאמר אליהם הנה נתתי לכם את כל עשב זורע זרע וגו'. וכתבי לכם יסיה לאכלא. ולא יסיר. כיון דהסא וילר סרע אשתיב צנפא דיליה וצכל אינון חולדין עביר צביר דינא ולצתר המה נח דהא גופא אשתיב מאתרא דילר סרע אקריב קרבן. כמה דאקריב אדם מאי כתוב וירח ה' את ריח הניחה וגו'. וכתבי כי ילר לב האדם רע מנעוריו. אמר סקב"ס מכאן ולהלאה סחיל וגופא אשתיב מהסחא ילר סרע יתענג גופא כמה דאתחין ליה וייכול צשרא כדכתבי כירק עשב נתתי לכם את כל. כד אכיל צשרא אתענג צשרא דיליה ואתערב דא ברא ואתרבי גופא מניה. ומחאי ענג גופא חסא צהסחא אדם קב"ס צשרא אכיל וצשרא אתרבי מניה וצבי חסא. צב"ג כפרה על גופיה צשרא. וכיון דצשרא דאכיל עביר דמא לגופיה בנין כך דמא דנפיק מהסחא צשרא ולצב אתעמא לכפרא על דמא דאתעביר מניה. דכתבי (ד) כי הדם הוא צנפס יכפר כתבי לו את בני ישראל ואמרת אליהם את קרבני. וכתבי (ה) תקריבו את קרבנכם. מאי צין האי להאי. אלא קרבני. כגון שלמים דאתיין על שלום [ותמידין ומוספין]. קרבנכם. כגון חסאות ואשמות דאתיין על חסא ואשם. צב"ג את קרבני. צשרא. לחמי. נחמא ומחמא ריח דא קסרת. ניחמי. דא נחת רוח דעביר צהסחא צרעותא

מראה מקומות א' עיר ג' ט' נ' פ' . (ג) קהנת ג' (ד) ויקרא י"ז (ה) שם א'

זיו הזהר

[פ] מי מיד לאחר מיתה, ואצל צדיקי עולם גם בחיי הגוף יש להם כח הזה: [פא] ענין זה הפנקס לסימן אפשר לפרש שהוא כעין ספר קמן לסימן לאיון מחלקת אנשים הוא שייך לתת לו שם בנן עדן מקום אצל אותן האנשים מאותה המחלקה. אם הוא אומן ישכן אצל בעלי אומנותו, ואם למדן אצל למדנים, כדאיתא במד"ר קהלת עה"פ מה יתרון העושה וגו'. כל אינש ואינש לא משרין ליה אלא עם בעלי אומנותיה. ועוד אפשר לפרש שזה סימן לאיון שבשם שייך שורש נשמתו. כי אולי גם שם איש על דגלו יתנו: בכונת

ברעותא דשחא קרישא. וליואי ברעותא דשיר ושכחא. תשמרו להקריב לי במועדו. מכו במועדו. אי תימא בכל יומא בצקר ובערב. למאי אריא במועדו [פנ] אלל מועדו דשלקא דהסוא זמנא. רעוא דאשתכח לעילא דדרגא ידישא. וע"ד כתיב במועדו. כד קרבן אתקריב פלא נסלין חולקא. ואשתדדן קליפן לכל ססרא. ויחודא אתקריב ואיחוד וזולינין אתנהסין. ואשתכח רעוא ורעו בכל עלמין. וקב"ה אשתכח ברוח דיוחודא דקדא חזי. ע"כ ס"ת.

(א) ועשירית האיפה סלת למנחה. עשירית האיפה אמאי. אלל עשירית האיפה לקבל כנסה ישראל דאידי עשירא דרגין. סלת למנחה. לאעלאה להאי סלת קמי מלכא עלאה למנחה בין תרין דרגין [פנ] דאידי סלת נסמא ואידי נסמא. ובגין דאידי נסמא לא תתפקד על נסמא דחמשת מינין דאינין חסד ושעורא וספון וכו' ממנא דעלמא. אלל קב"ה בלחודי. ובגין דא מאן דמולז בנסמא וזיק ליה בלעשא פניוסא דריף אבסרי. וחד ממנא תתפקד על דא ואידי דריף אבסרי למיבא ליה עניותא. ולא יפיק מן עלמא עד דילפריך לברין. ועלם (כתיב ב) כוד הוא ללחם איש. כוד הוא ויידך מטפיל וגלי מאתר לאתר ללחם איש הוא. ולית מאן דיטבח פליה מאן דירחם עליה.. כלולה בשמן כתיב בשמן [פנ] דססוא שמן דנניד ונפיק מלעילא :—

רעיא פהימנא

(ג) אמר רעיא מהימנא אי מאן דמולז בפרורין דנסמא וזיק לון באתר דלא אלפריך האי ענשי. כל שכן מאן דמולז בפרורין דמוחא אינין ספין דורע. דזיק לון בלעשא. דלחמך דהון כי השחית כל בשר את דרכו על הארץ. או דזיק לון בנדא או בבת אל ככר או בשפחה או בזונה. וכל שכן וכל שכן מי שמולז בפרורין דחם של התורה, שהן קרצי האותיות ותני האותיות. שאמר עליהם כל המשתמש בתנא חלף. כל שכן מי שמוסר רזי התורה וסתרי קבלה וסתרי מעשה בראשית או מוד האותיות של שם המפורש לאנשים שאינם מהוגנים. שולט עליהם יצר הרע אשה זונה, שנאמר עליה (ד) כי כעד אשה זונה עד ככר לחם. ואין לחם אלא כ"ב אותיות התורה. ואין ככר אלא אפילו הלכה אחת. (ה) כלולה בשמן כתיב. אמר רועה הנאמן נאמר באן כלולה בשמן כתיב. ונאמר שם בתורה שבעל פה כלולה במקרא במשנה ובתלמוד. ועוד יש עוד שני. כלולה בשמן כתיב. ודאי שאין התורה כלולה בכל איש אלא במי שסובל הרבה דוחק בשבילה [פנ] כמו שדרשו בעלי משנה. שאין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה. ועוד אמרו

מראה מקומות (א) דף רמז. (ב) איוב ע"ו (ג) דף רמז. (ד) משלי ו' (ה) דף רמז.

דיו הזהר

[פנ] כי הלא אומר הלאה בפירוש את הכבש אחד תעשה בבקר וגו' [פנ] פי' להעלות מרת המלכות בין שתי הזרועות שחן הספירות חסד ונבונה שתהיה לעומת התפארת מלך העליון והיינו יחוד קב"ה ושביתתה. את ה"ה של השם הוי"ה עם אות וא"ו בהודונו. ומה שקרא למלכות בשם סלת נראה לי כי סל"ת בגי' מלכ"ת. וכמה פעמים נזכר בתורה ובגביאיים מלכת בלי וא"ו. ויש לומר שבאשר היא בלי הודונו עם התפארת שהוא האות וא"ו או נקראת מלכת חסד וא"ו. ובהודונוה עם התפארת או היא מלכות מלא וא"ו. וזהו שאמר באן להעלות הסל"ת. דהיינו מלכת בלי וא"ו לפני מלך העליון שהוא התפארת להיותה מלכות מלא וא"ו. ובהו יובן מה שאמר שהיא לחם סלת. וכידוע שאשה נקראת לחם [פנ] שכן נקראת השפע שנשפעת מהודונו אבא ואמא. אות ה"י עם אות יו"ד של השם הוי"ה. דהיינו חכמה ובינה [פנ] בכל אלו הדרישות נדרש משמעות בתית מלשון דוחק וצער. ושמן רבו על חכמת התורה :

בכוונת השם הקדוש. והלויים בכונתם של השיר והשבחה. תשמרו להקריב לי במועדו. מהו במועדו. אם תאמר בכל יום בבקר ובערב. למה אמר במועדו [פנ] אלא מועדו השולט בזמן ההוא. עת רצון שנמצאת למעלה במדרגה ידענה. ולכך כתוב במועדו. כאשר קרבן נקרב כלם נוטלים חלק. ונפזרים הקליפות לכל צד. היחוד מתקרב ונתיחד והמנורות נוארות. ונמצא שפע ורצון בכל העולמות. והקב"ה נמצא בסוד היחוד כראוי. ע"כ ס"ת :

(א) ועשירית האיפה סלת למנחה. עשירית האיפה למה. אלא עשירית האיפה כנגד מרת המלכות שהיא מדרגה העשירית. סלת למנחה. להעלות סלת הזאת לפני מלך העליון בין שתי הזרועות [פנ] שהיא לחם סלת. והיא נקראת לחם. ולפי שהיא הלחם לא נפקד על הלחם של חמשת המינים שהם חסה ושעורה ושיפון וכו' שר העולם. אלא הקב"ה בלכדו. ולפיכך מי שמוזל בלחם ומשליכו על הארץ עניות רודפת אחריו. ומסונה אחד נפקד על זה והוא רודף אחריו לתת לו עניות. ולא יצא מן העולם עד שיצטרך לבריות. ועליו כתוב (ג) נודר הוא ללחם איה. נודר הוא וילך ממוזל כל וגלה ממקום למקום. ללחם איה הוא. ואין מי שישינה עליו. מי שירחם עליו.. כלולה בשמן כתיב. בשמן [פנ] בשמן והוא שנמשך ויוצא מלמעלה :—

רועה הנאמן

(ג) אמר רועה הנאמן אם מי שמולז בפירורי לחם ומשליכם במקום שאין נצרך עונשו כך. כל שכן מי שמולז בפירורים של המוח שהן טיפות הורע. וזורקן על הארץ. שנאמר בהן כי השחית כל בשר את דרכו על הארץ. או שזורקן בנדה או בבת אל נכר או בשפחה או בזונה. וכל שכן וכל שכן מי שמולז בפירורי לחם של התורה, שהן קרצי האותיות ותני האותיות. שאמר עליהם כל המשתמש בתנא חלף. כל שכן מי שמוסר רזי התורה וסתרי קבלה וסתרי מעשה בראשית או מוד האותיות של שם המפורש לאנשים שאינם מהוגנים. שולט עליהם יצר הרע אשה זונה, שנאמר עליה (ד) כי כעד אשה זונה עד ככר לחם. ואין לחם אלא כ"ב אותיות התורה. ואין ככר אלא אפילו הלכה אחת. (ה) כלולה בשמן כתיב. אמר רועה הנאמן נאמר באן כלולה בשמן כתיב. ונאמר שם בתורה שבעל פה כלולה במקרא במשנה ובתלמוד. ועוד יש עוד שני. כלולה בשמן כתיב. ודאי שאין התורה כלולה בכל איש אלא במי שסובל הרבה דוחק בשבילה [פנ] כמו שדרשו בעלי משנה. שאין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה. ועוד אמרו

אמרו בזמן שאתה מכתת רגליך מסדינה למדינה תזכה לראות פני השכינה. ועוד בלולה בשמן כתיב. זה המקום פת במלח תאכל ומים במשורה תשתה וכו'. ועוד בלולה בשמן כתיב. ושי"ב ה' והוא מחולל מפשעו מרובא מעונותיו. ועוד בלולה בשמן כתיב. זה צדיק חי העולמים המושך מפות קדושות מן מוח העליון [טו] שהן עשרון אחד כנגד י' שני עשרונים כנגד י' שלשה עשרונים כנגד י"י [טז] והם עשרון אחד לכבש. שני עשרונים לאיל. ושלשה עשרונים לפר. רביעית ההין. זו מלכות הקדושה ה' האחרונה מן השם ה' ה' ה' ה' ה' רביעית ההין. רגל רביעית לכסא העליונה. עלת תמיד. שהוא עולה תמיד למעלה בכל יום ויום עד המחשבה העליונה שאין לה סוף. ולפיכך העולה באה על ההרור הלב. ובשבת עליית המלכות כפולה. לבעבור שיתוסף בה הארה ושלמות כראוי: ז' עלת תמיד העשויה בהר שני לריח ניחא אשה לה. א"ר שמעון אינו עלת תמיד [פח] זו השכינה העולה למעלה במדרגה היא שנאמר בה ערב ובקר בכל יום תמיד ואומרים פעמים שמע ישראל. והיא עולה בעמוד האמצעי שהוא תמיד עמה בלי פרוד כלל [פס] ואנה היא עולה. למקום שנאצלה משם שהוא **אין סוף** והוא הגבוה מכל הספירות. ובשביל זה דרשו שעולה כלל לגבוה נקרב. וכאשר היא עולה נאחזין בה כל הספירות והן עולות עמה. ובשביל מה עלייתה. לריח ניחא. לתת ריח טוב לפני ה' [פ] ואח"כ נאמר בה ז' וירד מעשות החמאת והעולה. יורדת מלוא כפרה לכל חמאת ישראל. זו העליה שלה היא בעמוד האמצעי. אף כך יורדתה עם כל החילות שלה היא בו. ולפיכך נקרא סלם [פג] כי בו עולים ויורדים כל תיות התלויות מן יי' ה' ה'. ולפיכך כל הקרבנות והעולות הם ליי' ה'. והמלכות נקראת קרבן דה' על שם שנתקרבו בה כל הכהנים אשר ליי' ה' [נג] ולפיכך נאמר עליה קרבנו קערת כסף אחת [נז] אין מדרגה שנתקרב להויה בלעדה. ואין תפלה ומצוה מכל מצות התורה וכל קרבנות ועולות בלעדה. וכל מדרגות של הספירות אין מתקבלות לפני הויה בלעדה. ולפיכך נאמר עליה בוא"ת יבא אהרן אל הקדש. ולפיכך כתוב ד' כי אם בוא"ת יתהלל המהלל. היא נקראת שלמים שהיא השתלמות של השם הויה בכל מדרגה ומדרגה. היא ה' מן אהיה. ה' מן יהוד. מן אלהים. י' מן אדני. י' מן שדי. סוף של כל הויה וכנוי. ובעבור זה נאמר בה ה' סוף דבר הכל נשמע את האלהים ירא ואת מצותיו שמור. היא סוף העשר ספירות. י"ם סוף. שלימות העליונים והתחתונים. היא השער ליכנס בכל חכמה לכל כנוי והויה. וליכנס בכל ספירה וספירה. היא הידיעה של הכל. ובלעדה אין רשות לשום בריה להשגח באחו חכמה שבעולם. עליה נאמר ו' זה השער דה' צדיקים יבאו בו — ע"כ ר"מ:

עלת

אמרו בזמן שאתה מכתת רגליך ממדינה למדינה תזכה לראות פני השכינה ועוד בלולה בשמן כתיב. דה' ה' ה' ה' ומקיים פת במלח תאכל ומים במשורה תשתה וכו'. ועוד בלולה בשמן כתיב. ה' ה' ה' והוא מהולל מפשעו מדוכא מעונותיו ועוד בלולה בשמן כתיב. דה' לדיק חי עלמין דגיד קפין קדישין מחוהא עלאה [טו] דליון חד עשרון לקבל י' תרי עשרונים לקבל י"י. תלתא עשרונים לקבל י"י [טז] וליון עשרון אחד לכבש. שני עשרונים לאיל. ושלשה עשרונים לפר. רביעית ההין. זו מלכות קדישא ה' בתראה מן שם ה' ה' ה' ה' רביעית ההין. רגל רביעית לכסא עלאה. עלת תמיד. דהיינו עולה תמיד לנביו בכל יומא ויומא עד מחשבתא עלאה דלית לס סוף ובגין דא עולה קא אחיא על סרור הלב. ובשבת עליה דילה על חד תרין. בגין דיתוסף בה נסיו ושליו דקרא יאות ז' עלת תמיד העשויה בהר סיני לריח ניחא אשה לה. א"ר שמעון מאן עלת תמיד [פח] דא שכינתא דחליקת לעילא בזה"ש דרגא דאתמר בה ערב ובקר בכל יום תמיד ואומרים פעמים שמע ישראל. ואיך סליקת בעמודא דחליקתא דהיינו תמיד עמה בלל פרוד כלל [פס] ולן סליקת. לאחר דאתגורא מתמן דהיינו **אין סוף**. ואיך נבוס מכל ספיראן. ובגין דא אוקמוס עולה כלל לנבוס סלקא. וכד איסי סליקת אחיך בה כל ספירא וליון סלקן עמה. ולמחל סליקן דילה. לריח ניחא. למיכב ריחא פבא קדש י' [פ] ולבשר אתמר בה ז' וירד מעשות החמאת וסעולה נחתה מלוא כפרה לכל חובין דישאל. והא סליקן דילה איסי בעמודא דחליקתא. אף הכי נחישו דילה וכל חילין דילה איסי בים. ובגין דא אקרי סלם [פג] דהיינו סלקין ונחתין כל סיון דליון מליון מן יהוד. ובגין דא כל קרבני ועולין אינן ליהוד. ואתקריאת קרבן לסי על שם דאתקריבו בה כל כנוין ליהוד. [נג] ובגין דא אתמר עלה קרבנו קערת כסף אחת [נז] לית דרגא דאתקריב לגבי סיוס פחות מנה. ולית ללואה ופקודא מכל פקודין דאורייתא וכל קרבנין ועולין דליון לבד מנה. וכל דרגין דספיראן לא מתקבלן קדש הויה לבד מנה. ובגין דא אתמר עלה בוא"ת יבא אהרן אל הקדש. ובגין דא כתיב ד' כי אם בוא"ת יתהלל המתהלל. איסי שלמים שליו. דשמה סיוס בכל דרגא ודרגא. איסי ה' מן אהיה. ה' מן יהוד. מן אלהים. י' מן אדני. י' מן שדי. סוף דכל סיוס וכנוי. ובגין דא אתמר בה ה' סוף דבר הכל נשמע את האלהים ירא ואת מצותיו שמור. איסי סוף מעשר ספיראן. י"ם סוף. שליו דללאן ותתאן. איסי תרעא לללאן לכל חכמתא לכל כנוי והויה. ולללאן בכל ספירא וספירא. איסי ידיעה דכלא. ופחות מנה לית רשו לנבוס בריה לללאן לנבוס ידיעה בעולם. עלה אתמר ו' זה השער לסי צדיקים יבאו בו — ע"כ ר"מ:

עלת

מראה מקומות ט ישי"ב ג דף כו: א ויקרא פ' ד' ישי"ב פ' ט סלח י"ב ו' חלים ק"מ

יו הזהר

[טו] באן דורש שמן על השפץ העליונה הנשפץ למדת המלכות ע"י ספירות היסוד שנקרא צדיק חי העולמים: [טז] ג' יידיין הן. אי. יידי של אדני. ב'. יידי של הויה. ג'. יידי של אהיה. [פח] קשיא ליה דאם הכונה רק על הקרבן תמיד שנקרב על המזבח. א"כ מה זה העשויה בחר סיני. ומתרג' שפרמו על השכינה ומלכות: [פס] עמודא דאמצעותא היינו ספירת התפארת עלמא דדכורא. ועולה המלכות עם התפארת עד ספירת הכתר שנקרא איין מו"ף. והוא שאמר אליהו בחר עליון איהו בחר מלכות: [פ] ריח טוב היינו מן תורת התפלה ומצות של ישראל: [פג] התפארת ששורשו השם הויה ב"ת נקרא סלם על שם שדרך בו עולים ויורדים: [נג] כי כל הכהנים פורים על פעולות שונות. וכל הפעולות נעשין ע"י המלכות: [נז] כמך דורש כאן מלשון השתוקקות שמקומה במלכות:

א) עלת שבת בשבתו על עלת התמיד ונסכה. א"ר שמעון כתוב (ג) והיה מדי חדש בחדשו ומדי שבת בשבתו וגו'. לפני מה נרמה זה לזה. אלא הכל במדרגה אחת עולה. זה מזדוג בזאת [ג] ושםחה של זה בזו אינה נמצאת אלא כאשר נתגלה הקדמון הקדוש [ג] ואז שםחה הכל. ולמדנו כתוב מזמור שיר ליום השבת. ליום השבת ממש [ג] זה השבח שמשבח הקב"ה. ואז שםחה נמצאת והנשמה נתוספת. שהרי הקדמון הקדוש נתגלה והזדוגות תזדמן. אף כך במולד הלבנה. שהרי מאיר לה השמש בשםחה ההארה של הקדמון הקדוש מלמעלה. לפיכך זה הקרבן הוא עליון יותר. לבעבור שיומתק הכל ויהי נמצא שםחה בעולם. ולכך הביאו עלי כפרה. ע"י דוקא הענין [ג] למדנו כתוב עלת שבת בשבתו על עלת התמיד ונסכה. שצריך לכוון הלב למעלה למעלה יותר משאר הימים. ולכך על עלת התמיד. ע"י דוקא [ג] למדנו כתוב בחנה (ג) ותתפלל על ה'. ע"י דוקא. לפי שישועת הבנים במזל העליון הקדוש תורה כמו שנתבאר [ג] ואין לך דבר בתורה או אות סמנה בתורה שלא יהיה נרמו בה חכמה עליונה. ותולה סמנה תלי תלים סודות של החכמה העליונה. וש"כ (ד) קוצותיו תלתלים. וזה נתבאר :

רועה הנאמן

א) עלת שבת בשבתו על עלת התמיד ונסכה. מצוה זו להקריב מנחה בכל יום. ולהקריב קרבן מוסף שבת. ואחריו להסדיר לחם הפנים ולבונה וקרבן מוסף בראש חודש. מנורה המהורה. בכל יום נצרך לשלח מנחה למלך על ידי המלכה. ואם היא ברשות בעלה נצרך תוספת. כגון מוסף בשבת ובראש חודש. ומוסף דכל יומין מבין .. (ו) ובשבת ויום טוב תקנו לומר במוסף כתר יתנו לך ה' אלהינו. שהשם הקדוש מוכתר על כל ישראל בכתר שלו שהוא כתר עליון. וזו היא נשמה יתירה של כל ישראל בשבתות וימים טובים. וזה הוא בדרך כלל לכל ישראל יחד. אבל בדרך פרט לכל אחד מישראל כך תרד אליו נפש יתירה כפי מדרגתו לפי מעשיו. אם הוא חסיד נותנים לו נפש יתירה ממדת החסד כפי המדרגה שלו. אם הוא גבור ירא חמא נותנים לו נפש יתירה ממדת הגבורה. ואם הוא איש תם נותנים לו נפש יתירה ממדת האמת. ונפש יתירה זו ממדרגת המלכות שהוא כלולה מעשר ספירות. וגם כפי מדרגתו של אדם. אם נשיא ישראל או חכם או מבין בחכמה או בתורה. שנאמר בה (ז) להבין משל ומליצה. או בנביאים או בכתובים. כך נותנים לו נפש יתירה שנקראת כתר מלכות. ואם הוא חכם כמו שביארנו דהיינו המחכים לכל אדם. כמו שכתוב (ח) כלם בחכמה עשית. נותנים לו נפש יתירה משם. ואם הוא מבין דבר מתוך דבר בתורה. נותנים

מראה מקומות (א) אחרי ע. (ב) יס"י פ"ז (ג) שמואל א' ח' ד' (ד) שיר כ' (ה) דף רמב (ו) דף רמב (ז) משי א' ח' תניס ק"ד

זיו הוהר

א) עלת שבת בשבתו על עלת התמיד ונסכה. א"ר שמעון כתוב (ג) והיה מדי חדש בחדשו ומדי שבת בשבתו וגו'. אחרי דא שקיל דלא. אלא כלל אחד דרגא עליקו. דא אדווג דלא [ג] ומדוהא דלא דלא לא אשתכח אלא כד אתגלי עתיקא קדישא [ג] וכדין מדוהא דלא. ומניין כתיב מזמור שיר ליום השבת. ליום השבת ממש [ג] שבתא דקא משבח קב"ה. כדין מדוהא אשתכח ונסמחא אתוספת. דהא עתיקא אתגלי וזנא יודמן. אוף הכי בחדותי סיסרא. דהא נסיר לה שמשא בחדותא דנסירו דעתיקא לעילא. בניני כך האי קרבנא הוא לעילא. בני דיתבסס כלל וישתכח מדוהא בעלמא. וע"ד הביאו עלי כפרה. ע"י דייקא מלה [ג] תאנא כתיב עלת שבת בשבתו על עלת התמיד ונסכה. דבני לכוונא ללא לעילא לעילא יתיר משאר יומין. וע"ד על עלת התמיד. ע"י דייקא [ג] תניא כתיב בחנה (ג) ותתפלל על ה'. ע"י דייקא בנין דבנין במזל קדישא תליין כמה דלוקימנא [ג] לית לך מלה באורייתא או את זעירא באורייתא דלא רמיזא בהמתא עלאה. ותליין מניה תלי תלין רזין דחכמתא עלאה הס"ד (ד) קוונותיו תלתלים וזה אמת.

רעיא מהימנא

א) עלת שבת בשבתו על עלת התמיד ונסכה. פקודא דא להקריב מנחה בכל יום ולהקריב קרבן מוסף שבת. ואשתכח להסדיר לחם הפנים ולבונה וקרבן מוסף בראש חודש. בזויתא קדישא. בכל יומא צעי לשדורי דוונא למלכא בידא דמסרונתא. ואי איזי ברשו דבעלה לריך תוספת. כגון מוסף בשבת ובראש חודש ומוסף דכל יומין מבין .. (ו) ובשבת ויום טוב תקינו למימר במוסף כתר יתנו לך ה' אלהינו. דשם הקדוש מוכתר עליהו דכל ישראל בכתיבה דאיהו כתר עליון. והאי איזי כשמה יתירה של ישראל בשבתות ויומין טובין. וזה איזו בזה כלל לכל ישראל כחדא. אבל בזה פרט לכל אחד מישראל הכי נחית ליה נפש יתירה כפום דרגא דליה לפום עובדיו אי הוא חסיד יבין ליה נפש יתירה ממדת החסד כפום דרגא דליה. אי איזי גבור ירא חסא יבין ליה נפש יתירה ממדת הגבורה. ואי איזי איש תם יבין ליה נפש יתירה ממדת האמת. ונפש יתירה דא ממלכות דאיהי כלילא מעשר ספירות. וכפום מדה דבר נש. אש נשיא ישראל או חכם או מבין בחכמה או בתורה. דאמתר זה (ז) להבין משל ומליצה. או בנביאים או בכתובים. הכי יבין ליה נפש יתירה דאנקראת כתר מלכות. ואי הוא חכם כמה דלוקימנא המחכים לכל אדם. דאמתר (ח) כלם בחכמה עשית. יבין ליה נפש יתירה מתמן. ואם הוא מבין דבר מתוך דבר באורייתא. יבין

מראה מקומות (א) אחרי ע. (ב) יס"י פ"ז (ג) שמואל א' ח' ד' (ד) שיר כ' (ה) דף רמב (ו) דף רמב (ז) משי א' ח' תניס ק"ד

זיו הוהר (א) תפארת במלכות. כי יום השבת היינו תפארת. וראש חודש היינו מלכות. יום טוב לנשים : [ג] זו תפארת מדרגת של ספירת הכתר : [ג] כונתו שאין כאן הפירוש שאמר מוסר לכבוד יום השבת. אלא שיום השבת עצמו מוסר לכבוד הארת הכתר : [ג] דורש עלי במשמעות למעלה יותר. והענין שתקון זה הקרבן של ר"ח מניח למקום יותר גבוה מספירת התפארת ששורשה הוא השם הוי"ה פ"ה : [ג] וכן דורש בקרבן השבת שמשמעות ע"ל ענינו למעלה מעלה יותר. [ג] וכן דורש בתפלת חנה. ע"ל ח'. שענינו למעלה מחשם הוי"ה כ"ה והיינו מול העליון שנקרא עתיקא. ולא מול התחתון שהוא בכוכבי השמים :

נותנים לו נפש יתירה מבינה. ואם הוא חכם בנביאים ובכתובים. נותנים לו נפש יתירה מנצ"ח ויהי". ואם הוא צדיק גמור הנטפר אות הברית אות השבת אות הימים טובים אות תפילין. נותנים לו נפש יתירה מצדיק. ובכל מקום נפש יתירה מן מלכות. ואם הוא אדם מכל אותן המדות. נותנים לו כתר בשם ה'יהי'.. מעולם שהוא בחינת זכר. שהוא התאפארת. מלך מוכתר בכתר עליון. שבו ימלך בשביעתו שהוא נפש יתירה. והכתר הוא נשמה יתירה.. זו היא הנשמה שנותקת ביום השבת. ולפי שעלת העלות מופלא ומכוסה בכתר הזה. ומתפשט בשם ה'יהי'. בשבתות וימים טובים אין בהם ממשלה לסמאל ולנח"ש ולכל הממונים שלו. ואין בהם ממשלה להגיהנם נקבה הרעה של סמאל ולא להמחנות שלו. כלם נמסרים מלפני המהנות של המלך. כדמיון שידיו נמסרים אומות עכו"ם שבעולם כאשר יתגלה המשיח. ויש"כ (ה) ובאו במערת צורים. (נ) ובנמימי הסלעים. ע"כ ר"מ :

ויהיבין ליה נפש יתירה מזינ"ס. ואם הוא חכם כנביאים
ובכתובים יבין ליה נפש יתירה מנל"ם והו"ד ואי הוא
פסין אות תפילין. יבין ליה נפש יתירה מזד"ק. ובכל
אחת נפש יתירה ממלכות. ואי הוא בר נש מכל מדות
אלין. יבין ליה כתר צדק הו"ה .. מעלה
דדבורא. דאיהו תפארת. מלך מוכתר צדק עולם. עולם
דדביה ימלך בשינימיה דאיהי נפש יתירה. וכתר איהו נשמה
יתירה .. ואי איהי נשמה דאפוספא ביום השבת. ובין
דעלת העלות מופלא ומכוסה ביה כתר. ואתפסא צדק
הו"ה. בשבתות וימים טובים ליה שולמיתא לסמאל
ולגמ"ס. וכל מחנך דיליה. וליה ליה שלמותא לגיהס
גוקבא ביטא דסמאל ולא למשרין דיליה. כלסו מתפארין
חן קדם משרתא דמלכא. כגווא דיתפסרין אומין
עבירים דעלמא כד יתגלי משיחא. הס"ד (א) וכל
במשרות אורים. (ב) ובנקיטא הסלעס. פ"ר ר"מ :

(ג) וּבְרֵאשִׁי חֲדָשִׁים תִּקְרִיבוּ עֹלָה לֵה'. וכי כמה ראשים יש להלכנה. והלא אין ראש להלכנה אלא השמש שהוא ראש אליה [ק] אלא שני הראשים בכל ירח וירח. והם יעקב ויוסף שמתחדשים בהשפעת הארה על הלכנה [קג] וע"כ נצרך לחדש לה פורים בני בקר שנים. ואלי אחד. זה נגד האיר של יצחק. וכי אברהם לדיכן הלק. אלא לפי שנתעורר שם עשו בגסות אברהם שלא יראה אותו [קנ] ושלשה עשרנים ספלה. נגד ג' מדרגות הראשונות שלה. שכל אחת ואחת נגבוללת מעשר כרמיון שלמעלה [קנ] עשרונים. שכל אחת נקרא חמאת. ושעיר עזים אחד לחמאת לה'. ספני מה א"ר אלעזר והרי כתוב לה'. (ד) אלא לה' נקרב בודאי. שנאמר (ה) ושעיר עזים אחד חמאת לכפר עליכם [קד] להכניע פנים [הרעיס]. והכל נקרב לקדושה. אלא שניתן חלק אחד לסמאל' הוא אוכלו. ואין לו אחיו בשאר הקרבנות. והה הקרבן בלבד שאין משתתף אחר עמו לזאכל ממנו. הוא נהנה מתוך סעודת המלך בחלק זה. ועל כן הוא שמח ונפרד מישראל ואינו מקפצו עליהם. ואם לא היה מיעוט הלכנה לא היו עותנים לו בסעודת המלך מאומה. וכי במיעוט הלכנה מה הוא עושה. אלא שמתקרב ויונק וטפל בו לעמו מתוך צד השמאל של הלכנה.

(ג) ובראשי חדשים מקריבו עלה ל'. וכי כחש ראשן אינן לסיסרא. והא לית רישא למסיסרא חלל דליהו רישא לבבס [ק] חלל ראשין תפין בכל ירחא וירחא. ואינן יעקב ויוסף דמחמדתי על סיסרא [קא] ופ"ד צעי לחדתא לם פריס בני צקר שנים .. ואלי אחד. דא חיל דילחא. וכי אברהם לאן חיל. חלל בגין דאחער מחן עשו אברהם אברהם דלא יחמי ליה [קב] ושלש עשרים סלם. מלה דרגין קדמאין דילם. דכל דא אחד עשר כנולא דלעילא [קג] עשרים. דא מחסר. ושעיר עזים אחד למסחת ל'. אחאי אקרי חמא. בגין דליהו חמא ומסער דמסחת סוא. א"ר אלעזר והא כתיב ל'. (ד) חלל ל' אפקריב ודאי. וכתיב (ה) ושעיר עזים אחד חמא לכפר עליכם [קד] למחברא חסין [בישין]. וכלא אפקריב למקדשא. חלל יסי חולקא חד לסמאל וכלי ליה. ולא אחיד עבד קרבן. ודא חיוס לחודי דלא אשתתף אחרא עזים לגמילן ביה. חיוס אחסי בגו סעודתא דמלכא בחולקא דא. ועל דא חדי ואחפס משראל ולא מקשרן עלייו. ואוי לאו דהוה מיעוסא דסיסרא לא סוו יסיי ליה בסעודתא דמלכא כלום. וכי במיעוסא דסיסרא מאי קא עבד. חלל בגין דקריב ויניק וסיל חילא לעמים מו ססר שמאלא דסיסרא

מראה מקומות (ט' יס"ז' ב' ג' שס' ו' ג' דף רמח. ד' שס. ב') כמדבר כ"ט

עו קודד

[ק] קשיא ליה הלשון וביים ראשי, שהליל ובראש תריסכם, והיה מוכן שזה כל יום ראשון של תריסכם, ואם נרצה לתרץ שזה מרמז על כותה בשבטים שנקראים ראשים להכנה, הלא רק כה אחד יש שם שנחשב לראש אליה והוא השמש, כיודע שכל אור הלבנה הוא מן השמש: [קפ] מתוך שזה רמז על פי מדר שספרות המלכות נקראת בשם לבנה וספרות התפארת נקראת בשם שמש, יכוין שאין התפארת יכול להשפיע במלכות אלא ע"י ספרות חסידות לכן שניתן נקראין ראשים לה, יעקב היינו תפארת, ויוסף היינו יסוד, וכדי לעזור למלכות אותן ב' כותה בהתחדשות הארת שפע אליה נקבצים פרים בני בקר שנים, וכן שאר הקרבות לעזור כה השפעת שאר ספרות המלכות, כי יסוד הוא ע"י נצח והוד כמובן למבין, והאילו נקרב לעזור אליה כה הארת ספרות הנבונה שזיאת מרת יצחק: [קכ] ופי' אליה תהיה יניקה לעשן מן ספרות החסד שהוא מרת אברהם: [קק] ופי' הראשונות שלה היינו חכ"ד של ספרות המלכות שיתקנה לבקל שפע הארה העליונה ע"י הקרבת ב' עשרנים מלה, וכבר נזכר שסלת רמז על מלכות, ואומר כגונא דלעילא היינו כמו שבעלמא דברוראיש עשר ספרותיו וכל אחת כלולה מעשר, אף כן בעלמא דנוקבא מרת המלכות שנקראת לבנה יש עשר ספרותיו וכל אחת כלולה מעשר, ולפיכך נקראין עשרונים: [קל] כזה מתוך הקדושיא אמאי נקרא תפארת, כי בתריין הראשון שנקרא חמא לפי ששעיר סמטרא דתפארת הוא אין מתוך עוד למח כתוב חמא לה, ועתה מתוך הכל שנקרא חמא לפי שבא לכפר על ישראל ככתוב בשעיר ריח של ריח בפירות ושעיר עזים אחד חמא לכפר עליכם, וכתוב לה, והודיע שאין שניתן שעיר סמטרא דתפארת מ"ם החקרכה צריכה להיות לה:

הלכנה ונתחזק בו [קה] ובשעיר זה נפרד מהכל ונהנה בזה. ולפי שהקב"ה הקמין את הלכנה נותנים לו שעיר הזה. כדי שיפרד ממנה ואל יתקרב לקדושה. ולכך למדנו שאמר הקב"ה הביאו עלי כפרה. עלי, בשבילי שהקמנתי אותה. ובעבור סבתי אתם צריכים לזה. (א) א"ר שמעון בן אורא בכל ראש חודש כאשר הלכנה תתחדש נותנים לו לאותו קץ כל בשר חלק אחד יותר על הקרבנות שיתעסק בו וישתמש בחלקו. ויהיה הצד של ישראל בלבדם. כדי שיהיו רבקים במלכם. וזה הוא השעיר לפי שהוא חלקו של עשו. שנאמר בו (ב) הן עשו אחי איש שעיר. וע"כ הוא משתמש בחלקו וישראל הם משתמשים בחלקם. לפיכך כתוב (ג) כי יעקב בחר לו יה ישראל לסגלתו. ובאו ראה אותו קץ כל בשר כל רצונו אין הוא אלא בבשר תמיד. ולפיכך התקון של בשר תמיד הוא אליו. וע"כ נקרא קץ כל בשר. וכאשר הוא שולט על הגוף שולט ולא על הנשמה. הנשמה תעלה למקומה והבשר ניתן למקום הוה. כדמיון הקרבן שהמחשבה עולה למקום אחד והבשר למקום אחד. והאדם שהוא צדיק הוא קרבן ממש לכפר. ואחר שאינו צדיק לא. לפי שמום בו. שנאמר (ד) כי לא רצונו יהיה לכם. וע"כ הצדיק כפרה הוא בעולם והוא קרבן ממש. וזאים הם הצדיקים בעולם הזה ובעולם הבא:

רועה הנאמן

(ה) ובראשי חרשיכם תקריבו עליה לה' וגו'. ושעיר עזים אחד לחטאת לה' וגו'. מצוה זו להקריב קרבן שהוא בעבור חידוש הלכנה בכל חודש וחודש. ובזמן חידושה לקרב חביבות למעלה ולמטה. ולהעביר הוהם מבית המקדש [קו] הקרבן של ראש חודש עולה למעלה. בשביל להמשיך הארת הפנים ממקור העליון למטה. ונצרך לזה מפני סיעוט וקמנות של הלכנה. וזה השעיר של ראש חודש מעביר הוהם ומסלקן שלא יכסה להלכנה. ואז נמשך שפע אור אליה מלמעלה למטה. והלכנה מוארת כראוי. לפי שהשעיר מפנה הוהם תמיד מן המקדש. וגורם להמשיך הארה מלמעלה למטה. וקרבן זה עולה למעלה. ולפיכך כתוב בו לחטאת לה'. מפני וזהם ההוא שמכסה להלכנה [קו] והוא המור שנאמר לפתח חטאת רובץ. ואם תשאל למה כתוב לחטאת לה' [קח] אלא וראי שאותו השעיר מעביר לחטאת ההוא. וגורם להמשיך הארה מלמעלה. וזהו שכתוב ושעיר עזים אחד לחטאת לה'. לחטאת. להעבירו מן המקדש. לה'. להמשיך הארה מלמעלה. שכאשר חטאת ההוא נפרד אורה ושמחה יורדות מלמעלה למטה. וע"כ עולה קרבן זה למעלה. וקרבן זה נקרא כפרה. לנקות המקדש ולהעביר הוהם. ע"כ ר"מ:

(ו) ובחדש הראשון בארבעה עשר יום לחדש פסח לה'. רבי אבא פתח (ז) כאלו תערג על אפיקי

דסיסרא ולתתקף ביה [זה] ובשעיר דא לתפרס מכלה ואתהי צהלי. ובגין דקצ"ה אועיר לה לסיסרא מקרבין ליה להאי שעיר. בגין דיתפרס מנה ולא יתקריב למקדש וע"ד תנינן סביאו עלי כפרה. עלי. בגיני דאזעירת לה. ובגין סבת דילי אתון לריכין דא. (ח) א"ר שמעון תא חזי בכל ריש ירחא וירחא כד סיסרא אתחדש ירחין ליה להסוא קץ כל בשר חולקא חדא יתיר על קרבין לאתעסקא ביה ואתעזם בחולקיה. ויהא ספרא דיסראל בלחודייסו. בגין דיתחדשון במלכיוסו. ודא איסו שעיר בגין דאיסו חולקא דעשו דכתיב ביה (ב) הן עשו אחי איש שעיר. וע"ד איסו אשתמש בחולקיה וישראל אינון משתמשין בחולקו. בג"כ כתיב (ג) כי יעקב בחר לו יה ישראל לסגלתו. ותא חזי הסוא קץ כל בשר כל רעותיה לאו איסו אלא בצפרא תדיר. ובג"כ תקינא דצפרא תדיר לנבים. וע"ד אקרי קץ כל בשר. וכד איסו שליט שליט על נופא ולאו על נשמתא. נשמתא סלקא לאתרה ובצפרא אחיזיב לאתר דא. כגונא דקרבנא דרעותא סלקא לאתר חד ובצפרא לאתר חד ובר נש דאיסו זכאס איסו קרבנא ממש לכפרה. ואחרא דלאו איסו זכאס לא. בגין דביה מומא דכתיב (ד) כי לא לרצונו יהיה לכם וע"ד לדיקא כפרה איסו בעלמא וקרבנא ממש זכאין אינון לדיקא בעלמא דין ובעלמא דאמי.

רעיא מהימנא

(ה) ובראשי חרשיכם תקריבו עליה לה' וגו'. ושעיר עזים אחד לחטאת לה' וגו'. פקודא דא לאקרבא קרבנא דאיסו חדותא דסיסרא בכל ירחא וירחא. ובחדותא דילא למקרב דציבותא עילא ותתא ולאצבא וזומא מבי מקדש [קו] קרבנא דריש ירחא סליק לעילא. בגין לאתשכא נהירו דלכפין ממקורא דלעילא לתתא. דא אלסריך בגין מיטעא וזעירו דסיסרא. וסאי שעיר דראש חודש מעביר וזומא וסליק ליה דא יחפי לסיסרא. וכדן אנגיד נגידו לנבא מעילא לתתא. ואתנסירת סיסרא כדא יואת בגין דשעיר מפני וזומא תדיר ממקדש וגריס לאתשכא נהירו מעילא לתתא. וקרבנא דא סליק לעילא. ובג"כ כתיב בו לחטאת לה'. בגין הסוא וזומא דחפי לסיסרא [קו] ואיסו רוא דכתיב לפתח חטאת רובץ. ואי תימא אחמי כתיב לחטאת לה' [קח] אלא ודאי הסוא שעיר מעביר להסוא חטאת. וגריס לאתשכא נהירו מעילא. ודא איסו ושעיר עזים אחד לחטאת לה'. לחטאת לאצבא ליה מן מקדש לה'. לאתשכא נהירו מעילא דכד הסוא חטאת אתעבר נהירו ומדוס נחית מעילא לתתא יע"ד סליק קרבנא דא לעילא. וקרבנא דא אקרי כפרה. לפנאס מקדש ולאצבא וזומא ע"כ ר"מ.

(ו) ובחדש הראשון בארבעה עשר יום לחדש פסח לה'. רבי אבא פתח (ז) כאלו תערג על אפיקי

מראה מקומות (ח) פקודי דספ. (ב) נחלית כ"ז (ג) תניס קליס (ד) ויקרא כ"ב (ה) תוספתא ח"ב (ו) דף רמט (ז) תניס ע"כ

זו הזהר

[קס] היינו מצד מרת הדין הקשה בתי שמאל שבמדת המלכות. וצריך לדעת שכל לבנה מיהרא וירת שנובר כאן המכוון על מרת המלכות: [קס] וזהם היינו הקליפה השואפת תמיד להיות לה יגיעה מן הקדושה: [קס] לפי יירש משפעות חטאת מלשון חפוי ונקיין: [קס] שהילל לחטאת בלבד. ומתיר שפרמו ב' ענינים. להפריד ע"פ ספרא דחטאת מן המקדש. ולהמשיך הארה להלכנה דהיינו

אפיקי מים כן נפשי תערג אליך אלהים. כתוב כאן איל וכתוב הסם אילת השחר. בגין דלית דכר ואית נוקבא וכולא חד. דכאי איל חיסו אקרי דכר ואיסו אקרי נוקבא. הס"ד כאיל תערג. ולא כתוב יערג (א) אילת השחר מסו אילת השחר אלף דא איסי חיס חדא רחמנית [קט] דלית בכל חיון דעלמא כותס. בגין דבשעתא דדחיקת לה שעתא ולאטריכת מוונא לה ולכל חיון איסי אולת למרחיק לארח רחיקא. ואתיאת ואובילת מוונא ולא בעאת למיכל עד דתיית ותסדר לאתרהא. אמאי. בגין דיתכנסון לגבס שאר חיון ותחלק לון מהסוא מוונא. וכד אתא מתכנסין לגבס כל שאר חיון. ויהי קיימא באלמנעיתא ופלגת לכל חד וחד. וסימנא (ג) ותקס צעוד לילס ותתן ספק לביתס וחק לנערותיס. וממאי דפליגת לון איסי שבעה כאילו אכלס ימיר מיכלא מכלא. ובשעתא דעלמא אלשיריך למסר מתכנסין לגבס כל שאר חיון ויהי סליקת לריש שורא רמאס ואתעספת רישא בין דברכה וגעת גועס בטר גועס. וקב"ה שמע קלה ואתחלי רחמין וחם על עלמא. ויהי נחתא מריש שורא ורספת וסמירת גרמאס. וכל שאר חיותא רספין אבתרהא ולא משכחין לה. הס"ד כאיל תערג על אפיקי מים. מהו על אפיקי מים. על דנפקי מים מנהרי דאחיבשו ועלמא נחי על מיא כדון כאיל תערג. וכד ייתי לפרא דאקרי שחר ייתי לה חבלין דגלותא. ובגין דא אתקריאת אילת השחר. על שס קדושתא דלפרא. דחבלין לה כיוולס הס"ד (ג) כמו סרס תקריב ללדת תחיל תועק בחבליה וגו'. (ד) ובחדש סרשאון. מהו חדש סרשאון. דא איסי חדש דהדיא חיס האגליא ביה ואתתקפת ביה ונפקת לעלמא דארבעס עשר יום דארבעס עשר. אלון שאר חיותא דאיון עשר עשר לכל ססר דארבעס ססרין דעלמא [ק] ובספרי קדמאי איסי עשר. וחדא לכל ססר דארבעס ססרין איון ארבעס עשר [ק] וכוון דאיון ארבעס מתחבראן ומתקנן עס איון עשר בססר ימינא. כדון ארבעס עשר בחודס לאתתקנא חיס דא בתקונתא —

(ה) רבי שמעון פתח ואמר (כתוב ו) גער חית קנה עדת אבירים בעגלי עמים וגו'. גער חית. דא חיס דאתאחד צה עשו. קנה. תנין דזיומא דנסב שלמה מלכא לבת פרעה בא גבריאלי ונעץ קנה צימא רבא ועליס אחבני קרמא דרומי. מהו קנה. דא דכירא דהדיא חיס צימא. דלית ליה ססרא ועירא דאחדותא דקדושה (ו) ודא איסו קנה דנעץ צימא רבא. ובגין כך איסי שלסא על עלמא. ועל שולסני דא כתוב (ח) קנה וסוף קמלו. קנה שלטנותא ורישא לכל מלכוון. תו קנה. דזמין קב"ה לתברא

אפיקי מים כן נפשי תערג אליך אלהים. כתוב כאן איל וכתוב שם אילת השחר. לפי שיש זכר ויש נקבה. והכל אחד. שזה האיל נקרא בלשון זכר ונקרא בלשון נקבה. וז"כ כאיל תערג. ולא כתוב יערג. (א) אילת השחר. מהו אילת השחר. אלף זו היא חיה אחת רחמנית [קט] שאין בכל החיות שבעולם כמות. לפי שבזמן שנדקקת לה השעה ונצרכת צמון לה ולכל החיות. היא הולכת למרחק דרך רחוק. ומביאה ומוליכה צמון. ואינה רוצה לאכול עד שתחזור ותבא למקומה. מפני מה. כדי שיתאספו אצלה שאר החיות ותחלק להם צמון ההוא. וכאשר היא באה מתאספין אצלה כל שאר החיות. והיא עומדת באמצע ומחלקת לכל אחת ואחת. והסימן (ג) ותקם בעוד לילה ותתן שרף לביתה וחק לנערותיה. וממה שמחלקת להם היא שבעה כאילו אכלה מאכל יותר מכלל. ובזמן שהעולם נצרך למטר מתאספים אליה כל שאר החיות. והיא תעלה על ראש הר גבוה. ומרכנת את ראשה בין ברכיה וצועקת צעקה אחר צעקה. והקב"ה שומע קולה ונתמלא רחמים ומרחם על העולם. והיא יורדת מראש ההר ובורחת ומסתרת עצמה. וכל שאר החיות רצין אחריה ואין מוצאין אותה. וז"כ כאיל תערג על אפיקי מים. מהו על אפיקי מים. על שיצאו המים מן הנהרות ונתיבשו. והעולם צמא למים. או כאיל תערג. וכאשר יבא הבקר שנקרא שחר יבאו לה חבלי הגלות. ובעבור זה נקראת אילת השחר. על שם החשכות מרם הבקר. שחבלים לה כיוולד. וז"כ (ג) כמו הרה תקריב לדת תחיל תועק בחבליה וגו' (ד) ובחדש הראשון. מהו חדש הראשון. זה הוא החדש שהחיה ההיא נתגלתה בו ונתחזקה בו ויצאה לעולם. בארבעה עשר יום. בארבעה עשר. אלו שאר החיות שהן עשר עשר לכל צד בארבעה צדדי העולם [ק] ובספרי הקדמונים כך נזכר. היא בעלת עשר. ואחת לכל צד בד' צדדים הן ארבעה עשר [ק] וכאשר אותן ארבע מתחברות ומתתקנות עם אותן העשר בצד הימין. ארבעה עשר בשמחה שנתתקנה חיה זו בתקונה —

(ה) רבי שמעון פתח ואמר (כתוב ו) גער חית קנה עדת אבירים בעגלי עמים וגו'. גער חית. זו החיה שנאחד בה עשו. קנה. למדנו שביום שלקח שלמה המלך את בת פרעה בא גבריאלי ונעץ קנה בים הגדול. ועליו נבנה עיר רומי. מהו קנה. זה הזכר של חיה רעה ההיא. שיש לו צד קטן באחדות הקדושה. (ו) וזה הוא הקנה שנעץ בים הגדול. ולפיכך יש לה כח לשלם על העולם. ועל ממשלה זו כתוב (ח) קנה וסוף קמלו. קנה שהוא המושל והראש לכל מלכי העולם. ועוד קנה. שעתיד הקב"ה לשבר

מראה מקומות (א) תליס כ"ב (ג) משלי ל"א (ג) יעשי' כ"ו (ד) דף רמס: (ה) דף רמא' (ו) תליס פ"ח (ז) דף רנב. (ח) יעז' י"ח

זו הזהר

המלכות מעולמות העליונים בכח חדש. וכל זה ענין חדש הלכנה שלמטה המרמז על התחדשות כח הלכנה דלעילא שהיא מרת המלכות : [קט] כל מה שנזכר כאן חיה היינו מרת המלכות והשכינה הקדושה מולדת האומה הקדושה עם ישראל להיותם עם הנצחי בעולם בלבדם. והולידה אותם בנאולת מצרים בחודש ניסן. ומרת המלכות היא המחלקת השפע שמקבלת מנבנה לשאר החיות. היינו הע' שירים. עבור שאר האומות. ולארכע החיות שבמרכבה עבור כל יצורי תבל. ועז' נאמר ומלכותו בכל משלה. ובשביל שהיא פועלת המסכת השפע ומחלקת לכל נקראת כאיל תערג. ובשביל התכלי לידה שלה בנאולת ישראל נקראת אילת השחר : [ק] אפשר לפרש הבונה על ד' החיות שבמרכבה. ארי שור נשר אדם. כל אחת נכללת עשר ספירות בארבעה צדדי העולם ררם צפון מורת מערב. ולעומתן ד' ספירות חסד נבונה תפארת מלכות. ודורש משמעות בארבעה עשר ד' פעמים עשר. לרמז שעי' נאולת ישראל נתחזקה המרכבה שהיא כוללת ארבעה פעמים עשר. והיינו על דרך שאמר חז"ל האבות הם הן המרכבה. שהם אברהם יצחק יעקב דוד : [ק] וזה פירוש אחר על הרמז של ארבעה עשר. והיינו שזאת החיה מרת המלכות היא כוללת עשר ספירות. ועם ד' החיות שבד' צדדי המרכבה והיא ארבעה עשר. וכאשר הן מתחברות לחיותן יונק מצד הימין של מרת המלכות. והיינו בחינת החסד שבה או חבל בתיוקן ובשלימות

לשבר אותו כקנה זה. בוא וראה במצרים היא היתה המושל. וממנה יצאו כמה מושלים למיניהם. והכל בסוד של חמץ. כיון ששבר אותה הקב"ה הוציא חמץ והכניס מצה. במה. בחוץ הדק מהכל שבר ה' של חמץ ונעשה מצה. האותיות שוות. אלא ששבר ה' של חיה זו שנקראת חמץ. ולכך נקראת חית קנה. שנחה להשבר בקנה זה. במה נשברה. בחוץ רק כשערה שבר ה' ונחלש כחה ונעשה מצה. וע"כ כתוב גער חית קנה. שנער בה הקב"ה ונשברה ה' של חמץ ונעשית ה'. ועתיד הקב"ה לשבר את הקנה ההוא כדמיון זה. שישבר הרגל של ק מן קנה וישאר הנ"ה. (ה) הנה ה' אלהים בחזק יבא ודרונו מושלה לו הנה שכרו אתו ופעולתו לפניו. מהו ופעולתו. זו הפעולה ש' ק ההיא שישבר אותה. וזו היא הפעולה לפניו. הוא ישבר רגלה ויהיה הנ"ה. (ב) ראשון לציון הנה הנם ולירושלים מבשר אתן:

רועה הנאמן

א ובחודש הראשון. איוה ראשון. זה נימן. בו הולדה היה ההיא. לקיים מה שדרשו חכמי המשנה בניסן נגאלו ובניסן עתידים להגאל. (וב"ד שלו. ד) ויאמר כי יד על כס יה. שם נשבע להכרית זרע של עשו עמלקים. בזמן ההוא משכו וקחו לכם צאן למשפחותיכם ושחטו הפסח. משכו (ה) משך ידו את לוצצים. בזמן ההוא (ו) כה אמר ה' אלהים הוי על הנביאים הנבזים וגו'. ואומר (ז) ואל ארמית ישראל לא יבאו [קין] ואלה הם רועי שקר של צאן קדשים. רשעים פרגסי הדור. ובשביל זה נאמר עליהם (ח) הנה אנכי מפתיה והולכתיה המדבריה. וכתוב (ט) ונשפתי אתכם שם פנים אל פנים כאשר נשפתי את אבותיכם. שהמית אותם במכת חשך. ע"כ ר"מ:

י) וביום הכוכבים בהקריבכם מנחה חדשה לה' וגו'. פתח רבי שמעון ואמר (א) מזמור שירו לה' שיר חדש כי נפלאות עשה. שיר חדש נקרא [קין] ובעבור זה בהקריבכם מנחה חדשה. שם מנחת קנאות [קיד] כאן מנחה חדשה. חדשה. שחדש הכל כאן. קשר הכל שלמעלה ושלמטה [קפו] קשר האמונה. וע"כ יעקב איש תם נתעטר בכתרו והתורה ניתנה. וכאשר מביאים בכורים אל הכהן הוי צריך האיש לדבר ולפרש הדברים הנאמרים על עץ ההוא שבארץ. שנשלם כדמיון שלמעלה ב"ב גבולים בשבעים ענפים [קפו] ובקש להאבדם לבן הארמי שנפגם

רעיא מהימנא

ג) ובחדש הראשון. מאן ראשון. דא ניסן. תמן אולדת הדיא חיה לקיים מאי דאוקמוס מארי חגיגתין בניסן נגאלו ובניסן עתידין להגאל. (וב"ד דליס. ד) ויאמר כי יד על כס יה. תמן אורי למעצרה מעלמא זרעא דעשו עמלקים. בההוא זמנא משכו וקחו לכם ללן למשפחותיכם ושחטו הפסח משכו (ה) משך ידו את לוללים. בההוא זמנא (ו) כה אמר ה' אלהים הוי על הנביאים הנבזים וגו'. ואומר (ז) ואל ארמית ישראל לא יבאו [קין] ואלין אינון רעי שקרא דענא רשעי פרגסי דרא יבג"ד אומר עלייהו (ח) הכה אנכי מפתיה והולכתיה המדבריה. וכתיב (ט) ונשפתי אתכם שם פנים אל פנים כאשר נשפתי את אבותיכם דקסיל לון ביזכת חשך. ע"כ ר"מ:

י) וביום הכוכבים בהקריבכם מנחה חדשה לה' וגו'. פתח רבי שמעון ואמר (א) מזמור שירו לה' שיר חדש כי נפלאות עשה. שיר חדש אקרי [קין] ובגין כך בקריבכם מנחה חדשה. הסס מנחת קנאות [קיד] הכה מנחה חדשה חדשה. דחושא דכלא הכה קשורא דכלא דלעילא ותתא [קפו] קשורא דמהימנותא. וע"ד יעקב שלימא אפעטר בעטריו ואורייתא אתייבזת וכד משון בכורים לגבי כהנא הוס דעי בר נש למימר ולפרשא מלין על הסוד אילנא דארעא. דאשתלים כנוגא דלעילא בתריסר תחומין שבבעין ענפין [קפו] ובעא לאובדא ליה לבן ארמאס דאשתלים

מראה מקומות (א) יעני' מ' (ב) שם פ"א (ג) דף רעט (ד) שמות י"ז (ה) פסע י' (ו) יחזקאל י"ג (ז) שם (ח) פסע ב' (ט) יחזקאל כ' (י) אפור טז: (יא) תניס כ"ה

זו הוהר

הראוי. וכלן בשמחה רבה מן האור הגדול שנשפע מעולמות העליונים. וכך היה בנאולת ישראל: [קין] כונת זה המאמר הוא שבנאולה העתידה להיות ב"ד שלו ניסן כאמרם ז"ל בניסן נגאלו ובניסן עתידין להגאל. על זמן ההוא ירמו זה הפסוק משכו וקחו לכם צאן. שתהיה אז עבודה גדולה לקחת הצאן קדשים ולמשוך אותן מן אותן רועי שקר והרשעים פרגסי הדור שהיו אז. ודורש משכו על דרך גזרה שוה להפסוק משך ידו את לוצצים. כי אותן רועי שקר יש להם כח למשך אליהם הרבה צאן קדשים בדרשות של ליצנות ודברי אפיקורסות דמשכא לב קלי הדעת ללכד אותם בהרסם. וכן נראה בזמננו שהתלקחה אש האפיקורסות שנקראת רעפארים ויש להם כתי ע"ז ללמד רועים לישראל הנקראים רעפארים ראביי. השם נאה להם כי רע-פארים כלומר להרוע ולקלקל הצלם אליהם. רע-כיהו. כלומר שבע תועבות כלבו. ואומר הוהר שמוסם יהיה כאותן שמתו במכת התשך במצרים: [קין] כונתו שהם השבועות הוא נגד מרת התפארת שנקרא חר"ש. כי כל התחדשות קיום העולמות. כאמור המחדש במובו בכל יום תמיד מ"ב. היא ע"י מרת התפארת. והתחדשות היותר גדולה נעשה כחג השבועות ע"י מתן תורה. כידוע שתנאי התנה הקב"ה עם מ"ב וכו'. וכיון שכיום הזה נעשה היתור היותר גדול של תפארת ומלכות לכך נקראת המלכות מנחה חדשה על שם התפארת: [קפו] שם בתקליפה שלעומת הקדושה נקראת מנחת קנאות לעומת המלכות דקדושה שנקראת מנחה חדשה: [קפו] במרת התפארת שנקרא עץ החיים נקשרות כל הספירות. וזה נקרא קשר האמונה והוא שורש קדושת יעקב: [קפו] כמו שבני החיים שהוא מרת התפארת יש י"ב גבולים

שנפגם העולם על ידו, והקב"ה הצילו ונתעטר בבניו כמו שביארנו. לבעבור עץ ההוא שכל קשר האמונה בו תולה. וע"כ מנחה חדשה נקראת, מה המעם, לפי שהתחדשות העליונים והתחתונים הוא והתחדשות המלכות [קין] ובכל זמן התחדשות המלכות הוא קשר האמונה ושמחה שלה. למלך שהיו לו בנים ובת אחת, הומין סעודה לכל הבנים ואותה הבת לא נמצאה על השלחן, אח"כ באה ואמרה למלך, רבוני לכל אחי קראת ונתת לכל אחד מנות חשיבות. ולי לא נתת חלק ביניהם, אמר לה הייך בתי, מנה שלך תהיה פי שנים, הרי כלם יתנו לך מחלקם, אח"כ נמצא בידה חלקים פי שנים ממה שהיה להם, כך נושלת כנסת ישראל חלקים מכלם [קין] וע"כ נקראת בלה כלולה, ככלה שכלם מבנים לה בגדים ומנות ותכשיטים, כך היא כנסת ישראל שמחתה בכל, וכלם נותנים לה מנות ובגדים, בוא וראה בשעה שהמלך הקדוש נמצא בכרתיו או היא שמחת כנסת ישראל, וכאשר ניתנה התורה נתעטרה כנסת ישראל בעשרות עליונות, ולפי שכל קשר האמונה נקשר באותו העץ נקרא יום אחד, שכתוב (א) והיה יום אחד הוא יורע לה, יום אחד ודאי [קין] שכנסת ישראל היא יום אחד בקשר העליון.. עץ הזה הוא גוף האמצעי המאחד לכל המדרגות [קד] כלן מתקשרות בו והוא בהן, ועל כן הכל אחד, וכאשר מזדונת עמו המלכות או הוא אחד, והרי נתבאר הענין, (ב) רבי אבא אמר וכיום הבכורים איזו יום, זה הנהר היוצא מעדן, שהוא יום מאותן בכורים העליונים [קד] וזה הוא שהתורה תולה בו, והוא הוציא כל סודות התורה, ומפני שהתורה היא עץ החיים לכך היה נצרך להביא פרי עץ:

(ג) והקרבתם עולה לריח ניחח לה, בוא וראה בפסח כתוב והקרבתם אשה עולה לה, וכאן לא כתוב אשה, אלא והקרבתם עולה, מה המעם, לפי שיום זה יום הכנסת בלה לחופה הוא, וישראל ספרו ימי טוהר ימים ושבועות, ונתכללו ונכנסו בימי טוהר, והיא יצאה מכל צדדים הרעים וטמרה ימי טוהר כראוי, וזה סוד שהמלך מעם בתולה היה שומע [קנב] לפיכך לא כתוב בו אשה, שהרי אחר לא קרב למשכן והוא נתרקק משם, וע"כ אשים לא נזכר כאן ולא נצרכו לכאן [קנב] וישראל מרוחקים הם מן צד הרע, אמר רבי אבא עדיין צריכים אנו כאן לפתוח פתח, א"ר שמעון הרימותי ידי בתפלה למי שברא העולם, וסוד זה מצאתי בספרים הקדמונים, אשים הם בבחינה הממוצעת, ובאים בצד זה ובצד זה, נדבקו בעץ הדעת טוב ורע, מתדבקים בהם ומתדבקים בטוב [קנב] ולפיכך בשאר ימים כתוב בהם אשה עולה, אבל בימים האלה שעץ החיים קיים ולא אחר, אין אנו צריכים לאשה, ולא נצרך שיהיו שם, ויום הזה יום של עץ החיים הוא ולא של עץ הדעת טוב ורע, ולפיכך והקרבתם עולה לריח ניחח לה, ולא אשה לה; וביום

דחתפנים עלמא בניניה, וקצ"ה סו"ב ליה ואתעטר בצננו כמה דלוקימנא, צנן הסוף אילנא דכל קשרא דמדימונתא ביה תליא, וע"ד מנחה חדשה אתקרי מאי פעמא, צנן דחדותי דעלאי ותתאי הוא וחדותי דסיסרא [קין] ובכל זמנא חדותי דסיסרא קשרא דמדימונתא הוא וחדותא דילה, למלכא דהווי ליה צנן וברתא הדא, אתקין סעידתא לכללו צנן ולא אשתכחא האי בריתא על פתורא, כד אשתא אמת למלכא מארי לכל אחי זמית ויהבת לכל חד מנין ידיען ולי לא יהבת חולקא צניייהו, אמר לה הייך ברתי, מנה דליך ישתכח על חד תרין, הא כללו יתנון לך מחולקיהון, אשתכח לבתר בידתא חולקין על חד תרין מכללו כך כנסת ישראל יכלא נפלא חולקין [זיה] וע"ד אתקריאת כלה כלולה, כך ככלה דכללו זמנין לה מאנין וחולקין ותכשיטין, כך איזי כנסת ישראל חדותא דילה בכלא, וכללו יהצין לה חולקין ומאנין תא חוי בשעתא דמלכא קדישא אשתכח בעשרוי חדותא דכנסת ישראל היא, וכד לאורייתא אחיבתא אתעשרת כנסת ישראל בעשרין עלאין, ובצין דכל קשרא דמדימונתא אתקשר בהאי אילנא אקרי יום אחד, דכתיב (א) והיה יום אחד הוא יורע לה, יום אחד ודאי [קין] דכנסת ישראל איזי יום אחד בקשרא דלעילא, אילנא דא הוא גופא דאמלטיא דאחיד לכל דרגין [קד] כללו מתקשרין ביה והוא צנן, ועל דא כלל חד וכד אודונת ביה מסרונתא כדן איזו אחד, והא לוקימנא מלי, (ב) רבי אבא אמר וציום הבכורים, מאן יום, דא נכר דנפיק מעדן, דאיזו יומא מאנין כצורין עלאין [קנב] וזה איזו לאורייתא תליא ביה, ואיזו אפיק כל רצון לאורייתא, ובצין לאורייתא איזי אילנא דחיי פרי אילנין אלסריכו לאייתא:

(ג) והקרבתם עולה לריח ניחח לה, תא חוי בפסח כתיב והקרבתם אשה עולה לה, והכא לא כתיב אשה אלא והקרבתם עולה, מאי פעמא, צנן דיומא דא יומא דעילת כלה לחופה איזו, וישראל מני יומין דדכיו יומין ושבועין, ואתכלילו ועאלו ציומין דדכיו, והיא נפקת מכל ספרא ציטא ונשרת יומי דכיו כדקא חוי, וזהו דא מלכא טעם בתולה טעים [קנב] צנ"כ לא כתיב ביה אשה, דהא אחרא לא קריב למשכנא והא אחרתא מתמן, וע"ד אשים לאו הכא ולא אלסריכו להכא [קנב] וישראל מרחקן אינון מן ספרא ציטא א"ר אבא עדיין לריכין אן לפתחא דא לפתחא א"ר שמעון ארימית ידי כללו למחן דברא עלמא, ורזא דא אשכחן בספרי קדמאי, אשים אינון צלמלעיתא, ואתין צמסרדא דא ובספרא דא, אחרדקו באילנא דדעת טוב ורע, אחרדקו צרע ואחרדקו צפוד [קנב] ובצ"כ צסאר יומין כתיב צבו אשה עולה אכל צסני יומי דאילנא דחיי קיימא ולא אחרא, לית אן לריכין לאשה, ולא אלסריכו למחוי תמן ויומא דא יומא דאילנא דחיי איזו ולא דדעת טוב ורע, ובצין דא והקרבתם עולה לריח ניחח לה, ולא אשה לה; וביום

טראה מקומות (א) וצ"י י"ד (ב) דף רנ"ג, (ג) דף רנ"ה.

זו הזהר

שהם י"ב צידדיו ה"ה וע' ענפים בן יעקב יסוד אומה הישראלית הוא י"ב שבטים וע' נפש: [קין] המלכות מתחדשת ככה חדש לקבלת השפע לקיום העולם: [קין] כנסת ישראל שהיא מדת המלכות מקבלת שפע מכל הספירות, [קין] ע"י התקשרות התפארת עם כל שאר הספירות בפרט המלכות נקרא יום אחד, כי המור של אחד הוא א' כתר, [א] היינו ח' ספירות מן הכמה עד מלכות, [א] זו מדת המלכות: [קנב] התפארת נקרא מרכז ראמבעזי בהעשר ספירות: [קנב] ר' אבא דרש יום הכיבוים שבו מאירה ספירת הבינה שהיא מן ג' ספירות הראשונות, וזהו שאמר יוסא מאינון כבורין עלאין: [קנב] פ' שעי' הבנת ישראל למתן תורה כנסת ישראל מתחבכת להקב"ה כדמיון בלה בתולה ביום חתונה: [קנב] אשים היינו מלאכים ורעות מסדרנותן ממוצעת בין הקליפה והקדושה ויש להם ישיבה מן הקרבנות, מלבד מאלה שלא נאמרי בהם אשה: [קנב] שורשם בגונה:

חזקת הנאמן

רעיא מהימנא

(א) וביום הכבודים בחקריכם מנחה חדשה לה'
 בשבעתיכם וגו'. איזו מנחה חדשה. וראי
 שבתפלות ישראל ובקריאת שמע שלהם השכינה נתחדשת
 לפני הקב"ה. ועבדו זה והקרבנות מנחה חדשה לה'.
 בתפלות שהן במקום הקרבנות. באיזה קרבנות של תפלות
 היא נתחדשת. בשבועותיכם. זה שבועות שבו מתן תורה.
 ונקרא יום החמשים לעומר. ובו שבעה שבועות מצד
 ההוא שנאמר בן שבע ביום הולדתו. והיינו מלכות
 שנקראת כלה הכלולה משבע ספירות. וכלולה בבונה שהיא
 בחמש ספירות לחמשים. יסוד כ"ה כלול מאותן חמשים.
 כל"ה כל"ה כלולה מחמשים. כלן נכללין בתוך חמשים.
 חכמה שהיא העליונה נכללת בתוך חמשים. חכמה
 ה' בינה. ה' פעמים עשר עשר פעמים ה' היינו חמשים.
 במספר כ"ל ובמספר י"ם. והוא ים התורה. מקור שלו
 כת"ר שאין לו סוף. שאר הספירות נקראות על שמה
 שבעת הימים. ומלכות נקראת י"ם סוף. סוף של כל
 הימים. ולפי שהן חמשים ושבע שבועות לכן מנחתם
 שלשה עשרונים ושני עשרונים [ושבעה עשרונים]. שלשה
 עשרונים ושני עשרונים חמשה. שהן חמשה פעמים עשרה.
 וש"כ ומנחתם שלת כלולה בשמן שלשה עשרונים לפי
 האחד ושני עשרונים לאיל האחר. עשרון עשרון לכבש
 האחד לשבעת הכבשים. שבעת הכבשים לקבל (ג) שבע
 שבתות תמימות תהיינה. כל אחד עם ששת ימים שלו.
 ע"כ ר"ם :

(ג) ובחדש השביעי באחד לחדש וגו' יום תרועה
 יהיה לכם. כמו שנתבאר שיום ראש
 השנה בו נידון כל העולם. דין חזק ודין רפה. ועשיתם
 עולה. והקרבנות היה לו לומר כמו בשאר הימים. מהו
 ועשיתם. אלא ביום הזה (ד) ועשה לי מטעמים כתוב. כמה
 מטעמים ותבשילין עושים ישראל בימים האלה. בעוד
 שהקטרג הולך לחפש עונות של העולם. וע"כ לא כתוב
 והקרבנות אלא ועשיתם עולה. ולא אשה עולה. וכן בכל
 שאר הימים שלא כתוב אשה. לפי שאין להם חלק בכל
 אותן הימים. כל שכן ביום הזה שאנו עושים מטעמים
 ותבשילין בלי ידיעת צד המומאה. שהרי יצחק משלחו
 לצוד ציד של עונות בני העולם ולהביא אליו. ובעוד
 שהוא הולך נטלים ישראל עצה מרבה. ועושים כ"ל אותן
 העבודות וכל אותן התפלות. מכינים שופר ותוקעין בו
 כדי לעורר רחמים. והרי ביארנו הכתוב (ה) ויבא לו יין
 וישתה. הבא ממרחק מתוך המקום של יין ישן [קנה] ושתה
 ונמתק לו והיה שמח. ואח"כ היה מברכו בכמה ברכות
 והעביר על חמאיו. מה כתוב ויהי אך יצא יצא יעקב
 מאת פני יצחק אביו ועשו אחיו בא מצידו. נמנע בכמה
 משאות עונות וכבר נתבאר זה הענין. ולפיכך הוא יום
 תרועה. וקרבנו הוא עולה איל אחד. כמו שדרשו והוא
 בשביל להוכיח אילו של יצחק. ושעיר עזים אחד לחמאת.
 שוחד לסמאל לכפר פגיו. בשביל בכיה ההיא שהיה
 בוכה ביום הזה כשראה שלא נעשה רצונו. ולחנם היה
 צד

(א) וביום הכבודים בחקריכם מנחה חדשה לה'
 בשבעתיכם וגו' מלן מנחה חדשה. וראי
 בללותין דישאל ובקריאת שמע דלחן שכינתא אישי אמתת
 קמי דקב"ה. ובגין דא וסקרבנס מנחה חדשה לה'.
 בללותין דלחון באתר דקרבנין. בלן קרבנין דלחון
 אישי מתחדשת בשבועותיכם. דהיינו שבועות דביס מתן תורה.
 ואחרי חמשים יום לעומר וביס שבעה שבועות מספר
 דסוף דאתמר ביה שבע ביום הללך. ואישי מלכות
 כלל כלילא משבע ספירות. וכלילא בבינה דאישי
 חמש ספירות לחמשים יסוד כ"ל כלול מאלין חמשים.
 כל"ה כל"ה כלילא מחמשים. כלל כלילא בלחון צו חמשים.
 חכמה דאישי עולה מובלעת צו חמשים. חכמה
 ה' בינה. ה' זמנין עשר עשר זמנין ה' היינו חמשים.
 בחושבן כ"ל ובחושבן י"ם. ואישי ים המורה. מקור דיליה
 כת"ר דלית ליה סוף. שאר ספירות אתקריאו על שמה
 שבעת ימים. וזלכות י"ם סוף. סוף דכל
 ימים. ובגין דלחון חמשים ושבע שבועות מנחתם
 שלשה עשרונים ושני עשרונים [ושבעה עשרונים]. שלשה
 עשרונים ושני עשרונים חמש. דלחון חמש זמנין עשר.
 סה"ד ומנחתם שלת כלולה בשמן שלשה עשרונים לפי
 האחד ושני עשרונים לאיל האחר. עשרון עשרון לכבש
 האחד לשבעת הכבשים. שבעת הכבשים לקבל (ג) שבע
 שבתות תמימות תהיינה. כל חד עם ששת ימין דיליה.
 ע"כ ר"ם :

(ג) ובחדש השביעי באחד לחדש וגו' יום תרועה
 יהיה לכם. כמה דאתמר דיומא דראש
 השנה דינא דכל עלמא. דינא תקיף ודינא רפיא. ועשיתם
 עולה. וסקרבנס מצעי ליה כשאר כל יומין. מהו
 ועשיתם אלא דיומא דא (ד) ועשה לי מטעמים כתוב. כמה
 מטעמים ותבשילין עבדי ישראל בכני יומי. בעוד
 דחקמרגא הולך לחפש עונות דעלמא וע"כ לא כתוב
 וסקרבנס אלא ועשיתם עולה. ולא אשה עולה. וכן בכל
 שאר יומין דלא כתוב אשה. בגין דלית לון חולקא בכל
 סני יומי. כל שכן דכאי יומא דלחן עבדין מטעמים
 ותבשילין בלא דעתא דספרא אחרא דא ילחן משרד ליה
 ללוד לידס דחובין דכני עלמא ולחיתא לנביה. ובעוד
 דלחין הולך ישראל נפלי עיפא מרבקה. ועבדין כל יומין
 פולחנין וכל יומין בללותין מומינן שופר ותוקעין ביה
 בגין לאתערעא רחמי. והא אוקימנא (ה) ויבא לו יין
 וישתה דלתי מרחיק מנו אפר דחמרא עתיקא [קנה] ושפי
 ואטעיס ליה וחד. ואח"כ מברך ליה בכמה ברכאן
 ואעבר על חוביו. מאי כתוב ויהי אך יצא יצא יעקב
 מאת פני יצחק אביו ועשו אחיו בא מצידו. נמנע בכמה
 מוטי כח דאתמר וסא אוקימנא מלס. ובג"כ אישי יומא
 דיבא. וקרבנא אישי עולה איל אחד. כמה דאתמר
 בגין אילו דילחן. ושעיר עזים אחד לחמאת.
 שוחד לסמאל לכפר אפיו. בגין הסוף דכיה דלחין
 כני דכאי יומא כיון דחמי דלא אתעביר רעופיס. והא למנא

ל

מ-אה מקומות (א) דף רנב. (ב) ויקרא כ"ג (ג) דף רנח (ד) בראשית כ"ז (ה) ט

דן הזור

(פסח) זה אור עולם הבינה המסתיו לכל חריגים :

לד לידה. כמיה להאמר כנוגה דא ציומא דכפורי
(א) אר יודיה לרבי שמעון לימא לן מר מאלין
חלין מעליה דראש השנה. פתח רבי שמעון ואמר
(ב) ויהי היום. בכל אתר דכתיב ויהי איהו לער. ויהי
בימי נער ודאי. ויהי היום. יומא דאית בים לער. ודא
סוף ראש השנה. יומא דאית ביה דינא קשיא על פלמא. ויהי
היום ויעבר אלסע אל שונס. יומא דראש השנה סוס.
ובכל אתר ויהי היום דא ראש השנה. (ג) ויהי היום ויבאו
בני האלסים. יומא דראש השנה סוס. ובכל וימא פתח
יומין חיון [קנו] מאי פעמא. בגין דלסוי יתחם כליל
דינא ירחמי [קנו] פתח יומין ולא מר. דלמלי
ישתכח יחידאי יחריצ עלמא. ועד כפיצ פתח וימין ויהי
היום ויהי היום. ויבאו בני האלסים. אלא בי דינא דכרנא.
בני האלסים ודאי. בני דמלכא דאיון קריבין לגביס. ואיון
שבטין ממין דסחין דתירא למלכא. ואיון חספין דינא
על עלמא. לסתלב על ס'. וכי על ס' קיימי. אלא
בשעתא דאלין קיימי על דינא. דינא קדמאס דכלא
ביה. מאן הוא דלא יוקיר לשמא דקב"ה [קנת]
דלא יוקיר לאורייתא ולעבדוי. אף סכי מאן הוא
דלא חייב על יקרא דשמא קדישא דלא יתחלל בדרשא..
בכאי יומא דראש השנה קיימין שבטין קדמאלין
למידן דינא לעלמא. וכמה איון מארי פריסין קסיגורין דקיימי
לעילא אלין מיימינין לוכו ואלין משמאלין לחוצא. לאדכרא
חובין דעלמא חובין דכל חד וחד. ועד אלסריך
לבר נס לפרשא חובין כל חד וחד כמה דאיון בגין
דמאן דמפרש חסאן לא אתמאר דינא אלא בידא דמלכא
קב"ה בלחודי ומאן דדאין ליה קב"ה איהו למצ. ועד
בעא דוד מלכא ספסי אלהים. אנת ולא אחרא וכן
שלמה אמר לעשות משפט עבדו. הוא ולא אחרא. וכל
בי דינא דדילין ממנו. ועד אלסריך לון לפרשא חובין
דכל שיפא ושיפא וכל מאי דעביד בפרס. הסיד
(ד) חסאתי אודיעך ועוני לא כסיתי לבתר ואתה נשאת
פון חסאתי סלס ינלן ממשה דכתיב אנת חסא העס
הזס חסאס גדולס בשראל כתיב (ה) חסאנו כי עזבנו
את ה'. דאי תימא האי ביחיד אכל בלכור לא.
הא כתיב קרא דא. ואי תימא הא בלכור אכל
שליחא דלחון לא. הא כתיב וישב משה אל ה'
ויאמר אנת חסא וגו' ויעשו להם וגו'. מאי פעמא דמאן
דמפרש חובין בי דינא דדילין מניס. בגין דבר נס
קריב לגרמיה ולא אתדן על פומיס ותו לא שזיק
למקטרגא לאולפא עליה חוצא מומא דבר נס יקדים
וימא ולא ייבי דוכתא לאחרא למימר וכדין קב"ה מחיל ליה
הס"ד (ו) ומודה ועוזב ירוחס. ציומי דראש השנה
מתקנין בי דינא כורסא למלכא למידן כל עלמא וישראל
עאלין בקדמיתא בדינא. מקמי דליפוש רגווא. תנן
כתיב ומשפט עמו ישראל דבר יוס ציומו. יוס ציומו
מאי הוא אלא הני תרין יומין דראש השנה [קכס] אחאי
תרין יומין בגין דאיון תרי בי דינא דמתחברין
חדא. דינא עלאה דאיון קשיא. בדינא תחאס דאיון
רפיה

צד צידה. כמו שדרשו ברמיון זה על יום הכפורים:
(א) אר יהודה לרבי שמעון יאמר נא האדון לנו
דרושים טובים בענין ראש השנה. פתח רבי שמעון ואמר
(ב) ויהי היום. בכל מקום שכתוב ויהי יגיד צער. ויהי
בימי נער בודאי. ויהי היום. זה היום שיש בו צער. וזה
הוא ראש השנה. יום שיש בו דין קשה על העולם. ויהי
היום ויעבר אלישע אל שונם. יום של ראש השנה היה.
ובכל מקום ויהי היום זה ראש השנה. (ג) ויהי היום ויבאו
בני האלהים. יום של ראש השנה היה. ובכל זמן ב'
ימים הם ימי דין [קנו] מה הטעם. כדי שיהיה יצחק נבדל
מן דין ורחמים [קנו] שני ימים ולא אחד. שאמלי היה
נמצא יחיד נחרב העולם. וע"כ כתוב שני פעמים ויהי
היום ויהי היום. ויבאו בני האלהים. אלו בית דין הגדול.
בני האלהים ודאי. בניו של מלך שהם קרובים אליו. והם
שבטים שרים הסובבים סביב את המלך והם נחשבים הדין
על העולם. להתייבב על ה'. וכי על ה' נצבים. אלא
בשעה שאין עומדים על הדין. דין הראשון שהכל תלוי
בו הוא. כי הוא זה שאינו מכבד לשם הקב"ה [קנת]
ושאינו מכבד להתורה ולעבדי הקב"ה. וכמו כן מי הוא
שאינו חם על כבוד השם הקדוש שלא יתחלל בארץ..
ביום הזה של ראש השנה עומדים שבטים כסאות משפס
לדון דין העולם. וכמה הם שרי עונשין קסיגורין העומדים
למעלה. אלו מימינים לכות ואלו משמאלים לחוב. להזכיר
עונות העולם. עונות של כל אחד ואחד. וע"כ צריך
האדם לפרש עונותיו כל אחד ואחד כמו שהוא. לפי שכל
מי שמפרש חטאיו לא נמסר דינו אלא בידי המלך
הקב"ה בלבד. ומי שהקב"ה דין אותו הוא צטוב. וע"כ
בקש דוד המלך ששפני אלהים. אתה ולא אחד. וכן
שלמה אמר לעשות משפט עבדו. הוא ולא אחד. וכל
הבית דין נבדלים ממנו. וע"כ נצרך לפרש העונות
של כל אבר ואבר. וכל מה שחטא בפרס. וש"כ
(ד) חסאתי אודיעך ועוני לא כסיתי. אח"כ ואתה נשאת
עון חטאתי סלס. מניין. משה. שנאמר אנא חטא העם
הזה חטאה גדולה. בישראל כתוב (ה) חסאנו כי עזבנו
את ה'. שאם תאמר כי זה רק ביחיד אכל בלכור לא.
הרי כתוב קרא דאצל שמואל. ואם תאמר הרי זה בלכור
אכל שליח שלהם לא. הרי כתוב וישב משה אל ה'
ויאמר אנא חטא וגו' ויעשו להם וגו'. מה הטעם. כי כל
מי שמפרש חטאיו בית דין בלדים ממנו. לפי שהאדם
קרוב לעצמו ואינו נידון על פיו. ואינו מניח עוד
למקטרג ללמד עליו חוב. היום שבאדם יקדים עצמו
ויאמר ולא יתן מקום לאחר לומר. ואז הקב"ה מוחל לו.
וש"כ (ו) ומודה ועוזב ירוחם: בימים של ראש השנה
מכניסם הבית דין כסא למלך לדון כל העולם. וישראל
נכנסים תחלה לדון. מרם שיתגדל הדגון. למדנו
כתוב ומשפט עמו ישראל דבר יוס ציומו. יוס ציומו
מה הוא. אלא שני ימים של ראש השנה [קכס] מפני
מה שני ימים. לפי שהם שני בתי דינים שמתחברים
כאחד. דין העליון שהוא קשה. בדין התחתון שהוא
רפה

מראה בקומות (א) דף רלא. (ב) מלכס ב' ד' (ג) חיוב א' ד' (ד) תלים ל"ב (ה) שמואל א' י"ב (ו) מעלי כ"ח

דיו הזהר

[קט] פ"י אפילו בוקן שהי מקדשין על פי ראייה ובאו עדים בוגמם ולא הי' יו"ט של ר"ה רק יום אחד מ"ס. לא נגמר הדין בשמים
ביום ראשון בלכר אלא שנס לסחרת הוא יום הדין: [קנו] ביום השני נעשה מדת הדין רפה ע"י שנכלל בו מדת הרחמים:
[קנת] לפי זה יפורש על ה' בלומר על כבוד ה' המוחלל ע"י הפושעים: [קכס] נחבאר לעיל אות (קכו):

רפא. ופרוויסו משתכחו ודא איסו רזא דיבבא ויללא ופרוויסו אלסריכו. הכי צבלאי אינון צנין ללא ידעין עבדין פרוויסו ואן ידעין עבדין פרוויסו וכלא נפקא לארס קסט —

(א) **ובעשור** לחדש השביעי הזה מקרא קדש יהיה לכם וגו'. א"ר נהוראי הוקן כתוב ובעשור לחדש השביעי הזה. וכתוב אך בעשור לחדש השביעי הזה יום הכפורים הוא. בעשור. בעשירי ה' צריך לומר. מהו בעשור. אלא פ' שעתה ביום הזה כל מדרגות העליונות באות אלו על אלו לשכון על הלבנה ולהאיר לה. וכלן בסוד של עשר עד שעולה למאה. ובאשר עומדת בסוד של מאה או הכל אחד ונקרא יום הכפורים הוא [קל] וע"כ כתוב בעשור. כמו זכור ושמור. שכלן באות למען היות עשור ולהאיר לה בסוד של עשר. החזיר וכן ההוא את ראשו לעומת רבי שמעון וא"ל לרבי שמעון. הריני יודע שתבקש לשאל שאלה בזה הכתוב בעשור לחדש השביעי. א"ל ר' שמעון ודאי בעשור נכון הוא. אבל אם כן מפני מה עולה למאה. הרי מן הכתוב לא נראה אלא שעולה לשבעים. כך נשמע ממה שכתוב בעשור לחדש השביעי. ובאשר מעשרים לשביעי עשר פעמים הרי ודאי עולה לשבעים [קל] א"ל בשביל זה החזיר את ראשי אריך. כי ידעתי שחכם אתה. בוא וראה שני מדרות יש כאן. אחד שהרי הלבנה חדש השביעי נקראת. ולפיכך נקרא חדש השביעי עשור לפי שמאירות לה עשר מדרגות. הרי מאה. ועוד שגם דבר הזה שאמרת ודאי כך הוא שעולה לשבעים ביום הזה [קל] במדרגה של שבעים היא ובמדרגה של מאה היא. במדרגה של מאה להשתלם ולהאיר [קל] ובאותה מדרגה של שבעים שהרי יום זה נוסף לכל עם ישראל לדונם. וכלם עומדים בנפש הנשמה יותר מבכב הגוף. שהרי ביום הזה עיניו הנפש הוא ולא הגוף. כמשי"כ ועניתם את נפשותיכם. כי כל הנפש אשר לא תענה. וזה היום נוסף לכל הנפשות והן ברשותו. ואם אינו קיים בסוד של שבעים אין לו רשות בנפשות. שקיום הנפשות הוא בסוד של שבעים. כמשי"כ ימי שנותינו בהם שבעים שנה וגו'. (ג) ואם תאמר שנפשות הנגרים שלא הגיעו לשבעים שנה אין שולמת בהם מדרגת השבעים. ודאי שולמת בהם. אבל לא בשלימות כמו בזה שזוכה ימים רבים לקיים מצות התורה. ואף על פי כן בכלם מדרגת השבעים שנה שולמת. וע"ז למדנו אחד המרבה ואחד הממעיט. באיזה אחד שוים. באחדות המדרגה של שבעים שנה מי שמרבה בשנים ומי שממעט בשנים. וע"כ יום הכפורים עובר בכל השבעים. ונשתלמת מדרגה זו בכלן [קל] וכך הנשמות עולות לפניה ודנה אותן בדין. והקב"ה מרחם על ישראל: ביום הזה מי שאינו מעביר הכעס מן רוחו [שיש לו על חברו] לכפר לו. כאשר עולה תפלתו

מראה מקומות (א) תוס קסט (ב) טס קפו

דיו הזהר

[קל] אפשר הכונה על דרך הכתוב ועבר הלוי הו"א. שפרסו על עולם הכינה. וכן כאן חרמו שחלכנה זו סדרת המלכות נתעלית לכל דרגין עליון לקבל שם הארה. והיינו גם כן ג' ספירות הראשונות. ע"ז שהמלכות מתאחדת עם הכינה הנרמו בחיבת חו"א: [קל] רשבי' מקשה דאם המלכות נתעלית כיוצא בד' הכינה. הרי זה רק מדרגות גבוה יותר. ועל פי הכלל שכל ספירה מן העשר ספירות נכללת בעשר מדרגות. א"כ עלייתה היא רק לשבעים ולא למאה. וכן גם משמעות הכתוב שהמלכות נקראת או בעבור זה חודש השביעי: [קל] עתה במאמר הסבא שגם קבלת רשבי' אמת בענין השבעים שהמלכות נקראת: [קל] ו' שהמלכות נקראת כאן מאה בעבור שמקבלת הארה מן כל העשר ספירות שהן מאה מדרגות. ולבעבור עמדתה בספירות הכינה לדון את עם ישראל הרי היא במדרגת השבעים. כנזכר לעיל ש' פעמים עשר עולה שבעים: [קל] ו' שמדת המלכות ע"י עלייתה עד הכינה נשתלמת בכל השבעים מדרגות. ויש כח להכינה לדון את עם ישראל בהשתתפות סדרת הרוחניות:

תפלתו ביום הזה נמבעת במקום ההוא שנקרא רפס ופיט. והיינו מצולות ים. ואין תפלתו עולה להיות עטרה בראש המלך: ביום הזה אין נצרך לאדם לפרש חסאיו בקול שישמע אחר. לפי שכמה הם הנוסלים דבור ההוא ומעלים אותו למעלה. יש עדים על דבור ההוא. ואם משוכבת חיקך שמור פתחי פוך, כל שכן ההולכים ומבקשים לקטרג על האדם ומעידים עליו. וכל שכן שהציפות היא זאת לפני כל וחלול שם הקב"ה. וע"ז כתוב (נ) אל תחן את פוך לחסאי את בשך:

רועה הנאמן

(ג) ובעשור לחדש השביעי הזה מקרא קדש יהיה לכם וגו'. חדש השביעי. זה הוא תשרי. מקרא קדש יהיה לכם. זה יום הכפורים. שבוא ששירי י כולל מעשרת ימי תשובה. ותקנו בו חמש תפלות לחברו עם ה'. מהו מקרא קדש. להבדילו מן שבע הימים שיש בהם מלאכה של חול. ובשביל זה כל מלאכת עבודה לא תעשו. שהימים שיש בהם מלאכת חול הם מצד עין הרעת טוב ורע. שמתהפך מן טהה לנחש ומן נחש למטה לכל אחד כפי מעשיו. והוא מוטטרון מטה. נחש סמאל. אבל ביום הזה שהוא יום הכפורים שנקרא קדש שולמ עץ החיים. ואין משתתף עמו ששמן ופגע רע. ומצדו לא יגורך רע. ולפיכך נוחים עברים בעץ החיים. ובו יוצאים לחירות. ובו יוצאים מן העבדותם שלהם אלו שיש עליהם גזר דין בגדר ובשבעה. ובעבור זה תקנו לומר בו כל נדררי ואסרי וכו'. כלהו יתן שביתין ושביקין לא שרירין ולא קיימין. ולפיכך נדר של הוי"ה שהוא תפארת ושבעה של אדני שהוא מלכות שעשו על הגלות שלנו. בחכמ"ה ובינ"ה יהיו שביקין ושבייתין לא שרירין ולא קיימין. ונמלח לכל עדת בני ישראל. כי חס"ד הוא מים. גבורה אש. תפארת אויר. ובשביל זה דרשו חכמי המשנה שהיה נדרים פורחים באויר. ולפי שהשבעה היא במלכות שהיא למטה ממנו. דרשו שהנדרים הלים על גבי שבעות [קלה] ועוד דרשו כל הנשבע כאילו נשבע במלך עצמו. וכל הנודר כאילו נודר בחיי המלך. המלך עצמו אדני. חיי המלך הוי"ה. ובשביל זה כתוב (ז) כי ידור נדר זה' ונאמר ביום הכפורים ועניתם את נפשותיכם. ובעשור לחדש השביעי הזה תענו את נפשותיכם. (ח) תקנו בו ה' עניים לבעבור שתתלבן ה' הקטנה בה העליונה שהוא חמש תפלות. לקיים בישראל (י) אם יהיו חסאיהם כשנים כשלג ילבינו. וזה הוא סוד הלשון של זהירות. לפי שכל חסאי ישראל נוגעים למלכות. ותשובה שהיא בינ"ה מלכית אותן. לפי שנאמר בה השוכן אתם בתוך שומאיהם. וד' בגדי לבן וד' בגדי זהב ולבוש י סוד שלהם יאהרונה. ותקנו לתקוע שופר ביום הכפורים להעלות קול שהוא ה' לחירות. שנאמר בו (י) בכל צרתם לן צר. באל"ף ובוא"ו. קרי וכתוב. ועבודת יום הכפורים היא באריכות. והיא נכללת מן ג' מדרגות מחשבה דבור ומעשה. ע"כ ר"ם:

ובחמשה

ללוחיה צה"י יומה פצע בסיסא אחר דאקרי רפס ופיט. דאיהו מצולות ים. ולא סליק לאתעשרת צרישא דמלכא: ציומא דא לא אלסריך צ"כ לפרשא חסאיו קמי אחר. צגין דמחא חינון דנשלי הוה מלה וסלקי לה לעילא. ואית ססדין בסיסא מלה. וזה (א) משוכבת חיקך שמור פתחי פוך. כל שכן חינון דאזלי ועייני לקטרגא לון וסדדי עליה. וכל שכן דחליפו חיסו לקמי כלל וחלול שמה דקב"ה. וע"ז כתוב (נ) אל תחן את פוך לחסאי את בשך:

רע"א מהימנא

(ג) ובעשור לחדש השביעי הזה מקרא קדש יהיה לכם וגו'. חדש השביעי. דא חיסו תשרי. מקרא קדש יהיה לכם. דא יום הכפורים. דאיהו עשירי י כליל מעשרת ימי תשובה. ותקינו ביה חמש ללוחין לחברא עם ה'. מהו מקרא קדש. לאתעשרא ליה משאר יומין דאית צהו פולחנה דחול. ובגין דא כל מלאכת עבודה לא תעשו. דיומין דאית צהו מלאכת חול חינון מסערא דעץ הרעת טוב ורע. דאתהפך ממשא לנחש ומנחש למסה לכל חד כפוס עובדיו. ודא מוטטרון מטה. נחש סמאל. אבל צה"י יומא דאיהו יום הכפורים דאתקרי קדש שלמא חילנא דחיי ולא אשתתף עמיס ששן ופגע רע. ומססריה לא יגורך רע. ובגין דא נייחין עבדין באילנא דחיי. וביה נפקין לחירות. וביה נפקין משלשיוון חינון דאית עליהו גזר דין בנדר ובשבעה. ובגין דא חקינו למימר ביה כל נדררי ואסרי וכו'. כלסון יסון שביטין ושביקין לא שרירין ולא קיימין. ובגין דא נדר דהוי"ה דאיהו תפארת ושבעה דאדני דאיהו מלכות דעבדו על גלותא דילן. בחכמ"ה ובינ"ה יסון שביקין ושבייתין לא שרירין ולא קיימין. ונסלח לכל עדת בני ישראל. דחס"ד חיסו מים. וגבורה אש. תפארת אויר. ובגין דא חוקמיה ווארי מחייתין היתר נדרים פורחים באויר. ובגין דשבעה במלכות דאיהו לתתא מניה. חוקמיה דנדרים על גבי שבעות עולים [קלה] ועוד חוקמיה כל הנשבע כאילו נשבע במלך עצמו. וכל הנודר כאילו נודר בחיי המלך. המלך עליון אדני. חיי המלך הוי"ה. ובגין דא (ז) כי ידור נדר לה' ואתמר ביום הכפורים ועניתם את נפשותיכם. ובעבור לחדש השביעי הזה תענו את נפשותיכם. (ח) תקינו ביה חמש עניים בגין דתתלבן ה' ועירא צה עילאה דאיהו חמש ללוחין. לקיים בישראל (י) אם יהיו חסאיהם כשנים כשלג ילבינו. ואחא חיסו רזא דלשון של זהירות. בגין דכל חובין דישראל משון לגבי מלכות. ותשובה דאיהו צינ"ה מלכית לון. בגין דאתמר צה הסוכן אתם בתוך שומאיהם. וארבע בגדי לבן וארבע בגדי זהב למלכא רזא דלסון יאהרונה. ותקינו לתקוע שופר ביום הכפורים ללסלקא קול דאיהו ה' לחירות. דאתמר בו (י) בכל צרתם לן צר. בא"ף ובוא"ו. קרי וכתוב. ועבודת יום הכפורים חיסו באריכו. ואיהו כלילא מתלת דרגין מחשבה דבור ומעשה. ע"כ ר"ם:

ובחמשה

כראה מקומות (א) מיכא (ב) קלת ה' (ג) דק רע. (ד) נמדנר ל' (ה) דק רע: (ו) יעני' ה' (ז) שס ס"ג

ז"ל הזהר

[קלה] כי הנדר מוסב על החפץ והשבעה על הגוף לפיכך חל הנדר על המצוה אע"פ שמושבע ועומד מהר סיני:

(א) ובחמשה עשר יום לחדש השביעי וגו'. ר' אבא פתח ותנא התיבה בחדש השביעי בשבעה עשר יום לחדש על הרי אררט. בוא וראה כל אותן הימים סוכת האם על הבנים [קלן] כדי שלא ישלם צד המוסאע עליהם וכדי להצילם. כיון שניצולו בגיה והם יושבים בסכות נשמרים בשמירה. יום הראשון ויום השני צוה ל' ישראל לעשות סעודה להשרים של שאר האומות [קלן] וזאת אמת שורה שם. ביום הג' שהוא י"ז לחדש מתחלת ל' שרת עליהם [קלן] וז"ל ותנא התיבה בחדש השביעי בשבעה עשר יום לחדש על הרי אררט. הרים שכל הקללות והמרדות שורות בהם. א"ר אלעזר יום הראשון של סכות אינה שורה עליהם ולא יום השני. אלא ביום השלישי שנתוסף ונגרע שורה עליהם. נתוסף אותיות ונגרע קרבנות. שכתוב עשתי עשר וגו' [קלס] וכך ראוי לדע עין. לפי שזם הראשון ויום השני הם שמחת בניה [קלן] והם מחלקים שלל להם. מיום השלישי והלאה שהיא שורה עליהם מה כתוב. והמים היו הלך וחסור עד החדש העשירי. בעשירי באחד לחדש נראו ראשי ההרים. (ג) והמים היו הלך וחסור. אלו הקרבנות שהזכרים ומתמעטים. וכמו שהם מתמעטים כן גם נתמעט המזבז שלם. א"ר שמעון אלעזר בוא וראה ביום השני התחילו רשימות המים להיראות [קמא] כיון שהתחילו רשימות המים להיראות. מיום השלישי ולהלאה היא שרתה עליהם [קמא] ואותן האותיות מים לא ידעו חכמי בבל למה נרשמו כאן. שהרי המזבז של ישראל אינו בא במקום של מיעוט כי אם במקום של רבוי [קמא] אלא לפי שאותן מים שנרשמו כאן גם כן מתמעטים וזה שבא הכתוב להשמיענו. וז"ל והמים. אותן מים הידועים בימי החג. אותן הנרשמים אצל הקרבנות שנקרבו עבור אותן הרים של קללות. היו הלך וחסור. המזבז שלהם והשפע שנמשך עליהם היו הלך וחסור. ולפי שאותן המים עכורים הם לכך אין האותיות מים מחוברות [קמא] כדי שלא יתחבר המזבז שלהם אלא מעט מעט. אבל לישראל שהם עמו של הקב"ה מה כתוב (ג) ודורשי ה' לא יחסרו כל טוב. ראש המקרא הוא כפירים רשו ורעבו. אלו המוננים של שאר האומות. ודורשי ה'. אלו ישראל לא יחסרו כל טוב. שהם הולכים ונתעלים למעלה מעלה. ולפיכך המזבז שלהם הנרשם באותן מים היו הלך וחסור. עד החדש העשירי. זה סבתה. שהרי אז ימי הרעה היו [קמא] שנתעוררה רעה ההיא ונתגברה. וככה הקדושה לא האירה מן השמש [קמא] אז נראו ראשי ההרים. אלו הם הרי הרשע הרים של קללה שנתגלו ונתגברו ועשו רעות בעולם לישראל בימים

(א) ובחמשה עשר יום לחדש השביעי וגו'. ר' אבא פתח ותנא התיבה בחדש השביעי בשבעה עשר יום לחדש על הרי אררט. בוא וראה כל אותן הימים סוכת האם על הבנים [קלן] כדי שלא ישלם צד המוסאע עליהם וכדי להצילם. כיון שניצולו בגיה והם יושבים בסכות נשמרים בשמירה. יום הראשון ויום השני צוה ל' ישראל לעשות סעודה להשרים של שאר האומות [קלן] וזאת אמת שורה שם. ביום הג' שהוא י"ז לחדש מתחלת ל' שרת עליהם [קלן] וז"ל ותנא התיבה בחדש השביעי בשבעה עשר יום לחדש על הרי אררט. הרים שכל הקללות והמרדות שורות בהם. א"ר אלעזר יום הראשון של סכות אינה שורה עליהם ולא יום השני. אלא ביום השלישי שנתוסף ונגרע שורה עליהם. נתוסף אותיות ונגרע קרבנות. שכתוב עשתי עשר וגו' [קלס] וכך ראוי לדע עין. לפי שזם הראשון ויום השני הם שמחת בניה [קלן] והם מחלקים שלל להם. מיום השלישי והלאה שהיא שורה עליהם מה כתוב. והמים היו הלך וחסור עד החדש העשירי. בעשירי באחד לחדש נראו ראשי ההרים. (ג) והמים היו הלך וחסור. אלו הקרבנות שהזכרים ומתמעטים. וכמו שהם מתמעטים כן גם נתמעט המזבז שלם. א"ר שמעון אלעזר בוא וראה ביום השני התחילו רשימות המים להיראות [קמא] כיון שהתחילו רשימות המים להיראות. מיום השלישי ולהלאה היא שרתה עליהם [קמא] ואותן האותיות מים לא ידעו חכמי בבל למה נרשמו כאן. שהרי המזבז של ישראל אינו בא במקום של מיעוט כי אם במקום של רבוי [קמא] אלא לפי שאותן מים שנרשמו כאן גם כן מתמעטים וזה שבא הכתוב להשמיענו. וז"ל והמים. אותן מים הידועים בימי החג. אותן הנרשמים אצל הקרבנות שנקרבו עבור אותן הרים של קללות. היו הלך וחסור. המזבז שלהם והשפע שנמשך עליהם היו הלך וחסור. ולפי שאותן המים עכורים הם לכך אין האותיות מים מחוברות [קמא] כדי שלא יתחבר המזבז שלהם אלא מעט מעט. אבל לישראל שהם עמו של הקב"ה מה כתוב (ג) ודורשי ה' לא יחסרו כל טוב. ראש המקרא הוא כפירים רשו ורעבו. אלו המוננים של שאר האומות. ודורשי ה'. אלו ישראל לא יחסרו כל טוב. שהם הולכים ונתעלים למעלה מעלה. ולפיכך המזבז שלהם הנרשם באותן מים היו הלך וחסור. עד החדש העשירי. זה סבתה. שהרי אז ימי הרעה היו [קמא] שנתעוררה רעה ההיא ונתגברה. וככה הקדושה לא האירה מן השמש [קמא] אז נראו ראשי ההרים. אלו הם הרי הרשע הרים של קללה שנתגלו ונתגברו ועשו רעות בעולם לישראל בימים

מראה מקומות 67 דף נח (ג) דף נט (ג) תלים כ"ד

זיו הזהר

[קלן] מן ר"ה עד סוכות שכינה הקדושה שומרת אותם להצילם מן המספרונים בימי הרין : [קלן] היינו הקרבת השרים עבורם : [קלן] כדי להבטיחם שלא יתגברו יותר מדאי על עם ישראל כמו שחור בימי נים : [קלן] שהי' יכול לכתוב אחר עשר . והחילוק גדול כי אחר רק ג' אותיות ותן בספר אחרים . ועשתי ר' אותיות ותן בספר עשיריות ומאות : [קמא] כי אנשי חיל עושים יום טוב שני והשכינה שורה על ישראל : [קמא] כוננו כדברי רבי יהודה בן בתירה בס' תענית דף (ב) : שאל יום השני נרשם אות הראשונה של מים בתיבת [ונסכיהם] . וביום השני אות י"ד בתיבת [ונסכיהם] . וביום השביעי אות [ונסכיהם] . ובי' שמעון בא להוסיף על דברי ר' אלעזר כמו שהוסיף ר' אלעזר על דברי ר' אבא . כי ר' אבא ור"א לא דברו אלא מענין הקרבנות בלבד . ור"ש מוסיף שם בענין ניסוך המים באותן ג' ימים שנישם בהם האותיות מים נתן בהם חלק מים לשירי האומות : [קמא] השכינה התחילה לשרות על אשורים להבטיחם כנוכר לעיל באות קליה : [קמא] חכמי בבל חשבו שלא היה לשירי האומות חלק כלל בניסוך המים אלא שכל ענין ניסוך המים בבל ימי החג היה תכל עבור ישראל . ולכן בקשו סעם סעני מה נרשם רמז ניסוך המים אצל הקרבנות שנקרבו עבור שירי האומות במספר של פותח וחולץ . ורצו להוכיח מה רמז על זמן הוכרת נשבים במובא בס' תענית דף (ב) : אבל רשכ"י מבאר שהכתוב משמיענו כזה שכלול ג' ימים נותן חלק ניסוך המים לשירי האומות כמו הקרבנות להראות שהשפע שלהם פותח וחולץ : [קמא] לא נרשם תאומות מים בסדר יום אחר יום ליתן להם חלק בג' ימים זה אחר זה . כי תום חשולש לא במהרה יתקן . לכך הם במירונין : [קמא] חורש סבת ומנו של עשו . ובעשרה בסבת התחיל נצחון . תאויב על ירושלים : [קמא] סדת המלכות לא קבלה הארה מן סדת

ביומין

ביומיו אליו. אשם כתיב בהם עולין. דהא כדון סני אשם אכלי חולקון [קמ] שבעים פרים אליו חיון לקבל שבעין ממנו דלשמן על שבעין עמין. סלקין ביומא קדמא ונחתין בכל יומא ויומא. ואקרון פרים מנחמים ביומיו דלשון. חילס ארביסר תרין בכל יומא חיון י"ד הויה. יד דלשונא עליהו תדיר בכל יומא ויומא. אמרין בני שם מינא דלשון חין [קמח] ואי תימא אי הכי רע עין חיון לגבייהו. חין דהא כתיב ח' כי נחלים חתם על ראשו. אבל חן לא יבדיקן אלא בחדותא. דלית חתם על ראשו. חדותא כאליו חיון. ובגין דלחן יבדיקן בסוב לבא וצדעותא דחדותא. אהספך עלייהו נחלים על רישיון גומרין מלספן דחדותא דילן עבדי לון ביום ע יד חין כך סלקין בחושבנא קרבני דלשון [קמט] ואי תימא כל דא מאן ייבד לן לאקרבא עלייהו. דלמא חיון לא בעאן כל דא. אלא לית חדותא לכל חיון ממנו בכל חיון תוריס חילס ואמרין. כהני בשעתא דישראל יבדי לון סעודתי אליו. ועס כל דא לא אהקרבו כלשו אלא לקב"ה בלחודיו. ואינון מתקרי תמן ואינון פליג לון. וע"ד כתיב ו' אס רעב שונאך האכילהו לחם. אליו חיון קרבני דח. ואס למא השקבו מים. אליו חיון דרשיין הכא ביומיו דח. ביומא תנינא שתימא וצדיעה. וסמא ב"ן יבדיו לו. ח' מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה. אליו חיון מים דמנסיקן ישראל צנן בחדותא וצדמותא דקב"ה. דכתיב ד' ושאבתם מים בששון. ונהרות לא יבשפו. אליו חיון נהרי דאפרסמונה דכא. דכלשו דבקי ימתקשרי ברחימו דא. אס יתן חס את כל חיון צדקתא ביו יבדיו לו. חס דא סמ"ל צדקתא. דישראל למחוי ליה חולקא צדיקו חיון חיון דרשיין הכא צדקתא [קנ] ב"ן יבדיו לו. ואי דא כלשו אהספך לנבן חרש נסביר דלית ליה תקנתא לעלמין. מים דלשון אהפלגו ביומיו ב"ן. אהתארו שאר חיון דחיון חמישי רביעי שלישי. חרש את חרשי האדמה. ולית לון תקונא צדן לעלמין. ואי תימא ביו יבדיו לו. כי סא דכתיב חס ח' כי לא צדק ולא שקן ענות עני [קנא] יומא קדמא ח' עבדי צד [קנב] אלא לא אקרי ראשון ולא אקרי אחד אלא חמשה עשר סמס בלא רשומא כלל. אבל צדיקא דרשיין חיון חיון שני חיון וסכי אהחוי צנן דלית עוב צדיק וצנ"כ לא רשם רחמן ולא אחד כלל וסכי צדקתא. וסארי רשיין דמיון ציון שני. ואהפלגו מים צדן. ואהתארו חיון חרש כמה דאחר וכלא כדקא ית וצדקא חולקון דישראל דיעין לאעלא לון מוחא דנאיא. ובגין למיעל לון מוחא מתצדיקן קליפין אליו ועאלין. מאי כתיב לצדק כל הא. ביום השמיני עלתה תהיה לכם. לצדק דתצדו כל הכי קליפין ותצדו כמה גיון וכמה נחשים

ביומיו אלהם. אשה כתוב בעולות האלה. שהרי אז אותן האשים אוכלים חלקם [קמז] שבעים פרים אלה הם כנגד שבעים שרים השולטים על שבעים אומות. עולים ביום הראשון ויורדים בכל יום ויום. ונקראים פרים מנחמים בהימים שלהם. אלים ארבעה עשר שנים בכל יום הם י"ד הויה. יד השולטת עליהם תמיד בכל יום ויום. ככשים בני שנה מנינם כמספר חין [קמז] ואם תשאל אם כן רע עין חיון להם. כך הוא. שהרי כתוב ח' כי נחלים אתה חותה על ראשו. אבל אנחנו אין נותנים אלא בשמחה. שאין בכל ימי השנה שמחה כמו ביומיו האלה. ולפי שאנחנו נותנים בלב טוב ובצרין של שמחה. נהפך עליהם בנחלים על ראשיהם נחלים ליהמים. שהשמחה שלנו עושה להם רעה. ע יד חין הוא מספר הקרבנות עבורם [קמט] ואם תשאל מי מהם בקש מאתנו להקריב כל זה עבדכם. אפשר שהם אין רוצים בזה. אלא אין שמחה לכל אותן השרים בכל שאר תורים אולם וכבשים. כמו באלה בשעה שישראל נותנים להם מעודות האלה. ואעפ"כ אין נקריבם כלם אלא להקב"ה בלבדו. והשרים מתקריבים שמה והוא מחלק להם. וע"ז כתוב ו' אם רעב שונאך האכילהו לחם. אלה הם קרבנות החג. ואם צמא השקהו מים. אלו המים שנרשם כאן בג' ימי החג. ביום השני והשני והשביעי. והסימן ב"ן יבדיו לו. ח' מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה. אלו הם המים שמנסיקים ישראל בחג בשמחה ובאהבה להקב"ה. ככתוב ד' ושאבתם מים בששון. ונהרות לא יבשפו. אלו הם נהרי אפרסמון המהור. שכלם נדבקים ונקשרים באהבה זו. אם יתן איש את כל חיון ביותו באהבה ביו יבדיו לו. איש זה סמ"ל. באהבה. של ישראל להיות לו חלק עמדם כאותן מים שנרשם כאן בפרשה זו [קנ] ב"ן יבדיו לו. בודאי שהרי כלם נחשבו אצלנו חרש נשבר שאין לו תקנה לעולם. מים שלהם נתחלקו בהימים ב"ן. נשאר שאר הימים שהם חמישי רביעי שלישי. חרש את חרשי האדמה. ואין להם חיון עמנו לעולם. ועוד יש לומר ביו יבדיו לו. כמו שכתוב שם ח' כי לא בזה ולא שקן ענות עני [קנא] יום הראשון מה נעשה בו [קנב] אלא לא נקרא ראשון ולא נקרא אחד כי אם חמשה עשר סמס בלא רשום כלל. אבל התחלת רשום הימים מיום השני היתה. וכך ראוי להיות לפי שאין טוב בשני. ולפיכך לא נרשם ראשון ולא אחד כלל ונכתב בסמס. וכן התחלת רשום המים ביום השני. ונתחלק המים להם ביום ב"ן. ונשאר ימי חרש כמו שנתבאר והכל כראוי. אשרי חלקם של ישראל שיודעים ליכנס לתוך קוץ האנא. ובשביד ליכנס לתוך המוח משברים אותן הקליפות והנכנסים. מה כתוב אחר כל זה. ביום השמיני עלתה תהיה לכם. לאחר ששברו כל אותן הקליפות ושברו במה חומות של כפור. והרגו הרבה

מראה בקומות ח' משלי כ"ס ט שס ג סיר ח' יד יע"י ח' תלים כ"ב

דף הזהר

התפארת: [קמז] מלאכים רוחות ושרים הנמזכים שבעים נקראים אישים: [קמח] ו' פעמים י"ד הוא מספר צ"ח: [קמט] בגי' יעק"ב. כי כאשר יתחיל הכח של השם ישראל בגאולה שלמה גם פרסה לא נתת להם: [קנ] הוא יחשק להיות לו חלק בניסוך המים של כל ימי החג כמו בהקרבנות. אבל לא ניתן לו כי אם הימים של ב"ן. ו' הימים מן ב' עד ו' שהמים שייכים רק לישראל בלבד סימנם למפרע חמישי רביעי שלישי. ר"ת האותיות חרש. זו תשובה ברורה אליו שייבדל מישראל: [קנא] בזה מבאר עוד מעט שני' מים שלו הם ב"ן כדי להראות לו שהוא כביון אצל ישראל: [קנב] כי לא נאמר על יום זה רמז של ניסוך המים. ואפשר רבוי אבהו דסבירא ליה שניסוך המים לא היה עד יום השני. אמנם מדברי רשב"י משמע דגם ביום הראשון הי' ניסוך המים. אבל בהסתר בלי רעש גדול כמו בשאר ימי החג. כי גם השם יום ראשון לא נזכר כלל והוא בהסתר. ומעט נסתר. וצריך להבין דא"כ מפני מה שפחת בית השואבים מתחלת קודם ניסוך המים של יום ב'. יתירין מבורר בדברי רשב"י לעיל דחזותא דילן עבדי לון ביש. וזה רמזה לניסוך המים של יום ב' שניתן להם לחלק שלא יתגברו ביותר. וראיתי בספר דברי אמת מהרבי לובלין וצוקל שאמר על המאמר חזקל במקום גילה שם תהי' רעה. כדומה שאם בהקדשה יש שמחה. ע"ז תהי' שם בצד הרע רעה:

נחשים קשלו יכמה עקרים דהו לון בלינן סורי דחשוכה [קנז] עד
 דלשכחו אחר דלכ בל וקרתה קדישה מקפא סורין סחור
 סחור [קנז] כדין גאלו לנכס למעבד לייחא תמן ולמחדי
 בה וסא איקיונה מלס ודא חיוס עלרת. כנישו.
 אחר דמתכנס כלל לנכס תכיס לכס ולא לאחרא.
 למחדי איתן במאריכון ואיסו בדייכו. וע"ד כתוב (א) שמחו בה'
 וגילו לדיקים והרנינו כל ישרי לב (ב) ותא חיי בהאי
 חנא דעבדין כסוך המיש דא נביע דחס"ד בלינן שית"ן
 משת ימי בראשית [קנז] וכלכו שבטע יומין עלאין
 מקבלין מאיון מים חיים דנפקין מירושלים עלאה
 סמירא [קנז] וחסירי ולדיקי חדאן בהאי הלולא. בגין
 דרמיזא להסא סיוו דומין קב"ה למעבד כד יעבר
 קב"ה סאיבו מארעא. דחתון איון מים חיים
 סחוריס בלינן שית"ן. בהסא מוצב עלאה סחא יס
 האחרון. ואיון תלמא לגוין מים. י"ח בליס לקבל לדיק
 דלקרי חיי העולמים. ועל ידיה מים נחתין בלינן שית"ן.
 ותא חיי הלל הזקן כד סוס חיי בהאי הלולא אחר.
 אס חיי כאן הכל כאן. ואס חיי חיי כאן מי כאן. סוס
 רמיו ואחר. חיי שכינתא דלקרי אג"י שייא כאן. הכל
 כאן. הסא אחרא דלקרי ב"ר דחיי לאודוגא בה [קנז] ואס
 חיי חיי כאן מי כאן. דחא לא חשיבא סיוו שלימא.
 בגין דשכינתא לא שריא בארעא קדישא. אכל כד
 יסתלמו אינון פריס כדין כתוב (ג) ושבתם מים
 בששון ממעיני הישועה. אינון שית ממעינין דאינון מריקון
 בהאי ישועה [קנז] וכדין עלמא כוליה בחדוה בגין
 דתפוק שכינתא מבין הסא סאיבו דשאר עמין
 עוריס. ובג"כ ביוס השמיני עלרת תהיס לכס.

הרבה נחשים ועקרים שהיו להן באותן הרי חשך [קנז] עד
 שמצאו מקום של ישוב ועיר קדושה המוקפת חומות מסביב
 סביב [קנז] אז נכנסו אצלה לעשות נרת רוח שם ולשמח
 עמה. וזה הענין נתבאר. ולכך נקרא עצרת. לשון אספה.
 מקום שהכל נאסף אליה תהיה לכם ולא לאחר. שאתם
 תשמחו עם רבונכם והוא עמכם. וע"ז כתוב (א) שמחו בה'
 וגילו צדיקים והרנינו כל ישרי לב. (ב) ובוא וראה בחג
 הזה שעושין נסוך המים. זה נביעת החס"ד באותן השית"ן
 מששת ימי בראשית [קנז] וכל שבועת ימים העליונים
 מקבלין מאותן מים חיים היוצאים מן ירושלים עליונה
 הנסתרת [קנז] וחסידיים וצדיקים שמחים בשמחה זו. לפי
 שמרמות לטובה היא שעתיד הקב"ה לעשות כאשר יעביר
 הקב"ה לרות המומאה מן הארץ. שיהיו נשפעים אותן מים חיים
 סחורים באותן השית"ן. במזבח עליון שהוא שנקרא ים
 האחרון. והם שלשה לגוין מים. י"ח ביצים. כנגד הצדיקים
 שנקרא חיי העולמים. ועל ידו נשפעים מים באותן השית"ן.
 ובוא וראה הלל הזקן כאשר היה משמח בשמחה הזו אמר.
 אם אני כאן הכל כאן. ואם אין אני כאן מי כאן. בדרך
 רמז אמר. אם השכינה שנקראת אג"י נמצאת כאן הכל
 כאן. זה המקום שנקרא ב"ר שבא להודיע עמה [קנז] ואם
 אין אג"י כאן מי כאן. שהרי לא נחשב המזב בשלמותו
 לפי שהשכינה אינה שורה בארץ הקדושה. אבל כאשר יבוא
 הסוף לאותן הפריס על אותו הזמן כתוב (ג) ושבתם מים
 בששון ממעיני הישועה. אלו ששה מעינות שהם משפיעים
 בואת הישועה [קנז] ואז העולם כלו יהיה בשמחה. לפי
 שתצא השכינה מתוך המומאה והיא של שאר עמים
 עוריס. ולפיכך ביום השמיני עצרת תהיה לכם:

רועה הנאמן

(ד) והקרבתם עלה אשה ריח ניחח לה' פריס בני
 בקר שלשה עשר וגו'. פתח מנורה
 המורה ואמר. בתבור הראשון נדרש (ה) מים רבים לא
 יוכלו לכבות את האהבה וגו'. אם יתן איש וגו' בזה יבחו
 לו. מהו ברו. יום שני ויום ששי ויום השביעי של סכות.
 שבהם היו מנסכים מים ויין [קנז] ח' ימים של סכות
 שבהם היו ישראל מקריבים ע' פריס. לכפר על ע' שרים.
 כדי שלא ישאר העולם חרוב מהם. וז"ל ובחמשה עשר
 יום לחדש השביעי וגו'. והקרבתם עלה אשה ריח ניחח לה'
 פריס בני בקר שלשה עשר. וביום השני פריס בני בקר
 שנים עשר. וביום השלישי פריס עשתי עשר. וביום הרביעי
 פריס עשרה. וביום החמישי פריס תשעה. וביום השישי
 פריס שמנה. וביום השביעי פריס שבעה. כלם הם שבעים.
 ובכל יום היו מתמעטים. כמה מתמעטים. אלא על זה רומז
 הכתוב (ו) ותנח התיבה בחדש השביעי בשבעה עשר יום
 לחדש על הרי אררט. וכמו שם בימי המבול המים הלכו
 הלך וחסור. אף כך בתשרי שהוא חודש השביעי שבו
 כמה מצות ראש השנה ויום הכפורים. שופר סוכה לולב
 אתרג והמינים שבצ"ל. שכינה העליונה שורה על ישראל

שודיא

מראה מקומות (א) תליס ל"ב (ב) כסופות ח"א (ג) יע"ז (ד) דף נט. (ה) שיר ת' (ו) בראשית פ'

יון הזהר

[קנז] אלו המקורונים העושים חומת ברזל בין ישראל למדת המלכות: [קנז] היינו מצות מוכה. [קנז] שיתין רמז על מלכות: [קנז] זו ביצור
 [קנז] זה היסוד: [קנז] נקנת ישועה זו מלכות. ששה המעינות הם שש המפירות מן חסד עד מלכות: [קנז] הרבה פועים כאן לפרש

רעיא מהימנא

(ד) והקרבתם עלה אשה ריח ניחח לה' פריס בני
 בקר שלשה עשר וגו'. פתח מנורה
 קדישא ואמר. בתבורא קדמאה אחר (ה) מים רבים לא יוכלו
 לכבות את האהבה וגו'. אם יתן איש וגו' בזה יבחו
 לו. מהו ברו. יומא תנינא ויומא שתימא ויומא שביעא דסכות.
 דבסין הוו מנסכין מים ויין [קנז] ושבע יומין דסכות
 דבסין הוו מקריבין ישראל ע' פריס. לכפר על ע' חמין.
 בגין דלא יסתאר עלמא חרוב מינייהו. הס"ד ובחמשה עשר
 יום לחדש השביעי וגו'. והקרבתם עלה אשה ריח ניחח לה'
 פריס בני בקר שלשה עשר. וביום השני פריס בני בקר
 שנים עשר. וביום השלישי פריס עשתי עשר. וביום הרביעי
 פריס עשרה. וביום החמישי פריס תשעה. וביום השישי
 פריס שמנה. וביום השביעי פריס שבעה. כלם הם שבעין אינון.
 ובכל יומי הוו חסרים אמאי חסרים הלח הכא קא
 רמיו (ו) ותנח התיבה בחדש השביעי בשבעה עשר יום
 לחדש על הרי אררט. וכמה דתס בימי עופא המים הלכו
 הלך וחסור. אף הכי בתשרי דחייא ירחא שביעא דבס
 כמה פקודין ראש השנה ויום הכפורים שופר סוכה לולב
 אתרג ומינין דלולב שכינתא עלאה שריא על ישראל
 דחייא

דליתו תשובה סוכה [ושכינתא תתא דליתו] אתרג. יקב"ה דליתו לולב מיד וחסים היו הלך וחסור. מתמעטין חובין דישראל ואוף הכי מתמעטין ממך דליתוין מלאכי חבלה דממך עליהו דישראל דדמיין למי סופא. זמא דלוקמוס עסא עבירה אחת קנה לו קטיגור אחד. ובהוא זמנא דמתמעטין חובין מתמעטין פריס דלסון. מתמעטין ממך דע' אומין. מתמעטין ע' אומין. דלחמט סוכא דלסון ושיכינתא עלאה דליתו סיכה אגית עליהו. ופריסת גרסא עליהו כחמא על בנין יבנין דל תקינו לברכא ספרס סוכת שלום עלינו ובנין דא בירחא שביעא דביה כל פקודין אלן מוס רבים לא יוכלו לכבות הת ההכזה דעס ישראל באזכרון שבשמים ולית מוס רבים אלא כל אומין וממך דלסון אס יתן איה דליתו סמאל אח כל הון ביתו. כל מאי דלית ליה בעלמא דין. בהכזה בנין דיסתתף באלין פקודין עס ישראל. בון יבון לו ע"כ ר"מ

(א) **וביום** השביעי פרים שבעה אילם שנים וגו'. פתח רבי שמעון ואמר כתוב ויברא אלהים את האדם בצלמו. מצאתי בספרו של שלמה המלך שבשעה שהיו נמצא למטה ש"ה הקב"ה גזרה אחת כתבנית אדם. רשומה וחוקקה בצלם איש. ועומדת על זיוג ההוא. ואלמלי ניתנה רשות לעין לראות היה האדם רואה על ראשו צלם אחד רשום כתבנית איש. ובאותו הצלם נברא האדם. וטרם שיעמד על ראשו צלם ההוא ששולח לו רבנו להמצא שם לא נברא אדם, וז"ל ויברא אלהים את האדם בצלמו. וזה הצלם הוכן לקראתו עד שיצא לעולם. כאשר נילד בצלם ההוא מתגדל ובאותו צלם הוא הולך. וז"ל אך בצלם יתהלך איש. וזה הצלם הוא מלמעלה. ובשעה שאותן הרוחות יוצאות ממקומן כל רוח ורוח נתתן לפני מלך הקדוש בתקון של כבוד בתבנותו שעומד בו בעולם הזה. ומאותה הצורה של תקון הכבוד יוצא זה הצלם. וזה הצלם הוא שלישי לרוח, והתקדם לבוא בזה העולם בשעה שהיו נמצא, ואין לך זיוג בעולם שלא יהיה נמצא צלם ביניהם. (ב) בוא וראה זה הצלם הקדוש כאשר האדם הולך ומתגדל ונעשה כזה תבנית הצורה שלו. או נעשה צלם אחר ומתחברים כאחד. וזה נוסף לוה. כאשר נמצאים שני הצללים נשמר האדם. הגוף שלו בקיום והרוח שורה בתוכו. וכאשר ימיו קרובים למות סרים ממנו. זה מתרחק מזה ונשאר האדם בלי שמירה. על עת ההיא נאמר (ג) עד שיפוח היום ונסו הצללים. שנים. (ד) ובוא וראה כך למדתי בספרו של שלמה המלך. בליד האחרון של סכות אם יסתכל האיש בצלם שלו ויראה אותו שלם. לא נגזר עליו מיתה. ומה הטעם בזה הלילה. לפי ששבעת ימי החג כנגד ז' ימים העליונים הם. שכל ימים ושנים שבעולם בהם תלויים. והם נרמזים בהכתוב (ה) לך ה' הגדולה וגו'. התחלת אותן המדות **חסד**. והסיום שלהן **מלכה**. זו מדת המלכות אחרית הימים. נמצא שמדר השביעית היא אחרית. וכאשר בא זה הלילה השביעי יד להכיר אם נגמרו ימיו בזה האחרית. ואם זה הצלם העליון נראה עליו חסד אל יחד עליו כמקדם. ולא יפחד מן

(א) **וביום** השביעי פרים שבעה אילם שנים וגו'. פתח רבי שמעון ואמר כתוב ויברא אלהים את האדם בצלמו. מצאתי בספרו של שלמה המלך דבשעה דוונא אשתכח לתתא שדר קב"ה מד דיוקנא כפרלופא דבר נש. רשימא חקיקא בלזמא וקיימא על ההוא זיגא ואלמלי איתביב רשו לבינא למחוי הוס חמי בר נש על רשימא מד לזמא רשימא כפרלופא דבר נש. ובהוא לזמא איתברי בר נש. ועד דקיימא ההוא לזמא דשדר ליה מאריה על רשימא ושתכח ממך לא איתברי בר נש. הו"ד ויברא אלהים את האדם בצלמו. והוא ללס אודמן לקבליה עד דנפיק לעלמא. כד נפק בההוא ללס איתברי ובההוא ללס איל. הו"ד אך בללס יתהלך איש. יחוי ללס איהו מלעילא. ובשעתא דליתוין רוחין נפקין יוצאיהי כל רוחא ורוחא אשתתקן קמי מלכא קדישא בתקוני יקר כפרלופא דקאס כהאי עליא. ומסהוא דיוקנא תקונא יקר כפיק האי ללס. וזה תליפתא לרוחא. ואקדימא כהאי עליא בשעתא דוונא אשתכח. ולית לך זיוגא בעלמא דלא אשתכח ללס בגווייהו. (ב) תא חוי האי ללס קדישא כד איל בר נש ואתברי ואתעבד מהאי פרלופא דיוקנא דיליה. אתעבד לזמא אחרא ומתעבדן כחדא ודא נסיל לדא. בשעתא דאשתכחו תרין נולמין נסיר הו"ד בר נש ונופא דיליה בקיומא וריחיה סריא בגויה. ובשעתא דקריבו יומיו מתעבדן מיניה. דא סליק לדא ואשתאר ב"נ בלא נסירו. (ג) עד שיפוח היום ונסו הלללים. תרי. (ד) ותא חוי וסכי אוליפנא כספרא דשלמא מלכא. בליליא כתרסא דחגא אי יסתכל ב"נ בלזמא דיליה וחוי ל"י שלים. לא איתגזר עליו מיתה. ומאי טעמא כהאי ליליא. בנין ד' יומין דחגא לקבל ז' יומין עלאין איתון. דכל יומין ושנין דעלמא כסו תליין. ואיתון רמזין בקרא (ה) לך ה' הגדולה וגו'. שירותא דלסון **חסד**. וסיומא דלסון **מלכה**. דא כנסת ישראל אחרית הימים אשתכח שביעא אחרית וכד איתא האי ליליא דשביעי אחרית אי אשתלמו יומיו כהאי אחרית. ואי האי נולמא עלאה אחרית עליה חסד אל יתסדר עליה כבקדמיתא. ולא מסתפי מהאי

מראה מקומות (א) אמור קד. (ב) ויחי רכ. (ג) שיר ב' (ד) כסופות ח"א (ה) דס"א כ"ט

זו הזהר

בנות הזהר שחולק על הנברא לזכר שלא היה ניסוך הים אלא באותן ג' ימים בלבד. וזהו שבוש. כי כונת הזהר היא שניסוך הים על אותו ג' ימים וכן הקי"ב ה' פרים כל זה היה בשביל לכפר על הע' שרים. אבל ניסוך הים של שאר הימים ה' רק בשביל ישראל

מחלי דינא דלד"ק [קס] ואיסי בדידי בשלימו בחדותא ואסדרת ליה חנפין. ובגין כך חסיד לון קצ"ה לישראל לאשתזבא מדינו דהאי לר"ק להפאה סוכת שלמא עליהו ולמיתב בללא דמיתנותא. הס"ד בסכות תשבו שבעת ימים. לאכללא להאי דרגא לעילא ולחוספא ביה ברכת מים עלאין. בגין דהאי יומא שביעיה חיסו כנסת ישראל. ואנן מקיפין להסוא מזבח עלאה בליון (פרין סמכין דליון) ערבי נחל [קסא] ועבדין ביה נסוך חמים (דיחב לדי"ק) בליון שתי דליון מששת ימי בראשית. כלא ברזא דהכמחא. ולבתר ביום השמיני עצרת תהיה לכם. תעשו כניסוחא בליון שבע יומין עלאין ועבדו יומא פבא. בגין דאשתזבא מדינו דהסוא יומא שביעיה.

(ה) ותא חזי כד אשתר דינא בעלמא. דקצ"ה יתיב על כרבי דדינא למידן עלמא. בעי ב"ג לאשתזבא תשובה דיתוב מחזוי. דהא בדידי יומא פתקין כתיב וישתכחי כלסו בלחמחא. הכי כתיבין אי זכי בר נש דיתוב קמי מאריס פתקין דליתא לבתר. וקצ"ה זמין קמיה דבר נש יומא דכפורה יומא דתשובה. אי תב מחמחי סב. ואי לא. פקיד מלכא למחמס פתקין. ווי ליש דהא תשובה בעינא לאשתלקא מניה. ואי זכי בתשובה ולאו שלימתא כדקא יאית תליין ליש עד הסוא יומא ברתאס דעלרת דהוא תזינאס להג. ואי עבד תשובה שלימתא לקמי מאריס אשתקעו ואי לא זכי. אינון פתקין נפקין מבי מלכא ואחמסרן בידוי דנסקירא ודינא דתעבד. ופתקין לא מסדרן תו לבי מלכא כדין לולמין אשתעברו מניה ולא ישתכחין עמיה. כיון דמתעברן מניה הא ודאי שופסקא דמלכא יעבר עליה. וישעיה כסא דמותא. ובדידי ליליא דתגא ברתאס פנסקירין וזמין ופתקין נפקין. תמר דנסלי לון לולמין מתעברן ולא משתכחין. ואי משתכחין גריען יעברין עלוי מרעין בישין בגריותא דלסון. והא אוקימנא להא. ובספרי קדמאי אמרי יתיר. כד רישא אנרע וישתכח גופא. בריס או אנתתיה ישתכחו והוא ישתלק. והכי מילי כד לא אסדר כל הסוא זמנא בתיובתא. אכל אי אסדר. מעמא דמותא יספס ויתסי. ואי גופא לא אחמחי וישתכח רישא. אינון ישתלקין והוא יתקיים. והכי מילי כד בריס זעירא ברשותיה. ואי ידוי פנימו עבדיתא דידוי פנימין. ואי רגלוי פנימו מרעין רדפין עליה אי ערק לולמא ואסדר ערק ואסדר עליה כתיב בצקר תאמר מי יתן ערב וכל האי כד נסרס סהירא וליליא אשתקן בנסורא אכל זכאי חסידי בכל יומא ויומא מסתכלי בלביהו כאילו האי יומא משתלקין מעלמא ועבדין תיובתא שלימתא קמי מאריסין. ולא ילפרכון לחמא אחרא. זכאס חולקיהו בעלמא דין ובעלמא דלתי.

(ג) ביום השמיני עצרת תהיה לכם וגו'. והקרבנות עלה אשה ריח ניחא לה' פר אחד איל אחד וגו'. מהו עצרת. בתרומה כנישו. כל מה שאספו ישראל מאותן ברכות העליונות אין יונקים מזה [ביום הזה] עמים אחרים. רק ישראל בלבדם. ולפיכך עצרת תהי' לכם.

מן זה הדין של צד"ק [קס] והוא עמו בשלמות ובשמהוה ומראת לו פנים. ולפיכך מזהיר הקב"ה לישראל להנצל מן הדין של אותו צד"ק. לפרס סוכת שלום עליהם ולישב בצל האמונה. וש"כ בסכות תשבו שבעת ימים. להכליל מדרגה הזאת למעלה ולהוסיף בה ברכת מים העליונים. לפי שזה יום השביעי הוא נגד מדת המלכות. ואנחנו מקיפים לאותו מזבח העליון באותן (שני עמודים שהם) ערבי נחל [קסא] ועושים בו נסוך חמים (שישפיע צדיק) באותן שתין שהן מששת ימי בראשית. הכל הוא בסוד החכמה. ואח"כ ביום השמיני עצרת תהיה לכם. תעשו אספה לאותן ז' ימים העליונים ועשו יום טוב. לפי שנצלחתם מן דינו של יום השביעי ההוא.

(ה) ובוא וראה כאשר נתעורר הדין בעולם. שהקב"ה יושב על כסא הדין ברה"ד דון העולם. צריך האדם לעורר בתשובה שישוב מחמאיו. שהרי ביום ההוא פתקאות נכתבות וגמצאות כלן באוצר תגור. אלו המכתבים אם זוכה האדם שישוב לפני רבונו נקראין הפתקאות שעליו אח"כ. ולזה הכין הקב"ה לפני האדם יום הכפורים יום של תשובה. אם שב מחמאיו הרי טוב. ואם לא. יפקד המלך לחתום הפתקאות. וי לו שהרי כח התשובה צריך להסתלק ממנו. ואם זוכה בתשובה ולא בשלמות כראוי. תולין לו עד אותו יום האחרון של חג העצרת שהוא שמיני סנה. ואם עושה תשובה שלמה לפני רבונו נקראים. ואם אינו זוכה. אותן פתקאות יוצאות מלפני המלך וגמסרות בידי שרי העונשין והדין נעשה. והפתקאות אינן נחזרות עוד לבית המלך. ואם הצללים נעבדים ממנו ואין נמצאים עמו. כיון שנעבדים ממנו הרי ודאי סם המות של המלך יעבור עליו. ויסעום כום המיתה. ובאותו ליל האחרון של חג שרי העונשין מוכנים וגומלים הפתקאות. לאחר שגומלים אותן נעבדים הצללים ולא נמצאים. ואם נמצאים בחסרון חליים רעים יעברו עליו כפי שמורה חסרון הצללים. וזה נתבאר. ובספרים הקדמונים מפורש יותר. כאשר נחסר הראש והגוף נמצא. בנו או אשתו ישארו והוא יסתלק. במה דברים אמורים כאשר לא חזר בתשובה כל הוסן ההוא. אבל אם חזר בתשובה. מעם מיתה יסעם וירפא. ואם צל הגוף לא נראה והראש נמצא. אשתו או מזרעו יסתלקו והוא יתקיים. במה דברים אמורים כשיש לו בן קטן שהוא עדיין ברשותו. ואם החסרון בצל ידיו יהיה היוק במעשה ידיו. ואם החסרון בצל רגליו צרות רודפות אחריו. אם הצל בורח וחזר בורח וחזר. עליו כתוב בבקר תאמר מי יתן ערב. וכל זה כאשר הלבנה מאירה והלילה נחתק באור. אבל צדיקים וחסידים בכל יום ויום מעיינים בלבבם כאילו באותו יום מסתלקים מן העולם. ועושים תשובה שלמה לפני רבונו. ואין נצרכים לפחד מאיזה ענין אחר. אשרי חלקם בעה"ז ובעולם הבא.

(ג) ביום השמיני עצרת תהיה לכם וגו'. והקרבנות עלה אשה ריח ניחא לה' פר אחד איל אחד וגו'. מהו עצרת. בתרומה כנישו. כל מה שאספו ישראל מאותן ברכות העליונות אין יונקים מזה [ביום הזה] עמים אחרים. רק ישראל בלבדם. ולפיכך עצרת תהי' לכם.

מראה נקומות (ה) ויחי רב. (ג) נח סד

זיו הזהר

בלבר * [קס] מרת רמלכות נקראת צדק; [קסא] נצח זהור תרין סכמי קשום;

לכס ולא לשאר עמין. לכס ולא לשאר מדין. וע"ד חנן
מרזין על המים [קסב] למיבז לון חולק ברכאן דיתעסקון
ביה. ולא יתעברין לבתר בחדותא דישראל כד ינקין
ברכאן עלאין. ועל האי יומא כתיב דודי לי ואני לו. דלא
יתעברז אחרתא בחדן למלכא דומין רחמייו בסעודתא
עלאה דעבד ליה ליומא רשימא. הא רחמייו דמלכא ידע
דמלכא אתרעי ביה. אמר מלכא השתא אכא צעי למחדי עס
רחמיאי. ודחילנא דכד אכא בסעודתא עס רחמיאי
יעלן כל אינון קספורי ממנן ויתצין עמנא לפתורא
למסער סעודתא דחדוה עס רחמיאי מאי עבד. אקדים
הסוה רחמייו קוסטרין דירוקי וצשרא דתורי
ואקריב קמיהו דאינון קספורי ממנן למיכל. לבתר
יתבז מלכא עס רחמייו בזהיה סעודתא עלאה מכל עדונין
דעלתא ובעוד דאיהו בלחודוי עס מלכא שאיל מניה כל
לכווי ויסיב לים. וחדי עס מלכא עס רחמייו בלחודוסי ולא
אתעברז אחרתין ציניוסי. כך ישראל עס קב"ה. צ"ב
כתיב ביום השמיני עזרתם להם.

[illegible]

(ד) אִיז נהורא סבא ציום השמיני עלרת תסיס לכס. יומא תמינא דליבו עלרת חדתא דישראל איבו. וסא חוי צעוד דלינון שאר ממנן הדאן ואכלין הסא מונא דמתקי לון ישראל מתקנין ישראל כורסיו לקציה מתתא [קסא] לסלקא לה לעילא צאיון ד' זינין צדוס וצחילא ולקסא מדמא. כדין איבי סלקא ונסלא צרכאן וחדוה מצעל. וסאר חיון צרבן ממנן דעמין אכלן ורפסן וחתנו. ואיבי נקסא נפשאן צענונין לעילא כמה דחתמ. וינין דחתמ סא נקשא כל צרכאן וכל קדושין וכל ענונין. ישראל כל סני

זיו הזהר

[קסג] היינו ביום הושענא רבה : [קסג] זה התפארת שכל המפירות מתקשרות בו, ונקרא בעבור זה נושא דאילנא : [קסד] קשיא ליה
 מפני מה נקרא כאן התפארת בשם עצרת, הלא זה השם יתכן יותר למלכות : [קסד] אלו ע' שרים של האומות : [קסד] זה התפארת
 שנקרא עץ החיים המשמח ביום הזה עם מרת המלכות, ולפי שהתקשרות תפארת וטלכות ביום הזה היא ביתר שאת לכך נקרא
 התפארת עצרת בשם של מלכות : [קסד] כי שורש יקבץ במדת התפארת, [קסד] ו'י' לחצולות מדת המלכות לקשרה במפירות העליונות

שבעת הימים הם ממשיכים אותה אצלם ע"י העבודות שהם עוברים ומתקרבין אליה. אז יורדת להתקרב אל בניה ולשמרם יום אחד. זה היום הוא יום השמיני, לפי שכל שבעת ימים האחרים הם עמה [קס] ולכך הוא שמיני כי הם שמנת ימים כאחד. ולפיכך נקרא עצרת. אספה. שכל הימים נאספים ביום הזה. ונקרא שמיני שאין שמיני אלא ע"י שבעה. (ה) ולפי שביום השמיני שולטים ישראל בכבדם מקריבים פר אחד איל אחד. סוד היחוד. ו' כבשים כנגד ו' המדרגות. שעיר עזים. אע"פ שבזמן ההוא יעברנו הקב"ה מן העולם. מכל מקום ישאר כח ממנו שלא יתבטלו בפריה ורבייה. ובזמן ההוא יצאומים חיים מחכמה העליונה (ז) חיים אל הים הקדמוני. זה חסד עליון. וחצים אל הים האחרון. זו גבורה תתאה וגבורה עלאה. בקיץ ובחורף. בצד של אש ובצד של מים. שלא ישאר הדין בעולם. אלא הכל רחמים וחיים וחירות בעולם:

רועה הנאמן

(ג) **ביום** השמיני עצרת תהיה לכם וגו'. והקרבנות עולה וגו' פר אחד איל אחד וגו'. הרי ביארו חכמי המשנה. משל למלך שהזמין אורחים. לאחד ששלחם אמר לאותן בני ביתו אני ואתם נעשה סעודה קטנה. ומהו עצרת. כמו שנאמר (ד) זה יעצור בעמי. ואין עצר אלא מלכות. מצד השכינה העליונה נעשה סעודה גדולה [קט] ומצד המלכות סעודה קטנה. ונהגים ישראל לעשות עמה שמחה. ונקראת שמחת תורה. ומעשרים לספר תורה בכתר שלו. ספר תורה רמז לתפארת. [כתר שלו] רמז להשכינה עמרת תפארת. א"ר אלעזר אבי מפני מה מצד של האם העליונה נזמנים כל השמים של כל האומות. ומצד השכינה התחתונה לא נזמן אלא אומה היחידה כנגד פר האחד. א"ל בני יפה שאלת. לפי שהמלכות מרמזת על בת שהיא צנועה בבית אביה ואמה. והיא ארוסה ולא נשואה. שאין דרך ארץ לאכל עם אורחים. אבל האם שהיא נשואה דרך ארץ הוא שכאשר בעלה מזמין אורחים תאכל היא על השלחן עם בעלה. ואם אותן האורחים הם זרים. אין אוכלים עמם לא האב ולא האם וכל שכן הבת. ולפיכך בהסעודה של שבעים שרים לא נשתתף לאכל עמדם אף אחד מן בני ביתו של המלך. לפי שהם זרים. א"ל ודאי עתה נתישב הדבר בכבי על מכונו. ע"כ ר"ם:

(ה) **אלה** תעשו לה' במועדיכם. א"ר חייא דרבי אלעזר. אלה הימים מראש השנה עד יום האחרון של סבת אני רוצה להבין ענינם. א"ר אלעזר סדר אותן הימים סוד החכמה הוא בין חכמי הקבלה. פתח ואמר (ו) חשף ה' את זרוע קדשו. זו זרוע השמאלית שבה תולה הישועה. שבה תולה הנקמה. שבה תולה הנאולה. ולאיתה ענין. להקימה כנגסת ישראל מעפר. ולקחת אותה אליו להזווג יחד. וכאשר זרוע זו נתעוררה לעומתה פחד גדול שורה

מראה מקומות (א) כהנספות ח"ל (ב) זכרי' י"ד (ג) דף נט: (ד) שמואל א' ט"ז (ה) דף ריד: (ו) יסעי' כ"ב

דיו הזהר

לקבל שפע. וזה נעשה ע"י עבודת ישראל [קסט] פי' שגם הבינה מתקשרת עם שש הספירות שמן חסד עד מלכות וכל השבעה משפיעין שפע האירה גדולה במלכות ביום הזה. וקפן מצד הבינה נעשה הסעודה של ע' הפרים.

שורה בעולם. עד שיניח זרוע היא תחת ראשה להתחבר. כמו שכתוב (א) שמאלו תחת לראשי וגו'. ואז ישקם הדין ומכפר חובין. לבתר אחי ימינה לחבקה כדין חדותה שריא בעלמא וכל אנפין כהירין. לבתר אזדוגת צופא. כדין כלל אקרי אחד בלל פרוזא. וכדין הוא שלימו דכלל ומדותא דכלל ואחדיו ודאי. מאי דלא אשתכח הכי בשאר זמני. וכגונא דהאי סדורא דהני יומין מראש השנה עד יומא בתראה דחג. בראש השנה אשתכח דרועא דשמאלא לקבלא לה למסרוניתא. וכדין כל שלמא בדחילו דדינא. וצטי הסוד זמנא בתיבתא שליט לאשתכחא עלמא קמי קב"ה. לבתר אחיאת מסרוניתא. וצטיין בני היכלא בתשעה לירחא למעבד חדותא. ולמשכל צנהרא לדכא נרמייהו צווגא דמסרוניתא. ציומא אחרא הוא צווגא דילא לשוואה שמאלא תחות רישא. כד"ר שמאלו תחת לראשי. וכדין ישראל בתעניתא על חוביהו ומכפרא להו. דהא אחא עלאה אנהירא אנפסא למסרוניתא צווגא ומתכפרין כל בני היכלא. כיון דשמאלא מקבלא לה צהאי יומא רישא דמסרוניתא שריא על שמאלא. ציומא קדמא דחג יתער ימינא לקבלא בגין לחבקה. וכדין כללו בחדוה וכל אנפין כהירין. ומדותא דמיס לילין לכסכא על מדכא. וצטיין בני נשא למחדי בכל זינן דחדוה. דהא ימינא גריס. וצכל אחא דשאר ימינא חדותא אלסריך צכלא. וכדין חדותא היא לאשתעשע. לבתר ציומא תמינא חדותא דאורייתא היא. דהא כדין צווגא דפוסא הוא צווגא דכלל למסוי כלל חד [קשא] ודהא הוא שלימו דכלל. ודהא יומא דשאלא הוא ודאי. ועדא דידעו צלחודייא דלית ציה חולקא לאחרא. ואין אינון ישראל בעלמא דין ובעלמא דחתי. עליהו כתיב (ב) כי עם קדוש אתה לה' אלהיך. ברוך ה' לעולם אמן ואמן :

שורה בעולם. עד שיניח זרוע היא תחת ראשה להתחבר. כמו שכתוב (א) שמאלו תחת לראשי וגו'. ואז ישקם הדין ומכפר חובין. לבתר אחי ימינה לחבקה כדין חדותה שריא בעלמא וכל אנפין כהירין. לבתר אזדוגת צופא. כדין כלל אקרי אחד בלל פרוזא. וכדין הוא שלימו דכלל ומדותא דכלל ואחדיו ודאי. מאי דלא אשתכח הכי בשאר זמני. וכגונא דהאי סדורא דהני יומין מראש השנה עד יומא בתראה דחג. בראש השנה אשתכח דרועא דשמאלא לקבלא לה למסרוניתא. וכדין כל שלמא בדחילו דדינא. וצטי הסוד זמנא בתיבתא שליט לאשתכחא עלמא קמי קב"ה. לבתר אחיאת מסרוניתא. וצטיין בני היכלא בתשעה לירחא למעבד חדותא. ולמשכל צנהרא לדכא נרמייהו צווגא דמסרוניתא. ציומא אחרא הוא צווגא דילא לשוואה שמאלא תחות רישא. כד"ר שמאלו תחת לראשי. וכדין ישראל בתעניתא על חוביהו ומכפרא להו. דהא אחא עלאה אנהירא אנפסא למסרוניתא צווגא ומתכפרין כל בני היכלא. כיון דשמאלא מקבלא לה צהאי יומא רישא דמסרוניתא שריא על שמאלא. ציומא קדמא דחג יתער ימינא לקבלא בגין לחבקה. וכדין כללו בחדוה וכל אנפין כהירין. ומדותא דמיס לילין לכסכא על מדכא. וצטיין בני נשא למחדי בכל זינן דחדוה. דהא ימינא גריס. וצכל אחא דשאר ימינא חדותא אלסריך צכלא. וכדין חדותא היא לאשתעשע. לבתר ציומא תמינא חדותא דאורייתא היא. דהא כדין צווגא דפוסא הוא צווגא דכלל למסוי כלל חד [קשא] ודהא הוא שלימו דכלל. ודהא יומא דשאלא הוא ודאי. ועדא דידעו צלחודייא דלית ציה חולקא לאחרא. ואין אינון ישראל בעלמא דין ובעלמא דחתי. עליהו כתיב (ב) כי עם קדוש אתה לה' אלהיך. ברוך ה' לעולם אמן ואמן :

פרשת מטות

רועה הנאמן

(א) אִישׁ כִּי יֵרֶד נָדָר לֵה' או השבע שבעה לאמר אמר על נפשו לא יחל דברו וגו'. אמר סנורה הקדושה. שבעת ה'. היא השכינה בת יחידה. ולא להם תקנו ששלשה אנשים יכולים לפטור מן השבועה. אלא לפי ששבת ש' דשבת היינו ג' ענפי האכות. ברת רשבת זו ברת יחידה שבעה הנשתתפת בהם [א] ובדאי שבעה אינה חלה אלא על דבר שיש בו משש. נדר חל אפילו על

(א) אִישׁ כִּי יֵרֶד נָדָר לֵה' או השבע שבעה לאמר אמר על נפשו לא יחל דברו וגו'. אמר סנורה קדישא. שבעת ה'. אידי שכינתא בת יחידה. ולא למגנא פקינא דתלת בני נשא יכולין למפסר ליה. אלא בגין דשבת ש' דשבת תלת ענפי אכסן. ברת רשבת בת יחידה שבעה דאשתתפת צהו [א] ובדאי שבעה לא חלה אלא על דבר שיש בו משש. נדר חל אפילו על

כ"א. מקומות (א) עד כ' (ב) דברים יד' (ג) משפטים קא :

דף הוהר

(קשא) על פי סדר זה יבין הסבין שנים היחוד של שבת קדוש כך הוא. בליל שבת נתעורר פחד יצחק. והיינו זרוע השמאלית בבקר של שבת נתעורר בחי' זרוע הימנית מרת אברהם. ובמנחה נתעורר קדושת יעקב ונעשה עיקר היחוד של אתה אחד ושמן אחד :

פרשת מטות (א) כוננו שתיבת שבת רמו על חדות מלכות עם האבות היינו עם חסד נבונה תפארת. כי בת רשבת רמו על בת יחידה שנקראת שבעת ה' וגם בת שבע. כי היא ספירה ה' מן חסד. והשתתפותה עם אות ש' ג' אנפין היינו

על דבר שאין בו ממש. וענין זה ביארו במשנה [ג] ולא עוד אלא יותר אמרו שגדירים על גבי שבועות עולין. וכל הנשבע כאילו נשבע במלך עצמו. וכל הנודר כאילו נודר בחיי המלך [ג] אמר להם רועה הנאמן. אתם ראשי הישיבות יודע אני ככם שאתם מבינים [ד] אבל מי שמחזר בכל יום תמיד מעשה בראשית הוא יחדש לנו חרשות. כי הלא ודאי שאמר קהלת [ה] אין כל חדש תחת השמש. אבל למעלה מן השמש יש. ועל סתרי תורה אני רוצה לומר כונתו. ככתוב [ז] כי שמש ומנן ה' אלהים [ה] בהעולם שלו ולא בהעולם של הדיוט [ו] אע"פ שזה לעומת זה עשה האלהים. ומתוך החשך ניכר האור [ז] בוראי עולם הבא בינה. שהיא למעלה מן השמש שהוא עמוד האמצעי [ח] הגדלים אשר משם עולים על גבי שבועה וחלים על דבר שאין בו ממש [ט] ולפי שהשבועה היא שורש עולם הזה אין לה קיום אלא על מדת היסוד. ככתוב [י] וצדיק יסוד עולם. ובו היא השבועה. בכתוב [י] ה' ח' שכבי עד הבקר [י] כי

על דבר שאין בו ממש. וענין זה ביארו במשנה [ג] ולא עוד אלא יותר אמרו שגדירים על גבי שבועות חלים. וכל הנשבע כאילו נשבע במלך עצמו. וכל הנודר כאילו נודר בחיי המלך [ג] אמר להם רועה הנאמן. אתם ראשי הישיבות יודע אני ככם שאתם מבינים [ד] אבל מי שמחזר בכל יום תמיד מעשה בראשית הוא יחדש לנו חרשות. כי הלא ודאי שאמר קהלת [ה] אין כל חדש תחת השמש. אבל למעלה מן השמש יש. ועל סתרי תורה אני רוצה לומר כונתו. ככתוב [ז] כי שמש ומנן ה' אלהים [ה] בהעולם שלו ולא בהעולם של הדיוט [ו] אע"פ שזה לעומת זה עשה האלהים. ומתוך החשך ניכר האור [ז] בוראי עולם הבא בינה. שהיא למעלה מן השמש שהוא עמוד האמצעי [ח] הגדלים אשר משם עולים על גבי שבועה וחלים על דבר שאין בו ממש [ט] ולפי שהשבועה היא שורש עולם הזה אין לה קיום אלא על מדת היסוד. ככתוב [י] וצדיק יסוד עולם. ובו היא השבועה. בכתוב [י] ה' ח' שכבי עד הבקר [י] כי

פראה מקומות [ט] קסל [ח] תליס [ז] פ"ד [ז] מנ"י [ז] רות [ז]

זיו הזהר

לחזונות עם חז"ת שורש ג' האבות. ולכך יש בכח ג' אנשים לכלל האיסור של שבועה [ג] דברי הזהר כאן מפרסין איברי ונתנו מקום למפורשי הזהר ומכש"ל למבקרי הזהר לענות בו. וכמעט כלל המסיון שצריך לשבש דברי הזהר. כי בנסרא נדירים סוף פרק א' ותחילת פרק ב' מוכח לחיפוף פתחוספתא חזק בשבועה מבגדרים שהשבועה חלה על דבר שיש"ב ממש ועל דבר שא"ב ממש שיש"ב בגדרים. וא"א לומר שגם באן פ"ס כי יתקלקל כל כונת המאמר כמובן לכל מבין. ומצוה לישב. והנלפ"ד בעזושי דבריו הזהר מזהירים בספרים לאחר העיון והדקדוק בהם ובדבריו הנמרא נגדירים. והנה המעיין בר"ן שם דף יג. יראה שכתב הטעם שהשבועה חלה אף על דבר שאין בו ממש דמיטסר נברא הוא שלא יעשה כן ונברא הרי את כיה ממש. עכ"ל. מובן מזה שהשבועה היא דמיטסר נברא אין לה מציאות ואפשרות באופן אחר אם לא שתחיל על דבר שיש"ב ממש והוא נברא הנשבע. לפיכך אף אם נשבע על איזו פעולה שהיא דבר שא"ב ממש ג"כ חלה. כיון שמקור מצאה היא לעולם על דבר שיש"ב ממש. משא"כ נדר שהוא מיטסר נמצא יש לו מציאות ואפשרות שיחיל בשני אופנים. אם על דבר שיש"ב ממש כשהחפץ הוא דבר שיש"ב ממש. או על דבר שא"ב ממש אם הוא נודר על איזו פעולה. והנה בפמניות נדירים דף יד. קונם שאני ישן וכו' הר"ן בלא יחל דברו. דיש אוקימתא בגמרא אליבא דהלכתא כריבא דאמר לעולם דקדמני. ומאי כל יחל מדרכנן. מוכח משם נדר חל אף על דבר שאין בו ממש עכ"פ מדרכנן. ועפ"י יש להכין כאן דברי הזהר מה שאמר בדורות שבועה לא חלה אלא על דבר שיש"ב ממש. כונתו שאין באפשרות כלל לשבועה שתחיל באופן אחר. אלא שתחיל היא חלה על דבר שיש בו ממש. והוא נברא הנשבע. ומה שאמר שהנדר חל אפילו על דבר שא"ב ממש. ומוסיף לומר כזה הוא אוקמה במתניתין. כלתי פסק שכונת חזונו על דף תך מתניתין נדירים דף יד. קונם שאני ישן וכו' הר"ן בלא יחל דברו. והוא אוקמה דכרבי רבינא דע"כ חל מדרכנן אפילו על דבר שא"ב ממש. א"כ מוכח משם שהנדר הוא ענין נבחר ויותר משבועה. כיון שהשבועה אין לה אפשרות כלל שתחיל על דבר שא"ב ממש סכל וכל אלא שהיא חלה תמיד בכל אופן על דבר שיש"ב ממש והוא נברא הנשבע. אבל נדר יש לו אפשרות לחיל אפילו על דבר שאין בו ממש מכל וכל כנזכר במתניתין שם קונם שאני ישן. ואם אינו כן מדאורייתא לענין חיוב קרבן. חל עכ"פ נדרבין לענין איסור. [ג] מה מזה ראה נדר הוא ענין נבחר ומשבוש. דכהמלך העיקר היותר גדול חל עליו המלך. [ה] ריגא מהמנא בא לכאן יותר הכונה. יען כי לכאורה נראה זה דבר חדש שהוא לחיפוף מדברי הנמרא. לכך אמר ר"ם ידענא כמ דאתון ירעין. פי' יודע אני שאין אתם טועים כהלכה ושאתם מבינים הדבר על פי סוד. ומבאר והולך הענין ע"פ סוד שגדר ענינו מקור בעולם הכינה. ושבועה ענינה מקור במלכות ויסוד. [ז] כונתו שרועה לפרש זה הפסוק אין כל חדש תחת השמש. דא"א זה שמש ממש אלא רתחת השמש היינו פשמיית התורה והלכותיה ששורשם בתפארת שנקרא שמש. ולמעלה מן השמש היינו סתרי תורה ששורשם בגינה. וזהו שמכיר ראה מהפסוק כי שמש ומנן ה' אלהים. דשם הכונה שהשם הוי"ה הוא השמש היינו מדת התפארת. והשם אלהים הוא המנן היינו מדת המלכות. כמו כן באן בהפסוק אין כל חדש תחת השמש ג"כ יפורש כך. [ח] כונתו כזה לומר בעלמא דיליה היינו בהעולם הנסתר עולם הכינה שהוא למעלה מן השמש שם שייך לומר דהנדר חל על דבר שאין בו ממש. כי שם תרוחניות כל כך גדולה עד שאין נתפס במחשבה כלל לחשוב שם הענין של דבר שיש בו ממש אפילו איזו ממש תרוחני. אבל לא בעלמא הדיוט שהוא עולם העשייה ואפשר גם עולם הצירה בהם אין הנדר חל אלא על דבר שיש"ב ממש בפשמיית ההלכה מדאורייתא. ומה דאוקים רבינא בגמרא דמדרכנן חל הנדר גם על דבר שא"ב ממש. היינו כיון שלמעלה מן השמש בעולם הכינה כך הוא הענין. לפיכך גם בעולמות הנמוכים יש לפסוק כן עכ"פ מדרכנן. [ז] כונתו שהאמנם על פי רוב יש להכין עניני עולם הנסתר שהוא הכינה מן עניני עולם הנגלה עולם המלכות. ונראה מזה שאופן אחד להם. כי ולע"ז עשה האלהים כאמא בברתא. מ"מ אין כאן הענין כן לחיתום שונים כזה במשקל אחד כמו שמבאר והולך. [ח] עמודא דאמצעותא היינו תפארת שנקרא שמש. [ט] הענין כאן הוא עמוק מאד. ואמת הדבר שמצד עומק הענין מוכח ח"י לחשות. אבל ע"פ כי פרצו תמבקים לכחות מאמר הזהר רבינא. וגם מפורשי הזהר גופים לשבש דבריו. לכן אמרתי שאין כאן המקום לחשות. אמנם אנשן מעט כפיצור כמעט בזמן והמבין יבין. כונתו כאן לומר דשם בעולם הנסתר הנדר שחזר בינה אימא עלאה חלה על דבר שאין בו ממש. זה רמז על ענין חזונותה עם אבא שהוא עולם החכמה. ענין זה נקרא חלה על דבר שא"ב ממש. ויש כזה ב' פעמים במוסרי. פעם א'. שהחזונות חכמה ובינה שנקראין אבא ואמא שם. תרוחניות גדולה ורמה כל כך עד שאין נתפס אפילו במחשבה לחשוב על יסוד אמא לדבר שיש בו ממש. היינו אפילו אבא ורומי. אלא שחזר נקרא דע"ת המוכר לחכמת בני כינה מלשון והאדם ידע את תוה אשתו. לכך יתכן יותר לקרותו דבר שאין בו ממש. פעם ב'. שהחזונות ח"כ א"א אין נצרך לזה פעולת נברא של בני בשר ע"י תורה ותפלה ומצות לגדל ולחזק לכל להיות יסוד אבא בבחי' חי העולמים דבר שיש בו ממש וכלתי זה יתב דבר שא"ב ממש והחזונות תפס ח"י. שם אין שייך כלל ענין זה על דבר שיש בו ממש או א"כ ממש. כי הם בחזונות תמירי לקיום העולם ונקראים בשביל זה תרין רעין דלא מתפרשין. ואם תפס חזונותם תפס כדנע השפעת שפע חיים לכל חי וחזר העולם לתו וכוהו. משא"כ בשבועה היינו מלכות ברתא דילה שנקראת אימא תתאה שורש עולם הנגלה עולם העשייה. והיא מודונות עם התפארת שנקרא את שלה כבה מדת יסוד צדיק חי העולמים. או אפשר לה לשבועה שתחיל בהחזונות שלה עם התפארת אלא כאשר תפדה יסוד צדיק יהיה בבחי' חי העולמים דבר שיש בו ממש ע"י פעולת כה נברא של בני בשר עם ישראל בני אל חי בתורה ותפלה ומצות. להם ניתן הכח לגדל ולחזק לכל. וזה סוד הכתוב תנו עוז לאלהים על ישראל נאותו. עתה יבין כל מבין שיכירי הזהר הם חיים וקיימים. וין כונתי שענין השבועה חי ה' היינו שנשבע בקדושת יסוד ומלכות והשכינה הקדושה שחן סודו שלו. לכן מובן שאם היא שבועת אמת

כי

דשכנתא תתאחא כותל מערבי דיוורא דיליה. כותל על סס דאיהי תל שהכל פונים בו. כותל כ"ו ת"ל. סו"ס כ"ו. ודאי שכינתא איהי תל דיליה [י"א] על סס (א) קולותיו תתלים שחורות כעורב. יאוקמוס על כל קוץ וקוץ תלי תלים של הלכות. ד מן אח"ד תל שהכל פונים בו [י"ב] וסאי קוץ דלות ד' הוא אח"ד בין א"ח ובין ד' [י"ג] הס"ד (ג) כי כ"ל בשמים וארץ. ומרגום יונתן דאח"ד בשמיא ובארעא. ועליוס תמחר ולדיק יסוד עולם. ובדאי איהו דרית דשבוט דעליוס קיימין שמי"א וארע"א [י"ד] דכתיב (ג) אס לא בריתי יומס ולילה חקות שמי"ס וארץ לא שמי. ואינון א"ח ד' א"ח שמי"ס. הס"ד (ד) ואת"ס תשמע השמי"ס [ט] ד' הארץ. הס"ד (ה) וסארץ הדוס רגלי. ובגין דברית אח"ד בין שמיא וארעא. וזכ"ס שבוטס כמה דכתיב חי ה' שכבי עד הבקר. מאן דלומי בשמיא לשקרא כאילו הרכ בנינא דשמיא וארעא. ואסדר עלמא לתסו וכו'. דאי בר גס יעדו קולא דלית מן אח"ד יסתאר אח"ד. דא סמאל דבאתריה שקר. וכאילו הסוה בר גס בני שמיא וארעא על שקר [טו] קושטא קאי ושקרא לא קאי. סה"ס דנינא ונפלו שמיא וארעא. וסאי איהו כאילו (ו) הסליך משמים ארץ תפארת ישראל. מאן יריב ארץ בשמים דקאמר הסליך משמים ארץ. אלא ודאי דא שכינתא ותפארת עמס. דלא תפסרס מינא דנפילא דידס. לקיים דס (ז) אני ה' הוא שמי וכבודי לאמר לא אתן. ומלן דלמח נפל עמס. דכתיב (ח) ותשלך אמת ארלה. ומאן דלומי קושטא סוה מקיים (ט) אמת בארץ תלמח. דלחיו עמודא דלמלעיהא דכ"ס תפארת קיימא צנינא. הס"ד דלא אלסיס ארץ. ולבתר השמים ותל הארץ. ובגין דשבוטס איהי צנינא דעלמא דא לית לה קיימא בלא יסוד. דבר ש"ס בו ממש [י"ז] נדר דלחיו עלמא דלתי על נבי שבוטס סליק ואחיו תל על דבר שאין בו ממש. דלא אלמריך יסוד לקיימא עליה דלחיו ברית דכ"ס תשמיש סמסא ובגין ד' סמסא דלחיו עלמא דלתי דכ"ס תתנו כל נדרי סוסר בתשמיש סמסא תתן אות ברית י איהי תנא על ספר תורה לדיק. כמה דאוקמוס סעולם סכא אין בו לא אכילה ולא שמיס ולא תשמיש סמסא. אלא לדיקיס יושבים ועמדותיהם בראשיהם — ע"כ ר"מ.

(י) נקם נקמת בני ישראל מאת הסמדינים. אמר סהא ינוקא תל חזי דכלא סוס ממדין. וכל פיסא דילסן

כי השכינה התחתונה כותל המערבי היא מדור שלו. כותל על שם שהשכינה היא תל שהכל פונים בו. כותל כ"ו ת"ל. הוי"ה כ"ו. ודאי שהשכינה היא תל של הוי"ה [י"א] על שם (א) קצותיו תתלים שחורות כעורב. ובאיור שעל כל קוץ וקוץ נדרש תלי תלים של הלכות. ד מן אח"ד היינו התל שהכל פונים בו [י"ב] וזה הקוץ של אות ד' הוא המאחז בין א"ח ובין ד' [י"ג] וס"כ (ג) כי כ"ל בשמים וארץ. ותרגום יונתן דאח"ד בשמיא ובארעא. ועליו נאמר וצדיק יסוד עולם. ובדאי שהוא ברית השבוטע שעליו מתקיימים שמי"ס וארץ [י"ד] ככתוב (ג) אם לא בריתי יומס ולילה חקות שמי"ס וארץ לא שמי. והם א"ח ד' א"ח שמי"ס. ככתוב (ד) ואתה תשמע השמי"ס [ט] ד' הארץ. ככתוב (ה) והארץ הדוס רגלי. ולפי שהברית מאחז בין שמי"ס וארץ. ובו השבוטע כמו שכתוב חי ה' שכבי עד הבקר. כל הגשבע בשמו לשקר כאילו מהרס בנין השמים וארץ. ומחזיר העולם לתו וכו'. שאם האדם יסיר קוץ של דלית מן אח"ד נשאר אח"ד. זה סמאל שבמקומו שקר. וכאילו זה האדם בונה שמים וארץ על שקר [טו] אמת מתקיים ושקר אין מתקיים. הוא מהרס הבנין וגורם נפילת שמים וארץ. והרי הוא כאילו (ו) השליך משמים ארץ תפארת ישראל. מי נתן ארץ בשמים שאומר השליך משמים ארץ. אלא ודאי זו השכינה והתפארת עמס. שאינו נפרש ממנה בנפילתה. לקיים בה (ז) אני ה' הוא שמי וכבודי לאחר לא אתן. ומניין שהאמת נפל עמס. שכתוב (ח) ותשלך אמת ארצה. ומי שנשבע באמת הוא מקיים (ט) אמת בארץ תצמח. שהוא עמוד האמצעי שבו מתקיים הבנין. זהו שכתוב ברא אלהים את. ואחר כך השמים ואת הארץ. ולפי שהשבוטע היא שורש בנין עולם הזה אין לה קיום בלי יסוד. דבר שיש בו ממש [י"ז] נדר שהוא שורש עולם הבא עולה על נבי שבוטע והוא חל על דבר שאין בו ממש. כי אין נצרך לו יסוד להתקיים עליו שהוא ברית שבו תשמיש המטה. ולפיכך ביום הכפורים שהוא עולם הבא שתקנו בו כל נדרי סוסר בתשמיש המטה. שם אות הברית י הוא עמדה על ספר תורה הצדיק. כמו שאמרו שהעולם דבא אין בו לא אכילה ולא שתיה ולא תשמיש המטה. אלא צדיקים יושבים ועמדותיהם בראשיהם — ע"כ ר"מ.

(י) נקם נקמת בני ישראל מאת הסמדינים. אמר סהא הווא בוא וראה שהכל היה ממדין. וכל העצה שלהם

מראה מקומות (א) ש"ר ה' (ב) ד"ס ה' (ג) כ"ט (ד) ירמ' (ה) כ"ד (ו) מלכים א' (ז) (ח) יס"ב (ט) יס"ב (י) יס"ב (יא) יס"ב (יב) יס"ב (יג) יס"ב (יד) יס"ב (טו) יס"ב (טז) יס"ב (יז) יס"ב (יח) יס"ב (יט) יס"ב (כ) יס"ב (כ"א) יס"ב (כ"ב) יס"ב (כ"ג) יס"ב (כ"ד) יס"ב (כ"ה) יס"ב (כ"ו) יס"ב (כ"ז) יס"ב (כ"ח) יס"ב (כ"ט) יס"ב (ל) יס"ב (ל"א) יס"ב (ל"ב) יס"ב (ל"ג) יס"ב (ל"ד) יס"ב (ל"ה) יס"ב (ל"ו) יס"ב (ל"ז) יס"ב (ל"ח) יס"ב (ל"ט) יס"ב (מ) יס"ב (מ"א) יס"ב (מ"ב) יס"ב (מ"ג) יס"ב (מ"ד) יס"ב (מ"ה) יס"ב (מ"ו) יס"ב (מ"ז) יס"ב (מ"ח) יס"ב (מ"ט) יס"ב (נ) יס"ב (נ"א) יס"ב (נ"ב) יס"ב (נ"ג) יס"ב (נ"ד) יס"ב (נ"ה) יס"ב (נ"ו) יס"ב (נ"ז) יס"ב (נ"ח) יס"ב (נ"ט) יס"ב (ס) יס"ב (ס"א) יס"ב (ס"ב) יס"ב (ס"ג) יס"ב (ס"ד) יס"ב (ס"ה) יס"ב (ס"ו) יס"ב (ס"ז) יס"ב (ס"ח) יס"ב (ס"ט) יס"ב (ע) יס"ב (ע"א) יס"ב (ע"ב) יס"ב (ע"ג) יס"ב (ע"ד) יס"ב (ע"ה) יס"ב (ע"ו) יס"ב (ע"ז) יס"ב (ע"ח) יס"ב (ע"ט) יס"ב (פ) יס"ב (פ"א) יס"ב (פ"ב) יס"ב (פ"ג) יס"ב (פ"ד) יס"ב (פ"ה) יס"ב (פ"ו) יס"ב (פ"ז) יס"ב (פ"ח) יס"ב (פ"ט) יס"ב (צ) יס"ב (צ"א) יס"ב (צ"ב) יס"ב (צ"ג) יס"ב (צ"ד) יס"ב (צ"ה) יס"ב (צ"ו) יס"ב (צ"ז) יס"ב (צ"ח) יס"ב (צ"ט) יס"ב (ק) יס"ב (ק"א) יס"ב (ק"ב) יס"ב (ק"ג) יס"ב (ק"ד) יס"ב (ק"ה) יס"ב (ק"ו) יס"ב (ק"ז) יס"ב (ק"ח) יס"ב (ק"ט) יס"ב (ק"י) יס"ב (ק"יא) יס"ב (ק"יב) יס"ב (ק"יג) יס"ב (ק"יד) יס"ב (ק"יה) יס"ב (ק"יו) יס"ב (ק"י"א) יס"ב (ק"י"ב) יס"ב (ק"י"ג) יס"ב (ק"י"ד) יס"ב (ק"י"ה) יס"ב (ק"י"ו) יס"ב (ק"י"ז) יס"ב (ק"י"ח) יס"ב (ק"י"ט) יס"ב (ק"כ) יס"ב (ק"כ"א) יס"ב (ק"כ"ב) יס"ב (ק"כ"ג) יס"ב (ק"כ"ד) יס"ב (ק"כ"ה) יס"ב (ק"כ"ו) יס"ב (ק"כ"ז) יס"ב (ק"כ"ח) יס"ב (ק"כ"ט) יס"ב (ק"ל) יס"ב (ק"ל"א) יס"ב (ק"ל"ב) יס"ב (ק"ל"ג) יס"ב (ק"ל"ד) יס"ב (ק"ל"ה) יס"ב (ק"ל"ו) יס"ב (ק"ל"ז) יס"ב (ק"ל"ח) יס"ב (ק"ל"ט) יס"ב (ק"מ) יס"ב (ק"מ"א) יס"ב (ק"מ"ב) יס"ב (ק"מ"ג) יס"ב (ק"מ"ד) יס"ב (ק"מ"ה) יס"ב (ק"מ"ו) יס"ב (ק"מ"ז) יס"ב (ק"מ"ח) יס"ב (ק"מ"ט) יס"ב (ק"נ) יס"ב (ק"נ"א) יס"ב (ק"נ"ב) יס"ב (ק"נ"ג) יס"ב (ק"נ"ד) יס"ב (ק"נ"ה) יס"ב (ק"נ"ו) יס"ב (ק"נ"ז) יס"ב (ק"נ"ח) יס"ב (ק"נ"ט) יס"ב (ק"ס) יס"ב (ק"ס"א) יס"ב (ק"ס"ב) יס"ב (ק"ס"ג) יס"ב (ק"ס"ד) יס"ב (ק"ס"ה) יס"ב (ק"ס"ו) יס"ב (ק"ס"ז) יס"ב (ק"ס"ח) יס"ב (ק"ס"ט) יס"ב (ק"ע) יס"ב (ק"ע"א) יס"ב (ק"ע"ב) יס"ב (ק"ע"ג) יס"ב (ק"ע"ד) יס"ב (ק"ע"ה) יס"ב (ק"ע"ו) יס"ב (ק"ע"ז) יס"ב (ק"ע"ח) יס"ב (ק"ע"ט) יס"ב (ק"פ) יס"ב (ק"פ"א) יס"ב (ק"פ"ב) יס"ב (ק"פ"ג) יס"ב (ק"פ"ד) יס"ב (ק"פ"ה) יס"ב (ק"פ"ו) יס"ב (ק"פ"ז) יס"ב (ק"פ"ח) יס"ב (ק"פ"ט) יס"ב (ק"צ) יס"ב (ק"צ"א) יס"ב (ק"צ"ב) יס"ב (ק"צ"ג) יס"ב (ק"צ"ד) יס"ב (ק"צ"ה) יס"ב (ק"צ"ו) יס"ב (ק"צ"ז) יס"ב (ק"צ"ח) יס"ב (ק"צ"ט) יס"ב (ק"ק) יס"ב (ק"ק"א) יס"ב (ק"ק"ב) יס"ב (ק"ק"ג) יס"ב (ק"ק"ד) יס"ב (ק"ק"ה) יס"ב (ק"ק"ו) יס"ב (ק"ק"ז) יס"ב (ק"ק"ח) יס"ב (ק"ק"ט) יס"ב (ק"ק"י) יס"ב (ק"ק"יא) יס"ב (ק"ק"יב) יס"ב (ק"ק"יג) יס"ב (ק"ק"יד) יס"ב (ק"ק"יה) יס"ב (ק"ק"יו) יס"ב (ק"ק"י"א) יס"ב (ק"ק"י"ב) יס"ב (ק"ק"י"ג) יס"ב (ק"ק"י"ד) יס"ב (ק"ק"י"ה) יס"ב (ק"ק"י"ו) יס"ב (ק"ק"י"ז) יס"ב (ק"ק"י"ח) יס"ב (ק"ק"י"ט) יס"ב (ק"ק"כ) יס"ב (ק"ק"כ"א) יס"ב (ק"ק"כ"ב) יס"ב (ק"ק"כ"ג) יס"ב (ק"ק"כ"ד) יס"ב (ק"ק"כ"ה) יס"ב (ק"ק"כ"ו) יס"ב (ק"ק"כ"ז) יס"ב (ק"ק"כ"ח) יס"ב (ק"ק"כ"ט) יס"ב (ק"ק"ל) יס"ב (ק"ק"ל"א) יס"ב (ק"ק"ל"ב) יס"ב (ק"ק"ל"ג) יס"ב (ק"ק"ל"ד) יס"ב (ק"ק"ל"ה) יס"ב (ק"ק"ל"ו) יס"ב (ק"ק"ל"ז) יס"ב (ק"ק"ל"ח) יס"ב (ק"ק"ל"ט) יס"ב (ק"ק"מ) יס"ב (ק"ק"מ"א) יס"ב (ק"ק"מ"ב) יס"ב (ק"ק"מ"ג) יס"ב (ק"ק"מ"ד) יס"ב (ק"ק"מ"ה) יס"ב (ק"ק"מ"ו) יס"ב (ק"ק"מ"ז) יס"ב (ק"ק"מ"ח) יס"ב (ק"ק"מ"ט) יס"ב (ק"ק"נ) יס"ב (ק"ק"נ"א) יס"ב (ק"ק"נ"ב) יס"ב (ק"ק"נ"ג) יס"ב (ק"ק"נ"ד) יס"ב (ק"ק"נ"ה) יס"ב (ק"ק"נ"ו) יס"ב (ק"ק"נ"ז) יס"ב (ק"ק"נ"ח) יס"ב (ק"ק"נ"ט) יס"ב (ק"ק"ס) יס"ב (ק"ק"ס"א) יס"ב (ק"ק"ס"ב) יס"ב (ק"ק"ס"ג) יס"ב (ק"ק"ס"ד) יס"ב (ק"ק"ס"ה) יס"ב (ק"ק"ס"ו) יס"ב (ק"ק"ס"ז) יס"ב (ק"ק"ס"ח) יס"ב (ק"ק"ס"ט) יס"ב (ק"ק"ע) יס"ב (ק"ק"ע"א) יס"ב (ק"ק"ע"ב) יס"ב (ק"ק"ע"ג) יס"ב (ק"ק"ע"ד) יס"ב (ק"ק"ע"ה) יס"ב (ק"ק"ע"ו) יס"ב (ק"ק"ע"ז) יס"ב (ק"ק"ע"ח) יס"ב (ק"ק"ע"ט) יס"ב (ק"ק"פ) יס"ב (ק"ק"פ"א) יס"ב (ק"ק"פ"ב) יס"ב (ק"ק"פ"ג) יס"ב (ק"ק"פ"ד) יס"ב (ק"ק"פ"ה) יס"ב (ק"ק"פ"ו) יס"ב (ק"ק"פ"ז) יס"ב (ק"ק"פ"ח) יס"ב (ק"ק"פ"ט) יס"ב (ק"ק"צ) יס"ב (ק"ק"צ"א) יס"ב (ק"ק"צ"ב) יס"ב (ק"ק"צ"ג) יס"ב (ק"ק"צ"ד) יס"ב (ק"ק"צ"ה) יס"ב (ק"ק"צ"ו) יס"ב (ק"ק"צ"ז) יס"ב (ק"ק"צ"ח) יס"ב (ק"ק"צ"ט) יס"ב (ק"ק"ק) יס"ב (ק"ק"ק"א) יס"ב (ק"ק"ק"ב) יס"ב (ק"ק"ק"ג) יס"ב (ק"ק"ק"ד) יס"ב (ק"ק"ק"ה) יס"ב (ק"ק"ק"ו) יס"ב (ק"ק"ק"ז) יס"ב (ק"ק"ק"ח) יס"ב (ק"ק"ק"ט) יס"ב (ק"ק"ק"י) יס"ב (ק"ק"ק"יא) יס"ב (ק"ק"ק"יב) יס"ב (ק"ק"ק"יג) יס"ב (ק"ק"ק"יד) יס"ב (ק"ק"ק"יה) יס"ב (ק"ק"ק"יו) יס"ב (ק"ק"ק"י"א) יס"ב (ק"ק"ק"י"ב) יס"ב (ק"ק"ק"י"ג) יס"ב (ק"ק"ק"י"ד) יס"ב (ק"ק"ק"י"ה) יס"ב (ק"ק"ק"י"ו) יס"ב (ק"ק"ק"י"ז) יס"ב (ק"ק"ק"י"ח) יס"ב (ק"ק"ק"י"ט) יס"ב (ק"ק"ק"כ) יס"ב (ק"ק"ק"כ"א) יס"ב (ק"ק"ק"כ"ב) יס"ב (ק"ק"ק"כ"ג) יס"ב (ק"ק"ק"כ"ד) יס"ב (ק"ק"ק"כ"ה) יס"ב (ק"ק"ק"כ"ו) יס"ב (ק"ק"ק"כ"ז) יס"ב (ק"ק"ק"כ"ח) יס"ב (ק"ק"ק"כ"ט) יס"ב (ק"ק"ק"ל) יס"ב (ק"ק"ק"ל"א) יס"ב (ק"ק"ק"ל"ב) יס"ב (ק"ק"ק"ל"ג) יס"ב (ק"ק"ק"ל"ד) יס"ב (ק"ק"ק"ל"ה) יס"ב (ק"ק"ק"ל"ו) יס"ב (ק"ק"ק"ל"ז) יס"ב (ק"ק"ק"ל"ח) יס"ב (ק"ק"ק"ל"ט) יס"ב (ק"ק"ק"מ) יס"ב (ק"ק"ק"מ"א) יס"ב (ק"ק"ק"מ"ב) יס"ב (ק"ק"ק"מ"ג) יס"ב (ק"ק"ק"מ"ד) יס"ב (ק"ק"ק"מ"ה) יס"ב (ק"ק"ק"מ"ו) יס"ב (ק"ק"ק"מ"ז) יס"ב (ק"ק"ק"מ"ח) יס"ב (ק"ק"ק"מ"ט) יס"ב (ק"ק"ק"נ) יס"ב (ק"ק"ק"נ"א) יס"ב (ק"ק"ק"נ"ב) יס"ב (ק"ק"ק"נ"ג) יס"ב (ק"ק"ק"נ"ד) יס"ב (ק"ק"ק"נ"ה) יס"ב (ק"ק"ק"נ"ו) יס"ב (ק"ק"ק"נ"ז) יס"ב (ק"ק"ק"נ"ח) יס"ב (ק"ק"ק"נ"ט) יס"ב (ק"ק"ק"ס) יס"ב (ק"ק"ק"ס"א) יס"ב (ק"ק"ק"ס"ב) יס"ב (ק"ק"ק"ס"ג) יס"ב (ק"ק"ק"ס"ד) יס"ב (ק"ק"ק"ס"ה) יס"ב (ק"ק"ק"ס"ו) יס"ב (ק"ק"ק"ס"ז) יס"ב (ק"ק"ק"ס"ח) יס"ב (ק"ק"ק"ס"ט) יס"ב (ק"ק"ק"ע) יס"ב (ק"ק"ק"ע"א) יס"ב (ק"ק"ק"ע"ב) יס"ב (ק"ק"ק"ע"ג) יס"ב (ק"ק"ק"ע"ד) יס"ב (ק"ק"ק"ע"ה) יס"ב (ק"ק"ק"ע"ו) יס"ב (ק"ק"ק"ע"ז) יס"ב (ק"ק"ק"ע"ח) יס"ב (ק"ק"ק"ע"ט) יס"ב (ק"ק"ק"פ) יס"ב (ק"ק"ק"פ"א) יס"ב (ק"ק"ק"פ"ב) יס"ב (ק"ק"ק"פ"ג) יס"ב (ק"ק"ק"פ"ד) יס"ב (ק"ק"ק"פ"ה) יס"ב (ק"ק"ק"פ"ו) יס"ב (ק"ק"ק"פ"ז) יס"ב (ק"ק"ק"פ"ח) יס"ב (ק"ק"ק"פ"ט) יס"ב (ק"ק"ק"צ) יס"ב (ק"ק"ק"צ"א) יס"ב (ק"ק"ק"צ"ב) יס"ב (ק"ק"ק"צ"ג) יס"ב (ק"ק"ק"צ"ד) יס"ב (ק"ק"ק"צ"ה) יס"ב (ק"ק"ק"צ"ו) יס"ב (ק"ק"ק"צ"ז) יס"ב (ק"ק"ק"צ"ח) יס"ב (ק"ק"ק"צ"ט) יס"ב (ק"ק"ק"ק) יס"ב (ק"ק"ק"ק"א) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ב) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ג) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ד) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ה) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ו) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ז) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ח) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ט) יס"ב (ק"ק"ק"ק"י) יס"ב (ק"ק"ק"ק"יא) יס"ב (ק"ק"ק"ק"יב) יס"ב (ק"ק"ק"ק"יג) יס"ב (ק"ק"ק"ק"יד) יס"ב (ק"ק"ק"ק"יה) יס"ב (ק"ק"ק"ק"יו) יס"ב (ק"ק"ק"ק"י"א) יס"ב (ק"ק"ק"ק"י"ב) יס"ב (ק"ק"ק"ק"י"ג) יס"ב (ק"ק"ק"ק"י"ד) יס"ב (ק"ק"ק"ק"י"ה) יס"ב (ק"ק"ק"ק"י"ו) יס"ב (ק"ק"ק"ק"י"ז) יס"ב (ק"ק"ק"ק"י"ח) יס"ב (ק"ק"ק"ק"י"ט) יס"ב (ק"ק"ק"ק"כ) יס"ב (ק"ק"ק"ק"כ"א) יס"ב (ק"ק"ק"ק"כ"ב) יס"ב (ק"ק"ק"ק"כ"ג) יס"ב (ק"ק"ק"ק"כ"ד) יס"ב (ק"ק"ק"ק"כ"ה) יס"ב (ק"ק"ק"ק"כ"ו) יס"ב (ק"ק"ק"ק"כ"ז) יס"ב (ק"ק"ק"ק"כ"ח) יס"ב (ק"ק"ק"ק"כ"ט) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ל) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ל"א) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ל"ב) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ל"ג) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ל"ד) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ל"ה) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ל"ו) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ל"ז) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ל"ח) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ל"ט) יס"ב (ק"ק"ק"ק"מ) יס"ב (ק"ק"ק"ק"מ"א) יס"ב (ק"ק"ק"ק"מ"ב) יס"ב (ק"ק"ק"ק"מ"ג) יס"ב (ק"ק"ק"ק"מ"ד) יס"ב (ק"ק"ק"ק"מ"ה) יס"ב (ק"ק"ק"ק"מ"ו) יס"ב (ק"ק"ק"ק"מ"ז) יס"ב (ק"ק"ק"ק"מ"ח) יס"ב (ק"ק"ק"ק"מ"ט) יס"ב (ק"ק"ק"ק"נ) יס"ב (ק"ק"ק"ק"נ"א) יס"ב (ק"ק"ק"ק"נ"ב) יס"ב (ק"ק"ק"ק"נ"ג) יס"ב (ק"ק"ק"ק"נ"ד) יס"ב (ק"ק"ק"ק"נ"ה) יס"ב (ק"ק"ק"ק"נ"ו) יס"ב (ק"ק"ק"ק"נ"ז) יס"ב (ק"ק"ק"ק"נ"ח) יס"ב (ק"ק"ק"ק"נ"ט) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ס) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ס"א) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ס"ב) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ס"ג) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ס"ד) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ס"ה) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ס"ו) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ס"ז) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ס"ח) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ס"ט) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ע) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ע"א) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ע"ב) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ע"ג) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ע"ד) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ע"ה) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ע"ו) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ע"ז) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ע"ח) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ע"ט) יס"ב (ק"ק"ק"ק"פ) יס"ב (ק"ק"ק"ק"פ"א) יס"ב (ק"ק"ק"ק"פ"ב) יס"ב (ק"ק"ק"ק"פ"ג) יס"ב (ק"ק"ק"ק"פ"ד) יס"ב (ק"ק"ק"ק"פ"ה) יס"ב (ק"ק"ק"ק"פ"ו) יס"ב (ק"ק"ק"ק"פ"ז) יס"ב (ק"ק"ק"ק"פ"ח) יס"ב (ק"ק"ק"ק"פ"ט) יס"ב (ק"ק"ק"ק"צ) יס"ב (ק"ק"ק"ק"צ"א) יס"ב (ק"ק"ק"ק"צ"ב) יס"ב (ק"ק"ק"ק"צ"ג) יס"ב (ק"ק"ק"ק"צ"ד) יס"ב (ק"ק"ק"ק"צ"ה) יס"ב (ק"ק"ק"ק"צ"ו) יס"ב (ק"ק"ק"ק"צ"ז) יס"ב (ק"ק"ק"ק"צ"ח) יס"ב (ק"ק"ק"ק"צ"ט) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"א) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ב) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ג) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ד) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ה) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ו) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ז) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ח) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ט) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"י) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"יא) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"יב) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"יג) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"יד) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"יה) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"יו) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"י"א) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"י"ב) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"י"ג) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"י"ד) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"י"ה) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"י"ו) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"י"ז) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"י"ח) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"י"ט) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"כ) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"כ"א) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"כ"ב) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"כ"ג) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"כ"ד) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"כ"ה) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"כ"ו) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"כ"ז) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"כ"ח) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"כ"ט) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ל) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ל"א) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ל"ב) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ל"ג) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ל"ד) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ל"ה) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ל"ו) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ל"ז) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ל"ח) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ל"ט) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"מ) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"מ"א) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"מ"ב) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"מ"ג) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"מ"ד) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"מ"ה) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"מ"ו) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"מ"ז) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"מ"ח) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"מ"ט) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"נ) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"נ"א) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"נ"ב) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"נ"ג) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"נ"ד) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"נ"ה) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"נ"ו) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"נ"ז) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"נ"ח) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"נ"ט) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ס) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ס"א) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ס"ב) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ס"ג) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ס"ד) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ס"ה) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ס"ו) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ס"ז) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ס"ח) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ס"ט) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ע) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ע"א) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ע"ב) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ע"ג) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ע"ד) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ע"ה) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ע"ו) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ע"ז) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ע"ח) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ע"ט) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"פ) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"פ"א) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"פ"ב) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"פ"ג) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"פ"ד) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"פ"ה) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"פ"ו) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"פ"ז) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"פ"ח) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"פ"ט) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"צ) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"צ"א) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"צ"ב) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"צ"ג) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"צ"ד) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"צ"ה) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"צ"ו) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"צ"ז) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"צ"ח) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"צ"ט) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"א) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"ב) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"ג) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"ד) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"ה) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"ו) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"ז) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"ח) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"ט) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"י) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"יא) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"יב) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"יג) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"יד) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"יה) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"יו) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"י"א) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"י"ב) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"י"ג) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"י"ד) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"י"ה) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"י"ו) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"י"ז) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"י"ח) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"י"ט) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"כ) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"כ"א) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"כ"ב) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"כ"ג) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"כ"ד) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"כ"ה) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"כ"ו) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"כ"ז) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"כ"ח) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"כ"ט) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"ל) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"ל"א) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"ל"ב) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"ל"ג) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"ל"ד) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"ל"ה) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"ל"ו) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"ל"ז) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"ל"ח) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"ל"ט) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"מ) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"מ"א) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"מ"ב) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"מ"ג) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"מ"ד) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"מ"ה) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"מ"ו) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"מ"ז) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"מ"ח) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"מ"ט) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"נ) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"נ"א) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"נ"ב) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"נ"ג) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"נ"ד) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"נ"ה) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"נ"ו) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"נ"ז) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"נ"ח) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"נ"ט) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"ס) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"ס"א) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"ס"ב) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"ס"ג) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"ס"ד) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"ס"ה) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"ס"ו) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"ס"ז) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"ס"ח) יס"ב (ק"ק"ק"ק"ק"ק"ס"ט) יס"ב

שלהם על משה היה, ובעצתם שכרו לבלעם. כיון שראו שבלעם אינו יכול לקבל, נטלו עצה רעה אחרת לעצמם והפקירו נשיותם ובנותיהם יותר ממאב, שהרי על נשי מדין כתוב הן הגה היו לבני ישראל וגו'. והכל ממדין היה. נטלו עצה עם הנשיא שלהם שיפקיר את בתו. וחשבו לצוד את משה ברשתם, ובכמה מיני כשפים העמידו אותה לתפוס ראש ישראל, והקב"ה משיב חכמים אחר, הם ראו שראש ישראל יהיה נתפס ברשתם, ולא ידעו מי. ראו ולא ראו, ראו שראש העם ינפול עמה, וכמה אלפים אחרים, וחשבו שמשה הוא, הפקירו אותה ופקדו לה על משה שלא תזדווג לאחר אלא לו, אמרה להם במה אדע. אמרו לה זה שתראי שכלם עומדים לפניו, אליו תזדווגי ולא לאחר, כיון שבא זמרי בן סלוא עמדו לפניו השעה וחמשים אלף משבט שמעון, לפי שהוא היה נשיא שלהם, והיא חשבה שמשה הוא ונזדווגה אליו, כיון שראו כל אותן השאר לזה עשו מה שעשו והיה מה שהיה, והכל היה ממדין בכמה מיני כשפים, ולפיכך נענש מדין, והקב"ה אמר למשה נקם בני ישראל מאת המדינים, לך ראוי ולך נאה, למאב אני מניח אותם לאחר שיצאו ב' מרגליות מהם [יח] הרי דוד בן ישי שהוא ינקם נקמת מאב, וירחץ הקדרה שמלאה צואת הפעור, וש"כ ה' מאב מיר רחצי, ועד שאותן ב' מרגליות לא יצאו לא נענשו, כיון שיצאו בא דוד ורחץ הקדרה מן צואה שלהם, וכלם נענשו, מדין בימי משה ומאב בימי דוד, ובא ראיה רשעי מדין על כל זה לא שקמו מכל הרעות שלהם, לאחר איזה דורות שראו כי מת יהושע וכל אותן הזקנים הראוים לעשות גם על ידם, אמרו עתה השעה עומדת לנו, מה עשו, באו אצל עמלק ואמרו, יש לכם ליכור מה שעשו לכם בני ישראל ומשה רבם ויהושע התלמיד שלו, שהכריתו אתכם מן העולם, עתה היא העת שאין בהם מי שיניע עליהם, ואני איך עמכם, בכתוב (ג) מדין ועמלק ובני קדם וגו', מפני מדין עשו להם בני ישראל את המנהרות וגו', לא היה בעולם מי שיעשה לישראל רעות בכל כמדיון, ויש לומר גם כעמלק, לפי שנקרבו להלחם על דבר אות הבטית הקדוש, וע"ז נוקם הקב"ה נקמת עולם שלא ישכח:

(ג) ואת בלעם בן בעור הרנו בחרב, א"ר אלעזר בלעם הרשע שהרג אותו ואיך נהרג, א"ר יצחק פנחס ועוזריו הרגוהו, בכתוב הרנו על חלליהם, ואמרנו שבעיר מדין היה עושה בחכמה של כשפים שפרחו באויר הוא ומלכיו מדין, ולולי ציץ הקודש ותפלת פנחס שפעלו להפילם על חלליהם לא היו יכולים להם, וש"כ על חלליהם וכתוב (ד) ואת בלעם בן בעור הקוסם הרנו בחרב, א"ר ר' אלעזר כל זה ידעתי, א"ר שמעון אלעזר כל עניני בלעם הרשע חזקים הם, והרי ביארו החברים שנאמר ולא קם נביא עוד בישראל כמשה, ואמרו בישראל לא קם אבל באומות העולם קם, ומי הוא, בלעם, והרי ביארנו הדבר שמשה אין כמוהו בכתרים העליונים, ובלעם אין כמוהו בכתרים התחתונים, זה בצד הקדושה וזה בצד הטומאה, ואם כל זה היה בידו וכל כך תקף בחכמה, איש שיהיה

דילסון על משה הוה, ובעיפת דילסון שכרו לבלעם, כיון דחמו דבלעם לה יכול נטלו עיפת אחרת בישא לגרמייהו ואפקירו נשייהו ובנותיהו יותר ממאב, דהא על נשי מדין כתיב הן הגה היו לבני ישראל וגו'. וכלא ממדין הוה נטלו עיפת צדיק נשיה דילסון דיפקיר צרתי, דחשיבו לנטלא למשה ברשתיהו ובכמה זיני חרשין אעשרו לה למתפס רישא דילסון וקצ"ה משיב חכמים אחר, אינו חמן דרישא דישאל יתפס ברשתא דילסון ולא ידעו, חמו ולא חמו, חמו רישא דעמא דנפיל צהר, וכמה אלפין אחרין, וחשיבו דמשה אינו אפקירו לה ופקדו לה על משה דלא תזדווג לאחר אלא ביה, אמרה לון במה אדע, אמרו להו דחמו דכללו קיימי חמיה ציה תזדווגי ולא באחרא, כיון דאתא זמרי בן סלוא קמו חמיה תשעס וחמשין אלפין משבט דשמעון בגין דהוה נשיה דילסון, ויהי חשיבת דמשה אינו ואזדווגת ציה, כיון דחמו כל אינון שאר לזה עבדו מאי דעבדו והוה מאי דהוה, וכלא הוה ממדין בכמה זינין, ובגין כך תתענשו מדין, וקצ"ה אמר למשה נקם בני ישראל מאת המדינים, לך אחיזי ולך יאות, למאב אהא שביק לון לבתר דיפקון תרין מרגללאן מניינו [יח] הא דוד בריה דישי דאינו ינקום נוקמן דמאב, ויסחי קדירה דמליא פנופא דפעור, הס"ד ה' מאב מיר רחצי, ועד דאינון תרין מרגללאן לא נפקו לא תתענשו, כיון דנפקו אחא דוד ואסחי קדירה מפנופא דילסון, וכללו תתענשו, מדין בימי משה ומאב בימי דוד, ותא חוי חייבא דמדין על כל דא לא שכיבו מכל ציץ דילסון, לבתר דרין דחמו דמית יוסע וכל אינון זקנים דחיתחו למעבד נסא על ידיהו, אמרו השתא שעתא קיימא לן, מאי עבדו, אחו לגבי עמלק ואמרו חית לכון לאדכרנא מאי דעבדו לכון בני ישראל ומשה רבסון ויהושע תלמידה דליה דשיי לכון מעלמא השתא הוה עבדא דלית צבו חילן דלגין עליהו, ואן צהדייכי, דכתיב (ג) מדין ועמלק ובני קדם וגו', מפני מדין עשו להם בני ישראל את המנהרות וגו', לא הוה בעלמא חילן דיעבד בישא בכלא כמדיון, ואי תימא כעמלק, בגין קנאת צרית דקריבו לגבי צרית ועל דא קני קצ"ה קנאת עלמין דלא יתנשי.

(ג) ואת בלעם בן בעור הרנו בחרב, א"ר אלעזר בלעם חייבא חילן קטיל ליה וסיך חקטיל, א"ר יחזק פנחס וסייעתיה קטלוהו, דכתיב הרנו על חלליהם, ומנינו דקרתא דמדין הוה עבד בחרבתא דחרשיו דסאסו צאורא הוה ומלכיו מדין, ואלמלא לין דקדושא וללוותא דפנחס דאפילו לון על קטילא לא הוה יכלו לון, הס"ד על חלליהם, ובכתיב (ד) ואת בלעם בן בעור הקוסם הרנו בחרב, א"ר ר' אלעזר כל דא ידענא, א"ר שמעון אלעזר כל מלוי דבלעם חייבא תקיפין אינון, והא אוקמוס חבירא דכתיב ולא קם נביא עוד בישראל כמשה, ואמרו בישראל לא קם אבל באומות העולם קם, ומנו בלעם, והא אוקימנא מלס משה לית דכוותיה בכתרין עלאן, ובלעם לית דכוותיה בכתרין תחתאן, דא בספרא דקדושא ולא בספרא דשמואלא ואי כל דא הוה צידיה וכל כך תקיף בחרבתא, גבר דשכח

מראה מקומות ט' תלים ס' ט' סופטים י' (ג) דף קנג (ד) יוסע י"ב

זיו הזהר

ואם שניתי השם יכפר: [יח] זו רות ברו של עזרון ונכמה העמונית:

דשבה גרמיים בחילת תקיף. דכתיב ואכזי אקדס כס. אעקר לכ"ס מנסון. אסך יכילו לקמלה ליה. אלא בספרא דחכמתא דשלמא מלכא הכי אמר. מלת סימנין אינון סימן לעבירה ירקון. סימן לשפות מלין. סימן דלא ידע כלום שבוחי. ודא אכרע לשאר אספס בכל עבירות קא כלא אית צי. וסא כתיב א) יהלך זר ולא פיד. אס לא זר. פיד. לאו הכי. אלא אי לא הוה מאן דאשתמודע לך. אסתחא פומך למללא בצורייסתא ולאודעא מלי קשוס בצורייסתא. וכדין עזיחו דפומך בצורייסתא יסבחון לך ויכדעון מאן אסת. דלית מלה בעלמא דישתמודעון ליה לבכר נש אלא צומא דאסתחא פומי פומי אודע לבני נסא מאן סא. הסוא רשע דבלעס שבוחי. ודא גרמיים בכלא ועל כל דא גניב דדעתא קא גניב ואסתלק במלוי. ממלין זעירין סוה עביר רבצין. מה דאמר מלין על אינון דרגין מסאבין סוה אמר וקשוס אמר אכל הסוא רשע סוה אמר ומשבה גרמיים בארס סמיס ואסתלק במלוי. דכל מאן דסוה שמע חשיב דאסתלק על כל נביאי עלמא דכתיב שומע אררי אל וידע דעת עליון. דא דרגא דאסו עליון על כלס מנהגי ארצא דימא [יט] מאן שמע הכי דלא אסתכסיל דדעתיה ויימא דלא סוה כגיסי בעלמא (כ) אכל הסוא רשע משבה גרמיים בארס סמיס. אמר מלי קשוס וגניב דעתא דבני עלמא. אשר מהוה שדי יחוה. מאן דשמע דא חשיב דסוה חמי מאי דלא חמי אחרא בעלמא. מחוה שדי. דא ענפא חדא מאינון ענפין דסוה נפקין משדי. ואקרון מחוה. כד"א (ג) ומול מחוה אל מחוה. ענפא דנפק מתמן. ומאן הסוא מחוה. עז"א ועז"א דאינון נופל וגלוי עינים [כ] ואיכו מחוה שדי דסוה חמא נופל וגלוי עינים וכד אסתא בלק אמר אלא איכול לון דסא עמלק בסדי חכמתא דא אסתא לגבייסו ויכיל לון. סדר לבלעס ואמר ליה אסתא תרי אינון דעמלק אית צי דאינון ל"ק סיומא דעמלק ואסתא תרי אינון דעמלק אית צד דאינון ע"מ סירותא דעמלק ואי תימא דלא כיכול לסון בחרשא. צנין דרצון משה סוה פסיס ידים [כא] סא ידא אית צאלין רבצין דיכלין בחרשין לאסתקפא יתיר [כב] וסייכו דכתיב וקסמים צידס צידיס לא כתיב אלא צידס ידא לקבל ידא הכי סדר ליה בלק לבלעס ולהכי אסתענשי ואסתקעלן ואן סוה צלעס צססיא שעתא. אי תימא צמדן סא כתיב ועתה הנני סולק לעמי. אי אייל ליה מאן יסביס צמדין אלא הסוא סולק כיון דחמא דנפלו מישראל כ"צ אלף על עיסי. אסתעכז תמן וסוה צעי מנייסו אגרא. וצעוד דאסתעכז תמן אסתא פנחס ורבצני חילא לתמן. כיון דחמא לפנחס פרח באורא ותרין צבויס עמיס יונוס ויומברוס ואי תימא סא מיתו צעודא דעגל. דסא אינון עבדו וסבי סוה ודאי דסא דא סוה דכתיב ויפול מן העס ציוס הסוא כשלסת אלפי איס וכי לא סוה ידעי חושבנא זעירא דא. סרי כסא חושבנין אחרין רמאין עלמין ורבצין ידע קרא לממי. וסכא כשלסת אלפי איס אלא אינון צבוי דצלעס יונוס ויומברוס דסוה סקלי כשלסת אלפי איס וסכא איך פרחו תרין צבויס עמיס דצלעס. אלא הסוא רשע

מראה מסובות (ח) משני כ"ז (ט) דף קלד. (ג) מנכים א' ו'

זו הזהר

[יט] זה שר רב החובל המושל על עיני העונשין ועיני תהליכת כחות הטבע; [כ] עז"א נקרא נושא. ועז"א גלוי עינים; [כא] היינו בן חקרושה לבטל בן הכשפים; [כב] אלה השרים היינו מלאכים הנפילים עז"א יעז"א

שהיה משבח עצמו בכח חזק. שנאמר ואנכי אקרה צה. אעקר להמדה כ"ה מהם. איך יכלו להרגו. אלא בספר חכמת שלמה המלך כך נאמר. שלשה סימנים הם. סימן לעבירה ירקון. סימן לשמות מליס. סימן שאינו יודע כלל התפארות. וזה מכריע לשאר. הוא שוטה בכל עבירות. כל רע יש בו. דברי כתוב א) יהלך זר ולא פיד. אם לא זר. אז פיד. לא כן. אלא אם לא נמצא מי שיכיר אותו. פתח פיד לדבר בתורה ולהודיע דברי אמת בתורה. ואז ע"י שתפתח פיד בתורה ישבחוך וידעו מי אתה. שאין דבר בעולם שיודיע מה הוא זה האיש אלא בזמן שפותח פיו בתורה. פיו מודיע לאנשים מי הוא. אותו רשע בלעס היה משבח עצמו בכל. ועל כל זה גניבת דעת היה גונב להתעלות בדבריו. מן ענינים נמוכים היה עושה נבזוים. הדיבורים שאמר על אותן מדרגות הממאות היה אומר. ואמת אמר. אבל רשע ההוא היה אומר ומשבח עצמו בדרך נסתר והתעלה בדבריו. שכל מי שהיה שומע חשב שנתעלה על כל נביאי העולם. שנאמר שומע אמרי אל ויודע דעת עליון. זו המדרגה שהיא עליונה על כל מנהגי אניות הים [יט] מי הוא השומע כך שלא יתבהל בדעתו לאמור שאין כמוהו בעולם. (כ) אבל רשע ההוא ה' משבח עצמו בדרך נסתר. אמר דברי אמת וגנב דעת בני העולם. אשר מהוה שדי יחוה. מי ששמע כך חשב שהוא רואה מה שלא ראה אחר בעולם. מחוה שדי. זה ענף אחד מאותן ענפים שהם יוצאים מן שדי. ונקראים מחוה. כמ"כ (ג) ומול מחוה אל מחוה. ענף היוצא משם. ואיה מחוה. אלו עז"א ועז"א שרם נופל וגלוי עינים [כ] וזהו מחוה שדי שהיה רואה נופל וגלוי עינים וכאשר בא בלק אמר אני אנצח אותם. שהרי עמלק עם הכמה זו בא עליהם ונצח אותם. שלח לבלעס ואמר לו. אני ב' אותיות של עמלק יש בי שהן ל"ק סוף של עמלק. ואתה ב' אותיות של עמלק יש בך שהן ע"מ התחלת עמלק. ואם תאמר שלא נוכל לצנחם בכשפים. לפי שמשה רבם הוא יפשמ ידו [כא] הרי יש יד באותן השרים שיכולים בכשפים להתגבר יותר [כב] וזהו שכתוב וקסמים בידם. בידיהם לא נאמר אלא בידם. יד לעומת יד. כך שלח לו בלק לבלעס ולכך נענשו ונהרגו. ואיה היה בלעס באותה השעה. אם תאמר במדין. הרי כתוב ועתה הנני הולך צעמי. אם הלך לו מי הביאו למדין. אלא אותו רשע כיון שראה שנפלו מישראל כ"ב אלף בשביל עצתו. נתעכב שם והיה תובע מהם שכר. וכעוד שנתעכב שם בא פנחס עם שרי החיל שמה. כיון שראה לפנחס פרח באויר ושני בניו עמו יונוס ויומברוס. ואם תשאל הלא מתו בחמא העגל. שהרי הם עשו העגל. וכך הוא בוראי. שהרי זהו שכתוב ויפול מן העם ביום ההוא כשלשת אלפי איש. וכי לא היו יודעים מספר קמן הזה. הלא כמה חשבוותא אחרים עליונים רמים וגדולים ידע הכתוב דחשוב. ובאן אומר כשלשת אלפי איש. אלא שהם בניו של בלעס יונוס ויומברוס שהיו שקולים כשלשת אלפי איש. ובאן איך פרחו שני בניו עם בלעס. אלא רשע ההוא

הוא כל מיני כשפים שבעולם היה ידע. ונמל אף גם אותן הכשפים של בניו שהם היו רגילים בהם. ועמהם פרח ונתעלה. פנחס ראה אותו שהוא פורח באויר והוא מתעלה להסתתר מעין. הרים קול לאנשי חיל שלו ואמר. היש בכם מי שיודע לפרוח אחרי רשע ההוא. שהרי זה בלעם הוא. ראווה כלם איך הוא פורח. צִלְיָה בן של שבט דן עמד ונטל כח ממסלה השולט על כשפים ופרח אחריו. כיון שראה אותו רשע ההוא עשה לו דרך אחר באויר. ובקע חמשה אווירים בדרך ההוא ונתעלה ונעלם מן העין. אז נסתכן צִלְיָה בשעה ההיא והיה בצער. שלא היה יודע מה לעשות. הרים פנחס את קולו ואמר. צל התנך הרובץ על כל הנחשים הפוך שערותיך [נג] מיד ידע ונגלה לן דרך ההוא ופרח אליו. מיד נתגלה בלעם וירדו שניהם לפני פנחס. כיון שירד אותו רשע לפני פנחס. אמר לו. רשע כמה גלגולים רעים עשית על עם הקדוש. פקד לצִלְיָה לך והרגו אותו. ולא בשם הקדוש. שאין הוא כראי להזכיר עליו קדושה עליונה. כדי שלא תצא נשמתו ותתכלל בדבורים של מדרגות הקדושות. ותתקיים בו מה שאמר תמות נפשי מות ישרים. באותה שעה עשה בו כמה מיני מיתות ולא מת. עד שלקח חרב שהיה חקוק עליו נחש מצד זה ונחש מצד השני. אל פנחס בענין שלו תהרג אותו. ובשלו ימות. אז הרגו ויכל לו. שכן דרכו של צד הטומאה. מי שהולך אחריה בה ימות ובה תצא נשמתו ובה תתכלל. וכך מת בלעם. ודנים אותו בעונשין בעולם ההוא. ולא נקבר לעולם. כל גופו נרקב ונעשה ממנו הרבה נחשים מזהמים המזיקים לשאר בריות. וגם התולעים שאכלו את בשרו נעשו נחשים. נמצא בספרו של אשמדאי שנתן לשלמה המלך. כל מי שרוצה לעשות כשפים חזקים אחרות עינים. אם יודע אותו ההר שנפל שם בלעם. ימצא שם מאותן הנחשים שנעשו מן גופו של אותו רשע. אם יהרג אחד מהם. יוכל לעשות עם ראשו כשפים גדולים. בגוף שלו כשפים אחרים. בזנב שלו כשפים אחרים. שלשה מיני כשפים יש בכל אחד ואחד. מלכת שבא כשכאה אצל שלמה. באותן העינים ששאלה אותו אמרה. גוף הנחש של ג' מיני כשפים כמה נצוד. מה כתוב (א) לא היה דבר נעלם מן המלך וגו'. היא שאלה על זה שהיתה צריכה לאותן נחשים ולא יכלה לצוד אחד מהם. מה השיב לה דברים שהיו עם לבבה. שכתוב ויגד לה שלמה את כל דבריה. כך הודיע לה. אותן הנחשים לא יוכלו לצודם כל בני העולם מלכר ע"י ענין נסתר אחד. ומה הוא. שכבת זרע רותחת. ואם תשאל איך יש ביכולת. אלא בשעה שיוציא איש שכבת זרע כשהוא בתאווה לשם אותו הנחש ברצון תאווה. כשתצא הזרע ברתיות לוקחים אותו מיד בבגד אחד. וזה הבגד משליכים אצל הנחש. מיד יכף ראשו ותופסים אותו כמו שתופסים תרנגול הבית. ואם בכל כלי זיין שבעולם יתגרו באחד מהם לא יוכלו לו. ובזה לא נצרך לאיש כלי זיין שבעולם ולא ענין אחר. ולא נצרך להשתמר מהם. שהרי כלם נכפפים אליו. או נרכק

אחת

מראה מקומות (ה) מלכים ו'

דף הזהר

[נג] אפשר שזה הוא גזרת או השבעה על שר הקליפות שהוא התנין. הגדול שר כל הנחשים שבא לעזור לבלעם להסתירו באויר ע"י עשה כמו צל וענן מן השערות שלו בפני בלעם. וגם פנחס עליו שיהפוך שערותיו לצד אחר כדי שיתגלה בלעם

אותן הדברים בלבבך וחשקה לזה. סכאן והלאה אלעזר בני תרע שהקב"ה עושה מה שנצרך לעשות לאותו רשע. וכורות נסתרים האלה לא נצרך לגלות. אבל בשביל שהחברים ידעו דרכים הנסתרים שבעולם אני מגלה לכם. שהרי כמה הנהגות נסתרות יש בעולם והאנשים אינם יודעים. והן פליאות נסתרות גדולות ועליונות. על בעלם והדומים לו (נאמר ה) ושם רשעים ירקב. וכאים הם צדיקי האמת. עליהם כתוב אך צדיקים יודו לשמך וגו' :

(ב) וכל המה בנשים אשר לא ידעו משכב וזכר החיו לכם. כבר למדנו שא"ר יהודה אין העולם מתנהג אלא בשני גונים הבאים מצד האשה שנמצאת חכמת לב. וז"כ וכל אשה חכמת לב יזירה מוויכוח ממהו את התכלת ואת הארנמן. מה הביאו. את התכלת ואת הארנמן. גונים הנכללים בתוך גונים העליונים (כז) וז"כ דרשה צמר ופשתים ותעש בחפץ כפיה. וכתוב בידה מו. א"ר יהודה מו ברין מו ברחמים. א"ר יצחק מפני מה נקראת אשה (כה) א"ל לפי שכלולה ברין וכלולה ברחמים. בוא וראה שא"ר אלעזר כל אשה ברין נקראת עד שתטעם טעם של רחמים. ולמדנו שמצד הזכר בא הלובן. ומצד האשה בא האודם. וכאשר תטעם האשה מן הלובן גובר הלובן. ובוא וראה למה נאסרו הנשים של שאר העמים עכו"ם היודעות משכב וזכר. לפי שלמדנו יש בחינת ימין וכו' שומאל. ישראל ושאר עמים עכו"ם. גן עדן וגיהנם. עולם הזה ועולם הבא. ישראל נגר הרחמים ושאר העמים עכו"ם נגר הרין. ולמדנו אשה הטועמת טעם של רחמים נוצח הרחמים. אשה הטועמת טעם של רין מתרסק רין ברין. ועליון נאמר (ג) והכלבים עזי נפש לא ידעו שבעה. וע"כ למדנו הנבעלת לעכו"ם קשורה בו ככלב. מה כלב תקיף ברוחו וחצופה. אף כאן שנרסק רין ברין היא תקיף ברוחה וחצופה בכל. אבל הנבעלת לישראל עליון נאמר ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים כלכם היום. מה הטעם. לפי שנשמת ישראל באה מרוח אלהים חיים. שכתוב (ד) כי רוח מלפני יעקב. נשמע כך שכתוב מלפני. ולפיכך אשה בתולה שלא נדבקה ברין הקשה של שאר העמים עכו"ם. ונדבקה בישראל. רחמים נוצח ונכשרת. ובוא וראה כתוב (ה) כי אמרתי עולם חסד יבנה. מהו חסד. הוא אחד מן הכתרונים העליונים של המלך. ונשמת ישראל קורא לה הקב"ה חסד. על תנאי שהעולם יבנה. ולא יכלה החסד מן העולם. כך נשמע שכתוב יבנה. לפיכך למדנו כי שמכלה חסד מהעולם נכלה הוא לעולם הבא. וע"כ כתוב לא תהיה אשת המת החוצה וגו'. כדי לעשות חסד עם המת שיהי' נעשה בגין. כמו שכתוב עולם חסד יבנה :

(ו) כל דבר אשר יבא באש תעבירו באש ומהר. א"ר יהודה מתוך תעניתו של אדם נהלשים אבריו וגובר עליו האש. ובאותה שעה צריך להקריב חלבו ודמו באותו האש. והוא הנקרא מוכח כפרה. וזה הוא שרבי אלעזר כאשר היה יושב בתענית היה מתפלל ואמר : נלוי וידוע לפניך ה' אלהי ואלהי אבותי שהקרבתי לפניך חלבי ודמי. והרתחתי אותם בתמימות חולשת גופי. יהי רצון מלפניך

אינו מלוי בלבבך ותאביב להאי. מכלל ולהלאה אלעזר כרי קב"ה עבד מאי דעבד בההוא חייבא ורין סתומין אלין לא אלסריכו לגלהא אכל בגין דחבריא ידעוין אורחין סתומין דעלמא גלינא לכו. דהא כמה נחוסין סתומין אינון בעלמא וכו' נשא לא ידעין ואינון פליאן סתומין רברבין ועלאין עליה ועל דמי ליה קראן (ה) ושם רשעים ירקב. וכלאין אינון וכלא קשום. עליהו כתיב אך לדיקים יודו לשמך וגו' :

(ג) וכל המה בנשים אשר לא ידעו משכב וזכר החיו ל ס. תמן תנינן א"ר יהודה אין העולם מתנהג אלא בצרי גוין דהתיין מספר אתמא דאשתכחת חכמת לבא. סה"ד וכל אשה חכמת לב בידים סווי ויכילו מקום את הסכלת ואת הארנמן. מאי מתיין. את הסכלת ואת הארנמן. גוויין דכלילן בגו גוויי עלאי (כז) סה"ד דרשה לחר ופשתים ותעש בחפץ כפיה. וכתוב בידים סווי. מהו סווי. א"ר יהודה סווי דדינא סווי ברחמי א"ר יצחק אמאי איתקריא אשה (כה) א"ל דכלילא דדינא וכלילא ברחמי. תא חוי דא"ר אלעזר כל אתמא דדינא איתקריא עד דאשתכחת טעמא דרחמי. ותניא מספרא דדכירה אתי חוורא. ומספרא דאתמא אתי סומקא. וכד טעמא אתמא מחוורא חוורא עדיף ותא חוי אמאי אסירין נשי שאר עמין עכו"ם ידיע משכב דכורא. בגין דתינין אית ימינא ואית שמאלא. ישראל ושאר עמין עכו"ם. גן עדן וגיהנם. עלמא דא ועלמא דאתי ישראל לקבלי דרחמי ושאר עמין עכו"ם לקבלי דדינא. ותמן אתמא דאשתכחת טעמא דרחמי רחמי נלחא. אתמא דאשתכחת טעמא דדינא דינא דדינא איתדבק. ועליהו איתמר (ג) וסכלבים עזי נפש לא ידעו שבעה. וע"כ תנינן הנבעלת לעכו"ם קשורה בו ככלב. מה כלבא תקיפה ברוחיה וחליפה אף הכא דאיתדבק דינא דדינא תקיפה ברוחיה וחליפה ככולא. אכל הנבעלת לישראל עליהו איתמר ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים כלכם היום. מאי טעמא. בגין דנשמתא דישראל אתי מרוחא דלהים חיים. דכתיב (ד) כי רוח מלפני יעקב. משמע דכתיב מלפני. ובג"כ אתמא בעולמא דלא איתדבק דדינא קשיא דשאר עמין עכו"ם. ואיתדבק בישראל. רחמי נלחא ואיתכשרת. ותא חוי כתיב (ה) כי אמרתי עולם חסד יבנה. מהו חסד. הוא אחד מן הכתרונים העליונים של המלך. ונשמתא דישראל קרא לה קב"ה חסד. על תנאי דהתיין ולא יסתלי חסד מעליה. משמע דכתיב יבנה בגין כך תנינן מאן דשלי חסד מעלמא אסתלי הוא לעלמא דאתי. ועל דא כתיב לא תהיה אשת המת החוצה וגו'. בגין למעבד חסד עם המת דיתעבד בינא. כמה דכתיב עולם חסד יבנה :

(ו) כל דבר אשר יבא באש תעבירו באש ומהר. א"ר יהודה מנו תעניתים דבר נש איתחלשין שיטתו ואתחלק עליה אש. ובההיא שעתא אלסריק לאקרבא תרביס ודמיה בההוא אש. ודא איתקרי מדבח כפרה. דהא הוא דרבי אלעזר כד הוה יתיב בתעניתא הוה מללי ואמר גלוי וידוע לפניך ה' אלהי ואלהי אבותי שהקרבתי לפניך חלבי ודמי. והרתחתי אותם בתמימות חולשת גופי. יהי רצון מלפניך

מראה מקומות (א) פסלי' (ב) דף רנ"ג (ג) יסע"י. (ד) ש"ס (ה) ח"ס פ"ט (ו) שפות כ :

דן הזהר

לכד שני הגונים תכלת וארנמן מורים על רין ורחמים : [כה] אפשר שקשה לי מדוע אינה נקראת אישה ביליד. ומתוך שזה השם מורה

מלפניך שיהא הריח העולה מפי בשעה זו כריח העולה מהקרבן באש המזבח ותרצני: נמצא שהאדם הוא מקריב בתעניתו החלב והדם בהאש כל גופו, והריח שעולה מפיו זה הוא מזבח כפרה, ולפיכך תקנו התפלה במקום הקרבן, ובלבד שצריך לכוון למה שנוכח, א"ר יצחק פכאן חלילה כתוב כל דבר אשר יבא באש תעבירו באש ומהר [טו] א"ר יוסי כשהיה בית המקדש קיים אדם שחטא הקריב קרבנו בשביל זה ונתכפר לו, עכשו תפלתו של אדם מכפר עליו במקום הקרבן כרמיון הזה [כו]:

מלפניך שיהא הריח העולה מפי בשעה זו כריח העולה מהקרבן באש המזבח ותרצני: נמצא שהאדם הוא מקריב בתעניתו חלב ודם בהאש כל גופו, והריח שעולה מפיו זה הוא מזבח כפרה, ולפיכך תקנו התפלה במקום הקרבן, ובלבד שצריך לכוון למה שנוכח, א"ר יצחק פכאן חלילה כתוב כל דבר אשר יבא באש תעבירו באש ומהר [טו] א"ר יוסי כשהיה בית המקדש קיים אדם שחטא הקריב קרבנו בשביל זה ונתכפר לו, עכשו תפלתו של אדם מכפר עליו במקום הקרבן כרמיון הזה [כו]:

(א) והייתם נקיים מה' ומישראל, רבי אלעזר פתח וה' אמר המכסה אני מאברהם אשר אני עושה, וזו להם לרשעים שאין יודעים ואין משגיחים, אין יודעים להשתמר מחטאיהם, ומה הקב"ה אשר כל מעשיו אמת ודרכיו בדין, אינו עושה כל מה שהוא עושה בעולם עד שמגלה קודם להצדיקים, כדי שלא יהיה פתחון פה לאנשים, אבל אנשים לא כל שכן שיש להם לעשות מעשיהם שלא יהיה לאנשים לרברב סרה עליהם, וז"ל והייתם נקיים מה' ומישראל, ויש להם לעשות שלא יהיה פתחון פה לאנשים עליהם, ונצרך להתרות באותן החומאים ואין משגיחים להשתמר, שלא תהא לה למדת דינו של הקב"ה פתחון פה עליהם [כח] ובמה, להזהירם שיעשו תשובה ומעשים טובים: (ג) פתח רבי אבא ואמר משמו של רבי פנחס בן יאיר, (ג) כל אשר תמצא ירך לעשות בכחך עשה וגו', כמה יפה לו לאדם בעוד שהגר דולק ושורה על ראשו להיות עמל לעשות רצון רבונו, לפי שהארת אותו הנר הוא כ"ח השורה עליו, וע"ז נאמר (ד) נתנה יגדל נא כח אדני, כח אדני זה הוא כ"ח השורה על ראשי הצדיקים, ועל כל אותן העמלים לעשות רצון רבונו [כט] וע"ז למדנו כל העונה אמן יא שמיה ברא מברך בכל כחו וכו' [ל] ודאי נצרך לעורר כל האברים בכח חזק, לפי שעי' התעוררות חזקה שמתחזק נתעורר אותו כ"ח העליון הקדוש ונתעלה למעלה בקדוש, ונשבר כח החזק של צד הטומאה, וע"כ בכחך נצרך לעשות רצון רבונו, כי אין מעשה וחשבון ודעת וחכמה בשאול אשר אתה הולך שמה, אין מעשה, לפי שבכ"ח ההוא יש העשיה, שהוא העמל לעמול בעולם הזה שנקרא עשיה, עולם העשיה להשלים סוף המחשבה, והשבון, זה הוא העולם התולה בהדבור, שהרי חשבון בהדבור תולה, וע"כ כל גימטריאות ותקופות ועיבורין של העולם בהלכנה הם [לא] ודעת, זה הוא סוד של ששה

(א) והייתם נקיים מה' ומישראל, רבי אלעזר פתח וה' אמר המכסה אני מאברהם אשר אני עושה, וזו להם לרשעים שאין יודעים ואין משגיחים, אין יודעים להשתמר מחטאיהם, ומה הקב"ה אשר כל מעשיו אמת ודרכיו בדין, אינו עושה כל מה שהוא עושה בעולם עד שמגלה קודם להצדיקים, כדי שלא יהיה פתחון פה לאנשים, אבל אנשים לא כל שכן שיש להם לעשות מעשיהם שלא יהיה לאנשים לרברב סרה עליהם, וז"ל והייתם נקיים מה' ומישראל, ויש להם לעשות שלא יהיה פתחון פה לאנשים עליהם, ונצרך להתרות באותן החומאים ואין משגיחים להשתמר, שלא תהא לה למדת דינו של הקב"ה פתחון פה עליהם [כח] ובמה, להזהירם שיעשו תשובה ומעשים טובים: (ג) פתח רבי אבא ואמר משמו של רבי פנחס בן יאיר, (ג) כל אשר תמצא ירך לעשות בכחך עשה וגו', כמה יפה לו לאדם בעוד שהגר דולק ושורה על ראשו להיות עמל לעשות רצון רבונו, לפי שהארת אותו הנר הוא כ"ח השורה עליו, וע"ז נאמר (ד) נתנה יגדל נא כח אדני, כח אדני זה הוא כ"ח השורה על ראשי הצדיקים, ועל כל אותן העמלים לעשות רצון רבונו [כט] וע"ז למדנו כל העונה אמן יא שמיה ברא מברך בכל כחו וכו' [ל] ודאי נצרך לעורר כל האברים בכח חזק, לפי שעי' התעוררות חזקה שמתחזק נתעורר אותו כ"ח העליון הקדוש ונתעלה למעלה בקדוש, ונשבר כח החזק של צד הטומאה, וע"כ בכחך נצרך לעשות רצון רבונו, כי אין מעשה וחשבון ודעת וחכמה בשאול אשר אתה הולך שמה, אין מעשה, לפי שבכ"ח ההוא יש העשיה, שהוא העמל לעמול בעולם הזה שנקרא עשיה, עולם העשיה להשלים סוף המחשבה, והשבון, זה הוא העולם התולה בהדבור, שהרי חשבון בהדבור תולה, וע"כ כל גימטריאות ותקופות ועיבורין של העולם בהלכנה הם [לא] ודעת, זה הוא סוד של ששה

סדרה מקומות (א) וירא קד (ב) דק רכ (ג) קהני ט' (ד) במדבר י"ד

וי הזהר

שכלולה מן דין ורחמים, כי אשה בלי יו"ד הוא לשון אש המורה על דין, וגם שאשה בגי' וברחמים: [טו] פ"י שזה הכתוב מרמז שכן חרבן ביהמ"ק והלאה עליו לקיים בכתוב, כל דבר אשר יבא באש, פ"י כל דבר שהי' נצרך להביא עליו קרבן, עכשו תעבירו באש, היינו אש התורה שנקראת אש דת, לפי, או אש התפלה, ושחר: [טז] פ"י אם התפלה היא בהתלהבות אש של כל עצמותי תאמרנה: [כז] פ"י על אותם שיש בכחם להוכיח ולהתור, ושונקים: [כח] זה הכח היינו הארת, ניצוץ מאור השכינה הקדושה המאירה בעולם הזה והשתלשלותה היא מן, ספירת המלכות, ושתייהן נקראות בהשם אדני, וע"ז אמר שלמה ושמן על ראשך אל יחסר, [ל] והא שמה רבה מברך לעלם ולעלמי עלמיא, יש בזה ו' תיבות וכו"ל אותיות, לרמז שבוה נתעורר כח המלכות והשכינה הקדושה, ולכך אמרו חז"ל בזה שקורעים לו נור דינו של שבעים שנה, היינו הנור דין שיצא מן מרת המלכות שנקראת שבעים שנה, כי היא ספירה השביעית מן ו' הספירות של מעשה בראשית: [לא] כאן ירמו על ד' העולמות, עשיה, יצירה, בריאה, אצילות, שמקורם הן הספירות, מלכות, תפארת, בינה, חכמה, ונרמזים במעשה והשבון ודעת וחכמה, כי מעשה והשבון הם בעולם העשיה, והלכנה רמו על מרת המלכות, ודעת, רמו על עולם היצירה והבריאה, כי עולם היצירה שנקרא ו' קצוות על שם שש הספירות מן חסד עד חסד, והתפארת הוא חסדו שלהן, הן תולין בעולם הבריאה, כי הן תולדות הבינה שהיא התפשטות המחשבה, כי בינה לכא וכה הלב מכין את המחשבה כביאור פרמיות, וחכמה היא מקור המחשבה שורש עולם האצילות, מסנו תולה הכל בדכתיב כלם בחכמה עשית, ונקרא כ"ח מ"ה, כי מלואו איהו שפ מ"ה ואיהו אורח אצילות, והאדם יש לו בה בעבודתו הקדושה לעורר כל העולמות ולגרום יחוד והתקשרות הספירות זה בזה להמשיך שפע מן אי"ן סוף ע"ד המלכות, שתחלק חיות ושפע להנבדלים שבעולם העשיה ע"י כח השכינה הקדושה, שמתפשטת להאיר בעולם הזה על האדם ועל המקום הראוי לו, וכל זה סבבאר בספרי הקבלה באריות, וחשבין יבין:

ששה צדדים התולים במחשבה, ונקראים עולם של המחשבה
 ההיא, וחכמה, זה הוא עולם שהכל תורה ממנו, וכל אלה
 נכללים באותו כ"ח מ"ה, מה שאין כן בצד של שאול
 סדרגת הגיהנם, שהרי כל אדם שאינו עמל באותו הכ"ח
 בעולם הזה, ליכנס עמו במעשה וחשבון ודעת וחכמה,
 סופו ליכנס בשאול שאין בו מעשה וחשבון ודעת וחכמה,
 שהרי צד המומאה דרך שאול הוא, שכתוב (6) דרכי שאול
 ביתה, מי שמתרפה מן אותו כ"ח הקדוש נתגבר בו צד
 המומאה אשר שאול ביתה, אשר אתה הולך שמה, וכי לא
 בני העולם הולכים לשאול, כן, אבל עולים מיד, שכתוב
 (7) מוריד שאול ויעל, מלבד אותן הרשעים שלא הרהרו
 בתשובה לעולם שיורדים ואינם עולים, ואפילו צדיקים
 נמורים יורדים שמה, למה יורדים, כדי להעלות כמה רשעים
 משם למעלה, ומי הם אותן הרשעים, אלה שהרהרו
 בתשובה בעולם הזה ולא יכלו לעשות ובמתלקן מן העולם,
 והצדיקים יורדים בשביל אותן הרשעים לשאול, ולקוחים
 אותם ומעלים אותם משם, וכאים הם הצדיקים בעולם הזה
 ובעולם הבא, שכתוב (8) ועמך כלם צדיקים לעולם יירשו
 ארץ נצר מטעי מעשה ידי להתפאר, ברוך ה' לעולם
 אמן ואמן :

7) **וּמִצְרִים** מקברים וגו' ובאלהיהם עשה ה' שפטים.
א"ר חנינא וכי באלוה של כסף ושל זהב
ושל עץ ושל אבן יש שפטים. אלא א"ר יוסי אלו של כסף
ושל זהב היו נתבים מאלוהים, ושל עץ נרקבו. א"ר אלעזר
אלוה של מצרים שה היה, וצוה הקב"ה לעשות בו שפטים
לשרוף אותו באש. כמו שנאמר פסילי אלהיהם ושרפון
באש. כדי שיהא ריחו נודף. ועוד ראשו, על כרעיו ועל
קרביו, ועוד שצממותיו יהיו מושלכים בשוק. ואלו היתה
למצרים קשה מהכל, וזש"כ שפטים, ר' יהודה אמר
באלהיהם ממש, וזה הוא השר שלהם, לקיים ה) יפקד ה'
על צבא המרום במרום ועל מלכי הארמה על הארמה.
שא"ר יוחנן בשעה שנאמר ובכל אלהי מצרים אעשה שפטים
הלך רומ"ה שרו של מצרים ר' מאות פרסא. א"ל הקב"ה
גזרה נגזרה מלפני, שכתוב יפקד ה' על צבא המרום
במרום וגו'. באותה שעה נמלה השררה ממנו, ונתמנה
רומה להיות שר של גיהנם, לידון שם נפשות הרשעים.
ור' יהודה אומר על המתים נתמנה;

(ו) ויעל אהרן הכהן אל הר ההר על פי ה' וימת שם וגו'. א"ר יצחק הרי אמרו שכל אותן המתים שבגולם כלם מתים על ידי המלאך המשיחית שהוא מלאך המות, וכל אותן המתים אשר בארץ הקדושה אין מתים על ידו, אלא על ידי מלאך הרחמים השולט בארץ, אם כן מה זה שבח למשה ולאהרן ומרים ענאמר בדם על פי ה'. שהם לא מתו על ידי אותו המלאך המשיחית. הלא כל העולם שמתים בארץ ישראל אין מתים על ידי מלאך המשיחית. א"ר ר' יהודה כך הוא בודאי, ושבת של משה

דמשק

מראה מקומות (ה) משלי ו' (ב) שמואל א' כ' ג' (ג) ישע' ס' ד' (ד) שמות ית. (ה) ישע' כ"ד ו' (ו) תרומה ק ז

דמשה אהרן ומרים הוּא יתיר מכל בני עמלם. דליון מיתו לבר מלרע קדישא. באתרא דכלהו מיתו על ידא דססוא מחבלא. בר לינון משה אהרן ומרים דלא מיתו אלא על ידא דקב"ס. אכל לינון דמתין בלרעא קדישא לא מתין על ידא דססוא מחבלא. דסא ארעא קדישא לא קיימא ברשו אחרא. אלא ברשו דקב"ס בלחודיו. וע"ד כפי"ב (א) יחיו מתוך נבלתי יקומון הקיצו ורגנו שכני עפר ונו'. יחיו מתוך. חלין דמתין בלרעא קדישא דלינון סא. יליה ולא דלחרא. דלא שלסא תמן ססרא אחרא כלל. וע"ד כפי"ב יחיו מתוך. נבלתי יקומון לינון דמיתו בלרעא מוכרסא אחרא על ידא דססוא מחבלא. וע"ד כפי"ב לינון דנפקו נשמתיהו בלרעא קדישא לא נפקו על ידא דססוא מחבלא דלא שלסא תמן אלא על ידא מלאכא דרחמי דלרעא קדישא קיימא בעדכיה

אחר אית בישובא דלא שלסא ביה ססוא מחבלא. ולא אחיביז ליה רשו לאעלא תמן [א] וכל לינון דדיירי תמן לא מתין עד דנפקין לבר מקרסא. ולית לך בר נש מכל דדיירין תמן דלא מתין וכלסו מתין כסאר בני נשא אכל לאו במתא מאי סעמא בגין דלא יכלין למיתב דמיר במתא אלא חלין נפקין וחלין עאלין. ועל דא כלסו מתין. ומאי סעמא לא שלסא תמן ססוא מלאך מחבלא אי תימא דלא קיימא ברשופיה סא ארעא קדישא דלא קיימא ברשו אחרא ומתין. ובססוא אחר אחאי לא מתין. ואי תימא בגין קדושה. סא לית אחר בקדושה בכל ישובא כנונא דלרץ ישראל ואי תימא בגין ססוא נבדא דבני נש. סא כסא בני נשא סו דוכותיוסין יתיר מדיליה א"ר יחזק אלא לא שמענא ולא חמא. אלא שאלו ליה לרבי שמעון אחר לון ודאי ססוא אחר לא שלסא עליה מלאך המות וקב"ס לא בעי דססוא אחר ימות בר נש לעלמין ואי תימא דקדס לכן בססוא דוכתא עד לא אחבני מיתו ביה בני נשא. לאו הכי. אלא מיומא דלחברי עלמא אסתקן ססוא אחר לקיומא. ודא דרזין סכא ללינון דמסתכלי ברזא דחכמתא. כד ברזא קב"ס עלמא ברזא ליה ברזא דלחמון. דלחנגללו לחמון וברזא עלמא בגלופי דסמא קדישא. אסתנגללו לחמון ולחמרו עלמא בגלופי. וכד אסתנגללו ולחמסע עלמא ולחמרי. וסו לחמון סחין לחמרי. אחר קב"ס דיסתיים באת יו"ד [ב] כיון דלחמר קב"ס די ולחמריים ביו"ד אסתארס את עי"ת בלחודסא תליא באורא על גבי ססוא דוכתא עי"ת איסי את דנסיור חין. בג"כ חמא דמדי עי"ת בעלמיה סימנא עבא סו ליה חמין אסתקנו ליה. וע"ד בגין דססוא עי"ת תליא על גבי ססוא אחר לא שלסא ביה מותא —

משה אהרן ומרים הוא יותר מן כל בני העולם. שהם מתו חוץ לארץ הקדושה. במקום שכלם מתים על ידי המשחית ההוא. מלבד הם משה אהרן ומרים שלא מתו אלא על ידי הקב"ה. אבל אותן המתים בארץ הקדושה אינם מתים על ידי המשחית ההוא. שהרי ארץ הקדושה אינה עומדת ברשות אחר. אלא ברשות הקב"ה בלבדו. וע"כ כתוב (א) יחיו מתוך נבלתי יקומון הקיצו ורגנו שכני עפר ונו'. יחיו מתוך. אלו המתים בארץ הקדושה. שהם מתים שלו ולא של אחר. שאין שולט שם צד הטומאה כלל. וע"כ כתיב מתוך. נבלתי יקומון. אותן המתים בארץ נבריה אחרת על ידי המשחית ההוא וע"כ כל אותן שיצאו נשמותיהם בארץ הקדושה לא יצאו על ידי המשחית ההוא. כי אינו שולט שם. אלא על ידי מלאך הרהמים שארץ הקדושה עומדת בגורלו:

מקום יש בישוב שאין שולט בו משחית ההוא. ולא ניתנה לו רשות ליכנס שמה [א] וכל אותן הדרים שם אינם מתים עד שיוצאים מחוץ לעיר. ואין לך אדם מכל הדרים שם שלא ימיתו. וכלם מתים כמו שאר אנשים אבל לא בעיר. מה הטעם. לפי שאין יכולים לישוב תמיד בעיר. אלא אלו יוצאים ואלו נכנסים. ועל כן מתים כלם. ומפני מה אין שולט שם מלאך המשחית ההוא. אפשר תאמר לפי שאינה עומדת ברשותו. הלא ארץ הקדושה אינה עומדת ברשות אחר ומתים שם. ובמקום ההוא מפני מה אין מתים. ואפשר תאמר מפני שיש בה קדושה. הלא אין מקום קדוש בכל הישוב כמו ארץ ישראל. ואפשר תאמר בעבור הזכות של האיש ההוא שבנה אותה. הרי הרבה אנשים היו שזכותם נדולה משלו. א"ר יצחק אני לא שמעתי ולא אדבר. באו ושמעו את רבי שמעון. אמר להם ודאי שמקום ההוא אין שולט עליו מלאך המות. והקב"ה אינו רוצה שבמקום ההוא ימות אדם לעולם. ואפשר תאמר שקודם לכן במקום ההוא טרם שנבנה מתו בו אנשים. לא כן. אלא מיום שנבאר העולם נתתן מקום ההוא לקיום. וסודי סודות יש כאן לאותן המסתכלים בסוד החכמה. כאשר ברא הקב"ה את העולם ברא אותו בסוד האותיות. שנתגלגלו האותיות וברא את העולם בחקיקת השם הקדוש. נתגלגלו האותיות וסבבו את העולם בחקיקה. וכאשר נתגלגלו ונתפשט העולם ונברא. והיו האותיות סובבות לברא. אמר הקב"ה שיהיה נגמר באות יו"ד [ב] כיון שאמר הקב"ה לעולמו די ונגמר ביו"ד נשארה אות טי"ת בלבד תלוייה באויר על גבי מקום ההוא. טי"ת היא אות המאירה חיים. לפיכך מי שרואה טי"ת בחלמו סימן טוב הוא לו וחיים נתתקנו לו. ולכן לפי שהאות טי"ת היתה תלוייה על גבי מקום ההוא אין שולט בו מיתה —

הורשום

מראה מקומות (א) ישי" כ"ו

זיו החדר

פרשת מסעי [א] היא העיר לון הנזכרת בשופטים א' ויראם את סבוא העיר ונו'. וילך האיש ארץ החתים ויבן עיר ויקרא שם לון הוא שמה עד היום הזה: [ב] רבו הפירושים כאן. ועל דעתי שאפשר לפרש על פי הנזכר בזהר שבאו כל האמיתות למפרע מן ת' עד א' ובקשו כל אחת ואחת להתחיל בהן בריאת העולם. והסכים הבורא להתחיל באות ב'. וי"ל שעשר אותיות הראשונות מרמזות על העשר ספירות אות א' על כתר אות ב' על חכמה וכן בסדר. ואות יו"ד על מלכות. וזהו הסוד של התרגום ירושלמי על בראשית ברא שתרנג בחוכמא. וידוע שכל העולמות נחלקים על ד'. אצילות בריאה יצירה עשיה. וזה העולם הגשמי הוא עולם העשיה. וככל עולם ועולם נמצאות עשר ספירות שהן כח"ב חג"ת נה"מ. וספירות כתר דאצילות לגורל העלמה אינה נחפסת במחשבה להחשיב בין המורות הנמצאים. אבל מלכות של עולם האצילות נחשבת כתר לעולם הבריאה. וכן מלכות דבריאה כתר ליצירה. ושלכות דיצירה כתר לעולם העשיה. והנה לפ"ז גם בעולם העשיה שהוא כדור הארץ נמצאים הכחות של העשר ספירות עד מלכות שבמלכות שהוא נקודת המרכז שנקראת אבן שתייה שמקומה בירושלים. ולאחר שירה הבורא אבן פנתה התחילה התפשטות כדור הארץ מסביב סביב לנקודת המרכז. ויהתחלה של התפשטות כדור הארץ היתה ככה האות ב'. וחיינו ספירת החכמה. ואמר הקב"ה דתפתים הבריאה באות יו"ד היינו

וארשפס

(א) והורשתם את הארץ וישבתם בה כי לכם נתתי את הארץ. א"ד אבא בתיב (נ) יונתי בחנוי הסלע בסתר המדרגה. יונתי זו השכינה הקדושה. בחנוי הסלע זו ירושלים שהיא עולה על כל העולם. מה סלע אישי עלאה ותקופה על כלא. אף ירושלים אישי עלאה ותקופה על כלא. בסתר המדרגה. דא אתר דחקרי בית קדש סקדשים לזכר דכל עלמא. ובגין כך כתיב בסתר המדרגה. בגין דמתן הוה שכינתא מסתתרא כאתתא דאישי לנפש לבטלה ולא נפקא מצינתא לזכר. כמה דתא אמר (ג) אשתך כגפן פוריה בירכתי ביתך וגו'. כך כנסת ישראל לא שריא לזכר מאתרתא בסתירו דדרגא אלא בזמנא דנלותא אף אישי בני גלותא ובגין דאישי בנלותא שאר עמין איש לון סיבו וסלוס יתיר. תא חוי בזמנא דישראל שריין על ארעא קדישא כלא הוו מתתקן כדקא יאות וכרסיא שלים עלייהו. ועבדי פולחנא ובקעא אירין דעלמא. וסליק ססא פולחנא לעילא לאתריה. בגין דארעא לא אתתקנת לפולחנא אלא לישראל בלחודיהו. ובגין כך שאר עמין עכו"ם הוו מתרחקי דלא הוו שלטין דא כד הסתא. בגין דלא חזונו אלא מתמלית. ואי פומא תא חמין כמה מלכין הוו דשליטין בזמנא דבית המקדש קיים על עלמא. תא חוי דבית ראשון עד לא סאיבו ישראל ארעא לא הוו שלטין שאר עמין עכו"ם. אלא חזונו מתמלית. ובה הוו שלטין ולא כל כך. כיון דחבו ישראל וסאיבו ארעא דין כביכול דחו לה לשכינתא מאתרתא ואתקרבת לדוכתא אחרא. וכדין שלטין שאר עמין ואתידיב לין רשו לשלשא. תא חוי ארעא דישראל לא שלים עלה ממנא אחרא בר קב"ה בלחודי. ובשעתא דחאבו ישראל והוו מקשרין לעוון אחרין בנו ארעא כביכול אדריא שכינתא מאתרתא. דהוו משכי ומקפרי לאתקשרא פעון אחרין גו שכינתא [ג] וכדין אחידיב לון שלטנותא. בגין דקשרת קשרא הוה לאתקשרא. וכדין שלטו שאר עמין עכו"ם ובסלו נביאים. וכל אינון דרגין עלאין לא שלטו בארעא ולא אתעדי שולטנותא דשאר עמין. בגין דאינון משכו לשכינתא לנבייהו. וע"ד דבית שני שולטנותא משאר עמין לא אתעדי. וכל שכן בנלותא דשכינתא אישי בצאר עמין. אתר דשאר עמין שלטין. ובגין כך כלהו ינקין מן שכינתא דאתקריבת נבייהו. וע"ד בזמנא דישראל הוו שראן על ארעא ופלחי פולחנא דקב"ה. שכינתא הוה לנפש דינייהו ולא נפקת מנו ביתא לזכר באתגליא. ובג"כ כל אינון נביאים דהוו בההוא זמנא לא נסלו כזוהא אלא באתרתא. ובג"כ יוזה הוה ערך לזכר מאתרתא קדישא דלא יתגלי עליה כזוהא. ולא ידך בשליחותא דקב"ה. ואי תימא תא חמין דאתגליא שכינתא בצבל דאיסו לזכר. תא אוקימנא דכתיב (ד) סיה סיה. דסוה מאי דלא הוה מן קדמת דנא

מראה מקומות (א) קד פד (ב) עיר ב' (ג) תלים קב"ה (ד) ותקאל ה'

זו הודר

(א) והורשתם את הארץ וישבתם בה כי לכם נתתי את הארץ. א"ד אבא בתיב (נ) יונתי בחנוי הסלע בסתר המדרגה. יונתי זו השכינה הקדושה. בחנוי הסלע זו ירושלים שהיא עולה על כל העולם. מה סלע אישי עלאה ותקופה על כלא. אף ירושלים אישי עלאה ותקופה על הכל. בסתר המדרגה. זה המקום שנקרא בית קדש הקדשים. הלב של כל העולם. ולפיכך כתיב בסתר המדרגה. לפי ששם היתה השכינה נסתרת כאשר שהיא צנועה לבעלה ואינה יוצאה מביתה לחוץ. כמו שכתוב (ג) אשתך כגפן פוריה בירכתי ביתך וגו'. כך השכינה הקדושה אינה שורה פחוץ למקומה בסתר המדרגה. אלא שבזמן הגלות גם היא בתוך גלות. ולפי שהיא בגלות שאר העמים יש להם טובה ושלוה יותר. בוא וראה בזמן שישראל היו שרוים על ארץ הקדושה הכל היה מתוקן כראוי. וכמא הכבוד היתה בשלמות עליהם. ועשו העבודה שבקעה אוירי העולם. ועלתה עבודה ההיא למעלה למקומה. לפי שהארץ לא נתתקנה לעבודה אלא לישראל בלבד. ולפיכך שאר העמים עכו"ם היו מתרחקים שלא היו שולטים בה כמו עכשו. לפי שלא נוונו אלא מן תמצית. ואם תשאל הלא אנו רואים כמה מלכים שהיו שולטים בזמן שבות המקדש היה קים על העולם. בוא וראה בבית הראשון מרם שמשמאו ישראל את הארץ לא היו שולטים שאר העמים עכו"ם. אלא שנוונו מן התמצית. ובכח הזה היו שולטים ולא כל כך. כיון שחמאו ישראל וממאו את הארץ אז כביכול רחו לה להשכינה במקומה ונתקרבא למקום אחרי. ואז התחילו שאר עמים לשלט שניתנה להם רשות לשלט. בוא וראה ארץ ישראל אין שולט עליה ממונה אחר אלא הקב"ה בלבד. ובזמן שחמאו ישראל והיו מקטרים לאלהים אחרים בתוך הארץ. כביכול נדחת השכינה ממקומה. שהיו ממשיכים בהקשרתם שיתקשרו אלהים אחרים עם השכינה [ג] ואז ניתנה להם ממשלה. לפי שקשרת כח של התקשרות הוא להתקשר. ואז שלטו שאר עמים עכו"ם ובסלו נביאים. וכל אותן מדרגות העליונות לא שלטו בארץ. ולא סרה הממשלה של שאר העמים. לפי שהם משכו את השכינה אצלם. וע"כ בבית שני לא סרה הממשלה מן שאר העמים. וכל שכן בנלות שהשכינה היא בין שאר העמים. מקום ששאר הנשים שולטים. ולפיכך כלם יונקים מן השכינה שנתקרבא אצלם. וע"כ בזמן שישראל היו שרוים על הארץ ועבדו עבודת הקב"ה. היתה השכינה צנועה ביניהם ולא יצאה מתוך הבית לחוץ בהתגלות. ולפיכך כל אותן הנביאים שהיו בזמן ההוא לא נסלו נבואה אלא במקומה. ולפיכך היה יונה בורח לחוץ מארץ הקדושה שלא תתגלה עליו הנבואה. ולא ידך בשליחותו של הקב"ה. ואם תשאל הלא אנו רואים שנתגלתה השכינה בבבל שהיא חוץ לארץ. הרי ביארנו שכתוב (ד) היה היה. שהיה מה שלא היה מקודם

לנה

שהאות ירד תשמיע כחה על הסוף מעשה שהיתה במחשבה תחלה היא נקודת הכרנו מלכות שבמלכות. והיינו כח הצמצום וכחינת קבלת השפע. נמצא שבת ההתפשטות של כדור הארץ הי' ע"י כח המשיע מן האותיות ב' ג' ד' ה' ו' ח' ט'. והיינו מן ספירת התכונה עד ספירת היסוד ועד ככלל. כי האות א' שהיא ספירת הכתר למלכות דיצירה תחשב. ומזמן סכל זה שכמו שאות ירד' שהיא מלכות שבמלכות ספירת העשירות שבכדור הארץ נפל בעזרה מקום עיר ירושלים. כמו כן לכל ספירה ומסירה שבכדור הארץ יש מקום מיוחד להתפשטות כחה עם ביתר שאת. וגלה לנו רבי שמעון שהאות ט' היינו ספירת היסוד שנקראת חי העולמים נפל בעזרה מקום העיר לוד. ושם נשארה תלויה באויר כיון שאמר הכורא לעולמו די שלא יתפשט יותר. וכזה יובן כל המאמר למכין. ואם שנית השם יכפר! [ג] היינו התקשרות חצי שרים עם השכינה לינק מסנה השפע הכמה כתובה מספירות העליונות:

דנא מיומח דאחצני צי מקדשא. וסחיא נבואה לשעתא הות וכתוב על נהר כבר נהר דכבר הוה חיומא דאחצני עלמא ושכינתא אחגליה דתיר עליה. דכתוב ונשר יונא מעדן להשקות את הגן ומשם יפרד וגו'. וזה נהר איהו חד מנייהו ותמן אחגליה שכינתא לפוס שעתא דאחצניו לה ישראל לפוס לערייהו. אבל צוינה אחרת לא אחגליה:

(א) ומדתם מחוץ לעיר את פאת קדמה אלפים באמה וגו'. סא חוקמוס צחינון ריזן עלאין. אבל אלפים באמה דירתא תריזן ספריזן לכל ספר. ואיסי מתעשרת דתיר צתריזן ספריזן צין לעילא צין לתתא וסימך שכינתא לא שריא לצר מתחומא דתחזי לה (ב) וישפטו העדה בין המכה ובין גואל הדם וגו'. איז יוסי תא חזי קצ'ס שוי כורסיה דניסא צעטתא דדייני יתצין. סה"ד (ג) כונן למשפט כסאו. ומתמן אחתקן כורסיה דקצ'ס ומתן איזי כורסיה. אלץ חינון דקד ומשפט. סה"ד (ד) דקד ומשפט מכון כסאך. ומתן דדאין דינא צני למידן צכורסיה דמלכא. נדקד ומשפט. דאליזן תריזן דרגין חד דינא וחד רחמי. דא אחצ'ס צרל. ומי פניס חד מנייהו כאילו פניס לכורסיה דמלכא. יכדין קצ'ס אסתלק מצינייהו דדייני ולא קאיס צדינייהו. ומאי אחר (ה) עתה אקום יאמר ה' וגו'. ירוחא דקודשא אחר (ו) רומה על השמים אלהים:

(ז) כאשר צוה ה' את משה בן עשו בנות צלפחד. רבי אלעזר פתח ואמר. (ח) הנה נחלת ה' בנים שבר פרי הבטן. הנה נחלת ה'. נחלה צהיות דבוק בה' שלא יתרחק ממנה לעולם. שהאדם הזוכה לבנים בעולם הזה זוכה בהם ליכנס לפנים הפרוכת בעולם הבא (ד) לפי שאותו הבן שמניח האדם בעולם הזה והביאו צהיות זכאי. הוא מוכה לאביו לעולם הבא. וזוכה ליכנס בשבילו לנחלת ה'. איוו נחלת ה'. זו ארץ החיים. וכך נקראת ארץ ישראל שהיא ארץ החיים. דוד המלך קרא לה נחלת ה'. שכתוב (ט) כי גרשוני היום מהסתפח בנחלת ה' לאמר לך עבוד אלהים אחרים. ולפיכך הנה נחלת ה' בנים. מי מוכה לו לאדם. בנים. אם הביאם צהיותם זכאים בעולם הזה שבר פרי הבטן. שבר וחלק טוב לו עבדו בעולם ההוא. שבשביל פרי בטנו זוכה האדם בהם לעולם הבא. בוא וראה הנה נחלת ה' בנים. הירושה והנחלה של פרי הבטן היא מן הקב"ה מלמעלה. מעץ החיים. שהרי משם זוכה האדם לבנים. כמו שכתוב (י) ממני פריך נמצא. מה כתוב. אשרי הגבר אשר מלא את אשתו סהם. לא יבושו וגו'. אשרי בעולם הזה ואשרי בעולם הבא. לא יבושו כי ידברו את אויבים בשער. איוו אויבים בשער. אלו שרי הדינים. שכאשר יוצאת הנשמה מעולם הזה כמה הם שרי הדינים שנודמנים לפניה מרם שהיא נכנסת למקומה בשער. באותו השער שצריכה ליכנס שמה. ובשביל שהנחם משכנות בעולם הזה יזכה בשבילם בעולם ההוא. ועל כן לא יבושו כי ידברו את אויבים בשער. פתח רבי יוסי ואמר (יא) אשתך כגפן פוריה בירכתי ביתך. בניד כשתלי ויתים סביב לשולחנך. אשתך כגפן פוריה. כל זמן שהאשר בירכתי

זה מיום שנבנה בית המקדש. ואותה הנביאה לשעתה היתה. וכתוב על נהר כבר. נהר שכבר היה מיום שנבנה העולם. והשכינה נתגלתה תמיד עליו. שנאמר ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן ומשם יפרד וגו'. וזה הנהר הוא אחד מהם. ושם נתגלתה השכינה לפי שעה שנצטרכו לה ישראל כפי הצער שלהם. אבל בזמן אחר לא נתגלית:

(א) ומדתם מחוץ לעיר את פאת קדמה אלפים באמה וגו'. הרי ביארנו באותן סודות העליונים. אבל אלפים באמה שנוחלת ב' צדדים לכל צד. והיא מתעשרת תמיד בשני צדדים בין למעלה בין למטה. וסימך שהשכינה אינה שורה מחוץ להתחום שראוי לה: (ב) וישפטו העדה בין המכה ובין גואל הדם וגו'. איז יוסי בוא וראה שהקב"ה מכין כסא הדין בשעה שהדיינים יושבים. וס"כ (ג) כונן למשפט כסאו. ומשם מתקנת הכסא של הקב"ה. איוו היא כסא שלו. הלא הם צדק ומשפט. וס"כ (ד) צדק ומשפט מכון כסאך. ומי שדן את הדין צריך לידון בכסא המלך. בצדק ומשפט. שהם שתי מדרגות. אחת דין ואחת רחמים. זה נמתק בזה. ואם פוגם אחד מהם כאילו פוגם בכסא המלך. ואז הקב"ה נסתלק מבין הדיינים ואינו עומד בדיניהם. ומה הוא אומר. (ה) עתה אקום יאמר ה' וגו'. ורוח הקודש אומר (ו) רומה על השמים אלהים:

(ז) כאשר צוה ה' את משה בן עשו בנות צלפחד. רבי אלעזר פתח ואמר. (ח) הנה נחלת ה' בנים שבר פרי הבטן. הנה נחלת ה'. נחלה צהיות דבוק בה' שלא יתרחק ממנה לעולם. שהאדם הזוכה לבנים בעולם הזה זוכה בהם ליכנס לפנים הפרוכת בעולם הבא (ד) לפי שאותו הבן שמניח האדם בעולם הזה והביאו צהיות זכאי. הוא מוכה לאביו לעולם הבא. וזוכה ליכנס בשבילו לנחלת ה'. איוו נחלת ה'. זו ארץ החיים. וכך נקראת ארץ ישראל שהיא ארץ החיים. דוד המלך קרא לה נחלת ה'. שכתוב (ט) כי גרשוני היום מהסתפח בנחלת ה' לאמר לך עבוד אלהים אחרים. ולפיכך הנה נחלת ה' בנים. מי מוכה לו לאדם. בנים. אם הביאם צהיותם זכאים בעולם הזה שבר פרי הבטן. שבר וחלק טוב לו עבדו בעולם ההוא. שבשביל פרי בטנו זוכה האדם בהם לעולם הבא. בוא וראה הנה נחלת ה' בנים. הירושה והנחלה של פרי הבטן היא מן הקב"ה מלמעלה. מעץ החיים. שהרי משם זוכה האדם לבנים. כמו שכתוב (י) ממני פריך נמצא. מה כתוב. אשרי הגבר אשר מלא את אשתו סהם. לא יבושו וגו'. אשרי בעולם הזה ואשרי בעולם הבא. לא יבושו כי ידברו את אויבים בשער. איוו אויבים בשער. אלו שרי הדינים. שכאשר יוצאת הנשמה מעולם הזה כמה הם שרי הדינים שנודמנים לפניה מרם שהיא נכנסת למקומה בשער. באותו השער שצריכה ליכנס שמה. ובשביל שהנחם משכנות בעולם הזה יזכה בשבילם בעולם ההוא. ועל כן לא יבושו כי ידברו את אויבים בשער. פתח רבי יוסי ואמר (יא) אשתך כגפן פוריה בירכתי ביתך. בניד כשתלי ויתים סביב לשולחנך. אשתך כגפן פוריה. כל זמן שהאשר בירכתי

מראה מקומות (ח) ויקהל לו (ב) קדושים פס: (ג) תליס ט' (ד) שם פ"ס (ה) שם י"ב (ו) שם נ"ו (ז) וירא קטו (ח) תליס קכ"ז (ט) שמואל ה' כ"י (י) סופא י"ד (יא) תליס קכ"ח

יון הוזהר

[א] חריקע שדרך בו נכנסות הנשיות להיותן צורות בצורר החיים תחת כנפי השכינה נקרא פרבת:

בירכתי ביתא ולא נפקא לבר. היא לנוסע ואחמז לאולדא
בנין דכשרן כגפן. מה גפן לא תכשעט אלא דזיכא ולא
זיכא אחרא כך אחמז דכשרא לא תעביד נסיעתא מזר נס
אחרא. מה גפן לא אית זיכא רכיבה מאילנא אחרא. אף הכי
אחמז דכשרא הכי נמי. חמזי מאי אגרי. בנין
כשתילי זיתים מה זיתים לא נפלנין ערפייסו כל יומי
שתא וכלסו קשורין צאילנא תדיר. אף הכי בנין כשתילי
זיתים סביב לשלחנך. מאי כתיב בתריה. הנה כי כן
יבורך גבר ירא ה'. מהו הנה כי כן יבורך גבר. הנה
כן צריך לומר. אלא לרבות ענין אחר שיש ללמוד דבר
זה מסנו [ה] שכל זמן שהשכינה היתה צנועה במקומה
כראוי לה. כביכול בנין כשתילי זיתים. אלו ישראל
כשהיו שרוים בארץ. סביב לשלחנך. שהיו אוכלים ושותים
ומקריבים קרבנות ושמחו לפני הקב"ה. ונתברכו עליהם
ותחתונים בשבילם. לאחר שיצאה השכינה גלו ישראל
מעל שלחן אביהם. ובאו בין העמים וצועקים כל היום
ואין מי שישגיח בהם מלכד הקב"ה. שכתוב (ו) ואף גם
זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים וגו'. ואנו רואים
שכמה קדושים גדולים מתו בגזרות חזקות. וכל זה בשביל
עונש התורה שלא קיימו ישראל כשהיו שרוים בארץ
הקדושה:

(ג) ונתהייגה מחלה תרגה ויחגלה ומלכה ונעה בנות
צלפחד לבני דריהן לנשים. א"ר חייא
בוא וראה כמה הם גדולים מעשי הקב"ה. שהרי האומנות
והצורה של האדם היא כדמיון העולם. ובכל יום ויום
הקב"ה בורא העולם ומזווג זוגים לכל אחד כראוי לו.
והוא מצויר תבניתם מרם שבאים לעולם. ובוא וראה
בכל אותן הצורות של הנשמות שבעולם כלן מזוגים זוגות
וזוגות לפניהם. ולאחר שבאים לעולם הזה הקב"ה מזווג
זוגים. ומכריז ואומר בת פלוני לפלוני. א"ר יוסי מה זה הענין.
והלא כתוב (ג) אין כל חדש תחת השמש [ו] א"ר יהודה
תחת השמש כתוב. ולא כן במה שלמעלה מן השמש. א"ר ייסא
מה ענין הכרוז כאן [ז] והלא א"ר חזקיה א"ר חייא באותה
שעה ממש שהאדם יוצא לעולם בת זוגו נזדמנת לו. א"ר
אבא וזכאים הם הצדיקים שנשמותיהם מתעמרות לפני
המלך הקדוש מרם שבאות לעולם. שכל למדנו באותה
שעה שהקב"ה מוציא את הנשמות לעולם. כל אותן הרוחות
והנשמות נכללות וזכר ונקבה שמחזכרות יחד. ונמסרות
בידי הממונה ההוא. מלאך ענפקד על עיבור האנשים.
ולילה שמו. ובשעה שיוצרות ונמסרות בידו הן מתפרדות.
ולפעמים זו מתקרמת לבוא מזו. והוא מורידן כאנשים.
וכאשר מגיע עת הויון שלהן. הקב"ה שיועד אותן הרוחות
והנשמות מחבר אותן כמקדם ומכריז עליהן [ח] וכאשר
נתחברות נעשין אחד בנף ובנשמה. בחינת ימין ובחינת
שמאל

מראה מקומות (א) ויקרא כ"ז ט' נ"א: (ג) קבלת ה'

זו הזהר

[ט] פ"ר שדין הנוהג בזה העולם בין איש ואשתו יש ללמוד מענין השכינה. וכי כן משמעותו כמו כן: [ט] ר' יוסי מן שם איך שייך יונו
מחדש לאחר שכבר היו בזיוג קודם שבאו לזה העולם. ומתוך ר' יהודה שרק בדברים הנוגעים בזה העולם בלבד שייך אין כל
חדש. אבל הורגות הנשמות זה בזה הוא דבר הנוגע למעלה מן השמש. בין שהענין תולה במעשה בני האדם ויכול להשתנות לפי
ולדע: [ו] ר' יוסא מן שם מה ענין הכרוז. דבשלמא אם היה הכרוז בזה הורגותם היה אפשר לומר שהקב"ה מכריז הויון מחדש כפי
מעשיהם אם נשתנה סכפיה מה שהיה בעולם ההוא או לא נשתנה. אבל בין שא"ר חייא שתיקב בשעת ההולדה גורמן לכלם הויון. והרי
זה בודאי כמו שהיה הויון בעולם ההוא קודם שבאו לזה העולם. א"כ מה ענין הכרוז. למה הוא נצרך. ומה הוא מועיל: [ז] אבא
מתוך ב' הקושיות שבאמת אין כל חדש אלא שאם היו באות הנשמות לעולם הזה בזה האחד לא היה נצרך סבות שונות להויון.
בזה שהיו בעולם ההוא ולא היה נצרך הכרוז. אבל כיון שעל פי הרוב אחת מתקדמת מהשנית לכך נצרך הכרוז וגם נצרך סבות שונות
להויוןם כראוי:

ושמאלא בדקא חזי [ט] ובגין כך אין כל חדש תחת השמש. ואם ולי תימא סא תנין לית זיונא אלא לפוס עובדיו ואורחיו דבר נס. הכי סא ודאי. דאי זכי ועובדיו אתכשרן זכי להסא דיליה לאתכברא ביה כמה דנפיק. א"ר חיילא מאן לאתכשרן עובדיו בלא אחר יתבע הסא זיונא דיליה. א"ל סא תנין לעולם ימכר אדם כל אשר לו וישא בת תלמיד חכם. דתלמיד חכם פקדונא דמהריה לאתפק דידה [י] תאנא ברזי דמתניתא כל אינין דאתו בגלגולא דנשמתין. יכלין לאקדמא ברחמי זיונא דלסון. ועל האי אתפרו חבירא אין נושאין נשים במועד אבל מקדשין. שמה יקדמנו אחר ברחמים. ושפיר קאמרן אחר דייקא [יא] וע"ד קשין זיונין קמים דקב"ה על כלא ודאי. כי ישרים דרכי ה' כתיב. רבי יהודה שלח ליה לרבי אלעזר ואמר. סא רזא דמלה ידענא. אינון דאתו בגלגולא דנשמתין מאן אתר אית לכו זיונא. שלח ליה כתיב (ז) מה נעשה להם לנותרים לנשים וגו'. וכתיב לכו ונשפחם לכם וגו'. פרשתא דבני בנימין אוכח [יב] ועל האי תנין שמה יקדמנו אחר ברחמים. (ואע"ג דאמינא לך דיכול אתר לאקדמא למיתב זיונא דא ברחמי. לא יכיל אלא אי איהו זכא ודא איהו חייבא.) א"ר יוסוס סא ודאי דקשין זיונין קמי קב"ה. זכאס חולקסון דישראל. דאורייתא אולף לכו אורייתא דקב"ה וכל פמירין וגוויא דגניזין קמיה. ודא סא דכתיב (ז) תורת ה' תמימה וגו'. זכאס חולקיה מאן דיסתל בלורייתא ולא יתפרש מינס. דכל מאן דיתפרש מאורייתא אפילו שעתא חדא. כיס דאתפרש מחיי דעלמא. דכתיב כי היא חייך ואורך ימך. וכתיב (ז) כי אורך ימים ושנות חיים ושלום יוסיפו לך. ברוך ה' לעולם אמן ואמן.

שמאל כראוי [ט] ולפיכך אין כל חדש תחת השמש. ואם תשאל הרי למדנו שאין זיונא אלא לפי מעשיו ודרכיו של האדם. כך הוא בודאי. שאם זוכה ומעשיו ישרים זוכה להזיונא שלו להתחבר עמו כמו שיצא הזיונא מלמעלה. א"ר חייא מי שמעשיו ישרים באיזה מקום יבקש אותו הזיונא שלו. אמר לו הרי למדנו לעולם ימכר אדם כל אשר לו וישא בת תלמיד חכם. שהתלמיד חכם פקדון של רבונו נפקד בידו [י] למדנו בסודות המשנה כל אותן הנשמות הבאות לעולם בגלגול. יכולים להקדים ברחמים זיונא לעצמם. ועל זה העירו החכמים שאין נושאין נשים במועד אבל מקדשין. שמה יקדמנו אחר ברחמים. ויפה אמרן אחר דייקא [יא] ולכך קשין הזיונים לפני הקב"ה על הכל בודאי. כי ישרים דרכי ה' כתוב. רבי יהודה שלח לרבי אלעזר ואמר. הרי סוד ענין הגלגול אני ידע. אבל אותן הנשמות הבאות בגלגול באיזה מקום יש להן זיונא. שלח לו כתוב (ז) מה נעשה להם לנותרים לנשים וגו'. וכתוב לכו ונשפחם לכם וגו'. הפרשה של בני בנימין תוכיח [יב] ועל זה למדנו שמה יקדמנו אחר ברחמים. (ואע"פ שאמרתי לך שיכול אחר להקדים ליקח זיונא של בני ברחמים. אינו יכול אלא אם הוא זכאי וזה השני הוא רשע.) א"ר יהודה זה הוא ודאי שקשין הזיונים לפני הקב"ה. אשרי חלקם של ישראל. שהתורה מלמדת להם דרכי הקב"ה וכל הסודות והנסתרות הגנוזות לפניו. וזהו שכתוב (ז) תורת ה' תמימה וגו'. אשרי חלקו מי שעמלו בתורה ואינו נפרש ממנה. שכל מי הפורש עצמו מן התורה אפילו שעה אחת. כאילו נפרש מן חיי העולם. שנאמר כי היא חייך ואורך ימך. וכתוב (ז) כי אורך ימים ושנות חיים ושלום יוסיפו לך. ברוך ה' לעולם אמן ואמן.

מראה מקומות (א) שופטים כ"א (ב) תהלים י"ט (ג) נחלי ג'

זיו הזהר

[ט] הזכר בחינת ימין חסד. והנקבה בחינת שמאל גבורה: [י] ובעל הפקדון ישים עין על הפקדון שנשמת בתו תנשא לזיונא האמתי שלה: [יא] שנעשה אחר כבואו לעולם הזה פעם אחר: [יב] פרשת שבט בנימין תוכיח שאפשר לחסוף זיונא בעולם הזה אף שלא היה עמה בחזרתו בעולם הזה. ואין זה כי אם ע"י התעוררת של רחמים.

השלמת הזהר

מה שלא נעתק ללשון קודש

א) היכלות

ב) עניני גן עדן

ג) עניני גיהנם

רחלק במדבר

ומשתעשעין תמן. ועילא מנהין עובדיה ואנקלוס גיורא ושאר גיורין דאתגייירו. כנוונה דא לעילא כד זכאן לסלקא נשמתהון לאתעשרה תמן

היכלא תגייגא היכלא דא קיימא לנו מהאי היכלא קדמאס והאי (פתחא חיהו סמיך לנו מערתא) (ג"א היכלא סמיך למערתא) דאצחן והאי היכלא נהיר מקדמאס הכא חיהו כל אבנין יקירין דמקפן ליה. בגו דהאי היכלא חיהו נהירו חד כליל מכל גוויין ואיהו נהיר מעינא לתתא בהאי היכלא קיימין חיינן דסבלי יסורין ומרעין בהאי עלמא בגין לאתתקבא והוו מודן ומשבחן ליידיהון כל יומא ולא הוו מבטלין ללותייהו לעלימין לנו מהאי היכלא קיימין כל אינון דמקדשין בכל חילא חיהו דמריהון ואחיבו חיהו יסא שמיא רבא מבדק בכל חילא ואלין אינון קיימין לנו בגו דהאי היכלא וההוא נהורא דכליל כל גוויין נהיר לון מההוא נהירו קיימין וחמאן נהורין אחרנין דהתאחדן ולא אתאחדן בגוייהו ועילא מנהון משה דאיהו עאל וקאים בינייהו ונחית לין איהו נפיל מהאי היכלא ועאל

בהיכלא תליתא ונתן כל אינון בני מרעין וכאבין יתיר וכל חינון דרדקי דבי רבן דלא אשלימו יומין וכל אינון דענבין על חרוב בי מקדשא (ואושירו) והוו אשדין דמעין כלסון קיימין בההוא היכלא ואיהו מנחם לון ונפיל מהאי היכלא ועאל

בהיכלא רביעא ונתן כל אינון אבלי ליון וירושלים וכל אינון קשולי דשאר עיין עשכ"ס ואיהו שרי ובכי וכדין כל אינון נשיאין דזרעא דדוד בליו אחידן ביה ומנחמין ליה. שארי תגייגא ובכי עד דקלא נפיק ומתאחד בההוא קלא וסליק לעילא ואשתרי תמן עד ריש ירחא. וכד נחית נחמין עמיה כמה נהירין וזיוין מנהדין לכל חינון היכלין ואסותא ונהורא לכל חינון קשינין ובכי מרעין ומכאובין דסבלי עמיה דמשיח וכדין פורפירא לביש ותמן חקיקין ורשימין כל אינון קשולי דשאר עיין עשכ"ס בהאי פורפירא וסליק ההוא פורפירא לעילא לאתתקק תמן נו פורפירא עלהם דמלכא וקב"ה זימן לתל"א ה"א פורפירא ולמידן עיין דכתיב (תהיה ק"י) ידן בגיט מלח גיית עד די אתא ונחית לון ונחמין עמיה נהירין ועדונין לאתענדא וכמה מלהדין ורשימין עמיה. כל חד וחד ביילבשא (ג"א ובידא דכל חד יחד מלבושא) להתלבשא בהו כל אינון נשמתין דקשולין ותמן משתענדין כל ההוא זמנא דאיהו סליק ונחית לנו מהאי היכלא קיימין נו דגא עלאה אינון עשרה רבדין ממין (כנון) רבי עקיבא וחבריו וכלהו סלקי בסליקו נו אסכקלריאס דלעילא ונהירין בזיו יקרא עלאה עלייהו כתיב (ישעיה ס"ד) עין לא ראתה אלהים וזאתך ישעיה למחכה לו

בהיכלא חמישא קיימין כל אינון מאריהון דתויב"א שלייתא דבזו חששליהון ואתנחמין בהו ונכרת בשיתיייהו דבזו (וכל אינון ייהדיהון דתויב"א) וכל אינון דקדישי שרא דמריהון וקבילו עלייהו מותא ובתערה דהאי היכלא (שתחא) קאים מנשה מלך יהודה דקביל ליה קב"ה בתיבתא שלייתא וחתר ליה חתירא לקבלא ליה ולנו זיהאי היכלא קיימין כל אינון יזאריהון דתויב"א תקיפא דנשייתיהון נפקת בשעתא דהתמרחו על עובדיהון ואלין מתגדנין בעדוהי עלאה בכל יומא ויומא. ותלת זמנין ביזמא נהירו ואל בההוא היכלא דהתעדי ביה כל חד וחד כדקא חיהו ליה. וכל חד נכוס מנהורא דמופס דחבריה בין לתתא בין לעילא הא

(כר שית לת.) **בראשית** אמר רבי שיעון הא תנינן דכד ברח קב"ה עלמא גליף גליף בגילופי דרוח דמשימותא נו פהירין ברזין עלאין וגליף לעילא וגליף לתתא וכלא ברזא חדא ועבד עלמא תתא כנוונה דלעילא עלאה. ודא קאים לקביל דא למחוי כלא חד ביחידא חדא ובג"כ קב"ה גליף גליף דאחון עלא יתתא. ובזו ברח עלמין. ותא חיו כנוונה דעבד קב"ה עלמא הכי כמי ברח ליה לאדם קדמאס. ואעיל ליה קב"ה בגנתא דעדן לאתענדא תמן בעדונין עלאין והיו מלאכין עלאין סחרין ליה ומשחין קריה ורוין דמריהון היו חודגין ליה תא חיו בשעתא דעאל ליה קב"ה לגנתא דעדן הוה חמי ואסתכל מתמן כל רזין עלאין וכל חכמותא. בגין למנדע ולאסתכלא ביקרא דמריה. בשבעה היכלין מדירין אינון לעילא דאינון רזא דמשימותא עלאה ושבעה היכלין אינון לתתא (כנוונה דלסון חד לקביל חד שבעה מדירין דהיכלין אינון לתתא) כנוונה דלעילא ואינון שית כנוונה עלאה וחד פמיר ונניו איהו לעילא וכל אלן אינון ברזא עלאה בגין דכל הכי היכלין חיהו בהו יכנוונה דלעילא חיהו בהו כנוונה דלתתא לזיהוי כליל בדיוקנא דרוח דלעילא ובידיוקנא דרוח דלתתא ובהו היתה דיוורה דחדס ולבדא דלתתא מגתה דעדן אתקין לון קב"ה לנשייתיהון דלדיקא לאתעששא בהו כדקא חיו מזיוא דיקרא עלאה וכל חד וחד אתתקן כנוונה דלעילא וכנוונה דלתתא כמה דאוקימנא

היכלא קדמאס אמר דאיהו מתתקן לתתא למחוי כנוונה דלעילא ודא אתעשרו חברייה נזיסי דגנתא דעדן כמה דאיהו ברזא עלאה (דאיהו מתקן לנו נו פהירא דרוח דלתתא גניו וסתים מכלא). (ג"א ואיהו יתתקן לנו וסתים מכולא) ולא שלטא ביה עינא בר נשמתהון דלדיקא למחוי גליפן לעילא ותתא ולאסתכלא מתמן ברזא דמריהון ובענונא דלעילא ואלין אינון לדיקא דלא אחלפי יקרא דמריהון בגין דחלל אחרא. כתיב ומ"י י"ב אשת חיל עשרת צעלה רזא דמשימותא לאתדבקה בר נש במריה ולהלל זניה הדיר ולא יספי לימינא ושמאלא והא אוקימנא דלא ידך בר נש יבחר דהלא אחרא דאקרי אשת זנונים. ובגין כך כתיב (ש"י) לשמרך מאשה זרה מנכריה אמריה הסליקה. היכלא דא קאים בדיוקנא דרוח עלאה בגין דכד נשמתין דלדיקא נפקי מהאי עלמא עלאין נו אלן היכלין די בגנתא דעדן דלתתא ותמן (עאלין) יתבין כל חד וחד כל ההוא זמנא דהתעריבא נשמתא לימינא ותבין וכלל היכלא והיכלא חיהו דיוקנין כנוונה (עלאת) דלעילא ודיוקנין כנוונה (תתא) דלתתא ונתן לתלבשת נשמתא בלבישין כנוונה דהאי עלמא ואתענדת תמן כל ההוא זמנא דאלתעריב עד דמשי זמנא לסלקא לאתר עלאה כמה דאלתעריך ומנו ההוא זמנא דלתלבשת ביה חמאס דיוקנין עלאין לאסתכלא ביקרא דמריהון. דהאי היכלא חיהו נהורין עלאין לאסתכלא בגשמתהון דאינון גיורין דאתגייירו קיימין תמן ועלמין תמן לאסתכלא ביקרא עלאה ומתלבשן תמן בלבושא דא דנהירא דנהיר ולא נהיר וההוא היכלא מקפא מאבן שרא ודכבא ותמן איהו פתחא חדא דנהית לקבל פתחא דגיסס. מתמן מסתכלן בכל אינון חייבי (דשראל) (ג"א דעובדי כו"ס) דלא עלאו בצרית קיימא קדישא והתתרכו באינון מלאכי חבלה דשרי לון בנורא דלליק ואינון חמחן ומדאן על דאתגייירו. ותלת זמנין ביזמא נהירו מנו נהירו עלאה

דרך אמת א חקק חקיקות האותיות שכל ידם יסד העולם ב ויקנה ר"ב ע"כ ותקן כ"א דף ג"כ ג שיש כפן מניורי פולס פלגיון ועוסם סתמחון : ד שאל יחליפו אמונתם הקדושה בשביל יראה אחרת של עכ"ס. ה אומר מלכות. ו י נהיה נכבד.

עם צי נשא ומחזק (ומתקן) מריסת וצומחם לנתחם לסלקם בתועלתם ולאגברם יתיר. ועליהם חד מחנה קדומיאל שמים ואלין פתחין שירתם ומשככי ואלין לון ולא אתחזון עד ישראל לתת פתחי ואמרי שירתם כדין קיימין בדוכתייהו ואתחזון נהירין יתיר. תלת זמנין ציומח מקדשא קדושתא וכד ישראל עסקי באורייתא כלהו יפאסין וסדי (אינון) סהדותא לעילא וקצ"ה חיים עלייהו:

מדורא תליתאה הוא אתר דרשצין וקסורין ותמן עידו דנשר דינור דנגיד ונפיק דליהו כי מוקדא דנפשיהו דרשיטיא דמתחן נחית אשא על רישיהו דרשיטיא ותמן מלאכי חבלה דסדי לכו ותמן אשתכחת דלמורייא עלייהו דישאל לזמנין ולאשכחא לון בר ציומח דסדי ואסויתא לדחייה ליה וחד ממנה עלייהו מספרא דשמאלא כלהו מספרא דהשך כמה דלת אתר וחשך על פה תסוס וספאל חייבא אשתכח תמן.

מדורא רביעאה הוא אתר דנחיר ותמן הוא נחירו למלאכי עלאה די בספר ימינא ופתחי שירתא וסיימי ולא אולין לאעברא כהני קדמאי דפתחין שירתא ומתקין ומתעברין כנור דליק ותבין ומתחדשין כמלקדמין והני קיימין בדוכתייהו ולא מתעברין והני מלאכי דרחמי דלא משניין לעלמין. ועלייהו כתוב (תהלים ק"ד) עושה מלאכיו רוחות וגו'. ואלין עבדין שליחותיהו בעלמא ולא אתחזון לכני נשא בר בחזוה או בספרא אחרא (י"ד א') בסכלתנו סני. וחד מלאכא ממנה עלייהו פאדאל שמים וציה פתחין מפתח דרחמי לאינון דמייצין לגביה דמאריהו ופתחין תרעין לאעברא ללותסין וציתיהו

מדורא חמישאה הוא מדורא דנחיר דנחירו יתיר מלאכי קדמאי וחס ביה מלאכין מכהו אשא ומכהו מיל לזרין אשתכחו דרחמי ולזמנין אשתכחו דינא. אלין בספרא דא ואלין בספרא דא לזמנין נהרין אלין וחסכין אלין ואלין ממך לומר למאריהו אלין בפלגות ליליא ואלין כד סליק נהורא. וחד ממנה עלייהו קדשיאל שמים כד אשתפלג ליליא ואשתער רוח לפון וקודשא בריך הוא אתי (ס' ע"ב) לאשתפשא עם לדיקייא בננתא דעדן כדין רוח לפון אקיס ומשא לאינון דממך בפלגות ליליא לומר וכלהו מזמין ופתחין שירתא וכד אתי לפרא ומתעבר יקדושתא דלפרא נהורא כדין כלהו אתרין אמרין שירתא וכל ככני רקיעא וכל שאר מלאכין (דלתתא) מסייעין לון כמה דכתיב (איוב י"ח) בן יחד ככני בקר ויריעו כל בני אלהים. עד דישאל נפלי שירתא ותושבחתא אבתרייהו

מדורא שתיתאה הוא מדורא עלאה קריב למלאכי שמים וציה דארבע ונהרין ונחלין דמתפלגין מן ימא וכמה נויין אינון דמרחשן לארבע ספרי עלמא ועילא מנהו ספריין ממך. וחד ממנה עלייהו ואוריאל שמים וסוה ממנה על כל אלין תחלין וכלהו נפלי בשעתי ורגעי 'כד נפלי ארבי לספרא דא ולספרא דא. כד נפלי ארבי לספרא (דרוס) מזרח ממנה דקיימא עלייהו להסוה ספרא הוא מיכאל דאתי מימינא וכד נפלי ארבי לספרא לפון ממנה דקיימא עלייהו להסוה ספרא הוא גבריאל דאתי מספרא דשמאלא וכד נפלי ארבי לספרא (מזרח) דרוס הא תמן איסו ממנה דקיימא עלייהו להסוה ספרא רפאל (כ"א אוריאל) שמים וסוה לימינא. וכד נפלי ארבי לספרא מערב ממנה דקיימא עלייהו להסוה ספרא הוא אוריאל (כ"א רפאל) ואיסו לנתראס:

מדורא

דרך אמת א מלאות רבות ורמות אל ד' רגלי סכסא: ב לשון סוסה וספרא וסא משפטים בעולם ואינם נראים לפני אדם: ג שויקי שנהבת שפתיס וסא איס. נראים בייס רק כליה. ד משפס. ה של שנהבת ותמרות עשן וסא אש אולת נמשכת וסולכת כאומרו ותמן נגידו דנשר דנור ונפול על ראש רשעים בגיהנם: ו שווקתים לסר רפואה וסיי. ז שחוקת שחוקת כחור היום - ח ספיות ונפרות וסוה רעו א. ט שוויי הכניה מלאכי עניינים וכן נויס ר"ל דגיס כולם רעו אליס. פ שרים ממזים. י כשופטים ספתינות:

האי היכלא קיימא על אינון היכלא פתחי ואפילו לדיקים נמרין לא יכלין לאשלאס בגו (הסוה) האי היכלא ולמיסס ציה. ואפי' איסו דרגא עלאה על כלא (ציה) צר דרגא דחסידי דליסו דרגא עלאה על כלא.

היכלא שתיתאה היכלא דא היכלא דחסידי היכלא דא היכלא עלאה על כלא ואפי' סוה היכלא דקיימא על כלא היכלא דימינא לית מאן דיקיס ציה אלא אינון חסידים קדישין וכל אינון דרחמי למריהו דרחמי סני. ולפתחא דהאי היכלא קיימין כל אינון דמיחדי יחודא דמריהו בכל יומא ואלין עאלין צהאי היכלא וזמנין לסלקא בקדמיתא ועילא מהאי פתחא אצרהס ימינא דקצ"ה. ולפתחא אחרא קיימא יחמק דאשתקד על גבי מדבחה וסוה קרבנא שלים קמיא דקצ"ה. ולפתחא אחרא לנו קיימא יעקב שלימא ותרסר שבטין סחריה וסכינתא על רישיהו. וכד ישראל צעקו אשתרו תלת אצבן ומתערי לס לשכינתא לאגנא עלייהו וכדין איסו סלקא ואשתפרו לעילא ואגנא עלייהו דישאל וכמה דליס היכלין לתתא בננתא דעדן הכי נמי לעילא אית היכלין מתקין דלינון רורא דהימנותא. וכל (אינון) הכי היכלין כלהו מתקשין ומתעפרין בחד היכלא דליסו

היכלא שביעאה ואפי' היכלא איסו נניו יסתיס מכל שאר היכלין. באמתניתא דהאי היכלא קאים חד עיידא דליסו בגוויין יסגיין ירוק חוור סומק איכס וכד כשמתין סלקין אינון עאלין גו האי היכלא מאן דאחזי להאי גוון סליק ציה ומאל דאחזי להאי גוון סליק ציה כל חד וחד דקדא חזי ליה ואלין שית היכלין אינון למדורא כדאמרן. וצביעא לאו איסו למדורא וסית כלא ברזא דשת ועל דא כתיב ברזא שית. שית דרגין לעילא שית דרגין לתתא וכלא רורא חד

(בראשית ט.) רבי חייא אתר כנוונא דאית לארעא דלתתא שבעא מדורין דאינון ארץ אדמה ארקא ניא נשיא ליה תכל אוק הכי אית ארץ עלאה. שבעא מדורין אינון לעילא דרגא על דרגא ובכלהו מדורין מלאכי עלאי אלין על אלין הכי נמי לתתא וכלא תחיד דא ברא למחוי כלא חד. שבעא מדורין אינון לעילא וסא ארץ עלאה אסידת לון וכלסו קיימין ובכלהו קיימא שושבתא דקצ"ה דרגין פרישן דא מן דא ואתרין פרישן דא מן דא

מדורא דמטאה לתתא הוא אתר צי חשך דלא נהיר וסוה מתקין למדורי רוחי יוקספרי ועלעולי קטיפין דלא אפתחין ולא אית ציה נהורא ולא חשיכא ולא דיוקנא כלל. ותמן לא ידעין ציה ידיעא כלל דלאו ציה לורס גו כלל כורסיס (סורסא). ועל הסוה אתר ממנה חד מלאכא פהריאל שמים ועמיה שבעין ממך מופסין ואתחחין ימזיקי צביצין (דעליהו) ולא קיימין ולא אתחזון ולא משככי. וכד אתי לפרא כלהו (י"א א') מתחדשן ולא קיימא כד משאן לגבי הסוה (דהאי) אתר אצדין ולא משככהין ועאלין בחד נוקבא דתהומא ולא אתחזון. כד אתרמיס ליליא אתחחון מאינון שביצין עד דמסי לפרא

מדורא תניינא הוא אתר דנחיר יתיר ואיסו חשך אצל לא חשך כהסוה קדמאס וסוה מתקין למדורי מלאכין עלאין די ממך על עובדיהו דבני נשא ולמססי (ד"א ליסטי) לסון צהסוה אורח צימא דלינון ואלין. וסוה אתר אתחזי יתיר מן קדמאס ואלין מלאכין אית לסון קרבא (קריבא)

וגו'. מאן יגלי עפרא מעיך אברהם חסידא ימינא דקב"ס דגלי לך רזא דרזין ושריאת ללוותין בעלמא ואתגליין לך היכלי דמלכא עלאה. שבעה היכלין קדישין אינון וחיונון קיימין בתרעין בקיומא ובכל חד וחד שאל ללוותא דיחידא (ד"א ל"ג דמריה) דמאן דידע לבסומי למאריה וליהודא יחודא בשלימו דידע לאעלא בכלהו ולקשרא קשרין אלין באלין רוחא ברוחא רוחא תתא ברוחא עלאה פתיב (שעיה כ"ו) ס' ב"ר פקדון לקון לחם מוסרך למו

היכלא קדמאה כתיב ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר וכעלם השמים לשער. רזא דרזין (ד"א אית) רוח דאקרי ספירא כספירו דאבן שבה גליץ לתרין ספירין. נהורא חד סליק ונחית וסיהור נהורא חויר גליץ לכל ספר עילא ותתא ולארבע ספרי עלמא נהוריה תליין סתים וגלייא. מנהירא דא מתפרסין (ד' נהורין לד' ספירין וכלהו נהורין חד נהורא כבולניא דשרגא דדליק וגליץ נהורין לחיוו דעיינין דבני נשא ואינון נהורין דשרגא סלקין ותחתין אולין ותשיבין מנו הסוא אשא דנהורא דשרגא דדליק וכלהו חד נהורא הכי נמי אלין יגליין כללו נהורין כחיוו דנחשא בפישא בסומקא כמה דתחמר (יחזקאל א') ונוללים כעין נחשת קלל דא הוא ליחיא. ר' לשמאלא אית רוחא דאקרי לבנה ודא תחכליל ברוחא קדמאה ועאל דא ברא נהוריה סומק ומוור כחדא בגין דנפקא מאינון נהורין קדמאין כד אתו נהורין דדא מסו בגורין יקדמאין ותחכלילו בים ואינון חד ואתחזין נהוריה קדמאין בלהוריהו ולא אתגליין אינון אחרין ולא אתידעו דעאלו בגווייהו ואתפמרו ביה כד"א (בראשית מ"א) ולא נודע כי באו אל קרבנה וגו'. ודא הוא רוחא ברוחא דאינון חד. נהורין בנהורין דאינון חד ויהב אינון תרין תרעין (רקיעין) תתאין מאינון רקיעין דאקרון *שמי השמים (רקיע) תתאין רוחין אלין מנללן אחריו אינון אופטין דאינון קדישין דדיייהו כדכתיב דכתיב (יחזקאל א') מראה האופנים ומעשיהם וגו'. ודא הוא דכתיב ודמות החיות מראיהן כחלי אש בוערות כמראה הלפידים הוה מתהלכת בין החיות. מאן היא דא רוחא קדישא אחר דנפקו מניה ואיהי נהיר לון דכתיב ונונה לאש ומן האש יוצא ברק. כד תחכליל רוחא ברוחא נפיק מנייהו נסירו דחד חיותא *רמיז על ד' אופטין ודא דיוקנא דיליה כאריה שליש על אלף ותלת מאה רבוא דאופטין אחרין נדפסה דנשרא האי אתמנא על אינון אופטין דד' גלגלים נסלין כל חד וחד מאינון ארבע בכל גלגלא וגלגלא תלת סמכין ואינון ימריסר סמכין דד' גלגלין רוחא דא שלשא על כלא מסבא נפקו. ודא רוחא קיימא לכלהו. (ד"א וסא) מינה אתזנו אלין (ד"א ל"ג אופטין) ד' אופטין לכל חד וחד וכל אינון אופטין אסתכין לארבע דהסוא חיותא דקיימא עלייהו. כד נסלין אלין ארבע תחות הסוא חיותא עאלו דא ברא ומשלכן דא ברא כד"א מקבילות הוללותא אשה אל אחותה לאתכללא חדא בחדא ולעלא דא ברא. כד נסלין אינון גלגלין אשתמע קל נעיומא באלין אינון חילין דלתתא לזינישו. תחות סיכלא דא מתפרשין חילין לבד לכמה ספירין דרקיעין דלתתא עד דמסו לכבדא דשבתאי כלסו אסתכין לסיכלא דא. מתמן אתזנו כל אלין די בסיכלא דא כללו אסתכו להסוא רוחא דכתיב (שם) אל אשר יהיה שמה הרוח ללכת ילכו לא יסבו בלכתן. ודא הוא סיכלא דאקרי לבנת הספיר רוחא דא דכליל רוחא אחרא גיימא סלקא ונחתא נהוריה דלא שכיך (שצק) לעלמין כנהורא דשמשא גו מיה לים מאן דקאים עליה בדרעווא דבר נש וכלא

מדורא שביעאה הוה מדורא עלאה על כלא. ותחן לא אשתכחו בר נשמתהו דלדיקאית דמתן מתעדנין בהסוא ויהירא עלאה ומתעדנין בעדונין ותפנוקין (עלאה) עלאין. ובמין לא אשתכחו בר אינון זכאין. וגווי שלום וברכה ונדבה כלא הוה כנוונא עלאה וסא אחרו חביריא. כדן הוה לארץ דלתתא בשבעא מדורין וכלהו כנוונא דלעילא ובכלהו אית זיגין כחיוו בני נשא וכלהו מודן ומשכחן לקודשא בריך הוא ולית מאן דידע יקריה כאלין דאינון במדורא עלאה ואלין חזון יקריה כדקא יאות למפלח ליה ולשכחא ליה ולאשתמודע יקריה ועלמא דא עלאה דאיהו תכל לא קיימא בקיומיה אלא בגיטוהו דלדיקאית דאינון גופין קדישין. כנוונא דלעילא לא קיימא הסוא מדורא שביעאה חלא לנשמתהו דלדיקאית הכי נמי האי מדורא שביעאה לתתא לא קיימא אלא לגופיהו דלדיקאית למחיו כלא חד דא כנוונא דדא. תא חוי אחר ר"ש שבעא מדורין אינון דקאמרן ובנו אינון אית ז' היכלין מאינון ריז מהימוטא לקבל ז' רקיעין עלאין ובכל היכלא וסיכלא חיות רוחין עלאין

היכלא קדמאה הכא אית רוחא דאתמנא על נשמתהו דגריין דאתגרייו. ורחמיאל שמיא. ואיהו נסיל לון ואתכטון מזיו יקרא דלעילא.

היכלא תנינא אית רוחא חדא אהינאל שמיא ודא קיימא על כל אינון נשמתין דרביי דלא זכו בהאי עלמא למעיי אורייתא ואיהו קיימא עלייהו ואלוין לון :

היכלא תליתא בהאי אית רוחא חדא אדרהינאל שמיא ואיהו קיימא על נשמתהו דאינון דאסדרו בתיובתא ולא אסדרו בגון דמשיבו ועד לא אסדרו בכו מיתו. אלין סדרין לון בניכס ולבחר עלאין לון להאי רוחא ממנא ונסיל לון ומחדן לאתכנאה מזיו יקרא דמאריהו ולא אתכטון ואלין אקרון בני בשר ועלייהו כתיב (שעיה ס"ו) והיה מדי הדם בחוש וימדי *שבע בשבתו יבא כל בשר להשתחות לפני אחר ס'

היכלא רביעאה הכא קיימא חד רוחא גדריהאל (כ"א נהדיאל) שמיא דא קיימא על כל אינון נשמתין דקסילי דשאר עמין (עכו"ם) לאעלא לון גו פורפרא דמלכא ואתרשימא תמן עד יומא דינקוס לון קב"ס דכתיב (תהלים פ"ו) ידיו צביח מלח גימח מן ראש על ארץ רבה

היכלא חמישאה סכא קיימא חד רוחא דאקרי אדיריאל ודא קיימא על כל אלין נשמתין (חסר) * (דאחידן בתיובתא) דאתקיימו בהסוא ספירא ואלין אינון לעילא מכלהו די במדורא דא עלאה על כלא וסיבאל (שמיא) רב ממנא (עלייהו) על כללו קיימא (דקיימין) ציה וכמה אלף ורבעין כלסו קיימין תחותיה בהסוא ספירא ותמן מתעדנין אינון נשמתין דחסידי בהסוא נהורא עלאה דנגדא מעלמא דאסי. ת"ח (חסר היכל ו' ז') אחר רבי שמעון מאן הוה דידע לסדרא ללוותא דמריה כמשה בשעתא דאלפסריך ליה לסדרא ללוותיה באריכות סדר ובשעתא דאלפסריך ליה לקלרא הכי נמי. אחר רבי שמעון סא אשתכחא בספרי קדמאי סדורא דרזין דרזין בקסורא חדא זמנין דאלפסריך לסדרא ללוותיה כדקא יאות ולקשרא קשרין לבסומי למאריה כדקא יאות ולמנדע ליחודא יחודא שלימתא למקדע רקיעין ולאשתתא תרעין ופתחין דלא יסא מאן דיתמי צדיים. זכאין אינון דליקאית דאינון ידעי בלמפתי למאריהו ולבשולי גורין ולאשראה שכינתא בעלמא ולנחתא ברכאן ולמעדי מאריהו דדיגין דלא ישלמן בעלמא. קס ר"ש ואחר (תהלים ק"ו) מי יחלל גבורות ה' * (כ"א דחסידי) * (ס"א שמיא) * (כ"א דמיה)

דרך אמת א לתמן ס"ב פ"ב : ב לפתות לאדוויס : ג יסוד הפפרס : ד ד' אומות סוי"ס : ה אדרי : ו מאלכין : ז אל"ף דלית ט"ן יו"ד :

חיוון סלקין כד רוחא אודער צו הסו חיוותא ארבע גלגלין לכל חד וחד וגלגל חדא אסתכי לסער מזרח תלת סמכין נסלין ליה ואסתכין לאמנעיתא וגלגל חדא אסתכי לסער מערב ותלת סוכין נסלין ליה ואסתכין לאמנעיתא וגלגל חדא אסתכי לסער דרום ותלת סוכין נסלין ליה ואסתכין לאמנעיתא. וגלגל חדא אסתכי לסער לפון ותלת סמכין נסלין ליה ואסתכין לאמנעיתא. וכלהו סמכין מריסר נסלין מנו אמנעיתא. והסו אמנעיתא סגיר ופתח וכל גלגל וגלגל כד נסלא קלא אשתמע בכלהו ריקיעין אלין הרבע חיוון (ד"ר דלעילא) כללו (מתלבסן) (ס"א תתלבסן) דא בדה ועאלין אינין אופנים דלתתא צו אלין חיוון דלעילא כלילין אלין בתלין רוחא דא דלתכליל בלינין רוחין מלסא וסלקא לאתאחדא לעילא (ויקיימא לאתאחדא) ולאסתקשרא ברעיותא דבר כש זכאס בזהיא תליא דלי דכד סלקא ועאלת בזהיא היכלא נסיל כלל וכלהו נסלין בזהיא ואכליליו דא בדה עד דלתכלילו בזהיא רוחא. והסו רוחא נסלא ברעיותא דקשורא דיוחדא דליתא דמיחדא כלל עד דמשו כללו לסיכלא תליאחא כלילין דא בדה כקדמאי אשא בציא מייא בשא רוחא בעשרא ועשרא ברוחא מזרח במערב מערב במזרח לפון דדרום דרום צפון. והכי הכי כללו מתקשרין דא בדה ומתאחדין דא בדה ומתלבסן דא עס דא וכן כמה חילין ומשירין דלתאחדו (ד"א דנחירי) לתתא ומתעבדי בלינין תתאי עד דמשו לכבדא דלדק ותמן כמה ממק על עליא וכד רוחא דא דלתכליל (ד"א תתכליל) מכלי' וכלהו כלילין ביה סליק ואתאחד ועאל צו היכלא תליאחא עד דלתאחד ברוחא דתמן צו הסו עמודא דקאים בלאמנעיתא וכדין כלל אשתלים עד הכא כדקא יאות וכלהו רוחא חדא כליל מכלל ושלים מכלל כד"א (קפ"א ג') ורוח אחד לכל הכא הברעה לאתדבא במאריה :

היכלא תליאחא היכלא דא איכו היכלא דהסו רוחא דאקרי גבה רוחא דא איכו דכייא ברירי מכלהו לית ליה גוין דתתאי ביה לאו חוור ולא ירוק ולא אובס ולא סומק וצנין כך אקרי סויר דכייא ברירא מכל אלין תתאי ואף על גב דאיכו דכייא מכלל לא תתאי עד דאלין תתאי מתגלגלן ואחידן (ד"א ובראן) ביה ועאלין בגויה (י"א) כיון דעאלין בגויה כדן אחזי נהורא ולא גוין חד מכלהו כד אשתלים סאי רוחא מכלהו תתאי אפיק מניא נהורא דכליל בנהל נהורין אינון תרין נהורין סלקין ומחין וגלגל בזהיא נלווא לתתאון דעשרין ומרין נהורין משכיין דא מן דא וכלהו חד נהורא ועאלין צו הסו חד נהורא. הסו נהורא כליל לון ולא נהיר בר צומא דאלין נהורין דלתתא סלקין והסו רעוטא דללותא נסיל לכללו. כדן הסו נהורא נפיק מני הסו רוחא תתאחירי הסו נהורא ואפיק אלין תרין נהורין גלגלן ואתחזון כחשבן כ"ב אתון דאורייתא. לבתר מתהדרין וכלילין בזהיא נהורא כל אינון נהורין תתאי (באלין נהורין) כללון כלילין בהני נהורין (תתאי) וכלהו בנהורא דא סאי נהורא איכו כליל צו הסו רוחא. והסו רוחא קיימא בסיכלא תליאחא דא ולא קאים לאתביבא אלל צו היכלא רביעאס דתיאביבאס לסלקא לגויה. אלין נהורין דנפקו מנו הסו רוחא כד מנלגין מתפזרן כללו נהורין דנלגן בשעתא דנפקי מנו הסו נהורא חדא. ודחקין (כ"א דחיוון) לאתגלגל נפקא מניסו חד חיותא קדשא דצרבא דיוקנאס כחיו דכלל אינון שאר חיותא דיוקנא דאריא דיוקנא דנשר כלילין כחדא ואתעבדו בה חד דיוקנא מניסו. תות סאי חיותא אית ד' אופנים עלאן כחיו דתשרש מרקמן בכלילו דכל גוין. וסית מאה

זכאס בזהיא ללותא דעאלת בזהיא היכלא וסלקא לקשרא קשרין בשלימו בשרוא דרום (י"א דנהורא) דא כדקא חיו דין נהורא אתעסק ביה וחדי ביה וסלקא עזא לאתקשרא בקשרא דהיכלא תניינא לאכללא רוחא דכליל ברוחא אחרא עלאה דעליא ורוחא דא דכליל כליל ביה ההיא חיותא וכל אינון אופנים וגלגלין ואתאחדן ביה כנווא דלתאחדא אשא בציא ומיא בשא דרום צפון לפון דדרום מזרח במערב ומערב במזרח הכי אתאחדן כללו דא בדה ומתקשרין דא בדה הסו רוחא סלקא לאתקשרא וסיהא חיותא אסתכייא לעילא לצבי היכלא תניינא ואסתכין דא בדה. באמנעיתא דהיכלא דא נעין חד עמודא דסלקא עד אמנעיתא דהיכלא אחרא ואיכו נקיב ונעין (נוסאס דהאריא תביב נעין) מהמה לעילא לאתדבא רוחא ברוחא וכן עד לעילא מכלהו למחוי כולהו רוחא חדא כמה דלת אמר (קפ"א ג') ורוח אחד לכל "היכלא תניינא תביב וכעס השמים לעוסר. הכא איכו הסו רוחא דאקרי זחר וקיימא בחוורתא תדיר דלא אשתעב גוויי באחרא ואיכו עסם דלא אשתני לעלמין. דא לאו איכו באמנעיתא הכי לאתגלגל באחרא דא קשי לאתגלגל כסתיון דעינא דכד מתגלגל אודער וגלגל בגלגולא ודא חוף הכי צנין דכד הסו רוחא קדמאס סלקא מנלגל בגלגולא וגלי ליה ואסתקשר בזהיא בקשרא דחורותא דעינא גו גוון אחרא דאיכו דיק מניא דשראי עניו מתגלגל רוחא דא מנו רוחא דלתתא נהורא דלתתא אסחר לגלגל (י"א וגלגל) נהורא דא ואתנכיר ולא יכיל לאתנכיר עד דאחיד תתא ביה ואתקשר בזהיא וכדין אכסיר ואחיד בנהורא דלתתא (ד"א ג' דסו נהיר) דסו כליל ולא אשתני כלל אלל אמנעיתא צניינא בגלגולא דיליא וכד נהורא דא מתגלגל נסיל נהורא אחרא לסער שמאלא ואתגלגל בזהיא ואסתמר עמיא ורוחא דא תביב (פ"א ג') חמוקי ירכין כמו חלאים מעשה ידי אמן זכאס איכו מאן דידע לגלגל (י"א גלגל) נהורין רוחא אחרא תתכליל בזהיא ואסתמר (ואס"ד) ונהיר סהרניה צוון תכלל וחורר הסו חוור מתקשר בחור דא וסווא תכלל אתקשר בסוואק דנהורא תתא דלסער שמאלא ואתכליליו דא בדה וסווא חד ואקרון עצם השמים וכל מה דלתתא וסווא היכלא דלתתא כלל אתכליל הכא וצנין דכלל אתכליל הכא אחקרי עלם השמים מכלל דנהורין אלין אחקריותו אינון שרפים דשית גרפין כמה דלת אמר (י"א ג') שרפים עומדים ממעל לו שש כנפים עלם כנפים לאחד. כללו בשש צנין דכלהו מעלם השמים אלין אינון דאוקידו לאינון דלא חיישי על יקרא דמריהון ורוחא דאשתמש בתנא חלק מאן דקארי ותני שית סדרי משנס דא סווא מאן דידע לסדרא ולקשרא קשריא יהודא דמאריא כדקא יאות אלין אינון דמקדשין שמה קדישא דמריהון בכל יומא תדיר כד מתגלגלן נהורין נפק מניסו נהירי חד חיותא דאריא קיימא ורמיא על ד' חיוון שליטין על קמאי דכלילין לון בגוויסו ובאלין כד נסלין אסתכין שרפים תתאי נחשים דנפקי מנו הסו נחש שרף דגריס מותא לכל עלמא אלין חיוון אפסי נשר מסתכלן לצבי הסו חיותא נשרא עלאה דעליייה כד"א (מ"א ג') דרך הנשר בשמים. רוחא דא שלסא על כלל ההיא חיותא דרמיזו על כללו אסתכייא לעילא וכלהו לצבי (ד"א גלגל) כללו כד נסלין מזועזועין כמה חילין מכוון נהירין מכוון מתפזרי (כ"א מסתכרי) מקמייסון (ממייסין) ואוקידון לון צנורא ותתין ומתחדשן כמלקדמין כללו עאלין תחות הסו חיותא מסתמרין תחות גרפאס לאכללא לון לעילא אינון ד' (י"א ד"א)

בסיכלא תליתאס ורעיתא דללותא סלקא לתעשרא בסיכלא רביעאס כדן כלא חד ורעותא חדא וקבורא חדא הכא השתחואה לאתרלאס במאריס

"היכלא רביעאס היכלא דא איסו משינא מכלסו. ארבע היכלין לדא דא לנו מן דא וכלסו חד בסיכלא הכא איסו רוחא דאקרי זכות באתר דא מתהפך זכות דכל בני עלמא. רוחא דא נשיל כלא מניה נפקי שבעין נהורין כלהו מכללן וכלסו בענינא דלא מתפשטי בחלין אחרין מתדבקן דא ברא ונהירין דא ברא אחידן דא ברא כל זכין דעלמא קמי אלין נהורין קיימין מכלסו נפקי תרין נהורין שקלין כחדא דקיימי קמייסו תדירא לקבל אלין אינון שבעין ארבעין נהורין שבעין לבד דסחרין כל (הני) (ד"א אלין) ארבע היכלין שבעין נהורין אלין ותרין נהורין דקיימין קמייסו כלסו פנימאין נו לנו ורוא דא דכתיב (ש"י) בספר ערמת חסיד סוגס בשושנים. לקמי נהורין אלין עאלין כל זכו. וכל נהורין דעלמא לאתדנא. תרין נהורין אלין אינון סהדי סהדותא בגין (דאינון) דלית שבעס עיני ה' דמשפטי בכל ארעא יכל מה דאתעביד בעלמא אתרסיס בטהור עובדא מיהס וסהור זכורא ממס וקיימי בקיומייסו ואלין תרין נהורין חמאן בסו ומסתכלן וסהדי קמי אלין שבעין נהורין אלין שבעין נהורין דייני דייני הן לשב סן לביס יסהא איסו אתר דזכותא. רוחא דא ביה אתרשימי איתין תלת דאינון (א"ט ע"ה) יה"ו דכד חלין איתון מתדבקן ביהי אתר באתרדקופא דכורא וניקבא ביהי אתרשימי ביה ויה אתרדקין מתמן לבתר נפק חד נהירא נהירא לארבע שערין האי נהורא אפיק תלת חזרין דא נון תלת בתי דינין דיינין דינין אחרין בחלין דליתא בע תרא בייסכנו במרעין בשלימו בכל אינון שאר חלין דעליה התדן בסו חד היכלא לאינון ע' קדמא לנו תלתא לחלין תלתא אחרין סלקא האי רוחא וכליל כל אינון דלתא יאביק חד חיותא קדישא מתהלשא וטיינין לש כעייני רוחא לתשבתא בחלק אלפין ורובא רביון חילין מארסיון דיינא כלסו נשלין שחקין ופתחין וסגרין בעלמא ואשליחו דיינא תחית האי חיותא ד' שרפיס ילהשן כלסו כחור ושושן וסביבי דשא סלקין ע"ב גלגלין לכל חד מלהשן בראש כד נשלין אתעביד נהר חד די נורא. אלק אלפין עשמי לסהור נורא מתמן נפקי כמה חילין כד גלגלין נשלין כמה אינון רבוא רביון דיקורין מנייסו בנו בהיא נורא תמות סיכלא תניינא נפקי חילין דמזמרין ואיתין לקרבא הכא ואתוקדין כלהו. כל אינון (א"ט א) מתמן דעלמא דמתמןן לשלשהס מהכא נפיק דיינא, לשלשהס מנו סהור רוחא דאתרסיס בתלת איתון ומהכא מעבדין קיומייסו מעלמא ואתדנו ביהי נורא נגיד ונפיק דלא אתרסיס ביהי סיכלא בגין דאתרשימו בתלת (ד"א תלת) איתין סהא האי רוחא אתכליל בסו סהא חיותא אפיק חילין ומשריין דלית להון חושבנא. כל דינין דעלמא מהמי סיכלא נפקי הן לשב סן לביס בר (א"ט ע"ה) תלת בתי חיי וחייוני דלא אתרסיס רשו באתר דא דהא בטהור נהר עאלא דכל נהורין נגדין מניס קיימא מלס. באתרעיתא דסיכלא דא הוא אתר מתקבא לקבלא רוחא דלעילא בנו רוחא דא ודא סלקא בסו תרין עשר פתחין אינון להיכלא דא בכל פתחא ופתחא כל אינון סריקין ומתמן דאינון מכריז לאודעס לתתא כל אינון דינין דומינין לנתחא לתתא כד"א (ד"א ד') קרא בחיל וכן אחר גורו חילנא ונ'. ומנו כרוזי אלין נשלי כל מריסין גרדין עד דאידעי מלה לרקיע (א"ט א') דחמה ומתמן כד נפיק שמשא נפיק מלס ואתרשימי בעלמא עד דמשי להסו חיותא

חיה אלק רבוא (רברבן) כלסו בנוייסו ואלין ד' אופנים בתיניס נדפין כלסו וכלסו נפקין מנו נהירו דסהור חיותא דשלש עלייסו בשעתא דנליך סהור נסורא מתקא חילין חילין אלין ואלין ד' תמותה קיימין ד' סערין דעלמא. ד' חנפין כל חד וחד תרין אנפין מסתכלן לגבי סהא חיותא ותרין אנפין מחפין בגדפייסו מאיכין נהורין דנגלן דלא יכלין לאסתכלא בכל זמנא דנשלי אלין ד' גלגלין וד"א ותרסיס) (ותרין) סריקין קדמאיתא אתעביד מהסור ויעס דלהון כמה חילין ומשריין דכלסו משבחין וזמרי דלא משתכחי לעליין ולחלין לית לון עזורא. ארבע פתחין אית להיכלא דא לארבע שערין דעלמא עשר מתמן בכל פתחא ופתחא יבזחא דכלסו די בנו סיכלא דלתתא ואינון סיכלין סלקין ברהי דנליתא דכייא כלהו פתחין פתחין עד דכלילן כלהו אלין בחלין ומשלין אלין בחלין ועאלין כלהו מתמן נו מתמן משריין נו משריין אופנים בחיות וחיות באופנים בחלין אופנים נהורין בנהורין רוחא ברוחא. עד דעאלו ברוחא דא בסיכלא דא אית רוחא דא חמיו דהסא דנליך ויתין גניין כמה חילין ומשריין דלא סלקין ולא מתעשרין לעילא אלא בשעתא דכל אלין קשרין קשרין ויכל נשיל לתעשרא כלסו נפקין מלין דיינא ואקרוין מארי תריסין. שיתן בעלמא מנו מארי דינין די בסיכלא רביעאס ביהי דזכותא תליין בארבע שערין שית מאס אלק רביון מנייס דהסא לכל ססר וססר. וכן לתתא מנייסו שירין מקפן ואינון שיתן יכל הני מנייס כלסו מנייין קרבין סייפין ורומחין לבד בכל אינון שליחי דינין דעלמא עד דמסו דרגין דרגין לכבא דמאדים וכדין סיכלא סלקא ואתעשרת בטהור רוחא בכל אינון חילין ואשתאר סהור דזכותא באתרסיס וסהור דזכותא אקרי תא הרגיס אינון שליחין מיהסי לאשליח דינין ופורענין בכל ספרי עלמא. כד סלקא לל תא נשיל כל הני נהורין ומשריין וקשר קשרין ואתכלילו כלסו כחדא עד דאתקשר רוחא ברוחא ואינון חד ועאלו נו סהור עמודא לאתכללא ברוחא דהיכלא רביעאס. זכאס חולקיס חאן דידע רוא דמאריס ואריס דגיהא באתר דאקשרין. ות"א כלא אקשרין דא דלא דלא לאשתלמא דא עס דא ולאשתלמא דא ברא עד דסליק כלא לאתר דאקשרין שלימו. תתתא בקדמיתא ומלעילא לבתר ודין איתון שלימו בכל שערין ואשתלמא כלא כדקא יאות. מאן דידע ריזן אלין ועביד שלימו דא איסו מתדבק במאריס ובשיל כל גורין קשין ואיסו אעשר למאריס ומשיך ברכאן על עלמא. ודא איסו בר נש דאקרי דייקא עמודא דעלמא ולליתא לא אסדר ריקנייא וחולקיס בעלמא דאית ואיסו בחושבן בני מהימנותא תא חוי כל הני סיכלין וכל הני חיותא וכל הני חילין וכל הני נהורין וכל הני רוחין כלסו אקשריו דא דלא בגין לאשתלמא מתתא ולאשתלמא לבתר מלעילא. אלין סיכלין אינון מתדבקין דא ברא וכלסו כנויין דלעילא (א"ט דיינא) מתדבקין דא עס דא כל מה די בנוייסו אינון כסהור חיון דמתחיוא (א"ט א' ס' ג') בשמיון כד מתגלגל עינא ואתחיו סהור וסרא נליך וסהור מה דלא אתחיו (ביס) בטהור גלגולא איסו סהור רוחא דשלשא על כלא. ובנ"כ קיימא דא ברא דרגין על דרגין (וורגין על דרגין) עד דאתעשר כלא כדקא יאות. ות"א אלמלא כל אינון גוויין דיינא דאתחיון כד אשתים עינא ואתגלגל בגלגל לא אסתחון אינון גוויין דזכרין. ואלמלא אינון גוויין לא אתדבק סהור דספיק דשלשא עלייסו. אשתכח כלא תליא דא ברא ואתקשר דא ברא כד אתכליל כלא כחדא (א"ט א' ק' כ')

אמחזן פרין וקיימי בחיבוסת כלילן מכלהו תחאי ואפי' לאינון פרין אינון חד. כד אמפסש (כ"א בר דאמפסש) רוסת ברוחא ואמחזון בחיבוסת כלילן מכלהו תחאי ודא (ד"א) סוף רוא דכתיב (ש"ד) שני שדך כשי עפרים תלומי לביה סרועים בשושים. וכד פרין רוחין מתפסשן דא בדא בחיבוסת כדון אמסדר האי היכלא ואקרי סיכל אהבה סיכלא דרמימותא היכלא דא קאם פדיר בקימיה אמגניז ברא דרוין למאן דלגשריך לאמפדקא ציס. וסכא כתיב סס אמן אמ דודי לך. לבתר כד נסרין פרין רוחין דאינון חד נפקי כמה חיילין לכמס ספרין אלפין ורבזון דלית לון שימורא. מכסון אקרון דודאס. מכסון נפשים. מכסון רמונים. עד דמסו כמה חיילין לבד עד סכא ככבא דאקרי גבה וכלסו בחיבוס דלא מתפסשין לפלמין בכהא כתיב (ש"ס) אה יתן אים אמ כל סון כיפא בלסכס בוז יצחו לו סכא (ד"א כתיב) השתחוואה ופרישו דידיון לאמפדקא ברחימו דמאריס.

היכלא שתימאזה סכא סוף רוחא דאקרי ח"מ שמי רוא דכתיב (ש"ד) כחוס השני שפסותיך. סאי היכלא (סיכלא דאקרי) אקרי היכל הרצון סכא רוחא דאינון רעוא דכל סני רוחין מתאין רהסין אבתריס לאמפדקא ביה בנשיקס ברחימותא. סאי רוחא אמכליל בשים וקיימא בשים. אמכליל בשים דלפסא בשרים וקיימא בשים עלאין ובגין כך סאי רוחא אפיק פריסר סארין כלילן כלסו מתמא ומלעילא סני פריסר סארין אינון חדון לסלקא לעילא ולקבלא כל אינון דלפסא. סיכלא דא דאינון רעוא דכלא מאן דקאר קשרין וסליק לון סכא דא סוף דאפיק רעוא מהי בחיבוסתא. בגו סיכלא דא אפכמים שמיס ברחימו דנשיק נשיקי רמימותא. סאי סוף היכלא דמסס. רוחא דא רוחא דרמימותא רוחא דישורא דלמשך רחימו לכל ספרין ואינון (ד"א אינון) פריסר נהורין סלקין ולספין. מנינו דילסון נפקי ארבע חיוון קדישין רחימי דלסכס אלין אקרון חיות גדולות לאתחברא חיוון וספי לאתכללא בכו דכתיב (תהלים ק"ד) חיות קטנות עם גדולות. אלין אסידן דא בדא לד' ספרין כאנווא דמתחברא לד' ספרין ובגין כך אקרי סיכלא דא גנת אנו דכתיב (ש"ד) אל גנת אנו ירדתי. מאי אל גנת אנו בגיניה דגנת אנו ירדתי דאינון היכלא דרחימו לאמפדקא דכורא בעקבא. אלין ארבע יתפסשן לפריסר תלת תלת לכל ספר. כל אינון תחאי כלילן בכו וכוו קיימין רוחין ברוחין נהורין בנארין כלסו אלין באלין עד דלמעבידו חד. וכדן סאי רוחא דכליל מכלסו סלקא לאתעשרא (כ"א לאתעשרא) ברוחא דלעילא סכא דאקרי שמיס וזמין ליה לאתחברא בדיס כיון דלמקשרו כלסו דלמפתא בדיס אמר יסקי מנשיקות פיו. וכדן אינון חדוס לאתקשרא רוחא ברוחא ולאשפלתא דא בדא כדן אינון שלימו בחבורא חדא כיון דסאי רוחא אמתברא בדיס ואשתלים דא בדא ואמסכירו דא בדא בכל שלימו דקדא חיי בדיס רעיותא דלני בר כס וסכא וסליק כולא דקדא חיי עד סכא אפר לחברא רחימו דא בדא כדן (ד"א שמיא אמתברא ברוחא דא רחימו בשלימו באחרותא מתדבקן דא בדא כדן) כל אינון סיכלין וכל אינון רוחין דלמכלילו בדיס כל חד וחד מאינון רוחין וסיכלין דאינון כללל דשמים כל חד וחד נפיל סכא סיכלא וסכא רוחא דלמחוי לים לאתחברא בדיס ולאשפלתא בדיס דקדא יאות (ד"א בגין דסאי רוחא שתימאס דקארי שמים דאינון רוחא קדישא לעילא נפיל סיכלא דא רוחא דא דאקרי רעוא סליק לון לנבייסו בדיס יתורא וסכי אמתברא רעוא לאמפדקא) (כ"א בגין דסכא רוחא שתימאס דאקרי רעוא

חיור דקיעא דכל ככדי דקיעא גלידו ביה דאינון באמלמיתא דקיעא ושמיסן מלה ונקסין לה אינון סריכין דמחוס (שמיא) (ד"א שמיסן) ואינון דמחמן על סכא חיויא ומחמן אמתפסש לעלמא ואפילו רוחין וסדין אפילו עופי שמיא מודעי ליה בעלמא כרוזין תבין וסממין פתחין לא סלקא (לאמפדקא) רוחא ברוחא עד דכלסו רוחין תחאי כלסי חד בדיס (רוחא נהר) סאי רוחא וכלסו אמכלילן ועאלין דא בדא עד דלמעביד כלל חד. בר נס כד אינון בבי מרעיה סכא אמתן סן לחיים סן למחוי חייך תלייא לעילא אי אמתן סכא לחיים יסבי חיון מלעילא ואי לא לא יסבין. וסכא חולקיס מאן דלמפדקא במאריס ויעול ונשיק. סכא קידה באנפין בארעא לאתגברא על דינא על סאי סיכלא אמתר (דכריס ל"ג) אל אמונה ואין עול וגו'.

היכלא חמישאה סיכלא דא סיכלא דברקא וסדי דאינון רוחא דמחיר נכיר לאינון תחאי רוחא דא אינון כליל וסמח וסגיר נכיר ונלין לכל ספרין. מנינו דא נהיר חד נהורא כפין ארנווא. נהורא דא כליל כל (ד"א כלל) נוזין דנסרין. נהורא חיר ואוכס סומק וירוק. אמכלילן אלין באלין אמקריס חוור בסומק. אוכס בירוק. לבתר חוור בלכוס ואמפדקא דא חיוותא מרקמא ואמכליל ביה ירוק וסומק דיוקנא דיוקנא דבר נס דכליל כד דיוקין. מינא נפקי ד' סמכין דאינון חיוון רבדבן על אלין דלמפתא דא אקרי אופן דאינון בגין וכד אמתחי סאי אמתכיר אמתר בגויה. דביק דא בדא. עאל דא בדא. לבתר עאל אמתר דא בדא ואמחזון ד' רישין לד' ספרין דלמפתא וכלסו חד גופא וחלין אינון דכתיב בסו (יחזקאל א') כאשר יהיה האופן בתוך האופן. וכלסו אלין קשרין דא בדא. כחיו חיוון פלאין דלא מתפסשן לעלמין. סאי חיותא דלרבע נהורין מרקמא נהורין אלין באלין לד' ספרין מהסכא כד נפלא חיותא דא נפלא לפרין ספרין. סאי רוחא דברקא אמכליל בתרין רוחין. רוחא דא דברקא אפיק חד חיותא וכל אינון נהורין. רוסת אמתכיר מינא דאקרי רוחא מלסכא נהורין מניס חיוון דאינון ארבע ואלין נהורין מתפסשין בגוויין וסכא אינון (נכאש"ג) לסס סהרצ מתפסכא אלין אינון נהורין ומתפסשן סנא דחרבא (ואלין גליק) ואלין קיימי על סיכלא דלמפתא בגין דסאי לסס סהרצ קיימא על אינון ע' נהורין דבי דינא. מהסכא כל אינון דייקין דיימי דינא מרצא תליא על רישיהו מלעילא. סאי לסס סהרצ דאלין אינון נהורין דלסכס שחללא אפיקו חד חיותא אמתר דקיימא על ד' דא קיימי בקיימיה פרי מימינא ופרי שמאלא כד רוחא דסאי חיותא עאל באלין גליק מניסו פרי ניולין מלסכס ונפקי מהאי היכלא ב' ומתפסכי מדיר. אלין כינונין (כ"ג ב') מלסכס לזמין נוקבי לזמין נוקבי לזמין רוחין לזמין עירין קדישין. מ"ס בגין דכד אמכליל סאי חיוותא בחיוותא קדמאס מני תקיסו דלמכלילן דא בדא נפקא חד ניולא מלסכס מדיר דלא אמתער לעלמין ושמיא ואלא אבתרייהו דאינון פרין ניולין וסממין אינון נוקבין ועבדין שלימותא בעליה וס' לא מסימין מתדעבי (כדון) וסכא ניולא בשס בכו וכו' לון ואמתדשון כמלקדמין ואינון נוקבי אזלי וסממין ועד לא מסימין מתדעבי. וסאי ניולא בשס בכו ונכיר לון ואמתדשון כמלקדמין בגין דסכא ניולא כליל מכלא כליל חד' נוזין ובגין דא אינון מתפסשין לכל סני גווי. רוחא דא אמכליל ברוחא אמתר כדקאמין ואמחזון פרין כחדא ולא כאמתרין קדמאין דכד אמכליל דא בדא לא אמתחו בר חד. וסכא

אשתכח דינא בעלמא זכא חולקיס בעלמא דין ובעלמא דאחי.
דא הוא כדיקא דלתתא דכתיב ביה (פשי י') וכדיק יסוד
עולם דא הוא קיומא דעלמא בכל יומא קארי עלוי כרוח
(ישעי מ"א) ותתא תגיל ביה בקדוש ישראל תתהלל

(פקודי נח) רבי שמעון קם ואמר זכא חולקא דילך
אדם קדמא בריא דכל נבראין דקיימין בעלמא דרבי לך
קודשא בריך הוא על כלא ואעיל לך בנחמא דעדן ותתקין לך
ז' חופות ביה לאשתעשעא בענוגא דנעם עלא. כמה דלתתא
אמר (תהי"ט כז) לחזות בנעם ה' ולבקר בסיכלו לחזות
בנעם ה' לעילא ולבקר בסיכלו לתתא. לחזות בנעם ה'
באינון שבנעם רקיעין לעילא ולבקר בסיכלו באינון שבנעם
רקיעין דלתתא. והלין קיימין אלין לקביל אלין. ובכלסו קמח
בנחמא דעדן. אינון ז' חופות עלאין קדישין קיימו עלך
לעילא לאתעשרא בכו ואינון ז' תתאין קמח בכו לאשתעשעא
בכו ובכלאי אשלים לך מאריך לחייו שלים בכלא. עד דאתחדו
רגלך בתר עינא דה"ו חייא בינא ואסתרכת מנחמא דעדן
וגרמא מוחא לך ולכל עלמא בנין דשבתא אלין עדיון דלעילא
ותתא ואסתרכת בתר אינון כסופין מכהיין דחקרון ראש
פתנים דנופא משיך בכו ולא רוחא כמה דתתא אמר וראש
פתנים אכור וכתיב ענביו ענבי רש. עד דלתתא אברסא
יחסיא ושארין לאתקנא עלמא ועאל גו מסימחמא קדישא
ואתקן לעילא ותתא באינון רקיעין עלאין ובאינון רקיעין
תתאין. אינון תתאין סיכלין לאינון רקיעין עלאין לאתחדא
דא בדה ולאתקשרא דא כמה דאויקומא באינון סיכלין
דקאריין. ואע"ג דאויקומא הסם גו כללא סכא אית לך
לכרשא מלין ולאתקנא ליחודא כדקא יאות בנין דלא יסעון
חבריין ויחכו בלורה מישר כמה דכתיב (ישעי יד) כי ישרים
דרכי ה' ולדיקס ילכו בם וגו'.

(סיכל לכת סס"א)

היכלא קדמא שירותא גו מסימחמא והאי איהו
שירותא לרזא דמסימחמא ובדרגין דחיו דמסימחמא. נביא
קשום סוו חמאן מנו דא אסתקלירא דאינא מאירא ובנין
דכא איהו שירותא דמסימחמא כתיב (ש"א) תחלת דבר ה'
בהשע. דחיא מנו דרגא דא דאיהו שירותא דכל דרגין
לסלקא לעילא וסופא דכל דרגין לנתתא לתתא. ובנין דסושע
חמא מנו שירותא דא סופא דכל דרגין אלסריך לנפלא האי
אשת זנוגיס בנין דישראל אתחדון ואסתכחו מתמן לתתא לגבי
הסוא אתר דאקרי אשת זנוגיס בנין דשכין ולא אתדבקין
בסאי אשת חיל והמא מתמן כל אינון סיכלין לאינון בספרא
מסאבא (דאית ליה) סיכלין דמסאבא כלסו מסאבין למאן
דאתדבק בסון וע"ד כתיב קח לך אשת זנוגיס וגו'. וכי
נביא דקשום אלסריך לרא. אלס בנין דאסיר ליה לבי
לעאלא באינון סיכלין בנין דלא יתמשך דאשתרייו כנוונא
דעבר נח דכתיב (בראשית ט) וישת מן היין וישכר ויתגל
ויושע דהיל לאסתכלא באינון סיכלין דאסתחבא בכו ישראל
ואתדבקין דלא יתמשך אבתיריין כמה דכתיב בנח וישת מן
היין וישכר ויתגל עד דאמר ליה קח לך אשת זנוגיס וילי
זנוגיס. וכתיב וילך ויקח את נומר בת דבלים. למנדע בזה
דאתדבקין ואסתחבא ושכין רזא דמסימחמא בנין (תהי"ט א) אל
נכר וע"ד חמא מנו סיכלא דא שירותא דכל דרגין. סיכלא
דא שירותא דכלא לסלקא בדרגין. האי סיכלא איהו מדורא
דקיימא בנכירו לאתעשרא בדרגין לאסתכלא באינון דרגין
עלאין דכתיב (שמות כד) ויראו את אלתי ישראל. סיכלא
סיכלא דא ממנא שמא עסריאל שמים ואיהו קיימא על
פתחא

לנון סליק לנו לנבייוו בהסא יחודא וסכי אתחברין שמים
דאיהו רוחא קדישא לעילא נסיל היכלא דא רוחא דא
דאקרי לנון לאתקשרא דא בדה לאתחברא דא בדה לאתחברא
דא בדה ורזא דא (בראשית כ"ט) וישק יעקב לרחל וגו'.
אברסא דאיהו ימינא לעילא נסיל (ד"ה ל"ג סיכלא דקאמרין)
(סיכלא אהבה) רוחא דאקרי אהבה לאתקשרא דא בדה
לאתחברא דא בדה למחוי חד וסימחין (ש"א י"ג) הסה נא
ידעתי כי אשה יפת מראה את. ושפירו דלתתא ביה
שדים. יחק דאיהו שמאלא נסיל הסוא (פקודי נ"ו א') היכלא
דבי דינא דכל דינין מתערין מתמן. רוחא דאקרי זכומא
לאתחברא דא בדה ולאשתלמא דא בדה למחוי כלל חד כדקא
יאות. שאר נביאס נסילין "תרין סיכלין (ד"ה דלתתא) תרין
רוחין. נוגה ווסר ברזא דכתיב (ע"ר י') חמוקי ירכיך וגו'.
לאתקשרא אלין באלין למחוי חד. יוסף הסדיק עמודא דעלמא
(פקודי נ"ח א') נסיל היכלא דספיר רוחא דאקרי לבנת הספיר
ואע"ג דכתיב (שמות כ"ד) ותחת רגלי בנין יקרא דמלכא וסכי
הוא ודאי ולבתר עמודא דא נסיל יתיר דאיהו רזא דרגין
באתר דהיכלא שביעאס עד סכא מתחברין דרגין ומתחברין דא
בדה לאשתלמא דא עם דא למחוי כלסו חד. כלל כדקא
הוי וכדין ה' הוא הסלבים וגו'. זכא חולקיס בעלמא דין
ובעלמא דלתי מאן דידע לקשרא לנו ולאתדבקא במאריס סכא
הברעה (ד"ה ל"ג בסדרס סכא ומסוף סווי"ן) והשתחווהא
וקידה ופרישו דכפין וגפילה דאפין לאתשכא רעומא
דמוחא עלאס נשתתא דכל נשתתין דאיהו פליא לעילא עד
אין סוף (ד"ה ל"ג סוף) דמחיה נפקי נסירו ובכחא לאשתלמא
כלל מלטינא כדקא יאות. ולמחוי כלל בשלימו מתתא
ימלטינא וכל אנפין נהירין בכל סערין כדקא יאות כדין כל
גזיר דינין מתכסליו וכל רעומא אתעביר לעילא ותתא וע"ד
כתיב (ישעי מ"ט) ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר כך
אתפאר. וכתיב (תהי"ט קכ"ד) אשרי העם שככה לו אשרי
העם ס"א אלסיו:

היכלא שביעאס היכלא דא לאי ביה דיוקנא ממס
כלל איהו בסתמו. וגו (ד"ה גו) רזא דרגין פרוכתא דפריסא
(ד"ה פריסא) קיימין כלסו סיכלין דלא לאתחברא תרין
כרובים (ד"ה ל"ג דא דא דא קיימין) לנו מן דא קיימא
כפורתא דיוקנא דקדש קודשין בנ"כ היכלא דא אקרי קדש
הקדשים האי קדש הקדשים אתר מתתקנא להסוא נשתתא
עלסא כללא דכלא עליה דלתי לגבי האי (כ"ה עלמא) עלסא
הסא כד מתחברין כלסו רוחי דא בדה ואשתלמיו דא עם דא
כדקא חוי כדין אתער רוחא עלאס נשתתא דכלא לגבי עילא
סתימא דכל סתימין לאתערא על כלל לאתערא לנו מעילא
לתתא ולאשתלמא לנו לאתקנא בזינוין וכד כלל (כ"ה איהו)
בשלימו בנכירו דכלא נחית נסירו עלסא כדין האי היכלא
שביעאס איהו היכלא סתימאס בסתמו דכלא לקבלא הסוא
קדש הקדשים נסירו דנחית ולאשתלמיו מתמן כנוקבא
דמתעברא מן דכורא ואשתלמיו ולאשתלמיו אלל מהאי
כלל דמתתקנא לקבלא הסוא נסירו עלסא ורזא דא היכלא
שביעאס איהו אתר דחבורא דזווגא לאתחברא שביעאס
שביעאס למחוי כלל חד שלימו (ד"ה חד) כדקא חוי ומאן
דיע לקשרא יחודא דא זכא חולקיס רחיס לעילא רחיס
לתתא קב"ה (איהו) גזיר ואיהו מצבל סלקא דעתין דאיהו
מקשרגא במאריס לאו הכי אלל בנין דכד איהו קשיר קשירין
יידע יחודא יחודא וכל אנפין נהירין וכל שלימו אשתכח וכלא
אתחברא כדקא יאות כל דינין מתעברין ומתכסליו ולא

דרך אמת מ וס יותר מתייבס מנוסחת פקודי אלתר שס נביאס וכו' ב ק"ק:

(א) דלוקימנא בכמה ספרין וכמה גוונים מלפני מהאי
בספרא דמינא כד יהוה רקיעא עלאה נהר דנגיד ונפיק
מעין אפיק נשמתין למעלה גו היכלא שביעאה לעילא יהוה
היכלא שביעאה נקיש לון. וכד נפקי אינון נשמתין קדישין
מנו הסוה היכלא שביעאה נחתין עד דמסין להאי היכלא
ונקיש לון האי רוחא קדישא ספצירי'ס (ספצירי'ס) שמי
דחיו לימנא. וכל אינון נשמתין דכורין דאינון זמין
לאתפרחא בזכאין דכורין לימנא כלבו נקיש לון ומתעכבי
תמן עד דאתכלילו בנשמתין דיקבי (בגין) דיהאי רוחא נפקא
(ר"ס א) רוחא אחרא למאלא דהתהו ואתגניז ואתכליל
בהאי רוחא קדמא ואינון חד כליל דא בדה ויהי רוחא
אחרא אקרי אדירי'ס סנוגיי'ס סנוגיי'ס (ג"ס סנוגיי'ס סמיה)
האי אינון רוחא למאלא ויהי קיימא דכד תיחוצתא דהיכלא
שביעאה לאתדבקא (ג"ס א) בהסוה נהר דנגיד ונפיק הסוה
רעוה דסלקא מתתא לעילא עבדה נשמתין דרעוה דליה
ומינון נוקבי. וכד רעוה דהסוה נהר נחתא ואתדבקא
מעילא לתתא עבדין נשמתין דכורין רעוה דלעילא עבדי
דכורין רעוה דלתתא עבדי נוקבין. וכד אלן נשמתין
נוקבין נפקין מנו הסוה היכלא שביעאה נחתין (ס"א נפקין)
עד דמאסין להאי רוחא שזאלא דאקרי אדירי'ס ואקרי לבג'ת
הספיר כמה דלוקימנא בספרין אחרין כיון דמסין להאי
רוחא אינון נשמתין נוקבין נקשא לון האי רוחא וקיימאן ציס
ולבג'ת אתכלילו רוחא דא דשזאלא ברוחא דא דיימנא וכיון
אתעבדו אינון נשמתין כליל דכד ונוקבא כחדא (מודוון)
ופראין מהאי היכלא ואתפרשאן בני נשא. כד אתא לאתכללא
כל חד כפוס אורחיה ולבג'ת מודוון כחדא רוחא דא דשזאלא
בימנא כפס דא בדה לאתכללא. ונפקי נגלין דמתפשטי לכל
עיבר ואתעבדו אינון אופנים מניינו מנינון נגלין דנפקו
מנו רוחא שזאלא דכתיב בכו (יחזקאל א) מראה האופנים
ומעשיהם כעין תרשים. ואלן אינון אופנים דמלפנין אשא
וקיימין בשירתא. כיון דאתבשמו רוחא ברוחא ואתכלילו כחדא
דיין נפקא חד נהיר דסלקא ונתתא ומתשבה על ארבע
זורין דאופנים. ואיהו חד חיותא דשלשא עליהו ואקרי בזק.
האי בזק נהיר דנהיר דנגלין גו שלהובא ושלשא על כל
אינון אופנים ואתפשט מניה חד רקיעא דקיימא על פרין סמכין
יהיין פרין סמכין אינון פרין כרובין חד מסערא דא וחד מסערא
דא ויהי רקיעא על רשיהו כמה דכתיב (ע"י) ואראה והנה
אל הרקיע אשר על ראש הכרובים ולאו האי רקיעא דעל ריש
חיותא והאי בזק ממנא עליה ורוחא עלאה דאתכליל על
כלא כל אינון לליתין דמקדמי עד לא סייזו ישראל כללו
ללותהו ויתעכבו בהאי רקיעא. והאי בזק דלפא על האי
רקיעא מתקן לון עד דאתא סנדלפין רב מינא רוח עלאה
דשליש על כלא וכד סייזו ישראל כללו לליתין נסיל לון
מהאי רקיעא וסלקא וקשיד לון קשרין (וגהיין) למאריה כמה
דלוקמיה האי בזק קאים לממני כל אינון לליתין דסלקן
יכל חיון מלי דאורימא דמתעשר צלילא כד ריחא דלפון
אתער וליניא אתפגל כל מאן דקאים בהיהא שעתא ואתעסק
באורימא כל הינון מלין סלקין ונשיל לון האי בזק ואנה
לון בהאי רקיעא עד דסלקא יממא ולבג'ת דסליק יממא
סלקן אינון מילין ושארין באתר דרקיע דביה (בג"ס א) ספר
תלין ככביא ויוזיל ושמשא וסיהרא ויהי אקרי (ע"א) ספר
הוכרין דכתיב (מלאכי ג) ויתבט ספר זכרון לבניו. לפניו
בניו דספר זכרון כפס בקשורא חדא אינון ארבע נגלין
אינון נגלין על תריסר סמכין. אלן ארבע אכניאל קדימא!

ס"א

באתר דהסוה היכלא וכל נשמתין דסלקן קיימא האי ממנא
בהאי פתחא וכמה ממנן אחרין עמיה בלזו אשא דמלפנא
יסרביסין דאשא (ג"ס א) בידיהו וכלבו מארי דעיינין. האי
ממנא קיימא בסערא דא אי זכאת האי נשמתא לזיעל האי
זמנא פתח פתחא ונאלת ואי לא זכאת הסוה ממנא אחרא
דקיימא בסערא אחרא זמין וכמה אלף ורבען גרדיני נימוסין
שמים דמי לה הסוה ממנא אחרא קדישא ונקיש לה האי
אחרא די בסערא דמאבא ואעיל לה גו אינון היכלי מסחבי
וכל אינון גרדיני נימוסיה אחר די לה עד דנחתין לה לניסא
ואתנת תמן תריסר יריה תקנא דהסוה סערא אחרא די
דינא לאתנא בכו חייבא כנוונא דא הסוה מינא קדישא
דקיימא על הסוה פתחא כל אינון ללותין דבקעי חוירין
ורקיעין למיעל קמי מלכא אי כל תא דסגיאין אינון פתח
בתא ואעיל הסוה לליתא עד דהתעבדו כל ללותין דלמא
עשרא ברישא דנדיק חיי פלמין כמה דא קמוס ואי ללותא
דחיד סלקא עד דמסי לפתחא דהיכלא דא דהאי ממנא
קיימא ציס אי יאה הסיא ללותא לשלשא קמי מלכא קדישא
(ואות) מיד פתח פתחא ואעיל לה. ואי לא יאה דמי לה
לבר ונחתא ואתשציא עבדאן וקיימא גו רקיעא תתא
זאיון רקיעין דלתתא דמדיני גו פלמא ובהסוה רקיעא
קיימא חד ממנא די שמי סהדיאל וממנא על האי רקיעא
יגזיל כל הני נלותין דאתדחין דאקרון נלותי פסילא יגזי
לון עד דאיתדן (ג"ס א) הסוה בר נש אי תב לגבי מאריה
דקא יאות ולי ללותא אחרא זכאת הסיא ללותא זכאת כד
סלקא נסיל הסוה ממנא סהדיאל האי נלותא וסליק לה
לעילא עד דאערע בהסוה ללותא זכאת יסלקין ואתערבון
כחדא ועאלין קמי מלכא קדישא ולזמין אתדחיא הסיא ללותא
בניו דהסוה בר נש אתמשך בחר סערא אחרא ואיהי אבתא
בהסוה סערא ונשיל לה הסוה ממנא די בהסוה סערא
אחרא מהאבא וכדין קיימא הסוה סערא אחרא יתאבא
סליק ואדכר חובי דהסוה בר נש קמי קב"ה ואסעי
עליה לעילא ועד כל נלותין וכל נשמתין כד סלקן
כלהו סלקן וקיימן קמי היכלא דא. והאי ממנא קיימא על
פתחא דהיכלא דא ללילא נשמתין וללותין או לדחיא לון
לבר לילא ייהאי פתחא אית פתחא אחרא דקב"ה חסיד
ס. ואתפתח תלת זמין בימא ולא תנעיל וקיימא לאינון
מאריהו דתיובתא די אושדין דמעה בליתיהו קמי מאריהו
יכל תרעין ופתחין ננעלו עד דעיל דרעוה בר תרעין אלן
דאקרון שערי דמעה וכד האי ללותא דמעה סלקא לעילא
לאעלא באינון תרעין אודמן הסוה חופן דקיימא על שית יאה
חין רבדין יתחזיאל שמי ונשיל הסוה לליתא באינון דמיעין
ללותא עאלת ואתקשרת לעילא. ואינון דמיעין אבתארו הכא
ורשימין בהאי פתחא ואית דמיעין אחרין ורשימין פדיר על
כל אינון רתיבין עלאין דלא אתמחון (ס"א אתמחון) אלן
אינון דמיעין דאשדו לעילא ותתא כד אתמחב די מקדשא
דכתיב הן אראלם לעק חולה יחלש שלום מר יבכיון. ואיהו
דמיעין דאשדין עד דליקא וזכאין כד מסתלקן מעלמא כללו
נגלי לון אינון רתיבין וערבי לון באינון דמיעין דאשדו על
הריבו דבי מקדשא ועל דא כתיב (ישעיה כט) ויהיה ה'
אלהים דמעה מעל כל פנים. מאן פנים הלן רתיבין עלאין
קדישין ולבג'ת ותרפת עמו יסיר מעל כל הארץ כי ה' דבר.
בהאי היכלא חית רוחא דאקרי (ג"ס א) ספצירי'ס ויהי
אינון חיון ספירא דנגלין לכל עיבר והאי חיון דקיימא לפרין
ספרין ומאלן מתפרשאן נגלין דשרגא כמה (ג"ס א)

(ס') קדומי מלכיצ'רל) יאהדונה"י (ר"ם ג) יעדוני"ס די מפתחן דשמא קדישא צדייכו וחלין תרבע אינן כללין צדא דאשון (ר"ם ה) ארניי די סדלפון מארי רבינן משתמש צדא אלן ארבע אשון פתחן צאורא דהסא איירא כללי צאשון דשמא קדישא יו"ס. יו"ד ה"א וא"ו ה"א וסהא איירא כללי לון וסאכליי אלן צאלן. ואלין ד' נעלין לון צדא דסהא צדיק. ואלין ד' עאלן צד' חלין צאלן דכתיב (שמו"ט) מקצילת סוללות אחת חל אחת וסא וקוימנא ודא איירא לאסכללא אלן צאלן ולסלבת איין צאלן צדא דסהא רוחא דכללי צדא דשמא קדישא דכללי שזא דא בשזא דא. וכלא צהאי היכלא מתנגני ונפלי צסהא רוחא צדא דשמא קדישא דשליס על כלא. צהאי היכלא איירא יאהדונה"י דללי דתרין שמאן מבו דאירא צדא צדא. וכד שזא דא כללי צדא דרוחא צדא. וכללי דא צדא נסיר דא צדא דאין נסיר כלל וסלקא נסורא ונסתא כנבורא דשישא גו מיא ואויקומנא וכדין (כד) האי רוחא נפל כלל נעלין צניניס דכתיב (יחזקאל ה) אל אשר יביס שם הרוח לנבם ילכו לא יסבו צלכתן. וכד רוחא דא נסיר בשזא דא. דאין עאלן כללו דא צדא. ואסאקסרו כללו כחדא לסלקא לעילא צדא דשמא דא קדישא. צאמלעיתא דסיכלא דא קיימא חד עמודא נעין מסיכלא דא לסיכלא תנינא צהאי סליק רוחא דלתא לגבי רוחא דלעילא לאסאחדא רוחא צדא וכן עד לעילא מכללו למאוי כללו רוחא חדא כד"א ורוח אחד לסא. עמודא דא דקיימא צאמלעיתא אדרהניא"ל שמיא וריון דמפתחן דשמא קדישא צדיק. כד לעומין סלקאן ומסאן להאי עמודא דאין נפלי כללו דאיןן דסיכלא דא לגי סיכלא תניינא לאסאחדא דא צדא למאוי כלל צדא דא לאסאחדא עילא ותמא כחדא למאוי שזא קדישא שליס דקא יאום:

(היכנן ענן השמים קו"ד)

היכלא מתיינא היכלא דא קיימא נז רזא דמהימנותא
לאחאחדא ברזא דלעילא האי היכלא סמיך ונניז יסיד מן
קמחא. בהיכלא דא חית תלת פתחין וחד שרשא ממנה
עלייהו אורפיאל שמי. האי ממנה שלים על תלת ספרי
עלמא דרוס ונפון ומזרח. דרוס מהאי ספרא ונפון מהאי
ספרא ומזרח בלתינפון. אליו תלת פתחין תלת ספרי
אליו תרין ספתימן וחד באמלטימא פתח ברזא דכמיז (שחז)
(נד) וכעס השמים לשר. האי ממנה אפסקד וקיימא בהסוא
פתחא דליבו פתח ותחית ידיה תרין ממנן אחרנין דממנן
על אינון פתחי אחרנין ספתימן. וכל אינון נשחיתן דלינון
קסולי ביה דין או אינון קסולי שאר עמין כללו תאמנן תחות
ידיהון והאי ממנה דלעילא חקיק לון לדיקניהו בלבושו
דאינון נזר דליק וסליק לון לעילא ואחמי לון למאריה וכדין
נפיל לון וחקיק לון בפרשוריו לאינון קסולי שאר עמין
ואינון קסולי ביה דין נחית לין האי ממנה ואפיל לון בפר
אינון תרין פתחין ספתימן דאינון תרין ממנן אחרנין קיימין
עלייהו ואחמי חקיקן דכל אינון דקייזו אירייתא ונצרו
פקודיו ואינון כטיפין בנרמיוסו ממנה מחוסה דלכוו עד דהאי
ממנה דקיימא עלייהו פתח לון פרעס דמזרח ונצרו לון וייבז
לון חיים דלתפתחו בהסוא תרעא דמזרח ובידא דהסוא
ממנה חד כסא דחיין דליבו מליא נצורין והאי אקרי כוס
נחמומין כסא דהייא (י"א ונציר וייבז לון חיי) דסא בגין כסא
אחרא דשתי בקדמימא וכו' להאי. כנוונא דא חית בסקר
אחרא בהיכלא דאחאצא ממנה אחרא ובידום כוס דאקרי
(ויקרא יב כ נציר) כוס פרעלה כוס נחמו כוס דפתינן דא

יין ואית יין ה"י אית כוס ואית כוס וכלא דא לשב ודא
 לבזים. יין לשב דכתיב (תהלים קד) ויין ישמח לבב אנוש. יין
 לבזים דכתיב (שם פה) ויין חמר מלא חסך וגו'. כוס לשב
 דכתיב (שם ע"ה) כוס ישועות אשא כוס לבזים. דכתיב
 (ישעיה ט) כוס חמתו כוס הפטרעלה כמה דאית בצערה
 דקדושה היכלין וממנו כלא לשב וירחין קדישין וכל ספרין
 קדישין. הכי נמי אית בצער מחאבא היכלין וממנו כלאו
 לבזים ורוחין מסאבין ממנו וכל ספרין זכאבין ודא לקבל דא
 כגון יאר סבוב וילר הרע וכלאו ברוא חדא היכלא דא חקרי
 היכל וזהר בגין דאית ביה רוחא דחקרי אורפניאל ואיהו וזהר
 דלא אשתמי וקיימא בזהירו סימא דנהיר מעילא וזהירו
 דנהיר לתתא. וכד בשט נהירו לתתא בזהירו עלאה (ב) חדא
 וכד נהיר נהירא בנהורא) נהיר האי רוחא כנוונא דחיוז
 דעינא דכד מתגלגלא דנין אפיק נהורא דנלין וזהר הכי
 נמי האי רוחא. ועל דא היכלא דא חקרי וזהר האי רוחא
 דחקרי אורפניאל האי איזו דנהיר להיכלא דא ונהיר להיכלא
 דקדמא בגין דהסוא רוחא דהיכלא דקדמא נהיר בצמחיל
 בזהי (ד"ה מהאי) רוחא דאזיב סימא. דא רוחא נטיל
 לעילא ונטיל לתתא ברוא דכתיב (ז' ו) חמוקי (נ"ה א)
 ירכיך כמו חלאים. ומה דאמר חמוקי ירכיך בגין דאית רוחא
 אחרא דנפיק מניה לשער שחאלה ואפקשר בזהיר וע"ד
 כתב חמוקי תרין והאי רוחא שחאלא חקרי סדרניאל
 ואסתכליו דא בזה כלילן כחדא ואינון עטס השמים דכלילא
 בזה ומים. כתב (תויאל א) כמרה הקשת אשר יסיה בשטן
 ביום הגשם וגו' האי רוחא דקדמא אורפניאל דאזיב סתם
 בין עילא ותתא ונהיר איזו כעין שחאל האי איזו כעין שחאל
 ולומנין איזו השחל בגין דמיה קיימין כל איזון שרפים
 (פ"ב) חיוון אשא ממלכן חיוון דקיימי ולא קיימי וע"ד איזו
 שחאל. אורפניאל דקדמא בזה אשתמודעין חיון וכלמא
 כד אדון עלמא לשב דנין נהיר רוחא דא וכל חיון וכל חדא
 אשתכח דהא כיון דזכותא נפקא ונהירו דינין דנין רוחא דא
 אנהיר ובימינך (פסלי ע"ה) בזהר פני מלך חיים. וכד אדון
 עלמא בדינא (בהסוא זכותא) דנין הסוא ספרא אחרא
 וסאבא שלטא ואפקד (ס"א) וכד אדון עלמא בדינא בהסוא
 וסאבא כדן הסוא רוחא אחרא שלטא אפקד) והאי רוחא
 אגזיז ואחשך וכדן כל עלמא קיימא בדינא ואסתן. וכלא
 קיימא בזהי רוחא ובימינך (דניאל ה) וארכבתיה דא לרא
 נקשן. הכא קיימין כל איזון מלבושין דנשתתהון דלדיקיה
 דסלקין לאחורא קמי מאריהון ולקיימא קמיה וכד נשתתא
 סלקא ומצי להאי היכלא כדן אדומן דא ממנה דאפקד עד
 איזין לבושיין וזקדושיין עלמא דהא בזמנא דבר כש עידי
 פקודין דאורייתא בזהי עלמא כנוונא דאזיב אשתכח גרימא
 הכי אשתכח ליה בזהי היכלא לעילא מלבושא לאתלבשא
 ביה בזהסוא עלמא. וכד נשתתא סלקא הסוא ממנה נטיל
 הסוא לבושא דילא ואזיל עמה עד די משא לנהר דינור די
 נשתתא אנפירכא לאתשהייא ולאשתכח תין. ולזומין דשפשא
 סהיא נשתתא תמן ותפוקדא ולא סלקא כלל יומא עד דשפרא
 כד אשער רוח דשפרא דרודס דנין קיימי כלאו ומתחדשן
 ואמרי שירא ומזמן כנוונא דאיזון מלאכין דאשתכח (ד"ה ב' א'
 שלטנאון ותפוקדן וקיימין ומתחדשן כמלקדמין ואמרי שירא
 (ואזלי לון) הכי נמי אלזין נשתתין. ואי זכאם האי נשתתא וסלקת
 האי ממנה דקדמא נטיל לס להאי נשתתא ואלבזים לה בזהסוא
 לבושא ואשתקב ביה וסלקא לקרבנא על ידא דמיכאל כהנא
 לקיימא תדיר כל יומין קמי עסיק יומין זכאם חולקא דהאי
 נשתתא

דרך אמת א כפ' תרומה דף קנב ע"ב חיתא ד' מפתחן בד' חתון דשא קדישא ע"ט :

החממת דקיימת וזכרם להאי. בכלל החממת האי רוחא ארפטיאל דקאמרן ואיבו שלים על האי היכלא מכללל דא דא תכליל רוחא ברוחא ובשם דא דא לאתכללל כהדא אחריו אינון בליטין אחריון דחממן על עמלא ואלין אינון שרפים דמים גרדין דמקדשי למאריהון תלת זמנין ביומא ואלין אינון דמדקדקי עם נדיקא אפילו בחד יומא דשערא ואלין אינון דקיימי לאענשא בדיא עמלא ובעמלא דחתי. ולאנון דמזלזלי לבר נש דאוליפו מניה אכילו מלא חדא באורייתא ולא מנהגי ביה יקר ולכל אינון דמשתמשי במאן דקארי שית סדרי משנה ליחדא יחודא דמאריהון כד מתישבן רוחא ברוחא ואתערבן כחדא מהסוא נסירו נפא חיותא חדא דשלשא על אינון שרפים וארבע תחותא דאנפייבו אנפין דנשר האי חיותא יופיאל שמים ואיבי קיימא בכל רוי דחממתא וכל אינון מכתתאן דחממתא קיימין ביה האי חיותא קיימא למתבע אגרא מעם קב"ה למיב לכל אינון דרדפי בתר כל מאריהון דחממה ואפילו מכל ב"י ואלפי חממה למעד למאריהון. והוא אגרא דייב לבי נשא דרדפי בתר חממה למעד למאריהון. דכד נפא ב"י מאי עמלא האי חיותא נפא על ד' שרפים מעפפין ופאסת קמיה ולא שזיק כל אינון גרדיני נימוסין די בספרא אחרא למקרב בדידי ומה אינון שליון דשלים סחריה. ואלין שרפים כד נפלין ואחמיון ארבעין אינון שרפים נחשים דנפקו מהסוא נחש גרדיני מותא לכל עמלא האי חיותא קיימא כד נשמתא סלקא ימשת לגדיה כיון שאל לה ברא דחממתא דמאריה וכוסא יהיא חממתא דרדיק אבתרא ואדבק (ס"א ב) הכי יבדי ליה אגריה. ואי יכל לאדבקא ולא אדבקא דחי ליה לבר ולא עיילא וקיימא תחות הסוא היכלא בכסיפו. וכד נשלי נדפייבו אינון שרפים דתחותא כדון כלבו בפסי בגדיפיו ואוקדון לה ואתוקדת ולא אתוקדת וקיימא ולא קיימא וסכי אתדנת בכל יומא נהירית ולא נהירית. ואפי' דעובדין עבין אית לה בגין (גראטיה קנ) לית אגרא כהסוא עמלא כלינון דייסתלי בחממתא לאתכללל ביקרא דמאריהון ולית שעורא לאגרא דאינון דידעי חממתא לאתכללל ביקרא דמאריהון. ובהא חילוקאן בעמלא דין ובעמלא דחתי דכתיב (מ"י ג) אשתי אדם מלא חממה ואדם יפיק תבנה. רוחא דא שלשא על כלא כלא כליין בה כלא אסתכין לגדיה האי חיותא שלשא על ארבע אחריון דארבע גלגלין לכל דוד. וגלגל חדא אסתכי לסער מורה. וגלגל חדא אסתכי לסער לפון. וגלגל חדא אסתכי לסער דרום. וגלגל חדא אסתכי לסער מערב. וכל חד וחד בתלת סחרין. גלגל דלסער מורה (ס"א ב) אי שאל בשם א' מהי) חיותא שמים. גלגל דלסער לפון קרטיאל שמים. גלגל דלסער דרום עזריאל שמים. גלגל דלסער מערב עזריאל שמים. ואינון תלת סחרין דאינון לכל חד וחד כלבו אסתכין למחממיתא בגין דמחממיתא איבו נסיל לון וכלבו נסיל בגיניה דמחממיתא אלין דקיימי במחממיתא כלבו מחמן בשירתא ואלין דימיתא אחרי שירתא דסלקא רעותא לעילא ואחרי קדוש ואלין דשמאלא אחרי שירתא וסלקי רעותא לעילא ואחרי ברוך קדוש לעילא וברוך לתת אלין דקיימי לעילא לסער ימינא נסיל קדוש ומחממיתא בקדושה בכל אינון דידעי לקדשא למאריהון ביהודא ברא דחממתא. ואלין דקיימי בשמאלא נסיל קדושה ומחממיתא בכל אינון דלא ידעי לקדשא למאריהון כדקא יאות וכלבו כליין אלין באלין בימודא חדא ומחממיתא דא ברא עד דכלבו מחממיתא קדושה חדא ורוחא חדא ומחממיתא באינון דלעילא למיאי כלא עד לאתכללל דא ברא. מאחר דא ינקי כל אינון מאריהון

דחממתא דקיימין למעד (ויש קא כ רע ג) במחממה או ברא (תיקן) יא א כא רחא א רחא א רחא א) דחממה בגין דנביאים ינקי מלעילא ואלין מארי דחממה או דמארי ינקי מחממה וכד מחממיתא אחרא דא באתרא דלעילא בקשורא דא כדון נביאים ינקי מכלל מעילא ומחממה בקשורא דא ובגין כך אית משל במלייהו דלא לחמח נבואתאן כדקא יאות כמה דהוא ביה במשה דהוא לחמח נבואתאן נבואתאן בכלל. בגין דנאירו נפיק מעילא מאחר דכל נסורין נפקין מניה ומשא דגרדיה ומחמן ינקי נבואתאן ונאיר מה דלא הוה כדון לכלל לכל שאר נביאין אינון מאריהון דחממה מאריהון דמחממה כלבו ינקי מאחר דא לתתא דלא חבורא דלעילא על ידא דדרגא אחרא תחתא מניה דאיבו לבר כמה דדרגא דנביאים דלעילא לא הוה מחמן ליה נביאים בר על ידא דדרגא אחרא תחתא הכי נמי חלין דרגא דייקין דלכון איבו לעילא בדיא דרגא תחתא אכל לא חמגליא לון חמא על ידא דדרגא אחרא לבר דאיבו תחתא מניה בגין דנפאקא מחממיתא היכלא ימשת מלא עד דהוא מחממיתא דקיימא על תרעא דסיכלא דא ומחמן להסוא מחממיתא תחותא ידוי וכן עד (ס"א ב) דכמה אינון דנפלי הדיא מלא ואתערבו בדידי ועל דא כד ימא לגדיה דבר נש כמה אינון דאתערבו בדידי ועל דא לא נחמח מלא כדקא יאות. כד מחממיתא חלין ארבע גלגלין בארבע אינון די באמחממיתא כדון כלבו אקרון חמודות ואינון מאריהון דמחממה ובגין כך האי חיותא דקאמרן שלשא עלייהו ובגין כך אקרי דחילא איש חמודות דכתיב (דניאל ט) כי חמודות אתם. וכלא ברא כדקא יאות. ובאין אינון דידעין רוי דמאריהון למיב באחר קשום בעמלא דין ובעמלא דחתי:

(סיכל טנג ז"ח)

דיכללא תליתא היכלא דא היכלא דקיימא בגדיהו עלאה יתיר על כל אלין קמאי. ביכלל דא קיימין ארבע פתחין חד לסער דרום וחד לסער מורה חד לסער נפון וחד לסער מערב. בכל פתחא ופתחא אית מחממה חדא דקיימא מחממה על כל פתחא ופתחא. פתחא דקממא דא פתחא דקיימא ביה חד מחממה מליכיאל שמים ואיבו שלים על כל אינון פתחין דנפקי מבי דינא דמלכא לאתדנא עמלא (בהסוא פתחא) בגין דהאי איבו מחממה לאתדנא בדי באינון פתחין ותרין סופרין תחות ידיה חד מימינא וחד משמאלא. להאי אסתכיוו תחין פתחין לאתקנא עד לא יפקון מחממיתא דלבר ויתחממו בידא דהסוא מחממה די ביכלל דקממא דהא מוחממה דאתחממו בידא דהסוא מחממה דביכלל דקממא דא נפקי מחמן ולית רשו לאתבא לון דהא מיד אודמן מחממה דספרא אחרא מחממיתא מאריה דיונא קשיא תקיפא דלא מרחם וסנדיאל (ס"א וסנדיאל) שמים ואיבו מחממה על תרעא דסיכלא דקממא (ס"א גרם אחרא ואל גרם קממא) די בספרא אחרא דאיבו גיהנם וכמה אינון גרדינין נימוסין מחמן לשטיא בעמלא וזמנין למעבד דינא ובגין כך קיימא הסוא מחממה לעיינא בשחקין ואינון תרין סופרין דקיימי תחות מחממה דא שמחממיתא וקמממיתא אלין סופרין לאתקנא פתחין והסוא מחממה עלייהו דאיבו מליכיאל. בגין דבאינון היכלין די בסער אחרא מחממיתא אסתכיוו מחממה ידיעלן דספוכא באלין מחמן די בסיכלין אלין וכל אינון רוחין וכל אינון מחמן דמחמן כלבו לאבאשא. תא חזי האי סנדיאל (ס"א גרם אחרים סנדיאל) כד נסיל פתחא מחממיתא דהסוא מחממה דקיימא לפתחא דקמממה פתחא חד פתחא לספרא דחשוכא דאקרי באר שחת ומחמן מחמן אלק ורעבן ומיין נעלל אינון פתחין. ואי מחממה עלייהו

(י' א') דיתפנים לבתר. והאי חתנשיל בלא רשו וענ דא כתיב (פסלי י') ויש נספה בלא משפט. ורוא דא כתיב (בראשית א') והנה סוב מאד ותינין והנה סוב מאד דא מלאך סמות דאקדים ליה עד לא יתפנים לבתר. והאי ממנא דקאים על האי פתחא אעיל נשמתיה וסלקא לה לעילא ייחידה שנין ולפתחא אתרן על חוביו דאבוי ואחמסר בידא דהאי אסכרא דקארמן. וכל חד וחד היכלא דא לקביל היכלא דא. דא בהפוכה מן דא כדקארמן. והאי פתחא איזו לססר לפון:

פתחא רביעאש פתחא דא קיימא לאסוותא ואקרי פתחא דאסוותא בהאי פתחא קיימא חד ממנא (ינג א') פדואל שמים והאי קיימא על כל אינון אסוותא דעלמא ולאעלא ללותין דכל חינון מארי דמכאובין ומרעין וגערין והאי איזו סליק בכל (י"א לכל) אינון ללותין ואעיל לון קמי קודשא בריך הוא והאי איזו (איזי ג') מלאך מליך אחד מני אלף. בגין דאינון אלף קיימין בהסווא פתחא והאי חד מנייזי וכתבי ויחננו ויאמר פדעשו מרדת שחת מלאחי כופר בגין דסליק בהאי (י"א להאי) ללותא וקיימא מליך סוב עליה דבר נש ואדכר זכותיה דעבד קמי מלכא קדישא בגין דהאי איזו דקיימא תדיר לבס. ועל דא כל אסוותא קיימא בהאי פתחא די פדואל ממנא ביה. פתחא דא איזו לססר מערב ובגין דא אלון ארבע פתחין קיימין בהיכלא דא. בהיכלא דא קיימא רוחא חדא דאקרי נגה האי איזו רוחא שליטא בהאי היכלא כל יווא וכל תיאובתא קיימא ביה. האי רוחא איזו קיימא לכל אינון דאית לון חולקא בעלמא דאית דא אעסר לאינון נשחית ביווא דיקרא בגין למכרע כל אינון ריחין די בהיכלין אחרנין דא איזו בר עלמא דאית ויעבר בכלסא ולית מאן דימחי בידיה. האי רוחא איזו רוחא דכח בירי מאלין תתאין זאריאל שמים מהסווא משחא דרבות קדשא דנגיד מעלמא דאית נגיד ביה ומסווא משחא ארצרי (י"א ארצרי) ואלמא והאי איזו נר כח דאית אחר (האליס קנ) ערכתי נר למשיחי. בגין דהאי איזו סווא לאדלקא ביונין מתתא לעילא כד שרא עליה נהירו דנגיד מעלמא בגין דהאי אסתדר כד תאכלילו ביה כל אינון תתאין תתא. וכד אסתדר האי רוחא בכל אינון תתאין וסודי כוין אפיק מיה נהורא חד די שמים אקריאל (ס"א אהדיאל) והאי איזו כליל ברוחא דא. האי קיימא תחת (ס"א האי) רוחא לאמשכא (ס"א לאמשכא) לכל אינון נשמתין דסלקין דאית לון חולקא בעלמא דאית ותתחון לסלקא לעילא בגין דכד נשמתא סלקא ועאלת באינון היכלין תתאין רשימא איזי בעשרין (י"א א') ותרין תתאין דאורייתא דרשימין בהאי נשמתא. ואלין עשרין ותרין נהורין כלסא ממנא שמיין דקיימא עמיה וכלסא אתקרון על שם דהאי נהורא דעלייה וכלסא תאכלילו ביה. האי נהורא בכל אינון נהורין תאכלילו בהאי רוחא והאי רוחא כליל ביה ואסתכח לאתשכח גי היכלא רביעאש רוחא דא כד תאכלילו מנהורא דא ומכלסו נהורין כד דחיין לאתפלל נפקא מנייהו חד חיופה קדישא כלילא ברי גווי אריז נשכרא ואיזו חד דיוקאא דהאי אקרי אהדיאל (י"א אהדיאל) והאי חיותא קדישא נפקי מנליהו דילס כד מתי נהירו

סלייהו. וכדין כרוין נפקין וכמה גרדיני שמיין בעלמא זסווא דינא אשתלים ועל דא ממנא דא קיימא לעיינא בעתקין ולאחנקא ייחוי פתקין עד לא נפקו מהאי פתחא והאי פתחא איזו פתחא דדרוס. פתחא תנינא דא פתחא דחיין ומותין תליין ביה בגין דבהאי פתחא תתאין תתאין דכל פתקין דכיון דפתקין אתקנו כדקא יאית חד שמשא זמין גאריאל שמים ונפיל פתקין בהאי פתחא תנינא ותמן תתאין להו. ממנא חדא קיימא על הסווא פתחא ועזריאל שמים וכל פתחא ופתחא אתקרי על שם דהסווא ממנא דאפתקא עליה האי ממנא תחת שלטניה ותחת ידיה תרין שמיין די שמש (ס"א ספריה) סנוריא עדיאל. חד מימנא וחד משמאלא. הסווא מימנא ביה תליין חיון והסווא דשמאלא ביה תליא מותא. ותרין תתאין בדייהו תחת חיים והותם מות. דא קאים לספרא דא ודא קאים לספרא דא האי פתחא סתים כל יומי שםא ביומא דשבתא וביומא דחדשא תפתחא לאחורא חיים בהסווא חותמא דתליין ביה חיון בגין דשבת וחדש חותמא דחיים אתקיים בהו. מצימא דכפורי דישאל כלסו קיימי בללותין ובשמותין ומשדלי בפולחנא דמאריסון סתים הסווא פתחא עד שעתא דללותא דינחא. כיון דאעבר האי ללותא דמנחא מאתר בי דינא דהיכלא דזכותא חד אוירא נפקא ופתחא דא תפתחא והאי חיונא דהיכלא דא קיימא ואינון תרין שמיין חד מימנא וחד משמאלא ותתאין דחיים ומותא בדייהו וכל פתקין דעלמא קיימי וכדין תתאין סן לחיים סן למות ודא סווא פתחא דמורח. פתחא תליתא דא פתחא דקיימא בקיימא למכרע כל אינון די דינא יעבר עלייהו בין למרעין בין למכאובין בין למשכנו. דינא דא קיימא למותא. כד תרעא דפתחא דא סגור כוין דינא ארששים על בר נש דלא תייבין ליה כד בחילא דללותא תקיפא ותיובתא שלים. דכתיב (וייזי יז) יסגור על איש ולא יפתח. חד ממנא קיימא על פתחא דא וקפליאל שמים והאי ממנא על פתחא דא בגין לסגור האי פתחא על הסווא בר נש דאיתו לאתענשא בגין דלא יתקבל בללותא עד דיוצב לקמי מאריס. ובהסווא זמנא דאחגור דינא בצבוי דלא חאבו באינון רביין ועירין חד ממנא שראש תחת ידיה עזריאל שמים ונפק וכרוי לססר שמאלא עד דאפתח חד רוחא דאיוו רוחא דגנימו (י"א ד) ארצרי בפנימו דסיסרא ואקרי אסכראל והאי איזו רוחא דקיימא על דרגא (ספריס אהריס פתחא) רביעאש בהיכלא תליתא די בססר מסאבא ודא קיימא על קפולא דלסון ויתחיו לון לרביי כאתתא דרביא דרביי ואחידת לון וקשלת לון וידין הסיא נשמתא סלקא ואחיד לה האי ממנא וסלקא לה לממנא דקיימא על היכלא רביעאש והסווא ממנא מנדלא לון ואשתעשע בהו וסלק לון לאחורא קמי מלכא קדישא בכל שבת ושבת ובכל ריש ירחא וריס ירחא ותתחון קמיה ואתברכו מיה. ונשעתא דרונא שלטא אסתכל בהו קודשא בריך הוא וחיים על עלמא. וכל אינון רביין דלא אשלימו שנין עד תליסר שנין ויומא עד כלסו אתמסרו בידא דהאי (ס"א) מתליסר שנין עד שמיס כלסו אתמסרו על ידא דרוחא אהרא דאקרי אגריסין דנפקא מהאי נחש (ס"א עקמא) עמיקא דגריס מותא לכל עלמא ואיזו ילר הרע. מעשרין שנין ולעילא אתרן בר נש מצי דינא אחר דאקרי זכותא איזו בגרמיה אפא ובחוביו אתרן ואחמסר בידא דהאי חיוא דאיוו מלאך סמות (בגין דהא מעשרין שנין ולתתא עד תליסר שנין) האי רוחא דקיימא ביה כנחש חויל אבחריה דא אגריסין דקארמן. בגין דלא ארנשיר כד הוה רביא דיק כדקא יאית. וחמי ביה סימן

יאלו דמופים רלים מספרא דא ורלים מספרא דא ובנייהו
(ש"ח) והעיר שזשן לסלס ושמה לא נבוכס. ואי מקדמי
אלין דסכא העיר שזשן שמה. ואי מקדמי אלין דספרא
אחרא העיר שזשן נבוכס. והא אוקומא דבכלא קיימין אלין
לקבל אלין ספרא דא לקבל ספרא דא. ובגין כך אלין אינו
מניין לכלא כד סלקין אלין באלין נפק חד אורא דלעילא
ואתעבידו כלכו מנן חד וסימניך (בראשית ו) אכני מנן לך.
תריסר גלגלין אינו דספראן זו היכלא דא ואינו אקרון
שרפים תרין גוויין הוור וסומק רחמי ודינא אלין אינו קיימי
לשכחא תדיר על כל אינו מארי דלעילא דלעילא לון שאר
עמין ודחקין לון ואקרון חלונות. והיינו דכתיב (שיר ז)
משגיח מן החלונות. ואלין קיימי לשכחא כל אינו דמלון
ללואייהו דמקדמי לבי כנישתא ואחזינו מאינו עשרה קדמלא
כדין סלקין וכתבין לון לעילא בגין דלחין אקרון חברים
לגבייהו הס"ד (ש"ח) חברים מקשיבים לקולך השמיעני.
זכאין אינו לדיקא דידעי לסדרא ללואייהו כדקא יואת בגין
דכד האי ללואייהו שרית לאסתלקא אלין סלקין ביה ללואייהו
ועליון בכל אינו ריקיעין ובכל אינו סיכלין עד פתחא
דפתחא עלאה ועלאת הדיא ללואייהו קמי מלכא לאתעשרא כח
דלתחמ. תא חוי כל אינו דמללון ללואייהו ומקדמי
ברעוהא שלים האי ללואייהו ביה לאפקא לס מנו מחשבא
וברעוהא דמלולא ורואה וכדין אפקא שמים דקב"ה וכד
מסתא לגבי אלין חברים כלכו נפלי להדיא ללואייהו ואולן
בהדיא עד היכלא רביעאה בהדיא פתחא. ואלין משבחין
בהדיא ומנא דמללון ללואייהו ויחדשי בהדיא ומנא אלין אינו
די ממנן זיממא בכו בישראל לחסוי עמכון חברים (פ"א) ואי
נליא כליין) ובליילא בליין אחרשין דאמרי שירתא בליילא
ות"ח כתיב (פסלי כח) גוול אביו ואמו ואומר אין פשע חבר
הוא לאיש משחית והא איקמים בגין דמנע ברכאן דקב"ה
דאיו אביו כמה דכתיב (דברים לז) שאל אביך ויגדך. וכתיב
(משלי כז) ישמח אביך ואוקמוס. חבר הוא לאיש משחית.
מאן איש משחית. דא איכו הכו איש דפנים לסיסרא ואקרי
(ש"ח) איש תהפוכות (תהי"ח קמ) איש לשון (בראשית כז) איש
יודע ליד איש שדה ואי איכו איש משחית דהאי איכו מנע
ברכאן מעלמא. אוק הכי מאן דמנע ברכאן מעלמא חבר הוא
להאי איש משחית דקאמרן. ודא הוא רוא. בגין דלמסריך
ליה לבר פש לברכא לקב"ה ולללא ללואייהו כדקא יואת. בגין
דיתברך שמים קדישא ויתחבר באלין חברים קדישין ולא יפסו
ללואייהו בגין דמנע ברכאן מעלמא ויתחבר בהדיא חבר איש משחית
דאיו מנע ברכאן מעלמא וגרים מותא לכלכו כתיב (דברים יח)
וחובר חבר מאי וחובר חבר הכווא מאן דאיויל בבר ספרא
אחרא וחרש חרשין איכו משך עליה רותא אחרא מסאבא
ואתחבר בהדיא חבורתא דהדיא חבר רע ושאר בחרותא
בהדיא הכווא חבר איש משחית. אמאי אקרי חבר בגין
דשעתא דתלייד ליה נש אתחבר עמיה ותדיר קיימא בהדיא
חבר. לכתא אתהפך ליה חבר איש משחית. וכדי איש בספרא
דקדושה בספרא דיימא חבר סוב דעמד שיבו עמיה דבר
נש בעלמא דין ובעלמא דרתי ואלין חברים קיימי תדיר עליה
דבר נש בחבורתא חרד לשיבא ליה ולאגנא עליה ולמסוי
עמים חברים לקדשא שמה דמאריסון ולמורא ולשכחא קמיה
תדיר. מאלין נפקי ארבע סמכין אחרין לאינו תריסר דקאמרן
היי חברים ואלין אינו קיימי לגבי אינו דעשין פיסא
לאבשא ללדיקא. אף על גב דלע עבדי וסלקי ואודעי מלה
לעילא ובפלי להדיא עיפא ואלין אקרון ארליים ואף על גב
דכלכו אתמנין לרא כל חד וקד אתמנא ואתפקד על מלין
דיעאל

הירו דהאי רותא עלאה דא ארבע אופנים כלילן בכל גוויין
אינו דהדיא יסדיאלא אסדוריא (פסדס י"ז) אסימון
(פ"א אסימון) כל אלן בתמיה נדפין. ואלין אינו ממנן
על כל חילי שמים חניי קרבא בגין דלוא אשתכח קרבא
בעלמא או עקידו דמלכותא מתאריסו עד דחילי שמים
וכוכביא דשאר רקיעין כלכו אחיו קרבין וסכסוכין אלין
באלין. ואלין ארבע אופנים קיימי עלייהו לארבע ספרין
דעלמא אלין ארבע כד נפלין לאבשא קרבין מרוא דהיכלא
דלעילא נפלין דאיו בי דינא ואקרי זכותא מיישא דלון
אפיקו כמה חילין ומשריין דלית לון חושבנא וכלכו קיימי
תחות אלין אופנים. מנחון קיימי על שירתא ומנחון שליתא
על עלמא. לקבל אינו שליחאן דלספר מסאבא דנקפי מנו
הסווא סיכלא תליחא דילא ואינו מקפריני עלמא לאבשא.
ואלן אשתכחו לקבלייהו דלא יסלמו לגבי אינו דמשתדלי
באורייתא כמה דתא אחר (תהי"ח) כי מלכיו יאזו לך
לשמך בכל דרכך וכתיב על כפים יאונך פן תנוק בלבן
וגו'. דא אבן נפך לור מכשול. האי אקרי אבן נפך לור
מכשול. והאי אקרי (ישיה כח) אבן בוחן פנת יקרת לור
ישראל. וכלא קיימא דא לקבל דא. מרוא דהיכלא תליחא
די בספרא אחרא נפקי תרין רוחין דאקרון א"ף וחס"ה
ומתריין אלין נפקין כל אינו שליחאן דלואיין לאבשא בני
נשא מאורחא דקיש ואלין אינו דקיימאן ואקדמו על בר נש
דקא חוייל לאורחא דמלוה. ועל דא אלין אופנים קיימין
לקבלייהו בגין לאגנא עליה דבר נש דלא יתנוקין מאלין
תרין רוחין דחיל משה כד הוה נחית מן עורא דכתיב
(דברים ט) כי יגורתי מפני אהף והחמה. באמלעיתא דהיכלא
דא איש אחרא אחרא דקיימא לעילא לעילא בארבע כחשין
לארבע ספרי עלמא עשר ממנן לכל פתחא ופתחא וחד ממנא
עלייהו. והאי כליל בהדיא דאקרי אסדוריא והאי איכו אופן
בתוך האופן משלכין דא ברא. אלין מ' נפלי דינא מבי
זכותא לאלקאה להא נשמתא דחבאת (פ"א ונעלמא) לאלקאה
לאלין קיימי בשלזבי נורא לגבי אינו נשמתין ופאסין לבר
מסיכלא דא ואלקאה נשמתא דא וקיימא נופא לבר כל אינו
יומין דאתגורא עולה ולא עלת לפרגודא ואלין ארבעים אינו
דקיימין ואניפו ומנדין לכל אינו דאפיקו מפומייהו מלה דלא
אלמסריכא ובתר דא אפיקו מפומייהו חלס קדישא חלס
דאורייתא ומסנפי פומייהו דא ואלין קיימי ומנדין לון וקיימי
בהאי דנוייה ארבעין יומין דלא אשתמע ללואייהו וכן לכל
אינו דחאבו אינו חובין דבעיין לנפא עשרה כרוזין נפקי
בכל יומא ומכרוי בכל אינו ריקיעין ובכל אינו חילין ומשריין
אודרו בפלגיא דאיו נופא. נופא איכו על חובא פלוגי
דעבד עד דתב קמי מאריה רחמנא לישובן. כד תב מהדיא
חובא מתכנפי אלין ארבעין ושראן ליה וכדין אכריוו עליה
פלגיא שרא נופא מכאן ולהלאה ללואייהו עאלא. ועד לא תב
נוף איכו לעילא ותתא ונסירו דמאריה אשתעי מיה ואפילו
בליילא נשמתיה נופא דתמנין ליה כל תרעי שמים ולא סלקא
ודחין עד לבר. האי אופן דקיימא על אלין ארבעין וכל נפלי
מאן להדיא אחר דאקרי תא סרליים וכד עאל עאלו עמיה
אינו ארבעין די ממנן בארבע פתחין וסלקין כל אינו מניין
די דכא ואלין אינו מלכין דאקרון חשמיים ואינו מניין
וסיפין ורומחין דרסוי לאגנא עלייהו דישראל משאר עמין
ולאגנא קרבא בכו ולנקמא לון כפוס שעתא בלא אריכו.
ובגין כך אקרי תא סרליים אחר דאינו רלים רכסי ואחא
לאגנא ולנקמא מוקמין לקבל רלים אחרין דרסוי לאבשא
לאחריעא מולין לשלמא עלייהו ורוא דא (אסד י) סרליים

לללללל ביה כדקא יאות דהא ביה הכנסת לפתח לקבל ביה הכנסת דלעילא. ביה הכנסת דלעילא דלעילא ביה (ש"כ) חלונות כחם דלמחר הכי נמי לפתח. לעילא כנסת הגדולא ביה תריסר חלונות עלאין הכי נמי להאי ביה הכנסת פתחא וכלא קיימאן דא לקבל דא בגין דלמחר קיימאן אלן בצוונא דאלן וקב"ה סליק יקריה בכלא וע"ד ביום רעס ימלסוה' כד שלמא הויה ספרא בישא ימלסוה' ס'. כצוונא דא האי ממנא יהירא"ל קיימא על כל אינון דחייסו על מסכני כד"א אשרי משכיל אל דל ובגין דא כלל קיימא ביהכלא דא ויהכלא דא אתכליל ביהכלא דאחרא רביעא דפתח סוף גורין ודינן לכלא. זכאס חולקיה מאן דידע גנזי דמאריס ליהדא ליה ולקדשא שמיא דמאריס דמירא למזכי ליה בעלמא דין ובעלמא דאמי

(סיכל סוכות. גמרא)

היכלא רביעא היכלא דא די קב"ה אשתמודע שולמיה בלרעא בגיניה ודא איחא היכלא דקיימא למחר אורחיו דאורייתא. דא היכלא אקרי זכותא דביה אפדנו כל דינן דעלמא וכל זכין וכל חובין וכל עושין וכל אגר סב לאינון דנשרי פקודי אורייתא. היכלא דא דכות משניה מכל שאר היכלין והאי היכלא כלינן ביה ארבע היכלין משניין דא מן דא וכלהו חד היכלא. ביהכלא דא אית רוחא דא דאקרי זכור"א א"ל ויהכלא דא אקרי על שמיא זכות והאי איחא אל והכא אפדנו כל דינן דעלמא והאי איחא רזא דכתיב (תהלים י) ואל ועס בכל יום. ד' היכלין ד' אלן דאינון ביהכלא דא דא לנו מן דא כללו כלילן דא בדה וכלהו חד היכלא ואקרי זכותא ארבע היכלין אלן אית להו פתחין חד ממנא עלאה דקיימא לבר לפתחא דמאריס דהיכלא דא סכני"ה שמיא ועל שמיא דא אית ממנא אחרא לספרא אחרא דשמאלא דגסל דינן ביהכלא היכלא דיליה לאתערעל למעבד בעלמא ובגין דגסיל מניה אקרי על שמיא סכני"ה והאי שליש על ההוא אסכר"א דרביי והאי ממנא עלאה סכני"ה כד גסיל דינא אכריו לאינון ממנן דקיימין על תריסר פתחין ואינון כרוזין דמכריו כל אינון דינן דאחבנו מסיכלא דזכותא דא. רוחא דא דגסיל כלל דאקרי זכות א"ל דקאמרן כלל כליל ביה מניה נפקו שבעין נסורין גליין. וכלהו בעגולא קיימי בגין לאחזא דא בדה דלל אתכסי דא מן דא כל זכין וכל עושין וכל דינן קמי כללו נסורין אלן קיימין מינייהו נפקו תריין נסורין דקיימי קמייהו דמיר. ואלן ע' נסורין ותרין נסורין דקיימי קמייהו אינון לנו בלמלעיתא דהיכלא ועל רזא דהיכלא דא כתיב (ש"י) שררך אגן הסהר אל יחסר המזג בסקר ערמת חסיד וגו'. לקבל אינון נפקי שבעין ותרין נסורין אחרנין מספרא דימינא וסבעין ותרין נסורין אחרנין מספרא דשמאלא. ואלן קדמאי אינון פנימאי לנו בלמלעיתא דהיכלא. לקמי נסורין אלן שאלין כל זכוון וכל חובין לאתדכאס. כל עובדין דעלמא מאלין פנימאי נפקי. אשתכחו כל נסורין דנפקי מרוחא דא עלאה מאפן וסיה סרי נסורין וכללו כלילן דכחותא. אינון פריין נסורין דקיימי קמי אינון שבעין אינון ססדי ססדומא דמיר וכסבי פתקי דינא דזכו או דחובא. אלן שבעין אינון גורי גורין ודיינין דינן. וכל דינן דעלמא סן לפס סן לביס סכא איחא. רוחא דא דליאו זכוס א"ל כדקאמרן ביה רשימין תלת אפון דמדבקן ביה מלעילא דאינון יס"ו. וסא דאקיימא דכד אלן אפון דמדבקאן ביה אחר דלמדבקומא דדכורא בנזקא דין אפרימיו ביה רוחא אינון אפון וסכא אחר דוד (תהלים יד) ויהי ס' לי למשגב ואלהי ללור מסמי. דא

דיסטאן. וסחם אלן ליה לון חושבנא. אלן ארבע קיימי לארבע ספרי עלמא וכל חד קאים לאשגחא עלייהו דשראל. ואלן אקרון מרכים כד"א (ש"י) מליץ מן הסרכים. שמיא דאלן ארבע דאקרון מרכים. עינא"ל. עירי"ה. (נ"א) עירי"ה. עירי"ה. יהירא"ל. עינא"ל איסו קאים לספר מורה ודא קיימא לאשגחא על כל אינון דעבדין עובדין סבין ועל כל אינון דמחשבי מחשבה דמניה אף על נב דלל יכלי למעבד. עירי"ה קיימא לספר דרוס. ודא קיימא לאשגחא לכל אינון דמנחמי למסכנא או דעברי לביוס עליה אע"ג דלל יכלי לזיהב ליה. ולאנון דאולי לאורחא דמניה ולאנון דעבדי חסד עס מתיס ואיחא קיימא קיימא דלמחא והאי אשתמא לאדכרא ליה לעילא ולאחזא דיוקניה לעילא לאעלא ליה לעלמא דאמי. עירי"ה קיימא לספר לפון ודא קיימא לאשגחא לכל אינון דחשיבו למעבד בישין ולא עבדי או בעלן לזחסי וארו למעבד ואחזק ביוניה ולא עבדי. עירי"ה קיימא לספר מעבד והאי קיימא לאשגחא לכל אינון דלעלאן באורייתא ועילי בנייהו למלעי באורייתא לבי רב ולכל אינון דמסתכלי על מרע כד איסו צבי מרעיה ואשגחו עליה ואודיעו ליה דיסתכל בחוביו ובעובדיו ויתוב מתייהו למאריס. בגין דכל מאן דישתדל ביהכלא מרע דיסתכל בעובדיו ויתוב בפיובתא קמי קודשא בריך הוא איסו גריס ליה לאשגחא. ולאחזא ליה רוחיה ועל דא כתיב (תהלים מה) אשרי משכיל אל דין ביום רעה ימלסוה' ס'. מאי ביום רעה ביום רע חבשי ליה. אלא ביום רעה ביומא דשלמא יהוא רעה למיסב נשמתיה. אשרי משכיל אל דל דא הוא מרע כחם דלל אחר (שמואל ב' י) מדוע אתה ככה דל בן המלך. ובגין כך ביום רעה ימלסוה' ס' ואלן (ס"א אינון דמסתכלי) דאינון דמסתכלי ביהכלא מרע לאשגחא ליה מחוביו צבי קב"ה כחם דאורייתא. ביהכלא דא קיימא עליה לאשגחא וביומא דשריא דינא על עלמא יסתוב מניה כחם דלל אחר ביום רעה ימלסוה' ס'. יומא דלמחר דינא להיה רעה לשלמא ביה (פ' עגלה) וכלהו אלן קיימי לאשגחא. ועל דא אקרון מרכים. ביומא דלללללל כד קודשא בריך הוא קאים דינא על עלמא וסיה ספרא בישא אמי לאשגחא דין מתכסי כל סיי וקיימי קמי קודשא בריך הוא וכדין מתעסרן כללו וקיימי קמי קודשא ביהכלא זכאס מה כתיב ירשניה מן חלונות מליץ מן הסרכים. מליץ כמאן דאשגחא מאחר דקיק דמי ולא חמי כל מה דלמסרין ולכתר משניה מן חלונות אחר אשגחא יתיר דפתח פתחין לרחמא על כלל. וכד קודשא בריך הוא אשגחא על עלמא אשתכל באלין חלונות ובאלין מרכים ומיסי על כלל וכדין כד ישראל תקעין ביהכלא שופר ומתערעל מתיסא יהוא קול דנפיק משופר כליל מאשא ומיא ורוחא ואשתבד מכלל יהוא קול. בגין לאתערעל קול עלאה דנפקא מנו יהוא שופר דליאו כצוונא דא כליל בלללללל ובמיא ורוחא דין כצוונא נפקא ואכריו בכללו רקיעין. ואחר קול דודי הכה זה בא וגו' משניה מן חלונות מליץ מן הסרכים. וכדין ידעי כללו דלל דלל קודשא בריך הוא חייס עליהו דשראל ואחרי זכאין אינון ישראל דלית לון עינא בלרעא בגין לאתערעל רחמי מלעילא דין כתיב (תהלים פט) אשרי הסם יודעי פרועה. יודעי פרועה ודאי יודעי פרועה מסבירי האי פרועה דליאו דינא קאיא דכלל אפדנו צה. זכאין אינון ישראל בעלמא דין ובעלמא דאמי בגין דאינון ידעי אורחיו דקב"ה ידעי למסך באורחיו וליחדא יחודא דקא יאות. אלן חלונות ואלן מרכים קיימי כללו לאחזא כל לזמין דללקין מפתח לעילא ואשגחא ביה לאעלא לון קמי קב"ה. ועל דא כל ביה הכנסת דללו ביה חלונות ללא אחר

אלץ תדיר לקבל אליו וכלל איש בדרגת ידיעתו כדקא חזי : פתחא תניינא ביהי פתחא חית ממנה דהרי"ל שמיא ואישו לסער ימינא והאי איש ממנה לאעלא כל זכותו וזכו בזה בני נשא בני דתתן ב"ל לשב עלייהו. כד אתרן לשב ואינון זכין קיימן גיטאן על חובי בני נשא כדן האי מינא פקיד על אנרא וחולקא דאינון זכין ואגדן לשב ואסיק הסוא דינא ומני ליש להסוא ממנה דאקרי "פד"אל די בסיכלא תליתאס. וכדן א"ל (אייג ג) פדעסו מרת שחא בנן דכד בר נש קאים בבי מרעיה ואמפס בתפסיו דמלכא כדן אתרן בר נש וכל זכו וכל חובא דעבד ביהי עלמא כלל עאל ביהי סיכלא להמדנא וכד אתרן לשב ביהי פתחא נפיק דיניא לשב לימינא דהאי ממנה דהרי"ל דקיימא ביה ואודעיה דיניא לשב עד דאשחויב ונחתא הסוא דינא בכל אינון ממנן דרגין דאשחויב לשב לתתא כלשו דרגין על דרגין וכלל בין לשב בין לביש מבי מלכא אתרן הסוא בר נש

פתחא תליתאס ביהי פתחא חית ממנה חד גרי"ל שמיא ואישו לסער שאלא והאי איש ממנה לאעלא (ס"א לאתקלא) כל חובין וכל בישין דב"ל אסיק אבהרייהו ביהי עלמא ונחתא לון נו מתקלא לאתקלא באינון זכין דעאלו בידא דהסוא ממנה אחרא דקאמרן. והסוא מתקלא קיימא נו פתחא רביעא ויתון אתקלו זכין וחובין כחדא מתן דגלח מנייהו הכי חית ליש ממנן ביהסוא סערא אי נלחן זכין כמה ממנן חית בסערא דימינא ונפלי הסוא דינא ימעברין בישין ומרעין מהסוא בר נש עד דאשחויב. אי נלחן חובין כמה ממנן חית ליש ביהסוא סערא דשאלא עד דנפלי מלה הסוא סערא אחרא וכל אינון גרידי נמוסין עד דארתע חוליה וכדן נחתא הסוא סערא אחרא ונפלי נשמתא זכאס חולקון דלדיקא בעלמא דין ובעלמא דחית.

פתחא רביעא ביהי פתחא קיימא חד ממנה ואינון (ס"א מאוניס) שמיא והאי איש בפתקלא דנפלא (ס"א דתקיל) זכין וחובין ביס אתקלו כלשו כחדא ודא אקרי (כ"ה א) מאוני דקד כדכתיב (ויקרא יט) מאוני דקד. ביהי אתקלו כלשו לאתדנא. תחום האי ממנה חית תרין ממנן חד לימינא וחד לשאלא. חד לימינא הרי"ל שמיא. חד לשאלא גדודי"ל שמיא וכד אתקלו זכין וחובין דא אכרע לסער ימינא ודא אכרע לסער שאלא וכלשו אתכלילו ביהי רוחא דאקרי זכוא"ל וכד אתכלילן כלשו ביה אסיק (ס"א חז) חיותא קדישא והאי חיותא מלסעא ואקרי שמיא תורי"ל האי חיותא איבי חיותא דקיימא לאשגחא בעלמא באינון עיני ה' דאולו ושעאן בעלמא. ואינון עיני ה' כלשו בשלו אשגחא מאינון עובדין עבין דאשעבדו בשמירר ולאשגחא באינון עובדין דאינון בשלימו דלכא ואע"ג דלא אשעבדו כדקא יאות. האי חיותא איבי קיימא באשגחא כלשו דללותין בגין דאינון שאלתין דאלו בני נשא כללותין כלשו קיימא בידא דהאי חיותא ואנח לכו ביהי סיכלא וקיימין אינון שאלתין ביהי סיכלא עד ארבעין יומין לאשגחא בכו. דהא (לסוף ארבעין יומין) בכל ארבעין וארבעין נפקא האי חיותא ונפלי לכל אינון שאלתין ואנח לון קיימיו דאינון שבעין ותרין נסורין ודיינין לון. וכדן האי רוחא דאקרי זכוא"ל חסין בכו אי זכי אי לא זכי. אי זכי נפקא האי כללותא ומסלגלא האי שאלתא ונפקאן עמס תריסר ממנן וכל חד וחד פבעין מעס הסוא רוחא קיומא ביהי שאלתא ואסקיימא בכו. תחום האי חיותא ארבעס שריפין מלסעאן שריפאל

רוח דרוחא דא דאקרי א"ל ורוח דאינון תחום דרשימין ביה דאקרון יה"ו אליו תלת סערין דהסורין דקאמרן אינון תלת בתי דינין דמתפלגי בדינין אחרנין במלי דעלמא בעותרא במסכנו במרעין בשלימו דאינון ארבע סיכלין דאינון מתקנן לכל אינון אחרנין. תרין סיכלין לאלין תרי סערי נהדין אחרנין וחד סיכלא לכל אינון מארי דעיינין דעשדי חושבנא מכל עובדין דעלמא. וחד סיכלא לסופרין אחרנין די תחום אליו קדמאי פנימאי. אליו ארבע סיכלין כלילן ביהכלא דא דאקרי על שחא דהאי רוחא זכוא"ל כדקאמרן. בכל פתחא ופתחא דאליו סיכלין חית ממנה חד :

בפתחא קדמא חית ממנה חד דשמיא אקרי גורי"ל לפתחא קדמא דשמיא דכלל סכני"ס דמריה נפיל האי ממנה אחרא הסוא ממנה חית לללל דינין דאדנו ואתגורו להסוא ממנה קדמא דשמיא סכני"ס דמריה נפיל האי ממנה אחרא דקיימא על היכלא דסערא אחרא וקיימא על אסכרא דרביי כדקאמרן. והאי ממנה גורי"ל נפיל מלה דבי דינא פנימא דכלל דאתגור מתן וכדן אודיע מלה להאי ממנה דלבר וכל אינון כרוזי ומארי בכל רקיעין כך וכך אתגור מבי מלכא עד דנפלי הדיא מלה ביהכלא דלתתא ומתמן נפיק ומכרוזי מלה עד דאשחויב בכלשו רקיעין תתאין ונחתא ואודיע ילח לכלשו דלתתא ונפלי מלה כלשו תתאין מדרגא לדרגא אבילו נפרי שמיא ועופי דארעא כלשו נפלי מלה ואודיע לה בעלמא עד דנפלי מלה כל אינון גרידיני נימוסין וחתויין בעלמא לבני נשא ואתיא הסוא מלה לומן קריב. ולומנין דהסוא מלה דאשעריכא ליחלבי ארעא דאינון ממנן לאתגור ולברא עמא דאודיעין הדיא מלה עד רקיעא דשמיא דלתתא וקיימא מתן עד דאינון מתנן שמיין דאתמנון על שמיא נפלי הדיא מלה ואודיע לה לאינון ממנן עלאין די בסער אחרא ואינון מודיעין הדיא מלה למלכי ארעא דאינון בסערא דלחן. וכד הוו נביאים ביה בישאלא הוו נפלין נביאס דלחן מתרין עמודין עלאין דאורייתא סמיך עלייהו לבתר דאשתלקו נביאים מעלמא ואחו מארי דמריה ומארי דהללח נפלי ילח מאתריה כדקאמרן וכד מלכי הוו בינייהו דישראל ונביאים אשתלקו ומארי דהלמא ומריה לא אשתכחו אודיעין מלה לאינון מלכין מהאי פתחא כדקאמרן. ואי תימא היך נפיל מלה מהאי אחר. ת"ח כל דרגא ודרגא וכל פתחא ופתחא כלשו חית לון לבד מינן ידיען דאתמנון (בסערא דלחן) בכל אינון רקיעין עד דנחתא לתתא ברקיעין תתאין ואודיעין מלה לאינון דאשעריך בגין דהא מלחין סיכלין דאינון סערא דקדוש ורוח דמסימנותא אשפרשו דרגין לתתא כלשו ברוח דמסימנותא ונחתו דרגין על דרגין עד דפרהין מהאי עלמא ואתמנון ביה. מנסון לנפרא בני נשא מסערא אחרא ומנייקי עלמא זכאין אורחי דקא אלי. ומנסון לבייעא לבני נשא כד אתאן לאתדכאס. ומנסון למעבד אתין יכין בעלמא. ומנהו דקיימי לאשגחא בעובדין דבני נשא למסד סהדותא וכן (בגונו דא) מתפרשין כמה דרגין לסערייהו וכלל ברוח דמסימנותא עלאס בקדוש עלאס. בגונו דא בסערא אחרא סערא מסאבא מתפרשין דרגין מאינון סיכלין לתתא כלשו דרגין לאבאשא ולאסעאסא עלמא. מנסון קיימי לאסעאס בני נשא מאורחא עב לאורח בישא ומנסון קיימי לאבאס בני נשא לאינון דחא לאסתאבא כמה דמניק אסתא בר נש לאסתאבא מסאבין ליש ביהי עלמא ומסאבין ליש ביהסוא עלמא ואינון אקרו לואס רוחאס כד"ס (ישיב ג) לא תאמר לו. ואינון דרגין דקיימן לאבאס יסיר ובגין כך

והאין בה לחיי עולם עליהו כתיב (שפיס ט) ועמך כולם
לדיקים לעולם יירשו ארץ וגו' (סידל אהבה . הסד)

היכלא חמישאה היכלא דא קיימא לאהנדרא לאין
תחא. והאין איזו סיכלא דקיימא לאהנדרא ברוח דמחיותא
פתחא חדא קיימא בהאי היכלא וחד ממנה עליה והסוד
מחא אקרי סניגוריא הא מחא קיימא על פסחא דא בגין
למילך (ס"א סניגוריא ענינהו דישאל נמיס סניגוריא וכו') סניגוריא דלסון
קמיה דמחיותא ולא יסלם עליהו ספרא אחרא דהיכלא דא
קיימא חד רוחא דליל בארבע דא רוחא דא כליל בארבע
גוויין חור ואוכס ירוק וסומק והאין איזו רוחא דקיימא
כליל בכלא ואקרי סוריא רב על כל אינון חילין תחאין.
וכלא קיימין תחומיה וממין תחומי ידס. האין רוחא דסניגור
ופסח כל מפסחאן עלאין כללו אתמסרין בידיה (תלם ומין
ציומא) כל חילין תחאין כללו אתכלילין וקיימין תחומיה ומניה
תחומיה. האין קיימא בכל ריון דמחיותא דל גוויין עלאין כללו
אתמסרין בידיה האין רוחא אקרי אהבה ובגין דא אקרי
היכל דא היכל אהבה בגין דהא אסגנוין כל רוא דאין
למאן דלאשריך לאתכלילא ביה וכאן סוד רוא דכתיב (ש"י ז)
שם אתן את דודי לך רוחא דא איזו נסיר כל נסיר
דלעילא ודא אקרי שומר ישראל שיר הברית בגין דהא
איזו נסיר דל גוויין עלאין ועל דא גוויין דמחיותא גוויין
ביה. מהאין נפקא שצילין ואורחין לאינון דלתתא בגין
לאשתערא ברו רוחא דרחימותא אלן ד' גוויין דבס אתכלילין
דא דא וכל צעון לאתכלילא בשא דא דא ונפק מחללו
חד חיותא קדישא דאקרי זכר. והאין חיותא על דא כתיב
(יחזקאל י) הוה היתה אשר ראיתי על נהר כבר מהיכלא
דא נפקין כל רוחין קדישין דקיימין בקיימא דנשיקין (עלאין).
דא מחיין נשיקין נפקא אורחא דרוחא לקיימא דנפשא לכל
אינון נשמחין עלאין דמחיותא בבי נכא ורוא סודא דכתיב
(דברים ח) כי על כל מונא פי ה' ימים האדם בגין דבהאין
היכלא קיימין כל נשמחין וכל רוחין דומיין לנחא בבי
נכא מיומא דאתברי עולם. ועל דא היכלא דא נפשא כל
אינון נשמחין דנשיקין מהסוד נכר דנגיד ונפיק ובגין דא
היכלא דא לא קיימא לעלמין בריקניא. ומיומא דאתברי בי
מקדשא לא עלאן הכא נשמחין אחרין וכד יסתמחין אלן
היכלא קיימא בריקניא ויתפקד מלעילא וכדון יתיי מלכא
מחיותא ויתעב היכלא דא לעילא ויתעב היכלא לתתא. וברוא
דהיכלא דא כתיב (ש"י ז) שני שדיך כשני עפרים וגו'. בגין
דדיכלא דא סודא רוחא דקאמין וסודא חיותא אשיק תרין
נשורין כלילין דא דא מתקשרין דא דא ואקריין אלן שדי.
אלן אקריין שדי ואיל דלתתא מתקשרין דא דא וסודא
דא ואקרי אלן שדי בגין דנפק מכלל דאלן שדיס והאין
אלן דאיון מסערא דמחיותא נסיל מחא דא כל אינון רחמין
דקיימין לתתא סודא היכלא דלתתא דאקרי זכותא על שח
דאין רוחא דבס דקאמין. האין שדי יניק לכל אינון תחאין
ולכל אינון היכלין. ולכל אינון דלכד דקיימין מסערא דא
דאקריין יתדות הישכן כמא דאוקימאן ועל דא אקרי שדי
בגין דמספקא מונא לכללו תחאין כמא דאיון מקבלא מסערא
דמחיותא. מהכלא נפיק אינון נשורין דאקרי לנפא מתקשר
המתקשרת בגין דמתקשרא לכמה גוויין והאין אוקימאן דאלן
מתערי דינא בשלימותא דלעילא ואינון בעלמא מספר שאלא
כד אתפרס (ס"א אתפרס) רוחא דא ובשם לאפקא נשורין
ספרין כאינון שדיס דמאן חלכא לכל ספר שדי נמי מהאין
רוחא

שרפאיל. בריקניא. קדישאיל. קדומיא. ואלין ד' תחומ
האין חיותא קיימין לארבע ספרי עולם אלן ד' קיימין לר'
ספרי עליה ואינון ממין לאשתערא בכל אינון דנשיר יומא
דשבתא ומענין שבתא כדקא יאות מאלין ארבע כד נסיל
נפקי שצילין דאש ואלין שצילין אתעביר שצילין ותרין
גלגלין מלשון באש מהכלא אתעביר נכר דינור אלן אלפין
ישמחיהו להסוד נכר כל אינון דמענין שבתא אלן ארבע
ממין משנתן בכל אינון דמענין שבתא והאין חיותא קיימא
עליהו וספרי בגינה תחומיה. בכל יומא ויומא נגיד סודא
נכר דינור ואוקיד לכמה רוחין ולכמה שליטין. וכד עיל
שבתא כרוח נפקא ושכך סודא נכר דינור וזעפין וזעפין
ושצילין אשתככו והאין חיותא אולא וסלקא על ארבעה אלן
שרפס דקאמין. ועל גו מלשיותא דהיכלא דא ביהו
אחר דאקרי ענן בגין דבהאין אחר כד עיל שבתא מסעראן
תמן כל פתורי דבני עולם דאקרי בני היכלא דמלכא ואלן
אלפין וברוא רבבן ממין קיימין על אינון פתורי והאין חיותא
עלאלא על אלן ארבע שרפס יעיל ביהו אחר ומחא כל
אינון פתורי (וכל אינון דקיימין עליהו) ואש. בכל פתורי
ופתורי והין מענין ליה לכל פתורי ופתורי וקיימא וצריך
ליה להסוד פתורי וכל אינון אלן ארבע וברוא רבבן כללו
פתורי ואמרי תמן. ומס ברכה הוה דצריך על האין פתורי
דמסערא ואתענא כדקא יאות (שפיס יח) אז תענא על ה'
וגו' כי פי ה' דבר. וכלא אמרי (ש"א) אז תקרא וס' יענא
וגו'. רוחא עלאלא דאקרי זכותאיל כד סודא פתורי אשתענא
בכללו סעודיה בסעודתא בחרא תליתא מסיים ואמר על
כל אינון קדישא ואמר אז יצבע כשאר אורן וגו' כבוד ה'
יאספך. כל אינון שצילין נשורין אחרין בכל ספרין פתורי
ואמרי (תהלים קמ) הנה כי כן יצורך גבר ירא ה'. וכד
פסורה דבר נש לא קיימא ביהו אחר בסעודא דענוגא
כדקא יאות כדון האין חיותא ואינון ארבע דתחומיה וכל אינון
אלן אלפין וברוא רבבן כללו דחין ליה לבד להסוד סערא
אחרא וכמה גרדיני ניומסין כללו נסיל ליה ועילי ליה להסוד
אחר דאיון דהסוד מן דא ואקרי נגע וכד עיל ליה תמן
(ס"א פתורי ואמרי) ואמרי (ש"א קט) ויהאב קללה ותבואתה ולא
חפץ בברכה ותרחק ממנו ינקש נושא לכל אשר לו וגו' אל
יהי לו מושך חסד וגו'. רחמאן לשון. בגין דענוגא דשבתא
ומחיותא דקדשא בריך הוא (ס"א האין איזו פתורי דענוגא
דשבתא וממין וממין נכא דתחומיה דקדישא ובגין דא) ובגין
כל אינון דמענין ענוגא דשבתא וממין וממין אלן ארבע
דקיימין תחומיה האין חיותא קיימא לקבל סודא נכר דינור ולא
שכך לאתקדא ביה לכל אינון דמענין ענוגא כדקא יאות
תחומיה אלן ארבע אית ממין אחרין דקיימין לבד דאשתמדותאן
מסערא דהיכלא דא (וכל כרוזין לבד) ומכרין לכלא אינון
דינן וכל אינון גורין דאתגור בהאין היכלא כלל אחרן הכא
בר תלם אלן דלא אהיב רשו הכא בדיכלא דא דאקרי
זכותא מלן (בראשית מג ב קא א ויקרא כה ב) אינון בני חיי
ומחוי דא אלן תלם לא קיימא הכא בגין דא במוחל
תלמן דא סודא נכר דנגיד ונפיק תמן תלמן חין דלעילא
ותמן תלמן מווי ותמן תלמן בני דא אלן תלם תלם תלם
נפיק ובגין ואתמסכאן לתתא ובגין כך כלל קיימא בדיכלא
דא בדי סני תלם. בר נש כד איזו צבי מרעיה הכא אחרן
וכל שאר דינן דעלמא. ואין חיותא בר נש צבי מרעיה אי
אחרן לחיים יסבין ליה לאו דחין תלמן הכא אלל כד אחרן
הכא לחיים כדון נגיד חיים מלעילא ויהי ליה (ואין לאו לא
יסבין). וכלא מולקסון דלדיקא דיעי אורחא דאורייתא

בפומא רוחא ברוחא דכדין רוואן דא עס דא בתפניקין דכלא ובחדוה מנהירו עלאס. תא חוי משה ידבר דכתיב סך יפה רעיתי וכתיב (ע ד) כחוס השני שפומתיך. והאלהים יענו בקול דכתיב (ש א) הכך יפה דודי אף נעים וכתיב (ע ס) שפתותיו שונים נפשות מור עובר. האי רוחא אתמסרו בידים כל ריון דאינון נשמתין עלאין דמתערי חייבתא דרחימו דלעילא ותתא כחדא אינון נשמתין עלאין כנון רבי עקיבא והבדיל דלעילא לא אתקריבו לאסתמאס בחדא דינון כמה דשאר נשמתין אסתחיון תמן ועביו ביה והא אוקימנא (תא חוי) רוחא דא אפיק תריסר נהורין וכלאו קיימי ברוח דתחית האי רוחא בארבע ספרין דעלמא קיימין ארבע נהורין עלאין דלשין לארבע ספרין. בספרא דדורס קיימא חד נהורא עלאה ימנא דכל עלמא דהא מניס שראן ישראל לאתחדא ברוח דמיימונא ואיכו מייכאל רב חילא דנהורא עלאה דנחתא מספרא דדורס דתמן נהורא קיימא בתוקפיה. האי מייכאל נהורא ימנא אפערופוסא רבא דישאל בגין דכד ספרא אחרא קיימא לאספאס עליהו דישאל כדן מייכאל סען עמיה ואתעביד סגוריה עליהו דישאל ואסתובן מהסוא קטיגוריה דמארי בעלי דבכו דישאל בר בזמנא דאחרב ירושלם דהא כדן אתגברו חובין ומייכאל לא יכיל בדיה דספרא אחרא דענכיהו דמייכאל תבירא בעליהו דישאל ובדין (איה ג) השיב אחור ימינו מפני אויב. בספרא דלפון קיימא נהורא אחרא דהא איכו קיימא (ס"א לנפלא) לבשל דינא מבי היכלא רביעאה ויסב לממנא דפתחא דבהסוא פתחא קיימאן ממנא אחרן דאינון דבספר מסאבא מהכאן להסוא ממנא ונפלי דינא. ולומנין דהאי נהורא דבספרא דלפון איכו עביד דינא ולא יתמסר בידא דספרא אחרא בגין דכל דינא דאתעבידו ביה אית לון אסותא וקודשא בריך הוא עביד חסד באינון אתרי. גבריאל איכו האי נהורא דבספרא דלפון ובכל אתר דאיכו מחי שרי ביה חסד בגין דגבריאל בתרין ספרין כליל בתריוויהו ועל דא חילא ואסותא ביה. דבספרא דא קיימא רוח דכתיב (דניס ח) כי כאשר ייסר איש את בנו ה' אלהיו יסור. ואלון יסורין דרחימונא דכלילן דבספרא דא ובספרא דא. דבספרא דמורה קיימא נהורא אחרא דאיכו קיימא בכל מילי דאסותא למיעל קמי מאריה כל אינון דאתנשין בבי מרעיהו ולקרבא זמנין וקלין לאינון מרעין דאשתלימו מהימונתייהו ואחסר עלמא בכל יומא ויומא בגין לאשלמא אסותא דפקודא דמאריה והאי נהורא רפאל שמיא ואף על גב דהא אוקימנא ליה לספרא אחרא ודא אחיד לספרא דא ולספרא דא לספרא דמייכאל ילספרא דגבריאל. והאי איכו ממנא בשעתא דאתדן בר נש בהיכלא רביעאה לחיים כדן איכו אקדים באסותא והאי אסותא מנו דחיקו נפקא בגין דמתרין ספרין נפקא והאי דחיקי אתיא מנו ספר שמאלא ואסותא מנו ספר ימנא. ועל דא הסוא מרע כד אתיא ליה אסותא מנו דחיקו סגיא אתיא ליה וסגי הוא מספרא דמערב ואף על גב דאחרן דרפאל בספר מורה ואוקימא בספר דא דעל ספרא אסותא וחיון לאו איכו אלל מספר מורה דהא (דנו ג) מתמן אתמסכאן חיון לתתא (ובדאי ספרא דמערב) נהורא חד ונוריא"ל שמיא ואיכו אוריאל ודא איכו כליל מכללו וקיימא שליחא בכלא ואית ליה תלת ספרין אבל תרין אינון בגין דכל חד מאלין כליל בחבריה דאינון ארבע יסודין מתאין מאינון ארבע יסודי עלמא עלאין כלל ובגין דכללו מתקשרין דא בדה רמו קרא ואמר (ע"ו) אל גנת אנון ירדתי לראת אינון תריסר נהורין קיימין בהסוא רוחא דקאמרין וססוא רוחא

רוחא נפקי לכל ספר ואביקו חד חיותא אחרא די חיותא על אלון דאקרי להא החרב המהפכת ודא אקרי (ער) (ס"א) שג ודא איכו דמנא יכו) וססוא ויהו דמנא על עלמא. בזמנא די חיותא כפנא על עלמא ואתדן ביה כדן התי חיותא אתפקדא על עלמא והפיק רוחא דמזונא לכל אינון בני מהימונא דלא ימותין בכפנא וסעיד לבייהו בגין דהא מספרא אחרא כד שלשא כפנא בעלמא נפקי מהאי ספרא תרין רוחין מסאבין ואקרון שוד וכפן ודא איכו רוא (איה ס) לשוד ולכפן תשחק בגין דלעיל קיימין בעלמא ועבדין לון לבני נשא קפרונא. חד הסוא דקא משר ליה כפנא וייומי וחד דקא אכלי בני נשא ולא שבעין בגין דהא רוחא בישא שלשא בעלמא. חיותא דא אפיק חד נילולא דקא נפיק מכלילי דתרין נילונין דאמרין דאינון מהפכאן לכמה גוייין והאי נילולא אקרי שרפים והאי אחיד בסון ולסיס לון. בהיכלא דא אית תרין ממנן נהירין דקיימין על אלף ורבוו רבון דאקרון גפנים ואלף ורבוו רבון דאקרון רמונים וכלאו קיימין בחביבתא ואלין אינון דאעלי רחיותא בין ישראל לתתא וקודשא בריך הוא לועילא וכלאו מתערי רחיותא וקיימין ברחימו וכד אתער רחיו מתתא לעילא ומעילא לתתא כדן אתמלייח סיכלא דא מכמס סבין מכמס חסדין מכמס רחמיין יכדין רחיו דלתתא בו רחיו עלאה אתדבק דא בדה מסכא נפקי תרין ממנן ואקרון אהבס על שחא דהיכלא ואלין קיימין לאשגחא על כל אינון דמחדי יחודא דמאריהו ברחימו ומסרי נפשייהו עליה ברחימו וסלקי ואסעידו לעילא וכל אינון דעבדי הסד בעלמא אינון חסדין סלקין ועאלין בו האי סיכלא ומתעשרי תמן וסלקי לאתעשרא בו אהבה עלאה ועל דא כתיב (תהלים ק"ה) כי גדול מעל שמים חסדך בהיכלא דא כתיב (ע"ח) מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה ונהרות לא ישפופו אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה וגו'

(היכל ג' ו' תפארת)

היכלא שתיחא דא הוא סיכלא דאקרי סיכלא דרלון דאיכו רעוא דאקרי מולא פי ה' חדוה דאתדבקתא דכולא וסכא איכו רעוא דרעוין ברוח דכתיב (ע ד) כחוס השני שפומתיך. רעוא דכל נשמתין דנפקי מהסוא מוגא פי ה'. האי סיכלא היכלא דרעוא דקיימין סכא כל שאלתין וכל בעותין דעלמא בגין דרעוא דכל רעוין כד נשיקין אשתכחו ברוח דכתיב (ג'רמיה כט) וישק יעקב לרחל. וכדין כד נשיק דא לדה כדן אקרי עת רלון בגין דהא כדן שלימו אשתכח וכל אנפין נהירין. וכד כלותין סלקין כדן היכו עת רלון לאשתכחא וסגי דא כתיב (תהלים כט) ואני חפלתי לך ה' עת רלון. דאיכו חבורא דא עס דא. בהיכלא דא קיימין שית פתחין ארבע פתחין לארבע ספרין דעלמא וחד לעילא וחד לתתא באלין פתחין אתמנא חד רוחא דאיכו רב על כללו די ממנן בכל אלון פתחין ורוא"ל שמיא והאי אתמנא ואתפקד בכל אינון רוחין עלאין דפומא לפומא מיללן דנשקין דא לדה ברחימו דרחימונא ריון אלון דא קיימין לגלגל אכל כד תרעין אתפתחו כדן ידעין כללו היכלין וכל אינון רוחין וכל אינון משריין דהא תרעין דרלון אתפתחו ולא עאלין באלין תרעין אלא רעוי וללותין רעוי דשכחא רעוי דנשמתין קדישין עלאין. האי איכו היכלא דמשה בדיה היכלא אתכניס משה ברחימו ונשיק נשיקין. בדיה היכלא (שמי יט) משה ידבר והאלהים יענו בקול. כד אתדבקו נשיקין בנשיקין דא עס דא ועל דא כתיב (ע"ח) ישקני מנשיקות פיכו וגו'. לית נשיקין דחדוה ורחימונא אלא כד מתדבקן דא בדה פומא

רוחא עליהו בשלימו. אלן ארבע נהורין עלאין אית תחותיהו
 תמיא אחרין ליהו בשלימו ובכלו שלימו חד (ס"א ירדמי
 לרואו אלן ארבע נהורין עלאין אית תחותיהו תמיא אחרין
 ואינון פריסר נהורין דקיימין תחותיהו רוחא דקאמין
 וסהו רוחא עליהו בשלימו למחוי בכלו שלימו חד) וכד
 מתפרשין כלו אינון תלת לכל ספר. אלן ארבע סמכין
 קיימין לסלקא ולתתאחדא הוי היכלא לעילא באתר דאקרי
 שמים לתתאחדא נשיקין אלן באלין כחדא. תחות אלן כמה
 דרגין לדרגין כלו נפקי מנייהו מאלין יסודין תפאין מנייהו
 מספרא דמיא ומנייהו מספרא דאשא ומנייהו מספרא דרוחא
 ומנייהו מספרא דעפרא. כגונא דא תנין ארבעה נכנסו
 לפרסו וכלו אתדברירו לדוכא דא לאלין ארבע יסודי. וכל
 חד וחד אתקשר בדוכתיה דא בספרא דאשא ודא בספרא דמיא
 ודא בספרא דרוחא ודא בספרא דעפרא וכלו אפצו
 ביסודא דיליה כמה דעאלו. דא סהו שלימא חסידא דאמיא
 בספרא דמיא ואתדבק ביימיא וסליק לעילא וכד משא להאי
 אתר דאקרי היכל ארבעה אתדבק ביה דרעו דלכא אתר הא
 היכלא לריכא איהו לרצקא ליה בסיכלא דלגילא בארבעה רבא
 דקין אשתלים דרוא דמסימנותא ואיהו סליק יאשלים ארבעה
 זוטא בארבעה רבא דקרא חוי ועל דא מית בארבעה ונפק
 בשמיה ביה קרא ואשת. זכא חולקיה. כל אינון
 אחרין נחתו לתתא כל חד וחד ואתענשו ביהו יסודא דנחת
 לתתא. אלישע נחת לתתא בספר שאלא דאיהו אשא ונחת
 ביה ולא סליק ואתערע ביהו ספרא אחרא דאקרי אל אחר.
 ואתמנע מיה טבובא ואתמרך בגין דאתדבק ביה ועל דא
 אקרי אחר ואוקימנא בן עזאי נחית ביסודא דעפרא ועד
 לא משא לאוקיוד דעפרא דמיא ליהו ספר אחרא אפצו
 ביהו עפרא ומית. ועל דא כתיב (יהלים קטו) יקר בעיני
 ה' המוטה לחסידיו. בן זומא נחית ביסודא דרוחא ואתערע
 ברוחא אחרא דמיא לספר מסאבא דאקרי פגע רע ובגין כך
 פגע ביה ולא אתיש ביה וכלו לא אשתובן מעונשא. ועל
 דא אחר שלמא (קבלת ה) יש הכל אשר נעשה על הארץ
 אשר יש לדיקים שמגיע אליהם כמעשה הרשעים בגין דאלין
 נחתו דדרגין אלן ואתענשו. ת"ח בגין דרבי עקיבא סליק
 לעילא כדקא יאות עאל בשלם ונפק בשלם. דוד שאל שאלתא
 ולא אתפרסר דכתיב (יהלים י) ממתים ידך ה' וגו' (ס"א
 תוסא) על מה דא אלן דאתקבלו בקשולו עלמא לדיקא זכאין
 דלא חאבו חובא בגין דיתענשו ת"ח ממתים ידך ה'
 ממתים מחל חלקם בהיים כהא איהו תרי ספרי ידך ה'
 וחל. ידך ה' דא קידשא בריך הוא דנשתתא אתכניס לגביה
 ממתים מחל דא ספרא אחרא דגופא איהו שלמא עלוי
 דכתיב (י"ב ס"א) לא אביא אדם עוד עם יושבי חבל. ת"ח
 נשתתא דאלין לאשתלמותא דרוחא קדישא דלהון עשרה רוחין
 מתתא כדקא יאות וגופא דילהון יתמסר למלכו חייבא כל חד
 כפיל חולקיה דרוא דקרבנין. ותא חוי רישא שירותא
 דמסימנותא נו מחשבה בשם בולגיא דקרידיותא וסליק נו
 מחשבה (ס"א ואפ"ה) נלויין לויין זריק (ויקרא ר"ב ב) לתלת
 מאה ועשרין עיבר וזכיר פסולת מנו מחשבה ואתדבר. אוף
 הכי כגונא דא סליק במחשבה כמה דאתדבר ביה פסולת
 (ספרי אחרים ואתכר אוף הכי אלן כו אשתלים מאן דאשרין ודאי
 כך סליק במחשבה, וגלא) ויתדבר אלן די כו אשתלים מאן
 דאשרין ודאי כך סליק במחשבה סליק וכלא כמה דאשרין.
 חו מספרא דא ועליבו מספרא דא. כתיב (קבלת ה) ושבתיה
 א"י את השמחה אשר אין סוב לאדם תחת השמש כי אם לאכול
 ולשתות ולשמח ויהו ילוננו בעמלו ימי חייו אשר נתן לו האלהים

דיכלא קדמא דתמן קיימא סהו רוחא דקאמין וכל
 אינון חיון דבית אשתמך דתמן סמכין לספר מורח ובתמן
 סמכין לספר דרוס ובתמן סמכין לספר מערב ובתמן
 סמכין לספר לפון ואינון תמיא. ואלין אקרון יתדות השכן
 וקיימי לבר כד מלכא עלא חמי נפלי אינון יתדות
 ואתערקן מאתרייהו אינון מיתרים דאינון תמיא אחרין בר
 מאינון יתדות דקא אחרן. וסהו רוחא קדמא די בגו היכלא
 דא קדים ועאל ואתכליל בגו סהו (ספרי אחרים תמיא כרוחא
 אחרת דבית) רוחא תניינא דבית. אינון תמן סמכין דלספר
 מורח אינון קרעאל דאתמנא לבר על תריסר אלפי ממנ
 דכלו אקרון יתדות השכן. דא לימינא. לשמאלא שמעאל
 ואתמנא על תריסר אלפי ממנ אחרין וכלו יתדות דקאמין
 (אינון ממנ אחרין) סמכין דאתמנן לספר דרוס חד
 סעריאל וחד סעריאל (י"ח סעריאל) כל חד וחד על
 תריסר אלפי ממנ אחרין אלן לא אתערקן משלשסון
 לעלמין אלן כלו ממנ על קיומא דעלמא. אלן מאינון
 דקיימין בקיומא דאינון דאגסיו דשקלי (קט"ו ב) במתקלא
 דכורין ונוקבין דא עם דא (ס"א אלן אינון דתקלי במתקלא
 דכורין ונוקבין לאתנכבא דא עם דא) ואלין אקרון מאזנים.
 על דא כתיב (תהלים סג) במאזנים לעלות. ולא אינון דכסיב
 כו (י"ג א) (ויקרא יט) מאזני נדק דקאמין. כל אינון
 דשקילין דא עם דא ולא שקיל דא יתיר מן דא שלקין
 ואתחברין כחדא ואינון תבורא דכר ונוקבא כחדא ועל דא
 במאזנים לעלות. וא"ע לזמנין מסתייעא מלפא ושקיל דא
 יתיר

מערב אינן עססניס אדיריסיס (ניא אדיריסיס) ואלן ממנ על תריסר אלפין ממנ אחרנין כל חד וחד דקראמרן. אלן אחתון לאכורא בכל רקעין לכל אינן דמעברין צניסא מאורייתא וסלקון לון דלא ילעון צס כדין נפקי כל סין ממנ ומכריז ומארי ווי לפלניא דמעבר צריס מאורייתא ווי לים דקא אראציד מעלמא דין ומעלמא דאסי

היכלא רביעאס היכלא דא היכלא דקיימא צנסיז יתיר היכלא דא סחרין לים תלתין ותרין יתדות עלאין וחמש מאס אלף אחרנין דממנ תחות אלן. וארבע אחרנין עלאין על כלסו וכלסו יתדות דהיכלא דא אלן ארבע אינן. חסדיהאל. קסיריסי (ניא קסדיסי). קדומיסי. דהריאל. אלן ארבע ממנ על כלסו. וכלסו אחרנין כלסו ממנ תחותייו. ועל ידא דאלן אחרנין דינא למעבר צעלמא ועל אלן כתיב (דניאל ד) ומאמר קדישין שאלתא להני ארבע אחרנין כל אינן חילין די ממנ על דינא לשאלא בך אהנור דינא בעלמא כל אינן דינן דלא אחייביו צפתהין לקיומא דעלמא ועל דא כלסו אחרנין לשאלא ובגין כך כלסו ממנ על דא. אינן תלתין ותרין אחרנין אינן ממנ על כל אינן דלעאן באורייתא תדיר ולא פסקי בימחא ובליילא ואלן אחרנין כלסו דתחיתיו אינן ממנ על כל אינן דקבעין זמנין ידעאן לאורייתא ועל דא אינן ממנ כלסו ולאנשא כלסו לכל אינן דיכלי לשאלמא באורייתא ולא מסדלי :

היכלא חמיסאס היכלא דא קיימין ציס תלת מאס וסתיין וחמש ממנ כחושבן ימי ספא ועילא מניסו ארבע סמכין עלאין על כלסו. ואלן אינן קרשיהאל. סרסיסאל. עסיריסי קדמיאל. ואלן אקרון יתדות דהיכלא דא. אלן אחתון לבדחא עלמא (הלן) כד נשמחא תחוספת מע"ס לע"ס ואיסי נפקת כד איסי נפקת נפקין אלן עמא ומעברי מישראל כל עליצו וכל יגיעו וכל מרירו דנפשא וכל רונא דעלמא ואלן אינן בדיחי עלמא. כל אינן דלתתא מאלין ארבעס כלסו אחתון לחעברא דינא מאינון מארי דיינא ומאינון דסרדי לון צניסנכ דיסלקון דינא מניסו. ועל דא כל אלן יתדות כלסו קיימי צחדוס ומחדוס נפקי וכלסו היכלין קיימא לאתעברא לעילא כמה דאתמר

היכלא שתיסאס היכלא דא היכלא דקיימא על כל סיכלין תתאין. כסאי מאס אחרנין דקיימאן לצר דאקרון יתדות כאינון אחרנין. ואינון מאס לסער ימינא ומאס אחרנין לסער שמאלא. תרין ממנ עלאין לסער ימינא ותרין ממנ אחרנין עלאין לסער שמאלא. אלן דייניא אינן. מלכיהאל. שמייהאל. ואלן דשמאלא אקרון מרסניסיס. אלן לפסיסיס. אלן אינן יתדות עלאין מימינא ומשמאלא. אלן אינן קיימי וזמנין בעלמא. צהסו ומאס דנדיקיא מסא זמניס לאסתלקא מעלמא וסתייסיב רשו לסער אחרא. אלן ארבע קיימי לאתעבתא תמן בגין דתפוק נסייתיס צנסיקא ולא תפסער צלשנו דסער אחרא ואלן אינן דיקיא בעלמא דין ובעלמא דאסי דמאריסי אקדיס עלייון סלשניסון למסו נפירן בעלמא דין ובעלמא דאסי. מביכלא דא שרין כל רצן וכל דרגין עלאין ותתאין לאתעברא צנין דישפכא כלא פילא ותתא בשלימו למסו כלא חד ומצורא חד לאתידא מסא קדישא כדקא יאות ולאשתלמא לאכסר נגידו עלאס צתתאס (נוסחא אחרניא) לנגדא נסירו עלאס לתתא) ונכירו דבליטין כחד (נוסחא אחרניא) ונכירו צולינן כלסו כחד) דלא מעדי דא מן דא וכדין נגיד ותתמך מאן דאתמך דלא אחרניס ולא אתגליא צנין דיתקרב (נוסחא אחרניא) דיתקרב) ויתיד דא עס דא למסו כלא ביחודא שליס כדקא יאות וצאח

יתיר מן דא סלקין ומתעברין כחדא וסא חוקימא. הינן תרין סמכין דלסר לפון פתחיהאל עשריהאל ויתרין כל חד וחד על תריסר הלפין ממנ אחרנין ואינון יתדות המשכן באלין אחרנין דקאמרן אינן ממנ תרין סמכין אחרנין דלסער מעבר אינן פתיהאל תומיהאל. ואתמון כל חד על תריסר אלפי ממנ אחרנין. וכלסו יתדות המשכן כדקאמרן. אלן אינן אושדי דמין על כל אינן דמארכי נסיון קמיתא בגין דאינן שצ צרכאן דאתמסרו לה אתעדן ולא אהקיימו בגין דאתמכר ולא אתדבכו צעלא ואחתא כחדא ועל דא כלסו אושדי דמין דאחי תירוכין דאינן שצ צרכאן כחא דאתעדן מאתר אחרא כדין צהסיא שעתא קלא נפיק ומאמר (ישעי) אי זס ספר כריתות אמכס אשר שלחתי :

היכלא תניינא דקא אחרן דכליל לייכלא קדמאס לאתחידא ציס. וכל אינן חיון. סכי נמי אית לים תמינא סמכין כקדמי. וכלסו ממנ כל חד וחד על תריסר אלפי ממנ אחרנין כאלין קדמיא כדקאמרן. תרין סמכין אינן לסער מזרח תרין סמכין לסער דרום ותרין סמכין לסער לפון ותרין סמכין לסער מערב. אלן תרין סמכין דלסער מזרח יסדיהאל צנוריסי. תריסר אלפי ממנ לכל חד וכלסו יתדות. אינן תרין סמכין דלסער דרום. אהריאל צריהאל. כל חד וחד אינן על תריסר הלפין כקדמי. אלן ממנ על משבר ונעלי אינן קלי דנשין וממנ לון קמי. הסוא היכלא. וכד הסוא ספרא אחרא אתי לקסרגא צהאי שפא דאסי שעתא דסכנא קיימי אלן ואלעין סכי קלי למחא דעל פתחא ולא יכיל הסוא ספרא אחרא לקסרגא. ולומנין דקדיס הסוא ספרא אחרא ועאל וקסרגא ויכיל לנזקאס. אלן תרין סמכין דלסער לפון חלחיהאל (ס"א סלסליאל) קרספיהאל אינן ממנ כל חד על תריסר אלפין אחרנין. דלסער מערב אינן. סוגריסיס (ס"א סוגריא) נגריסיס. ואלן על תריסר אלפין אחרנין. ואלן ממנ על הסוא דמא דבריס כד אהנור הסוא ולדא לתמינא יומין ואלן נעלי הסוא דמא וממנ לים קמי סאי היכלא. וכד רונא אחרא בעלמא אשגא קידשא בריך הוא על הסוא דמא ולא אהסיב להסוא ספרא אחרא רשו לאתמא תמן. תא חוי צומחא דאתגיד צר נש לתמינא יומין ושרחא עליס שבת מלכות קדישא הסוא ערלה דגורין וסדאן לה לצר כדין קיימא הסוא ספרא אחרא ומאס דהאי איבו חולקיס מקרבנא דא כדין אחרא ולא יכיל לשלמא ולקסרגא עלי וסליק ואתעביד כניגוריא על ישראל קמי קודשא צריך הו :

היכלא תליסאס היכלא דא דקיימא לאכללא וליחא ציס הסוא היכלא תניינא וססוא רוחא וכל אינן חיון דביס כלסו כלילן ואתחידון דא צדא ואינון כד רוחא דכליל דא צדא סכי נמי אית לים תמינא סמכין אחרע ספרין דעלמא וכלסו אקרון יתדות המשכן. תרי סמכין דלסער דרום אינן סכניאל צנוריסי (ספריס אחריס ואינון ממנ על תריסר אלפי ממנ אחרנין כל חד כאינון אחרנין) תרין סמכין דלסער מזרח יסודיסי צנוריאל ואלן קיימי כל חד וחד על י"ב אלפי ממנ אחרנין וכלסו אקרון יתדות המשכן ואלן אתמון על הסוא הכל דתניקות דלעאן באורייתא לקיימא עלמא ואלן נעלי הסוא הכל וסלקי לים לעילא וכל הכל וסבל דאינן פינוקות דלעאן באורייתא לקיימא עלמא אתעביד תניס רוחא דא וסלקא הסוא רוחא לעילא ואתפער צעקרא קדישא ואתמכר נסורא דעלמא וכן כלסו. תרין סמכין דאינן לסער לפון צוסיאל (ס"א ספריהאל) קספריהאל ואינון ממנ על תריסר אלפי ממנ אחרנין כל חד יחד כדקאמרן. תרין סמכין דלסער

וכאם חילקיה מאן דידע צרין דמאריה לאשתמודעא ליה כדקא יאות דהא אינון אכלין חולקסון בעלמא דין ובעלמא דאתי ע"ד כתוב (ישיה ס) הכה עבדי יאכלו זכאין אינון לדיקא דמשתדלי בצארייתא ימחא וליני בגין דאינון ידעי אורחוי דקב"ה וידעי ליהודא קדישא כדקא יאות דכל ידע ליהודא שיה קדישא בשלימו כדקא חזי זכאה איזו בעלמא דין ובעלמא דאתי קשורא דכל המי היכלין הכה מתקשראן (יעקב קשירו דכל המימותא) רוחא דקיימא לקבלא דרוחא דאיהו לתתא והאי רוחא (ס"א דאיהו נפילא קיימא) לתתא קיימא לקבלא רוח עלאה כל רוחין קיימין ביה דא איזו יעקב דאיהו רוח אמלעיתא דכל רוחין איזו נפילא האי היכלא שתימא צאינון נשיקין לאתדבקא רוחא ברוחא כד"א (כ"ז) יעקבי מנשיקות פיהו וכל נשיקה איזו (ס"א) הכה קשירו דכל חסינותא יעקב דאיהו רוח אמלעיתא דכל רוחין איזו נפילא האי היכלא שתימא צאינון נשיקין) לאתדבקא רוחא ברוחא תתא בעלמא ובאלין נשיקין אשתלק רוחא לתתא לאתדבקא ברוחא דלעילא וכד מתדבקן רוחא ברוחא כדן רוחא עלאה שתימא שארי על האי רוחא דאמלעיתא ועד לא אהער לאתדבקא רוחא ברוחא רוחא עלאה לא שריא על (האי) רוחא דאמלעיתא ורוח דא כד אהתאיד רוחא ברוחא כדן שרלן נשיקין לאתדבקא ומתערין שאר שייפין בתיאובתא ורוחא דא מתדבקא ברא. וכדן שייפין כליו מתערי אלן צאלין לאתקשרא שייפא בשייפיה ואי תימא מאן אהער שייפי תתאי או שייפי עלאי. שייפי תתאי מהערי תדיר לנבי עלאי. מאן דאיהו בחשוכא תאבי תדיר למחוי בנסורא. שלחובא אובמא לתתא אהער תדיר לנבי אהתאיד רוחא ברוחא חורא דלעילא בגין לאתדבקא ביה ולחשרי תחוטת ורוח דא (תהלים כ) אלהים אל דמי לך אל תחרש ואל תשקט אל כד נפיל יעקב האי היכלא שתימא כדן אקרי (י"ב א ית ג) בשיא קדישא עלאה שלימא וס' ואי תימא שלימא דכלא לאו הכי אללא כד אשתלימו כליו היכלין אלן צאלין כדן חקרי כלל בשמא שלים יוד"א אלהים דא הוא (בראשית פח א) שיה שלים מכלל ועד לא אהתברו ודא עס דא היכלין בדיכלין לא אקרי בשמא שלימא דא וכד מתחברן כחדא אלן צאלין כדן אשתלם כלל מעילא ותתא ויהירו דעילא לעילא תחת ושריא על כלל ואתקשר כלל כחדא (למחוי כלל כחדא) למחוי כלל חד. ורוח דמלה יעקב נפיל ד' נשין וכליל לון בגויה. ואע"ג דאוקימנא להאי מלה ברזא אחרא דאיהו קיימא בין (וי"א קג ג) תרין עלמין. ורוח דכלל כד יעקב נפיל האי היכלא דאיהו שתימא נפיל וכליל בגויה כל אינון ד' נשין ד' מלאכין וכללו דבקי בדיכלא דא אלן אינון (כ"ד א) ד' רישי נסרין דכתיב (בראשית ג) ומשם יפרד ויהי לארבעה ראשים אלן ד' רישין אינון ד' נשין נפיל לון יעקב (כדקאמרן וליה אלפסירן ואיהו) נפיל היכלא דא וכדן אקרי האי היכלא וס' כד איזו נפיל כד"א (שמות יג) וס' סולך לפניכם יומם (בראשית יח) וס' אחר הסוכה אני מאברהם וכד אהתבר יחזק בדיכלא דבי דינא דאקרי זכתיא כדן אקרי כלל וס' לאעגשא לחייבא כד"א (שם יט) וס' המסיר על סדום וגו'. וכלל ברזא חדא כדקא יאות. וכד יעקב נפיל היכלא דא כדן אקרי כלל רלון שלום (וסמינך) (אסתר ג) ובעיג ער אסתר) ודא הוא עת רלון ומכלל שרלן היכלין לאתחברא ולאתקשרא אלן צאלין באלין ואע"ג דמנינן (ויקרא קד א) דרומית מזרחית וכלל איזו כחדא. סכא איזו רוחא ברוחא דבקותא חדא מכאן שרי אברהם דאיהו ימינא דאקרי אברהם (רבה דקאמרן ואיהו

נפיל היכלא דאקרי אברהם) כדן שדים נכיו ואתמליין יכל סוב לספקא ולאחזא כלל מהכא וכד אלן (פ' ויד' ג א) שדים נכיו ואתמליין מנו רחמי ע"אס כדן הקרי היכלא דא אל שר"י כדקאמרן. ובהאי אסתשק כל עלמא כד התברי דהא כד התברי עלמא לא יכיל לזיוקס בקיומא ולא הוה קאים עד דאתגלי היכלא דא דנפיל אברהם וכד אתגלי אברהם ב"ה היכלא (כ"א כד נעמא דיהא ספוקא וכו') כדן אחר לעלמא די הא ספוקא לאחזא מניה עלמא ולאחזא קיימא. ובנ"כ ח"ל שר"י אקרי. ח"ל שר"י לכלל ביה (כ"א) וימנא מניה ח"ל היכלא דא וימין וכו') וזמין קב"ה למליא ליה (כ"א ביה) ולאחזא ליה לזמנא דאתי דכתיב (ישיה כו) למען תינקו ושבעתם משד פנחמיה למען תמנו ויהתענגתם מזון כבדו. שד תנחמיה וזיו כבדוה כלל איזו ביה היכלא וכדן ביהודא זמנא כתיב (בראשית כה) מי מלל לאברהם הניקה צנים שרי. דהא יניקא תליא ביה בצברהם. יחזק דאיהו שמאלא דקב"ה אחר דמניה מתערין כל דינן דעלמא ואיהו דרועא דשמאלא שירותא דכל דינן וכל דינן מתערי מתמן האי איזו נפיל ואחיד הסוא היכלא דאקרי זכותא לאתחברא דינא דינא יחזיו כלל קשורא חדא בגין דהאי איזו דינא דלעילא ורשיין דינן קיימין ביה והכא אה"ש שמה קדישא דאקרי אלהים בגין דאיהו אלהים חיים דאיהו לעילא לעילא סתים מכלל ואיהו אלהים דאיהו בי דינא דלעילא ואיהו אלהים דאיהו בי דינא דלתתא הס"ד (תהלים נח) אך יש אלהים שופטים בארץ. אלהים עלאה רוא דאלהים חיים כליל לאלין דלתתא וכלל איזו חד. ביהאי היכלא אהער יחזק. וכללו שבעין ותרין סורין דכלילן ביה דמניסו אהגורו כל בגות עירין פתגמא. ואחאי אקרון עירין. אללא בגין דכללו קיימין ביהאי עיר (תהלים מח) בעיר ה' לבאות בעיר אלהינו כל אינון היכלין לעילא כל חד וחד אקרי עיר כד"א (ד"ה יג ד) עיר וקדיש ואלין אינון עירין דקיימין לנו בנו דהיכלא דקיימין בעיר בג"כ אקרון עירין האי היכלא אהכליל ביחזק וכלל (ואיהו) בדיכלא דאברהם בגין דמנינא אכליל לשמאלא. ות"ה כל חד וחד כליל לחבריה וס' אוקימנא דבנ"ד אברהם עקד ליחזק בגין לחכלל ביה דינא (כ"א בימינא) ולאשתכחא שמאלא כליל בימינא (ס"א ולאשתכחא ימינא על שמאלא ולאשתכחא וכו') ולאשתכחא ימינא על שמאלא. וע"ד קב"ה פקיד ליה לאברהם לקרבא בריה לדינא ולאשתכחא עליו ולא פקיד ליחזק אללא לאברהם. וע"ד אשתכח דא בדינא ודא בחסד וכלל חד ואהכליל דא ברא וס' אהכליל היכלין תתאין בעלמין. כד נפיל יחזק היכלא דא כדן כלל איזו נפיל דינא בזכותא. וע"ד בטי ב"כ דראין דינא לזיון דינא בזכותא בגין דאיהו רוא עלאה שלימו דדינא בגין דלית שלימו דדינא אללא בזכותא. דא כלל דא לאו איזו שלימו. דינא בזכותא דא איזו שלימו דמסימותא בנונא דלעילא. בימנא דריס כד דינא אהער בעלמא בצלן ישראל לתתא לאתחברא רחמי מנו שופר בנונא דרוזא עלאה וס' אוקימנא ובעינא לחברא דינא לקבל זכותא בגין דכד קיימא דינא בזכותא כלל איזו בחבורא חדא. ועילא ותתא בשלימו וכדן (תהלים כ) ועולתה קפלה פיה. דלית לה רשו לאהפסא ולקשרגא בעלמא וכדן כלל ביחודא דא כדקא יאות ודינא בלא זכו לאי איזו דינא ודא איזו חד דישתלל דאיהו לון דינא בזכותא אכל שאר עמין לא איהו לון דינא בזכותא. וע"ד אסיר לן לסדרא דינן דילן בערכאי דעמין עכורס דהא לית לון חולקא בססר מסימותא דילן דכתיב (תהלים קצ"ו) לא עשה כן וגו' ומספר

דישראל

דמחמדי דא הוה רזא דמחמיתין דכד עאל דא נהר דנגיד ונפיק כסווא בית קדש סקדשים כתיב תלמודי ודא הוה רזא דאקרי משנה כד"א (דגריס יו') את משנה התורה הזאת. כד אשתמכא לבר אקרי ברייתא תרין ירכין אינון ברייתא רזא דרזין דלא אחיביב לאתגללא. בגין דלא אהמסר רזא בר לחכימי עליונין ווי אי תתגלי ווי אי לא תתגלי. בגין דליאס רזא מרזין עלאין דקודשא בים אנהיג בים עלמא. בית ראשון קיימא בימי שלמה לקבל עלמא עלמא ואילו אקרי בית ראשון ואשתמש כלל יבצית קדשי סקדשים אחר דאשתמש בים שמא בסיסרא ורזין עלאין כליו בשלימו וקיימא עלמא באשתמחא ולבחר גרמו חובין ואשתמשו רזין ואשתמחין מזית קדש סקדשים לבר. כד אחרכו לירכין כדן קיימו לבר דאקרון בתי צרי ואשפרכו לברייתא. בית שני קיימו צבתי צרי ביירכין. ומניסו אסדרו ושאר (האי) צבתי קדש סקדשים ואילו צבתי שני ואינון אחרנין אשתמחו בברייתא לבר ביירכין. (פ"א וסני עקרא דלסון מתני' דאחי בתי שני וברייתא אינון דשאר בני ירכין וסו וי') והוה אולפין מחמית' ואשתמינו מינה וחינו רזא דכתיב (ישעיה כ) כי מלין תלא פורס. ולבחר כד גרמו חובין אתעדי שלטנותא דהאי בית שני (ואפ"ר) דשלשנה דילוס לא הוה כביס ראשון דהוה בים שלמא סדיר בגין דמלכא דשלמא דיליה סדיר סוה בגוויס וע"ד סוה בשלם. בית שני לא הוה בים שלם סוה הכי בגין דערלה סוה בים וקפרינא בים סדיר וע"ד סוה כהני ומינין בגוויס לקפרינא ביהאי ערלה ולסו אלספריך מלס לקפרינא ביהאי דלגנא על בית שני. וכלא ברוזא כדקא חוי. לבחר גרמו חובין ושלמא סהיא ערלה ואשתמחין מזית שני לבר ונחמו מתמן לחמוקי ירכין לתתא (י"א) ולבחר נחמי מתמן ואשתמו מאינון חזוקין דלתתא) עד די שרון לתתא ברגלין. וכד יתבין ברגלין כדן (וגריס יו') ועמדו רגליו ביום ההוא ועלמא בכלל יתנציג ברוזא עלאה כדקא חוי. ואפ"ר דאתתמו ללעלמין אתאחידו בים. ומאן דידע וחדיד בשיעורא (רגל א) דקו המדס ארכא דמשיכו דירכין עד רגלין ויכל למדע (ויקרא כס א) משיבא דגלותא דאשתמש. ורזא איסו בין מחמדי חקלא וכלא ברוזא עלאה. ובגין דא כלסו ברייתא וכלסו תנאי וכלסו איזוראי קיימי בדוכתייהו כדקא חוי אלן לגו ואלין לבר באינון חמוקי ירכין (ואלין לבר) ולתתא מזכרין. ובכלסו אקרי תורה שבע"פ. ובכלסו נחמי ישראל ואתגלו וכדן כד יסתייס גלותא במשיכו דרגלין כדן ועמדו רגליו ביום ההוא ויתעבר סהוא רוחא מסבאב ערלה מן עלמא ויתסדרון ישראל בלחודייהו לשלשאה כדקא יאות בגין דסהוא ערלה נחמי לון לתתא עד הסתא. ומאן דלסלא דהאי ערלה אתקלף והתגבר מנו עלמא כדן וישכון ישראל בשח דד עין יעקב. ביהוא עין יעקב ולא אשתמח מקפרינא עלייסו. וכלא חולקסון דישאל צעלמא דין ובעלמא דתתא. יוסף סלדיס פיזורא דעלמא איסו נסיל ברשותא סכלל שמיר וגניז וברשותיה קיימא סכלל שביעאס. ואפ"ר דקא אחרן דהיכלא (דפ"א א סו א בראשית פה א) דלצנ"ת סספ"ר ברשותיה קיימא הכי סוה דבוס מתקן. אכל ת"ח נביאים דקא אחרן כד מתחברי לתתא תרין דרגין מתפשיין מניסו מרלה וחלוס וקיימי ביירכין. באינון חמוקין קיימי מרלה וסהוא דאקרי נבואה קסנה (רכס א רמו כ) מיירכין ולתתא (ס"א מתפיק ירכין) קאים חלוס עד דמאסו רגלין ברגלין. וממן קאים סכלל תתא ואקרי לבנת הספיר. כלל ירכין ביירכין לאשתמחא חד בחד וכלסו דרגין דנבואה דהא

דירסאל כל מאן דדאין דינא ולא אכליל בים זכות דא איסו חפי דקא גרע רזא דמסימנותא ואספי גרמיס לסיסא סספרא דלית בים דינא כלל זכות. וז"ה כד קיימי סספריין לתתא למידן דיני נפשות אנספריו למספח בזכותא בגין לאכללא זכותא בדינא. וסו דהא אקרון מבי (יג"א א) זכותא וע"ד אשתדליותא דלסון למספח בזכותא ושראן בזכותא חזיטרא ולבחר אשתלים דינא מעלמא למסוי זכותא כליל בדינא דא לעילא ודא לתתא. דינא בזכותא שלימו דדינא דא כלל דא לאו איסו שלימו. ובג"כ יתקן ורבקה כחדא אינון דא דינא ודא זכותא למסוי שלימו כחדא. זכאה חולקיסון דירסאל דקב"ה יסב לון אורייתא שלימתא למיכך באורח קשוס בגוונא דלעילא ת"ח דאינון לא דיינין דינא אלא בזכו ולעיינא זכיתא בקדמיתא למסוי כליל דא ברא. וסספריין קא מהפכי צוכיחא בדינא לאכללא כלל כחדא בגין דלא יסלוג סספרא אחר"א דהא כד זכיתא לא אשתמח סספרא אחר"א אשתמח דאקרי חובס ואשתמח בדינא ואשתקפת ודא הוה דינא בחובס. וע"ד ביזורא דראש השנה ביינא לחברא זכותא בדינא ולא יתגבר חובס ובג"כ ביינא זכותא ודינא למסוי כחדא בגין דליסו שלים דכד סספרא אחר"א שלמא לאו איסו שלים אלא קפרינא ביה דיסו קפרינא ואינון ד' מיתות. וכד סספרא דליסו זכות שלמא כלל איסו שלים סלום ואחס חסד ורחמים. וכד אשתמח סספרא אחר"א בדינא שלמא בקפרינא בדינא ד' מיתות בית דין סקילס שריפס סרג ומנכ כלסו שלטנותא דקפרינא בישא. סקילס בגין דליסו אבן נגף. שריפס בגין דליסו נור מכשאל אשא תקיפא. סרג דא חרב תאכל צבר. תאכל צבר ודאי דשלמא (גלח ק"ט ה) צבשרא ודא סוה (ביראשית ו) קן כל צבר. חנק בגין דליסו קללס אלהי"ס סהוא דשלמא על חנק על לליבו ואוקיימא בגין דלא ישתאר אלא צבשר בלחודי. וסהוא קללס אלהי"ס שלמא בצבשר מרס חסוכא ובגין כך דא למכ ודא לביס. ואשפרכו ישראל דרזא דמסימנותא בוס לאשתמח בגין דישלוג סספרא דמסימנותא ולא יסדין דוכתא לספרא אחר"א לשלמא זכאן אינון בעלמא דין ובעלמא דאפי עלייסו כתיב (ישעיה ס) ועמד כלס נדיקיס וגו'. נביאין דאינון ספריין עלאין תרין ירכין דסמכין לאורייתא קדישא אינון נסלין לסיכלא דתרין רוחין בים דאינון יינגס ווסר ואינון תרין ירכין לתתא לסמכא לאינון סיכלין דלעילא דאקרון סורה שבעל פס. כחס דלית סמכין לאורייתא דליסי תורה שבע"פ ואשתכלילו דא ברא כדן אלין תרין סמכין דלתתא כד מתחברין באלין עלאין אתרשים בוס סספרא דנבואס ומאן איסו (דמ"ו) מרלה דליסו בגוונא דנבואס וכל אינון מאריהון דמרלה מהכא ינקין לעילא נבואס סהא מרלה. וע"ד איסו דא כנוונא דא ודא כנוונא דא. וכד מתחברין דא ברא כדן שלים על האי אחר (אתרשים) שחא קדישא דאקרי נבואס. נבואס בגין דכל אינון חיילין קדישין כללו קיימי סכא וכלסו אקרון מספרא דנבואס. מרלה וחלמא מספרא דנבואס סו ואפ"ר דקא אחרין די בגו סהוא אים קיימא קדישא שריס שחא דא בגין דכלסו חיילין נפסי מהאי אום. עס כל דא ירכין דאינון קיימין לבר קרינן על שחא דא ואלין דאינון דאקרון ברייתא דהא ברייתא לבר מהמנה מתנייתין קיימא לגו ברייתא ואקרון ירכין בתי צרי כנוונא די לעילא מתנייתין איסו רזא דקיימא לגו דאולפי מתן עקרא דכלל. ועל תנאי ורזא (א"א דא) דסך (ש"ר ח) אנהגך אבייך אל בית אמי תלמודי אל בית אמי דא קס"ה

ואן דדע ליחוד יחודא ונסדורי סדורא דמיחמיתא ליידיך
 ברוח מישר זכא איזו בעלי עלמא ובעלמא דתי' ועל
 דא כתיב (תהי' בה) חסד ואמת נפנסי נדק ושלום נסקו
 יכדיו חית מרחק תנחם ונדק משמים נסקף נס ה' יתן
 הסוב וארלנו תמן יבילה
 (היכל ק"ק דעיר דגריאס)

היכלא שביעמא היכלא דא היכלא פנימא מכל הני
 היכלין האי היכלא איזו סמימו דלאו ביה דיוקנא נומס וית
 גופא כלל הכא סמימו דגו רזא דרזין האי איזו רזא דאיזו
 אחר לאעלא תמן בנו איזו למרין לעילא רוחא דכל רוחין
 רעווא דכל רעווין לאתחברא כלל כחדא רוחא דחיי (דסא)
 בסי' למסוי כלל תקונא חדא. היכלא דא אקרי (ניה ב) בית
 קדש הקדשים אחר לקבלא האי (ס"א נשמא עלא) נשמתי
 עלאין דאקרי הכי (ס"א לאייתא) לאתערע עלמא דתי' לניבי
 האי עלמא עולם אקרי. עולם סליקא דסליק עלמא תתא
 לניבי עלמא עלאס ואסתתר בגווס ואתעלס ביה אתגליא
 בסמירא. עולם דסליק איזו בכל איזו דקרבין ביה ואסתתר
 גו סמירו עלאס. עולם עלאס סליק ואסתתר ברעווא עלאס
 גו סמירו דכל סמירין דלא דמירע כלל כלל ולא אתגלי וליט
 מאן דידע ליה. פרוכא דפרסא פריסא חפא גו סמירו
 סמיס. כפורתא פריסא גו סמירין עלאין לאסתמא סמימין
 דא סמירין וסמימין (ס"א פרוכא פריסא) גו סמירין עלאין
 לאסתמא סמימין דא סמירין וסמימין (ס"א פריסא) גו מן כפורתא איה
 אחר סמיס ועמיר ונגיו לאכנשא ליה בגווס משח רבות עלאס
 רוחא דחיי על ידא דסווא נהר דנגיד ונפיק וסווא נהר
 אקרי מצווא דבירא דלא פסקין מימין לגליון. וכד האי
 עייל ונגיד כל הסווא רבות קודשא מלעילא מאתר דקדש
 הקדשים נהירו נגידו נחית ותי' גו איזו נהירו האי
 אתמליא מתמן כנוקבא דמתעברא ואתמליא מן דכורא חוף
 הכי נמי האי היכלא מתתקנא חיד לקבלא כנוקבא דמקבלא
 מן דכורא קבילו דקבילו כל איזו רוחין ונשמתי קדישין
 דנחתי לעלמא (ס"א ואסתגב) ואסתגביו תמן כל הסווא ותי
 דאנפיק (ס"א קנ) יתעכבון עד דיימי מלכא משיחא ויסתפקון
 כל איזו נשמתי וייטון ויחדי עלמא כמלקדמין וכדיו יחדי
 לקב"ה כמלקדמין כד"א (תהי' קד) ישמח ה' במעשיו ביהאי
 היכלא קיימין ענוגין ותפנוקין דרוחי ואשתעשעווא דאשתעשע
 קב"ה בגנתא דעדן הכא איזו תיאובתא דכלא וענוגא דכלא
 לאתחברא כלל כחדא ולמסוי כלל חד קשורא דכלא ביחודא
 חדא הכא קיימא. דכד שייפי כלסו מתחבראן בשייפין עלאין
 כל חד וחד כדקא חיי ליה ליה לון תיאובתא ולית לון ענוגא
 בר ביחודא דהאי היכלא כלל הכא תליא. כד אתחברווא
 דהכא תתיחד ביחודא חדא כדיון כל נהירו דשייפין וכל נהירו
 דאנפין וכל חדוין כלסו נהירין וחדאן. זכאס חולקיא מאן
 ידע לסדרא סדורין ולאסתקנא תקוני אשתלמווא כדקא יאית
 רחמיו דקב"ה ביהאי עלמא ובעלמא דתי' וכדיון כל דינין וכל
 גזירין בידין מתעברין ומתשלין מעלמא. היכלא דא היכלא
 דתיאובתא היכלא דענוגא היכלא לאשתעשעא עילא ותתא
 כחדא ומקבלא כלל נהירו דבוינא עלאס דהסיר לכלא
 ולאיתחדא כלל כדקא יאית ביחודא שליט. ועל דא היכלא
 דא קאים בסמירו דכלא נגיו מכלא. אע"ג דכלסו סמירין
 דא סמיר ונגיו יתיר. למסוי בגווס קיימא כלל כחדא דכר
 ונוקבא למסוי שליט. היכלא דא אקרי ארון הסבית דאיזו
 ארון כל הארץ בגין דהאי איזו אחר דנפקי מניה כל נשמתי
 דעלמא ליחודא יחודא לתתא ולאחשכא יחודא דקב"ה מטיילא
 לתתא ליהבא ללדיק בגין דנפקו (וי"א קס ב) מנדיק ועיילי
 בלדיק

דהא מתמן נפקי ושראן ויהתגבדו מנייבו ייראס ושראן על
 האי אחר ואשתגבד מנייבו חליס יוסף הנדיק איזו שליח
 דכלא איזו נסיל כלל בגין דכלא אחרן בגיניס כלל תאיז
 בסיחובתא בגיניס ת"ח בשעתא דיוסף הנדיק קיימא לאתקנא
 כלל כדיון איזו נסיל כלל וכד אתחברא בסיחובתא כדיון יתעיי
 כלסו לנסלא תיאובתא ורעווא עלאי ותתחי וכלל איזו
 ברעווא חדא ושליו חד למחדי (ס"א למסוי) עלאי ותתחי
 רעווא חדא כדקא יאית. וכלסו תתחי קיימי בקיומא בגיניס
 ועל דא כתיב (ס"א י) ולדיק יסיר עולם. ועל האי יסודא
 קאים האי עלמא. האי לבית הכ' יר לא קאים בקיימא
 עד דהאי יוסף הנדיק אתתקן וכד איזו אתתקן כלל מתתקני
 דא הוא יסודא דכלסו בגיניס ועל דא כתיב ויבן ה' אלהים
 את הללע. ולא כתיב ויירא ולא כתיב ויבדל בגין דהאי
 קיימא על יסודא ולבחר דיסודא אתקן כלל אתחבי עלאי
 ובגין דא כלסו קיימין ביהאי וסא חוקימנא ת"ח כתיב
 (בראשית ג) ויבן ה' אלהים את הללע דהוא מספרא דאחורא
 ואתקן לה לאהדרא אנפין באנפין. הכי חוקימנא אכל ויבן
 אסתכל לסלקא לה בזהוא דרנא דעלמא עלאס שריא ביה.
 למסוי דא כנוגא דא. תו ויבן אסתכל בסמירין ואתקן וכוין
 כל רוחותא למזרע ולאחורא ולאחורא למעבד לה כל לכוין
 כמס דאנפיק. ולבחר ויביא. במס ביהאי לדיק דכתיב
 (כס"א ה) (אחר ג) ובוה הנערה באה אל המלך. דהאי
 אחרין לכלל לסלקא לאתערעא בשלימו. הכא מניעו דכל
 חובין הכא מניעו דכל תיאובתין בידין מה דלא איזו בזהוא
 היכלא שתיחאס בספרא אחרא דתמן כל עניין בידין וכל
 ספרין דתיאובתין דענוגא דהאי עלמא (ס"א וי) וכד האי
 עלמא אתחביג בבו בוי נשא כשלי בבו (ס"א ונגין דני נשא
 טעין בבו כשלי בבו) להאוא עלמא דמחאן כמס ענוגין
 ותיאובתין דנופא אתחבי ואתעניג מנייבו. וטעין אבתרייבו
 ספרין (בראשית ג) ותרא האשה כי טוב העץ למאכל וגו'.
 דא כל תיאובתין וכל ענוגין דעלמא ביה תליין. ועל דא
 כנוגא דא איה מלין דנופא אתחביג בבו ועיילי לגופא ולא
 לגמחא ותי' מלין דנשמא אתחביג מנייבו ולא גופא. ועל
 דא דרגין פרישין דא מן דא. זכאין איזו לדיקא דכשלי
 אורה מישר ומנעי גרייבו מהסווא ספרא ומתדבקן בספרא
 דקדושה בסיחובתא דא כלילן כל שאר שמהן דכל אליון היכלין
 (ס"א ותיינין) דלתתא. תרין שמהן איזו דכלילן שאר שמהן
 אחרין חד דכד אתחברא עילא ותתא ויעקב נסיל היכלא
 באיזו נשיקין ברזא עלאס כדיון כליל כל שאר שמהן ואקרי
 יוסי' אלהי'ס ודא אקרי שם מלא כמס (בראשית מה ב ו ג)
 דאוקימנא וחד כד אתחברא יסודא דעלמא בסיחובתא וכלסו
 תתערי בתיאובתא ותיאובתא לניבי וכלסו כלילן ביה כדיון
 פלין כל שאר שמהן ואקרי יוסי' לבאות ודא אקרי שמה
 קדישא שליט עלאס איזו שליט ביהאי אחרא מה בין האי
 להאי. דא שליט עלאס בתתא גופא בגופא ודא איזו שליט
 בכלל) כדקאמרן ודא שליט מאתר דסיומא דנופא ולתתא
 באיזו היכלין ובכלל דלתתא. ורזא דא בית ראשון ובית
 שני. ובגין דא היכלא דא כליל כל שאר שמהן דלתתא
 (וכלסו שמהן כלילן ביהאי שמהן כלסו שמהן דלתתא) כיה
 דאוקימנא ועל דא שמהן אליון דא סלקא ודא נחית זכאין
 איזו לדיקא ידעווא אורחוי דאורייתא יסודא דא אתתקן
 לסרין ספרין חד לאתקנא כל שאר דלתתא וחד לאתקנא
 היכלא שביעמא ולאסתקנא דא דא למסוי כלל רעו חדא
 כדקא יאית. עד סכא יחודא דתרין ספרין לעילא ותתא
 לאתחדא כחדא בשלימו למידיך באורה מישר זכאס חולקיא

בנו דהאי נסיון אפיל בסמינו דמחשבה דאיכו כליל כלל
ובנו לבו בססור רעו מחשבה אהיר ואתבסס ופסיד ולא
תפס וסלקא מנו רעו דמחשבה לתפסא ביה וכד האי סליק
נסיון דלתתא תפס ביה וכן כלל לאתקשרא ולאחזינא
ולאסתברא כלל כחור כדקא יאזא וכדן תתקשר דא בדה
כדקא לתתא היכלין ביהכלין תתאין בעלמין רזא דכר ותיקבא
כחור נסיון עלאה בנהירו דסתים וגניו יסיר ביה. וההוא
דגניו כליל במה דגניו יסיר עד דאשתכח כלל כדקא יאזא
ביחודא חור. ועל דא משה כח ידע לסדרא סודא דרארס
מכל בני עלמא כד אלמריך לארברא אריך. לקנרא קנר.
כמה (ימד ב) דא קיימא (גמדר י) אל כא רפא נא לה
תנין מאן דאריך כללותים ולאסתכל ביה לסוף תתא לדי
כאב לב. ותנין מאן דאריך כללותים יורכון יומיו ורזא
דמלה מאן דאריך באתר דבעי לקנרא אחי לדי כאב לב
מאן לב דא הוא דכתיב (משלי ט) וסוד לב משתח תמיד
בנין דאיכו חור דבעי לקנרא יאזא לארברא ביה דהא כלל
קאים לעילא ובעי דלא לאתשכח ליה. לקנרא ליה בקשורא
לעילא בלא אריכו למחוי כלל חד ביחודא חור וכיון
דאתקשר כחור כדן לא בעי לארברא באריכו ולאסתכח
בסתמני. וכד אריך באריכו באתר דאלמריך. קנר קביל
לאחיה ודא הוא יקרא דקביל בנין דיוחורא דליתא קא מקשר
קשרין ואסני ברכאן לעילא ותתא. גו היכלא דא קיימא
נקודא חורא סמיתתא והאי נקודא איזי רוחא לקבלא רוחא
אתרא עלאה. וכד שריא רוחא ברומא כדן עאל דא בדה
ואיכו חד ודבקותא חורא ואררכיב דא בדה למחוי חד כסאי
אילנא דארכיב דא בדה ואיכו חד וינא בזיניה ווי מאן
דארכיב וינא בלא וינא כאינון בני אהרן דבעי לארברא
אילנא בארברא דלאו איזי וינא ומאן דארכיב וינא בזיניה
ידע לקשרא קשרא בקשרי היכלא ביהכלי דרנא בדרניס
דא איזי ליה חולקא בעלמא דחיי כמה דאוקימנא. ועד
האי איזי שלימו דכלל וכד אשתלים דא בדה ואיכו כלל חד
עובדא וינא בזיניה דנפיק מכהי שלימו הסוא אקרי מעס
מרכבה ורזא דא (גמדר י) וינא ה' אליהם את האדם
(גמדר יח ב) שם מלא ואדם איזי עובדא דהאי מרכבה
דארכיב דא בדה עובדא דשלימו דכלל וכד אשתלים דא בדה
כדן ה' אליהם שם מלא. זכאה איזי מאן דידע לקשרא
קשרי מהימנותא וליחורא יחורא כדקא חוי ינא במה
דאיתנכו שחסן קדישין עלאין מתהברין אלין באלין הכי איזי
שחא קדישא אתגרש לעילא ותתפסא לתתא שחא דא איזי
לעילא שחא דא איזי באמלעיתא שחא דא איזי לתתא יסיר.
דאיזי רזא דשחא קדישא איזי חד. רזא דכלל. עלמא
עלאס בסמימא דסתיותא דעליה דאשתתף בדיים יאזיזי חד
עלמא תתא בסתיותא דאמלעיתא רזא דרתיכא קדישא עלאה
דעליה ואוקימנא (ס"א) ת"ח רזא דשחא קדישא דא ה'
אלהים שחא דא איזי לעילא שחא דא איזי באמלעיתא שחא
דא איזי לתתא. לעילא רזא דעלמא דחיי בסתיותא דסתיותא
דעליה ואיזי חד. לתתא רזא דעלמא תתא ועלמא עלאה
דעליה אשתתף בדיים ואיזי חד באמלעיתא ברזא דרתיכא
קדישא עלאה ואוקימנא. מהאי גיסא ד' רתיכין נפיקין
ומהאי גיסא ארבע רתיכין נפיקין בנין דכל חד וחד מתפס
לארבע כל רתיכא ארבע אינון כד משתכח דרגין. וכן
כלהו ארבע בארבע ברזא דשחא קדישא דאיזי ארבעי באינון
רתיכין דקיימי וכעלי בשחא דא ואינון אקרון כרי נחש.
בנין דחיי הדיס ואיזי הדיס איזי סריס עלאין (קנר א)
והריס תתאין. ואינון בתתא סערין קיימי ונפיקי מנו זהב
וכסף

בזריק ולבתר נפקי מנדיק ועיילי באתר דנפקי מתתא. האי
ארון הצריח נקיס כלל מנדיק ולבתר נפקי מניס ועיילי
בזריק לתתא לבתר נפקין מנדיק לתתא ועיילי ביה ארון
הצריח למחוי כל נשמתין כלילן מעילא ותתתא למחוי שליט
מכל סערין והאי ארון הצריח נקיס מנדיק אינון נשמתין
סערין סערין. ת"ח מבוטא דבירא לא מתפסא מברר
לעלמין ועד האי אתר שכלולא דכלל קיומא דכל גופא למחוי
שליט בכלל כדקא יאזא. הכה ה' יחורא וקשאר כחור
למחוי עילא ותתא חד בקשורא חור דלא מתפסא כל שייטין
דא מן דא ולאשתכחא כלל ארבע בארבעין ועל דא תנין מאן
דשמיס ערסיס מתחורא אכחיש תוקנא דאשתכחא ארבעין
בארבעין לארברא כלל כחור ולאשתכחא כלל ארבעין בארבעין
בדבקותא כדקא יאזא כמה דא חור (גמדר י) ודכך באשתא.
באשתא דייקא ולא אחורי אשתא. תנין אינון יעקב יאזא
לעילא יוסף לתתא תנין תיאובתא אינון. חד היכלא שמימא
וחד האי היכלא שביעמא תיאובתא לעילא באינון נשקין
דעילא יעקב תיאובתא לתתא ביהי שמימא דעילא יוסף
תתאין סערין אלן נפיל האי ארון הצריח חורא דחיי מתפסא
דעקב נפיל רוחא דחיי דלעילא דאשתדכ ביה באינון נשקין
ואפיל (באינון נשקין) רוחא דחיי דלעילא ביה לאתנא מניה.
מספרא דיוסף דאיזי לתתא בסמימא דגופא ביהי היכלא נפיל
רוחין ונשמתין לארברא לתתא להאי עלמא אלן תנין סערין
מתפסא לתתא סערין. סערא דיעקב מתפסא ויהיב תוקנא
לבבעא באינון שדיס דאחזינאן מהסוא רוחא דחיי ויניק ביה
לאינון מלאכין קדישין דהינון חין וקיימין לענמין וקיימין
בקיומא ביה. סערא דיוסף עיל בתיאובתא ויהיב תוקנא לב
ועד נשמתין ורוחין לנחמא לתתא. ולאחזא ביה בני
עלמא ועד קיימין תנין סערין אלן דא לעילא ודא לתתא.
דא לאתנא לעילא ודא למחוי לתתא. כל חד וחד כדקא
חוי ליה (ועל דא) וכלא איזי חד וחד רזא איזי. ועס כל
דא יוסף זן לכל גופא ואסקי ליה דמחוי רוחא דחיי
דאשתדכותא דיעקב נחיש לתתא וזיס אשתדכ האי ארון
הצריח דאשתדכ לעילא ונחית הסוא רוחא דחיי לתתא ביהי
אשתדכותא דיוסף וכד אשתדכ כלל כחור אשתמלין אינון
שדיס לייקא לכלל ובנין כך כלל איזי חד זכאה חולקא
מאן דידע לקשרא קשרין וליחורא יחורא כללותים ברומא
דלגא כדקא יאזא בנין לדבקה שייפא בשייפא רוחא ברומא
כלל בכלל חור למחוי כלל חד כדקא חוי. ת"ח חוי האי
היכלא כד אלן רוחין קדישין וכל אינון היכלין ורתיכין כלסו
מתחדי כחורא ואשתכחו בקשורא חור כדן האי רוחא עלאה
דכלהו דאיזי נקודא חורא אשתים ביה ולא אשתגליה ואשתבד
רוחא סריס כגונא עלאה. וסמינך אגווא יחורא בקשורא
דכלל כדקאחזין לאתקשרא דא בדה למחוי כלל שליט בשלימו
(דכר ויקרא) כחור. ואז אוקימנא כגונא דא קרבנא
סלקא ליחורא (י"א יחורא) קרבנא וליחורא (ד"א ולאשתתף) כל
חד וחד כדקא חוי ליה מהסוא תננא דסליק דכהנא דאיזי
יימנא בקשורא דיוחורא ברומא וליזי בשייפא כליל דא
בדה היכלא ביהכלל רוחא ברומא עד דמתהברין בארתיכין
שייפא בשייפא למחוי כלל כליל כחור כדקא יאזא והא
אוקימנא דכר אשתלים כלל כחור שייטין עלאין תתאין כדן
נשמתא עלאה דכלל אשתתא ואעלגא דכללו ונכיר לכלל
וכלהו מתהבראן עלאין ותתאין. וההוא דלא אשתדכ ולא עאל
בחושכא רעוהא דלא אשתתא לעלמין כדן כלל סליק עד אין
סוף ואתקשר כלל בקשורא חורא וביסיס הסוא רעוהא לבנו
בסתמי נסיון דנשמתא עלאה סלקא לבנו ונכיר לכלל.

ואהדושה' כלל דשמה קדישא שלים בתרי שמהן ודא הוא סליק באורא ומתנשא מימות שולם היכלא תניינא אל ברוך גדיל דעס אירפניאל (י"א רוא דכליל אהון ועיין) דכליל רזין דאתון ועיין דלפ"א בית"א הכא אינון דקאמרי קדיש וברוך וסכא איבו קדושה וברוך כבוד ה'

היכלא תליחאס לאל ברוך (פ"ג) נעומות יתנו: היכלא רביעאה האחד בטובו בכל יום תיזר מטסה בראשית בגין דסכא מתגלגלין כסורין ודיין דעלמא מאן דאיבו לחיים מתחדש כחלקדמין לאתקיימא בעלמא בנסורא דימינא דאקרי אל כדקאמרן

היכלא חמישאה היכלא דא אקרי אהבת שולם ודא איבו משיכו דרמימותא דהיכלא דאקרי אהבה ודא הוא אהבת שולם אהבה ה' אליהו ברוך אהה ה' הבורח בעמו ישראל באהבה ברוך דא"ל שד"י

היכלא שתיסאה אמת ויניב ונכון וקיים ובעיין דלא לאפסקא בין היכלין אלין (לאלין) דא' במשיכו דללותא ורעותא מתחבראן כחדא ואתקשראן אלין באלין ברוך דשמהן קדישין דשלישין בכל חד וחד

היכלא שביעאה ארזי שפתי תפתח רוא דרזין בלחישו ולא אשתמע קלא הכא איבו רעותא דלכא לאתכוונא ולסלקא רעותא מתתא לעילא עד אין סוף ולקשרא שביעאה שביעאה (וכלל חד בחד) דא ברא (י"א מתתא לעילא) ולבתר מעילא לתתא לאמשכא ברכאן בכלשו פלמין ממקורא דחיי (י"א דאיש שביעאה לעילא) דאיבו היכלא שביעאה. פלאה (ודא שביעאה) ברושאה דלכא ובסתימו דעינין ברוך דאתון דשבע שמהן פלמין קדישין

היכלא שביעאה עלאה דא דאיבו (י"א א') מקורא דחיי דא איבו ברכתא קמיימא. ודא איבו היכלא קדמאה שירותא דכלא מעילא לתתא ולנעלא שביעאה מתתא לאתחברא דא ברא שביעאה שביעאה דא' מהאי דלתתא עייל מאן דעייל להיכלא עלאה ודא הוא רוא (י"א שביעאה א' ב' ברוך ברוך דכלשו תתא כלילא בחיין ושרפים ואופנים וכלשו היכלין ברוך דרוא דקדש הקדשים דשרא בגיין בגיין וכו' דאקרי ברוך בכל אלין רביין וברכאן רזין דאשתלימו בה. אה"ה מסורה דסתימו דאתון כלל דכלשו כ"ב אתון. ודא הוא אה"ה ה' דכליל לון מעילא בהאי ה' וכניס לון בגיין ודא איבו אה"ה ה'. וכד איסי בשלימו בההוא (י"א ב' נסר דאחיד בה סלקא לאתעשרא לעילא ודא איבו רוא דכתיב (י"א ב') ובזה הנערה באה אל המלך וכדין את כל אשר תאמר ינתן לך. ודא איבו רוא ברוך אהה. ובעי לאתכוונא בהאי רוא ולקשרא רעותא בהאי רוא. ה' אליהו דא איבו קשורא ויחודא דמלכא עלאה לעילא בהאי כד הנערה באה אל המלך את כל אשר תאמר ינתן לה. ואליה אבותינו דא רוא דלכאן לברכא לה. ודא איבו רוא אליה אברהם אלסי יתחק ואליה יעקב כמה דהאי נערה לא אשתצקת מתתא הכי כמי לא אשתצקת מאכאן לעלמין. איסי אחידת מהן (י"א נערה לון ונערה לה) לעשרא לה ובגין דאשתצקת מכלל חד מנהון בעי לאדכרא לה על כל חד וחד ולבתר יתכנסון כלשו בחבורא חדא (י"א לגוי מעוי דאימא) ומתעשרי בהדס האל סגדול הנצור והנורא הא כלשו כחדא לסלקא לעילא בקדמיתא מעילא לתתא והשתא מתתא לעילא לאכללא לון בדה דקיון דאמר האל סגדול הנצור והנורא כלשו כלילן בה. וכדין אל עליון גומל חסדים טובים וקוים הכל דא כלל דכלא. וזכר חסדי אבות דאשתמו בהדס (י"א דאשתכחו כחדא) ואעלו במעשה

זכר ונחשת. נחשת לתתא בגין דאינון רמיכין דנפקי מנו אלף דלית כו"ן יו"ד די בנו היכלא קדמאה דאינון ארבע רמיכין דנפקין מנו אינון תריין רוחין ימינא ושמאלא: מנו לבנת הספיר (י"א ב') כדקאמרן. אלין תריין רוחין דקאחרינן התם אינון אקרון תרי שורים ואינון (י"א ב') הרי נחשת. מאינון תרי רוחין דאקרון הרי נחשת נפקי אינון ארבע רמיכין דמשתמשי בההון שמה (י"א ב') דלפ"א דלית דאשתקע בסגדולסון מאריס דאפיא וכלשו שליחן אלין על אלין בעלמא ברוך דסוואון ורמיכין בגין דאית רמיכא על סיוון דנפלי לה ודא שמה קדישא אהכליל ביו"ד ה"א כמה דאיקימנא דהתכליל אלף דלית ביו"ד ה"א ואיבו יאהדושה' (י"א ב') וסא אתמר. אלסיס לא אהכליל בשמה אחרא בגין דאית אלסיס חיים ומהאי אהפשא לכמה ספרין ולא אהכניס אלף אהפשא. שמה דכליל כל שמהן יו"ד ה"א ואל' ה"א ברוך דאתון לירופא דשרא קדישא דביס סוס ידע כהנא לנרפא בכל ספריו עד דסלקי שמהן בכמה ספרין (בראשית ס"א) בארבעין ותריין גוויין באשתכחו דבלינא דקרדינותא. דהאי איבו כליל כל שמהן ושמה דא כליל כל שמהן. אהלדניי"ס סימן. באלין אתון כלילן אחרין מתחברן. ונפקי אלין ועיילי אלין. לבתר כד אהכניס ואתפשא בלינא דקרדינותא מלפריס אתון בגיין ועלי אתון ונפקי אתון ברוך דאלין שבע אתון ואלין אהמסרו לקדישי עליון למסך באוראה דרוא דאתון לנרפא יחודא (י"א דשמהן) דאתון כמה דסוס ידע כהנא לנרפא שמהן באתון רשימן. כתיב (יחזקאל א') וידי אדם מתחת כנפיהם. כלבו ידי אדם הא אוקימנא דאינון (י"א שריס) רוחין וחיון ואופנים (כרובים וחיות ואופנים) כלשו בגדיפין וידן תחות בגדיפיו לקבלא בלותהון ולקבלא חרי דתיובתא. ידי אדם אתון ודוכתין לקבלא בני נשא בלותהון ובעותהון ולאשתחא פתחין לקבלא לון ליחודא ולקשרא קשרין ולמעבד רעותהון ואלין אחרין ודוכתין דאקרון ידי אדם דקיימי לבני נשא אלין אינון שמהן קדישין דשלישין בכל דרגא ודרגא (בגין) דבסין עאלין בני נשא בלותהון ובעותהון בכל תרעין עלמין. ובדא שלשין תתאן לעילא. ודא דא (תהלים ד"ט) ידיך עשוני ויכונוני ואלין שמהן קדישין. (שמות ט') ויאמר ה' אל משה נסה את ידך על השמים. וכי סיד יכול לארמא ידיה על שמיא. אלא נסה ארצין כדא (תהלים יח') ויפ שמים וירד. משיכו מעילא לתתא ירך אתרך אחרא דדרגא דילך דא' שארי בגיין ודא ברוך דשמה קדישא. וכלא עלאי יתתאי ברוך דשמהן נפלי קיימי. ובה עאלין בני נשא להיכלין עלאן ולית מאן דימחי בידיהו. וזכאן אינון דידעין לסדרא יחודא דמאריסון כדקא יאות ולמיסך באורא קשוס בגין דלא יעשו ברוך דמדימותא. תא חוי דהיכלין אלין אית רוא עלאה גו מהימותא וכלשו חיון רמיכין כלשו משיין דא מן דא לאתכללא אלין באלין לסב לאתקנא וסימניך (אסתר ב') וישנה ואת נערותיה לקוב. בשבעה היכלין אלין שלימו דעילא. כד אשתלים דא ברא ועאלו ללוחין ובעותהון דמאן דידע לסדרא לון לאתקנא לון לעילא כמה דא' אחר ואת שבע הנערות הראויות לתת לה מבית המלך

היכלא קדמאה יולר אור ובורא חשך נסירו דאבן שבה ספיר דאבן שבה גליץ לתריין ספרין כמה (י"א ב') דאוקימנא ליימינא ולשמאלא אור וחשך. (תהלים קד) מים רבו יעשקי ה' כלם בחכמה עשית כלשו אופנים וכלגלים מלאה א"י קייך וגו' המלך המדומם לבדו מאז שמה קדישא

וכני קדישין עלאין רזא דקדושה. אלן אתון אחרנין אקרון ק"ל. על השמים. רזא דחושבנא דחשוון דליה צנין דהכא לתתא קיימין כל מלין בחושבנא ולא (ט"ו) חושבנא חלל לביסרזא. ובצין כך צני לתתקשרא בקדושה דמאריס ולא תתפרש בר נש מיניס וכד שאלו שירותא דשאלתין למנדע למאריס לתתחזא דמיוצבתיס לנביס מכתא אשלתא דא תפרס ועיר ועיר וישאל שאלתוי מה דאמריך לשאלא. וכל שאלתוי יסון לבתר דיסדר סדורא דא דקאמין. כנוונא דא כל שאלתוי יסון בתתנוניס ובעותין לקמי מאריס ולא ילדיק (ס"א ירחיק) גרמיס מיניס. זכאס חולקיס מתן ידיע לסדרא סדורא דא לתק דאריס מישר כדקא חזי כנוונא דאמאחדא אשא במיא ומיא באשא. דרוס בלפון ולפון דדרוס מורח בתערב ומערב במורח הכי נמי לתקשר כלל כחדא ויחודא אשלתא דא בדר. וכל אינון ידיעין לסדרא ללוותסון כדקא יאוס לתתכלל הכי סיכלין אלן באלין ולתתקשרא דא בדר. הכי בר נש לתקשר בדר וקריב ליה לתתכלל בדר שאלתא שאלו ויסיב ליה. זכאס חולקיס בראי עלמא ובעלמא דאמי. בתר דסייס שאלתין וגופא שליט בכל סערין כחדוס דלכא זאיוסו שאלו וסייס שאלתין יסדר לתתשכא ברכאן וחדוואן לתתא. בראו דסיכלא תליתא לתתשכא לתתא ודא הוא רלס ה' אלהינו צעמך ישראל. הכי איסו (ט"א) בצינ דמעמדות אינון סזכין דגופא שירותא לתתא מן גופא פרין ירכין עד דמסי לברכין. ואלין אינון רזא דמעמדות דקיימין על קרבנא וזכא איוסו רזא שירותא דפרין ירכין מלעילא עד ברכין חבורא דנביאיוס ומראות בראו דאחון דשמא קדישא. דאקרי (נבואה ברא"ה) השתפ"א דאיוסו רזא דשמא דאקרי לבאות דא בליק ודא נחית דא נביאיוס ודא מראות וזכא איוסו רזא עלאס דברייתי דקאמין וכד מסי איניס לברכין יכרע. בא"י הסחזיר שכינתו לניון. וזכא הכא אהרדו ברייתו (כט"ו) לתתמיתין ותתברכאן כחדא. סיכלא מניינא לתתא דאמפקדו ביה נשמתין לסלקא לתתחזאס בחיוו (כ"ה) דחלמא. מודיס לאכנעא ברכין לאודא על נשמתין כדקאמין על נשמותיו הספקודות (כיון דאשאלו מתאריס) (ס"א) סיכלא מניינא לתתשכא ברכאן לתתא מודיס אנהנו לך. וזכא סיכלא איוסו דאמפקדו ביה נשמתין לסלקא לתתחזאס בחיוו דחלמא. הכא צני בר נש לאכרעא ברכין לאודא על נשמתין ודא הוא על נשמותיו הספקודות) עד דמסי להסבז שמך ולך נאס להודות. ודא הוא נו רזא דשמא קדישא דאקרי ב"ס במוכן דא אקרי אל אלהיס דאיוסו בראו עלאס (ישע"ב) א"ל אלהיס יהו"ה הוא יודע. כלל דאלין אתון אחרנין דנפקי מניינא (ד"א) וזכא איוסו רזא חדא דכלהו ירכין מזכרין) ולתתא רזא דחלמא. רזא להסו אתר לתעלא בדר נשמתין ובעינן לתתשכא בדי ברכאן צנין לתתשכא ניימי בראי עלמא ובעלמא דאמי. סיכלא תתאס לתתא שיש שלום טובא וברכא. הכא איוסו כלל דשלוס שלום לעילא שלום לתתא שלום לכל סערין שלום בפמליא דלעילא שלום בפמליא דלתתא. וסיכלא דא איוסו פמליא דלתתא (ס"א דאיוסו סיכלא לתתא ודא כחבורא וכו') בחבורא דא בפמליא (נ"א בסיכלא) דלעילא. ומתכא נגיד לכל אינון תתא דלכר. וזכא לתתכליל ואשתליס כלל כחדא עילא ותתא בניהירו חדא לתתלמא שס מלא ה' אלהיס שס דא דאיוסו שלם בכל אינון סיכלין בכל אינון נסודין עלאין למשו כלסו חד (שס שלום טובא וברכא). הכי צ"נ כד אשתליל מסיכלא דא לנפקא לבר יסוי גרמיס כמתן דנפיק מחבורא דתלכא ומנו סיכליס וימאך גרמיס קמיס אבל יחדי גרמיס דא קדמאס איוסו לנעלא עפרס דמשיכו דברכאן דנדין מיוחדא

במעסא ותתברכון מתן ונבחר שרי לון ואפיק לון כד אינון תתברכאן מניוס וביהיה התתחזאס דאמר בא"י מנו אברסס הכא נפקי כלסו בנלל דא ביימינא כלסו מתברכאן כדקא חזי. מא חזי סיכלא שביעאס דא רזא דמלכא עלאס לתעטר ביה ומתעטרין ביה אכסן כדקאמין ותתכלילו ביה ועד השמא לתתכלילו וצני לתתקא לון איוסו סיכלא דא וזכא אפיק לון (ט"א מתגברא) מזכרא צנין הכי נעיר כדן איוסו אחידת בדר בכל אינון ברכאן. ואע"ג דא לתתכלילו סיכלן בסיכלין השתא לתתחזו בצינון ברכאן כחדא וכד אחר מתן שורר ומושיע ומנו כדן אפיק לון מזכראן. וזכא איוסו חד סיכלא שביעאס בראו דשמא קדישא עלאס בוכ"ו. "ברכא "מוסד" כה "ומשפט כלל כלל ורזא דא הוא רזא (ס"א) דאיוסו דאיוס"ה כלל דכלל צנין דאלין אתון כלל דכלל צנין דאלין אתון אפיקי (ס"א) לון) אלן דנפקו מניינא כלל דאכסן ודא איוסו דמתתברא בדיייוס דאקרי ברכא. כיון דאמר בא"י מנו אברסס הא אחידת ברכאן מניינא בראו דסיכלא חזאסא אכסא דאיוסו ימינא ואיוסו חזאסא לתתקשרא בריחמו דברכאן דימינא וזכא אגסריך עיילא לתתא לתתברכא. בקדמיתא לתתכליל סיכלא בסיכלא כדקאמין והשתא נעלי ברכאן לתתשכא אלן מקדמת אלן ואע"ג (ס"א דאמנעיל) דאית דנעל בקדמיתא כיון דאמאכחו מספרא דימינא ברכאן בסיכלא חזאסא שרי לתתא ולבתר בסער שאלא בראו דא תתא גבור וזכא חיוס חבורא תתא ונבחר פרין דינין. וכיון דאמאכסאן ברכאן לתתכליל ברחמי ותתשכא ברהסו אספרא כלל כחדא ודא הוא מחיס מתיס סימך נופליס ורופא חוליס וכו'. וזכא איוסו בראו דשמא קדישא דאקרי אכס"ס רזא איוסו באתון דשמא דאקרי אלהיס. צנין דאלין אתון סלקין לתתשכא לעילא (ואפיקו לון) אלן לתתקרי בדרון יסלקין לתתשכא לעילא) אלהיס חייס וגרע באתון לתתא בגריעו ומתכא לתתשכא לתתא לנעלא מנו אלן אתון אחרנין ולסלקא מאלין אתון לשמא דאליס. כיון דאמאכסאן אתון ותתשכאס ורביעאס מעילא כדקאמין שרי ואחיד ברכאן מתלעיתא דכלא מסיכלא שתייתא ואחיד ברכאן בראי וצנין כך (ספרים אחרים כלל אהה קדוש ותתכליל) אהה קדוש לתתכליל אהה בקדוש ושמך קדוש כיון דאמר אהה קדוש אמאי ושמך קדוש היינו שס היינו אהה. אלל הא תנינן בכל אתר דאמאכא יחודא וקשורא צעין (ק"ג א) קדושה ותוספת קדושה ויהוה תוספת עקרא הוא יתיר מכלל ובג"כ בכלל כתיב אהה ולא יתיר והכא בראי אתר אהה קדושה ותוספת קדושה. אהה קדוש קדושה ושמך קדוש פ"ספת קדישא. וקדושים בכל יום. אלו שר קדושים עלאין די בכל סיכלא וסיכלא דמתקדישין מהאי תוספת צנין דקדושה קמייתא איוסו לה ותוספת קדושה לתתקדא כל אינון שר דקאמין ולבתר דאמאכא כלל מעילא ומכללו אכסן לתתקשר בקשורא חד וזכא בא"י האל הקדוש הכא כלל קשורא חד צנין דאמר ברוך אהה ה' האל הקדוש וע"ד אקרי לרורא וקשורא דכלל ביחודא חד. זכאס חולקיס מתן ידיע לסדרא שבי דמאריס באתר דאמריך. עד הכא דתקווא וברכאן וקדושה כחדא בלכסן מתאן ולתללס קיימין שאלתין ובעותין. שירותא דצני בר נש לתתאל למנדען במלין דמאריס צנין למחזי מיוצבתיס לנביס ולא תתפרס מיניס. צנין דצני בר נש לתתשכא בקדושה דשמא קדישא עלאס לתתשכא ביה ואיוסו שמא דברכאן וקדושים. כוז"ו. רזא דשמא קדישא. יהו"ה דאיוסו קדיס בקדושה. ואלין אתון (אחרנין) אפיקו מיניס הכי אתון אחרנין חבורא דהני כחבורא דדכר בנזקבא.

ומסאין דאורי עליהו נמלא לון חולקא. ורזא דא שער. דכתיב (ויקרא פ"ו) והטודס עליו את כל פגנות וגו' וכתיב ונשא השעיר וגו' דא סא חולקים ועדדים ואחסנתים ואי סהא ב"ב חב לסרמני דחובוי ווי ליה דכלסו נפיל לון מהסיה סשרא בעל כרחיה דסהא סשרא ומנו דנפיל לון מסאי סשרא בעל כרחיה דסהא סשרא כדון אבאים ליה ואסתפך עליה מקשרנא וקשריו ליה. וכד אורי עלוי נפיל לון סהא סשרא אחרא ואיכו עדדים וחולקים. ורזא דא הכי נמי קרבנא דצעי לאודאס על סהא קרבנא כל חובוי וחשאי למיבב חולקא למאן דאלסריך. קרבנא כלל לסשרא דא חולקא דקידשא ורעותא דקדושא ולסשרא דא סהא חולקא דאינון חובין ומסאין דלתייבבו בהודאס על סהא בשרא דקרבנא כמה דכתיב (משלי כה) אם רעב שונאך האכילהו לחם וגו' כי נחלים אתם חותה וגו'. וסומך (הסתר ה) יבא המלך והמן אל המשפס. זכאס איכו מאן דידע אורחיה למסך באורח קשופ. וכל מאן דלא ידע לסדרס שבחא דמריה סב ליה דלא אברי. בגין דאלסריך ללותא דאיסו שלמא לעילא (בגין דאלסריך ללותא) מנו מחשבס ורעותא דלבא וקלא ומלס דשפון למעבד שלימו וקשירא ויחודא לעילא כנוונא דאיכו לעילא. כנוונא דנפקא שלימו מעילא לתתא סכי אלסריך מתתא לעילא לקשרא קשרא כדקא יאות רזא להברייה דיהכון באורח מישר. מחשבס. ורעותא. קלא. ומלס אלין ארבע מקשרין קשרין לבתר דקשירו קשרין כלסו כחדא אסתפידו כלסו רמיבא חדא לאשראס עלייסו שכינתא ואסתפידו כלסו לבתר ארבעס סמכין לאתפערס בסו ושכינתא אסתמך עלייסו ככל אינון קשרין עלאין. מחשבס אפיק רעותא (רעותא אפיק כלא) רעותא דנפיק מנו מחשבס אפיק קלא דאשתמע וסהא קלא סליק לקשרא קשרין מתתא לעילא היכלין תתאין בעלמין. קלא דאיסו קשיר קשרין ומסך דרכאן מעילא לתתא בליחשו סמך אלין ארבעס סמכין. מחשבס. ורעותא. קלא. ומלס. סמיכו בסיומא דקשורא אתר דכלל אתקשר ביה כחדא ואסתפידו כלסו חד. זכאס איסו ב"ב דקשר קשרין דמאריס ומסך סמיכין כדקא יאות ואסתכוון בכל סמי מלין דקאמרן. זכאס איסו בסאי עלמא ובעלמא דלמי. עד סכא אשכנלו היכלין בסשרא דקדושה:

ויחודא דמאריס. דא איסו בר דאיסו מסיכלא דחלכא דהא בסאי שעתא דקא נפיק מקמי חלכא וכלל קשרי בכל סמי סמכין בקשורא (קס"ו ח) דמחודא וברכאן וקדושה ותוספת קדושה קב"ס קרי לסמליא דלעילא ואחר לון כחובו לסאי ב"ב פלגינא מאינון דחקרון חושבי שמו. מאן חושבי שמו אינון דמחשבי ומכיונין ברזא דממיה ליחודא היכלין בסיכלין לקשרא קשרין וליחודא כללו ביחידא חדא. ואלין אינון חושבי שמו כד"א (מלאכי ג) ולחושבי שמו. כדון אכתיבו ליה ואתפרשים ואסתחודע לעילא (ואתפרשים) ואסתליס איסו לעילא ותתא ומאין דקריב קמי מאריס וליי ללותיה ולא אשליס יחודא ולא הייס על יקרא דמאריס לקשרא קשרין כדקאמרן סב ליה דלא אברי. וקב"ס אמר (יבמיס כ"ב) כתבו סאס סזס ערירי גבר לא יללה שמיז. ודא איסו (משלי כ"ח) גוזל אביו ואמו. סכא אשתליס כלל לעילא ותתא דא דשמא קדישא שליפא לעילא מלפ"ץ מלפ"ץ (שמות י"ד) ס' ה' אל רחוס וחנון סכא איסו רזא דשמא קדישא דא לאתקדשא באחויי צבי עשרה ואחיון אחריון בקדושה דיחידא בלותא. בחר דסיס קאס על רגליו (גיא לכשא) לאודאס (ק"ד כ') על חובוי בגין דלא יסא פשרא דפומא לסקרא אחרא לאשעאס ליה ואסתכפא קריס ויקוס בקיומיה לאתפרכא מני חלכא וזכאס חולקיה מאן דאתקדס בהאי גוונא בלותא כדקאמרן וקשר קשרין ויחד יחודין ויתכוון בכלל כדקא יאות ולא יסמי לימינא ולשמאלא ללותיה לא אסדר דריקניה קב"ס גזיר ואיכו מצפל על דא כתיב (משלי כ"ב) ישמח אביך ואמך ותגל יולדתך. אית ליה חולקא בעלמא דין ובעלמא דלמי (אסתרי כ') (בערב סיא א"ה היינו) כתיב (משלי י"א) ותקם בעוד לילה ותתן סדף לביתה והק לנערותיה מהסוא רבויא דברכאן וקדושה ותוספת קדושה דקא כלל כד"א (נבא"ה מ"ט) ולערב יחלק סלל דפליגת חולקא לכלל ואפילו לסשרא אחרא חולקא בלחודא. ורזא דא רזא לבני חייממותא. חולקא דסשרא אחרא מסאבא כל אינון חובין וכל אינון חשאין דסהא ב"ב דקשר קשרין דיחודא דאתודס עלייסו כללו שריין פליה דסשרא אחרא ואינון חולקא ואחסנתא דסשרא אחרא מסאבא ואי לא אורי עליס אשתכח מקשרנא ויכל ליה. ואי אורי על כל חובוי בהיא ללותא דקשיר קשרין דיחודא ואסתברכאן עלאין ותתאין. ומהסוא חולקא דסשרא אחרא כל אינון חובין

עומד והעמוד מנגן עולה ויורד. עד שנמשך איר וזכר אור
נועם מלמעלה באותו העמוד. והנדיקים עומדים לנגד אור
הכח והנעים ממנו עד תלות הלילה. בחצי הלילה כשהוא
הקצ"ה ליכנס עם הנדיקים שומעים קול סיבוב הרקיע
והעמוד מנגן וקרקע הגן מתנשאת והנדיקים עולים
מחופותיהם לקראת צוראח. וכל הגן מתמלא מכבודו. באותה
שעה מזדווגות הרוחות זכרים ונקבות כפי מה שהיו קודם
שנבראו. מאותו נועם תאומם לחזות בנועם ס' כלם עושים
פרי דהיינו רוחות לגרים

(שלח קס"ו) א"ר שחזון מלה חדא צעינא למגדע.
כשין בזהוה עלמא אי זכאן לסלקא לעילא. או סין אינון
תמן ודא הוא דאודיעו ליה והכי תתאמר ליה. אי רבי
שית היכלין אחזיו לי בכמה ענונין ועדונין באתר דפרוכתא
פרישא בנכרא. דהא מהוהא פרוכתא ולהלאה לא עלאין
דכורין כלל

בהיברא חדא אית בתיה בת פרעה. וכמה רבוא
ואלפי נשין זכין בזהס. וכל חדא וחדא מנייהו דוכתין
דנכורין ועדונין בלא דחקא כלל אית לה. תלם זמנא בכל
יומא כרוזי אכריווהא דיוקנא דאשח נביאה מסימנא אחי
ובתיה נפקת לאתר דפרגודא חדא דאית לה. וחמאת דיוקנא
דמשה וסגידת לגביה ואמרה זכאה חולקי דרביתי כהיו
דא ודא איהו ענונין דילס יסיר מכלסו אסדרת לגבי נשין
ואשדלן בפקודי אורייתא כלסו באינון דיוקנין דהו בזהאי
עלמא בלבושא דנכורא (ס"א כלבושא) בלבושא דכורין בר
דלא כסרי הכי. פקודין דאורייתא דלא זכו לקיימא לון בזהאי
עלמא משתדלי בכו ובפעמייהו בזהוה עלמא. וכל הכי
נשין דיתבין בדי בתיה בת פרעה אקרין נשים שאנוות.
דלא אלפערו בלערא דגיהנם כלל

בהיברא אחרת אית סדרה בת אשר. וכמה נשין
רבוא ואלפין בזהס. תלם זמנין ביומא מכריזין קמה. הא
דיוקנא דיוסף לדיקא אחא ויהייה חדאת ונפקת לגבי פרגודא
חדא דאית לה. וחמאת נכירו דדיוקנא דיוסף וחדאת וסגידה
לגביה ואמרה. זכאה אחי יומא לאתערית בשורה דילך לגבי
בצאי לבתר אסדרת לגבי שאר נשין ומשתדלן בתושבין
דמארי עלמא ולאודאש שמים וכמה דוכתין וחידו אית לכל
חדא וחדא. ולבתר אסדרן לאשתדלן בפקודי אורייתא
יבפעמייהו :

בהיברא אחרת אית יוכדד אמיה דמשה נביאה
מסימנא. וכמה אלפין ורבין בזהס. בזהילא דא לא מכריז
כלל. אלא ג' זמנין בכל יומא ויומא אודת ומשבתת למארי
עלמא איהי וכל אינון נשין די בזהס. ושירתא דימא מוזמין
בכל יומא. ואיהי בלחודא אחרת מסבא (שמות טו) ותקח
מרים סבביאה וגומר את הסוף בידה וגומר. וכל אינון
לדיקייא די בגן עדן לייסין לקל נעימו דליל. ופחם מלאכין
קדישין אודאן ומשכחן עמם לשמא קדישא.

בהיברא אחרת אית דבורה אף הכי וכל שאר נשין
בזהס אודן ומוזמין בזהייה שירתא דאיהי אחרת בזהאי עלמא.
אי רבי אי רבי מאן חמי חדוה לדיקייא ודנשין זכין דעבדין
לגבי קצ"ס. לנו לגו דאיוון היכלין אית ארבע היכלין שמירין
דאמסין קדישין דלא אסתמסין לאתגלאה וליה מאן דחמי לון.
בכולים יומא אינון בלחודיסו כמא דאמינא לך. וגוברין אף
הכי. ובכל לילא אסתכלין בלא כחדא. בגין דשתתא דאוגא
איהו בפלגות לילא בין בזהאי עלמא. בין בזהוה עלמא.
זווגא דהסוה עלמא אסתבקותא דנשתתא בנשתתא נסודא
בנסודא. זווגא דהאי עלמא גופא גופא. וכלא כמא דאתמא.
וינא

(תומס קי) וימנע ה' אלהים בן בשדן מקדם א"ר ילחם
בן עדן איהו בארעא נשיג באינון נשיג
דנעט ליה קצ"ה. איהו נעט ליה בשמא שלם כנוונא עלמא
לעילא. וכל דיוקנין עלאין כלסו מרקזן ומתניירין בזהאי גן
עדן דלתתא ותמן חגון כרובין לאו אינון גליפין בגליפי
דבני נשא מדסה חו מזלס אחרא הלס כלסו נסורין
דלעילא גליפין ומתניירין בליורה מרקזא עובדי ידי אינונא
דשמא שלם דקצ"ה יכלסי מחקקן תיין יכל דיוקנין וליירין
דהאי עלמא כלסו מתניירין תיין וגליפין ומתחקקן תמן
כלסו כנוונא דהאי עלמא יאחר דא איהו מדורא לרוחין
קדישין בין אינון דאתו להאי עלמא בין אינון דלא אתו
להאי עלמא. ואינון דומיין למייה להאי עלמא כלסו רוחין
מתלבסן בלבושין וגופין ופרטופין כנוונא דהאי עלמא ומסתכלן
תמן בזיו יקרא דמחריקן עד דאמין להאי עלמא. ובשתתא
דנפקי מתמן למייה להאי עלמא מתפשטין אינון רוחין
מהסוה גופא ובלבושא דתמן ומתלבסין בגופא ובלבושא דהאי
עלמא — :

(שמות יא.) רבי יוסי פתח (שירי) דודי ירד לנגו
לערוגת בבוש וגו'. לנגו דא כנסת ישראל בגין דהיא
ערוגת הבושם דאיהי כלילא מכל ספרי (זוהי) בוסמין וריחין
דעלמא דאתי. בשעתא דקצ"ה נחית לגנתא דא (דעדן) כל
אינון נשתתקון דלדיקא דמתפשטין תמן כלסו יסבי ריחא.
כד"א וריח שמריך מכל בשמים הלון חגון נשתתקון דנדיקא
דא"ר ילחם כל אינון נשנותין דנדיקא דהו בזהאי עלמא.
וכל אינון נשתתין דומיין לנחתא להאי עלמא. כלסו בגנתא
דא די בארעא קיימין דיוקנא וליורה דהו קיימין בזהאי
עלמא. וסתר ורזא דא אסתמר לחכימי. רוחא דנחית לגבי
נשא דאיהו מסשרא דנוקבא. מתגלסא דדיר בגלופא כהאי
חותם. ליורה דגופא דבר נש בזהאי עלמא בליס לבד ורוחא
אסתגליף לנו. כד אסתפשע רוחא מן גופא הסוה רוח בליס
בגנתא דארעא בליורה ודיוקנא דגופיה ממש דבהאי עלמא
בגין דהוה דדיר כחותם. ועל דא אחרת (שם ט) שמיני
כחותם מדי חותם גליף בגלופא לנו ואתנייר בליורה בלישא
לבד אף הכי איהו רוחא דהוה מסשרא דילס כהאי גוונא
ממש בזהאי עלמא גליף בגלופא לנו. וכד אסתפשע מן גופא
ועלל בגיבא דארעא. ליורה דתמן בליס הסוה גלופא
לאתליירא לבד. ואתנייר בליורה בלישא לבד כנוונא דליורה
דגופא בזהאי עלמא. נשתתא דאיהי מאילנא דחיי אתליירא
תמן לעילא בזהוה לרורא דחיי לאתענגא בנועם ס'. כד"א
(תמיס יו) לחזות בנועם ס' ולבקר בזהיכלו :

(בוספס ח"ב)

איכא בלחמא ר"א סגדול קרקע הגן הוא כשברא
סקדוש ברין הוא ג"ע נפל שלג מתחת כסא הכבוד. וממנה
נעשה קרקע הגן וזוהו קרקעיתו של ג"ע. ואינו נוגע עם
הארץ הזאת שהיא למעלה מכל הארצות. רקיע שע"ג הגן
הוא כעין כל הנווין כמעשה לבנת הספיר. ושמו של הקצ"ה
חקוק באחמט הרקיע וארבע פעמות בד' קלות הרקיע.
וד' אופנים בכל פעמת. ובאחמט הרקיע עמוד א'. יעמוד
הזה נעון מקרקע הגן עד שאזוהו פני כסא הכבוד. והוא
מכוסה מעין הכבוד. והמלאך גבריאל לבוש הבדים עומד
עליו. פעם כולם אוחזים בפעמות הרקיע והעמוד חוזר
והרקיע סובב. ואחיותו שם המפורס בולפות ונוללות ועולות
ויורדות. קול קורא הסגודו מחנות נדיקים קדושים. אשריכם
שזיתם לך מי שמע כזאת מי ראש כאלה בזיות כל גנון
הרקיע בנושעו פ"י האם לבוש הבדים והוא מסתלק והרקיע

כלל ולא תלכסא בכו. אינון ד' רוחין קסירי, חלין בללין כחדא, והסוה רוח תללייר ותלכסא בכו כנוונה גיוסא תללייר בקסירי דארבע יסודי עלמא. ובנין כך כתיב מארבע רוחות ביאי הרוח. מאינון ארבע רוחין דגן עדן דלתלכסא ותללייר בכו. והסתא סול האי קיסרל דכתבא וזיל לארירך וזב ליה לחבריא. אמר רבי אלעזר ואינון חבריא יבסקיי ברישיה א"ר אלעזר ב"ר רחמא דסדך הכא דודאי דא סוה ברירא דמלא. וקב"ס חומין לפומי האי קרא :

(היפסר ה"ג)

בד נפק בר נש מחאי עלמא כלסו בין נדיק בין חסירי ומימי וחיבי ורשיעי כלסו עברי באיירא למחין אדם קדמאס לבני עלמא ומתמן כשיל אירחא סן לגנתא דעדן סן לגינסס כל אינון דאורייתא לגנתא דעדן מתקרבן לגבי חומס דלבר מאינון תלת חיות דתמן כדון נפיק חד ממחא יאמער קמייסו וקארי ואמר זכאין אסון דדיקייא בעלזא והסוה ממונה יעזרחל שמים אולוף לון חירחא ואלין קמיה עד תרעא חדא דניהסס. הסוה ממונה קארי בחילא ואמר לון סננא לון יקידתא. בהסוה סתא בזהילו מלני לה ועאלין כלסו וסבלין ועברין. וכל אינון חייבין לתמסרן בידא דדומ"ס ועאלין בגינסס. וכל אינון זכאין לא לתמסרן בידיה אלא בהאי ממונה. ובמר דסבלין ועברין הסוה ממונה אולף קמייסו עד דמשן לשאר דגנתא דעדן. והסוה ממונה קארי לפיתחא ואומר פתחא שעריס וזב גוי לדיק שומר אמונים. כדון פתחין פיתחא ואטיל לון וכן בכל דגנתא ופתחא כיון דאעלו לגו אחר דלדיקייא דדיקייא אחרנין קיימין כמה חדווא על חדווא על דדיקייא וכל בני מתיבתא חדאן. לסוף תלתא יומין דלתמסרן בזהילין ידען נפקי ואיירן כשבי ומתליירן כולסו בדיוקניסו מכאן ולהלאה ירמין אהסנא ירומא כדקא חיי לכל חד וחד חזויא דאחזי בגנתא דעדן מחיו יקרא דיוקנא דכל דיוקנין וגוון דכל גוויין דמלכא קדישא לא אפליי בזהילא ולא באתר חד. אלא סתפתחא רקיעא דרקיעא על גבי גנתא לארבע ססרין. ואתמליא חזויא יקרא קדישא ואתחזי תמן. ואתסנן כולסו דדיקייא מאן חמא חדווא וכסופא דהסוה נועס ס' (יחלל דס)

רקייעא דקיימא עליה אית ביה ריין עלאין. כד עביר קוב"ס רקיעא אייתי אש ומיס מגו כורסי יקריה ושחף לון כחדא ועבד מנהון רקיעא לתתא ואתפססו עד דמסו להסוה אחר דגנתא דעדן ויתבו. מה עבד קודשא בריך הוא נפל משמים עלאין קדישין אש ומיס אחרנין דמשפכחין ולא משפכחין דתלליין ולא תלליין ומאיון אש ומיס דתפסלו משמים עלאין עבד מנייהו מתיחו דרקיעא ומתא ליה על האי גנתא דלתתא מתחבר גו רקיעא אחרא ארבע גוויין בהסוה מתיחו דרקיעא דעל גנתא חוור וסומק ירוק ואוכס. לגבי גויין אית ארבע פתחין לתתא מהסוה מתיחו דרקיעא ואינון פתחין לארבע ססרין דרקיעא דעל גבי גנתא מאינון אש ומיס דלתפסיר מנהון הסוה רקיעא. ומתפתחין בארבע פתחין ארבע נהורין. לססר ימינא בהסוה פתחא מגו מתיחו דארבע (נ"א מ"א) ימינא כהדין תרין נהורין באינון תרין פתחין. כפתחא דיימינא וכפתחא דאיהו (נ"א לגו נפקא נהורא ואיהו אגיון) לקבל אגיון. גו נהורא דנהיר לססר ימינא לתרשים את חד נהיר וכלים (נ"א ולהיס) ונליץ בנליזו מגו הסוה נהורא ואיהו את מ וקיימא באתמליה דהסוה נהורא דפתחא. את דא סלקא ונתתא לא קאיס באתר חד הסוה נהורא נפיל להסוה את ואפיק

וינא בטר זיניה. וזונא בטר ויונה. גופא בטר גופא. וזונא דהסוה עלמא נהורא בטר נהורא. סיכלין דארבע אהסן חקרון סיכלין דבנות בושחות ולא זינא בכו למחזי. וכאס חולקיסון דנדיקייא גוברין ונוקבי דאולי בחרח מישר בהאי עלמא וזכא, לכליה ענוגין דהסוה עלמא. אי רבי בכל זמנא דרוחין דכירין סלקין לעילא. כסין בהסוה זמנא נפקין כלסו ומתכנסי לגו סיכלא דבתיה תמן. ומדאן תיין בכמה חלין עתיקין ומתמן נפקין והיא עמסון ועאלין כלסו לגו סיכלא דסרת ומדאן בכמה חלין חדתין ועתיקין ומתמן נפקין והיא עמסון ועאלין לגו סיכלא דיוכבד. וכן בכל אינון סיכלין אי רבי אלמלא בר יוחאי אנת לא תתיסר לגלגלס בזיונא דהסוה עלמא אהעביר איבא יסיר מאיבא דאהעביר בהאי עלמא בזיונא דלכון בזיונא דהסוה עלמא בתיאובתא דלכון כחדא כד מתדבקן כשיסן דא עס דא עבדי איבין ונפקי נהורין ימיניהו והתעבדי גרין ואינון כשמתין לגיויין דמתגייירין. וכל הני עיילין להיכלא חדא וכד מתגייירא גיורא חדא פרחא מהסוה סיכלא כשמתא ועאלת תחות דגפסא דשכינת' ונסקת לס. בגין דאיהו איבא דלדיקייא. ומשדרת לס לגו הסוה גיורא ישראל ביה ומסוה זמנא חקרי גר לך וסיינו רוא דכתיב (פסלי יא) פרי לדיק עץ חיים מה אילנא דחיי אפיק נשמתין אוף הכי לדיק איבא דיליה עביר נשמתין

(שמות יג) רבי אלעזר ורבי אבא סוה אולי מסבירא לזכרי. עד דהו אולו פנע בכו דא יודאי אהביר בזהילא א"ר אלעזר כל חד לימא מלה דאורייתא פתחא איהו ואמר (יחזקאל יג) ויחזקאל אלי הכבא בן אדם הכבא אל הרוח ואמר אל הרוח וגו' מארבע רוחות בלי הרוח וגו' מסו מארבע רוחות. מן עדן בואי הרוח סוה ליה למכתב. א"ל הסוה עד כש יומא חדא סוינא אולף במדברא ותמינא אילנא חד דמרגנא דמחזי וחד מערסא תסחיה קריבנא גביה ומתינא הסוה מערסא דסלקא ריחין מכל זיני ריחין דעלמא אהתקפנא בגרמאי ואעילנא בהסוה מערסא ונחיתנא בדרגין ידען בנו דוכתא חדא דהו ביה אילנין כגילין יריהין ובוסחין דל אילנא למסבל. ותמן חמינא חד בר נש וברבישא חד בידיה והסוה קאיס בחד פתחא כיון דחמא לי סוס וקס לגבאי. אמר לי מחי את סכא ומאן אנת. אנת דחילנא סגיא חמינא ליה מארי מן חבריא ה"א כך וכך חמינא במדברא ועאלנא בהאי מערסא ונחיתנא סכא. אחר לי הוואל ומן חבריא אנת סול האי קיסרל דכתבא וזב ליה לחבריא אינון ידעין ריין דרוחיסון דלדיקיא. כשס בי בהסוה שרבישא ומיכנא אדסכי חמינא כמה חילין ומשיירין גו שינא דהו אהיין באירחא להסוה דוכתא. והסוה גברא כשס בהסוה שרבישא ואחר בלחורא דאילנין זילו. אדסכי דהו אולי פרחי באירא וסלקי ולא ידענא לאן אחר. ושמענא קלין דמשיירין סגיאין יל' ידענא מאן (ללן אחר) איהו. אהערנא ולא חמינא מידי ודחילנא בהסוה אחר. אדסכי חמינא להסוה בר נש. אחר לי חמים מידי. חמינא ליה חמינא גו שינא כך וכך. אחר לי בהסוה אורחא אולין רוחיסון דלדיקיא גו גנתא דעדן לאעלא תמן. ומאי דשמיט מנייהו סוה דקיימא בגנתא בדיוקנא דהאי עלמא. ומדאן ברוחיסון דלדיקיא דעאלין תמן וכמה גיוסא אהבני בהאי עלמא מקסורא דארבע יסודי ותללייר בהאי עלמא. אוף הכי רוחא תללייר בגנתא מקסורא דארבע רוחין דקיימא בגנתא. והסוה רוחא תלכסא תמן ומתליירת מנייהו בליוורא דיוקנא דגופא דתללייר בהאי עלמא. ואלמלא אינון ארבע רוחין דאינון אוריין דגנתא. רוחא לא מתליירא בליוורא

והפיק לה בצי"ל לא קיימה באתר חד. גו נסורא דהסיר
בסמרה דהיה לקבל מנצח אתרשים את חד דהסיר ובלים
ולנין בננינו גו הסור נסורא ויהי את ר ולומין אתמין
(י"א ד) ב וקיימה באתרשים דהסיר נסורא דפתח וסלקא
ונחמא לומין אתרשים ולומין לא אתרשים ולא קיימה באתר
חד. אלין תרין אתרין קיימין וכד נחמא דלדיקא עאלת
בגמא דעדן אלין תרין אתרין נפקין מנו הסור נסורא וקיימין
פל הסור נחמא וסלקו ונחמין. כדן מאינון תרין פתחין
מקדמין ונחמין מעילא תרין רכיבין. רכיבא חד עלאה דהסיר
רכיבא דמיכל רב סגנין רכיבא תניינא דהסיר רכיבא
מסורא רב מחמא דאקרי בוא"ל ודא יהי שמשא יקירא
דאקרי רפא"ל ואלין נחמין וקיימין על נחמא (י"ו ה) ואתרין
לס שלש בוא"ל יבוא שלום יבוא שלום כדן אינון תרין אתרין
סלקין וקיימין באתרשים ואתרשים גו הסור נסורא דהסיר
פתחין תרין פתחין אתרין תרין נסורין אתרין קא מלשין
מנסינ דלשא בליין פתחין חד לסר שמשאל וחד לאחורא.
תרין אתרין אתרין מלשין בליין נסורין ונליין בגויייה.
את חד ג ואת חד ג וכד אתרין קדמא מתהדרן לאתרשים
אלין תרין אתרין נליין סלקין ונחמין נפקין מאינון נסורין
וקיימין על נחמא. כדן נחמין תרין רכיבין מאינון תרין
פתחין רכיבא חדא יהי רכיבא דנביראל רב מחמא ויקירא.
רכיבא תניינא יהי רכיבא אחרא קדישא דנביראל רב מחמא
ונחמין מאינון פתחין וקיימין על נחמא ואתרין מתהדרן
לאתרשים. כדן אלין תרין רכיבין עאלין לבו היכלא חדא
שמירא דגמא דאקרי אסלו"ת ותמן (ק"ג ה) פריסר זיני
בוסמין גניין דכתיב (י"ד ד) נרד וכרכוס קנס וקמון עס
כל עני לבונה וגו'. ואינון תריסר זיני דבוסמין דלחמא.
ותמן כל אינון לביין דנחמין דאתרין לאתלכשא בכו כל
חד וחד כדקא חזי. בהסור לבושא אתרשים כל אינון עובדין
בזין דעבד בהי עלמא וכלסו רשימין ביה ומכריזו יהי יהי
לבושא דלניא ונעלין להסור לבושא ואתלכש ביה יהי
שמשא דלדיקא (וי"א י"ד ג) דגמא כנונא דדיוקנא דהי
עלמא והי מילי מתלפין וימין ואלך דהא כל תלמין וימין
ליס לך נחמא דלא תקבל עונשא עד לא פיעול לגמא דעדן.
כיון דקבילת עונשא עאלת לגמא דעדן כמא דאיקום.
לבתר דאתלכשת אתלכשת. כיון דאתלכשת בהי לבושא יבין
לה אתר כמא דאתרין לס. כדן כל אינון אתרין נחמין
וסלקין אינון רכיבין. הסור קדישא אהדר תרין זמין בכל
יומא בהסור נסילו דהי קיע רכיבא אתר דמתדבק ביה. והי
קיע לא נפיק לבד מניחא. קיע דא מרקמא בכל זיני
גויין תרין ועשרין אתרין רשימין מחקקן בהסור קיע כל
את ואת נפיק פלא מחמא (נפיק אחרים משאל דלעילא על
גמא. ומסורא פלא דאתרין אסתחין אינון נחמין ומחסיין
בתר דבבלי בנדר דינור לאתדכאה וסלא לא נחית אלל מנו
אתרין רשימין ומחקקן בהסור קדישא בנין דאינון אתרין כלל
דאורייתא. וסורא קיע דא דאורייתא דהא מאס ומיס
דאורייתא אסתבד. ועל דא אינון נעדין פלא על כל אינון
דאשתדלו באורייתא לשמא בהי עלמא. ואינון מלין רשימין
בגמא דעדן וסלקין עד הסור קיע ונעלין מאינון אתרין
הסור פלא לאתונא הסור נחמא. ס"ד (דניס ג) יערוק
כמסר לקחי תול כסל אחרת. באתרשים דהי קדישא
קיימה פתחא חדא לקבל פתחא דהיכלא דלעילא דבהסור
פתחא פתחין נחמא מניחא דלחמא לפילא בחד עמודא דנעין
(וי"א י"א ה) בגמא עד הסור פתחא. גו הסור קדישא
(שמשא אחרת עמודא) בהסור פתחא דהיכלא באתרשים דקיע

דבגמא עאלין בגויה פלג גויין דנחמא כלילן כחורא ונכרן
לגויין דהסור עמודא. וכדן קדישא (שמשא אחרת עמודא)
דא נלין ואתרשים בגמא גויין (שמשא אחרת נסורין) דמתלכש.
בכל שמשא נכרין דדיקא משהסור יהי עלאה. אכל בכל
שבתא ושבתא ובכל ריש ירחא אתרשים שכינתא יתיר משאר
זמין בהי קדישא ואתרין כלסו דדיקא וסגדין לנביא. וזאס
חולקיה מאן דזכי להי לבושין דקאמין דמתלכשן בכו דדיקא
בגמא דעדן (לחמא) אלין מעובדין בזין דעבד בר נש בהי
עלמא בפקודי אורייתא ובסור קיימא נחמא בגמא דעדן
לחמא ואתלכשת בהי לבושין יקירין כד (י"ב ג) סלקא
נחמא בהסור פתחא דקדישא לעילא אודמין לה לבושין
אתרין יקירין עאלין דאינון רעווא וכוונא דלכא באורייתא
ובלחמא דכד סלקא הסור רעווא לעילא מתעשר ביה מאן
דמתעשרא ואתרין חילקא להסור בר נש ואתרשים מניס
לבושין דהסור לאתלכשא בכו נחמא לסלקא לעילא. ואע"ג
דאוקום דאינון לבושין בעובדין תליין. אלין לא תליין אלל
ברעווא דרווא כמא דאתרין לקיימה גו מלכין רוחין קדישין.
ודא יהי ברירו דמלא. ובלינא קדישא חוליקי הכי מלכין
לבושין דלחמא בגמא דאע"ג בעובדין. לבושין דלעילא (פ"א
ברוחא ורעווא וכוונא דלכא) ברעווא וכוונא דרווא דלכא
(ויקרא י"א ה) (בראשית ג) ונכר יולא מעדן להסקות את
וגו' הא אוקום. אכל בהי גמא דלחמא נכר יולא מעדן
ודא. ואלתרין למנדע הא נכר דנפיק בגמא דלחמא בלג
אמר עקרא ושרשא דיליה. בא' אתר בעדן. עדן דא רח
עלאה יהי ולא אתרשים רשו לשלכא ביה פיעול דסלכא.
ורוא דמלא אלמלא אתר דא אתרין לחמא לאתלכשא. אתר
דעדן עלאה קדישא אתרין רחמא הכי למנדע אלל (י"א אכל)
בנין שמירי דיקרא דעדן עלאה קדישא אתרין ואתרין עדן
תתא דהסור נכר נגיד ונפיק מניס. ועל דא לא אתרין
לאתלכשא אפילו לאינון נחמין דבגמא דעדן. כמא דהי
נכר אתרין ונפיק מנו עדן לאתלכשא לגמא דלעילא הכי
נמי מנו הסור פתחא דאתרשים דגמא נפיק חד נסורא
דאתרין לארבע סמין בארבע פתחין דקאמין. אתר דקיימין
אינון אתרין רשימין. וסורא נסורא דאתרין לארבע נסורין
בארבע אתרין דלניין (י"א ונפיק) נפיק מעדן אתר דהסור
נקודת תתא לעילא. וסורא נקודת אתרין ואתרין עדן
לאתלכשא ולא אית מאן דשליש לחמא ולמנדע להי נקודת
בר הסור נכרין דאתרין מניס דסגדין לקמיה אינון דדיקא
דבגמא דעדן כמא דאתרין. והי נקודת תתא יהי גמא
לגבי עדן עלאה אתר דלל אתרשים למנדע ולאסתכלא. על
כל דא כתיב (ישעיהו סד) פין לא ראתה אלהים זולתך. שמש
דא אתרין אלהים זולתך דא נקודת תתא קדישא דהי ידע
הי עדן דלחמא דממיר בגמא וליס אתרין מאן דידע ליה
(בראשית כ"ו ה) אלהים זולתך. דא עדן עלאה על כלל דהי
רוא דעלמא דלחמא דהי ידע לנקודת תתא בחד דליק
דנפיק מניס נכר דרוי ליה וליס מאן דידע ביה בר איס.
דכתיב אלהים זולתך דהי אחר לעילא לעילא עד אין סוף.
והי נכר דנפיק מעדן לחמא רוא יהי לחמין ברוא דכתיב
וישביע בלחמא נפיק. ומלא אתרין לעילא ותתא. נחמא
דנפקת מהי עלמא דחשוכא יהי תתא לחמין בסינור
דעלמא עלאה כהי בר נש דתתא לחמין בתתא לחמא הכי
כל חד וחד יהי לחמא כמא דלחמא (ס"א) נחמא לחמא
לחמא מאינון לחמא דנכרין דגמא וקיעא וסלקין דגמא.
והסור נכר דנפיק מעדן. כל אינון נחמין בלבושין יקיר יתבין
על הסור נכר ואלמלא הסור לבושא לא יכלין למכיל וכדן
מחסיין

מקלם השמים דכתיב (דברים ז) ולמקלם השמים ועד קלם השמים. ראשי החיה דלתתא אינון ארבע חיון דאינון רשימין (י"א נהורין) עלאין על אינון ארבע חיון רשימין די בני אינון ארבע פתחין דבגנתא דעדן. ואפי"ג דלחמן עדן דלתתא בארעא הכי הוא ודאי אבל כלל רוא עללא אינון כמה דלתתא. דהאי נקודא דקאמרן כמה דלית לה חולקא לעילא הכי נמי אינון לה חולקא לתתא בארעא והאי בגנתא לתתא אינון חולקא דהסיא נקודא לאשפעשא ברוחי דלדיקא בארעא ואתהכי בכל ספרין לעילא (וי"א קנ"ב) ותתא. לעילא בלדיק לתתא דהסיא אינון דלדיק ולא אשפעשא שטעשא עילא ותתא אלא בלדיק. והאי בגנתא אינון מהסיא נקודא דאקרי עדן (נקודא דנטלא מאימא עלאש סמירא אינון בן עדן דארעא) אינון ראשי החיה אלוין ארבע רשי רשי ארבע דכתיב (יחזקאל א) ופני אריה אל ימיני. וחד שור דכתיב ופני שור מסמאל. וחד נשר דכתיב ופני נשר לארבעתן. אדם כללא דכלא דכתיב ודמות פניאם פני אדם. ואלוין ארבע רישין נהרין (פ"א דמטוטין בורסיא) דמסאן (פ"א חיון דסליון) לה לכורסיא קדישא ומנו משולא דלסון זעין. ומססוא זיעא דמשולא דלסון אתעביד הסוא נהר די נור דכתיב (ד"א ל) נהר די נור נבד ופק מן קדמוסי אלף אלפין שמשויה ונשחמין די סלקין אסתחין דהסוא נהר די נור וסלקין לקרבנא. ולא אסוקין אלא אסתחין. תא חזי מסלמנדרא דעבדין מנה לבושא ומנו דאוי מנורא לא אסתחיה הסוא לבושא אלא בנורא. אלא אכיל זיהמא דביה ואסתחיה הסוא לבושא הכי נמי נשחמא די נור דלתתאילת מנו כורסיא קדישא דכתיב ב"ה (פ"א) כרסיב שביצין די נור בומא דבטיא לאסתחיה הסוא וזמא דב"ה אסתעברת בנורא ואסתחיה ונורא אכלא כל הסוא וזמא די בנשחמא. ונשחמא אסתחיה ואסתלבנת. ואי תימא אי הכי עושא לית לה לנשחמא דהאי. תא חזי ווי לנשחמא דסבלא אשא נוכרשא. ואף על נב דאוי אסתלבנת אבל כד וזמא אינון סני עלה ווי לנשחמא דסבלת הסוא עושא. בנין דהסוא וזמא דתרי זמני אסתלבנת בנורא. וזמא דמאחא כיון דבזילת עושא בנשא אולא נשחמא ונפלי לה ואעלין לה בני אחר חד דאקרי בן סנס ואמאי אקרי בן סנס. אלא אחר חד אינון בניהנס דתמן אסתרישו נשחמין בנורא לאסתלבנת עד לא עאלין בגנתא דעדן. (ואי זכאין אינון נשחמין) כד עאלין לון דהסוא אחר תרין מלאכין שליחן זמין בגנתא דעדן. וקיימין לתרעא ולווחין לגבי אינון ממנן דהסוא אחר דניהנס בנין לקבלא דהסוא נשחמא. והסוא נשחמא עד לא אסתלבנת בנורא אינון שליחן לווחין לגביהו ואמרו סנס. ובזמא דהסוא אסתלבנת אינון ממנן נפקין עמם מהסוא אחר. וזמין לה לגבי פתחא דגנתא דעדן. דתמן אינון שליחן ואמרי לון סנס. הא אינון נשחמין דהסוא אסתלבני. כדן עאלין להסוא נשחמא בגנתא דעדן וכמה אינון תבירא מנו הסוא תבירא דלתלבוותא דניהנס (פ"א דהסוא) דהסוא תבירא דאשא תתא. ואף על נב דנחית מלעילא אבל כיון דמסא לארעא לתתא אינון אשא דלא דיק. ונשחמא אסתעשא ביה ואתברת. כדן קודשא בריך הוא אפיך שמשא דהסוא יאיון ארבע פתחין דהסוא דברקיעא דעל גנתא. ומסא להסוא נשחמא ואסתחיה (מלאכי ג) וזרחא לכס יראי שמי שמש דקדא ומרשא בכנפים. וזמא תיינא. לבתר דיתבא בגנתא דעדן דלתתא. כל הסוא וזמא דיתבא ועד כען לא אסתעשא מאינון מלין דחיון דהאי עלמא מכל וכל. כד סלקין לה לעילא אלסריק לאסתעשא מכל חיון ומכל מלין דלתתא ואעבדו לה דהסוא נהר די נור. כדן נשחמא אסתלבנת ביה מכל וכל. ונקטא

מתייבן ורוח באינון לחות ויכלי לחסבל וססוא נהר אינון פקיעא דנשחמין לאתעבא ולאחנא ולאסתעבא מאינון לחות ונשחמין אסתכן (י"א אסתחין) על הסוא נהר ומתייבן ביה. הסוא נהר עלאש דלעילא אפיך נשחמין ופרחין מיה לון גנתא דהאי נהר דלתתא בגנתא דארעא אסתחין נשחמין לאסתחא לאתעבא באינון נחות. כנוונא דהסוא עלמא לבד בריחא דמיו מתייבא נפשא לאסתעבא דהסוא מעקרא כנוונא דהסוא נפשא. ובנין דמתקנין נשחמין על הסוא נהר דנגיד ונפיק מעדן יכלין לאתעבא באינון לחות עלאין וסלקא לעילא. דהסוא פתחא דלמעילא דרקייעא (וי"א רש"י) וחד עמודא דקאים באמלעות גנתא דקאמרן. דהסוא עמודא סלקין לעילא בנו הסוא פתחא דרקייעא וביה סחריה חיה ביה עין ועין ונגה. ואפי"ג דאוקמוס להאי קרא. אבל עין ועין אלוין מלבר. ונגה מלנו ודא אינון לחתא על אינון דסלקין לעילא דלא יתחזון מקמי אינון דיתבין לתתא. והא הכא רוא דריון " כד (י"א נ"ב) קדיש לאסתחא דהאי נקודא וכו') דהאי נקודא בעא לאסתחא בתקווי ונשחמא בשבתי ובזמני ובחגי משרד ארבע אנפין דנשר וקיימין על היכלא דאקרי דרור וזמין דרור. ובנין דהסוא דיתבא בעינן לאכרזא דרור כד"ה (י"א ק"ה) וקראתם דרור. ואינון ארבע אנפין יסבין קלא וליה מאן דישמע ליה בר אינון נשחמין דלתחזון לסלקא ואינון מתכנשין תמן ונפלי לון אלן ד' אנפין ואעלין לון לון דהסוא עמודא דקיימא באמלעותא ובהסוא שעתא סלקא הסוא עמודא דענא ואשא ותנא. ונגה מלנו. ואלוין תרין אקרון מכוון סר ליון ומקראים. מכוון סר ליון. דהאי תוקינא דלעילא כד נקודא תתא מתקשא. ואינון מקראים דהסוא נקודא לאסתחא כיון דסלקין אלן נשחמין עד הסוא פתחא דרקייעא כדן הסוא רקייעא סחרא סחריה דגנתא תלת זמין. ומקל נעיוו דסחריה דהסוא רקייעא נפקין כל אינון נשחמין ונשחמין הסוא נעיוו דהסוא רקייעא וזמאן הסוא עמודא דסלקא אשא וענא ותנא ונגה דלחיש וסגדין כלסו. כדן נשחמין סלקין דהסוא פתחא עד דסלקין לון ענולא דסחרא דהסוא (י"א להסוא) נקודא. כדן חמלן מה דחמלן. ומנו נהירו ודחוטא מהסוא דמאן סלקין ונשחמין קרבין ורחקין. ואי תיבא לגביהו ונשחמא נשחמא דהסוא כדן אלביש קלסא (מסורה) חד לדיק עלאש ואסתכל בנשחמא ונשחמין דהאי נקודא ובתקוונא ואחד ביה וסליק לה לגביה ונשחמא נהורא בניהירא וסו חד. כל חילא דשחמא פתחא דהסוא שעתא ואמרי זכאין אפון לדיקא נפרי נשחמא וזכאין אינון דמסתלין באורייתא דהסוא דחוטא דמאריכוני סו בכו דהסוא פסרא דמאריכוני מתעשרא בכו. כדן כיון דנהרין נהורא בנהורא תרין נהורין מתחברין כחדא ונשחמין לבתר אינון גוויין נחמין ואסתכלן לאשפעשא באינון נשחמין דלדיקא ומתקני לון לעשרא לעילא. ועל דהסוא עין לא רתתא אלסיה וזמא דישעא למחכא לו. פתח רבי שמעון ואמר כתיב (יחזקאל א) ודמות על ראשי החיה רקיע כעין סקרא הטרור סעו על ראשיהם מלמעלה. דהאי קרא אוקמוס. אבל אינון רקייעא ואינון רקייעא. רקייעא דלתתא אינון קיימא על גבי ד' חיון (שבמלכות). ומתמן אסתעשא ונשחמין דיוקנא דחד נוקבא דלמורי דכורא ודא אינון רוא דכתיב (שמות לג) וראית את אמורי. כד"ה (מלכים קט) אחר וקדם לרמיה. וכתיב (גנאשית ג) ויקח אדם מלכותיו. רקייעא דלעילא אינון קיימא על גבי חיון עלאין ומתמן אסתעשא ונשחמין דיוקנא דחד דכורא דאיוו רוא עלאש והני תרין רקייעין חד אקרי קלם השמים. וחד אקרי

דרך אמת א פיין בפרשת תרומה קלו שדראס שכלסו סלקין לעילא לג"ש בשנת

וסלקא ואתרשים בהסוה פתחא. פתחא פנינה רשימא לספר
לפון וביס קיימא את חד ואידי את ד' ודא קיימא ונללא
סלקא ונחמא ולספא בהסוה פתחא למחין נליץ ונללא
אתמחא הסוה נסורא ולא נסיר. ועל דא את דא לא קיימא
בקיימא תדיר ולא דא אתרשים בהסוה פתחא. פתחא תליחא
אידי פתחא דקיימא לספר משרב וביס קיימא את חד דאתרשים
ואתסיר בהסוה פתחא ודא אידי את ג' והאי את נניץ ונללא
בהסוה פתחא פתחא רביעא דא אידי פתחא דקיימא לספר
דרוס וביס קיימא רשימו דחד נקודה תתא זעירא דאתחזי ולא
אתחזי ודא אידי את י' ואלין ארבע אסון נארבע ספרין (י"א נללא)
בהסוה רקיע באיון פתחין בסיף רקיע רשימין אסון אחרין
(ד"א לד' ספרין) בכתרין על רשימין ואיון פשרין וסרין
אסון מתעשרין בכתרין. רקיעא דא נפיל וסחרא על גבי חיון
ברשימו דאסון רוא דחושבן דיחודא ברוא דלרופא דחד דאסון
עליון ואיון א"ס ב"ח ג"ז ד"ז. אלין אסון סחרן בהסוה
רקיע ברוא דאסון אחרין (דרמתי) עליון קדישין סחמין
ואיון אסון אחרין (ספרים אחרים עליון) סחמין סחרין
לסוה רקיעא ודא אסון אחרין אלין אסון בגלגולא (י"א דהאי
רקיעא) דאיון א"ס ב"ח ורשימין בסיף רקיעא. בשעתא
דאתסיר האי רקיעא אתסיר ב"ח ארבע ריון דמסין קדישין
ואיון לרופא ברופא. דתלחין וסרין שביין דאסון נחית סלא
מסרין רקיעא באיון אסון דרוא דמחא קדישא ואתחזי כל
איון רמיון וכל איון חילין ומשרין. קדישין ונפיל כלסו
בהסוה בשעתא דדינא תליא אלין אסון אסמחין ואתגנוז ד'
נו ד' ואיון ס"ח וז'. בשעתא דאלין אתגנוז ואתמחין דאסון
קלא דספר לפון אחר וידי דינא אריא על עולם בסיף
רקיעא אתרשים נזנא דחד דכליל כל גוונין. כד נפיל האי
רקיעא מספרא דמחא איון ארבע רישין דקאמרן בארבע
(אנפין) אסון נפילין כלסו במסללי וסלקי בשליקין לעילא
ודא איון נפילין וסלקין לעילא אסתלקת מאן דאסתלקת ואסון
אתסיר ואתחזין בשליקין ברוא דקמא א"ס ב"ח ג"ז ד"ז
ואתרקים הסוה רקיעא דאסון אחרין נסירין וכד האי רקיעא
אתסיר במלקדמין באלין אסון כלסו אתסירין וסאגי למסרין
סרפא ומזנא. כיון דאיון סאגי וסלקין קלא הסוה קלא
אסתמט לעילא לעילא ודאסון נפיל ברבאן וקדושין מאן דנפילא.
סחרן אסון ומתגלגלן וסחרן הסוה רקיעא וקיימין איון
אסון לספר דרוס כיון דקיימין איון אסון לספר דרוס סלקין
ונללא נללא וסלקין. דאסון באמלעיתא דהסוה רקיעא רשימו
חד אתרשים וסוה רשימו אידי את חד ואידי יו"ד כיון דאסון
דא אתרשים ואתחזית דאסון להסין אסתריה תלת אסון אחרין
ואיון ס"ח. אלין אסון מנללן באמלעיתא דהאי רקיעא סלקין
ונחתין מלהסין בתלסיר (נוסחא רמיה) בתרסיר) להסין כדא
לבתר דאלין תלסיר ימנין מלספן נחמא מאן דנחתא ואתכלילת
באיון אסון ואתעשרת בסו ולא אתידעת. דאסון כלסו חילין
וכלסו משרין בחדו וסלקין שירין ומסבין. רקיעא דא נפילא
פניניות וסחרא ומתגלגל וואיון אסון קדמא דקאמרן דאסון
א"ס ב"ח כלסו אתכלילת באיון אסון עליון רוא דמחא קדישא
דקאמרן וסחרן הסוה רקיעא וקיימין איון אסון דאסון
בארמיתא רוא דמחא קדישא כלסו אתרשים לספר לפון
ואתרשים ולא אתרשים לית מאן דיספכל בהסוה ספרא כלסו
אתחזין ואחרו בקל נעיון ברין כבוד ה' מקומו אתחזין
מספרא דלפון (י"א דנפין) ואחרין דא. אתחזין מכל ספרין
ואחרין דא. רקיעא דא סחרא במלקדמין ואתגלגל מספרא
לספרא. דאסון קל נעיון דמשרין בגלגלן בספרא דא וקל

נעיון

וכסא ואתחזית קמי מאריה דעלמא. בריבא (ד"א ברירא) מכל
ספרין כיון דאסתכלן בהסוה נסורא אתחזית ואתחזית מכלא.
וכדא קיימין איון נשחין בלבושין מתעשרין קמי מאריהן וזכא
חולקסין דלדיקא בעלמא דין ובעלמא דאסון ואיון נשחין
דנפתא דעון לתתא שפאן בכל ריש ירמי וסבין וסלקין עד
הסוה אסר דאקרי חיומא ירושלים דמחן כחא ממחן ורמיון
דנפרי איון חיומא דמחין (ישיב ס"ב) על חומותין ירושלים
הפקדתי שומרים. וסלקין עד הסוה אחר ולא עאלין לגו עד
דאתלבן. ומחן סגדיו וחדאן מהסוה נסירין ותיבין לגו נחמא
נפיקן מתחן וספאן בעלמא ונחמא באיון גוסיין דחייבא בהסוה
עונשא דליון (י"א ח) דמחין (שס ס"ז) ונללא ודא פגרי
האנשים שפוטש ב"ח כי חולעס לא תחמא ונשס לא תכנס
וידי דרואן לכל בשר. מאי לכל בשר באיון שפאן גוסיין דבסחיסו
ואס חוקמא. ולבתר משפטי ומסתכלן באיון מאריהן דכאסין
ובני מרעין ואיון דסבין על יחודא דמאריהן. ונחמא ונחמין
לית למחיתא. בשעתא דאחרין לית למחיתא לערא דיסראל
בגלותה וואיון חייבא די בסון די מסתכלי למנדע למאריהן
אריס קלא וביס על איון חייבין דבסו דאסון דמחין (שס) וקיימין
והוא מחולל משפטי מדוכא חסונותיו תייבין איון וקיימין
באתריהן. בגנתא דעון אית היכלא דחד דאקרי היכלא דבני
מרעין. דאסון משה עאל בהסוה היכלא וקארי לכל מרעין וכל
כאסין כל יסוריהן דיסראל דיון עליה וכלסי אסון עליה.
ואתחזא דאסון אקיל מעליהו דיסראל ונפיל עליה לא היו עד
נש דיכיל למסבן יסוריהן דיסראל על עונשי דאורייתא דהאי
(שס) אכן חליו סא נשא ונ'. כנוונא דא ירמי אליעזר
בארעא בגין דלית חושבא באיון וסרין דקיימין עליה דבר
נש בכל יומא על עונשי דאורייתא וכלסו נחמא לעלמא בשעתא
דאתחזית אורייתא וכד הו יסראל בארעא קדישא בהיון
פולחין וקרבין דרוס עבדי סו מסלקין כל איון מרעין
ויסורין מעלמא. ספא משה מסלק לון מבני עלמא עד דנפיק
כד נש מסרין עלמא ומקבל עונשיה כחא דאתמר. כד איון
חובין יתיר דעילין לגו בגו ניהס באיון מדורין תתאן אחרין
והקבלין עונשא סגי מסגיות וזממא די נשחיתא כדא דליון
נורא יתירן למיכל הסוה וזממא (ווי לסיחא נשחיתא דסכלא
הסוה עונשא. ועל דא איון מלאכי חבלה דבניהסן מסרין
לון במשרין דאסון נפילא הסוה וזממא. ווי נשחיתא דסכלא
הסוה עונשא) וזכא איון דנפיק פקודי אורייתא. היסא
נקודת קדישא דאסון נפילא לאסתעשע לעילא ולתתא ברומחין
דנדיקא כחא (י"א ח) דאתמר. כד היסא נקודה בעא
לאסתעשע לתתא ברומחין דנדיקא כחא דחדא על נכח
ואסתעשע בהסוה ס"ח בפלגית ליליא אידי נחמא ואסתעשע
בסו. רקיע דקאמרן דקיימא על גנתא אידי קיימא על ד'
ריש חיון ואיון ד' אסון (י"א ח) דקאמרן איון רוא דר'
חיון והאי רקיעא קיימא לתתא (י"א ח) כחא דאתמר
רקיע דהאי נקודה קיימא לעילא על איון ד' חיון עליון
דקאמרן והסוה רקיעא (כנוונא דא חו דא). אידי אתרקים
בגוסיין קדישין. בסיף רקיע אסתכלן ד' חיון וכל איון חילין
לתתא כד האי רקיע אסיר בגוונא ונליץ דאסון דעין כל
איון רמיון וכל איון חילין ומשרין דאסון סרפא דלסון אחרין.
רקיעא דא מרקא בכל גוסיין קדישין ב"ח קיימין ד' פתחין
רשימין בארבע אסון מנללן פתחא דחד רשימא לספר מורה
וביח קיימא בהסוה פתחא את חד והסוה את אידי א ודא
נליץ וסלקין נחית בסיף פתחא. פתחא דא נסיר ונליץ מנללא
פלאה. והאי את נליץ וכלסי וס"ח וליהס בגויה וואי נחמא

יעשו דמשריין סגיאין בסמרא דא וכן לארבע סמריין. בסיס
שעתא סאא רקיעא אהניר בנהירו אחרא יסיר מכהם דהוה
וקיימא בנהירו בגוון אחרא כלילא בכל גוויין ואלין אהוון
דקאמין סלקין לעילא ביהוה רקיעא ומקבלין לאת חד דאיה
עלמא דקא מתחברא ביהוה דא דאלין אהוון. בגין דאך על
בב דאלין אהוון דשמו קדישא האי חיהו שמו דאחכליל לתתא
בגין דרוא דא אהכליל לעילא ואחכליל לתתא וכו' אהכליל
לתתא אלין אהוון סלקין לקבלא לאת חד (י"א ח"ד) דא
מהוה את אהוון אלין אהוון לתתא ומהוה את אהוון ו' ונחיה
ואתחברו אלין אהוון ביהוה את וכו' כלהו בעשורא חדא
ואתעביר שמו שלים. לתתא שמו שלים ולא שלים. שמו שלים
בשמו אהוין (י"א) ולא שלים דשמו אהוין שמו שלים ביהוה
אהוין (י"א) וידוד רוא דבר וגוקצא בריחיו. שמו
שלם בשמו אהוון אהוין יהוה אלהים דא חיהו שמו שלם
מכללא. שמו אחרא חיהו בריחיו ואיהו בשמו כדקאמין. אבל
דא חיהו שלם (ב"א ש"א מ"ב) בכללא. כיון דמתחברין אלין
אהוון סאא רקיעא אהניר בתלתיין ותרין נהירין כדון כלל
חיהו בחדוה כלל קאים ברוא חדא עילא ותתא. כל אינון
דמיכין וכל אינון משריין כלהו קיימין ברוא דשליחו וכל דרגין
מתקין על חתריהו כל חד וחד כדקא יאות ביהוה רקיעא
קאים לספר כפון חד לסבובא נהיר דלא שכר תדיר ואיהו
רשים באתון אהנירין לייין ואינון עשר שמהן וסלקין לשבעין
שמהן וכלהו רשימין ביהוה רקיעא ונהירין כלהו כחדא. מהאי
רקיעא נפלין כל אינון רקיעין דלתתא דלספר קדישא עד
דפסו לאינון רקיעין אהנירין דלספר אחרא ואלין אהנירין יריעות
עוים כמה דאת אמר ויעש יריעות עוים לאהל על המשכן.
בגין דאית יריעות ואית יריעות. יריעות המשכן אינון יריעות
דאקרון רקיעי חיון דמשכנא קדישא יריעות עוים אינון רקיעין
(ד"א יריעות) אהנירין דספרא אחרא אלין רקיעין ברוא דרתיכין
דרהוין קדישין. ואלין רקיעין דלבר דקיימין במלין דעלמא
יאין סמריין דתיבתיין ועובדין דגופא ואלין חשיין על אינון
רקיעין דלגו כקליפס על מוחא. רקיעין דלגו אינון יהוה
קליפו דקיימא על מוחא ואלין אהנירין שמים למ' לשמא חדא
דא לתתא רקיעין אהנירין לעילא יאנון רקיעין פנימאין
דאקרון רקיעי החיות דאינון רוא דשמו קדישא ברוא דהוין
ברבין עלאין ואלין אינון ריון דאהוון (י"א ריון עלאין) עלאין
בריו דאורייתא כללא דעשרין ותרין אהוון מחקקו רשימין
דנפקי מנו רקיעא עלמא תמינא דאיהו רקיע דעל גבי חיון
עלאין והא חיהו דלית ליה חיון. ביהוה חיהו פמיר וגניז ליה
ביה גוון. לא גוויין מניה נפקי. ד"א דשמו קדישא (תיקון קט"ו)
ולא אהנירין האי חיהו דאפיק כל נסורין ביה לא אהנירין לא
נהירו ולא חשוק ולא גוון כלל בר נשמתין דלדיקא דחמאן
מנו רקיעא תתא כמבחר כופלא נהירו דאפיק ונהיר האי
רקיעא עלמא וההוה נהירו דלא פסק לית מאן דידע ליה לית
מאן דקאים ביה מתחות דא כל אינון רקיעין אהכלילו בשמו
דא דאקרי שמים ולגין (ד"א דשמו קדישא) (תיקון קט"ו)
אהנירין השמים. אינון דשמו עלמא אקרי בהון אינון דשמו
קדישא אהנירין בהון. ועל דא כתיב (תהלים קט"ו) השמים
שמים לה'. להוהו גניזו דרקיעא עלמא דקאים עליהו. עד
הא רמו לשמו קדישא (י"א רוא דשמים קדישין) דקודשא בריך
הוא אקרי בשמהן. מכאן ולהלאה לית חכים בסכלתנו דיכל
למדע ולדבקה כלל בר נהירו חד ועיר בלא קיומא (י"א
קיומא דכלל) לאתשיבא ביה. זכאי מולקיה מאן דעאל ונפק

וידע לאסתכלא ברין דמאריס ולאחדבקה ביה. ברין אלין
יכל בר נש לאחדבקה במאריס למדע שליחו דחמא ברין
עלמא כד פלח למאריס בללותא ברעותא כיוון לבא אדבק
רעותא כנורא בנחלתא ליחדא אינון רקיעין תתאין דספרא
דקודשא לאתפרא לון בשמו חדא תתאין ומתאן ולהלאה
ליחדא אינון רקיעין עלאין פנימאין למחוי כללו חד ביהוה
רקיעא עלמא (י"א) דקיימא עליהו. יבעיד דפומיה ופשוותיה
מתחין לביה יכוון ורעותיה יסתלק לעילא לעילא ליחדא כלל
ברוא דריון דמתן תפשו דכל רעיון ומחשבין ברוא דקיימא
באין סוף ולכוונא ביהוה בכל נלותא וכליתא בכל יומא ויומא
לאתפרא כל יומי ברוא דיומין עלאין בפולחניה בלילא יסוי
רעותיה דא אהפער מעלמא דא ונשיתיה נפקת מניה
ויוסדר לה למאריס דכלל בגין דכל לילא ולילא (י"א) סאא
נקודת קיימא לאכללא בגוהו אינון נשמתין דלדיקא) רוא דריון
מחשבו לאינון חכמי לבא. רקיעא דא תתא ברוא דספרא
נקודת קיימא כמה דאמין סאא רקיעא חיהו כליל מעילא
(י"א ק"ג) ומתאן ויוסדר דיליה לתתא כהאי שרגא דסלקא
כהוה אהנירין (ב"א ש"א י"א) לאתאחדא בנהוה חוורא ויוסדר
דיליה חיהו לתתא ביהוה פתילא בשמא. אף הכי לתתא
סאא נקודת קיימא אהכלילא מעילא ובליילא אהכלילא מתתא
באין נשמתין דלדיקא. וכל מלין דעלמא אהנירין כללו
לעקרא ויוסדר ושרא דנפקו מניה יכמה ליליון ומינן
לנפלא כל חד וחד מה דאתחיו ליה. כמה דאת אמר (תהלים
י"ו) אף לילית יסורני כליותי נפשא אולת ושפאת ותבת
להוה עקרא דאתחיו לה גופא קאים שכך כאבנא ואהדר
להוה אחר דאתחיו ליה למשרי עליה ובגין כך פב גופא
לספריה ונפשא לספרה גופא שרי עלי רוא דספרא אחרא
ובגין כך אהתאבו ידיו ובעי לאסתאב לון כמה דאוקימנא.
דהא בלילא כלל חב לאתריה ונשמתהוין דלדיקא סלקין
ואתהדרין לאתריהו ואתעשרת (ב"א) מאי דאתעשרת ואהכלילת
מכל סמריין כדון סלקא יקרא דקודשא בריך הוא ואתעשר
מכללא. בלילא שלתאן מתאן דאתפקדו על אינון נשמתין
דלדיקא לסלקא לון לעילא ולקרבא לון קרבן ייחא לגבי
מאריסוין סאא מתאן דאתפקדו על כל אינון משריין (י"א)
(י"א) סאא שמים רב מתאן כיון דנשמתא סלקא בכל
אינון רקיעין כדון מקרבין לה לביה ואחר בה כמה דאת
אמר (ישעיה י"א) והריו ביראת ס'. כמה דומין מלכא משיחא
למעבד בעלמא ועל ידיו אעברו כלהו בפקדונא על ידיו
לאתקרבא להלאה. וכלהו נשמתין כד דאקריבו להוה אחר
דאקריבו ואתחיון מתאן דא חיהו רוא. כלהו נשמתין אהכלילו
ביהוה נקודת ונפלא לון ומנא חדא כמאן דבעל בליעו דמלא
ואתעברא כאתתא דמתעברא. רוא דא למאריס חיון כד האי
נקודת אהתעברת כאתתא דמתעברא אהנירין מהוה הנחית
דאחכלילת נשמתא מהוה עלמא באינון עובדין ובהוה אורייתא
דאשתדלת בה ביממא ונפלא סאא רעו דהאי עלמא וביה
אהנירין בחדוה ואהכלילת מכל סמריין לבתר אפיקת לון
לבר ואילידת לון כמלקדמין ונשמתא חיהו דחמא השתא
כמלקדמין. ורוא דא (י"א) חדשים לבקרים. חדשים
ודאי כמה דאתמר. מה פסע אינון חדשים בגין רוא
דכתיב רבא אמונתך. רבא ודאי דיכלא לאכללא לון
ולאעלא לון לגוה ואפיקת לון ואינון חתין וע"ד
נקפא אהנירין מעילא ביממא. זכאין אינון חתין דליקא
בעלמא דין ובעלמא דתמי:

הכי לעובר על סמ"ס לא תעשה. לכל חובל אים דוכתא
בגיסס ומינא עליה ושגן ילך הרע דיליה ממנא על כלסו
חובין דוכתין וממנן דיליה. ואי סדר בתיבתא מאי כתיב
(ישי"פ) מחיתי כעב פשעך. אמתחו רשימין דרשיעא
דזוכתא דגיסס מיכל חובה וחובה. דאית חובין רשימין
לעילא ולא לתתא ואית דרשימין לתתא ולא לעילא. ואית
דרשימין לתתא ולעילא. אמתחין לתתא ואמתחון לעילא בחר
דאחד בתיובסא. וליד אוקמוס אררי מתניתין. רשע עונותיו
חקוקים לו על עלמותיו. נדיק זכיותיו חקוקים לו על
עלותיו אררי בנין למחוי רשימין בין בעלי חוביהון
לאמתמודעא בכו וקלא נפיק עליה. האי רשע אידי ישרפו
עלמותיו בגיסס. ואוקימנא נשמות של רשעים הן המזיקים
בעולא ודינא דלחון אוקמוס עליהו מארי מתניתין דנשמתהון
נשרפת ונעשית אפר תחת כפות רגלי הלדיקים ובמאי
אתוקין בלא דכרסא דאמתר ביה (ד יאל ו) כרסיה שביין
די נור גלגליה נור דליק. ונכר דינור נגיד ונפיק מארבע
חיון דאשא דסמין לכורסיה דדינא דאידי אדניי דינא
דמלכיתא דינא וסהוא נכר אמתר ביה (שס) נכר די נור
נגיד ונפק מן קדמוסי. נשמתהון דלדיקא שכלין ומתדין
ביה ונשמתהון דרשיעי דנוגין ביה ואמתצרו קמיה כקס
לפני אש. והיינו אש איכלת אש יהוה אידי חס
נרתיקא דיליה אדניי. והיינו רואי דאוקמוס דלעמוד
לכוא מוליא סקב"ס חס מנרתיקא דליקים מתרפאין בם
ורשיעי דנוגין בם —

(נח ס) [תוספתא]. יקל מן קליא נחית מעילא
לתתא מתבר עורין וענין. מאן אינו דחמאן ולא חמאן
אשימין אודנין סתימין עיינין לא חמאן ולא שמעין לא ידעין
בסכלתו חד דכלילא בתרין בגוייהו דחיון ליה לבר. ואינו
לה מתדבקין ביה. אומנא דאומנא לא שריא (ס"א שוין)
בגוייהו. לא עאלין בין ספרי קדישין כל אינו דאומנא דא
לא שריא בגוייהו לא אכתבו בספרי דכרתיא אמתחון מספרי
דחייא. כד"א (תהלים ס"ט) ימחו מספרי חיים ועס לדיקים אל
יכתבו ווי לון כד יפקון מהאי עלמא ווי לון (לחיותו) מאן
יתבע לון כד יתמסרון בידא דדויה ויתוקדון בנורא דליק
ולא יפקון מיניה. בר ברש ירמי ושבתו כד"א (ישעיה ס')
ויהי מדי חדש בחדשי ומדי שבת בשבתו יבוא כל בשר
להשתחוות לפני ארם ה'. לבתר כרווז דבספר לפון אכריו
עליהו ואמר (תהלים ס') ישובו רשעים לשאלה וגו'. כמה
יחבילי פריקין אתכנסו עליהו בארבע סערין אשא מלסא
בני בן הכס. תלת זמנין ביומא מתפקדן (ס"א מתוקדן). ולא
עוד אלא בזמנא דישאל אחיו בקול רם אמר יהא שמים
רבא יחברך קב"ס אמתלי רחמין ומייה על כלא ורמיז
למלאכא דממנא על תרעי דגיסס סמריאל שמים ותלת
מפתחן בידים. ופתח תלת תרעין דבספר מדברא וממנא
נהורא דהאי עלמא אמת תנא דנורא וסמים אורמין. כדן
תלת ממנן דתחום ידיהו תלת מגרופין מנסבן בידיהו
ואתבין תנא לאתרייהו ורוחמין לון שעתא ופלגות ישתתא
ולבחר פייבין לאשייהו וכן תלת זמנין ביומא ובכל זמין
דארמי ישראל אמר יהא שמים רבא מברך וכו'.
אוינו רוחמין לון זכאין אינון לדיקא דאורייתא מנהרא
בהסוא עלמא לכל סערין כד"א (ישי"ד) ואורח לדיקים כאור
נוגס סולך יאור עד כון סיום. (פד כאן לשון תוספתא)

ר

דרך אמת א קול אחד מן הקולות שלמעלה יורד למטה ומכריו ואחרו קול משכר סרים וסלפים ואומר פאן אינון וכו'. על אותם שדומין נשמתם וסם
נפשיהם פריים ב חבורות אגודות סמים ונפשיהם מתאספים עליהם. ועתה עריקין לשון סוכא כפיין סוכר בחפנית סרק בלסקוטאל
שפי' ספאלך סכסו נפלתו. וכן סוא לשון נשים כפיין חויה דכנן עריקס במה' פ"ט וסכל פנין אחד ב ביארתי לישל וסוא כפיין כף שניסין
בם סקדרה: ד י' ב' ויין שלה קס"ו אי אחד נשחא כנפר גיסס שם ומתחם

(ויקרא יח) אמר רבי שמעון כתיב (ויאל ו) נהר די נור
נגד ונפק מן קדמוסי אלק אלפין ישמשונה.
אלין ארבע חיון קדישין דנשלין לה לכורסיה קדישא מזו
משולא דלסון זעין ומהידי זעא דמשולא דלסון אמתציד
הסוא נכר די נור ונשמתין כד סלקין אמתחין בהסוא נכר
די נור וסלקין לקירבנא. ולא אתיקדן אלא הסתחין תא
חוי מסלמנדרא דעדין חיונה לבושא ומנו דאיהי חנורא לא
אמתחא הסוא לבושא אלא בנורא אשא אכיל וסמא דביה
ואסתחי הסוא לבושא הכי נמי נשמתא די נור דאמתצילת
מנו כורסיה קדישא. דכתיב בם (שס) כרסיה שביין די נור.
בזמנא דבעיא לאסתחא מהסיה וסמא דיה את-בת בנורא
ואסתחא. ונורא אלא כל הסוא וסמא די בגשמתא. ונשמתא
אסתחא ואתלבנת ואי תימא אי הוי עונשא לית לה נשמתא
בסאי. תא חוי ווי נשמתא דסכלא אשא נוכרתה וזע"ג
דאיהי אתלבנת אבל כד זיסחא אידי סגי עלה ווי נשמתא
דסכלא הסוא עונשא בנין דהסוא וסמא בתרי זמני אתלבנת
בנורא. ומנא קדמאס כיון דקבילת עונשא בגופא אולא
נשמתא וסלין לה ואשלין לה בנו אמת חד דאקרי בן הכס
ואמאי אקרי בן הכס אלא אמת דאיהו בגיסס דחמן
אמתצרו נשמתין בנורא לאסתלבנת עד לא עאלין בגנתא
דעדן. כד עאלין לון בהסוא חמר תרין מלאכין שליחן ומיין
בגנתא דעדן וקיימין לתרעא ולווחין לגבי אינון ממנן
דבסוא אפר דגיסס בנין לקבלא הסיה נשמתא וסמא
נשמתא עד לא אתלבנת בנורא אינון שליחן לווחין לגבייהו
ואמרו הכס. ובזמנא דהיא אתלבנת אינון ממנן נפקין עמם
מהסוא אפר. וזמני לה לגבי פתחא דגנתא דעדן דחמן
אינון שליחן ואמרו לון הכס הא אינון נשמתין דהא אתלבנו.
כדן עאלין להסיה נשמתא בגנתא דעדן וכמה אידי תבירא
מנו הסוא תבירו דאמתצילת דגיסס. דהיא תבירא דאשא
תתא וזע"ג נחית מעילא. אבל כין דאשא לארעא
לתתא אידי חסא דלא דקיק. ונשמתא אמתצנא ביה ואתצרת.
כדן קב"ס אפיק משא דנכיר מאיין ארבע פתחין דנהרין
ברקיעא דעל גנתא. ומשא להסוא נשמתא ואסתחא כמד"כ
(שנאי ג) וזרחה לכס ירהי שמי שמי דקס ומרפא בכנפיה.
זמנא תנינא. לבתר דיתבא בגנתא דעדן דלתתא. כל הסוא
זמנא דיתבא ועד כען לא אמתצרת מאינון מלין דחיון דהאי
עלמא מכל וכל. כד סלקין לה לעילא אלספריך לאסתפרשא
מכל חיון ומכל מלין דלתתא. ואעברו לה בהסוא נכר די
נור כדן נשמתא אתלבנת ביה מכל וכל. ונפקת ואסתחא
קמי מארי דעלמא. ברירא מכל סערין. כיון דאסתכלת
בהסוא נהורא אסתחא ואסתחא מכלא. וכדן קיימין אינון
נשמתין בלבוסין מתעשרין קמי מאריהון. זכאס חולקסן
דלדיקא בעלמא דין ובעלמא דהאי.

רעיא מהימנא

(ויקרא טו) אמר רעיא מהימנא דוכתין אית בגיסס
רשימין למחללי שבתות בפרהסיא ולא חזרין בתיובתא מואתו
חלול. וממנן עלייהו. אף הכי דוכתין אית בגיסס לאינון
דמגלי ערמין ולאינון דמגליין פנים בנורא סלא כסלס
ולאינון דשפכין דס נקי. ולאינון דאומין לשיקרא ולאינון
דשכבין עם נדס או בם אל נכר או זונה או שפחה. ואף

עליהו כתיב (איוב י') כלה ענן ויך כן יורד שאל לא יעלה.
 על קדמתי כתיב (שמואל ה' ב') ה' ממית ומחיה מוריד שאל
 ויעל חמר רבי יהודה דינא דעונשי דניהנס סא אולופנא
 דאיוס למידן תמן לחייבא על מה אחרטו בנורא דניהנס אלא
 ניהנס איהו נור דליק יממי ולילי כנונא דחייבא מתחממן
 בנורא דילר סרע למעבר על פתגמי אורייתא. בכל חמומא
 וחמומא דאינון מתחממן בינר סרע הכי אחוקד נורא דניהנס.
 זמנא חדא לא אשתכח ילר סרע בעלמא דאטילו ליה גו
 גושפנקא דפרזלא בנוקבא דתהומא רבא וכל יהוא זמנא כבס
 נורא דניהנס ולא אחוקד כלל אהדר ילר לאתריה שארו
 חייבי עלמא לאתחממא בים. שארי נורא דניהנס לאתוקדא.
 דהא ניהנס לא אחוקד אלא בחמימו דתקפח דיןר סרע
 דחייבא ובההיא חמימו נורא דניהנס אחוקד יממי. ולילי
 ולא שכר. שבעה פתחי אינון לניהנס ושבעה מדורין אינון
 תמן שבעה זיני חייבין אינון רע. בלעיל חושא רשע.
 משחית לך. יחיר וכלהו לקבלייהו אית מדורין לניהנס כל
 חד וחד כדקא חזי ליה וכפוס יהוא דרגא דחשח בים יהוא
 חייבא הכי יחבין ליה מדורא בניהנס וכל מדורא ומדורא
 אית מלאך זמנא על יהוא אחר תחות ידא דדומא וכמה
 אלף ירבוה עמיה דדיינין לין לחייבא כל חד וחד כמה
 דאחמיו ליה ביהוא מדורא דאיוס דמתלכלכן מכל זוממא
 דלעילא חזי להאי ניהנס דתתא ואשא דניהנס לתתא חמי מנא
 אשא דניהנס דלעילא ומסי להאי ניהנס דלתתא ואחוקד
 ביהוא ארערו דחמימו דחייבא דקא דחממי גרמייהו גו ילר
 סרע וכל אינון מדורין דליקין תמן. אחר אית בניהנס ודרגין
 תמן דחקרון (דכ"ב א' רס"ה כ' פתח רנ"ה א') לואה רותפת
 ותמן איהו זוממא דנשמתין אינון דמתלכלכן מכל זוממא
 דהאי עלמא. ומתלכלכן וסלקין אינון דנשמתין יהוא זוממא תמן
 ואינון דרגין בישי דאתקרון לואה רותפת אחמין על יהוא
 זוממא. ונורא דניהנס שגא ביהוא זוממא דאשתתרת. ואית
 חייבין אינון דמתלכלכן בחובייהו תדיר ולא ארלבנן מנייהו
 ומיתו בלא תשיבה וחסי וסחשיו אחרין. והו קשי קדל תדיר
 ולא ארברו קמי מאריהון ביהאי עלמא. אלון (י"ב ב')
 אחרטו תמן ביהוא זוממא ובההיא לואה רותפת דלא נפקין
 מתמן לעלמין אינון דמתלכלכן אורחיהו על ארעא ולא חשבו
 ליקרא דמאריהון ביהאי עלמא כל אינון אחרטו תמן לדרי דין
 ולא נפקי מתמן בשבתי ובירחי ובזמני ובחגי ביהוא אחר
 נורא אשתכח ולא אחרטו אכל לא נפקי מתמן כשאר חייבין
 דאית להו נייחא כל אינון דמחללי שבתות וזמני ולא חוישי
 ליקרא דמאריהון כלל בגין למישר לון אלא מחללי בפרהסיא
 כמה דאינון לא נשרי שבת וזמני ביהאי עלמא. הכי נמי לא
 נשרין ליה ביהוא עלמא ולית לון נייחא. אחר רבי יוסי לא
 תימא הכי אלא נשרי שבת וזמני תמן בניהנס בעל כרחייהו
 אחר רבי יהודה אלון אינון עעכו"ס דלא אחפקדו דלא נשרי
 שבת ביהאי עלמא נשרי ליה תמן בעל כרחייהו בכל מללי
 שבתא כד יומא אחקדס כרוזין אלון בכל אינון אחרטו
 דניהנס סליקו דיני דחייבא דהא מלכא קדישא אחיא ויומא
 אחקדס ואיהו אגין על כלל. ומיד דינין אסתלקו והייבא
 אית לון נייחא. וכל אינון מחללי שבתות וזמני בפרהסיא
 דינין סלקין מנייהו (י"א) ואפילו עכו"ס דלא אחפקדו למישר
 שבת וזמני תמן נשרין בע"כ אכל נורא דניהנס לא אשתכח
 מעלייהו דלא נשרו שבת לעלמין וכל חייבי ניהנס שאל
 עלייהו מאי שגא אלון דלית לון נייחא מכל חייבין דכסא.
 אינון מאריהון דדינא טייבין לון. אלון אינון חייבין דכסא

כ"ה

י' נבא חמר בניהנס אית מדורין עניינין תליפתין
 עד שבע וכל אוקמוה חבירא וזכאון אינון דליקיא דאינון
 מסתמרין מחובי חייבא ולא אזלי באורחיהו ולא מסתאבי
 בהו וכל מאן דאסתאב כד אזיל להסוא עלמא נחית לניהנס
 ונחית עד מדורא תתא. ופרין מדורין אינון דסמיכין דא עס
 דא שאל ואבדון מאן דנחית לשאל דיינין ליה תמן ומקבל
 פנשיה וסליקו ליה למדורא אחרת עלאה וכן דרגא בתר
 דרגא עד דאינון סלקין ליה אכל מאן דנחית לאבדון לא
 סלקין ליה לעלמין. ובג"כ אקרי אבדון דהא אבדו סוא מכלל.
 (ויחי רנ') ד' חייא פתח (תהלים קכ"א) ה' ישמרך
 וכל רע ישמור את נפשך כיון דאמר ה' ישמרך מכל רע
 אחאי ישמור את נפשך אלא ה' ישמרך מכל רע ביהאי עלמא
 ישמור את נפשך ביהוא עלמא שמירס דהאי עלמא הו
 להאי נשרי. בר נש חממה וינין בישין מקסרגין דחולין
 לקסרגא בני נשא בעלמא ולאחדבקה ביה. ביהוא עלמא
 מאי הו כמה דאמרין כד נפיק בר נש מהאי עלמא חי איהו
 וחי נשמתא דיליה סלקא ואשתערת באתריה ואי לא כמה
 חבילין פריקין אודמנן לאנגדא ליה לניהנס ולאחסרה ליה בידא
 דדומא דאחמסרה לממנא על ניהנס ותליסר אלף רבוה ממנן
 עיזים וכלהו אודמנן על נפשייהו דחייבא תא חזי שבעה
 מדורין אית ביה בניהנס ושבעה פתחי ונשמתא דחייבא
 עולת וכמה פריקין טהירין נסורי תרעי ועלייהו חד ממנא
 בכל תרעא ותרעא ונשמתין דחייבא אחמסרון לאינון ממנן
 על ידא דדומא כיון דאחמסרין בידיהו סחמין תרעין דאשא
 דמלששא דהא תרעין בתר תרעין הוו. תרעין כלהו פתחיין
 וסחמין אינון. דלבר פתחיין דלגו סחמין. ובכל שבת ושבת
 כלהו פתחיין ונפקין חייבא עד אינון פתחיין דלבר ונפגין
 נשמתין אחרתין דמתעבדין בפתחיין דלבר. כד נפק שבתא
 כרוזא קרי בכל פתחא ופתחא ואמר (ס"ט) ישובו רשעים
 לשאלוה וגו'. תא חזי נשמתין דליקיא קודשא בריך הוא
 נפיק לון דלא יתמסרון בידא דדומא דהוא ממנא סה"ד ישמור
 לאפקר ובוךר וכתיב ישמור את נפשך:

(תהלים ק.) א"ר ילחק אינון חייבי עלמא דלא אהדרו
 בתייבתא שלימתא למאריהון. ערשילאין אתו להאי עלמא
 וערשילאין יתובן תמן. ונשמתא אולא בכסופא לגבי אחרתין.
 דלית לה לבושין כלל. ואתתנת ביהוא ניהנס דבארעא מנו
 יהוא אשא דלעילא. ואית מההון דמסלפי וסלקין. ואלון
 אינון חייבי עלמא דחשבי בלבייהו תשובה ומיתו ולא יכילו
 למעבר לה. אלון אחרתין תמן בניהנס ולבתר מלפטי וסלקין
 חמי כמה רחמנותא דקב"ה עס בריהו. דאפילו דאיוס חייבא
 יסיר וסרסר תשובה ולא יכיל למעבר תשובה ומית הא
 בודאי מקבל עונשא על דאזיל בלא תשובה. ולבתר יהוא
 רעותא פבא דשוי יהוא חייבא למעבר תשובה סלקא קמי
 מלכא עלאה ולא אעדיאת מתמן. עד דקב"ה אחקין להסוא
 חייבא דוכתא במדורתא שיל. וכדין יהוא רעותא נחתא
 מקמי קב"ה וספרת כל נזיין דתרעי מדורי דניהנס. ומסי
 להסוא אחר דהסוא חייבא תמן ובסע ביה ואחער ליה
 הסוא רעותא כמלקדמין. וכדין מלפלא יהוא נשמתא לסלקא
 תנו מדורא דשאל ולית רעותא פבא דיתאבד מקמי מלכא
 קדישא. ובגין כך זכאא איהו מאן דמסרסר סרסורין עבין
 לגבי מאריה דאף על גב דלא יכיל למעבר לון קודשא בריך
 הוא סליק ליה רעותיה כאילו עבר. דא לשב אכל רעותיה
 לגבי לא. בר סרסורא דעכו"ס וכל אוקמוה חבירא. אינון
 דלא סרסרו תשובה נחתי לשאל ולא סלקי מתמן לדרי דרין

דרך אמת א ילקוט ישעי' סימן רנ"ז - ב פיין לקין סוף פרשת פקודי גם בפרסם בשער סכילי התמידות

כִּי בְקִדּוּשׁ בְּרִיךְ הוּא וּפְעָמֵי עַל אֲוִרֵיתָא כֻּלָּא בְּנִין דְּלֵא נִסְרֵי שְׂבַת תַּמָּן בְּנִין כִּךְ לִית לְהוּ נִיחָא לְעַלְמִין. וְאִינוּן חֵיבִין כְּלָהוּן נִפְקִין מְדוּכָתֵיהוּ וְאִתְיַסֵּב לִין רְשׁוֹ לְמַסָּךְ לְמַחְמֵי בְּהוּ וְתַלְמִדָּהּ דִּי דְּשִׁמִּים סַפְרִי"ל אִזְלִי וְאִפְקִי לְהַסּוּף גִּיפֵא דְלֵהוּן וְעִילָא לִיה לְנִיגָנִס לְעִינֵיהוּן דְּחִיבִיבֵא. וְחַמֵּן לִיה דְּסַלְקָא תִּלְעִין וְנִשְׁמַתָּא לִית לֵה נִיחָא בְּנוּרָא דְגִיטָּהּ. וְכָל אִינוּן חֵיבִיבֵא דְתַמָּן סַחְרִין לְהַסּוּף גִּיפֵא גִיפֵא מְכַרְזִי עֲלִיָּה דֵא אִיזוּ פְּלִיגָא חֵיבִיבֵא דְלֵא חֵיטִּים לִיקְרָא דְמַחְרִיטָּהּ. כִּפְרָ בִּישׁ בְּקִדּוּשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְכַפֵּר בְּכָל אֲוִרֵיתָא כֻּלָּא. וְהוּ לִיה סָב דְּלִיה דְּלֵא יִתְבָּרִי וְלֵא יִימִי לְדִינָא דֵא וְלִכְסִיפָא דֵא. דֵּא הוּא (רִי"ז א') דְּכִתִּיב (יִשְׁעִיָּה כ') וְיִלְלוּ וְרָאוּ בְּכַנְרֵי הַאֲנָשִׁים הַפּוֹשְׁטִים בִּי כִי תוֹלַעְתָּם לֹא תִחַת וְאִשָּׁם לֹא תִכְבֶּה וְהָיוּ דְרָאִין לְכָל בֶּשֶׂר כִּי תוֹלַעְתָּם לֹא תִחַת מִן גּוֹפֵא. יִאֲסֹר לֹא תִכְבֶּה מִן נִשְׁמַתָּא. וְהָיוּ דְרָאִין לְכָל בֶּשֶׂר. וְהָיוּ דִי רָאוּן עַד דְּכָל חֵיבִין דְּגִיטָּהּ דְּתַמָּן יִימִיוֹן דִּי רָאִיָּה דֵא. רַבִּי יוֹסִי אֲמַר וְדִלִּי הֵכִי הוּא בְּנִין דְּשִׁבְתָּ אִיזוּ לְקַבֵּל אֲוִרֵיתָא כֻּלָּא וְאֲוִרֵיתָא אִיזוּ אֵם בְּנִין דְּעִבְרוּ עַל אֵם דְּאֲוִרֵיתָא הֵא חֵטְ דְּגִיטָּהּ דְּלִיק דְּלֵא שְׂכִיךְ מַעֲלִיבֵהוּ לְעַלְמִין אֲמַר רַבִּי יְהוֹדָה לְבַחַר כִּד נִפִּיק שְׂבַתָּא חֲמִי הֵהוּ מֵאֲלָךְ וּמִסְדֵּר הֵהוּ גִיפֵא לְקַבְרִיָּה וְאִתְּנִי תְרוּמָתֵיהוּ דֵא לְסַפְרֵיהּ וְדֵא לְסַפְרֵיהּ. וְכָל דֵּא בְּעוּד דְּגִיפֵא קִיּוּמָא עַל בּוֹרֵיָּה דֵּא כִיּוֹן דְּגִיפֵא אֲתַחְבֵּל לִית לִיה לְגִיפֵא כָּל אִלִּין דִּינִין וְקוּדֶשׁ בְּרִיךְ הוּא לֹא יַעֲרִי כָּל חֲזַתוֹ כְּתִיב בִּישׁ. כָּל חֵיבִין דְּעַלְמָא בְּעוּד דְּגִיפֵא שְׁלִים בְּכָל שִׁיפּוֹי גּוּ קַבְּרָא אֲתַרְנוּ גִיפֵא וְרוּחָא כָּל חַד דִּינָא כְּדָקָא חֲמִי לִיה. כִּיּוֹן דְּגִיפֵא אֲתַחְבֵּל דִּינָא דְּרוּחָא אֲשַׁתְּכָךְ מֵאֲן דֵּא: שְׂכִירָךְ לְנִפְקָא נִפִּיק וּמֵאֲן דֵּא: שְׂכִירָךְ לְהִסּוּף עֲלִיבֵהוּ נִיחָא אִים לִין נִיחָא וּמֵאֲן דֵּא: שְׂכִירָךְ לְהִסּוּף קַסְרָא וְעַפְרָא תַּחַת רַגְלֵי דְּלִדְקִיָּא כָּל חַד וְחַד כְּדָקָא חֲמִי לִיה אֲתַחְבֵּד לִיה. וְעַל דֵּא כְּמַס סָב לִין בִּין לְדִיקֵי בִין לְחֵיבִי לְמַסִּי גִיפֵא דְלֵהוּן (רִי"ז ב') דְּבִיק בִּאֲרַעָא וְלִאֲתַעְכְּלָא גּוּ עַפְרָא לִזְמַן קְרִיב וְלֵא לְמַסִּי בְּקִיּוּמָא כָּל הֵהוּ וּמֵאֲן סִי בְּנִין לְאֲתַרְנָה גִיפֵא וְנִפְסָא וְרוּחָא תְּדִיר (בְּנִי יִשְׂרָאֵל) דֵּא לִית לָךְ כָּל לִדְקֵי וְלִדְקֵי בְּעַלְמָא דְלִית לִיה דִּינָא דְּקַבְּרָא. בְּנִין דְּהֵהוּ מֵאֲלָךְ דְּמִינָא עַל קַבְּרֵי קִאִים עַל גִּיפֵא וְדֵן לִיה בְּכָל יוֹמָא יוֹמָא אֵם לְדִיקוּאָה כִּךְ לְחֵיבִיבֵא עַל אֲחַם כְּמַס וְכַמֵּה. וְכִיּוֹמָא דְּגִיפֵא אֲתַחְבֵּל וְאֲתַחְבֵּל בְּעַכְרָא הֵא דִּינָא אֲשַׁתְּכָךְ מִכְּלָא. בְּרַם מֵאִינוּן חֲסִידֵי קִיּוּמִין דְּעַלְמָא דְּחִיּוֹן אֲתַחְוִין לְסַלְקָא נִשְׁמַתֵּיהוּן מִיד לְהַסּוּף אֲתַר עַלְמָא דְּאֲתַחְוִי לִין וְעִירְיָן אִינוּן בְּעַלְמָא :

שבעה סדורי ניהגם

(פְּקִידֵי רִבְבִי) רַבִּי שְׁמֻעֲזֵן פֶּתַח וְאֲמַר (סוּפֵי ו) וְהַמַּס כְּאֵדָם עִבְרוּ בְּרִית שֶׁסּ בְּגָדוֹ בִּי מֵאֲן יִנְלֵה עַפְרָא מַעֲיִינִךְ אֲדָם קְדָמָה דְּקַבְּרֵי פְקִידֵי לָךְ פְּקוּדָא חוּדָא וְלֹא יִכֹּלֶת לְקִיּוּמָא בֵּה. בְּנִין דְּאֲתַחְפִּית עַל מְלִין בִּישָׁן דֵּא: שְׂכִי לָךְ הֵהוּ חֲמִי בִישָׁא. דְּכִתִּיב וְהִנֵּחַ הִים עָרוֹס. וְכִיּוֹן דְּאֲתַחְפִּית אֲבַתְרִיָּה. וְגִרְמַת מִיחָא לְגִרְמַתָּךְ וְלִכָּל אִינוּן מוֹלְדִין דְּפִקּוּ מִיָּךְ. פֶּא חֲמִי דְּכָל מֵאֲן דְּאֲתַחְפִּית אֲבַתְרִיָּה וְנִחַת לְגַבִּיָּה בְּרַגְעָא חוּדָא יִתְאֲבִיד לְגַבִּיָּה. תֵּא חֲמִי דוּד הוּס קִיּוּמָא נִעִין בְּמִקּוּרָא דְּמִיָּין נִכְסִין וְכִד אֲתַחְדִּי לְאֲרַעָא אֲתַרָּא וְעִירְיָן לִיה. וְלִפּוֹס לְעִירָה אֲתַחְדִּי מֵאֲרַעָא קְדִישָׁא. אֲעִיג דְּנִחַת מְדַרְגִּי לְדִרְגָּא תַּחַתָּה. קַס בְּקִיּוּמִים וְלֹא עֲלָא לְסַפְרָא אֲתַרָּא וְאֲסַתְמַר מִיָּה. מֵאִי כְּתִיב (שְׁמַעְלֵא א') וְהוֹלֵס חֵי ה' וְהוּ נִפְשָׁךְ כִּי כִפְסַת בִּינִי יִבִּין הַמּוֹת. דֵּא נִחַת בְּדִרְגִּי עַד דְּהוּס בִּישׁ הֵא שְׁעוּרָא. וְכִיּוֹלָה חוֹלְקִיָּה מֵאֲן דֵּא: שְׂכִי מִסְרָא בִישָׁא וּמִכָּל דְּרַגְיָן דְּהוּס

כסא חדא ואקרי כוס התרעלס כוס חמתו וכל אינון קשילי ביות דין דאתקסלו או ארעטנו על חובין אלין כלסו ארעקרו מאלין סמריין מסאבין ולא אית לון חילקא ביון ובהאי כסא דאקרי כוס התרעלס בגין כסא אחרא דשתו בקדמיתא וכל אינון דלא שתו הכוס כסא דב"ד לאתקרא מחאי כוס התרעלס לבתר כד נפיק בשמחה מהאי טלמא סאי מיניא וכל אינון דעמיה חסידן ביה ודא הוא יום המר וריו לה להאי בשמחה כמיה דינין משניין אלין מאלין בסיכלא דא קיימא חד רוחא דאלין מיין תחותיה ודא הוא יאליזיראל מחאי רוחא תקיפא נפקי תלת סיפין מרירן דנפלי ביה (י"ז) כוס התרעלס. חד אקרי הל"ץ וחד אקרי מר המות וחד אקרי קובע"ת (ד"א וכלסו יתכנני להאי כוס לבתר) ואלין תלת סיפין נפלי לבתר מהאי כוס (נכקי ב"ו סיפין) (פ"א בסיף) דהאי חרבא דקשלא בני נשא כמה דאיקמוס פתחא תליתחס ביה קיימא ממנה חד סגדיראל שמים וסאי אינו ממנה על כל אינון דעילוי האי ברית קדישא באתגו אחרא דאינו מהסוא ספרא דאל נכר וכל אינון דמחבלי אורחייכו בדה ומסקרי באת קיימא קדישא סאי ממנה וכל אינון ממנה דעמיה כלסו מניירי בנזוייכו גיורין דאינון כסין מסאבין דאסתאב ביון סאי קיימא קדישא וכלסו ארעטנו קמיה כד נפיק בר נש מהאי טלמא ומסאב ליה לבתר להסוא רוחא וביכלא דא תליין כל רד דמשיין לקשלא בני נשא עד לא ימיו ומנייכו וכלסו מרשין דאשיריכו בני נשא אינון דמשיין מרשייכו לאסתאב ביון כגון דסוא בלעס מרש בחרשיו ואסתאב בקדמיתא בחסאבו דורעא רותחת דאשדי בצעירי ובגין דא ביה אהן ביהסוא סכבת זרע רותחת דקאמרן. ועל דא סאי ביכלא אקרי שחת שמא. ובהאי ביכלא אית רוחא אחרא די ממנה תחות הכוס רוחא דלעילא והאי אקרי סרטיאל וכמה אלף ורבעין תחותיה (ק"א) וכלסו קיימי על סאי מלה דנפיק בהדי רוחא דב"ד בזהלמא מנו ספרא קדישא. סאי רוחא מסאבא וכל אינון גרדיין דעמיה כלסו נפקי ומתחברן ביהסוא מלה ונחמיה ביה ומתערבו ביהסוא בגין לאכחשא לה מניה ואודעין ליה לב"ד מלין אחרנין. מלין דבינין במלס דקשוס דכך אורחיו דכדיבא דאלמלי לא נפיל מלה דקשוס לא יכיל לתקנא דכדיוי אף סכא אלין כיון דמתרבי במלי קשוס ומכחשי לון מניה מודעי ליה מלה דקבוס בגין לקיימא דכיוי. לבתר מתפשטי כל אינון (פ"א) מתפשטא סאי מלה בליין) תתלי לתתא דלית לון קיימא ולא מתקיימי ואודעי מלין בעלמא לכמה סדרין (ד"א וכל סאי אינון לתתא בדרגין דמתפרשן לבד לכמה סדרין) לכמה וינין. מ"בכל דא נפקין תרין רוחין דמתפכאן לומיין גיבירין לומיין נשין והלין אוליין וששין בעלמא בלויירא ומייכאן בבני נשא בנו הלמא ואחחון לון לגוברין כנשין שפירן בחו דהלמא ונפלי תיאיבתא דב"ד. אף סאי לנשין אחחון כג"בירין ואלין אקרון רעה ונגע כמדיאל לה תיאיבה אליך רעה ונגע לא יקרב באלניך. ואלין אקרי רוחי תתלי לתתא. דנפקי מנו שלסובא דאשא. דכד נפלין אלין רוחין דלעילא די בנו ביכלא דא נפיק פרי שלסובא דאשא ואלין סכאן בעלמא. וארעטנו אלין תרין רוחין דקא אחרן וכלא בלסור דא מסאבא. ובאין אינון דליקיא דאתחנען מסערי אלין ואסתמרו מנייכו. ועל דא כתיב (מ"י) לשמך מאשה ורע וגו' :

היכלא תליתחס ביכלא דא אינון ביכלא דאפיל ומשיך ולית ביה נהורא כלל ואינון אפיל יתיר מן קדמאי. והאי אינון דאקרי דומיה לקבל שמא דאקרי שיק"ל. בסיכלא דא קיימי

הוא (י"ז) סומקא כוורתא אינון קמיה לאבהסח תדיר דהא כד ללוחא דבר נש אתחמא ולא זכי ביה הכוס בר נש סאי רוחא קיימא וסלקא ואסתחף ברוחא מסאבא עלאה על כלל ואסעי לעילא ואדכיר חוביו דבר נש קמי קודשא בריך הוא וסימך (אי"ז) ויבוא ג"ס השפ"ן במוס. ולא כתיב ויבוא השפ"ן אלל נס. ומסאי רוחא בישא תליין כמה גרדיין אחרנין דאינון ממנה לאחדא מלה בישא או מלה סנופא דאפיק בר נש תחותיה ולבתר אפיק מלין קדישין ווי לון ווי לחייהון אלין אינון בני נשא דגרמי לאלין גרדיין אחרנין לשלפא וליאצגס אחר קדישא ווי לון ביהא עלמא ווי לון לעלמא דאחי. בגין דאלין רוחין מסאבין נפלין סאי מלה מסאבא וכד אפיק בר נש לבתר מלה קדישא אקדיח אלין רוחי מסאבא ונפלי סאי מלה מסאבא ומסאבא להסוא מלה קדישא ולא זכי ביה בר נש ובכיוול תשס הילא קדישא. ועילא מאלין אית חד מחנא ססביריאל שמים וכמה גרדיין גימורין וסאי ממנה דעלייכו נפלי אינון מלין ביון וסאי נמי נפלי כל אלין מלין דזיק בר נש בידיו כד ריגוא שריא עליו דהא כדון סאי ימנא ססביריאל נקיש סאי מלה דזיק בר נש ברגויה וסלקא ויחר דא הוא קרבנא דפליא דקריב לספרא דין. בגין דכל ספרא דנייחא אינון מספרא דימניה ומספרא דמימנותא וכל ספרא דריגוא אינון מספרא אחרא בישא מספרא מסאבא. ועל דא מלין דאשדי מן ידיו מידי ברגוא כל אלין נפלין לה להאי מלה דאודריק וסלקי לה לעילא ואסתקריב להסוא ספרא ואחר דא (פ"א בסיף דקרבנא) קרבנא דפליא. וכריא קארי בכל אינון קרעין ואריי יוי לפליא דאשדי בתר אל זר ופלה לאל אחר וכריא קארי ומנא תנינא ואחר (ס"א) אי להס כי כדו ממני וגו'. זכא אינון בר נש דאסתמר מאורחיו ולא יסעי לימניה ולשמאלא ולא ינפול בנו בירא עמיקא דלא יכיל לסלקא מניה

היכלא תניינא ביכלא דא אינון חשון יתיר על ביכלא קדמא סאי אקרי שחת לקבל שמא דאקרי שמא בגין דביכלא דאקרי שחת לקבל שמא דאקרי שחת וסאי אקרי שחת לקבל שמא דאקרי שמא. בסיכלא דא קיימין תלת סתמין לתלת סמריין

פתחא קדמא ביה קיימא חד ממנה עספיר"א שמים וכמה אלף ורבעין ממנה תחותיה וסאי אינון קיימא על כל אינון דמחבלי אורחייכו לאשרא ורעא על ארעא או דרפיק ורעא דלא כלורא או לכל אינון דחזנו דדייסו אלין אינין דלא חמאן אפסי שכינתא כלל. אלא סאי ממנה דבספר מסאבא דקאמרן נפיק ביהסוא ומנא וכמה אינון אלף ורבעין כלסו מתכנני על סאי סאי נש ומסאב ליה ביהא עלמא ולבתר כד נפיק בשמחה מניה מהאי טלמא סאי מיניא וכל אינון דעמיה מסאבין ליה בשמחה יאחדין ביה (ואסתחאבת ביה) ואפילו לה לאתדא ביה. ואלין אקרון סכבת זרע רותחת דכלסו רגזין מסאבין קיימין כלסו על דא בגין דכלסו קיימין ושראן עליה דבר נש ביהסוא ומנא דארעא גרמיה וחמיה ליה למיאיבתא דא. וכדן נפלין ליה להסוא תיאיבתא. וסאי ורעא דאחוסר בארעא אסתקפו ביה ונפלי ליה וסלקי ליה לעילא גרמו דברית דא דישתעבד בסמר מסאבא :

פתחא תניינא ביה קיימא ממנה אחרא עספיר"א שמים. והאי אינון ממנה על כל אינון דמחבלי אורחייכו דלא אישדי ורעא על ארעא אלא דאשדי ורעא בצעירי או בלויירין חמירין דאורייתא בליין עריות סאי ממנה וכמה אלף ורבעין דעמיה כלסו קיימי עליה (פ"א בסיף) נשחא נש ונפלין ליה) לאתדא ליה כמה דאחמך בליין אחרנין. פ"א סאי ממנה בידיה

כדין כל גופא בישא אפער מרישם ועד רגליו בכל שמי יסילין דקאחרן. וכל אינון קשקשי בזהו גלדא נחתין לתתא וסיהו גלדא לתפספס מיס ונחית לתתא. וגופא סליק ואתער למיאו דקסורא לעילא. תא חזי אף על גב דזמנא קביעה איבו לכל חוין דעלמא לתפספסא משכא דלסון. לא מתפספי אלא בזמנא דמתערי בלישנא בישא לתתא וכדין אתער סיהו רוחא (גופא אחריא חויה) בישא לעילא ופספס משכא וקשקשו מיס. דא סליק ודא נחית וקאיא עליה סיהו לתפספסא דקשקשו במשכא מכלא. מאי פעמא בגין דאפערס חווינא. דאלמלי סיהו כלל בצבורא חדא לא יכלין עלמין למסכל לון וכלל בגין אפערותא דלישנא בישא דלתתא. וכד חוין דלתתא מתפספי מהסוה משכא כדין כל חד וחד יסיב קלא ואתער לכסה חוין דקיימי בזהוהו אחר דאקרי צור דתמן כחש נחשין קיימין. וכלסו דלסורין לתתא להאי חויה דבה למיאו דלסורא על עלמא וכלל בגין האי אתער דלישנא בישא דקיימא לתתא דליה לתתא. כגווא דא מאן דלעי בצאורייתא כחש אינון דאקרון לשון הקדש דמתחברין ואתער לתתא להסוה אחר דאקרי לשון הקדש לשון מהסוה קדש דלעילא וכחש קדושה וקדישין מתערין מכל סמירן. זכאה חולקסון דלדיקיא אינון דגרמי לתתא קדושין לעילא ולתתא קדושה דלעילא וקדושה דלתתא ועל דא כתיב (ויחא י"א) וסתקדשתם וסייתם קדושים. וסתקדשתם אלו מיס ראשונים ואינון אתקרון מיין עלאין. וסייתם קדושים אלין מיין תתאין ואתקרון מיס אחרונים. ומוזן באתלע בין מיס ראשונים למיס אחרונים. ועל דא מוזן לאו איבו במיס אחרונים אלא במיס ראשונים. מיס ראשונים מעילא דמוזנא תליא ביה. ולא במיס אחרונים. ודא דקדיש עליונין אפסיב. זכאה חולקסון בעלמא דין ובעלמא דאתי

דיבלא רביעא היכלא דא איסו דאקרי (ו' א') חוב"ס ודא איסו פיס היון לקבל שמה אחרא דאקרי אבן מכסול וכלל חד איסו חוב"ס בגין דתמן קיימי כל חובי דעלמא אכרעותא דחובין. בגין דכד חבאן בני נשא כל אינון גרדינין ניומסין נשלין אינון חובין ומנחי לון בזהאי היכלא דאקרי חוב"ס וכל זכין דעלמא כלסו מלאכין קדישין דמתמן על זכון דעלמא כלסו נשלין לאינון זכון ואוקיין לון בזהיכלא רביעא דאקרי זכות ותמן קיימי זכון דבני נשא וחובין קיימי בזהיכלא אחרא דאקרי חוב"ס. ואתקלו כחדא ביומא דראש השנה כי גס את זה לעומת זה עשה האלהים ולבשר דאכרעו זכין או חובין לספרא דא או לספרא דא הכי נלח ועל דא ביומא דראש השנה כד מתערין אלין תרין סמירן זכות וחוב"ס וזכו תליין חייס ומות אי זכין אכרעו לספרא דא דאקרי זכות אכתוב בר נש בזהוהו ספרא דאקרי חייס בגין דהני תרין סמירן קיימי בזהוהו יומא דא בספרא דא ודא בספרא דא. אי זכי סיהו בר נש ונלחין אינון זכין הא אכתוב סיהו בר נש לחייס בגין דאחיד ביה האי ספרא קדישא דאקרי זכות וחייס אחיד ביה ואחר דא דילי סוה ודידי סוה וכדין אכתוב סיהו בר נש לחייס (ס"א) ואכתוב דאיו דיליה) ואי נלחין חובין האי ספרא אחרא מסאבא דאקרי חוב"ס ומות אחיד ביה אמר האי דידי סוה ודידי סוה וכדין אכתוב דאיו דיליה. ודא סוה דמנין דא דא ביומא דראש השנה אכתוב בר נש או לחייס או לחייס. אי אכתוב בספרא דקדושה אכתוב לחייס ואתקייס תמן ואתדבק ביה ואי אכתוב לספרא אחרא אתקייס בספרא דמסאבא ודביק ביה ודא סוה סוה לחייס סוה לחייס. ואתמך בזהאי ספרא או בזהאי ספרא. כל זמנא דאיו קיימא בספרא דא דקדושה כל קדושין וכל דכין מתדבקין ביה

קיימי ארבע פתחין חד קיימא לספרא דא וחד לספרא דא וכן לארבע סמירן. חד ממנא קיימא על האי פתחא קדמא וסאי ממנא קיימא בזהוהו תקיפו דרונא דעלמא כד דינא שריא בעלמא סאי ממנא דשרי בזהאי פתחא נקיל זיינן ואחא לון לאינון פרעין דבי כנישפא (י"א דבני נשא) וסאי אקרי סקפורסיא ודא סוה כשלוש דעלמא ועל דא כתיב (ס"ד) דרך רשעים כאפלה לא ידעו במה יכשלו. (סאי ממנא קיימא על פרעא אורחיס למחמי) בזהוהו זמנא דאיו שליס ושריא דינא בעלמא איסו קיימא למחמי במאן דאיויל יודאי בשוקא ואי סוה אערס בזהאי יכול לנקא לים ולאתרס מוליס:

פתחא תניינא ביה קיימא חד ממנא אחריתא ודא איסו קיימא לנפלא פתקין דדינא ודא איסו סגנדיאל ופתחא ידים כחש גרדיני ניומסין דלנפלא דקיימין לקבלא אינון פתקין דדינא וסאי קיימא על פתחא דא. וכד נפיל פתקא דדינא סאי קיימא על פתחא דא ונחית לתתא לאינון פתחין מסובאן דלתתא חד להסוה דאקרי שחת וחד להסוה דאקרי צור. דאינון לתתא. ותמן כחש אלף וכמה רבבן ממנן דלנפלי בעלמא למעבד דינא ואשתליס דינא בזהוהו פתקא. פתחא תלייתא בזהאי פתחא אית ממנא אחרא אנגריין שמיס. ודא איסו קיימא על כל אינון מרעין ומכאובין ולחולוין ואשא דגרמי דהא מיס נפקי כחש וכמה אלף ורבבן דממנן עמיס על כל אינון מרעין ומכאובין כחש דלתמר:

פתחא רביעא הכא איסו חד רוחא דאתברי (כפ"ו ב) בפנימו דסיהרא ואקרי אסכר"א וסאי קיימא על קסולי דרבי. ודא לתתא לון ויחיד ביון עד דקסיל לון ואדמי לון כאתתא אמיס דרביא ומניקא לון ויחידא ביון ואחידות לון וקפלת לון. באתליתא דהאי היכלא קיימא חד רוחא דאקרי אגריס"א סאי לתתא על כל אינון דמתין מבר תליסר שנין עד עשרין שנין סאי איסו קסולא דלסון כחש דאוקימנא ודא איסו בצבורתא (י"א בחכמתא) דסיהו נחש (כח"ב) כדקאחרין וקיימא בזהאי וזאיל אכרעיס. ועל דא אקרי מלאך המות סוב מאד דכתיב (נבא"ש ח') וסנה סוב מאד ואוקימנא. מהכא מתפספסין ונפקין תרין רוחין א"י וחמיה אלין אמתמון על כל אינון דחשני ניוסא ממאן דלעי בצאורייתא ואתרחק ביה ולא חייס עליה. וכן על כל אינון דהייכאן ממלי דאורייתא או זמלי דרבנן. מאף וחמה אלין נפקין כחש אלף וכמה רבבן וכלסו נפקי ושראן עליהו דבני נשא אינון דמתדלי בצאורייתא או דמתדלי במלי דמלוה ואולי בצאורחא דמלוה בגין דיתעבזון ולא יחדון ביה. ומתרין אלין דחיל משה כד חאבו ישראל ונחית מן סורא דכתיב (דברים ט) כי יגורתי מפני האף והחמה. פתחא אלין אית רוחא חדא דקיימא על כל אינון מארי דלישנא בישא דכד מתערי בני נשא בלישנא בישא או סיהו בר נש דאתערי בלישנא בישא כדין אתער סאי רוחא בישא מסאבא דלעילא דאקרי סכסיכ"א ואיסו שריא על סיהו אפערותא דלישנא בישא דשראו ביה נשא ואיסו עלל לעילא וגריס בזהוהו אפער דלישנא בישא מותא ותרעא וקפולא בעלמא. ווי לאינון דמתערי להאי ספרא בישא ולא נפרי פומייהו ולישנאן ולא חשני על דא ולא ידעי דהא באתערו דלתתא תליא אתער דלעילא בין לבין דין לבין. תא חזי כד סאי אתער דלישנא בישא אתער לתתא כדין סאי נחש עקלתון סליק קשקשו ואוקיס לון בצליקו ואתער מרישא ועד רגליו. וכד קשקשו סליקו ואתערי כדין כל גופא אתער. קשקשו אלין כל גרדיני ניומסין דלבר וכלסו מתערי ואחידין בזהוהו מלס בישא ומתערי לגבי סיהו נחש צריח

עקלתון דאקרי לוימן בגין לקיימא ליה לחבלא לעלמא ועל דא לייס חייב יומיה בלעריה ולא נופיה דכתיב ויקל את יומו בתהלה ולבשר יקבוצו אורזי יוס. רחמנא לשיזבן מסערא בישא ומתוקסוי ומכל מלה בישא היכלא חמסאה היכלא דא חייב היכלא דאקרי יסאול לקבל סהוא שמה דאקרי ערל וסא אוקימנא דדא חייב רא דערלה ביהא היכלא אית חד פתחא וחד ממנא עליה ודא חייב ממנא לאתערא תדיר קסרונא על פלמא וסא רוחא אקרי חייב' בגין דשמה דהא פתחא חייב' סמיה וסימך (נחשית ג) ואיבה אשית ביקר ובין הלכה וגו'. ביהא היכלא קיימא חד רוחא דשליש על כלל וסא אקרי שור'ד ואיבו (שור) שור ישבר ודא הוא שורד בשורי רמאי גו פנרין וטורין מהיכלא דא ינקי כל חינון משרדי ומשני בחרבנין. ומחבא נפקין כל חינון דקשני בסייפין ורומחין ואולין בתר לסס המרב המהפכת לשילא כלל מהאי נפיק רוחא אחרא ואקרי שור'ד וכד שלס כפנא על עלמא סא חוחא דאקרי שור'ד חייב אשתכח ורוחא אחרא השתק עמיה דאקרי כפ'ן ואלין אולי בעלמא ומשתכחי לקבל בני נשא וסימך דכתיב (חייב פ) לשור ולכפן תשחק. ואלין עבדין קסרונא לבני נשא ומשרדי לכלל חד דאקרי שור דכשר דאלין בנו שורין רמאין ושורד וחריב וסני כלל כדן כדן שורד לבני נשא ומתן בחולשא דיליה וכד אלני בני נשא לא שבטין בגין דאליס שלסא בעלמא. ובסאה איתא ומנא חל דעבדי חסד עס בני נשא ויביב לון למיכל ולחשתי כדאי חייב לדחיא לון לחלק תרין רוחין לבד דלא שלס בעלמא. וכד ישראל עס עבדי חסד עס בני נשא ושאר עמין עבדי חסד בעלמא כדן אלני תרין רוחין מתבסמין (סא נשאר עמין ומתקיי וכו') תליא ומתקיי עליהו דישאל בגין דא חסד כדן מתקיי סאה סמרה אחרא וישראל מתבסמין. וכד ישראל עבדי חסד מתבסמין סאה סמרה אחרא ומתחלס וסמרה דקדושה מתקיי וכד ישראל לא מתערי בחסד חינון תרין רוחין (דא מתבסמין חד מתבסמין לכו לשאר עמין) ומתבסמין לאכסיה לון לישראל וכדן חינון ברכאן דנחתי מלעילא חסד ימינא ינקי לון שאר עמין. (דא וקיימא להסוא סמרה) ויס'ד (סא ח) שמי וסמרה אית הכרמים אלני שאר עמין. כרמי שלי לא נסמרי אלני ישראל בגין דשאר עמין משכי ליה בגווייהו באימן חסדים דעבדין עס בני נשא וישראל מרחקן ליה מגווייהו בגין דלא משתדלי באימן חסדים כשאר עמין. ותחות אלני רוחין קיימין כל חינון דאקרון ערלה. ומרי ערלה ענפי ערלה ועילא מנסון חד ממנא דאקרי גור דיקא. וסא חייב קיימא על כל חינון דלא נפרי שני ערלה דאילנא. ועל כל חינון דמעבדי את קיימא לברייהו ועל דא בעא חויה לקשלא לבריה דמשה עד דגזרת ליה לפרה דכתיב (שמות ז) והקח נפיה לך ותכרת את ערלת בנה וגו'. וסא רוחא ממנא על בני נשא דמחבלי אורחיהו ולא חיישי ליקרא דמחריסון למישר את קיימא קדישא וסא חטיל לון לגיסנס להסוא אחר דאקרי שול ואבדון ותתן תמן כמה דאוקימנא סאה. ביהא היכלא לגו בלחמניא קיימא חד רוחא דאיה קיימא ונחמן על אורחין ושבילין למחמי לכל חינון דעבדין על פתגמי אורחיהו כדי למיעל דבבו בין תתא לעילא בגין דכל סא היכלא חייב חייב סא וכל חינון אחרנין כלבו קיימין לאחאה חסין כסירין לבני נשא ולמפתה לכו בגין דיסקון מאורח קשוס ולאחשכא לון אבתרייהו ולבשר חינון קסלי לון ויחמות בתרי עלמין דכתיב (פסי ה) ואחריתם מרה כלענס חדרה כחרב פיות

בית. יקרא וקדושא בריך הוא יתיב וישמע ליה עליה כתיב (תהלים נא) יקראני ואענהו עמו חכני בלרה לחלנאו ואכבדוהי ארץ ימים אשביעהו וארצהו בישועתי. וכל זמנא דאיהו קיימא בסמרה אחרא דמחבא כל מחבא וכל חובא וכל בישין מתרבין ביה. יקרא ולית חלן דישמע ליה. מרחקא חייב מקדושא ביה עליה כתיב (שם ק"ט) רחוק מרשעים יטוע. וכתיב (ישעיה א) גם כי תרבו תפלה איני שומע היכלא דא חייב אחר דכל חינון דאקרון אלהים אחרים בגין דלחגליין סכא וכל חינון דמפתה לכו לבני נשא בענונין דהא עלמא לאונאה ולאחשכא בענוני נאופין דעלמא ומכחי סא בתר ענונין ונאופין דהא עלמא כדקאמרן ביהא היכלא אפתחי חד רוחא שלס תקיפא דאיהו על כלל ודא אקרי אוק סכי אל כנונא דאחרא (כ"ח א) דבסמרה קדושה סא חייב חיל ככ"ר ודא חייב דמפתה לבד נש דלעי באורייתא או דקאים בני מדרשא סא רוחא תקיפא חפתה ליה והשיב כמה סרסורין ואחר מה את קאים סכא סכא לך למחך בחבורת חינון דנלו על בני נשא וחיון דאלין בתר נשין שפיראן ומתעני בענוני עלמא. כיון דבר נש אפתחי אבתריה כדן כלל סייין ואולי ואחשכאן אבתריה וכמה חינון אחרנין דקיימין תחותיה. וכלבו מסבכי ליה ביהא עלמא יומסבכי ליה בסהוא עלמא (ק"ב) ואלין אקרון לואה רותחת דכתיב (שם ב) לא תאמר לו. חינון דרנין דקיימין לסבא דתיר וסא אחרא. בלחמניא דהא היכלא אית רוחא אחרא דאקרי נגע ומחיה נפיק רוחא אחרא דאקרי נגע לרעת ואיבו קיימא תדיר לסבא לכל חינון מחריהו דלישי בישא יתיר על כל מה דמחבין ליה וסא נגע עלאה חייב ממנא על כל חינון שפירי דשבתא דכד עייל שבתא ולא אמתדרו בענונא דשבתא כדקא יאות ואינון קא מבוי ענונא דשבתא סא נגע נפיל לאינון פתורי דלאו חינון בענוני דשבתא (דג"ב) דקאמרן. וכד סא נפיל לאינון פתורי כל חינון נרדיני נחוסין דקיימי ביה כללו פתמי ואמרי (תהלים קט) ויאבד קללה וסבאסו ולא חפץ בברכה ותרחק ממנו. וילבש קללה כמדו וגו'. יקש נוסה לכל אשר לו וגו'. אל יהי לו מוסך חסד אל יהי חונן ליתומיו. וסא אוקימנא ביהא ליליא דשבתא כד פתורי אתייביב להסוא סמרה בישא כדן אמתקא סהוא סמרה בישא אשתכח וסהוא בר נש אמתמר להסוא סמרה וי חייב דלחגרע מהסוא סמרה קדישא סמרה דמחימנותא ואמתקא בסמרה אחרא מחבא. כנונא דא בכל חינון סמרה ד"ס. סכא ביהא היכלא בני חיי ומיני בספוכא חיי. ובסהוא היכלא אחרא קדישא לא קיימי תלת אלני ואלין נפילא (ע"א א) וסא קיימין לבני. דכד (סא ח) פשו בני דג"ב) חיי בר נש להא היכלא סא תמן קיימין חיון לביאס לון. וסא תמן בגין כד חינון ועירין מהכא נפקא בגין לאחמנא קסרונא עליהו. וסא תמן קיימין מוזגי לאפכר לון מיה. וכלל תליא בחובס. ועל דא אקרי סא היכלא חובס. כמה דאחר. ומחבא נפקא חד רוחא מסבא דאקרי אריי'א וכמה אלף ורבע עמיה וכללו אקרון אוררי חס ד"א (חייב ג) ויקבוצו אוררי יוס. וסא רוחא כלל חינון דמיה כלבו קיימי לנסלא סהוא מלה דליים בר נש גרמיה ברוגיה ואלין מתערי לסא חויה דאקרי לוימן נחש עקלתון בגין לאחאה ולאחשכא לוימן על עלמא סא סא דכתיב יקבוצו אוררי יוס וגו'. ואלין אוררי יוס שלסין על רגעי ומפתה דיומא ונסלי חינון חלין דליים בר נש גרמיה בין ברוגא בין מאומא. ובסהוא מלה מתערי להא נחש

חכם כלענה. אלא כד בר נש תסתחא אבתריה ביהאי עלמא ומחא זמיה לאסתלקא מהאי עלמא איבי קיימא עליה דבר נש ואסתלימא קמיה בגלמיו דגופא דאשא ותרחא שינא בידיה יתלם סיפין דס ואוקמוס ובה ספה חדא מאינן סיפין דהאי מירא. ובשעתא דאקיל לה לשומיה דבר נש עאל במעיו וכדון בשעתא אסתכלא ויהיה ספה שמיא ואולת צנו גופא ואלקת לה לנשחא מאתרה ולא שביק לה לנשחא אתר למיתב ואיהי מרה כלענה ופשיט לה בר נש במריו חלק הסא מתיקא דשעתו דס ביהאי עלמא כד תתחשבו בתרה לבתר אשדי ספה אחרא ונשחא נשחא ומית בר נש. ולבתר אשדי סיפה אחרא וירוקין אנפוי ואבאי. בגין דנשחא היא קדישא יכד שלשא עלה דא ספרא אחרא מסאבא ערקת חקמיה ילא חסיבא כחדא. בגין כך כמה דאתדבק בלינן נשיקין ביטין ביהאי עלמא אוף הכי נמי ביהאי שעתא דהי בר נש לתמשך אבתרה ביהאי עלמא ושכך ספרא קדישא דין נשחא לא אהדרת להסא אתר קדישא וכמה דאתמשך אבתרה ביהאי עלמא הכי נמי שלשא על נשחא ועדין נשחא נפקית בפסוריו ואוקמוס. וכל דא בגין אינן נשיקין דנשקא ליה ביהאי עלמא דלינן מסיקין ולבתר מירין ליה ביהאי שעתא ועל דא וסתחא בן ושקס לו ביהאי עלמא כמה דאוקימנא. הסא פניו ותאמר לו בגין דביהאי היכלא קיימא כל קטגורין וכל שליחין בישין דמשתכחי לגבי דבר נש ועבדי ליה דיתקן בתקויו ויכליל בשערי יתשחי ויתתקן בגין דיסתכלון ביה. הכא קיימא רוחא חדא דאקרי סקסופ' ודא הוא ממנא על כל תקוה וסלכולא דבני נשא. לגו דהאי היכלא קיימא חד ממנא אחרא דהאי ממנא אחרא איבו אתער ליה לבד נש לבתר לאתערל לון דהא דהאי מתקן נחמיה ומסלסל בשעריה דישול בידיה חד ממנא לאסתכלא ביה ישי ליה בידיה ואסתכל ביה וחמי דיוקניה ביהסא חיוו ובהאי אתער להסא רוחא חילא אחרא דאקרי עסירט'א. ומיכא (י' ב' ד' א' י' א' כ' א' ד' ב' נ' נפקי כל אינן דאחיו כדבין לבני נשא בחלמיהו וכל אינן דאחיו מלין ולא מתקיייו ביה אלא לערבא לון ולבתר כד אינן בני נשא אתמשכלון ביהסא חיוו דאקרי יזרא' דין כלסו בנסותא דרוחא דלהון והאי רוחא דאקרי עסירט'א איבו אתער להד רוחא ממנא דהאי תחות ידיו ועאל בנוקבא דלתא דכל נוקבין וסליק מתקן חד רוחא אחרא דהאי ממנא עס הסא רוחא דאקרי אסכר'א כדקאמרין. ודא איבו לילי' אימא דשדן. וכד הסא בר נש אתגר להאי רוחא אחרא דאקרי עסירט'א דין (י' א' א' עסירט') אהבד עמיה דהסא ב'ג' ואתקשר עמיה תדיר וכדן בכל ריש ירחא וירחא אתער הסא רוחא דחיוו בישא בדה דלילית ולחמין דאתקן מנייהו הסא בר נש וישול לארעא ולא יכול לייקס או ימות וכל דא גרים הסא חיו דמראה דהאי מסתכל ביה דהא כמה דאחיו נסותא דרוחא בלביה הכי נמי אסני רוחא בישא לגביה ועי' כלל קיימא ביהסא אתער דלתתא (מש' י') זבחי שלמים עלי. ת"ח שלמים לא אהיון על אובה ולא על חסאת אלא על שלום זיאי שלמים אלא שלמים מתקין שערין דא אשתכח מקשרגא עליה לא לעילא ולא לתתא. מאן איבו אשתכח אלא הסא ספרא דשחא'א דיער הרע דישתכח בשלמא דימינא. ועל דא זבחי שלמים עלי (ד'א' עלי דיקא הסא זבחי שלמים עלי איבו בגין דא יסתכח מקשרגא על עלמא). ד'א זבחי שלמים עלי הסא אלא בשלום לגבך לאחואה לך שלום ובגין כך היום שלמתי כדרי לאסתחא בני עלמא תדיר על כן ילאח לקראתך וגו' דירעא דלגם חסר לבא חסר טובה. לשאר פניך לאסתחא בשרך

פיוס. האי רוחא איבו אקרי אפירי'א אחרא דקישחא דלא עבד פולרין ואיבין לעלמין. בגין דהאי איבו ספרא דקישחא אף על גב דאקרי עפר לאו איבו ספרא קדישא דעבד איבין ואקרי ספרוס ובה אלא כמה דהא אחר (נפדני י') מעפר שרפא הסחא דא הוא עפר שרפא הסחא וסימנא דא אפי' בתקין ספרין חד בגין דהאי כליל ביהאי חסאת רוא דהסא חיוא תקיפא. וחד דבר בר נש עבד חסאת איבו אתקיק להאי עפר ושלשא בעלמא והאי איבו כליל ביה המרים המארים ועל דא אלסריך לאנא דאספיתא תחות בעלה ועבדת עובדא דאשת זנונים לאשקא לה מיא כלילן בעפרא דהאי מקרקע הסא ויהי עפר איבו פהסא אחר דאקרי קרקע והסא אקרי קרקע דהסא משכן. והאי עפר מה-רוא קרקע איבו. ובגין כך אלסריך כהנא לאשקא להאי אתתא בנווא דא וכלא איבו ברמיוא עלמא וכהנא חולקתון דיראל דקודשא בריך הוא מדכי לון במיין דכין עלאין דכתיב (יה' כ' י') וזרקתי עליכם מים שחורים וספרתם מים שחורים הא אמרו בין מים ראשונים למים אחרונים ואף על גב דהא איקומנא מים ראשונים מים הכי אתקרון ומים אחרונים חובה הכי נמי אתקרון והא אוקימנא על פריין ספרין הלן דא מספרא דקודשא אתקרי מלוא ידא ספרא אחרא אתקרי חובה ובגין כך חולקיה כסל דהסא חיו ועל דא כתיב וזרקתי עליכם מים שחורים וספרתם היכלא שתיחא היכלא דא קיימא עלמא על כל אינן שאר היכלין תחאין. ארבע פתחין אית להיכלא דא חד אקרי מו'א וחד אקרי ר'ע וחד אקרי ל'ו'א וחד אקרי אפ'ל אלן ארבע פתחין קיימין תדיר לאבאשא אלן אינן כלל דכלא כמה דאית בספרא דקודשא ברוח דמהימנותא ארבע פתחין לארבע ספרין דמתקשרא דא בדה וכלסו קדישין הכי נמי לתתא הכא וכד אלן מתקשרין ומתחברין דא עס דא כחדא ביהכלא דא דין אקרי ב'ס חבר כמה דהא אחר (מש' י') מחשת מדינא וינת חבר והאי היכלא קיימא לאבאשא תדיר על האי היכלא כתיב (ש' י') ונעשרות נשיקות שונא. בגין דהא קיימין כל אינן נשיקין בישין ותחובתין בישין וכל עוונין דגופא דהאי עלמא די בלינן עדינן אתתקן בר נש מהאי עלמא ומעלמא דאפי' ועל האי היכלא כתיב (ש' י') כי נפת תשפנה שפתי זרה וגו'. ביהאי היכלא קיימא חד רוחא דהאי ממנא על כל אלן דלתתא ואיבו כלל על כל שאר רוחין האי היכלא מתקשרא בקושיו דשפירו על כל אינן היכלין. ביהכלא דא מתכלדי רגליהו דשפאי. על האי היכלא כתיב (מש' י') אל תרמד יסיה בלבדך ואל תקדך בעשפס. ביהאי היכלא תליין כל חובתין דעלמא וכל אינן ע'גין דשפאי חסרי לבא חסרי דעתא כד'א (ש' י') וארא בפתחים אביה בננים נער חסר לב. עובר בשוק אלל פנה וגו' בנשק בערב יום וגו'. וכדן אתקריב רגליו לאפי' היכלא דהאי כלל דכלסו תתאין דין (ש' י') והנה אשה לקראתו שית זונה ונזורה לב שית דהא איבו האי היכלא דהאי שיתאי לכל שאר היכלין. והכא קיימא זונה לאסתחא לשפאשא ביהאי היכלא קיימא ולא קיימא מחא ומשתי סלקא ואספיתא כד'א (ש' י') בביה לא יסבנו רגליה. פסע בחון פסע ברוחות כד סלקא לעילא. ואלל כל פנה תארוז כד נסיל נשחא. מה כתיב (ש' י') וסתחא בן נשקס לו אלן אינן נשיקין לסאבא ולאשעאש בני נשא אבתרה. בגין דהא איבו אחר דכל אינן נשיקין בישין ומכל זמיר ונכרעין דאיון מתקין לפוס שעתא ווי לסופיהו כמה דכתיב ואלק משמן חכה וכתיב ואמריה מרס כלענה. מאי

בדרך כלל ביטן דעלמא ויאות לך לאסמא ולמסמא בשר
חיובותין דהא עלמא ודמי ליה מחלה למלה ומדיש לביש
אדדנא באינון ספסאין וסמיראן פניך ואמלך כבד אשכנא
לך לאתדבקא בך. לבס נרוס דודים עד הבקר הס"ד (א"י)
(ג) ועין מאף שמרס נאך דהא כדן ויאו זמנא לשלמא.
לבה נרוס דודים נאך כדדא הא אלא עמך דהא עד כען את
דביא אתה בתיאף אי השמא לא תתעב נרמך אימסי כד
סמא סב סמא סמא וזמנא. מ"ס כי אין האיש צביתו דא
יזר סוב דלא שרא סבי צביתו ואלו איכו וזמנא הלך בדרך
מרחוק דלא שרא כבד נא אלא בדרך מרחוק כד איכו
מתליסר טין ולסלמא אלו בכל כד נא וסמא קאים עמך
מיומא דתחילתה הס"ד (בראשית ד) לפתח חמלה רובץ וסמא
דלגת רוק השמא וזמנא לך לאתענגא נרמך (שלי"ו) לרור
הסכף לקח בידו לסלקא לעילא ולסמא (ס"א וסמא)
חמן ליום סמא יבוא בימו אימא יבוא לקבלים ליום סמא
דאיכו יומא דרינא לאסמא דרינא דכתיב (ויא"ס ס"א) כבד
ליום חגנו. בזמנא דאלעריך בר נא לאתענגא בעלמא וסמא
זיה אפרחקא מים. וזמנא דשריא דרינא בעלמא כדן אחי
לנביא למעבד עמיה דרינא ושל דא סמא כדנא לקחא וגו'
עד ילמא חן כדנא. זכאין הינון לדיקא דידעין ארמין
קדישין למסך כסו ולא יסמא לימנא וסמא אכאין אינון
בעלמא דין ובעלמא דהי.

היבדא בביעמא דהא הא סיכלא דשמרי דמורא
לאחרואה ביה כמה דתא אחר (בראשית ט) ויכת מן היין
וישכר ויתגל. סמא דכל אינון ענבין כלסו ענבין ביטין
הכא איכו סמא דלסון דלא איכו יין חמר שמרס דמורא
לית מאן דשמי מניה דלא גרים מותא לגרמיה מיינא דא
אשמימא חיה לבטל וסמא ליה דמנין סמא
ענבין ויסיבא ליה וגרמיה מותא ליה ולכל עלמא אפרמיה
בסיכלא דא קיימא כל אינון נשמתין מסאבין דנחמין
לכל אינון די בסמא דא מסדבקי וסמא רוחא
דנחמא לכל אינון די מסמא ייבא נפקי כנחמא
דאינון סמו אורחיהו ביה עלמא וסמא דנחמא
דא אלעריך לאתרחקא מאורח קסום כדן כיה דאיכו אדבב
בהוא סמא דיינר הרע בזמנא סבי נמי כיה מסיכלא דא
רמא מסאבא לסאבא ליה ולברא דנפיק מתי יסמא ביה
ארי ממוז דמתי מסמא דלא זר כיה דאיכו השתכח בהוא
מייביתא ובהוא זמנא בהוא סמא דילר הרע סבי נמי
משיך לנביא דהוא ברא רוחא אחרא מסאבא דסאב וכלא
סדין עליה דאיכו ממוז וסבי כל עובדיו וסמא בהוא
גוונא מים. מסיכלא דא נפיק חד רוחא די ממוז על אינון
רוחין דאקרי לפוני וסימך לפניה לפן רוח וסמא איכו
ממוז על דא וסמא סיכלא שביעמא לקבל סמא דאקרי
ארי תחמית. וע"ד כתיב (ויאל ג) ואת הלפוני ארחיק מעליכס
סמא איכו נקודה חדא קדימא לגו כנא וסמא נפקו כל
אינון רוחין אחרין דשפאן בעלמא וסמא בעלמא בכל
אינון מלין ועובדן דאחמסריו בסמא דמחלל וסמא ככי
כל אינון זיקין נליין דממעדי לאסמא לסימא וסמא

סוד זמן קץ האחרון של „לא זכו, בעתה

(פנחס רי"ט) אמר רעיא מהימנא כען צריך אסיי למנדע בכמה רדגין אסתלק דפיסו דההוא חולה בגלותא דאדום דאתמר עליה (שיר ה') שחולת אהבה אני. דהא כמה אסיין אתכנשו עליה למנדע קץ דמרעא דיליה באלין דפיסין ולא הוה חד מנייהו דאשתמודע בהון. דדפיסו דההוא חולה לא כל אסיי בסי לאשתמודע ביה דאית דפיסין דקשר"ק קשר"ק קשר"ק דאמר נביא עליהו (ישעיה כו') כמו הרה תסריב ללדת תחיל תזעק בחבליה וכלהו עשר שופרות כליל בתלת דאינון סיי קשר"ק דאיהו תסיעה שברים תרועה תסיעה אחוי אריכו גלותא שברים קריבו גלותא תרועה ביה ייתי פורקנא דאחוי דוחקא בתר דוחקא ולית רווחא בין דא לרא דוראי כיון דשאר עמין מעכבין לון לישראל בגלותא דוחקא דלהון מקרב לון פורקנא אוף הכי מהירו דדפיסו דא בתר דא ביה נפיס נפשי דב"ג בתר דלית ריוח בין דא לרא קשר"ק קשר"ק קשר"ק איהו דשוי קשר"ק תסיעה שברים תרועה דאתעבר ביה שער מן עלמא דב"י אומאה (שמות יז) מלחמה ליי' בעמלק ויתעד בעלמא שיר פשוט וכפול ומשולש ומרובע. דאיהו סליס אתוון דיליה עשר י יה יהו יהוה ע"ב בההוא זמנא ובכין צדיקים יראו וישמחו וישרים יעלוזו וחסידים כרנה יגילו בתוספת אלף שתייתא. קודם דיליה ע"ב חרב בי מקדשא ולבתר דיליה עד תשלום רע"ב יהי ערב הה"ד (שם מז) ערב וירעתם כי יי' הוציא אתכם וגו' (בראשית מד) כי עבדך ערב את הנער וגו' ע"ב. (זכרי' יד) והי' לעת ערב יהי' אור

כמגין בכ"ו. ואז יתקיים ובכ"ו צדיקים יראו וישמחו ועד תשלום אלף הששו ישאר רע"ב שנת. ואז יתקיים הכתוב ע"ב וידעתם כי ה' הוציא אתכם ואני מוסיף הכתוב והי' לעת ע"ב יהי' אור לכל בני ישראל וכל מי שענינו פקחות יראה האמת שכך היא כוונת הרעיו מתומנא בלי דוחק וסימנך היונה בתיבה שילוח הראשון רמז על גלות בכל של שבעים שנה ואחר שלא מצאה היונה מנוח לכף רגלה ותשב אליו תיכף ושילוח השני רמז על גלות אדום ותשב אליו לעת ע"ב והי' יכפר בעדי על שאני מגלת סוד כי באה העת לחזק ידים רפות וברכים כושלות גם מוכן שבאם יזכו ישראל תהיה הגאולה קודם בבחי' אחישנה או שע"י חבלי משיח גדולים ורעים מאד תתקדם הגאולה כמו שהי' במצרים ועפ"י י' יש להבין סוד התפלה של „יעלות" כליל יום הכפורים שמשנים בה כמה פעמים עד ערב הלא מוטב לבקש שתמיד יראו לפניו תפלותינו ולא רק עד ערב אלא שיה הפיוס נחשבר ברוח הקודש להתפלל שבאם לא תהי' הגאולה בבחי' אחישנה אלא בעתה. יקבל השו"ת תפלתנו ברחמים במשך הגלות עד שיגיע הזמן של ע"ב שהן שנים האחרונות של אלף הששו קץ הגאולה:

ובוא וראה כמה גדולים דברי צדיקים כי המגיד הקדוש מטריסק זצוק"ל אמר רמז הגאולה על שנת תרמ"ו מדברי פירש"י פרשת יתרו מה שמועה שמע ובא קריעת ים סוף ומלחמת עמלק שר"ת מה שמועה שמע ויבא בגי' תרמ"ו והי' דבריו לפלא ולא רצו להדפיס זאת בספרו מגן אברהם עתה מוכן שכיוון לדברי רעיא מהימנא הנ"ל שבשנת תרמ"ו יתחיל להתנוצץ אור הגאולה ומלחמת עמלק ואזיל לשיפתו שהגאולה העתידה תהי' ע"פ דרך הטבע כמובא בספרו מגן אברהם פרשת וארא עה"פ ולקתתי אתכם לי לעם וזאת מוכן שדבר הנעשה ע"פ דרך הטבע מתפתח ומתחזק ומתגדל לאט לאט ויכול להתמשך פ"ב שנה ודבריו דברי קדושים זו"ע ועכו"א:

הערה

זמה דאיתא בזוהר חדש פרשת בלק שרבי שמעון בכה ואמר שזמן קץ האחרון הוא לסוף יומיא כפום שעתא דיומא בעידן די זרת שמשא מן יומא שתייתא בשעתא דיוזמנון לפום מנין שנין דיובל ושממה כחידא דאיהו רע"ד מן יומא שתייתא זכו יעו"ש. כל מבין יבין דהיינו חד כדברי ר"ם הנ"ל כי בעידן דזרת שמשא היינו עת צהרים מן יומא של הקב"ה והתשובון הוא על שנים הנותרות מן אלף הששו ומה שאמר דמנין שנין דיובל ושממה כחידא דאיהו רע"ד וזהו יפי התשובון שתחברון הי' בשנת תת"ל באלף הרביעי. אבל ב' התשובונות מורים על י"ט מאות זמן הגלות והמתקן שם (שפ"ד) במחילת כבודו לא הבין כוונת הזוהר ושכת תכלית הי"ד שנה שעבר יעקב אצל לכן והמבין יבין:

תפלה זו תיקנה איש האלהי הרמ"ק וצ"ל ושוב לאומרה
קודם לימוד חזוהר הקדוש

"יִשְׁשַׁב הַמְּרוּמִים" וּמִשְׁגִּיחַ "הַתַּחֲתוֹנִים. אֵלֶּה" לְכָל "הַנְּאֻצִּים" יִחִיד "מִיּוֹחַד.
 "אֲדוֹן" דְּחִיל "נֶאֱמַן" יִדִּין. מֵאֲצִיל כֹּל נֶאֻצַּל. בּוֹרֵא כֹל נִבְרָא. יוֹצֵר כֹּל נּוֹצֵר. עוֹשֶׂה
 כֹּל נַעֲשֶׂה. מִי יֵינֶע לְהִשִּׁיג אֶחָד מֵאֲלֵפֵי אֲלָפִים וּרְבִי רַבְבוֹת גּוֹדֵל מַעֲלֹת נִפְלְאוֹת
 מַעֲשִׂיךְ. כֹּל שֶׁכֵּן גּוֹדֵל יִצִּירוֹתֶיךָ. וּמִי יִחְשׁוֹב לְדַעַת אֶחָד מֵאֲלֵפֵי אֲלָפִים וּרְבִי רַבְבוֹת
 סִתְרֵי סוּדוֹת הַצְּפוֹנִים בְּבִרְיָאֲתֶיךָ. כֹּל שֶׁכֵּן וְקַל וְחוֹמֵר שֶׁאֵין פִּיכּוּלְתָּנוּ לְהִשִּׁיג קֶצֶת מִן
 הַקֶּצֶת וְחֹלֶק מִן הַחֶלֶק שֶׁל אֵלֶּה אֲלֵפֵי אֲלָפִים וּרְבִי רַבְבוֹת מִן אֲצִילוֹתֶיךָ. שֶׁאֲדוֹן אֶחָד
 יִחִיד וּמִיּוֹחַד מִתִּיּוֹחַד עִמָּהֶם יְחוּד גָּמוּר. לִכֵּן אֵב הִרְחַמָן סֶלַח וּמַחֵל וְהַעֲבֵר
 עָלַי כֹּל חַמָּאוֹתַי וְעוֹנוֹתַי וּפְשָׁעַי שְׁחֻמָּאֵתַי וְשַׁעֲוִיתַי וּשְׁפָשְׁעֵתַי
 לִפְנֵיךְ מִיּוֹם הַיּוֹתֵי עָלַי הָאֲדָמָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה. שֶׁכֹּל רַמֵּ"חַ אֲבִירִי וְשִׁסָּה גִידִי וּנְפִשִּׁי
 וְרוּחִי וּנְשַׁמְתִּי כִּצְאוֹן בְּלִי רוּעָה תַעֲיִנוּ וּפְגַמְנוּ אֶת אֲשֶׁר לֹא נוֹכַל לְתַקֵּן אִם לֹא בִּשְׁפָע
 הַדָּב הַבָּא מִלְּמַעְלָה מִרוֹם מַעֲלַת סֵדֶר הַצְּנוּרוֹת לְתַקֵּן הַפֶּגֶם שֶׁגִּרְמָנוּ. וַיְהִי רִצּוֹן מִלְּפָנֶיךָ
 יְיָ אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁתִּזְכֹּךְ נִפְשֵׁי רוּחֵי וּנְשַׁמְתֵּי שְׁאֵחֵיהֶם רֵאוּי וְהִגּוֹן לַעֲוֹרֵר מִיּוֹן
 תַּתְּאִין עָלַי יְדֵי לִימוּד סֵפֶר הַזֹּהָר הַקִּדְוֶשׁ. גַּל עֵינַי וְאֲבִיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרָתֶךָ. וְחֲכִנִּי
 לְאוֹר בְּאוֹר תּוֹרָתֶךָ. וְאֲבִינָה נּוֹעַם רִזִּי סוּדוֹתֶיהָ לְלִמּוּד וּלְלִמָּה לְשִׁמּוּר וּלְעֲשׂוֹת. וַיְהִי
 נּוֹעַם אֲדֹנִי אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ וּמַעֲשֶׂה יְדֵינִי כּוֹנֵנָה עֲלֵינוּ וּמַעֲשֶׂה יְדֵינִי כּוֹנֵנָה. וַיְהִי לְרִצּוֹן
 אֲמִרִי פִי וְהִגּוֹן לְבִי לִפְנֵיךְ יְיָ צוּרִי וְגֹאֲלִי :

(יכיוז) **נבת לים עמט יהו ננר יפת ולך אאו**

הוצעתך והזכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י חיים תשס"ב